

5.5.0

gro

4

Al
Wise

12.50

10

h

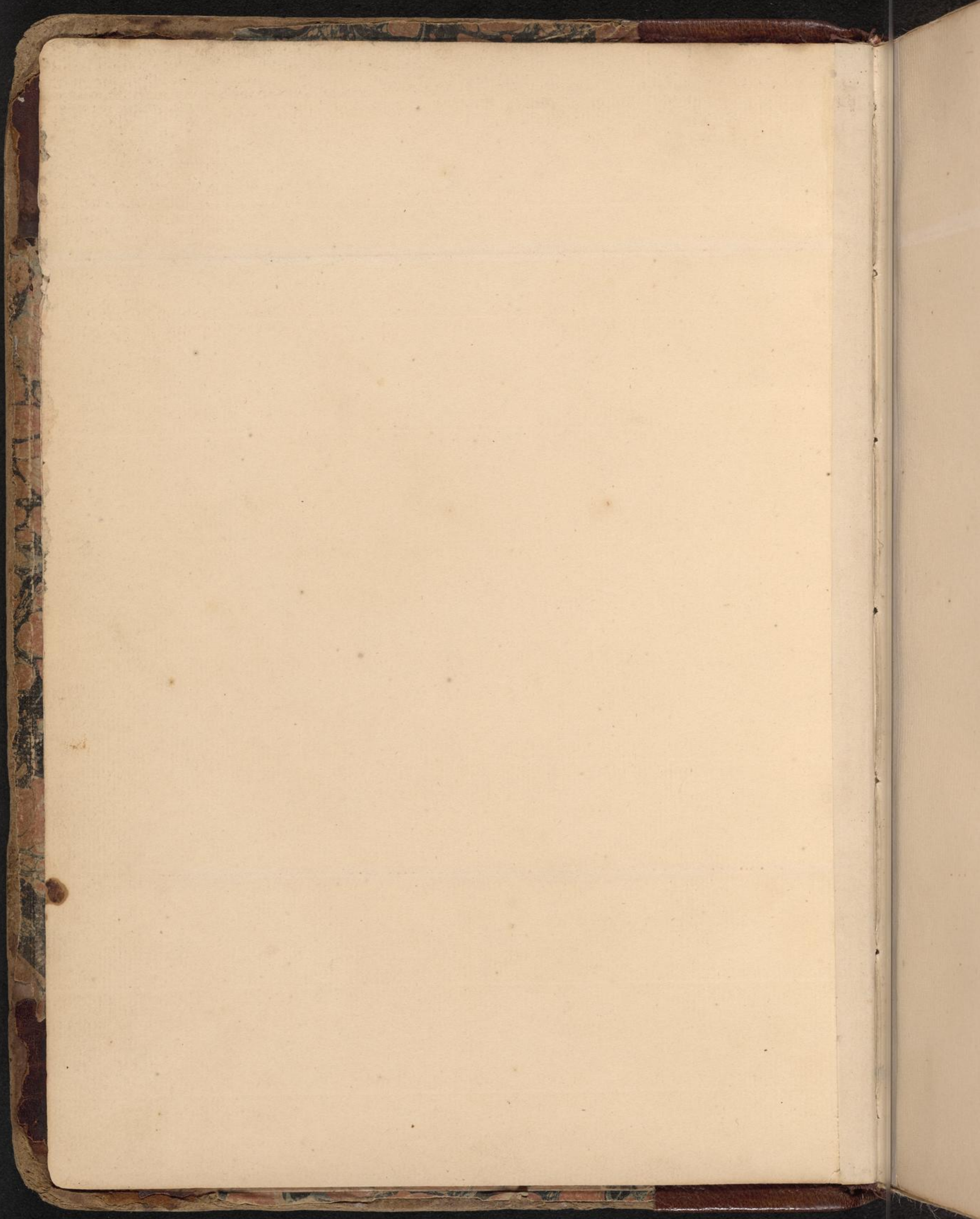

4

1870

W. E. Whitman

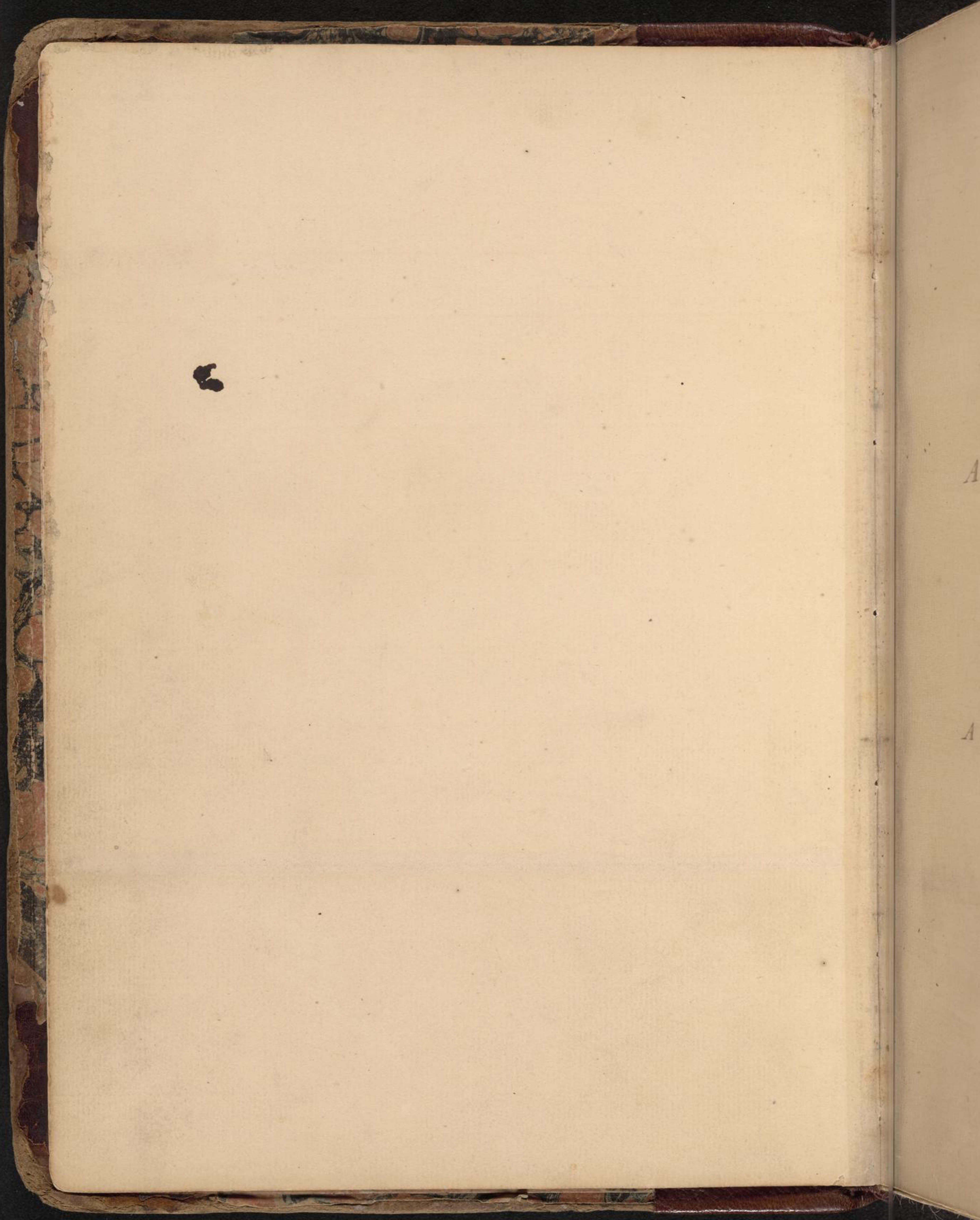

pro

T 091

T 798

To harden steel

102

125

L E

Vermifuge

201

Plaster for ulcers

202

T R E S O R

Cancer

203

D E S

A L C H I M I S T E S

COMPILE PAR

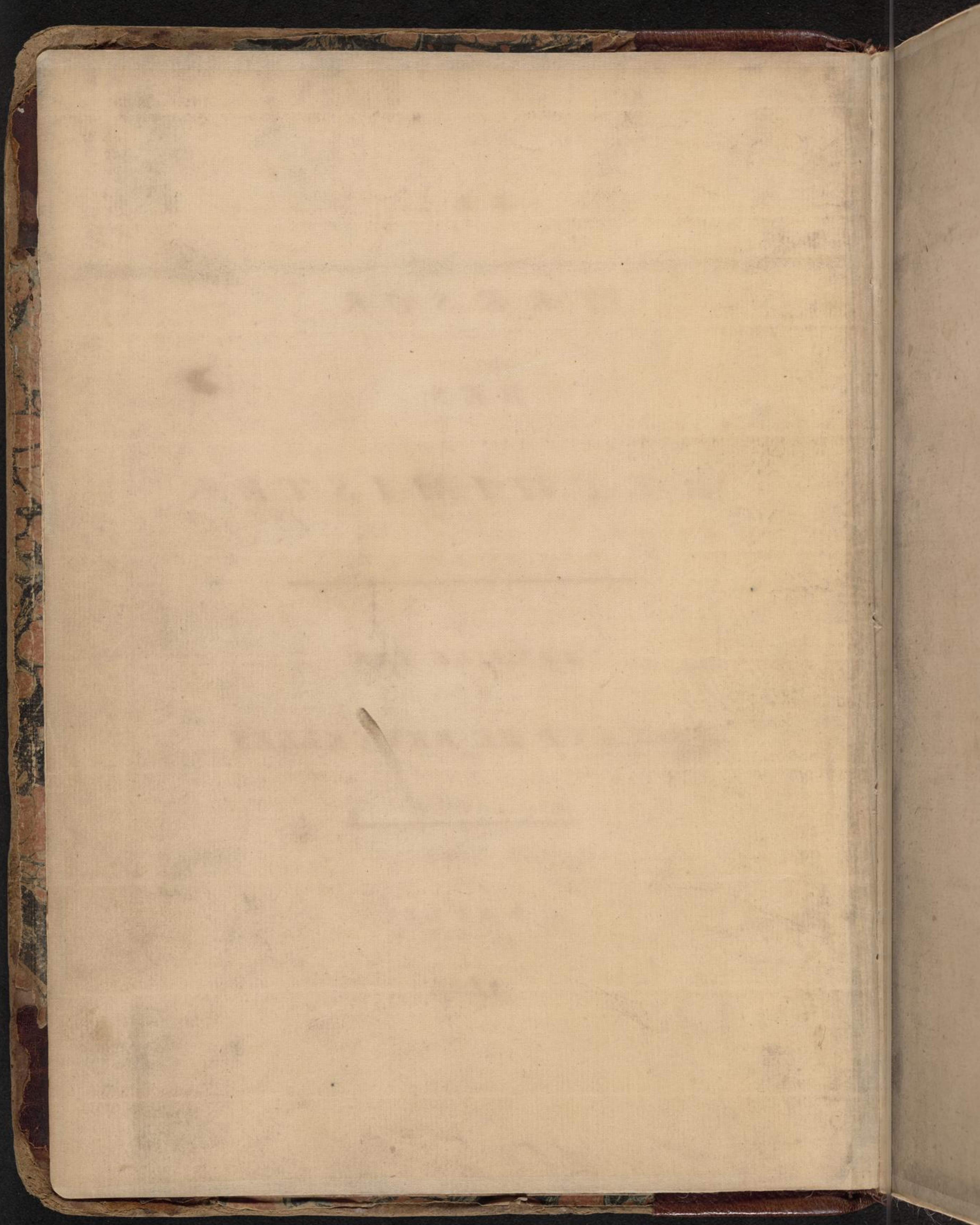
ARNAUD DE BRUXELLES

A N A P L E S ,

1489

540.1

W. E. Whistman
Whistman

10548

LE
TRESOR
D
ALCHIMISTES
Compile Par A. NAVD
DE BRUXEL
A NAPLES
En 1489.

+

A d u e r t i s s e m e n t a c e u x q u i v e r r o n t
c e m a n u s c r i p t

J'ay Divise le Livre en deux Tomes ou Volumes —
Le premier desquels Commence a la page Premiere
Jusqu' apres la Table & finist a la page 153

Le second Commence a la page 154 & continue —
Jusqu'a la fin

Au premier volume sont contenus plusieurs Traictez
de Lapierre des Philosophes qui sont excellents &
ordenez en l'ordre de la Theorie & des principes
fondamentaux de la Philosophie naturelle quant aux regles de la
pratique & aux operations Il y a mesme
des Traictez de la Theorie & des principes
des Mathematiques & des Sciences naturelles
qui sont fort considerables & de la partie
des Sciences naturelles & des Sciences
qui sont fort utiles pour l'usage
de la vie

Au second volume sont contenus plusieurs Traictez &
des Traictez de la pierre la plus part desquels
sont des Traictez de la composition des manuscrits
qui ont estez faitz de 1480 jusqu'a l'annee 1658 sous le
Roi Louis XIII. & Louis XIV. & Louis XV.

Libellus contentus in hoc volumine
Libellus Alberti magni super lapide phosphi qui intulatur semita recta
Omni sapientia a domino deo est. 1.
Libellus regimmi ex ex quibus componi debet lapis phosphi
Aripe de nobilissimo corpore. 17.
De elixire perfecto ad album et rubrum
Ex virioli romani. 18.
Alte recepte de compositione medicinali ad album et rubrum
Libellus Agadim phi de questionibus per eum factis super lapide phosphi et responsionibus habitis a spiritu
Dicat michi in spiritibus. 20.
De compositione lapidis phosphi et ascribitur hermeti
Lapis noster benedictus de nam. 21.
Alius libellus qui ascribitur hermeti super lapide phosphi et primo ad rubrum
Primeramentum ex dela pedra que es appellada Adebesi. 30.
Summa minor Ciceronis philosophi hispalensis super lapide phosphi
Cum solerti indagine vniuersarum rerum. 49.
Libellus testamenti Geberis de extractione factum omnium rerum corporalium vitam habentium quod aliarum rerum
Ex omnibus rebus animalibus. 69.
Libellus Triginta verborum Geberis super lapide phosphi
Iam in suis qui hanc queris sententiam. 68.
Libellus duodecim verborum quem composuit Geber super lapide
Sume aquam distillatam de albumine ouorum. 70.
Libellus Rasis de compositione duodecim aquarum ad effectum compositionis lapidis phosphi
Libelli huius seriem .12. capitulis ordinato. 73.

Libellus de aqua forti et eius compositione ac eius .27. virtutibus.
Ex virioli vncias tres et Salis m...
De medicina optima ad lunam
Ex tartaro calcinatum optime vi... 76.
De aqua dissolvente omnia metalla lapides preciosos et extrahente...
viam ex corporibus metallis
Fac primo aquam vite ex vino nigro
Ad faciendum aurum potabile
In principio cimenta aurum. 77.
Libellus Raymudi lull de cura elementorum et illorum magisterio in opere
...
... distinctio huius libri. 79.
Libellus epistola eiusdem Raymudi de insula maioritatis ad dominum Robertum Regem Sicilie de accurate hanc lapidis benedicti.
Cum ego Raymudus de insula maioritatis...
Alte recepte perimenta super diversis...
De compositione lapidis philosophorum
Fili doctrinam tibi nunc porrigobimus
Versus de permutatione aeterni in veram lunam
Theriacalis verissima luna fit alacritate. 106.
Plura et varia experimenta seu recepte circa permutationem metallorum et de compositione elixirum ad album et ad rubrum. 110.
Libellus continens modum compositionis elixirum ad album et ad rubrum. 120.
De his aut nullus phisicus liber mentionem facit. 121.
Libellus qui intulatur flos Regis super lapide phosphi
Sic ut Rex quod sapienter posuerunt in opere. 126.

Libellus continens auctoritates
phoz antiquoz super compo-
sitione lapidis magni.

Scans dñi q lapis mē fit
Libellus de compositione lapidis
phoz: et ex qua materia fit
p Arnaldū de Villanova in septē
capitulis

En testimonio es a mī deu: al qual
yo no ment

Libellus continens duodecim a-
vitula super compositione lapi-
dis phoz

En nom de deu Rey de lacia 131.

Libellus scti Iohannis
sassa sup compo de lapide
phoz

En nom de deu comens a scituro 144.

Diversa opera super compo-
sitione lapidis phoz in regimē

En nom de deu Rey del cal

Libellus magni ad Ar-
chiepm Rem
sitione lapidis ph

O venerande patre gras ago 144.

Libellus questionū Arnoldi Re-
monio ad magr Gullemū
sup lapide phoz. in Responsi-
ombus.

Primo querit vtrū operatio
Libellus questionū accidentia-
liū super lapide phoz
Ad questionē quas michi fe-
asti.

Fig a rotunda circularis in quo
pomi serzeta compositionis
lapidis phoz

Doctrina compositionis lapidis
phoz et vocat phemis

Cum tanta dieu phixitate 164.

Libellus de compositione lapi-
dis phoz in nū sapientior dñi 172.

Libellus visionis semis sup lapide phoz
Vidi semem mirra claritate fulgetis 174.

Libellus philippi Ducis burgundie
filij Iohannis Regis francie super
lapide phoz

Benedictum sit nomen dñi qui dat 176.

Testamentū hermetis super la-
pide phoz

Dicit phs. Verum sine mendacio

Expositio Orculani super testō
hermetis de lapide phoz

Verū idest verū est q ars data 184.

Liber arozem Romani Ad Calid
Regem Egiptoz de lapide phoz
quem Castrensis de Azabico in la-
tinū transtulit

Dixit Castrensis legimus in histo-
ris veterum 186.

Libellus enigmatis de lapide phoz
in theoria et practica

Serius Rubeus Lunam candida
duxit in uxorem 198.

Jaffredus de compositione lapidis
phoz

Opimio Jaffredi q lapis phoz caput 199
ex sale aut luna

Multae Recepte 200.

Sonetti dñi fra Elia super Lapidib
Phorum dñi San Francisco d'assiza 203

Lapis phorum Roma Inuention in
marmore 205

Cognitio Marchasilo 205

Lilium Libellus de Lapide
phorum cujus autem al Sarno 208.

Lilium abruatum

*Tabula continens
contenuta in h*

*Libellus
pide phoz
tulatur
Omnes sapient
proferunt
regiones
De accessu a
De experient
funt in a
ignoran
Quid sit
De generat
De generat
De gnanon
De gnanon
De gnanon
De proban
qui dicit
Veram
De mutari
Si metalla
tari poss
De lazaro
De muta
De muta
De plumb
et qm
De prepa
De octo
attende
Or dñi
De domo
De tempo
De sedula
Austias
De necess
De vaslo*

**Tabula continens libros et capitula
contenta in hoc volumine**

- L**iber Alberti magni super la-
pide phox componendo. qui mul-
tatur. Semita recta qui incipit
Omnia sapientia a dno deo est.
Prohemium. Cum igitur multas
regiones
De accessu ad autem Alchimie.
De experientis et erroribus qui
sunt in arte Alchimie per ea
ignorantes
Quid sit Alchimia
De generatione auri
De generatione argenti
De generatione cupri
De generatione stagni
De generatione ferri
De generatione plumbi
De probationibus contra illos
qui dicunt suam Alchimie non esse
veram.
De mutatione coloris attramenti
Si metalla in aliam speciem mu-
tari possunt.
De lazuro ex argento
De mutatione cupri in aurum
De mutatione stagni in aurum
De mutatione ferri in argentum.
De plumbo ex quo fit Cerusa
et alchimia.
De preparatione ad aerem.
De octo preceptis que sunt
attendenda.
Vt artifex sit secretus
De domo speciali habenda
De tempore obsequando opere
De sedulitate et frequentia
Assidua
De necessariis opibus in opere
De vasis que sunt vitrea vel salina
vitreata.

- De heretici non publici primi apud
De furnello phisico componendo
De furnello distillatorio
De furnello vitrificatorio
De spiritibus medicinis salibus
et alijs ad arte spectantibus
De spiritibus et eorum speciebus
De mercurio et eius natura
De sulfure et eius natura.
De auripigmento et eius natura.
De Arsenico et eius natura
De sale armomaco et eius qualitate
De Attramento et eius natura et
qualiter vitrificatur
De preparatione
De sale Alkali et qualiter fit.
De Alumine et eius calcinatione
De Tartaro et eius preparatione.
De viridi eris et eius preparatione
De cinabrio et eius compositione
De Cerusa et eius compositione
De Arsenico ex cerusa qualiter fiat.
De Arsenico qualiter fit ex cinere plumbi
Quid sit sublimatio et qualiter
acquare sunt sublimationes.
Quid sit calcinatio et quare
calcinantur corpora
Quare et quomodo calcinantur
spiritus.
Quare et quomodo coagulantur
vaporum.
Quare et quomodo fixantur cor-
porum.
Quare et quomodo solvantur cal-
cinata corpora.
De distillationibus vaporum.
Quare et quomodo fiat Ceratio
et quid sit Ceratio
Qualiter sunt sublimationes spi-
rituum. Et primo de mercurio
De sublimatione sulfuris qualiter fit.
De sublimatione auri pigmenti
De Arsenico et eius sublimatione

De sublimatione salis armoniaci.
 De forma et modo ignis ex quo fit.
 Qualiter sublimata terantur et
 fixentur.
 Alius modo fixationis.
 De solutionibus spirituum.
 De solutionibus corporum calidiorum.
 Qualiter spiritus rubificantur.
 Qualiter distillantur aque.
 Alius modus ad distillandum. 10
 De congelatione aquarum qualiter fit.
 Qualiter dealbatur Venus.
 De modo calidandi corpora.
 Qualiter calidantur Venus et Mars.
 Alius modus calidandi.
 De reductione calis corporum in sa-
 lidam massam.
 De medicina conficienda ad albu.
 De tribus lapidibus transubstan-
 tiantibus.
 De medicina ex rebus componenda.
 De purificatione laminarum
 ferrearum.
 De preparatione Jovis.
 De aceto mali granati componendo.
 De aqua que ponitur loco aque
 Lune qualiter fit.
 Qualiter fit acetum acerrimum.
 Quando debent fieri distillatio-
 nes rerum.
 De sublimationibus quando
 fieri debeant. 12
 De Saturno qualiter preparatur
 et calidatur.
 De aqua imbibenda ad lunam.
 De aqua loco aque lune qualiter fit.
 Qualiter fit acetum acerrimum.
 De Saturno qualiter preparatur et
 calidatur.
 Ad lunam aqua imbibenda.
 De oleo tartari qualiter fiat.
 De preparatione eris.

Qualiter abatur Mercurius cum Saturno
 vel Jove.
 De aqua atramenti qualiter fit.
 De preparatione Mercurij. 13
 De elixir ad Solem qualiter fit.
 De medicina ad album.
 De alia aqua atramenti.
 De Ottone faciendo. 14
 De preparatione Saturni: et eius
 conversione in Mercurium.
 De expositione metallorum.
 De medicina ad album et rubrum.
 De fixatione salis armoniaci.
 Ad tollendum stridorem stagnis.
 De modo sublimandi arsenicum
 citrinum.
 De croco ferri qualiter fit. 15
 Aliter qualiter fit crocum ferri.
 Modus rubificandi Vitriolum romanum.
 Experimentum mirabile ad Solem
 conficiendum.
 De calcinatione eris. 16

Finis Alberti magni

Regimen et ex quibus fieri
 debet lapis philosophicus ad album et
 ad rubrum.
 De resolutione lune et separatione
 terre ab aqua.
 De calcinatione terre Solis et lune.
 De congelatione terre cum aqua Solis
 lune et Mercurij.
 De extractione aeris a corporibus
 Solis et lune.
 De igne conficiendo seu seperando a
 corporibus Solis et lune.
 De elixir ad album faciendo sepius et etas.

Aqua valde mirabilis dissolvens oia
corpora metallica et lapides preciosos
sine lesione. Et extrahens mercurium
de vaporibus et multa mirabilia
operatur.

Medicina valde bona super venerem
purgatam ad album.

Medicina ad convertendum lunam
in verum solem: reperiata in quodam
libro vetustissimo.

Qualiter debet sol calcinari
et pulverizari.

Qualiter debet fieri creta ferri
Qualiter fit sal azmornacum.

Ad convertendum eum in sole optima

Ad faciendum solem ex ere.

Ad reducendum solem vel sarnam
in pulverem.

De his que augent solem in co-
lore et pondere.

Ad faciendum .8.22. karatoy ex medio 8 et 22.

Ad faciendum lunam ex azarte

Aliud opus quod fit ad lunam
ex azarte.

Aliud opus ad faciendum lunam

Ad faciendum lunam ex stagno

Ad faciendum medicinam ad solem.

Sequitur petitiones facte per Aga-
dnu phm et responsiones facte
per spiritum super lapide phoz.

Certa amphorism super lapide
philosophorum componendo.

Item ponit certa caracteres
ad libitum positi ad significandum
planetas et alia materialia
in arte alchimie necessaria
et opportuna.

De compositione lapidis phoz
seu lapide benedictio: qui dicitur
esse seu fieri de airta re: et de
regimine circa compositione illius.

De compositione verissime elixir
ad album: cuius una pars imgit
in perfectissima lunam .40. partes
eius seu veneris preparati.

De modo elixirioy componendo
et cibando.

Opus perfectum ad album seu lunam.

Elixir perfectum et probatum: cuius una
pars convertitur quingentas partes
veneris in veram lunam ad omne
examen.

Ad faciendum medicinam perfectam
cuius una pars convertitur .400. partes
mercurii crudi in veram lunam
ad omne examen.

De nominibus et caracteribus metallorum.

Incipit opus alchimicum quod dicitur
esse hermetis de lapide qui dicitur
Adebsi: quod est elixir rubrum
cuius medicine pondus unum con-
vertitur centum partes lune in veram
aurum.

Aliud elixir seu medicina ad album
cuius una pars convertitur in
optimam lunam.

Elixir seu medicina ad rubrum
cuius una pars convertitur .400.
partes mercurii crudi in verum aurum.

De compositione aque vite
seu olei phoz perfecti ad rubrum.

De compositione aque resplendentis
omnes spiritus.

De elixirio componendo ad lunam

De elixirio ad rubrum componendo.

De elixirio ad album

De elixirio ad rubrum: et est ma-
gnum secretum: et facit magna
operationem.

Elixir seu mediana ad rubeū.
 aug vna pars picta sup. 400.
 cuius nūq. corporis conuertit
 in aurū purū. 34.
 Et similiter elixir ad album.
 De alio elixirio ad albū et ad
 rubeū.
 De elixirio aug vna. 3. 40. bis an
 nos in verū solem tingit. 36.
 De alio elixirio ad rubeū.
 De elixirio multiplicante solem.
 Ad faciendum medicinam ad
 album aug i. p. conuertit. 400. 37.
 Item aliud elixir ad album.
 De compositione elixir ad solem. 38.
 De compositione elixir ad rubeū.
 De elixirio ad rubeū. 40.
 De elixirio ad rubeū: aug vna
 pars conuertit. 10. pro lune
 in verū aurū.
 Opus ad album vel ad rubeū. 41.
 De oleo phoz componendo.
 Opus ad album.
 De elixirio ad rubeū.
 De componendo elixirio ad rubeū
 aug vna pars proiecta sup. 70.
 partes lune conuertit in solem. 42.
 De calcinando sole.
 De opere ad rubeū. aug vna pars
 conuertit. 40. pro lune.
 De calcinatione solis in furno
 De compositione croci ferri.
 De compositione eris vni.
 De coloratione lune in solem.
 De elixirio ad albū aug vna. 3.
 conuertit vni. Ro. venetio
 in lunam.
 De medicina ad albū aug vna
 pars conuertit. 400. et in
 veram lunam.
 De medicina ad rubeū aug vna
 pars nigr. 40. lūe in verū solem. 43.

De medicina ad rubeū aug vna
 pars tingit. 70. pro lune in sole.
 De opere ad rubeū. aug vna pars
 proiecta sup. 4000. a garopi tingit
 in solem mineralem.
 De elixirio ad rubeū aug vna ps
 proiecta sup. mercurii conuertit
 10000 in verū solem meliorem
 minerali.
 Ad faciendum et vñ rubeū.
 Ad faciendum ex luna solem: aug vna
 pars medicine tingit. 10. partes lūe
 in solem.
 Ad imitandū lunam ad album.
 et est opus magi petri de brossa. 44.
 De alia imitatione lune ad facien
 dū in opus ad albū fm eūdem ma
 gi petri de brossa.
 De elixirio componendo ad album
 et ad rubeū. quod est valde bonū.
 De elixirio componendo ad rubeū. 45.
 De faciendis croci ferri.
 De medicina ad rubeū componenda
 aug vna pars tingit decem partes
 lune in solem.
 Opus ad albū vt educat Venus
 in lunam que sustineat amercū.
 Ad dealbandū venerem vt fiat
 elixir ad lunam.
 De elixirio ad solem.
 De elixirio faciendū ad conuertendū
 lunam in solem ad. 22. quiratos. 46.
 De elixirio seu medicina aug vna ps
 fixat. 12. partes mercurii in lunam
 in crucibulo super ignem.
 Ad faciendum ex sole bonam lunam.
 Ad faciendū medicinam: aug vna
 pars picta super. 10. lune conuertit
 et tingit in solem.
 Ad faciendū ex luna pfectū aurū.
 De medicina seu elixirio pfecto
 De medicina ad rubeū. 47.

Opus seu medicina ad rubrum
cuius una pars conuertit. 20. pres
saturni in solem. .47.

Ad rubrum ex leuono: et ad album
ex ioue.

Ad faciendam lunam exere purgato
cuius una. 3. conuertit unam avariam
in veram lunam.

Opus ad album cuius una pars con
uertit. 4. p. t. eius in lunam.

Opus ad album exere purgato.

De compositione medicine ad album
et ad rubrum. .48.

Capitula summe minoris Gebe

Regis hispalensis i Alchimie

Summa minoris Geberis Regis hispalensis
phi super arte alchimie inferiori. sal. et
astrologia quia tractat de lapidibus
planetarum seu veris metallis significat
per planetas capitulum p. m. .49.

De nominibus datus per Geberem
circa lectionem librorum phi. C. 2.

De quibus in hoc libro tractaturus
est commemorat. C. 3.

De elementorum quatuor qualita
tibus agnoscendis. C. 4.

De occultis manifestandis: et de
manifestis occultandis: et de egi
tudinibus agnoscendis. C. 5.

De rebus ad hanc artem necessa
riis preparatione. Cap. 6. .50.

De diuersa in hac arte laboran
tium errorum practica. Ca. 7.

De diuersis modis laborandi in
hac arte Alchimie. Cap. 8. .51.

De electione facienda per voluntate
operari in alchimia. Cap. 9.

Secunda ratio super naturas et co
plexiones materialium corporum
salicet sue spirituum. Ca. 10. .52.

De completis et diminutis seu

sams et egris metallis et pmo de
plumbo. cap. 11.

De altitudine plumbi. cap. 12.

De altitudine stagni. Ca. 13.

De altitudine ferri. cap. 14. .53.

De altitudine auri. cap. 15.

De altitudine eris. Cap. 16.

De altitudine argenti. Cap. 17.

De Marchasita et magnesie. Ca. 18.

De sulphure capitulum. 19.

De argento viuo. Cap. 20.

De auri pigmento. Cap. 21.

Quid sit attamentum. Cap. 22. .54.

De sex speciebus attamentorum

et eorum nominibus et quali
tibus. Ca. 23.

De speciebus aluminii et eorum
naturarum. cap. 24.

De natura cuius salium: et ex
tractione eorumdem. Ca. 25.

De salibus fixis et infixis minera
libus et vegetabilibus. Ca. 26. .55.

De modo extrahendi sal ex vegeta
bilibus

De salibus fixis et infixis ex am
malibus. Cap. 27.

De sale mirro fixo et eius natura.

De sale armoniaco infixo et eius
natura.

De talcho et eius natura. Ca. 28. p. 60.

Tertia ratio super preparatione
aquarum ad album et ad rubrum

et preparatione aliquorum ro
porum et spirituum. Ca. 29.

De aqua claritatis albuminum
et rectificatione eiusdem. C. 30.

De rectificatione aque claritatis.

De aqua claritatis vitellorum
et eius olei: et rectificatione
eiusdem. Ca. 31.

De aqua claritatis diuina apta
ad elixirum. appropinquata suo sal op
tine rectificata. Ca. 32. .56.

- De aqua lunifica que quide acetu
acerrimu simpliter separata
dicitur Cap^m 33^m
- De aqua solifica dupliat facta
et de aqua acuta solifica. C^m 34^m
- De prima aqua rubificativa. C^m 35^m
- De 2^a aqua rubificativa ex qua
fit rocam ferri nobilis huius
artis. Cap^m 36^m
- De 3^a aqua rubificativa ex qua
fit rocam ferri nobilis huius
artis. Cap^m 37^m
- De 4^a aqua rubificativa que
aqua fit alfadida posita. C^m 38^m
- De 4^a aqua rubificativa: que
cum calcantur fit nobiliter et
ibidem rubificatur. Cap^m 39^m 47.
- De 6^a aqua rubificativa facta
cum sedma. Cap^m 40^m
- De 7^a aqua rubificativa que fit
oleu solificu transformati. C^m 41^m
- De 8^a aqua rubificativa. C^m 42^m
- De aqua rubificativa rubificante
omnes spiritus et converte vifit
in elixir solificu. Cap^m 43^m
- De capitulo fortissimo conficiedo
et oleo rubundissimo cu quo fixat
omnes spiritus in elixir solificu. C^m 44^m
- De aqua rubificativa tringente
oia corpora super que cadit co
lore optimo et firmo. C^m 44^m 48.
- De compositione acetu acerrimu
phoz et rubificatione eiusdem
ad albu vel ad rubu fm q
auctor exigit. Cap^m 45^m
- De preparatione aque rectifi
cantis oia corpora et spūs
festmanrer. Cap^m 48^m 49.
- De separatione et spazatione
duz salu et aluminu et attra
mentoz nobilior que esse
potest. Cap^m 49^m
- De modo operandi cu istis aquis
rubificativis Cap^m 46^m

- De modo preparacionis et separa
tionis salu aluminu et attra
mentoz oiz Cap^m 40^m
- De attricari perfectu huius artis
et de compositione eiusde. Cap^m 41^m
- De preparatione medicinarum
ad albu et ad rubu. Cap^m 42^m
- De spazatione marchasitarum
tunaz et magnesiaz. Cap^m 43^m
- De talchi calcinatione separatione
et spazatione ad albu elixir co
ponendum. Cap^m 44^m
- De mediana auz vna pars mille
partes stannu converte in argen
tu. Cap^m 44^m 60.
- De separatione et preparatione
generu viui et attramentu. C^m 45^m
- De alio modo sepandi et prepa
randi argentu viuum et attra
mentum. Cap^m 47^m
- De separatione arsenici vel
sulfuris ac alioz. Cap^m 48^m
- De alia preparatione sulfuris
et auz pigmenti optima. C^m 49^m
- De quarta ratione super ablu
tionibus spazationibus et recti
ficationibus corporu et spirituu
ad elixir albu et rubu in com
ponendum. Cap^m 60^m 61.
- De ablutione Saturni et perfecti
one eiusdem ad auru et argentu
et demu ad elixir albu et rubu. C^m 61^m
- De ablutione stagni ac eius compo
sitione ad album et rubu elixir
componendu. Cap^m 62^m
- De ferri ablutione et compositione
ad albu et rubu elixir compo
nendum. Cap^m 63^m
- De cupri ablutione et composi
one ad album et rubu elixir
componendu. Cap^m 64^m
- De auro et eius elixir. Cap^m 64^m 62.

De elixirio lune componendo. C. 66.

De argento viuo ad componendum
elixir cum aceto simplici et aqua
claritatis. Ca.^m 67.

De perfectione et ratiſicatione ſalis
viniſi ouoz ad elixir componendu
cu ad mixtione aceti acerrimi. C. 68.

De arsenico conuertendo in elixir lu-
mificum et solificum. Et similiter de sul-
fure albo conuertendo in elixir soli-
ficum et lumificum. C. 69.

De cinabrio qualiter conuertiatur
in elixir solificum. Ca. 10^m

Qz ex roboribus preparata & per se
potest fieri elixir ad album, et ad
rubeum. Ca. 7^m

De perfortione argenti & un
elixer componendum in adma
one aceti acerrimi philosophorum
et excellentia eiusdem. Ca. 72.

Qualiter elixir ad albu conuer-
tut in solisium Ca^m. 73.

De elixirio magno componendo
ad reubeum. ^m ^m
Ca. 74.

De elixire maximo componendo: et
de multiplicatione eius in infinitum: aug
mentatio est. Regni et Imperatoris.

In **testamento Geben** tractatur
de om̃z rerū salū extractione tā
rerū corporalīū vitam habentīaz
q̃ aliāz rerū. et metallorū exordīū.

De salibus om̃iū metallorū et eorū
calinatione.

De sale Solis: et eius calcinatione

De sale Venezis et eius calcinatione

De proprietate salis metallorum
De sale Saturni et eius calcinatione.

in eu eo conuersione lune et mer-
curij in solem optimū. 64

De sale martis et eius calcinatione ac

ei9 operatione sup exercitiu.

De sale lune et ciz calanatione: et
de fixatione et transmutatione mer-
curij in lunam ai dno sale: Et de
multiplicatione mercurij ad albu

Et de proiectione vni^{us} patris salis
sup. 40. ozeraiij. Et de proiectione
vni^{us} patris ozeraiij sup. 10. ptes
etis. et conuersione e^{ius} in lunam.

De sale solis ac eig calcinatione.
et congelatione mercurij in eodem
Et de Saturno calcinando ac sale
extrahendo

De modo reductionis metalloꝝ im-
perfectoꝝ in solem et lunam

De reductione saturni in calcem
et deinde in salem: et postea in
solem.

De reductione veneris in calcem
et in salem et deinde in solem.

De reductione Hyazitis in calcem et
deinde in salem. et postea i soles

De reductione lune in calcem et
deinde in salum: et deinde a sole

De reductione solis in alcem

Hier tractatur p^{ri}ncipalit^r de mō
 oūz rez persiaenū dixer^u eussz
 compositione. Et p^{ri}mo de vrz
 turibus et proprietatibus me-
 dicine perfecte.

Notificatio om̃z metalloꝝ circa
eozꝝ perfectionem: Et primo
circa Iouem et Saturnū.

De speciali notificatione Iouis
et Saturni

De speciali confirmatione maris.

De notificatione propheetiarum
calis et salis Sanizim azaris
et venenis et eorundem perfe-
ctione et medicatione facta ex
ipsis et multiplicatione.

- De notificatione om̄iū salū metal-
lorū: et compositione medicine ex
ipsis et proprietate eiusdem.
- De notificatione extractionis sa-
lium et electionis eorū ad electione
medicine .67.
- De notificatione ingressionis salū
et calū metalloy in digestionē.
- De notificatione congelationis et con-
iunctionis decoctionis salū metalloy
et etiam mercurij
- De notificatione purificationis salū
et preparatione eiusdem: et multi-
plicationis perfecte
- Ad faciendum boracem
- De sublimatione et extractione
mercurij solis.

Finis testamenti Geberis

Inapit liber 30. Verboz Geberis sup
practica seruanda in arte Alchimie
exordium

- De distillatione ^{lapis} et quatuor elemen-
torū separationē p̄mū Verbu
- De aqua sepius distillanda. 2^m Verbu
- De prima aqua itoz sepius distillet
3^m Verbum.
- De separationē ignis ab aere. 4^m Verbu .68
- De oleo extrahendo per balneum
marie. 4^m Verbum
- De perfectione olei sepius distillandi
6^m Verbum.
- De arte in argenti conuertendo vir-
tute olei. 7^m Verbu
- De conseruatione olei p̄dñ. 8^m Verbu
- De regimine et gubernatione ignis
elementi extrahi. 9^m Verbum.
- De conuersione ignis in lapidem
10^m Verbum
- De maiori induratione lapidis ex
igne. 11^m Verbum.

- De signo ignis mutantis lunam
in citrinitatem. Verbu. 12^m
- De regimine terre et eius reducti-
one in cinoleam. 13^m Verbum. .69.
- De assatione terre et imbibitione
ac reductione in cinoleam citrina
14^m Verbum
- De reductione terre in albedinem
vt cerusa. 14^m Verbu.
- De protectione terre super eo quod in
albu mutabitur colorem: et de signis
alioz elementoz. 16^m Verbu
- De coniunctione terre in aere et igne
17^m Verbum.
- De alia coniunctione terre cum igne
et aere. 18^m Verbum.
- De coniunctione terre cum igne. 19^m Verbu
- De alia coniunctione terre cum igne. 20^m Verbu
- De quantitate tingenda. 21^m Verbu
- De ponderibus miscendis. 22^m Verbum
- De trituracione assatione materie
23^m Verbu
- De inhumatione materie. 24^m Verbu .70.
- De imbibitione et coniunctione aque et
aeris. 24^m Verbum.
- De mate in aquam reductione
26^m Verbu
- De inhumatione et in aquam resoluti-
one ipsius materie. 27^m Verbum
- De reductione materie vt fundat
in terra. 28^m Verbum
- De protectione vng partis sup mille
milia eris. 29^m Verbum
- De protectione vng partis super mille
et illis multo vng ex mille super alias
nulle partes
- Finis libri Geberis Regis hispalensis
super lapide philosophoz qui dicitur
liber triginta verborum. .71.

In apu liber Geberis Regis hispa
lensis qui dicitur duodecim verborum
super actis phoz. Verbum primum.
De compositione vinctis eius et tradit
dari phoz. Verbum. 2^m
De compositione aie frigide et hunde
phoz. Verbum. 3^m
De compositione spūs calidi et fixi. 4^m
De oleo rubeo et tinctura magna et
de corpore albo et sulfure. 5^m. 71.
De pasta puritatis componenda. 6^m
De aia albuminis et prima porta
puritatis. Verbum. 7^m
De sulfure purificato et spiritu li
gante operatur. Verbum. 8^m
De coniunctione ignis et aque.
materie occidentalis et saponis. 9^m
De compositione floris phoz. 10^m
De compositione elixir albi quod
conuertit. 10000. partes solis in
lunam. Verbum. 11^m
De elixirio componendo ad rubrum
aug vna pars conuertit. 10000.
partes Saturni in solem
Finit libri. 12^m verborum Geberis
Regis hispalensis. 72.

Secreta hermetis phi. Inuentoris eius.
mutationis metalloz.
De nobis septem planetarum et eorum
metalloz ac qualitatibus et pro
prietatibus eorumdem.
De rebus que sunt penetrabiles
De rebus que clarificant
De rebus que purgant. 73.
De rebus que dulcificant
De his que constringunt
De septem salibus necessariis ad ma
gisterium alchimie et de qualitatibus
et proprietatibus singulorum salium
ac effectibus eorumdem circa
transformationes corporum seu

metalloz
Sal de momiacum
Sal Gemma.
Sal mirum
Sal calas
Sal comune
Sal alb-ali
Sal Alembroch
De requisitis in transformationibus
metalloz
De augendo pondere aliorum corpo
rum metallici

In apu liber duodecim aquarum Rasis. 74.
De aqua rubea seu rubianda quo
modo componitur et qle pbat.
De comburendo etamine seu naassa
et de eius signis et operatione
De aqua rubiginosa componenda.
De aqua ferrea seu rro ferri com
ponendo et eius signo. 75.
De aqua rubianda agata seu lapidea
componenda et eius signis
De aqua sulfurea rubianda componenda
et eius signis
De aqua litargiri seu cinere alme
componenda et eius signis
De aqua rubianda seu gummi rubeo
componendo et eius signis.
De aqua penetrantia componenda et
eius signis
De aqua rocea componenda de
almarthesie dissolutione in argento
et eius signis
De aqua vitrea molliificante et in
gredienti.
De fermento seu aqua arcam em
compositione et eius operatione.
Finit libri. 12. aquarum Rasis. 76.

- Qualiter fit aqua fortis: et quas habet virtutes: que possunt operari et fieri cum ea**
- De resolutione mercurij in aquam et eius fixatione in rubrum perfectum**
- De solutione lune in aquam: et eius proiectione super mercurium qui convertitur in lunam**
- De resolutione auri vel argenti amalgamati in aquam: Et cum ea deargentare vel deaurare**
- De resolutione eris in aquam: et de eius trinitura in ingruum in carne humana**
- De corrosione ferri**
- De mutatione pilorum nigrore in albos: et tam in pilis hominum quam equorum**
- De mutatione capillorum in colore citrinum seu aureum**
- De corrosione pannorum coloratorum**
- De poris aut callis auferendis et sanandis de carne humana**
- De fistula seu cancro sanando: et mala carne arrodenda**
- De inasione apostematis vel carnis humane sine ferro**
- Ad delendas et auferendas litteras scriptas in carta de pergameno sine lesione seu corruptione carte**
- Ad necandum seu interficiendum aliquem animal: et non cognoscat causa mortis**
- Ad tingendum lanam albam in colorem citrinum seu aureum: et deinde in scarlatinum: rubeum: argentinum: quatuor viridem: et in alios diversos colores**
- Ad faciendum agurum de alama: maxime ex calce virga**
- De faciendo ore vestro simili synabzio**
- Ad obviandum et infatuandum aliquem ad certum tempus: et ad curandum eundem**

- Ad corrodendum aurum superficialiter et equaliter: ac ad resoluendum aurum in totum in forma arene**
- Ad prohibendum conceptione: et reducendum in sterilitatem tam virum quam feminam**
- De reducendis pluribus margaritis in pulveres: et reduendis in unam margaritam maiorem**
- Ad destruendum vinum et deinde cito reparandum**
- De reducendis corallis in formam paste: mollicandis: ut cera**
- Ad signandum enses seu gladium cum aqua in ore ubi eum frangere volueris**
- Ad berandum aliquem captivum**

75

- Mediana valde bona ad faciendum lunam ex ere purgato**
- Ad faciendum oleum arseme**
- Ad faciendum aquam acutam seu fortem**
- De resolutione lune in dictam aquam acutam**
- De reductione lune in oleum seu lapide**
- De proiectione eiusdem olei lune super venetum purgatum: et conversionem eius in lunam**
- De modo purgationis et cimenta tionis Venenis**

76

- De aqua vite mirabili et valde notabili: neca transmutatione metallorum**
- De febribus habendis de vino ex quo extracta est aqua vite**
- De habendo et extrahendo sale vini**
- De conficienda aqua solvente omnia corpora metallica et margaritas ac omnes lapides preciosos**
- De conficienda aqua que extrahit mercurium ab omni corporibus metallicis**

76

Ad faciendum ex stagno argenti quod ster
in omni examine

Ad congelandum argenti vniu. in du
ritiem lapidis 76.

Ad couertendu oes cala metalloy i az. vi.

Mediana multiplicatua ad album

De materia lapidis piosi.

Mediana optima super Saturnum

Modus facendi aurum potabile 77.

Ad separandum solem a quita essentia

Modus facendi sal vegetabile

Ad tingendum colorem auri: et ad
ligandum Venerem et lunam cu sole

Qualiter et ex quibus fit gualitum
ad dictum opus cu quo magis ad xdm.
cazars. 78

**Inapit liber Raymundi lully super
compositione lapidis philosophici.**

Inapit tertia distinctio que est de aia
elementoy et illoy magisterio in opib
maiori et minori in compositione
lapidis philosophici

De principali tractatus diuisione in
theoricam. s. et practicam. Et primo de
diuisione tripla ipis theorie vsq ad
practicam eusdem q partes.

De alphabeto scriptu in radice arboris
philosophalis: per quas lras significat
pzmipia ad hanc artem necessaria.

De alphabeto figure circularis. s.

De constitutione radia arboris phi
losophalis que est tota in hoc capitulo.

De mixtione pzmipioy huius artis
pro fundamento et declaratione eoyde. 79.

De. 2. parte theoricali: que est declara
tio cuilibet pzmipij per operatio
nes naturales. Et primo de pzm
ipio arboris philosophalis: quod
est. A.

De. 2. pzmipio radia arboris phicalis

De. 3. pzmipio radia arboris quod
est. b. 80.

De. 4. pzmipio radia arboris
quod est per. d. designatum.

De. 5. pzmipio radia arboris
quod est per. e. significatum. et est
scriptum quatuor coloribus 81.

De. 6. pzmipio quod est mixtio signi
ficatum per. g. scriptu duobz coloribz

De. 7. pzmipio radia arboris phi
losophicalis quod est dissolutio: signi
ficatum per. h.

De. 8. pzmipio arboris phicalis. quod
est potentia vel alteratio significatu
per lram. f.

De. 9. pzmipio radia arboris phicalis
quod est digestio significatum per
lram. l.

De decimo pzmipio radia arboris
phicalis quod est generatio: signifi
catum per lram. j.

De vnderimo pzmipio radia arbo
ris phicalis quod est generatio colo
res. significatu per lram. k. 82.

De duodecimo pzmipio radia ar
boris phicalis quod est separatio signi
ficatum per lram. a.

De. 13. pzmipio radia arboris phy
losophicalis quod est alteratio. quod
est significatum per lram. s. 83.

De. 14. pzmipio radia arboris phy
losophicalis quod est operatio signifi
catum per lram. p.

De. 15. pzmipio radia arboris
phicalis quod est perfectio eius signi
ficatum per lram. m.

De. 16. pzmipio arboris phicalis qd
est fermentatio signu p lram. 84.

De. 17. et vltimo pzmipio radia
arboris philosophicalis quod est ve
nenu transformans. designatu per
4. o. colores. signu p lram.

Incipit tertia pars principalis p^{re}me
partis huius distinctionis que est de
theorica seu declaratione principiorum
figure. 6. in opere minori s^{ecundum} aucto-
rem huius tractatus et aliorum ab eo
compositorum.

De primo principio figure. 6.

De 2° principio quod est. 6.

De 3° principio quod est corpus signi-
ficatum per litteram. c.

De 4° principio figure. 6. quod est. d.

De 4° principio figure. 6. quod est. e.

De 6° principio figure. 6. quod est. f.

De 7° principio figure. 6. quod est
6. et dicitur euacuatio.

De 8° principio quod est multiplicatio
quod est significatum per litteram. h.

De 9° principio figure. 6. quod est effusio

De 10° principio huius figure. 6. quod
est argenti vini exuberantia: et si
significatur per. l.

De undecimo principio quod est sulfur
nature designatum per. m.

De duodecimo principio quod est
tinctura significata per. n.

De 13° principio quod est oleum
significatum per. o.

De 14° principio quod est mectatio
significata per. p.

De 14° principio quod est sublimatio
significatum per. r.

De 16° principio quod est practica
lapis significatum per. q.

De 17° principio huius artis quod est
elementa significata per. yy.

De 18° principio huius artis quod est. k.

De 2^a parte principali que est pra-
ctica huius artis principalis

De primo modo practicandi in ar-
bore philosophicali.

De 2° modo practicandi in principio
arboris philosophicali.

Sequitur de 2^a parte principali que
est de modo practicandi figure. 6. et
tabularum. Et primo de modo practicandi
figure. 6. Et primo de causis que in
figuram sunt contente.

Sequitur de prima consideratione ta-
bularum figure. 6. que est de quolibet
ente per se singulariter: ut intelli-
gens artifex agat prudenter.

De 2^a tabula que est intra figuram. 6.

De alia tabula sequenti.

De 4^a tabula intra figuram. 6.

De 4^a tabula.

De 6^a tabula

Sequitur de abstractis tabulis a figura
6. que sunt extra.

Sequitur practica in opere minori
Quomodo debet fieri calimatio
in opere minori

Tertia pars de modo qualiter terra
sublimatur

Sequitur modus exuberantiae aque
abstracte a terra in hunc modum

Sequitur modus reductionis aque
exuberante aut mestui super corpus suum

Modus liquefactionis et faciendi oleum
de quouis corpore.

De liquefactione cum lunaria.

De reductione humiditatis argenti vini
vel mestui super terram suam.

De modo dissolutionis in aquam claram
que dicitur oleum

De modo mectationis salis vel sulfuris
cum oleo predicto.

Qualiter n^{on} mercurius extrahitur a quo-
libet modum duorum novem designatorum
per. g. h. i. j. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z.

Qualiter n^{on} mercurius extrahitur ab
illis s^{ecundum} quod est in potentia in aliis
rebus naturalibus.

Modus extrahendi mercurium
de. b. et. k.

De secunda tabula que est designas
modum per quem potest extrahi
azerazilis

De modo practicandi fm ternaz
tabulam

De notitia practicandi figure
individoz: et qualiter extra
har ab eis in azerazig: et in qbz
reperitur ppmquus vel remotus
aut magis aut minus.

De mixtione primarioz arboris
phie tm: et de mixtione primi
pioru cum principio phie: et
de mixtione primarioz figure.

Sequitur de mixtione primarioz

De mixtione primarioz 2 fige.

De mixtionibz et condinombz
tertie figure fm practica lia
aliaz ditz figuraz

Finis ouz que continetur in isto
libro fm Raymunduz lully au
tozem illuz libri.

Sequitur .12. tabule permutatio
nu singuloz metalloz: et compo
sitionu elixirioz ad albu et rubu.

De aqua vite componenda que
potest sanare infirmitates marca
biles etiam lepram

De aqua aurea potantia. et sanantia
omnes putrefactas passiones corporis
huani: ac etiam procreta certa eis
pars tingit et convertit metalla
leprosa in perfectu auru.

Copia Alphabeti et significationes
eig ex testamento magistri Ray
mundi Lull.

Epistola magri Raymundi lull ad
fil. Robertu Regem Sicilie super
compositione Regimine. et acur
tatione lapidis phoze qui .30. diebz
fieri potest

De diluificatione cuiuslibet corporis
metallici duri.

De molliificatione virtutis et nervi at
tracti.

Ad separandu seu auferendu auru
a rassa seu quocunq vase deaurato
sine liquefactione vasis

Ad sementandum aurum

Ad indurandu ferru vt cu eode possit
madi alia ferru vt lignu

Item ad indurandu ferru

Item aliud experimentu ad induran
dum ferrum

Ad separandu seu diuidendu lunam
a stagno

Ad capiendas aues in mombus

Ad habendam gratiam et amorem

Ad componendum aczuru.

Ad componendu aczuru ex plumbo

Ad faciendum lras aureas

Ad faciendu lras argenteas

Ad ponendu auru in libris seu sup
lras ad faciendam assisam

Ad faciendum colorem incarnatu

Ad auferendas seu delendas lras in
carta scriptas sine lesione carte

Ad faciendu bonu aczuru vltreamarinu

Ad abluendu seu lauandum aczuru
vltreamarinu.

Ad faciendum pastillum

Ad lauandu seu preparandu aczuru

Ad faciendu aczuru de alamaia

Qualiter debet lauari aczuru
de alamaia.

Qualiter debet lauare et sparari aczuru
vltreamarinu vt possit scribi ac pena

Ad preparandu colorem cu quo possit
deflorari super aczuru

Ad temperandu seu sparandum

argurū quando cū penā scribere vis
 Qualiter debet fieri cynabrium
 Qualiter quis deflorare voluerit
 cum auro.
 Qualiter debet fieri purpura.
 Qualiter debet fieri bonū verigrū
 Ad faciendū bonū colorem viridem
 cum quo scribi possit in libris
 Ad faciendū aquam cū qua possit
 tingi rams de colore viridi durabili
 et eodem modo de equo
 Ad faciendū colorem incarnatū
 Ad delendum seu auferendū has
 a carta sine ferro.
 Ad auferendū sepum a carta.
 Ad auferendū oleum a carta
 Ad idem alio modo
 Ad extendendū cartam que esset
 constricta ex combustionē.
 Quando carta esset valuenta et
 in aliū colorem deducta qualiter
 reduci posset.
 Ad auferendū maculam vni de
 aliqua carta. 104.
 Ad distemperandū cynabrium
 ut cū eo bene scribi possit.
 Ad faciendū medicinam que
 tingit colorem ruberū seu arinū
 Alia medicina ad idem.
 Ad faciendū agurū pfectum.
 Ad faciendū aquam que corrodit
 ferrum
 Ad conficiendam collam pro con
 fidando aliquo vase. que per aqua
 destrui nō possit. Et eadem colla
 posset deservire prostratis fissis.
 Ad mollificandū cristallū
 et ad dandū sibi quicūq; colorem
 Ad tingendū cristallū quocūq; colore
 Ad dissoluendū cristallū in aquam
 Ad delendas manchas faciei et red
 dendum eam pulchram 104.

De compositione lapidis philosophice
 doctrina elegans composita in centū
 versibus et dicitur esse hermetis
 Quomodo hermetus conuertit
 in veram lunam doctrina in
 versibus. 106.
 De luto sapientie qualiter fieri
 debet
 Quomodo fit sal armoniacum. 107.
 Modus compositionis viridis eris
 Medicina ad albū.
 Alia medicina ad album
 Ad tingendum lunā in colore auri
 Ad colorandū lunam in mris et extra
 in colorem solis
 De preparatione vniū partis medicine
 sup. 100. lune: et in verū solē conuertit
 Medicina facta ex busone que mortuū
 conuertit in lunam
 De medicina cuius vna pars pecta
 super. 40. lune pparare eam in solē
 conuertit
 De calcinatione solis qualiter fit.
 De eo fieri qualiter fit
 De ere vsto qualiter fit
 De salis alkali compositione seu
 salis armoniaci. ac medicina conuer
 tente lunam in optimū solē. 108
 De augendo pondere auri.
 De saturno colorando et conuertedo
 in colorem solis
 De ere vsto rubificando.
 Opus ad ruberū. s. de dando ^{lune} veneri
 colorem solis. u. kyraze: sed nō
 sustinet cimentū.
 De sale vitrioli qualiter fit.
 Ad rubificandū alumen fonsi. et alia
 alumina 109.
 De rubificatione et pparatione vitrioli
 De preparatione salis vitrioli
 Ut ex loue fiat opus et pfecta luna.

Confectio pretiosa ad album
Pulvis pretiosus ad album
De opere ad album ex ere albo.
Qualiter ex Ioue et Saturno possit fieri luna bona
Qualiter ex Ioue et Venere possit fieri luna bona. .110.
Item qualiter ex Ioue et Venere fit luna
Ad componendum elixir seu medianam que procreta sup Venere conuertat eam in lunam bonam
Ad dealbandum Venere
Ad faciendum ex Ioue et Saturno bona lunam.
Ad faciendum ex Venere lunam
Item ad faciendum ex Venere lunam
Ad faciendum solem vel lunam ex Ioue vel Venere .111.
Ad faciendum lunam ex Ioue: et ad auferendum stridorem Ioui
Opus ad rubrum. id est qd aurum in colorem auri conuertat
Ad faciendum ex sole et luna ana aug. de xvij. paratis
Ad faciendum ex sole et luna pmissio et fuso p medicu opus bonum in colore auri.
Ad tingendum Venere in colorem solis
Ad tingendum et conuertendum Venere in colorem et bonu auri .112.
Ad tingendum Saturnu in colorem solis
Item ad tingendum Saturnum in colorem solis
Ad faciendum medicinam. Aug una pars procreta super .10. partes lune tingit et conuertit in aurum Arabie
Elixir ad rubrum: aug una .3. tingit .4.
Ad calcinandum mercurium.
Medicina. aug una pars tingit .40. partes lune in solem. .113.
Medicina ad tingendum et conuertendum .114.

Ad componendum medianam. aug .3. una procreta sup martham una cu dimidia argenti facit medicinam ad album
De specibus que sunt ad purgandum eo seu Venere; et ad dealbandum eam
Ad componendum aquam que dicitur aqua mundificans et fixans oes spūs
De aqua piosa que pmet huius arti
De congelatione mercurij: et eius transmutatione in aliam materiam
Ad congelandum et indurandum mercurium.
Ad dandum lune pondus mercurij: sed non erit luna fixa .114.
Ad conuertendum Venere in colorem solis
Ad cognoscendum quando Venus est bene purgata.
Ad faciendum sal alkali seu sal Borti
Item ad faciendum dictu leuig et breuig
Ad reducendum Venere in colorem solis: et ad afficiendum eam cu sole et luna ad quodcuq opus faciendum.
Ad sublimandum et faciendum arsenicum album vtr mix.
Ad dealbandum eo et faciendum illud dulce et malleabile
De dando colore solis Venere
Item de dando colore solis Venere
Item ad dandum Venere pulchrum colorem solis
Item ad congelandum et indurandum mercurium.
De oleo tartari faciendo quod congelat et figit spiritus .115.
Ad faciendum vtr argenti semper exeat album ab igne
De mirabili dealbatione Venere
De penetratione olei tartari
Ad componenda medicina aug una pars dealbat sexaginta partes Venere
Ad tingendum et ligandum eo cum sole
Item ad tingendum et ligandum Venere cum sole.

Item ad faciendum tincturam tinge-
tem in colore rubeo .116.

Item ad tincturam rubeam.

Item de tingendo colore rubeo

Ad faciendum camforam.

Item ad conficiendum camforam in
forma panis

Item faciendum signa seu pr^o n^o de ambra

Item ad faciendum Cerusam sublimatam

Ad colorandum souem in colore solis.

Ad faciendum sanguinem draconis opti^m.

Ad faciendum nobilissimum colorem solis

Ad faciendum viride es.

Ad soluendum azarchasitam: et faci-
endum viride es.

Ad tingendum colorem viridem. .117.

Ad faciendum puluerem in quo possit
in argentari quoddam vas etiam

Ad ligandum et colorandum cuprum in auro
pro medietate: et erit auru in pon-
dere et colore vignerduoz paratuz

Ad dealbandu Venetem rubeam

Ad ligandum dictu Venete in argento

Item ad albu Veni et perfortu multo
tius probatu. ad es seu cupru. .118.

De purificatione dicti eris quatuor sit.

De dulcificatione dñi eris qñ sit

Ad dandum pondus denarij grossis
non habentibus sufficiens pondus.

De eodem alio modo.

De mutatione solis et mercurij
in lunam optimam

De purgatione lime.

De operatione aliquaz rez in luna

Qualit^r sit dictu oleu ouz

De operatione gumaz que auferur
soui fortorem et stidorem.

Ad dulcificandu omne metallu

Ad albificandu es pulcherrime. ita q
in modica parte bone lime habes
rem quasi perfectam

Ad rectificandum stagnum. .119.

Ad faciendum oleu tartari

Ad faciendum ex stagno vasa malle-
abilia

Ad purgandem souem. .120.

Libell^{us} de compositione medicine ad
rubu super argentum preparatum
prohemium.

De preparatione lubrit

De reductione lubrit in massam

De reducendo lubrit in puluerem
rubeum vel arcinum

De sulfure rubeo faciendo .120.

De oleo sulfuris rubeo faciendo

De reducendo ipm sulfur in massam

De calcinatione sulfuris

De desiccando et reducendo sulfur
in puluerem.

De sublimatione sulfuris

De mistura sulfuris cum alijs

De laminatione auri Auro

De molliificatione et fusibili faciendo

De depuratione armomaci

De elixir faciendo

De compositione medicine: cuius
vna pars quatuor lunc pparare
in verum solem conuertit.

De multiplicatione eiusdem medicine

De notis septem planetaru que
sept^r planetis appropriantur. .121.

De quatuor spiritib^{us} principalib^{us}

De spiritibus tingentibus et colo-
rantibus corpora

De preparatione spirituum

De sublimatione argenti viui.

De sublimatione salis armomaci

De sublimatione auripigmenti

De sublimatione sulfuris

De resolutione et congelatione dñi spiritui. .122.

De aqua salis armoniaci sublimati
 De resolutione salis armoniaci sublimati
 De purgatione et resolutione metallorum
 De aqua acuta qualiter fit.
 De aqua acutissima qualiter fit.
 De aqua acuta optima qualiter fit.
 De aqua acuta ad soluendum omnia
 corpora qualiter fit.
 Qualiter purgantur corpora per calcinationem.
 Ad dealbandum metallum
 De unione corporum cum spiritibus
 De purgatione metallorum.
 De dealbatione metallorum
 De his que tingunt in colore rubro
 De tingentibus in aurum
 De reductione lune in solem
 De reductione cupri in aurum
 De auro ferri qualiter fit.
 Qualiter extrahitur oleum de stumento
 De rubificatione atramenti
 De compositione aque acute.
 De cinabro qualiter fit
 Ad delendas maculas et lentigines
 faciei
 Ad faciendum vitrum malleabile
 et fusibile ut plumbum .123.
 Ut ex Venere fiat lima.
 Qualiter fit calx ex lima.
 Qualiter fit optimus cinabrum
 De permutatione lune in solem.
 Item de permutatione lune in solem
 De regimine purgationis lune
 De pulverizatione lime
 De singularibus rebus operationibus
 in alchimia
 De calcinatione Venere et martis
 De sublimatione mercurii .124.
 De modo reductionis lune in solem
 1.3. super .4.
 De reducendo lunam in solem
 De compositione aque fortis soluet
 omne metallum

De aqua fortis solvente omnia corpora
 et molificante. ac destruyente fistu-
 lam et scissuram sanante in labiis
 et congelante mercurium.
 De coagulatione mercurii
 De septem herbis attributis septem
 planis .125.
 Ad indurandum ferrum.
 Ad lunam faciendam ex mercurio
 De arboze borissa que est similis
 maiorane: et eius virtutibus
 Ad dealbandum es.
 Ad dulcificandum omne metallum
 Ad dulcificandum calibem sue ferri .126.
 Ad temperandum ferrum.
 Ad unuerendum iuvenem in lunam.
 Ad findendum cristallum
 Incipit libellus qui vocatur flos Regis
 super compositione lapidis phos phemini
 De natura et materia lapidis
 De coloribus lapidis antequam sit albus
 De melioratione lapidis in igne
 De dissolutione lapidis in mastulum et
 feminam.
 De mercurio phos. et non vulgi.
 De humiditate lapidis
 De necessariis in operatione lapidis
 De terra alba et rubra lapidis
 De conversione albi in rubrum
 De lapidis humiditate
 De ingrediente lapidis
 De conversione ingredientis in alios
 colores diversos et finaliter in albedinem .126.
 Quia in lapide sunt sol et luna
 Quia lapis est una res dicitur et
 unius nature
 De lapidis in aqua conversione
 De lapidis in aere conversione ex aqua
 De lapidis in igne et rubedine ex aere
 conversione. phos
 Quia de uno solo composito fit lapis
 De regimine ignis quando in perfectione
 lapidis

Qualiter fiat si bene operatus est. circa
operationem lapidis

De reductione spiritus super corpus

De spiritu qui vocatur aqua vite.

**De dealbatione et rubificatione com-
positi sine admixtione extranei.**

**De regimine ignis conservando circa
compositionem lapidis**

Finis libelli compositionis lapidis philosophi

**Incipit autem philosophus circa materiam
compositionis lapidis philosophi. et primo**

Hermes Arnaldi de villanova. 127.

Aristoteles Aslunij

Porrius Platonis

Alberti magni. Eximij

Daucij Geberis

Hermogenis Deli

**Qui duodecim sunt concordantes quod de
una re fiat lapis philosophi.** 128.

**Libellus septem propositionum magistri
Arnaldi de villanova super compo-
sitione lapidis philosophi. phemium.** 129.

**De resolutione corporis magnesie
in aquam seu argentum vivum. pri-
ma propositio.**

**De reductione aquae in terram seu
corpus. 2^a propositio.**

**De coratione terre cum aqua et igne
seu calora. 3^a propositio.**

**De gratificatione naturae cum natura
et sublimatione. 4^a propositio.**

**Quod in lapide philosophi sunt spiritus corpus
et anima. 5^a propositio.**

**De transmutatione colorum lapidis
6^a propositio.** 130.

**De reductione fixi in volatile. et vola-
tile in fixum. et fusione ipsius corporis
7^a propositio.**

De proportionatione lapidis super corpora immunda.

**Conclusio. quod tota ars et scientia lapidis
philosophi consistit in praecipuis septem
propositionibus et ita perat. et quod**

Argentum vivum. Aurum. Argentum. Actum
accertimus et supra non sunt ea que
vulgus ita nominat. sed sunt divina et
philosophica: -

**Incipit liber duodecim capitulorum super
compositione lapidis philosophi
quem composuit magister Arnaldus
de villanova orundus de cerueta cur
chionatus Montescie Primapans curba
lome. prohemium.**

**De moribus et vita eius qui laborare
intendit in alchimia per eum suando
capitulum primum.**

**De sublimatione spirituum et pri-
mo de sublimatione mercurij. 2^m.**

De sublimatione sulfuris 132.

De sublimatione arsenici

De sublimatione resalgaris

De sublimatione salis armoniaci.

De calcinatione corporum et primo

de calcinatione lune. Cap. 3^m. 133.

Alius modus calcinationis lune.

**De sublimatione et calcinatione
Saturni**

De calcinatione Iouis

De calcinatione Tartari.

De calcinatione corticum ovorum 134.

Capitulum 4^m de compositione aquae

acutae viscosae et dissoluentium

**De compositione alterius aque
resolutive**

**De compositione alterius aque
resolutive**

**Capitulum 5^m de modo resol-
uendi et congelandi.**

De alio modo resoluendi.

De modo congelandi 134.

De alio modo congelandi

De alio modo congelandi

De modo componendi laticem

Capitulum 6^m de compositione

olei ad inferendum medicinas 135.

De alio modo compositionis
olei tartari
Qualiter debet fieri oleum a noxa-
tiz si rectificatum fuerit. hoc est
sal armoniacum .136.
Qualiter potest fieri oleum ex vi-
tellis ouorum.
Capitulum .7.^m De modo misce-
randi medicinas
De alio modo misecandi medicinas.
Capitulum .8.^m De modo diligendi
spiritus sine sublimatione. .137.
De dealbatione sulfuris
De dealbatione Arsenici
Capitulum .9.^m De calcinatione
et humectatione spirituum .138.
De calcinatione mercurij et
spirituum
De humectatione spirituum
calcinatorum.
Capitulum .10.^m Ad sciendum
que est archasita naturalis
et qualiter cum ea operandum est.
et super quod corpus debet poni.
Capitulum .11.^m De preparatione et
compositione salis
Alius modus de compositione salis
vine. .139.
De compositione salis armoniaci.
De compositione salis Alkali
Capitulum .12.^m De congelatione mer-
curij cendi.
De congelatione mercurij cum fumo
saturum vel iouis
De congelatione mercurij cum herba
Capitulum .13.^m Qualiter componi debet
vasa ad fundendum metalla. Et quod
debet poni medicina fuso metallo
et qualiter .140.
Medicina ad album. ubi ponitur pondus
vni super .40. veneris ♀
Alia medicina pro Venere ♀

Alia medicina pro mercurio
Amomio augdam secreti quod auctor
intendit manifestare. .141.
Alia medicina pro Venere. ♀
De medicina que fit ex archasita ♀
De alia medicina et eius multiplicata
Qualiter fiat coniunctio corporis et anime
metalloz. .142.
De medicina que fit pro Venere. ♀
De purgatione veneris qualiter fit ♀
Medicina que fit super Venere ♀
et dicitur tarquina.
¶ Quia Arnaldus de villanova com-
posuit hunc librum in subuentione
pauperum xpi. quem tunc suo disci-
pulo dedit cum esset circa finem vite sue. .143.
Aqua plumbi ad solem perspicuum. ♀
Ad sciendum ex stagno argenti ad
omne examen.
Ad congelandum mercurium in dura
tione lapidis qui coniungi potest lune. .144.
**In opus fratris Johannis de Rota
sassa. super compositione lapidis phos-
phorum quem dedit electis dei Romane ecclesie.**
¶ Frater Johannes de Rota sassa narrat qualiter
composuit hoc opus in adiutorium
fratri Romane ecclesie
Per viam prophetie narrat persecutio-
nes quas sustinebit ecclesia Romana.
De materia ex qua componitur lapis
phosporum et ubi reperitur
De prima operatione necessaria
pro compositione lapidis phosporum. .145.
De .2.^a operatione. Extrahere quintam
essentiam ex mercurio sublimato.
De .3.^a operatione. Resolutio quinte
essentie mercurij sublimati in calce
De .4.^a operatione. Resolutio calce
quinte essentie mercurij in aqua. .146.
Modus sepandi. 4.^a elementa ex
quinta essentia mercurij.

De quinta opus
et dealbare ac
materiam lap
De sassa opus
lapidis ad
in imitram
Notandum bo
rationem cu
Dortina et
elementoz.
De maledict
in festante
¶ Quia h
in releuat
mris eccle
De modo m
Qualiter ex
perfectum ad
De operatio
¶ Regni in yd
circa compo
rubem. Et

Libellus mag
epi Rome
Lapides p
Libellus qu
alios acti
epi Rome
Guillelmus
responsio
De composi
pars conue
cum in ve
De composi
alba dendi
ps pida
in dudu
¶ Signa con
vni compo

De quinta operatione. Expurgare
et dealbare acetu virginali in
materiam lapidis phoz.

De sexta operatione. Expleto ope
lapidis ad albu: procedendu est
in tincturam eig ad rubeu. 147.

Notandus bonus modus circa ope-
rationem cu duobus vasis.

Doctrina et modus mixtionis
elementoz. circa pfectione opis
De maledictione. Contra ma-
nifestantes has scientiam 148.

Quia auctor huc libellu composuit
in releuatione laboz sancte
mris ecclie: et paupz xpi fidelium.

De modo multiplanonis dñi opis
finit.

Qualit ex venere fieri potest opus
perfectu ad album. Cratoz 149.

De operatione ad solem. 24 ky 150

Rugmi in ydeomate cathalano.
circa compositione lapidis ad-
rubeu. Et deinde ad albu. 143.

Libellus magri Guillelmi. ad Archi. 144.
epm Remensem. sup oporione
Lapidis phoz. 148.

Libellus questionu essentialiu. et
alius accidentalium eiusde archi-
epi Remensis ad dictu magistrum
Guillelmu sup lapide phoz. Et
responsionu ad questiones. 162.

De compositione medicine augvna
pars conuertit. 100. phis met-
aliz in veram lunam.

De compositione medicine pmo ad
albu deinde ad rubeu. aug vna
ps plecta sup. 1000. in puru
auru conuertit 162.

Figura continens totu magiste-
riu compositionis lapidis phoz

Noia phoz arduantiu virgmem
habente speculu in manu. In vridario

Didum haly in libro suo de secretis
secretorz. sup. copositione lapidis
phoz. Vbi dicit septima errasse
anteq ad pfectione deueniret. 163.

Libet phemias de copositione lapidis
De nctijs circa copositione lapidis
De secretis secretorz lapidis
Quo noie noiet hoc archanum. 164.
Que sit materia. ex qua compoit
lapis phoz. Compomit lapis
De optimis duetsoz. Ex quo. 164.
De diuersitate nomz quibz antiqui
pñ lapidem noiaut
Qualit laborandu sit p artificem et
ex qua materia.

De modo vasis et formacie in quibz
decoquit et perficit lapis

De materia lapidis in puluere reducta.
qualit sibi restitui debet humiditas. 169.

De modo proiectionis lapidis
De dignitate et proprietatibz lapidis
De pfectione metalloz ex. ar. vi. 170.

De gnatione et natura aurz
De gnatione et na argenti.
De gnatione et natura Cupri.
De gnatione et natura ferri.
De creatione et natura stanni
De creatione et na plumbi
De natura et creatione argenti viui. 171.

f. finis f

De copositione lapidis phoz. fo. 172
Parabola mblinij sup lapide phoz. 172.
Vltio senis sup lapide phoz. 175.
Libet moutis. 176.

Parabola fustit. Joannis fustit. 176.
Testamentu Hermetis. 1. Parabola smaragdina. 183.
Expositio sortilanz sup testamentu Hermetis. 184.

Libet mlorum romanz. 186.
Libellus enigmatiz & qpod lapide phoz. 198.
De qpod lapide phoz foz. Jo. foz. 199.
Ad sublimandu sul. phoz. albu. 199.
pcepta impia ad retinendu mundum. 199.
Olibus rontor. 200.
Contra vicius. 201.

[illegible]

Semita recta.

Omnis sapientia a dño deo
est: et cum illo fuit semp
et est ante eum. Quicunq;
ergo diligit sapientiam: apud
ipm querat. et ab ipso: Itaq; ipe
dat oib; affluent: et non im-
petrat. Ipe enī est latitudo et
profunditas ois sñe et thesaur;
totius sapientie. qm̄ ex ipso. et in
ipso. et per ipm̄ sñt̄: et sine eius
voluntate nichil potest fieri. Vnde
in primordio mei sermonis inuoca-
ui eius auxiliū. qui est fons et origo
oīz bonoz. Ut ipe per suam be-
nignitatem et pietatem dignetur
paritatem mee sñenne supplere
per grām spūs sancti. quatenus
per meam doctrinā lumen quod
in tenebris later manifestare valea
et errantes in viam veritatis per
ducere: quod ipe prestare dignet̄
qui sedet in excelsis: et omnia dispo-
nit et regit in secula stoz amen.

Quoniam igitur multas regiones, plura
masque prouincias, necnon Ciuita-
tes et castella causa scientie que in-
cupat' altissima magno labore per-
lustrauerim: et alicuius uiridis et sa-
pientibus de ipsa arte ab ipsis dilige-
tus inquirerem: et ipsa plenius in-
uestigare: et corrupta omni per-
straberem: et in opibus eorum sepius
et sepiissime perstuderem, atque per-
sudarem: non inueni aliquod uerbum
in hijs que libri affirmant. **Aspexi**

ergo libros. sicut dicit Auricema. co-
tradictum et affirmatum: et mui-
m' eos vacuos ab omni opere pfecto:
et ab omni re bona extraneos. In-
ueni eiz multos prudentes beatos
qui propter eandem artem magnas
faciebant expensas atq; labores: et
tandem desinebant. Ego aut non
desperavi. quin facerem expensas
et labores infinitos de loco ad locum
vigilans omi tpe: sicut dicit Aur.
Si hec res est: quomodo non est. Et
si non: quomodo est. Tandem perse-
ueravi studendo meditando laborando
in operibz eius: quousq; quod quereba
inueni: non ex mea sapientia: sed
ex sps scti gratia. Vnde cu sapiet
intelligerem qd ars naturam supra-
ret: diligentius vigilare cepi. in de-
coctionibus alkimijs et sublimationibz
et solutionibz et distillationibus et
retanationibus calimationibus coagula-
tionibus et in multis alijs laboribz
donec inueni possibilem esse reans-
substantiationem in solem et lunam.
Quod melius est omi nali et in omi
examinatione et malleabilitate
Ego aut minime phoro intendo
scribere sicut et amnis meis vera
artem et leuem et infallibilem.
Ita tn vt videntes non videant
et intelligentes non intelligant.
Vnde rogo et adiuro vos per
creatorem mundi vt occultans
huc librum ab oculis insipientibus
Vobis itaq; secreta huius artis re-
uelabo. Alijs vo secreta secens
recludo. propter Inuidiam istius
nobilis sciencie. Stulti eam despi-
ciunt. Ideoq; ad ipsam pertinere
non possunt. Vnde expositum ea habent

neque possibilem eam credunt. Ideo in-
tudent illis qui eam operantur et
dicunt eos falsarios. **Caveatis**
igitur ne in ista operatione alicui
secreta nostra reveletis. **Quod** si fe-
ceritis: gloriam magnam ex ea ha-
bebitis: qui ista perillustravit vobis
malos et domum sine fine tranos.
Iterum moneo ut sitis cauti: et per-
severantes in operibus: et nolite
fastidium habere. **Scientes** quod post
operationem istam maxima sequetur
utilitas: amicos multos habebitis:
et inimicos vestros pedibus subster-
netis. **A** vobis recedet omnis tristitia
fugiet a vobis omnis tribulatio et an-
gustia. **Speculum** enim est leticie et fu-
gatiue tristitie. **Beatus** ergo qui
invenit hanc scientiam: et qui ad ipsam
vigilat et laborat.

Accessus ad hanc scientiam

Nunc autem qualiter ad tantum opus
laborem accedere debemus:
in hoc nostro opusculo vobis et simpli-
tate demonstrabo. **Ostendam** enim
prius omnes deviationes et erro-
res: et offendenda huius artis. In quibus
multi et fere omnes erraverunt
et errant. **Ducam** vos de tenebris
in lucem. **Vnde** istum librum appello
semitam rectam: quia quiambu-
lat in ea non offendit. **Nolite** ergo
declinare nec ad dextram: neque
ad sinistram: sed semper dextera manu
huius libri operationes facite.
Librum istum exscripsi et defloravi
ex libro cuius philosophi qui fuerunt
inveniores huius artis. scilicet **Alcibiades**
Aristoteles: **Ancora** et **Rasius**. **Galenus**
Pythagoras: **Platonis**: et aliorum
multorum: quorum quilibet posuit

suam sententiam super hanc artem.
et omnes super unum sensum con-
cordabant: et probaverunt hanc
artem esse veram. **Tamen** **Alexander**
Hermes et **Ancora**: ita obscuram
posuerunt suam sententiam per multa
loquia: quod vix aliquis est: qui
ante perfectum opus non in tantum
deveniat errorem: quod enim non re-
der ipsam scientiam esse veram: quod
in pluribus sum expectis.

De experientia huius artis

Vidi vero quod plures habentes libros
de ista arte: qui propter mi-
niam suam vanitatem: et ma-
ximam suam incredulitatem ac-
cedere non valebant.

Vidi alios: qui cum omni diligen-
tia faciebant quasdam subli-
manones: et vix procedere non
valebant: quia fundamentum fir-
mum non habebant.

Vidi alios sedentes in opinionibus
boni principii faciendo: sed
propter miniam putationem: et a-
lias vanitates mundi opus imper-
fectum dimiserunt.

Vidi etiam alios: qui devotiones
et sublimanones et distillatio-
nes bonas faciebant: sed propter
miniam prolongationem operis
tedio affecti: opus imperfectum re-
liquerunt.

Vidi alios qui veram artem
habuerunt: et diligenter operibus
perseverant: sed in sublimanone a-
miserunt spiritum: propter vasa porosa.
Vnde dubitaverunt: et ultimum
artem non curaverunt.

Vidi etiam qui artem inpen-
tes investigare: tempus suum

ita recta

tum non valentes expectare: mi-
nis velores fecerunt suas sublima-
tiones: distillationes et solutiones:
et ideo spiritus infertos. i. demigratos
inveniebant: et aquas solutas et
distillatas turbulentas: unde et du-
bitaverunt.

Udi etiam quod plures, qui omni
diligentia operi insistebant: et
tandem deferunt: quia res pro
sublimatione non habuerunt. quia
dicitur multa. licet sapias venire
nullus eris. et alibi. cum labor
est in dono. et unde pauperibus
non valet: quia ista sua vult habere
expensas sufficientes ad minus
duobus annis. sicut nullus alius
operibus sit intentus: ut si con-
tingat eum in opere plangere
et errare: non deveniat ad ege-
statem: sicut in pluribus sum
experimus.

Udi etiam alios, qui faciebant
bonas sublimationes, et puras
sed omni pulvere figere non vale-
bant. Sophisticationes faciebant
et veneream dealbabant adden-
tes quartam partem lime vel
quintam: et ita se ipsos et alios
decepebant.

Udi etiam alios, qui spiritus sub-
limabant: volentes in ipsis
tingere veneream: vel martem:
et omni ingressione non faceret:
nec impressionem haberet: du-
bitaverunt.

Udi vero alios, qui spiritus fixos ha-
beant: et ipsos omni oleo ingre-
dientes tenebant: donec ingressio-
nem in corpore addiderit aliquam
partem lime: et tingebant ve-

nerem in albu. qui similis erat
lime in malleatione: et albedine:
et non pertransit tres examina-
tiones: tamen non fuit perfectum
quia veneream non fuit calcinata nec
purata a sua corruptione. Unde
dicitur Arx. Non credo quod metallo
possint substantiari: nisi redigantur
ad primam materiam. i. ad calorem
nisi per ignis destructionem: et tunc
bene possibile est.

Udi etiam alios tandem sicut
deus iam placuit viros sapien-
tes et veros: qui ad plenum pul-
veres et spiritus sublimabant: et
figebant: solutiones et distilla-
tiones pulverem faciebant: postea
coagulabant: preterea metalla
calcinabant: calcinationes re-
pore dealbabant ad albu: et eu-
bisabant ad ruben: postea cal-
cem durebant in solidam massam:
et ipsam figebant in solem et
lunam: quod multo erat melius
naturali in omni examinatione et
malleatione.

Udi vero tot errores et defectus
in pluribus, et ideo decem pri-
vere vera, et probata opera. et
melior omni phorze in quibus la-
boram, et sum experimus: et mihi
aliud scribam: nisi quod oculis meis
vidi. Ostendam thesaurum abscon-
ditum: quem multi sapientes que-
sierunt: nec invenire plene po-
tuerunt. Ostendam lapidem, qui
vincit omnem equum armorum:
et qui vincit omnem hominem
fortem. Ostendam vobis lapidem
amoris: lapidem inuisibilem: la-
pidem factum: de quo dixit hermes

Nota possibile
hanc operationem
facilem est si
calcinetur a puritate
et ignis

Nota si
calcinetur a puritate
et ignis

Nota si
calcinetur a puritate
et ignis

Nota si
calcinetur a puritate
et ignis

Lapis in benedictus de aia regia
ipe unificat et illuminat oia cor-
pora metalloz: et transubstantiat
ipa in solem et lunam. quod est mltu
melis omi nali: in omi examinatione
et malleatione.

Explicat prologus et incipit
videre quid sit alchimia:

Alchimia. ab alchimie inuenta
chima eiz grece in latino massa
dicitur. per ipam eiz artem re-
ducit metalla. que in minus sunt
imperfecta. de corruptione ad summa-
tionem: et de imperfectione ad perfecti-

Et notandum qd metalla differunt
sola accidentali forma: no esse nali.
Spoliatio ergo in metallis accidenta-
lis possibilis est. Vnde possibile est
per artem aznias novu corpus co-
strui: quia oia metalla gnat in
terra. ex sulfure et argento vivo.
et assiduatione et decoctione nature
sibi subseruiens.

Et sciendu q natura in principio
sui originis intendit facere solem
vel lunam: et non potest. vel pp
sulfur in mercurio mixtu. vel pp
terram fetidam.

Et sicut puer in ventre matris
sue ex corrupta matre contra-
hit infirmitatem et corruptione
causa loci parans: qm spar-
ma fuerit mundus: tamen puer
fit leprosus et imundus causa
materias corrupte.

Sic est et in metallis que corru-
puntur. vel sulfure corrupto. vel
terram fetida. Vnde hec est dca
oiz metalloz: quia differunt
inter se. Quando n. sulfur rubeu
et mundu occurrat argento vivo

in terra: inde gnat aurum tpe bre-
ui. vel longo. propter assiduationem
vel decoctionem nature sibi sub-
seruiens.

De generatione argenti

Quando aut mundu sulfur et albu
occurrit argento vivo in terra
munda: inde gnat argenti. Et no
differunt argenti ab auro nisi in h.
qd sulfur in auro fuit rubeu: et in
argento fuit albu.

De generatione cupri

Quando aut sulfur rubeu corruptu
et vrens occurrat argento vivo in tra-
da. inde generat cupru. Et non differt
ab auro nisi in hoc: qd in auro non
fuit corruptu. hic vo fuit corruptu.

De generatione stagni

Quando aut sulfur et vrens occurrat ar-
g. in tra: tunc inde gnat stagnu
et quod stridet inter dentes: et inde
velocem habet liquefactionem. et
ideo est: quia vivu argenti no bene
fuit mixtu cu sulfure.

De generatione ferri

Quando vo sulfur corruptu vrens et
albu occurrat argento vivo et
mundo in terra fetida: generatur
inde ferru.

De generatione plumbi

Quando vo sulfur magis corruptu
occurrit vivo argento in terra:
inde gnat plumbu. Vnde dicit Ase.
plumbum est aurum leprosum.

Tam satis dictum est: vnde me-
talla hent originem: et quomo
differunt inter se: accidentali forma.
et no nali. Restat nunc videre de
probanombus phoz. et auctoritatibz
quomodo probant hanc artem esse
veram. Necno quomodo obviare pos-
sumus illis qui contradicunt eam esse
veram. Probatio contra illos qui

Solent dicere artem non esse veram

Sciz quidam contradicere: et qd

de generatione auri

plures: et maxime illi qui nō intel-
ligunt aliquid de arte: neq[ue] naturas
cognoscunt metalloꝝ: et nesciunt q[uo]d
sit intensus vel extensus: et di-
mensiones et profunditates metalloꝝ
minime cognoscunt. *Isti. n. obiciunt*

verbu[m] A. B. C. Sciunt artifices altissime
spēs p[er]mutari non posse. Hoc nō dicit
m[agis] de illis qui credere volu[n]t metallu[m]
adhuc corrupta transubstantiare
quod sine dubio vix fieri potest. Au-
diam[us] ag[er]e verbu[m] A. B. C. quod p[er]tinet
q[uo]d experimentu[m] destruit formam
speciei. et maxime in metallis.

Et hoc est veru[m]. quando aliquod
metallu[m] est calidum: et inde fit
omn[is] et calx. que calx tenuis. et la-
nuat. et cecidit om[n]i aqua d[ur]a
donec fiat alba et vna: et sic per
calorificones. et medietates d[ur]as
amittit humiditatem corrupta
et adustam: et acquirit aliena
humiditatem rectificatam ip[s]a cor-
rupta. Et sic calx munda redit
in solidam massam. que massa
potest recipere tincturam albam
et rubeam v[el] aut hermes.

Spiritus corpora ingredi nō p[oss]unt
nisi purgata: et non ingreditur
nisi aqua d[ur]a. Et A. B. C. non
credo q[uo]d metallu[m] transubstantiare possit
nisi reducat[ur] ad naturam p[ri]mag[is].
i. v[el] mudificentur a sua cor-
ruptione per ignis adustionem. Ad-
huc v[er]o non credentibus melius
et plenius obuiare volo. quia q[uo]d
semper loquimur. et quod videmus
testamur. *De mutatione coloris arsenici*

Videmus etiam species d[ur]as
recipere formas d[ur]as
per tempora. sicut patet in arse.

n[on] quod est rubeu[m]: et per deco-
ctionem est nigr[u]m: per sublima-
tionem erit album semp[er] tale.

Videmus q[uo]d *De mutatione coloris artementi*
Artementu[m] est nigr[u]m in colo-
re: sed per calorificones est ru-
beu[m] semper tale. *Si metalla in alia
specie mutari possit*

forte diceret aliquis q[uo]d species
de facili possunt p[er]mutari de colo-
re in colorem: sed in metallis
est impossibile. Quibus respondet
ex euidencia per d[ur]as rationes:
et probationes. corruptionem ear[um]
eor[um] errorem penitus destruat.

Videmus etiam magnificat[ur] q[uo]d ex or-
gento gignit[ur] lazuru[m]: quod vo-
catur lazuru[m] transmutatu[m]: n[on]
non sit perfectu[m] in natura sua: ca-
rens om[n]i corruptione. Unde fa-
cilis est destruere accidentalem
essentialem. *De mutatione cupri in aurum calidum*

Videmus etiam cupru[m] colorem reci-
pere citiu[m]: et erit aurum cal-
idum: cum neutru[m] sit perfectu[m] nec
cupru[m] neq[ue] lapis calaminaris.
quia in ambobus agit ignis.

Videmus etiam *De mutatione stagni
in litargium*
q[uo]d ex stagno fit litargiu[m]: et
q[uo]d stagnum per minimam decoctionem
et adustionem conuertit[ur] in vitri-
ficationem: atq[ue] q[uo]d possibile sit re-
uertere in speciem argenti: cum na-
tura eius sit. *De mutatione ferri
in argentum*

Videmus etiam ferru[m] p[er]mutari
in argentu[m]: quod videtur aliq[uo]
impossibile. Nomen dixi supra
q[uo]d metalla gignit[ur] in terra ex vi-
uo argento et sulfure. Unde dicitur
vi. az. Xbi gra. Nōne aqua liqua
tempore hiemali per minimam frigi-
ditatem indurat[ur]: et est glacies.

fic

Nota
in dactilo
y in spira
fieri potest
fieri vel
paula combi
li la pido
in dactilo
in spira

[illegible]

secreta

De demo
spali henda

et solue.
de tye
obfuade

note

nde dicemus
de sedulitate
sacerdotum

Note upon
shines in
effluvia

quia cum proci
remanebit ex
tenit corporibus
Sextu est: ut
debeant pmi
vel oia: siue sup
debeant esse vires
quia si in corpore
aucte: est virid
in forco: vel pl
et misit: Si
et destruent a
Sepimu est
omne oia: q
potestate non
quibus: quia r
requiritur te
quomodo fure
bimus aliquid
res expectare
missa est: et si
ximu. Et si ad
ducentis: indign
perpetua acqui
nu finem deuen
te pperio hore:
Et ita illequeat
et rapus.
Octamu est
mittat se de
non habeat exp
immo duobus
possit comparare
sunt necessaria
troni se: et
in expensis defen
tus amittit. Sa
repro que sunt
altima
Quomodo fiant
et primo de ph

quia cum proiectionem fecerit: non remanebit ex eis quicquid: sed permiscetur corporibus. *De vasis qd sunt vitrea vel saltem vitreata*

Sextum est: ut omnia vasa in quibus debent poni medicinae vel aquae vel olea: siue super ignem: siue non: debent esse vitreata: siue vitrea: quia si in cupreo vase ponantur aquae acide: erit viridis coloris. Si autem in ferreo: vel plumbo: demigrantur: et inficiuntur. Si in fictili: ponere abutur: et destruentur aquae. *De non publicando primariis*

Septimum est: quod cavere debent ante omnia: quod apud primarios et potestates non committat se de aliquibus: quia tunc de tempore ad tempus requireret te: et diceret. Magister quomodo succedit tibi: quando videbimus aliquid boni: et non volentes expectare finem operis: milest: reus est. et sic habes reditum quod maximum. Et si ad finem bonum non perduxeris: indignationem ex hoc perpetua acquires. Si autem ad bonum finem devenieris: committetur te perpetuo heredes: nec permittet abire. Et ita illequeatur es verbis tuis et capnis. *Quia pauper non se intro mittat in hoc opere.*

Octavum est: ne aliquis intro mittat se de operantibus qui non habeat expensas plenas ad minus duobus annis: et ut omnia possit comparare: que ad artem sunt necessaria et utilis. Quia si intro mitteretur se: et operatus fuerit: et in expensis defecerit: tunc res et tempus amittit. Sane dictum est de preceptis que sunt observanda in artibus altissime.

Quomodo fiant furnelli: et ubi: et primo de physico.

Nunc videndum est: quo modo fiant furnelli: et ubi: et quoniam sunt necessarij. Ad quod sciendum: quod furnelli fieri debent secundum quantitatem operis. Si enim res sunt sufficientes: et voluminis magni opus molare: tunc construendi sunt maiores. Si autem exigui tibi fuerint: tunc furnellos secundum quantitatem pulveris et medicinarum conservas. Tamen ego volo ponere doctrinam furnelloz: et quantitatem: secundum quod expedit tam divinis quam propriis peribus. *De furnello physico*

Primo igitur de furnello physico est dicendum. Furnellus itaque physicus sic est faciendus: Statim igitur furnellus prope parietem ut meatus ventus melius ascensus habeat. Furnus vero distat a pariete ad longitudinem brachij. Verum in hunc modum. Fiat fouca in terra ad modum vnius vlnae: vel profunditatem. In amplitudine vero ad duas sparmas vel paulo plus. qui creatus hinc debet muni argilla magisterij. supra quam foueam construatur murus de tali argilla. Accipe argillam simplicem et pone ad quatuor partes ad argilla figulorum factam: que fortissime ignem possit sustinere: que tota sit undique perforata: ad minus habeat foramina 40. secundum quantitatem rore: ad modum digiti minimi. Et superius debent esse arcta: inferius vero ampla. ut carbonem remanentes in foraminibus libere possint descendere inferius. In foueam vero fiat meatus unus per tertiam et parietem: antequam

rota superponatur: et ille meatus
 sit ortus circa foveam. Circa vō
 parietem sit amplius admodum
 vñg speme. Circa vō foveam
 ming ad dñm dñm: ita vt vñg
 libere et furtive possit subintrare
 qui meatus bene debent lutari
 cum argilla. Quo facto: suppone
 rotam. Ita q; amplitudo forami
 nū sit submis: et tūc vñg con
 struat murus super murū: sit
 vō altitudinis super rotam murg
 ad longitudinem brachij: et lati
 tudinem vñe vñg. Fornax vō
 in medio habeat foramen supra
 rotam: vbi carbones imponant
 fornax vō superius habeat forame
 vbi vasa ponantur calinatoria:
 quod foramen postea vñg pēri
 atur: cum coopertorio sibi apto.
 Fornax habeat supra nemm
 foramina quatuor parvula
 vel .6. in amplitudine digi
 torū rēum. Preterea viden
 dum est: q; supra rotam debet
 poni tripes. de argilla figulos.
 super quo ponantur vasa sub
 limatoria et calinatoria: vt
 submis possint poni carbones.
 Et furnelli debent esse adming
 duo. vel quatuor. si hēant vñ
 modis. et fiant p oia tū
 rota. et in meatu et forami
 nibus. sicut fornax phisicis.
 Excepit q; nō debent in tā ma
 gna quantitate. Et yñ furn
 nelli debent vñ simul stare:
 vt vñs possit omnibus mi
 nistrare.

De furnello distillatorio:
Furnelli vō distillationis ita
 faciendi sūt: sicut sup docti
 de furnello magno: hoc modo fiat
 murus rotundus sup terram. ad
 spissitudinē .4. digitorū in alti
 tudine tēu spannaz. et sit am
 plior q; furnus phisicus. Vasa vō
 sicut furnellus apta sūt. Alia ad
 distillandū. Alia ad sublimandū
 Alia ad calomandū. Alia ad co
 agulandū. quoz formam po
 nam in sequentibus in loco vñ
 usurusq; eoz.

De furnello vitrificatorio
De furnello vitrificatorio nō
 est pretermittendū: qui est
 sepe multū necessarius illis qui nō
 possunt hēre vasa vitreata. que
 dorebō in hoc furnello de facili
 de vitrearī. Possunt ena calci
 nationes in ipso fieri. Insuper me
 dicine contrite desiccantur in
 ipso. fiat igitur hoc modo.

In .q. parietes hoc modo ponat
lapides in medio parietis. et ro-
stretur murus ex ipis. in argilla
sicut supra dixi. vel in argilla
non bene tprata: murus sit co-
tinuus ubiq. habeat pedes in
longitudine et latitudine sit. sup
terram vō sit locus varius. per
dimidū muri: ubi ligna im-
ponit. Murus itaq. sit in lanti-
tudine duorū pedum: vel paulo
minus: et claudat. sic in lapri-
dibus et argilla bona. et in me-
dio dimittatur foramen. ubi fla-
ma de subus intrabit. sup forma-
tem: in amplitudine semipedis.
Quo facto. fiat murus desuper
per arcum in amplitudine
parue vlme: et sic claudatur.
Et fiant superius parua fora-
mina. q. vel .q. ut fumi possit
inde libere exire. fiat quoq. in me-
dio fornacis foramen magnum
ubi vasa ponantur ad vitrandū.
et calandū. et sic obsuat
per foramen ubi ligna imponit
et una pars sit arrior q. alia. In
anteriori parte ligna imponit
et in ampliori carbones extra-
hantur in os fornacis: ut si va-
getur ignis: ut possit melius
subintrare sub fornace superiori

Accipe igitur vas quod volueris
de vitrare: s. fictile de argilla.
figulorum bene rectū. et limas
non quaq. per omēz parte in-
minio: sic pparato.

Accipe ergo aquam: et impone
de fermento ceruse vel in minio
quantū ad decimam partē aque
et misce simul. et postea pone
minium: quod tibi videbitur ex-
pedire: et misce simul: postea
limas vas cum magno patello
vel in manu: et permute sic-
tari. Quo facto: pone in oritu
foraminis de subus. Ita ut ia-
reat sup duo foramina que
in medio fornacis sunt posita.
Et si vis plura ponere melius
est. Tunc claude os fornacis
cum lapidibus et cum argilla.
et da ignem primo lenū. de-
inde maiorem: quousq. videas
minium defluere: trahere tunc:
et permute in frigidari: et a-
perias: et inuenies vasa bene
mutata. Et tūc notare debes
q. minium factū est de mēre
plumbi. Ipa recusa de quadru-
plo plus valet. Quomodo
aut sit cerusa de mēre plumbi.
In sequentibus docebo: ubi ponā
de omnibus.

De spiritibus medicinis salibus et
alijs ad artem spectantibus

Deo de furnellis. dicendū
est de spiritibus et medica-
nis salibus et alijs ad istam artem
spectantibus.

Et dicendum est q. quatuor sunt
spiritus corporū metallorū. s. cheraūg

sulfure. Arseniū. et Salarmomianum.
Et ista tingunt corpora in albu. aut
rubeu. **N**on. eiz prius pnt tingere.
q̄ preparant in igne. et hoc n̄ medi-
cins diuersis: ut non fugiant igne.
vt cum steterint in igne vt meta-
corpora faciūt: faciem. n. de Marte
lunam: de Ioue lunam. et de Venere. et
solem: et de Saturno. **E**t vt breuiter
dicam: oia metalla transformantur
in aurum. et argentiū. quod p̄ualet
om̄i naturali: in oī equiparatione
eorū: excepto illo quod fuit archeta.
non lenificat. **H**oc ergo non mutat
leptam. Et vultus ex eo factū n̄m̄st
quod non fieret ex auro naturali
In alijs aut om̄ibus. asseram vtrūq̄
De ipso vō 4.º spiritibus sit natura.
que est elixir: quod sit intelligendū est.
Est eiz elixir nomen arabicu: La-
tine vō fermentū nūcipat. quia
sicut panis fermentat: et lenatur
per bonū fermentū. Ita massē et
materie metalloz transformantur
in albu et rubeu: et maxime per
vini argenti. Ip̄m. n. est fons
et origo oīz metalloz. **D**e spiritibus
De spiritibus aut alijs. quid sint:
et quomodo nominentur sit est in-
telligendū: vñ. Salarmomianū.
Sal commune. Sal alcali. Sal miruz.
Sal borax. Alumen ^{lugaricum} tamenu. Tar-
tarū. Attamenū. ^{congruū} Alumen: Corusa.
Oua gallinaz. Teste ouoz. Verme
hoīz pueroz. Tuna. Magnesia.
Marchasita: et alie res multe: que
non sunt necessarie in hoc libro. Ita
eiz non tingunt corpora ut pre-
parentur: sed sunt adiuuantis spūs
aut enam vt citius soluantur: et cum
aquis eoz reuantur calces onorum:

vt attrahant hūiditatem rectifican-
tem ip̄a corpora. **Q**uomodo aut
hec oia pparentur. et variantur
et quomodo calmentur: soluantur
et distillantur: capitulatim singula
exponem.

De Mercurio et eius natura

Est aut Mercurius aqua viscosa
in visceribus terre. s. vicia.
vt sequitur sube subtilis albe tr̄ee
p̄ calorem remissum vinita:
tali v̄mione p̄ minima. quousq̄
hūiditas et terre scititas decoquendo
strenxit superficiem terre plani de fa-
cili propter sui aquositatem. que
illam obtemperat: et illam adherere
non permittit. **E**st. n. materia me-
talloz cum sulfure. s. lapis rubeus
s. de quo extrahitur Mercurius. Inue-
nitur in montibus aliquando. in tra-
ctibus v̄tibus: in multa q̄ritate.
Natura eius frigida est: et hūida.
et est fons et origo oīz metalloz.
et ab ip̄o procreantur oia. vt sup̄
dictū est. **M**yster vō in d̄ibus
metallis: nisi cum ferro: nō de
facili: nisi per artem. ac sine ip̄o
nullum poterit deuari me-
tallum.

De Sulfure et eius natura

Sulfur vō est pinguedo tr̄ee.
In minera terre. per tempe-
ratam decoctionem inspissata: quo
usq̄ induratur et spissa fiat: et dū
indurata fuerit: sulfur vocatur.
fortissimam h̄us compositionem.
Et est v̄m formis s̄be in suis
paribus omogema. Ideo nō au-
ferit eius oleum ab ip̄o p̄ distil-
lationem. sicut ab alijs rebus.
oleū habentibus: sed p̄ aquas

anims: sulf
venit in r
dibus. Et e
et rubeu
m̄gū. **E**
et quoddam
et illud sul
nabitur: e
Valer m̄
nū vō est
m̄is est: p̄
uenitur.
De aurigine
Auripigm
eius at
quidam tra
terre trans
decoctionem
eius p̄m̄
eo v̄tē s̄m̄
grossa. v̄m
onem: al
eiz in v̄m
non possit
m̄rendere
Dudus m̄
decoctionem
sicut in seq̄
declata bo.
De Ar
Arseni
nli: ar
rem: et est
eius est s̄
eius albu
et crispim
modis alb
et subman
De Sale
Sal arm
s. n̄m̄

acutus: sulfur in eis decoquendo:
vertit^r in terra aliquando in lapi-
dibus. Et est multiplex. s. Albu-
et rubeu. Viride. Citrinu. et
nigru. Est aut quoddam viuū
et quoddam mortuū. Viuum
est illud sulfur. quod de terra
trahitur: et nondum fusu est.
Valer contra scabiem. Mortuū
vō est illud. quod fusu in
casis est: prout distinctiones in-
ueniunt.

De Auripigmento et eius natura

Auripigmentu est lapis mine-
rals attinens. Et sic fit ster-
quilinu terrestris. In cauet mo-
terre transiens: sic per longam
decoctionem mutatur in stam au-
ream pigmenta. Duplex est in
eo visio. Una subtilis: altera
grossa. Una tollitur per ablu-
onem: altera per decoctionem.
eig in vrina: quia ea remanere
non posset sublimari: statim eig
mrenderet et fieret flama.

Duobus modis albificat^r. s. per
decoctionem: et per sublimationem.
sicut in sequentibus euidenter
declaro.

De Arsenio et eig natura

Arsenium est de natura sub-
tili: ardorem habens sulfu-
reum: et est lapis rubeus. Natura
eius est sicut auripigmentu. flos
eius albus et rubeus de facili
et citissime sublimatur. Duobus
modis albificat^r. s. per decoctionem
et sublimationem.

Sale armomiaci multiplex est.
s. naturalis et artificialis.

Naturale est quod inuenit^r in tra.
Artificiale est quod fit artificialiter.
factu. Et istud est melius in nro
opere: q naturale. Et ipm pl
conuertit^r in aquam quando re-
curt cum eo. et assamit. et comu-
tat^r cum eo in aliquo loco humido
ad soluendum. Cum ipso soluitur
azars et gerezia. Et ipm est
oleu. quod regulatur semitas
ignis. Natura vō eius est cali-
da humida: et est spū subtilis ad
elixere. Nam sine ipso nō soluit^r.
nec ptingedunt^r. Et est sciendum
q p ipm nō dealbanur corpora
neq rubificant^r. nec transubant^r
sicut per alios spiritus: sed ipse
dat mroitu alijs: et pparat
viam. ut pcedat. et purgat
et mudat a nigredine. Et m
relinquet ibi spū cum corporib^{us}
permixtis. et conuictos aduna-
tos et persuecarios et recedit.

De Attamento et eius natura

et qualiter rubificatur

Attamentu est terra nigra ar-
dorem habens sulfureu. Cu re-
matur in igne. mutat^r color eig
niger in rubeu: per calomationem.
que nūq decoctio admittat^r. qd
sic fit. Be. Attamentu trinit^r
quantu vis: et pone in ollam. vsq
ad mediu: vel vsq ad summu. ruz
cooperatio: et argilla cooperi. et
permittit siccari: et pone in furno
calomationis: et da igne pruo
lenu per tres horas: et postea
fornorem: donec tota olla rube-
stat. Et sic permittit stare in tali
calomatione per diem et noctem.
postea permittit infugidari. et ex-

trahere: et habes atramentum rubi-
ficatum. **F**los atramenti rubeus
est: Resua ergo. Et quando solu-
tus fuerit rubificatus cum eo sps
naturalis colore rubeo: qui nunq
diminuitur.

De Sale communis et eius preparatione

SAL commune etiam spectat ad
hanc artem. Ipse enim huius
artis claudit et aperit omnia. et
sine ipso nullum opus alchimie per-
fici potest. **P**reparatur autem sic.
Re. de ipso quantum vis. et solve in
aqua calida. in mortario ipso
terendo: et quod solutum est cola-
per pannum in aliquo vase ligneo
Et quod remanet in mortario de
sale iterum superfundere aliam aquam
calidam sicut prius faciendo. do-
nec remaneas dissolutum. **T**unc
accipe aquam illam: et decoque
in vase plumbico si habes. et si non:
in cupreo: donec aqua evanescat:
et sal revertatur ad priorem statum.
Tunc recipe illud sal: et pone in
olla noua. et pone in furnum cal-
maromus: et stia peroptime et
serua: donec te docebo qualiter
soluere debes. et distillare. si mi
cupido sequenti.

De Sale Alkali et qualiter fit

SAL alkali est spectans ad hanc
artem: quando est bene pre-
paratum: tunc soluit omnes calces cor-
porum et spirituum in aqua. et po-
stea conuertitur in solidam massam.
Natura eius est calida. et humida.
fit autem sic. **R**e. cineres quorum
putridissimi magna quantitate bene
combustas. vel proprie cinerem
clauellam. qui inuenitur ad panos

tingendos: et tere minutissime.
Et accipe tantum de calce vna:
et permiste simul: et accipe pa-
num fortem et spissum: et pone in
tinam magnam tere altissime.
et desuper pone cinerem mixtum.
cum calce. quantum pannus remane-
porrit: et funde aquam desuper
calidam bene: et permiste colare
per lestrum: sicut super funde
aquam calidam. et ita super fun-
dendo: donec habeas totam ama-
ritudinem calis et cineris. tunc
dimitte illud stratum: et fac alium
stratum: et hunc fac sicut prius.
habitam vero totam aquam permiste
in eodem vase residere. usque ad
mane. **T**unc decoque eam in cal-
daria: donec tota aqua evanescat.
et non det vaporem: neque fumum.
Tunc permiste refrigerari: et
fiet lapis ductus: qui vocatur Sal
alkali. i. fex amaritudinis. **T**unc
accipe hoc sal: et pone in ollam
usque ad medium: et pone ollam non
clausam in fornace: et da ei ignem
primo lenem valde: donec rubescat.
postea meliorem: quousque bulli-
endo infamat: et muretur: et frueat
sicut cera. **T**unc funde eam in folle
fabreo: tenendo ollam in aliam
ollam: et hoc fac in continenti:
quia si tardaueris fringere: non
valebit: eo quod nimis induratur.
Et sic habes sal alkali albu: quod
pone in vase vitreo: in loco calido
siccato. Nam si in humido loco poneris:
tunc soluetur in aquam.

De alumine et eius calcinatione

Alumine est tractandum: quod
multum operatur in arte. et

sic preparatur.
vis: et pone in
sic claudere ollam
sicut calorem
primo lenem
quousque olla
muretur forte
per diem in
stia extrahere
fuerit. et mure
bednis mud
ex ipso fit aqua
ad albu.

De Tartaro

Tartarus
uiuatur
sic preparandus
grossum albu
et muret olla
ollam: et per
nanomus: et
lenem: postea
rubescat olla
et tribus diebus
et reserua
facere ex eo
sicut: et omnia

De Vinis

Vinum
ad artem
paratur.
dant super
tissim in olla
bene: cum
ne aliquo mo-
nat in loco
enapotet. et
tribus ebdom-
postea aperia
de eis limum
quibus abrade

sic preparat. **R**ex aluminis quatuor
vis: et pone in ollam nudam: et
sic claude ollam: et pone ipsam in
furno calimatonis: et da ei ignem
primo lentum: et postea fortiore:
quousque olla rubescat: et ita per-
mitte stare in tali calimatione
per diem integrum in igne: po-
stea extrahere: dum infrigidatum
fuerit. et inuenies alumen al-
bedinis mundum. Serua ipsum. quod
ex ipso fit aqua ad omne elixir
ad album. **Seu calimatione**

De Tartaro et eius preparatione

Tartarus est res que multum
uiuatur hanc artem. Quod
sic parandum est. Accipe tartarum
grossum albi vini seu rubri.
et imple ollam. et claude bene
ollam: et pone in furnum cali-
matonis: et da ignem primo
lentum: postea fortiore: quousque
rubescat olla. et hoc tribus diebus
et tribus noctibus. postea extrahere
et reserua. Et donec te oleum
facere ex eo. quod quo soluetur omnis
spiritus: et omnes calces corporis.

De Viridi eris: et eius preparatione

Viride eris etiam valere super omnia
ad artem istam. quod sic pre-
parat. **L**amine eris suspen-
dantur super vaporem aceti for-
tissimum in olla forti. et claudatur
bene: cum coopertorio. et argilla-
ne aliquo modo respiraret: et po-
nat in loco calido: ita ut acetum
evaporet. et permittatur stare
tribus ebdomadiis. vel quatuor.
postea aperias: et inuenies viri-
de eris laminibus adherere. a
quibus abrade: et serua: iterum

suspende laminas preatas sicut
prius supra acetum. et ita fac do-
nec lamine totaliter conuertantur
in viride eris. **T**unc reape
illud viride eris: et calama ipsum.
Et fac per omnia sicut fecisti in arta-
mento: et erit color rubens.
qui nunquam destruetur. Et quando
solueris in aquam: cum ipsa rubi-
ficat spiritus. et corpora. Et ipsum
est unum de zermaculis spiritibus.
et ideo in ipso sunt secreta multa:

De Cinabrio et eius compositione

Cinabrium est res valens
que ad artem istam spectat.
et vocatur cinabrium: et fit de sul-
fure: et vino argenti. **S**ic autem
fit. **R**ex argenti vivi nonne potest
sulfure tres partes. et misce sit.
per modum quem scis: et pone in
vas vitreum angustum hunc collum
vas sit prius bene argillatum
ad spissitudinem unius digiti. et
desiccatum. **T**unc impone medicinas
sicut dixi. et pone super tripodem.
et os vasis obstrue: et da ignem
primo lentum fere per medium diem.
vel quousque videris fumum super
rubeum exire. **T**unc satis est. per-
mitte infrigidari: et facta fri-
gidatione: frange vas: et in-
uenies cinabrium bonum. **E**t si non
exercitatus fueris: non videbis
mirabilia. **E**xercita ergo te: et
videbis.

De Cerusa et eius compositione

Cerusa sic fit. **A**ccipe laminas
plumbi: et suspende super
vaporem aceti: et claude ollam:
et pone in calido loco: et fac per

oia: sicut te donu de viridi eris.
et inuenies cerusam lammibus
adherere. quam collige: donec
habeas in magna quantitate: vel
mulas. et inde fac minimum.

De mmo ex Cerusa qualiter fiat

Minimum aut de Cerusa sic fit.
Accipe cerusam. et tere poppe.
super lapidem. et cum bene tuta
fuerit: fac inde epistola. et pone
in vas fictile in modum baculi.
prout hic inferius designatur.
longitudinem habens: non totu
ditatem. Sed prius debes ponere
ollam magnam super lapidem. sive
duos parietes de argilla factos.
in latitudine vniq sporne. et super
illos parietes pone ollam: ita vt
iaceat super parietem vnu. et tunc
pone vasculu vnu cum cerusa
in medio olle: et cooperas illud
cum alio vase sibi coniuncto. postea
clande ollam cum rotoperno. seu
roperorio sibi apto. et da igne
primo leni. postea fortiore per
mediu diem. tunc mitte infri
gradari: et inuenies iam cerusa
aliquantulu rubeam. Iteru tere:
et sicut prius assando per mediu
diem: et extrahere: et inuenies mi
nuz optimu. De quo fit aqua que
est vnu de zermianis.

De mmo qualiter fit de mteze plumbi

Minimum de mteze plumbi sic
fit. Pone ollam super pa
rietem sicut dixi tibi: et ipone
plumbu. et da ignem fortem.
et cum plumbu liquefactu fuerit:
habeas videat fuzeu longum. in
quo debes plumbu mouere hinc in
et statim maneat. paulatim:

postea da ignem fortem: semper
mouendo: donec vnu conuertat
in cinere: et cola per cribru. et
quod colatu fuit contere super la
pidem cum aqua: et fac per oia
sicut dixi de cerusa: contere et
assando. donec habeas valde ru
beu. et serua.

*Quid sit sublimatio: et qualiter
et quare sunt sublimaciones*

Nunc procedendo ad diffini
ones altissime. Videndu est
primo. quid sit sublimatio recte
Est aut sublimatio rei sicut per igne
eleuatio: cum adherentia sui vaslo.

*Sublimatio vno dicitur sicut: sicut di
uersitate spiritus sublimandorum. quia
quedam in igne fit. vt Martia
stra. Magnesia: et Turia. Quedam
fit cum igne mediocri: vt Argenti
vnu. et Arsenicu. Quedam cum
igne remisso: vt sulfur.*

Intentio vno sublimationis est: vt
fiat deputatio sustinens illig et
remouo aquositate. Est ergo in
geniu superflue terre ipig remo
uere: consistere cum rebus in
quibus affinitatem non habent.
et sublimatione illig reiterare.

Et hoc quidam est calx totum ouo.
et calx marmore albi: et vnu
minutissimu tritu: et omne gen
salis preparati per istas nu difi
catur ab illis: et no nudificantur
nisi sint in perfectione corpus.
sed corpus ponus superfluitati
habet. ante oia que ascendunt
cum ipso in sublimatione ipm cor
rupur. Et proprie in sublima
tione a stagno vel plubo ipm post
sublimatio nam inferu conspicias

ingredimur. ergo non sublimet. cum illis
cum quibus conuenit. Melius autem est cum
illis cum quibus conuenit: si superflui-
tatem non habeat. **Modus autem remo-**
nitionis aquositate sue superflue est: ut
quando commiscetur cum calibus, a quibus
sublimari debet: recedat. et commiste-
atur illis: quousque de eo nihil appa-
reat: et super ignem lenissimum a-
quositas remoueat. qua recedente
aquositas aeris recedet: sicut in
sequentibus plenius docebo: cum po-
nam modum sublimationis.

Quid sit calinatio: et quare cali-
nantur corpora

Calinatio est eiusdem rei purgatio:
purificatio: ex priuatione humi-
dum partes consolidans.
Calinantur autem corpora: ut sulfureitas
illa deficiens et corrupta delectatur.
Corruptum enim omne aquositas sulfurei-
tatis ex quacunque re adustis: que
sine calinatione deleri non potest.

Quare et quomodo calinantur spiritus

Specialis autem calinator corporum
mollis est cerusa: ita indurari.
Inuenimus enim per ingremum manifestum
quod ipsa induratur citius et manifestius.
Causa autem calinationis spiritus est:
ut ipsi melius figantur: et citius soluantur
in aquam: quia omne genus calin-
nati fixius est: et facilius soluitur
quam non calinati. Corpora enim mollia
per solum ignem possunt de facili cal-
inari: sicut superius docui de minimo.
Corpora vero dura per ignem vehe-
mentem: sicut infra docebo.

Quare et quomodo coagulantur corpora

Coagulatio est liquefacti rei ad
solidam formam per humiditatem pri-
uationem reductionem. Causa enim pri-

uationis est induratio: et medietate
soluatur ab aquositate illius admixta
absolutio. Coagulat autem Mercurius
ex frequenter illius precipitatione cum
violencia ignis et asperitate. Aspe-
ritas enim ignis aquositatem illius re-
monet: et sic in tali vase longo et
alto.

Quare et quomodo fixantur corpora

Fixio est rei sicut conueniens ad
ignem aptatio. Causa vero inuen-
tionis eius est: ut omnis tractura: omnis
alteratio perpetuetur in alterato. Fi-
guntur autem corpora a sua perfecti-
one diminuta per suam calinan-
tionem: que absoluuntur a sulfurei-
tate. Violentis corruptis.
figuntur autem sulfur et arsenicum
duobus modis: per duracionem sub-
limationem super illa in vase allu-
del. quousque siccum. figuntur et
spiritus alio modo: scilicet in aquis metal-
loze: vel in oleo tartari: sicut in
posterius docebo.

Corpora

Quare et quomodo soluantur calinata

Solutio est in liber rei calinate
in aquam dissolutio. Inuenimus
enim. Causa inuenitionis eius est: ut
sicut in remissionem fiat extremum: et
ordinetur: ut conueniens sit ad di-
stillandum. et sic purificatur omne eius
corruptum. **Sic autem solutio aut**
caliditas cum humiditate: ut in
fimo: aut in frigiditate et humi-
ditate. ut in foueam resolutionis.
sicut inferius docebo. scilicet in capto fo-
sequenti.

De distillationibus vaporum

Distillatio est distillandorum vaporum
aquosorum cum suo vase distilla-
torio collectio. Diveris significatur autem

quia quedam fit per igne duorū ge-
nerū: quedam per eleuationem in a-
lumbico: quedam per defensū cane.
Causa vō gñalis cuiuslibet distillationis
est purificatio liquoris a sorde. vel
fere seu fenilennē: et conspuano illig
a sua putrefactione. **V**idemus em
vere distillatione quomōz modo
distillationis puriorem effici. **C**ausa
vō spalis fuit: ipsius aque pure in
bibino spūz et medicinarū mundari
Et si quandoq; in mibinone aquarū
purarū habeamus: que ferem post
illig resblutionem non dimittit oia
medicīne nre et spūs mundari et
figi possunt et corrumpti. **C**ausa
vō inuentioms: que per defensū
fit: ut sit olei puri in natura
sua detractio: qm per asensum
in sui nā combustibile oleū here
non potuit. vt patet in petroleo.
Distillano vō que fit per filtrum
causam inuentioms habet: que
est aque sola ferentia: sicut in
posterū docebo. **E**t quid est cerano

Quare et quomodo fiat Cerano.

Ceratio est rei dure et nō su-
stibilis mollificatio ad lique-
factionem. **E**t manifestum est
q; causa inuentioms illig est: vt
quod ingressum non habet ex pri-
uatione liquefactionis corporis
ad alterationem mollificatēz.
vt fluat: et ingressionē heat
putauerūt aut quidam tritura-
tionem ex oleis liquidis et aquis
debere fieri: quod erroneū est.
In nullis em huius humiditas ce-
ratura inuenit̃ melius possibilis
et apmquin: q; in sulfure et or-
semo. **M**odus aut cerationis

ppat ille est: ut qmely possit cereda
multiplicent̃ post eoz sublimationē.
quousq; in illud in humiditate sua
remanente fusionem bonā prestat.
Hoc aut non fit ante perfectam
mudationem illig ab omni re cor-
rumpente. Sed michi videt̃ melius
vt eoz olea prius figant̃ per
oleū tartari. Et om̃s oleis fiat
ois cerano competens.

Qualiter fiunt sublimationes
spirituum. et primo de azerario

Ad sublimationes spirituum pro-
cedendo: videamus primo
de azerario: iam eiz declaratū est
euidenter: quid sit sublimatio:
coagulatio: fixio: solutio: dissolu-
tio: et cerano. **N**unc igit̃ est vi-
dendū: quo modo spiritus sublimat̃
Et primo de azerario. Accipe
igit̃ de azerario lb. i. et contere
super lapidem tali modo. Bo cal-
ces roznū ouoz: siue calcem
marmoris albi: siue vnde eris.
et pone ex eo super lapide tali
modo: et superfunde acem forte:
et contere forte. postea appone
de azerario partem. quā con-
tere: donec non appareat. Itoz
appone tantū: et tere sicut prius:
et appone pars de sale armoni-
aco: et tere oia simul donec
de azerario nihil appareat.
Item fac ex eo frustula. ad
modū pastilloz: et pone in stu-
tella: et pone ad defecandū.
in fornace: et caue ne nimis
calidum facias furnellū. ne
per nimium calorem azerario
evanescat. **P**ondus azerario
sit lb. i. et tantūdem de calce

9
corruu ouoz: et pondus salis
armomiaci ad pondus flo fore.
et ita debet contereri: vt nichil vi-
ui appareat. ¶ Cum bene desic-
catu fuerit: tere iteru sicut prius:
donec nichil appareat: et pone
ad desiccandu. et hoc est signu
perfectioms eius. Accipe de eo
paru: et papma defar cu sal-
ua. et limas supra denatu ar-
genti. fortiter cum digito con-
terendo. siue feruando ea: et
si adheret digito: non est satis.
Si vo non adheret: satis est.
¶ Cum aut videris q satis est:
contere minimissime sine
aliqua madefactione. et
quanto magis poteris: tunc pone
in vas sublimatorio: et claude
cum suo vase. Sed tu non est
pretermittendu: q in impo-
mediam qm super facie eius
roques. cu peria planando. tunc
claude vas: et cum argilla limas
diligenter. ne respiceret: et pone
super formacem sublimanoms.
et da ignem primo valde len-
tum: sine per dimidui diem.
donec humiditas tota euapora-
uerit per foramen quod est in
alludel. quod sic probabis. La-
minam altelli pone in fora-
men ad horam paruum: et re-
spicias. si sit madefacta lamina.
in illo loco qui fuerat supra
foramen: et si est madida: no
est satis: tunc iteru fac igne
meliozem: quousq no appareat
madida. ¶ Tunc claude foramen
in argilla: et da ignem forno-
rem: vel fornissimu: et cum

utraq eaz fuit asensa: prmitte
infugidari: et de mane aperi
vas: et quod de eo vnu est ad
hereret in supiori parte alludel.
¶ Altera vo pars subterret feribz
quasi mix puluerizabilis. et tunc
partes inferiores reponet malio
vase: et diligenter conserua hoc
aut vnu iteru contere sicut prius.
et sublima secundo. et tunc muenies
ipm totu albu et puluerizabile.
Et ita contere de ipso azerario.
donec habeas totu sic pulueriza-
tum et mortuu. Tunc consulaq
vltimis non ponas aliquem de
liquore: quia statim reaperet
suam humiditatem: et labor nuy
esset inanis et vacuus. ¶ Tunc re-
de sale parato. sicut sup dm est: et fo. 6. reg. 2.
bene sicato prem vna: et pone dimidia
partem azerarii sublimari: et cu totu
miste simul: et pone in alludel ad
sublimandu: et plana sup: et clau-
de: et sublima: et fac p vnam sicut
prius. ¶ Mane aut extrahe: et qd
sublimatu est collige: et proba si
in feribus plus remansit. hoc no
accipe de fere. i. de sale parato. et
pone sub carbone ardente: si fu-
migar: adhuc eo illud sublima: sic
prius per diem: postea collige di-
ligenter: et ora ista sublimata sit
iteru pone tertio puluerem ad sub-
limandu: sic fa vnam feribz.
Sic et 3. facias. et muenies azer-
ariu iam super minem dealbati.
Etiam pba. donec heas totum.
Tunc iteru accipe saluoru: et
sublima sicut prius quinquies
vel pluries vel pluries: et re-
sua usq ad fixatio nem.

De sublimatione sulfuris q^l fit
Dixi de sublimatione Mercurij
Sequitur de sublimatione sulfu-
ris. Primo ergo decoquat^r in aceto
forti per diem integrum: et sic bñ
tentu semp accipiendo nebulam:
postea permitte desicari. Tunc
tere ipm: et pone ei tantumdem
de alumine ppazato: et pone in
vase ad sublimandū: sicut azeret.
Sciens q^d tantū ignis non est fa-
ciendū: sicut sup in azerario.
Sed in remisso igne debet subli-
mari per diem integrum. Tunc
Rx. q^d mineries sublimati: et uerz
sublima so in eisdem febribus: et
mineries albis. Et sublima tertio
et erit albusimū prerellens minie.
in albedine sua. Iterū ipm sub-
lima adhuc quarto: et si opus est
quinto: et reserua.

De sublimatione Auripigmenti
Sequitur de sublimatione auri-
pigmenti. Primo ergo de-
bes terere et coquere duobus
diebus in vma et aceto: postea
apponere ei tantū de fuligine ferri
et mste simul sicut in sulfure: et
ita sublima per oia: sicut doan
de sulfure: et erit pulvis albus
vt mix. quem bene suabis.

De Azsemio et eius sublimatione
Azsemio est eiusdem nature.
cum auripigmento. Sed non
est necesse decoquere. Tere igitur
bene ipm: et imbibe in aceto
quingies: et tonens desicca. Iterz
tere ipm bñ. et appone ei tantū
de fuligine ferri: et sublima sep-
ties: sicut doan de azeret. et erit albu
se minie. Resua g^o ipm ad fixanone.

De sublimatione salis Azmomiati
SAL Azmomiati sic sublimatur
et sic fit. Rx. 7. partes vrie
antique. et vna pte salis albi pre-
parati. et vnam pte de fuligine
ferri. her in pone in patellam: et
coque donec sit tota vma co supra
iterz des alia ferz tantū. Iterz coque
donec sitari incipiat. et hoc fac
septies. Tunc desicca: et frange: et
pone in aliam ollam: et tere omz
tantūdem salis ppazati: et sublia:
et quod sublimati est: est salar.
bonus. Et hoc fac sine omi liqze.
et pone ad sublimandū. et sublima
in lento igne pmo p duas horas.
postea in forn igne per diem:
Tunc extrahe quod sublimati est:
et serua: et fac omia sic in azer-
ario: et sic sublima in eisdem febribus
vel q^l fit. et sua.

De forma et modo ignis: ex quo fit
Habita doctrina de sublimandoe
spūz: Restat nūc videre de
modo et forma ignis. Et dico quibz
debet esse de carbonibz duplia causa.
p^omo: q^d minor est labor in subynedo
carbones pluribz furnellis: q^d ligna:
2° q^d ignis de lignis dat fumū: et
pp^o illū fumū non pōt considerari
qⁿ vasa stnderent a calore ignis.
quia conungit quando argilla nō
est bona: vel qⁿ vasa nō fuerūt
bene recta: vel combusta. cum sm
dit aliquod vas: statim exit fu
mū albus: q^d facile videt^r super
igne de carbonibz. Et nō sic fu
mūgar: statim deponat^r ab igne:
alioquin amitteret^r sublimati
Vnde cauendū est ab hoc. Et
notandū est etiā: q^d superius vas.

fructu
fieri

f. alludel. Debo
vō vas non el
enay qⁿ med
vā. qⁿ non p
ner desierit
Sed 2° de
parz de for
igne subli
lman: et v

TAm donu
plenus om
in quibus re
cundis: et
est fles floz
lūa duall
in adolesm
duos floz
in ortu pza
eis coronat
fuaris deli
apem nō p
re mlligat
et sanctissm
et: et nūc
lurem

Qualiter
Superius
olligat
et eos refe
ipō plani
affran: e
permaneat
figere pulu
igne possim
madurari:
hoc fit duob
g^o de quon
om alia re
xioms: et cl
my bona a

f. alludel, debet virtutem esse: Infrig
vō vas non est nōc vitriari. licet
enam qñ mediana in stutella indu-
rat. qñ non pot sublimari. Vnde
ner desperandū: neq dubitandū.
Sed 2. debes terere: et apponere
parz de fenbus: et sublima am
igne sublimiori: et erit bene sub-
limari: et reponē bñ ad vñ tñ.

TAm donū colligere dūcēdō flores
plenos omz bonoz odoramentoz
in quibus redoler suauitas pul-
critudinis et gloria mudi. In hoc
est flos floz: et rosa rosaz: et
lilū ouallū. Letare iuuenis
in adolescentia: et dñt colligere
dūcēdō flores: quia mīdōxī te
in ortū paradisi. fanez ergo ex
eis coronam tuo capiti: et gaude.
fenuis delaps hūg mudi. Nūc
aperui tibi sensum: fānam ergo
te intelligere secreta hūg pēdare
et sanctissime aris: que dñ celata
est: et nūc eam manifestabo in
lucem.

fixentur

Qualiter sublimata terantur et
superius donū sublimare et
colligere flores et pulueres
et eos reseruare. Nūc aut dōbo
ipō plantare: ut fructus mīdōs
afferant: et fructus eoz mētem
permaneat. Dōbo terere et
figere pulueres sublimatos: ut in
igne possint permanere: et poribz
radumari: gūgi et mīstēzi. Et
hoc fit duobus modis. Ampe-
g de quozq volūis. It. i. sine
om aliā re. et pone in vase fi-
xiōis: et claudē bene os. Vnde
am bona argilla vitrariorum.

et pone in furnū: et da ignē per
vñ diem integū: si est multa
quantitas ignis: sit ut in subli-
manone mercurij: post mediu die.
hanc aut factū: verte quod supra
est. deorsum: et hoc ad mīng far-
g. diebz. Tūc aperi: et vide: si
est fixum. per hūc modū. pone
de ipō parz sup carbonē ardentē.
qñ si dat fumū: non est factum:
Si aut non dat fumū: bonū est
et hoc est signū in om fixione.
Si aut non est fixū. Tūc itz
pone in formacē vas sē pñs:
per. q. dies. Vel tam dñ. donec
audies sonū: sicut lapis in base
cadens: quod sepius contingit: qñ
non est nimis vñtū.

Alius modus fixionis

Secundus modus fixionis est.
per mībūmōnē in oleo tar-
tari. fit aut sic. Be. arsenicū
vel sulfur, vel auripigmentū sub-
limari: et tere sup lapidē am
oleo tartari: quousqz totū liquefat.
et tūc pone in ampulla vitrea:
et pone ampullam in meribus
tribellans: et pone vas super for-
narem distillanōis. et da ignē
primo leni: ne frangat vas.
Et postea am tale factum fuerit:
far ignē meliōrē aliquantulū
et desicā mediam apertū ore
supg. Sed ego consulo ut supponas
alembicū: ut accipias aquam que
ab eo distillat. qñ valet ad mīta.
Desicāta mediana: franganz
vas: et muenies puluerem indu-
ratū. quem itzū mtere super
lapidē: am oleo tartari: sicut
pñs. et pone in aliam ampullā.

sicut prius desiccando et distillando.
Et hoc fac. 7. terendo in oleo et
assando. postea tere: et mitte in
aliam ampullam: et pone in ca-
lida furni equini: per. 7. dies:
et soluetur in aquam. Tunc pone vas
in meribus: et regula leni igne:
donec induret. Et sic habes spiritus
fixos: et erit matura bona et fir-
ma. 5. de isto pulvere paritur una
sup. 40. Venis vel maris calomari:
et erit bonum.

De solutionibus spirituum

Soluitur quilibet spiritus duobus modis.
Vno modo. sic superius docui: cum
oleo tartari: i. m. 7. regulano
debet poni super lapidem maris mortuum
in cellario valde humidus. Ita quod in-
clinatus sit lapis: ut quicquid dissoluitur
statim descendat in vase vitreo super
positum. Et ita dimittatur: donec sol-
uatur totum. Soluitur etiam alio modo
per aquam salis: que sic fit. Po-
ne salis: quousque vis super lapide.
In fontem resplundens. in cellario
frigido et humido: et statim resplendet
in aqua: cum qua tunc pulveres
sublimatos: et precipue Mercurij.

Sed hic nota: quod quicquid postquam subli-
mans est: non debet mitti in aliquo
liquore: nisi in aqua salis vis. vel
cum aqua salis: sublimari et as-
sari: et hoc fac. 7. terendo et assando.

postea super lapidem pone pulverem
tenuem: et soluetur sine omni dubio in
aquam: quam reserua ad distillan-
dum.

De solutionibus corporum calcinatorum

Solutiones corporum calcinatorum sunt
similes ut spirituum. s. flos eris: flos
aramenti. flos aluminis. flos
ceruse: flos minij. per omnia sicut

de spiritibus est faciendum. Et quia
libet aquam serua per se ad distillan-
dum.

Qualiter spiritus rubificantur

Nunc est videndum qualiter
spiritus rubificentur. Et primo
aquam aramenti rubeam distillata.
et cum ipsa imbibe spiritus: quos vis
rubificare. 7. m. bibendo: terendo:
et assando: et tunc pone super lapide
et soluetur in aquam rubundissimam.

Qualiter distillantur aque

Distillans vero sic fit. Pone aquam
quamvis volens distillare in
vaso distillationis. et pone vas in
meris sicut superius docui: et distilla. et
hoc fit firmitate et caliditate. Si autem
tamen caliditate: pone aquam in qua
meres sunt in caldario paruo super
furnum: et desuper pone vitrum: et
firma in aliquo: ne declinet ad
dexteram: nec ad sinistram: hoc
etiam precauere debes: ne vitrum
aliquod frigidum tangat. pone in
aquam frigidam: calidum vel fri-
gidum in aquam calidam: alioquin
frangeretur. Precauere etiam
debes. ne vitrum bulliat in distilla-
tione. Et hanc doctrinam ad omnes
aquas conserva.

Modus alius distillandum

Distillans autem que fit per desten-
sionem kinnie est talis. Et vas
ficile: et pone meres sive va-
dices, ligna sive lapides: de quibus
oleum distillare volueris: et fac fo-
ramen in terra: et impone vas: quod
subtus stet: binamina: et claude:
ne respiciet. et permittit desiccari.
Tunc obstrue vas subtus in terra.
postea appone ignem primo lenem

per horam: postea
terendo: de hora in ho-
ram: postea dimi-
tuens aquam
serua.

De congelatione

Congelans vero a-
qua sic fit. Pone aquam
in meribus super
furnum: et desuper
pone vitrum: et
firma in aliquo: ne
declinet ad dexteram:
nec ad sinistram: hoc
etiam precauere debes:
ne vitrum bulliat in
distillatione.

Qualiter distillantur aque

Pro quadam
Acetate
partem aquae
partem aquae
aque acetate
et appone medi-
line: hoc omnia
vitrum taliter
vitrum: ita ut
vitrum: ita ut
ita pone in meri-
bus: et desuper
pone vitrum: et
firma in aliquo:
ne declinet ad
dexteram: nec ad
sinistram: hoc
etiam precauere
debes: ne vitrum
bulliat in distilla-
tione.

De modo calomari

Modus calomari
sequitur. Et
lima. Acetate
vis: et lima
aceto forti de
sic stare. 9. diebus
sic eam: et ter
minissima: et por-
terendo: et sic

per horam: postea fortiores: augmen-
tando. de hora in horam. ad dimiduum
diem. postea dimitte in frigidari: et
inuenies aquam vel oleum distillantem.
Serua.

De congelatione aquarum qualiter fit

Congelatio vero aquarum ex caliditate
et siccitate fit sic. pone aquam
quam volueris desiccare in vas vitreum
angustum huius collum. et pone vas
in cineribus super ignem primo lentum.
donec coaguletur. et sic habebis totam
doctrinam artis.

Qualiter dealbatur Venus.

Pro quadam dealbatione Venis.
Accipe igitur in nomine domini unam
partem aque Marturij albi: et 2as
partem aque sulphuris: et 3as partem
aque artemis: hec omnia misce sit.
et appone mediam partem aque
lime: hec omnia simul pone in vase
vitreo taliter formatum: et claude
vitru: ita ut conglutinetur. tunc opus
ut nullam habeat respiracionem. et
ita pone in cineribus super ignem: et
tantum dimitte quod coaguletur. Cum
autem coagulatum fuerit: erit tinctura
firma ingrediens. per minimam
coagulationem. pone igitur partem unam
super 100. partes Venis. vel martis.
et erit lima sine dubio.

De modo calmandi corpora

Modus calmandi corpora nunc
sequitur. Et primo de sole et
lima. Accipe ergo de eo quantum
vis: et lima minutim: et pone in
aceto forti de vino: et permitte
sic stare. 9. diebus: quibus pactis
sicca eam: et tere in puluerem mi-
nimum: et pone aquam salar.
terendo: et sicando quinquies: et

pone hoc ad dissoluendum super lapi-
dem: ut super dictum est: et distilla: et
resua. Et de his preponas ad aquas
pulueris. Nota tamen quod aqua solis
ponitur ad rubrum: Aqua vero lime
ponitur ad album. **Qualiter cala-**
nantur Venus et Mars

Caloratio vero Venis et Martis
est talis: Per laminas nunc
cuius vis: ut calefacias eas aliqua
tulu: postea delimas eas in aqua
salis: quia sal corrodit aquas hu-
miditates recuperantes: que sunt
in orbibus: et pone in vas fictile: et
imple vas laminibus: et pone in
furnum calorationis super tripodem.
et suppone carbones: et fac ignem
fortem: ita tamen ut non fluat tali
calore: et permitte stare sic. donec
destruat per ignem: mane vel
nocte. et resua. quod est calima-
tum. Residuum vero quod est in cal-
oratu limas cum aqua salis. et
ita fac. donec sit totum calimatum.

Alius modus Calorationis Veneris

Alius modus calorationis ve-
neris est. Ut laminas min-
das. ad latitudinem unius denarii
et limas cum aqua salis. postea
mouelas ex utraque parte in arse-
nico preparato cum aceto. postea pon-
in reuabulo strati. supra stratu.
usque ad summum. Deinde claude bene
cum argilla ne respiciat: et per-
mitte sicari. Tunc pone in fur-
num calorationis. et da ignem for-
tem per 4. horas: ut totum vas
bene rubescat. Caue tamen ne per
minimam ardorem fundatur: quod
sepius fit. postea permitte in fri-
gidari. et aperiri vas: et inuenies

totū calomati. et destructū. Ita q̄ reat
in mortario. vel per lapides in pulue-
rem minutissimū. :-

De reductione calas corporis in solidas massas

Reductio calas corporis in solidas
massas. sic fit. Accipe calcem
cuiusvis metalli vis. et tere eam.
et pone sup mar more. et lava in
aqua calida bis. vel ter. et turbi-
lentiam eice. donec aqua clara
exeat. deinde de siccā eam. et iterū
sup lapidem tere. et pone aqua alu-
minis. Jamem mixtam in aqua
salis vis. et tere fortiter. et ibibe
nim. Illa aqua totiens assando. te-
rendo et mibibendo. donec fiat ut
calx alba. et ita remouetur ab
ipā sulfureitas. quam simpserat
in terra. Postea tere simul in
sale alcali albo. et pone in tuci-
bulo. et claude bene cum argilla.
et fac foramen ex vna parte
supius. Unde exeat materia. q̄
erit fusa. et foramen sit parum.
et pone in fabricam. et suffla
super eum. et da ignē vehemētē
ut fundat. Cum aut fusus fuit.
videbis albam materiam et gaude-
bis. Et hec massa potest aliam mi-
turam recipere albā et rubeam.
quia munda est ab omni calore. Si
ad rubeū laborare volūis. mibibe
eandē calcem metalloꝝ in aqua
rubea facta ex flore eris. sine at-
menti. sine mimi. et fac p omia
sicut supradictū est de sale alcali. et
funde sicut docui te. et erit rubea
materia. et gaudebis valde.

Medicina ad album

Pro quadam medicina ad album.
Accipe vnam partem azerum

sublimati fixi. et ternam partem
calas lime. et mibibe in aqua
salisarmomiaci. s. supradicti. Et m-
bibe in aqua salisarmomiaci. sup
lapidem ter vel quater. terendo et
mibibendo. et assando. sicut supdm
est. Et pone sup lapidem ad solue-
dum. et quod soluit. se tua. Aliud
quod nō soluit. tere. et adde aliqua
tulūm ^{aquē} salis armomiaci. et ita sol-
uet totū. Cum aut habes solū
totū. pone ad distillandū sicut docui
in calida aqua. et distillabit totū.
Cauens aut ne in cinere ponas.
ad distillandū. quia coagularetur
pro maiori parte. Et iterū oportet
terere te solvere sicut prius. Cū
aut fuit tota distillata. pone in
cucurbita vitrea. et claude. et con-
gela. sicut docui. et erit sba pspua
in modū cristalli. liquefens sup ignē
sicut terra. ingrediens. et pmanens.
pone 9° partem vna sup. 100. anglibet
metalli purgat et calomati. et reducti.
et erit bonū semper in omi opatione
Consulo aut ut non tngas aliquod
metallū non purgatū in ipō. quia
eo euanescente post secundam exami-
nationem separat ab ipō.

De tribus lapidibz transubstantianibz

Tem tres sunt lapides preuosi
principales in arte ista. s. alhene
res transupine posite ab Aristotele
in libro de lapidibus. Et isti tres ven-
dicant sibi principatū. et vni tōg
operis. et ex ipō fit tinctura que
dicitur elixir. quod transbannat oia
metalla. et etiam nō purgata in
solē et lunam. quod est melius
omni naturali. :-

Go aut. De
Volo ponere
tanti. s. de for
lapidem vbiq
ex quo volan
mur. et non a
centem q̄ suo
lapis non esset
teret. mercuri
sed quia p̄llo
in gunt. et ig
Accipe 9° illuz
ad magnitudi
accipe de eo 3
aque alcali
et pone he
mercuri et
sub fimo. ut
pone ad regre
tang dicit quod
fit consumpta
cum bāto in
mioniss. Co
dorem. quia
aqua ad madi
uenies totam
mutatam in
ipam. quia
Tunc permix
per panis. et
est lapis et n
mes vbiq in
et in oibus aq
tes q̄ paupere
et rarissimū
et m̄honozaber
laudet deus ho
eū rarissimū et
distilla hanc aq
que remanent

Nota
sic sub
scire
proissu
dij
Rabib
la

Ego aut. De medicina et rebus facienda

Volo ponere doctrinam de vno tantum. s. de sorptione. Sume ergo lapidem vbiq. reperi. qui vocatur rebus: et nascit in duobus montib. ex quo volantes iuuamentu assu-
mut: et non accipias eum nisi re-
centem cu suo sanguine. Et si hic lapis non esset aereus: no conge-
reretur aeratio: nec ingrederetur. sed quia sales sunt: commiscuntur et co-
inguntur. et ignis non separat inter eos.
Accipe igitur illud: et mada in forpice. ad magnitudinem unguis tue. Tunc accipe de eo .3. 12. et pone in .4. lb. aque alkali: et .4. lb. vime puerorum. et pone hec oia in ollam noua vi-
treata: et pone per aliquod tempus sub fimo. ut putrefiat. post hoc pone ad ignem. et coque lento igne. tang. duc. quousq. aque medietas sit consumpta: quod considerabis cum baculo in foramine de super mitromisso. Caueas tibi ne sentias odorem: quia occideret te. Et cum aqua ad mediu fuerit consumpta: inuenies rotam subam ex illis iam mutata in aquam: honora ergo ipsam: quia relatu est honoranda. Tunc permittit infundari: et cola per pannu: et feres proice. Et iste est lapis et non lapis. hunc inuenies vbiq. in pamine. et in montib. et in siluis aquis. hunc etiam tam diuites q. pauperes hant. Est. n. vilissim. et rarissim. ex ipso honoraberis. et inhonoraberis. que volantes laudet deus benedictus: qui creauit eu rarissimu et vilissimu. Ergo distilla hanc aquam septies. et feres que remanent in distillatorio sua.

Nota

Recipe tunc vinu argenti. et decoque in patella cum aceto. et sale. itaq. purificet a sua ingredine. fims. decoctionis eius est. in .4. horis. Tunc habeas ollam parua rotunda vitreata. et angustu hentem collu. et in omnem media libra azerarij pone .3. 3. ex aqua qua feristi: et claude os olle. Tunc heas furnellu rotundu: ex bona argilla factu: habens foramen superius. vbi ignis et vas ponat. Ipse calefarias tam diu: quousq. condescat: Tunc extrahere totum ignem. et pone ollam in medio fornacis. et claude os fornacis optime: et dimitte vsq. mane. Tunc aperu. et extrahere ollam. et inuenies vinu argenti aliqua liter duru: itez pone .3. 3. aque predictae: et claude os vasis. et pone in furnellu. Et hoc fac tertio sicut prius. et erit vinu argenti duru. et fixu sine sublimatione. Pone ergo de ipso prius vna super mille partes ferri: et erit bonu et albu. Tunc accipe de hoc elixir transmutato partem vna. et pice sup. 40. partes solis: et erit lima multo melior naturali. Et si voluis hoc fermentu conuertere in solem optimu. tunc accipe de ipso azerario parato: et tere sup lapidem: ei apponendo vnam. s. de feribus quas fuasti per mediu diem terendo. postea pone in olla. sicut prius: apponendo ei vncias. 3. aque: et pone in furnu calefactu. mane extrahere et itez pone .3. 3. de feribus. et tere. sicut prius per oia sicut sup.

ductu est faciendo. hoc facto tunc
tunc accipe de hoc rubeo per vna.
et prout sup. 100. lune prioris :
et erit bono sol. Tunc Recipe de
hoc sole rubeo : et prout per vna
sup. 40. per solis : et erit sol optimus
melior omni nali seu minerali.
Et hoc est verus elixir. quod itam
substanciat omnia metalla sine omni
dubio.

De purificatione laminarum ferrearum

Laminas ferreas sic purifi-
cabis. Accipe tartarum et sal
comune equaliter. et tere : postea lami-
nas pone in aceto : et cum fuerint
madefactae : superpone ipsam pulve-
rem : et tunc pone super carbombis
accensis : ut ipse rubescant. tunc ex-
tingue in aceto : et purificabitur bene.

De preparatione Iouis

Iouem autem sic preparabis. fude
Iouem in coccia ferrea : et super
pone sextam partem piceis grecis.
et funde. 4. viabus. et non ex-
trahas eum de coccia : et in 4.
fusione mitte super Iouem piceam
grecam : et duras cum ferro : et
cum fuerit desiccata : assa : et ex-
trahere : et purga bene Iouem. et
in 4. fusione mitte desuper partem
salis armoniaci. postea funde
Iouem sepius in aqua salis al-
cali. vel in aliquantulum pre-
parati. tunc funde Iouem : et
pone partem desuper salis armo-
niaci. et extingue in aqua
salis armoniaci separatam.

De aceto maligno non ponendo

Acetum malignum sic fit.
Re malum granatum : et ex-
trahere eius succum : et superadde de

aceto. vni dulcis : et cola per pa-
nu lini : et dimittit residere ut
clarescat : tunc claude in oleo
abluto per tres dies. postea distilla
semel : et fiet clara pulchra odorati-
ferrum et rubicundum.

De aqua que ponit loco aque lune que fit

Aqua autem que ponit loco
aque lune sic fit. Recipe
calcem vitrioli ouorum : et solve
cum alumine sameno. et sale com-
mune. hoc solve in aceto acerrimo. fide
de vni acerbis per dies. et
distilla per alembicum. hec aqua
valer ad lumen loco calis argenti
haberi. n. vni solvendi : et ita quod
lundi. vni salis.

Quando debent fieri distillationes

Distillationes debent fieri de mense mar-
ti : usque ad fine mensis Aprilis
aliis n. tribus non bene tingunt
et quod debet pausari. donec fu-
mositas odoris euaporet. alio-
quin operatione in gratia huius in-
spectione dimittatur.

Dimittit pausare in loco tunc
ollam in aqua frigida. in arena
maxima. qua sic consuevit fieri
duras aque : et mita sabulum
et aquam de quartzo in quartzum
diem. Et hoc per 10. dies fiat.
sic virtus aque non gregat. et
est maioris subtilitatis : et auu-
tatis : et sic potius conficere
elixir albu et ruben.

De sublimationibus quando fieri de

Sublimationes debent

Sublimationes debent fieri a mense
mar. usque ad medium augusti. et
tunc melius dimittitur ut calcinetur

indag et sublimo
fluitare pnc. e
dies pausant. p
fuit fuit magis
no pntis : non
beni : neq ad al
Alia aqua loco
Alia aqua
lume : ad ely
calcem loms : a
m : et sale coi :
vni albi : per d
mitte stare. de
aquam claram
vni solvendi
aqua calis arg
aque argenti a
Qualiter fit ac
Acetum acerr
Accipe vni
ludo sine austral
manibus : rotam
albi vel rubei si
exprimis : cola
sepius : et dimitt
et noctis : et clau
luto : et binimine
postea aperit et d
De sammo qual
Saturis pp
nat. v. Ar
pne eu : et extm
in aqua salis com
mo : ita q sal sit
sal rotoder ingre
frangit mellis :
et pone in ollam
de in argilla : et q
die et nocte : man
betis calcem sammo

melig et sublimentur omnes super-
fluitates pñe. Et hoc est per .4.
dies pausent. Primo distillentur
sicut facit magis de calce: si hoc
non feceris: non tingit nec ad eu-
ben: neq ad album.

Alia aqua loco aque lune qualiter fit

Alia aqua que ponit loco aq-
lune: ad elixir sic fit. Accipe
calcem soms: cum alumine same-
ni: et sale coi: hoc solve in aceto
vini albi: per dies .3. sub fumo di-
mitte stare. demide distilla semel
aquam claram: her eis hebit
vinu soluendi et coagulandi sicut
aqua calis argenti: et est in loco
aque argenti ad elixir

Qualiter fit aceti acerri muu

Aceru acerri muu sic fit.
Accipe vinas acerbis: de loco ca-
lido siue australi: et exprime in
manibus: rotando cum aceto vini
albi vel rubei super manus. et in
exprimis: cola per pannu reudu:
sepius: et dimitte residere p.3. dies.
et noctes: et claudat cum oleo ab-
luto: et binimine per .3. menses:
postea aperit et distilla semel.

De Saturno qualiter paratur et calonatur

Saturnus paratur sic et calo-
natur. v3. Accipe Saturnu et
solue eu: et extingue: in vinis.
in aqua salis vis: et aceto acerri-
mo: ita q sal sit paratu: Nam
sal corroder in gredine: et aceti
stingit mollitie: demide contrere:
et pone in ollam opilaram: et clau-
de in argilla: et pone in furno pñe:
die et nocte: mane extrahere: et ha-
bebis calcem saturni albisimam.

Ovedom *Ad lunari aqua bibenda*
aqua fit ad bibendu ad lunam
fit. R. metem tenuisti: et fac inde
lunum boni forte. postea accipe .10. ova
gallinarum: et coque in hoc lestimo:
vt bene ducescant: postea frange
ova sic dura: et munda a cornibus
suis: et pista optime: et pone in
de dicto lestimo: vt denemat ad mo-
du pastu: postea mitte ad distilla-
duz. in alembico cum igne leni: et
collige aquam inde distillatam: et
serua: quia ipa valet ad biben-
du: quicquid bibitur ad lunam.

De oleo Tartari qualiter fit fo. 77.

Oleum tartari sic fit. R. tar-
taru quamvis vis: et coque
vt fiat bene albu: tunc pone eum
in sacculo lino: suspensum in loco
humido: et collige oleu quod de-
guttabitur in vase virri: et istud
oleu valet ad lunam: et est ven-
nailu optimu. Et si hoc oleu
distillaueris: erit melig.

De preparatione eris

Es preparatur
sic. R. sal re paratu: et tar-
taru optime tritu: et alumen sa-
mem: et aceti acerri muu: misce
ora sit cum aceto: donec soluantur.
demide funde eis: et sepius distil-
la: in aqua ista: et erit para-
tum et molle vt luna.

Qualiter abas mercurio in Saturno vel Jove

Ostendit mercurio in Saturno
vel Jove sic. Accipe mercuri-
um quicquid vis: et funde plumbum:
et prout super hoc fuso .3. pñe
de mercurio. et bene reze per se: po-
stea cum sale optima parato: et
in aqua solui: et sicta sepius vinis.

Demde tere cum aqua salis: et aba
ut prius. postea tere: et pone sub fimo.
4. diebus: tunc soluetur in aqua: quaz
distilla per alembicum. 4. et exibat
aqua clara. Et iam maritatus est
Mercurius in plubo. Sic. n. potius eu
sublimare cum limamitis cum metal
loz. Et sic etiam abar in sone: et
soluitur sale ror: et distillat eodem mo.
De aqua arcamenti qualiter fit

De aqua arcamenti qualiter fit
Aqua arcamenti fiat sic. ut
misteat cum aqua Mercurij.
Solue arcamentum rubificatum in aqua
puerorum. 12. annorum. et distilla. 4. vi
abus. Tunc pone ibi. 2. de hac aqua
distillata: et misce in tanta aqua
Mercurij abar in Saturno. et di
mitte per. 3. dies sub fimo. ut bene
sit incorporatum. Tunc distilla semel
aquam purissimam Mercurij clara
rubundam citrinam. et amorem colo
ris. Una pars septem Saturni vel
soms mudat. et mutat quando
calificat. 1. mibitur. quia tunc
melius est. Et sic fac ad limam
in aluminis samem. et sale ror.
Et mutat una pars. 4. pro eis.
vel soms. Et si vis: potius fa
cere per. 6. vires. de albedinibus
quas extraxisti a viriditate. et
grossiore salis. in vase: quia grus
est. Duo q. potius parare struto
ad modum caldarii vitreum. et ex
bituminato ex bitumine gypsi: et
albumine oui. et visco sitare malue.
et capillus hris: et bolo armamato.
Et vas poteris facere ex isto bi
tumine: et erit perfectum ad illud
opus. Et si finis hoc in vase: no
inuenies viriditatem in sale. et
sic parano salis in isto vase per

septem vires. et erit opus perfectum
et magis lenis alijs: quia parano
est radix huius artis. Et prepara
tio ista est super omnes alias pre
parationes.

De preparatione Mercurij

Preparatio Mercurij in cana
sic fit. Rx. Mercurij vivi.
quantum vis: et lava ipsum hoc mo
do. dictum Mercurium: et tamen dem
salis ror parari. et hoc ror pone
in mortario de metallo: et tere
rur forat in simul per magna
horam. postea pone dictam ma
teriam in una pignata vitream: et
mitte desuper. 4. pro aren. for
tissimam. Ita q. Mercurius sit una ps
et aren. sit. 4. partes. postea pone
ad bulliendum lento igne. vel sup
cineres calidos. donec totum aren
consumat. postea pone dictum mer
curium in aqua dulci: donec tota
salsedo ab ipso recedat: et secundo
ipsum bene in digitis: et post ablu
tionem videbis ipsum clarum. et
lucidum. Tunc desicca ipsum ad sole.
et mudi bene ipsum a pulvere hoc
facto: habes unam camam siccam
fortem et grossam. nodos spissos
habentem. et accipe de dicta cama
vnum frustum. in duobus nodis. v3.
a qualibet extremitate sit vng
nodus. et fac in medio vnius
nodi vnum parvum foramen: p qd
imple dicta camam de dicto mer
curio sic parato. Et post claude bene
foramen: ne possit mercurius aliquo
modo exire. postea dicta camam lute
bene creta recta. in luto alkymista
et pmitte siccam ad umbram: postea
fac vna parvam fontem in terra

quadratum: et
sic plana: in fi
pone lumen
sic quas ponat
lumen: et sic
taliter cum
alio migno
venit de lono
impugnacionem
p. m. m. m. m.
er. postea m
v3. ad os eius
sic in medio p
est. postea m
fac vnu lectu
fano: et dim
postea fano
tissimam: de m
et aliquantulu
fidat ror. d
et extrahit d
mitte in fugo
ge dicta camam
vnu m. m. m.
et forte albu
geni. Demde
v3. m. m. m.
vire: et pone d
sui de aqua alu
sua claude os
er. et tene ip
postea ampe ill
naron: in am
marum in alu
reagula ipm l
bitur materia
lata: ut pupa
serua cam: qm
albu. De dicit
Alix ad sole
mali. qm

quadratam: et terra ubi sit fovea
 sit plana: In fundo vō dicte fovee.
 pone laminas saturum nonnullas.
 sup quas ponas dictam canaz. sic
 lutatam. et firma dictam canam
 taliter cum duobus clavis: vel
 alio ingenio: ne aliquo modo mo-
 ueatur de loco ad locum: propter
 impugnationem mercurij: quia
 si moueretur. opus totale destrue-
 retur. postea imple dictam foveam
 usq ad os eius de plumbo. itaq cana
 sit in medio plumbi collocata. ut dñm
 est. postea supra dictam foveam
 fac vnu lectu grossum de luto p-
 fecto: et dimitte ipm siccari.
 Postea facas super ipm igne for-
 tissimu: de mane usq ad teuas
 et aliquantula plus. itaq plumbū
 fundat totū. Deinde exingue igne
 et extrahere dictam canaz: et per-
 mittere infrigidari. Et postea fra-
 ge dicta canaz: et inuenies mer-
 curiu congelatu optime duruz.
 et forte albu ad instar puri ar-
 genti. Deinde tere ipm. et subn-
 lissime: et pone in vna ampulla
 vtri: et pone desuper duas ptes
 sui de aqua aluminis samem. po-
 stea claude os ampulle: ne respi-
 cet: et tene ipm sic per. 8. dies.
 postea accipe illam materiam super-
 natantē in ampulla: et mitte ipaz
 materiam in aliam ampullam. et
 vagula ipm lento igne. et vide-
 buntur materia sic diligenter vagu-
 lata: ut pupillam oculi nū non
 serua eam: qm mirabilis est ad
 albu. *De elixir ad Solem. qualr fit*

Elixir ad solem sic fit. Rx vi-
 trioli qmvis vis: et pone in

fialam: deinde pone eam in olla
 plenam cinere tribellano. ita q
 os fiale solū sit dectm: postea fac
 sub olla ignem lenem: donec fumus
 exierit. Et nō deferatur fumus:
 remoue ollam ab igne: et dimitte
 infrigidari. postea extrahere fialā
 de olla: postea recipe solis parte
 vnam: lūne partes duas: liquefac
 simul: et fac inde laminas pnas:
 et accipe modum pulueris p dicti:
 et pone in reuubulo. si in fundo:
 deinde pone laminam: et inueni
 puluerem. deinde laminam: et
 sic fac salū usq quo reuubulus
 sit plenus. postea luta reuubulū
 et dimitte foramen parvissimu.
 desuper. et pone sup prunas. et
 dimitte sic: donec fumus deferatur.
 Remoue ab igne. et dimitte in-
 frigidari. et inuenies quod nbi
 placebit. et q maxime si lūna
 preparabit pur sup. dr.

De medicina ad albu

Medicina ad albu. Rx salis
 nitri 2. 2. tartari vni albi
 3. 4. mercurij 3. 2. Incorporentur
 simul: et distemperent in aceto
 vni albi fortissimo. talit q de
 mercurio nihil appareat. et ponat
 hoc totū in vna ampulla vtri lon-
 gu hēntem collū. et bene lutetur
 cum luto nro alchimico. et fiala po-
 nant in pignata mstrag pforata
 talit q medietas fiale sit: vel
 sit extra fundū olle: que pignata
 sine olla sit vni quaq pforata
 mstrag et supeng. In qua accen-
 dat ignis carbonū temperatus
 quousq ois humiditas transierit:
 postea versa fialam: et da igne

gallin fua

na
 na

maiores: et dimitte infrigidari.
et inuenies in fusta argentea.
quorū vnu prout. sup. 12. venter
et sonet omni tanto argento fmo:
et habebis bonū argentū.

De alia aqua Aramenn

Alia aqua aramenn sic fit.
R. Aramenn vni die quinz
vno. tere aliquantulum: et pone ipm
in ollam nouam: in idem. et ro-
peri bonā ollam in caperno suo.
et lita bñ uicturam in luto ma-
gistrati. et pmutte statim ad vni-
bram: postea sepeli ollam in car-
bones accensos. et in principio da
sibi igne leni. per horas duas.
postea foras igne sufflans omni
manibus foras per duas alias
horas: donec pmutte infrigidari.
et aperiri ollam: et inuenies ara-
menn rōm rubificanti. tunc exhe-
ipm de olla: et tere bene: et mitte
ipm sic tūm in ampulla vitri: et
appone supra ipm. 3. p. sui de
vina puerorū. 12. anoz. p. 3. die
prius resuata. postea distilla per
alembicū. Et si nō posses hze drāz
vriam: pone loco eius de foras
fmo aceto distillato rubeo. Sed scis
q. vma est multo melior aceto.
et obuia bene os ampulle ne
respiet. et sua diligenter pro
opere tuo. Et ipsa est aqua ara-
menn mirabilis pro omni albi-
mū faciendo.

De ottone faciendo

Pro ottone faciendo. Ar.
Dope inmaturatione eius rubet
2. tunc. 12. et sic pparent. -
pone totū in crucibulo. donec
candescat. postea dimitte infri-

gidari: et vide si sulta abba fuit.
Et si nō. itz pone ad igne. vt
prius donec sublientur. tere
eam decoquendo eam itz. tunc
mitte eam in rubus prius pul-
ueris: quinz est. 3. pars illig mine.
carbonū subtilissimis puluerizari
et cribari. postea diuide omes
pulueres in terna p. Deinde
libram vnam eius fide: et in fuit
fuit: pone sup ipm terna p.
tunc predicti: et dimitte ad igne
donec optime incorporent. dūdo
bene cum magno carbone. tūc
euagaa crucibulo in tza et di-
mitte infrigidari: et fange
in malleo. et hma. et vide si
mms est clarū magis q. prius.
Si non: terna vice videbis nri-
mitatem. et aureū colorem: po-
stea m. 4. vice itz funde oia.
et tunc tibi avento altissimo.
i. buffonis. et perinas eas fido
crucibulo: Sed in venis buffis
cum carbonibz: postea euagaa
per carnalem vt fuit vri-
gule. Deinde malleent in mal-
leo si fuerint dulcis. et si nō
fuit dulcis funderent quā-
tūm inuacit fuit. faciem ergo
sit dulcis: et nō funderent. fide
ipm in tūa: et cum erit fuit
pone desup plenam manū de car-
bonibz tūis et rabellans. et
dimitte simul bullire. in foras
fmo igne. tūc euagaa p. rōm
ne funderent. quia pmuttentur in
tūa: quia elano a putredine nō
pmuttuntur in tūa. Et quia non
pmuttuntur vntas pmutte buffones
quia nimis distoperirent latones

sed fecerit findam
spondas. Et vt de
libram vnam gum
gare: et totū sit
es colani fuerit
hoc puluere: et m
dile

De preparatione

Preparatio Sa-
pae Saurinū
mū liquefactū
sal supulstine p
mone bñ in bac
turbulencia eius
ad aquam fuit
sal a puluere.
uerem in aqua
et tibi. Et si a
zani fuit: fac fū
be vna p. dū
medam in talis
et ramū de aqua
duo bñ incorporat
ne in ampulla vitri
fmo talis per. 12.
es pūbū in vni a
Deinde effunde aqua
deoque in parilla
pūbū redurā. o
abue bis vel ter
et desita ad solem
mū vt supra.

De expositione

Quod sol est au-
tū. q. ars fuit. a
vni. Insuper stagi
vel ramū. et Saur
de medicina ad all

Quod ad all
xii ad albi e

sed feruere fundum cenabuli vel
spondas. Et ut dulcescat. R.
libram unam gummi: et media pars
grate: et tota sit confice. Et cum
es colatu fuerit: proice nitus de
hoc puluere: et misce simul: et fiet
dulce.

*Quersione in azerum
De preparatione Saturni: et eius con*

Preparatio Saturni fiat sic. Ar.
ape Saturnu. et liquefac: et
cum liquefactus fuerit: superparge
sal supertissime puluerizans: et
moue bn in baculo: quousq; sepe
turbulencia eius. quo facto: fude
ad aquam fluentem: et sepabitur
sal a puluere. Demde lava pul
uerem in aqua munda: et desica:
et reba. Et si aliquid no pulueri
zatu fuerit: fac sicut prius. Tunc
R. vna pars dicti pulueris. et
mediam partem calis ozoni onoz:
et tantu de aqua salis ar. q; hec
duo bn mpozentur sit. postea po
ne in ampulla vitri: et pone in
fimo calido per. 12. dies. et mueni
es plubu in viuu argenti donec su
demde effunde aquam salis ar. et
deroque in patella: quousq; in statu
pristinu reducat. calce ozoni ouoz
ablu bis vel ter. quousq; munda fiat.
et desica ad solem. et sua ad vsu
tuum ut supra.

De expositione metallorum

De expositione metallorum: Scias
q; Sol est aurum. luna argen
tum. Mars ferru. Mercurius argenti
vuu. Iupiter stagnu. Venus cupru
vel ramu. et Saturnus est plubu.

De medicina ad album et rubrum

Medicina ad album. fiat hoc el
ixir ad album et rubru in vno

opere. et est opus romani. 21. diei
Re aurum purissimu purgatu peme
tiz. Argenti puri purgati pmeri
tuz. an. 3. 1. Liquefac eos simul
in cenabulo. Demde proice sup
hoc azerum tracti p canu suu
3. 2. et moue aliquantulu sit in
baculo ut citius et melius mpoz
rentur sit. Demde proice in azeru
forti: et fiet sicut calx liquida.
Demde tere in mat more an. 3. 2.
salis ar. et sulfuris vini. 3. 2. et
simul bn commisce fortiter terendo.
donec fiat puluis submiger. quem
mitte in ampulla vitri bn lutata
luto sapiente: quam pone in fur
nello: et da igne admodu sublima
tius. et cum sublimatu fuerit: erit
sicut mix. feres que remanent in
fundo: erit colorate sicut aurum.
R. q; vnuquodq; per se: et tere in
mat more: et pone in duabus am
pulis vitri: et obtura bn os ipaz
ut no respizet. et pone ad solu
dum sub fimo equino. per. 3. ebdo
madas: renouando sibi fimu in
fine ois ebdomade. quib; replens:
extrahe ampullas de fimo: et mue
meos feres subtiliatas: itaq; porru
malaxari. Ex quibus formabis
pillulas paruas: ut granu ozobi: et
erit elixir sup azerum vini. vnu
sup. c. conuenit ut sis.

gal. y. l. c. 10

Elixir vo ad album: muenies resolutu
in aquam: quam congela sup merco
calidos: demde pulueriza: et fac in
azerum ut supdictu est.

De fixatione Salis armoniaci

Alexir Salis armoniaci sic.
R. Salis armoniaci. l. 1. et sub
lima. q; viabus. et salis alcali sb.

limari .3.3. salis pparati .3.3. terant
 bn sit. et bene incorporent in mar-
 more. Demde solue dras res contras-
 cum .2. lb. aque albus ouze: et ruz
 fuerit bn solut distilla per alebiaz.
 tota aqua: tuc vigora igne paulati.
 du illud quod in eo est spuale ad pr
 supioze ruzbite veniat. Demu qd
 supig ascendit colligat: et fenis
 gungat: et bn incorporent cu aqua.
 quam recepisti in distillatione soluat
 et ponat in alembico ad distillandum:
 aquam semper recipiendo. intellige
 totam p eu. Nam fm doctrina ex
 hibita fiat processus in aquis. donec
 illud quod spuale est ad corporea staz
 fixam pueniat. In modu lamine soli-
 det in ruzbita ruzi debet lamina
 virtute ignis minime pot. Effectus
 eiz lamine huc est. Nam qn cu ea
 retabit arsemia sublimam: sulfure
 sublimatu: aut azeroniz sublimatu:
 et soluat in fmo: et vagulet de ra-
 loze in calorem per violencia sibi
 tradita in veram lina perduat.

Ad tollendu stidorem stagno

Svis vt supret sum stidore amittat: fmdo ipm: et pzoit in succo porroz. ter vel quater: aut in succo granatoz. acetosoz imaturoz: et succo iusquiamy: et amittet stidore suum

citrinum

De modo sublimandi arsemiam

Arsemiam citrinu sic sublimabis. R Arsemia ruzim foliat autet. quantum vis: et tere subtilit et pone ipm sic tzu in olla vitreata. cum .4. pibus sui aceti fortissimi. In quo fuerit solutu per tres dies ante sal ruz pparatu: et pone ad igne lentu vt bulliat: donec totu aceti

consummer. et arsemia remaneat in fundo olle. quasi desiccatu. Tunc extrahet ipm de olla. et pone in parapside vitreata: et laua ipm optime in aqua clara vt salsedo recedat. Demde ad solem desiccat: et tere ipm: et pone in ollam vitreataz. cu .4. pibus sui aque aluminis: et fac bullire. vt arsemia bn desicet. Tunc extrahet ipm de olla: et misce ipm in duplo sui salis pparati: et pone ad sublimandu a mane vsq ad meridie. Demde pmitte infuzdati: et apu vas: et inuenies ipm sublimatu et laudu ad instar cristalli. R ergo ipm: et tere subtilit: et mitte in ampulla vitri: et pone desuper quantum sui aque aluminis: et obtura bn os ampulle: ne respiret. et pmitte sic stare .8. diebz. Dem inuenies in supficie ampulle aqua claram qd vt lac vagulata natantem sup ipm arsemia. Tunc collige dram aquam: et pone in ampulla hentem angustu collu et longum. et apta ad vagulandu. Tunc vagula ipam lenissimo igne super cineres calidos: et effuet lapis cristallinus quem serua: quia est materia vniu ad limam vt sis.

De croco ferri qualiter fit

Croci ferri sic facias. R Limaturam agary. lb. 2. laua ac zariu ipaz plibz viabz cu aqua clara calida. et dulci fortiter fucando. Laque cu manibz: postea sita ad solem. Demde pone in quadam parapside vitreata hente fundu bn largu et mitte super ipam aceti vniy rubei fortissimi lb. 4. et pone dictaz parapsidem ad solem fortem p. 8.

des vel io. don
 sit bn matuata
 cum pmo lim
 lauram in loc
 spret. fere
 vase ferret a
 fundo qd sit b
 to. et ale co
 cu dno fenis
 sup carbones c
 tere ens fortu
 Demde mte
 in dra parap
 tura qua fi
 et puz pal
 demde gla
 misce in dra
 et pone ad
 hoc totiens
 nbus nichil
 panuz. cum q
 limaturam sit
 ad instar sing
 dra aqua desic
 ad ignem. et f
 habebis crocu
 pzenosum.
 Aliter qualiter fit
 Lius modu
 non fer
 tize ferri pre
 ydria confic
 tati: et fiat pl
 coque sup ruz
 ita qd eos no
 sit donec sup
 separer. et h
 Aquo si voluer
 R regi p. 1.
 sublimam. p. 2.
 et bn a dicto r

Aliter qualiter fit crocus ferri

ampulla virti: et pone sub fimo
per sex dies. et dissolut^r. et ha-
bebis oleū ferri.

Modus rubificandi vitriolū romanū

Utrioolum romanu sic rubi-
ficat. R. Vtriusq. roman-
ti. 2. dissolue ipm in vna pueri
vel aceto rubeo boni vmi. et tm
bulliat q. deflaret. Deinde clau-
de vas nrm luto nro: et pone in
fornace figuli p. mediu diem
vel plus. et erit bene rubentm.

Experimentu mirabile ad Solem

Mirabile experimentū *conficiendū*
philosophiā ad solem: quod
erit tantę perfectionis q̃ a nati.
aliquo modo nō discrepat.

Re eris calmarum partes. 2. sul-
 furis vni bñ clari et puri pñ
 vñā. tere subtilit. Deinde es
 calmarum pñ: deinde sulfur. et
 deinde misceant oia pñ in mor-
 tario. postea mitte dictū pul-
 uerem in quadam olla vitreata
 azm collu hene: et cooperi vñ
 os olle. cum copetulo suo et
 luro magistrali: et pñote de
 stanti ad umbram. postea pone
 ad ignem carbonū fornissimū.
 p. 4. horas. deinde remoue olla
 ab igne: et pñote mfrigidari
 et extrahe materia de olla. quā
 fornet et subtiliter quann plus
 potes tere. in subtilissimū pul-
 uerem. Deinde R: tantū salis
 azmomiā subhman ad ruben.
 et tantū de argento vni in arza
 mento subhman: si potes here.
 q si no potes here: no in est
 multū mrandū. hter medicina
 esset melior. oia her diligent

[illegible]

¶ fms Albeni magm phi : sup compo
sitione lapidis phoz : quem libru
intitulauit semita recta. :

2^e vez q' t'enke n'ar ch'f'ar le plus p
pourez. et q' adu'nt q' d'ay f'ont ad
t'enke de d'it'ion m'plant touz q' d'
de p'able. Enu'it ap'able en d'it'ion touz
m'f'ole de d'it'ion touz d'it'ion et le
touz l'ay'ar de d'it'ion ou is p'able. En d'
de p'able d'it'ion p'able d'it'ion q' d'
p'able d'it'ion de d'it'ion, et p'able
p'able d'it'ion a p'able d'it'ion
q' d'it'ion d'it'ion d'it'ion p'able
p'able de la g'it'ion p'able d'it'ion
le p'able d'it'ion d'it'ion et d'it'ion
m'it'ion d'it'ion p'able d'it'ion

Pour valoir le Venus

[illegible]

Simulty le bisme avec sel & cendre
mise & égale par parties & une
laine treut par le tout pour fourdy
ou autre & d'aller & d'aller pour
de la laine & d'aller & d'aller.

Regimen et ex quibus componi
debet lapis philosophorum ad
album et rubrum.

**De resolutione lune: et separatione
terre ab aqua.**

Nota hoc
opus confor
me opus
descriptu
a pmo viliu
super laqueu
sed non videtur
opum
apertu rilia
huius mstra
arguatiu est

Accipe de nobilissimo corpore
murex feto: s. lune .3. q. et
pone ad dissoluendum in .16. 3. aq.
Mercurij: postea pone ad putrefi
endum in fimo equino seu in bal
neo marie per .30. dies: et dum
videbis ingredimem desuper na
tantiem: amoue eam subtilius
quo poteris: et sic continuando
et ingredimem amouendo: quousq
nichil appareat de ingredime: et
aqua Mercurij sit clara et munda.
Et sic per dei gratiam habebis duo
elementa scilicet aquam et terram.

de resolutione
solis et separa
tione terre ab
aqua.

Eodem modo fac de .2. solis: et
terra separata a sole nigra: ut supra:
miste cum terra lune: et aquam
solis pone ad partem vsqz dictam
tibi: **De calcinatione terre .c. et .d.**

Et terram solis et lune pone ad
calcinandum in vase optime clauso.
per .3. dies naturales: et habebis
terram albam et claram:

de congelatione
terre in aqua .c.
et .d.

Quam terram tere subtiliter: et
imbibe eam de aqua Mercurij qua
extraxisti a luna s. quartam sui
partem: et pone ad decoquendum
igne temperato: et aqua conge
labit omni terra. Et sic continua
imbibendo et desiccando: vsqz bibe
rit totam suam aquam. taliter
qz bibat .4. pondera aque sue:
et terra fiat alba et clara: et erit
impregnata. Et hoc est quod
dicit Martianus in turba phoz.

Fusi corpus imudum mudaueris: et
cum dealbati reddideris: et in eo
aiam misueris: nichil in hoc ma
gisterio direxisti. **De extractioe aeris.**

Accipe ergo cum dei benedictione
dictam terram albam et claram:
et impregnatam: et pone ipaz
in cucurbita vitrea: ad sublima
dum igne temperato: donec a
queitas ibi existens ascendat
in alembico ad modum olei
albi: et hoc vocatur aer. **Com**
tinua ignem in augmentando:
donec totum distillerit: et terra
remaneat in fundo vasis albi
et calcinata: et illo tunc dicitur
ignis. Et sic habebis per dei gratiam
ignem et aerem: quemadmodum
supra habuisti terram et aqua.

de igne .c.
faciendo
sui spm.

Et sic habes .4. elementa **elixir ad albu**
imbibe ipsam terram de aere suo
imbibendo et desiccando vsqz bibe
rit totu: et erit fluens vt cera: et
erit perfectum ad album.

De elixir ad rubrum componendo:
Item si ad rubrum laborare volueris:
fac per istu modum. **R**ecipe medi
etatem de lapide albo perfecto vt sup
dictu est: et eam imbibere de aqua
solis: quam supra seruasti: et pone
ad decoquendum. Et sic continua
imbibendo: terendo: et decoquendo
vsque quo biberit totam aquam
ipam. **De separatione aeris .c. a sua terra.**

Et hoc facto: pone ad sublimandu
vt fusti de luna: Et tunc ascendet
aer solis valde cretus: et mate
ria remanebit in fundo vasis
valde rubra: quam imbibere in
isto aere: et decoque et sic con
tinua vsqz quo biberit totum).

et tunc erit fluens
lorem continuab
corpora in vna col
cedunt. Et hoc
teris: cum color
m eis. Et in q
spem Mercurij
ribus misce. a
cum ei: et com
ipaz. Sic germen
respondu predicto
ante non poterat
cor: et gressum
resor germen: et
numetum: et in
multiplicatione
Replagano opus
Et sic per predicta
solutionem: et ad
ipam materiam
ipaz conuersionem
in terram nigram
habundant: et in ac
qm tunc distillando
que in ei reperit in
qui ascendit: et terra
fundo vasis calcinata
igne. habebis etiam
istud admittit: et
omni die et corpus
id est corpus albi et rub
heretum simul: et cor
ipaz admittit: et o
tantum: qm valde
q possit recipi vna
corpus solis: cum in
est resolutum: et sic
tingit Mercurij vna
solis. Similiter all
vnam lunam.
Sequitur ergo corpus

et tunc erit fluens ut cera. et ca-
lorem continuabis. Vsq; her duo
corpora in vnu colorem fermenti
reducant. Et hoc perpendere po-
teris: cum color non variabitur
in eis. Et in ista coniunctione
spiritus Mercurij cum ipis corpo-
ribus misceatur. et vniuificabitur
cum eis: et conuertetur in nam
ipoz. Sic germen coniungitur in
corporibus predictis mudatis. quod
ante non poterat. propt imundicia
eoz: et grossitiam eoz. Et tunc eis
acescit germen: et suu augmentatur
numerus. et in eis multiplicatur
multiplicatione magna. deo gras.
Reperlogano operis pparati
Et sic per predicta habes corporis
solutionem: et reductionem in sui-
pnam materiam. Deinde habes
ipius conuersionem. et resolutionem
in terram nigram. Et postea deal-
bationem: et in aeris leuigatione.
qm tunc distillando. humiditatem
que in eo reperit in aerem conuertit
qui ascendit: et terra remanet in
fundo vasis calcinata: que est nate
igne. Habebis etiam conuersione
istoru admuticem. et habebis mixti-
onem aie et corporis. et spiritus sit.
id est corpus albu et rubeu. Et sps
Mercurij simul: et conuersionem
ipoz admuticem. et augmentatioez
tantam: cuius virtus maior est.
q possit perapi bone. Et hoc facit
corpus solis: cum in aqueam naz
est resolutum: et in spm vagulatu
tingit Mercuriu vnu in verum
solem. Similiter albu tingit in
veram lunam.

Sepetate ergo corpora a nigredine.

in quibus est corruptio. donec alba
fiant: et rubent fiat rubent.
Que dissolue sepius et sepe. et hebit
magnam virtutem ad sanandum
omnes infirmitates corporum: tam
analing: q mineralu. **De medicina p sam.**
tate huan corporis
Quantum in corporibus humanis
velis vni in confectionibus vno.
videlicet in vna libra quinte essence
vini ponas delapide rubeo pondus
duorum florenoz. et in hieme su-
mans quater in ebdomada dragmam
vnam: qualibet vice ante prandiu.
Et tpe veris. ter in ebdomada pon-
dus dragme. Et in estate semel in
ebdomada idem pondus. Et in au-
tumno simili modo. Et redde gratias
deo creatori tuo de oibus donis suis.
Ad constituendum aquam Mercurij
Aqua Mercurij pro dicto opere sic fit.
Amalgama ponem cum Mercurio in
equali pondere: et cum eis miste-
remus partem Mercurij sublimari.
et oia simul incorporata. et pone
in ampulla vitrea optime clausa:
que pone subms terram in loco
frigido: vsquequo totum dissoluat
in aquam: quia distilla in balneo
marie: et distillata miste cum ea
de mercurio crudo aliquantulum.
et iteru pone ad distillandum.
et habebis plus de aqua. Et sic
sic vsquequo habeas sans de aqua.
Et scias tunc q ista aqua dissoluit
solem et lunam. et oia corpora me-
talloz. Et ista est clamo humis
sienne re.

**De aqua solvente sole
et luna et oia corpora
metalloz.**

De elixir perfecto ad albu et adru-
beum faciendo ^{Et pmo de resolutione}
^{mercurij p conseruando sibi aque}

Recipe vitrioli romani lb. i. Salis
nitri lb. i. Cinabry 3.3. pulue-
rizenur subtilissime. Et ponantur
vnae. 10. in vtrinali. ad distillan-
dam lento igne. Et cum ceperit
alembicus inflamari multa am-
foram seu recipientem: et claude
cum rostro alembici: et fornicia
ignem paulatim: donec aqua
tota distillet. In qua amfora
posuisti vnam vnam lubrici
vel peregrini si lubrici no hēs:
paratu. Vr gutta aque distillan-
do dissoluat ipm lubrici: quia
atq euanesat vnetus istus spūs
m si in corpore atq gūgat. et re-
tineat ab ipo ^{de dissolutione mercurij}
^{In aqua clara cu aq forti}
Distillata tota aqua: vide si lu-
bricus qui est in amphora est
dissolutus in aquam clarā: in
colore copari: quia si dissolutus
non est pone eum in cineribus
lento igne: donec sit ita clara sic
dixi. **De dealbatione materie.**

Et am sic fuerit distoperi amfo-
ream: et pone in fornace: et da
lentu ignem: donec tota materia
inspissetur: et sit mgea sicut
vinul: quia si ipam perferte iue-
neis: scitote veram sennā seu-
tū esse. Et tūc fornicia ignem: do-
nec materia mapiat dealbari: et
perfertissime desiccari: et morari
pe vas. et minus remira. et vi-
debis mirabilia: quia omēs colo-
res huius mundi ibi apparebunt.
De quibus non est curandū. ^{de fixatione}

Albedo igitur expectanda erit: eo q
albedo est signū perferte fixationis.

rong compositi: Et tūc rarus
esto scientiam esse veram. **De**
stato lapide: et mnetaro au-
gmentetur ignis gradatim: do-
nec lapis perfertissime rubescat.
in colore combusti sanguinis:
seu rōa scti colorem assumat. ^{de resolutione}

Postea fornicabis ad expressio-
nem: donec tota materia sit
fusa. sicut oleū: et fiat venenū
hoc est oleū phoz mōbustibile
et fixum. et fermentū duorum
elixir: et auz phoz. **Qui hēt**
de dicto fermento: hēt qd vult.
Lauda deū qui tribuit tibi ^{de pte transmu-}
^{tationis coloru}

Et scias q lapis iste liquefit al-
bescit et rubescit ming q m tē
horis diei: et penetrabit firmus
in corpus. et spūs constringent
et monebuntur de colore in colo-
rem. minus q m vna hora diei. ^{de tpe per-}
^{fectionis opus}
Et etiam opus perficitur infra die
artificialem: quod est de mirandis
dei gloriosis.

De mediana
Sume sal Sardinie:
grossitudine vng di
f. 4. di salis: et p
uerza mist. et m
et W. fonde m et
m grossitudine de
dos salibus: frangi
ponas de sale sic
concreta. 7. q d
p. xij. horis: sem
postea fidas: et
verz fac laial: q
in hac aqua forni-
ca. vitrioli romani
cinabry: vnae
tenoz: cortaz a
alembici: Tegu
corde. Ignis cas
de sulphure ad lib
muy cinabry: lunc et
focaro cinab
In pms fac aquam fr
me m disti. f. distill
pnta: adeo ut flui
ab aqua bona: et a
retificata. In qua
de coppella ad lib
in illa aqua de q
lūa cu ajerit
gama facta: ext
tione amalgama
amp: et rōdus
exat bene clari
lauasti amalgam
adbur de leina p
foni: qua extra
Ad recuperandū lūa
q ena de aqua dūc
et lūa m fido rem
que no valz ppe t
may itatōm: erd

De mediana cmentanda

Sume sal Sardinie: fac strari m. III. in
grossitudine vni digiti: postea capias
p. ij. di salis: et p. i. salis mirri: et pul-
ueriza misit. et capias partem vna de .s.
et W. funde misit. et ex isto fac lami-
as in grossitudine denarii: et cementa cu
dus salibus: strari sup strari: et vltio
ponas de sale sic in fudo. luta III. et
cementa. 7^{eo} q daret in quocumq reman-
p. xij. horas. semp renouando sales.
postea fidas: et prout in vrega. et
ut ex fac laial: quas pone per. vi. hos
in hac aqua forti

De cemento

Rx. vitrioli romani. p. i. salis mirri. p. i.
cinabry: vniuersis: tegulaz. sura-
cenoz octaz an. 4ta pte: distilla p
alembicu. Tegule ista. debent esse
corte. Igmas eas: et prout desuper
de sulphure ad libitu.

De opus cinabry

lune et
fixatio cinabry et modus faciendi

In pms fac aquam fortem debito mo. ut a-
me vidisti. s. distillando distillatione bi-
puta: adeo vt fleuma oimode sepetur.
ab aqua bona: et aqua bona erit optie
rectificata. In qua aqua dissolue luaz
de coppella ad libitu. qua dissoluta: put
in illa aqua de gherazio vi. tm. quousq
luaz cu gherazio amalgamet. Amal-
gama facta: extrahe aqua p decanta-
tione amalgama in fudo remanentez
accipe: et totiens laua: quousq aqua
exeat bene clata: omes aquas in qbz
lauasti amalgama serua: quia ibi est
adhuc de luna predicta sile in aqua
forti: qua extraxisti p decantationez.
Ad recuperandu luaz illam de aqua forti
q ena de aqua dulci distilla p Alembicu
et luaz in fudo remanent: reduc in v-
que no valer p ope tuo. Sz. Rx. amalga-
maz utalotam: et desira ad solem.

Vas tritu vbi
cimentabis
cinabry

Deinde pone in vtrinali sup cineres
calidos: et agita cu baculo quousq
optime siccet. Ex hac amalgama
fac puluerem subtilissimu: et vsui
reserua

Ad faciendu cinabry p opere illo

Post hoc fac cinabry ex vna pre
sulfuris: et ex tribus partibus gheraz.

Huc cinabry reduc in frustis pms quod et qualis faciendu
ad modu fabe. Ista frusta madesce
in aceto distillato: et sicca ad solem.

Postea fac caputellu ex sola. et calce de modo faciendi caput
vua an. Ex isto caputello Rx. oz. ij. de ponendis in caputello
et aduige sibi. 3. p. olei tartari. 3. i.
olei salis armoniaci. 3. i. aceti distil-

lati Et no si caputellu esset lb. i. cu de pondere caputelli
illis tribus vniuersis. s. olei tartari. cu cens
bonu esset: sed no est nre.

In ista com. de madesca done cinabry
positione plures madesce ma frusta
cinabry: et desira ad solem.

Vltimo de bullione cinabry
dm cinabry. fac bullire in dno ca-
pitello. per spacu. 4. vnius hore lero
igne. inde extrahe: et desira ad solem.

Postea madesce predicta frusta in albu de strato faciendu
mine omi. s. vni quodq p se: et pone
de pdr puluere supdre amalgame
sup istu cinabry ad modu salis: q op-
time sint cooperte. et fac vnu solare

istuz amalgame in fudo vasis figuli:
in dno vase vnde cinabry dm: vt mul-
lu frustu tangat aliu: et postea fac
vnu aliud solare sup dictu cinabry
ut bn sit coopertu de dicta amalgame.

Deinde vas optime luer. et siccetur: de luerendo et siccando
postea pone vas in furno reuerbe-
rations. Et da igne lentu p. xviij.
hos postea forti fia ignem p. vi. hos.

adeo q vas sit ruben: quo facto per-
muta mfrigidari Et respice matiaz
tuam: si sit frangibilis: et in colore
martis: bene est. Sm aut. reduc ad
ignem: vt prius. donec sit contringat
er factu erit

deluendo et siccando
furno reuerbera-
tione

de igne dando et
augmentando
de frangibilitate
materie

De materia redu-
cenda in cinerem
cum Saturno

Hanc matiaz transeas per cinerem.
f. si matia sit lb. i. sit saturum lb. 3.
in cineribus: qm saturnus fruetur:
proinde materiam integram frustatim.
et da ignem cinerum donec extra-
xisti totam liqz ex supradicto ma-
terio: si cinerum est lb. i. ad minus
hebis oz. 3. liqz pfecte. Item no.
q duo debent esse solaria ex amal-
gama. f. pmiu et vltimu. et vnu
solaru cinerum.

De modo stati faciedi

Fixatio lune predictae: ac enam
lune de minera.

In primis fac aquam fortem ex vna
parte alius terre: et ex duabus pth
salis nitri. In distillatione bipartita.
vt inferius patebit. In hac aqua dis-
solue partem vnam de luna bene ex-
aminata per roppellam. qua dissoluta:
adunge sibi partes 3. lb. vi. Inde aq
extrahat p distillatione: et amalga-
maz in fudo remanent accipe: et sup
marmoris tere longa contritione.
Post hoc funde sulfur in vna olla
ad quantitatem totius amalgame.
Sulfure fust: proinde amalgama pau-
latim mitis: donec sulfur totu amal-
gama imbibat. Post hoc agita
bene in baculo: vt optime incorpo-
rentur. et fac mfrigidari: et fac pul-
uerem subtilissimu: et pone in subli-
matorio: et sublima debito modo ad
modu martis. Quo sublimate utz
tere: et optime laua: donec sulfur se-
paret ab eo oino. Postea fac exuram
et mcorpora, tandem salis nitri: et pone
in furno reuerberationis in olla no
inuitiata. ibi stet horis .xx. cum
igne fortissimo. postea extrahas: et
fac mfrigidari. et utz pulverizet

optime: et lauet: donec oino cinis
supfluitas ab eo separet. Post
purgationem: sita ad solem: et
redat in corpus in sale alliali: et
sale nitri: et tartari calcinati.
modicu ex quolibet. huc modu
vel ordinem reuertra tribz vialibz.
et erit luna quasi fixa.

Imitura et completio lune
predictae: q totalit fixetur et
tingatur.

Re. Virioli romani lb. 3. Salis armo-
naci lb. 4. Viridis eris lb. 1. e
Limaturam azaris lb. 4. Alu-
mey terre: et Virioli romani.
debent calcinari: cetera debent
exurari in sole. presupposito q
prius debent esse pulverizati.

Post hoc mcorpora oia bene stt.
et distilla distillatione bipartita.
vt inferius docebo. Solutio Solis

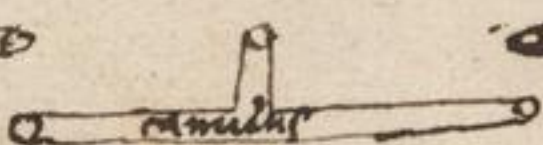
Aqua vo debito modo extracta
ex hac aqua accipe 3. m. in ea dis-
solue 3. i. puri solis examinari
per cinerem. et limari: quo dis-
soluto vsui reserua. de sublimatione
inferius patebit.

Post hoc fac vnam sublimationem
ex mfrastriptis. f. Re. lb. 1. cu
lb. 1. vi. lb. 1. calas ouoz lb. 1. vi.
tricoli 20. lb. 1. viridis eris lb. 4. m.
limature martis. oia subtilit pulue-
rentur: ac mcorporentur. et pone
in sublimatorio: et sublima. ut do-
cui de. lb. 1. quo sublimate: sublimari
reapias: et subtilissime pulveriza.
et pone in aqua forti predicta.
Vbi solutus est sol. Omnia pone
in botria cum collo longo bene
tansa: et pone sup firmu equinu.
calidu tale: q materia no sit coapta.

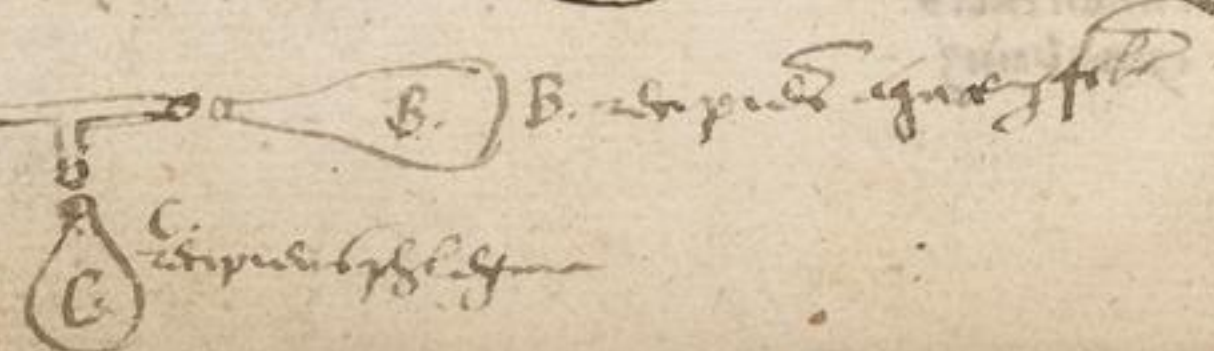
deponenda
bona cum
materia
in fudo
equino

bona in ma

A foris ad puritatem

et dimitte sic per diem naturalem:
De sigillanda postea sigilla botiam sigillo her-
metici metis: et roperi ai fimo. s. usq. ibi
ubi stat ma. adeo ut bona sit
bene calida. **Et** sine eam sic stare
p. xx. dies. s. murando fimm de
quig. in quig. dieb. **postea** re-
peries matiaz tua conuersam
in oleu. **Istud** oleu roagula in
tineis bus calidis lento igne. et
matia deuemet in lapidem.
Ex quo lapide proice parte vna
sup. lx. luc fixare supradite. et
erit sol in oi suo examine.
Et no. q. oia supradicta subli ma-
toria debent esse de vitro: et
non de argilla

De sigillanda
bona sigillo
hermetis

De pte quo sta-
re debet bona
in fimo

De murando
fimo
de muratione
materie in
oleu

De roagulatione
olei in lapide

De ptectione
lapidis
ex pte d
fixe

De vasis subli-
mationis

XX
Natu
inter
realia
uriana

Opus perfectum ad Albu.
In primis. fac aquam fortem ex vna
parte vitrioli romani. et .s. pte sal-
nitri. et ex .q. parte cynabry. fm
modu supra scriptu. et vsui refua.
Postea accipe luaz perfecte exarata.
pte vna. et cimenta eam. q. viab.
cum mfrascriptis rebus.
No. quodlibet cimentu duret. 2q.
horis. **Ex** g. materialia mfra-
scripta. s. parte vna salis de minera.
parte vnam tartari albi. cudi. pte
vnam salis armomiaci. parte vna
salis gеме. parte vna salis alkali.
parte vna. m. sublimati. oia ista
opne incorporent. et ai istis luna
in lamimbz subtilissimis cimentet
ut supig dixi: adeo ut nichil super-
erit de dno malibz. s. qmuy est
lua: tm debet esse de quolibet de
dno malibz. **In** vltio cimento: et

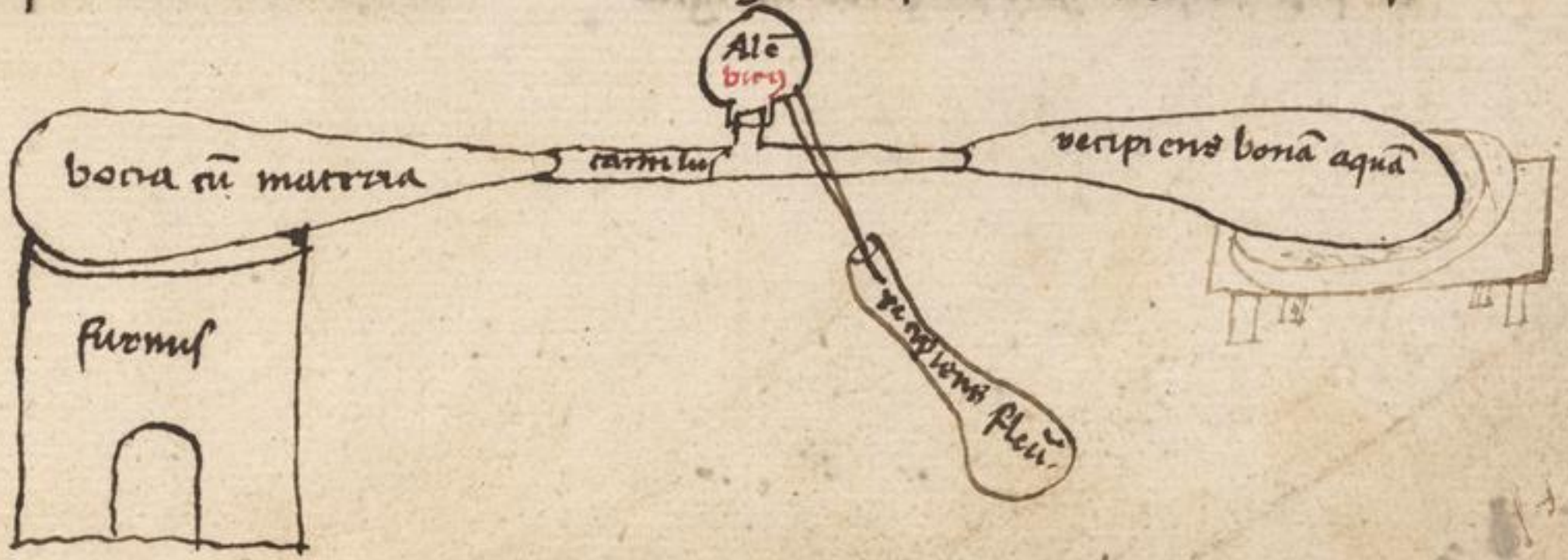
in vltia ho cimento luna debet fundi:
et reduci in corpus: quia opne erit
ipazata. **Item** fac laias de ista luna
subtiles: et solue in predicta aqua forti.
s. si luna est vna pars: debent esse
aque foris. 4. ptes. sic pmitte
stare. xij. horis: et videbis q. due
partes lune dissoluent in aq forti.
Et .3. ps descendet in fundo in mo.
olei. **Aquam** fortem extrahe per
decentratione: adeo ut solu oleu re-
maneat in fundo. **Aquam** forte
distilla p Alebini: et ille due partes
lune remanent in fundo calcinate.
Aquam luaz reduc in corpus: et sua
pro quo vis. **De** oleo lune et oleo salis armomiaci
Istud oleu supig dictu accipe: et poe
sup ipm de aqua forti noua. s. ptes
q. ad pondus dñi olei. et in ipsa
aqua debet esse posita. q. ps olei
salis armomiaci. q. fmo: vsui refua.
Post her cape media pte cynabry
optimi. s. ad pondus lune. Si oleum
lne est. 3. i. sic cynabriu. 3. s. et
pone in predta aqua forti. s. ad vna
pte cynabry. q. ptes aque foris:
m. q. pte olei salis ar. ut supra.
quando cynabriu erit optime solu-
tu: vsui refua. **Postea** accipe
m. vi. ad pondus cynabry: et solue
in predta aqua forti: ut fensi de
luna: et de cynabrio. **Ex**cepto q.
ibi non sit de oleo salis armom-
iaci. **Ombus** opne soluis: inge
ista tua sit in vna vas: et conde
in fimo equino calido tribz diebz
naturalibz: orificio vasis optime
clauso. **Post** tridnu distilla aqua
p Alembicu. totalit. ut cognoscas
tota aquam forte extractam: et
nichil in fundo remanebit msi

De resolutione lune
perina pte in oleu

De calcinatione aliaz
diarz partiu lune

De reductione calis
lune in corpus

De oleo lune et oleo salis armomiaci

oleū. ex predictis rebus. Quod qdē
sic cognoscet: qn̄ nichil amplius
distillat: quia oleū est fixū: et nō
ascendit. Quo facto: istud oleum
accipe: et pone in cucurbitulo optio
ad lentū ignem: quousq; soluat in
oleū liquidū: quia prius erat spissū.
Quo soluto: et eius color erit niger.
Tunc in ipso oleo pice de. tē. vi.
optie purgato guttando: donec illud
oleū magulet. Quo magulato: tua
medicina erit facta: ipam diligēt
serua.

Purgatio Veneris.

Primo purga Venerem sūm eōdem vī.
postea cimenta illas laas purgatas
cum pulueribz auripigmenti. 24.
horis. postea accipe istū Venerem
cimentatū: et funde in aliqua olla
nō inuitriata: et prout sup eum
de puluere tigulaz: et fac quiesce
aliquale mter carbones sine fu-
sione: et post terrū funde: et pice
sup ipm puluerem pormas: et
fac vt prius. Et sūe faues de vitro
pistato: et de tartaro. postea tran-
seas hanc matricā p anerinū. sūm
illū modū quē docui in fixatione
cucurbitulij. et sic es optie erit purga-
tū et purgatū. Ex ipso accipe ptes
otto: et prout sup ipm pte vna
predite medicine: et habebis hūz
perfectam.

Nō sū debet fieri cimentatio bonis:
cum auripigmento debet poni sub
terra: ut os olle sit equale nū terra
postea suprapone aliquannulum
de cineribus: et supra cineres pone
ignem competentem per. 8. hōs:
et post alys. 8. hōs augmenta igne

in duplo. vltio et in fine. 8. alys
hōis da ignem fortissimū: et fac
infrigidari.

Optimū sophisticum ad lunā exbarre

In primis. Rx cortices ouoz in mag
quantitate: et remoue pelliculos. *exsterni*
quibz zemonis: cortices tere in mor-
tario: et pone in cucurbitulo ad fun-
dendū cū igne fortissimo: adeo vt
euomiant in albedine: illud quod
optime erit albatū Rx. et sua. *vide infra-
f. 118
f. 119
f. 120*
No. cucurbitulū debet esse coopertū cū
aliqua tegula.

Post accipe parte vna salis ar. pte
vna dte calis ouoz: et pte vna
ta. subliati: et oia subtilē pulue-
rizen: ac mst optie incorporent.
et pone in aliqua boca: siue aliquo
sublimatorio ad sublimandū. debito
modo. vt docui de. tē. 10. Hec sub-
limatio debet reiterari tribus vi-
ribz: sūp iugendo sublimati cū
suis ferulis. Vltia vice remanebit
materia in fundo liquida ad modum
mellis. Hanc māz accipe: et
pone in marmore in loco hūdo ad
dissoluendū: donec oio in oleū de-
ueniat. hoc oleū distilla p filterum
et serua. Ex hoc oleo accipe
partes. 2. et pone in aliqua venosa
sup cineres calidos: ut ferueat.
postq; incipit feruere: Rx. pte. 1.
arceici crystallij in frustis minu-
tissimis: et prout paulatim mris:
adeo vt ptem arceici dissoluat
in pto oleo. solum q erit. pmut
frustū: prout aliud: et sic continua:
donec totū arceici posueris: et
totalit dissoluat. Quo facto: ac-
cipe. tē. 1. Veneris rubi aut albi:
aut tantū de vno quantum de alio.

et funde simul.
remis: et ciner
cooperato: et lura
salis nū spicac
alioz rone
hōis: adeo vt
igne forti me
accipe hūz ven
luna. post lon
pone in cucurbi
er pte vna d
lenti: vt cinib
lany augmen
ribz: rubest
da ignem fusi
ribz aliquan
uerizari: et a
prout in cana
potius ligare
que alba erit

Purgatio
Veneris purgat
q cimenta v
tato: equalibz
uet cū aceto
et semel cū aq

Ad conge
Accipe herban
catu: et ex
in quo sum p
et calefacias
et congelabit

et funde simul. postea fac lauas
tenues: et cimenta in crumbulo,
cooperato: et lutato cu dualibz pnbz
salis vis spazari: et una parte
alms rorte. Cimenta dicitur. is.
horis: adeo vt optime Venus purgetur
f. igne forti medianne. postea
accipe huc Venereq: et optime
lana. post lonone funde hoc mo
pone in crumbulo pres. vi. dn Venus:
et p. vna dn oter. primo da igne
lentu: vt crumbulu calefat: et pau
latim augmenta ignem: donec cru
mbulu rubeat. quo rube facto:
da ignem fusions: et p. in rou
culo aliquantulu de tartaro pul
uerizato: et oia simul fude: et
prode in canali. huc Venereq
petris ligare p. q. et habes lna
que alba exit ab igne. 27

Purgatio Veneris

Venus purgat purgat hoc modo
q cimenta Venus cum sale et tar
taro equalibus ponderib: et la
uet cu aceto tribz vicibus distillato
et semel cu aqua aliis rorte: -

Ad congelandu mercuriu

Accipe herbam que Napellus vo
catur: et extrahe succu ex eade
in quo succo ponas argentu vniu
et calefaas ad ignem lentum
et congelabit argentu vniu.

Aqua valde mirabilis dissolvens
oia corpora metallina: et lapides
preciosos sine lesione: et extra
hens mercuriu de corporibus.
et multa mirabilia operatur

fo. 76.

Superiore

Nota inter
alia arcan

Fac primo aquam vitre ex vno ingro
potentissimo: ad ming sepnos distil
latam soleni distillatione: et optime
conserua in vase vitreo forti bene
clauso. Sed dum extraxeris debitam
aquam a vino: pone residuu ad
destillandu in vase plumbico vel tereo
vitreato: vt humiditas recedat: et
terrestritas remaneat: et fac
bullire paulatim: donec aqua
evanescat: et terrestritas rema
neat in fundo: quam calina in
furno reuoluerat: donec sit
alba ad instar minis. Demde
dissolue in aqua dulci repeda: et
congela lentu igne: et habebis
veru sal vini.

Et h. de eo t. s. et pone calida
vt exit ab igne mny aquam pda
vz in t. i. dicte aque vitre: et di
mitte stare per diem: et postea
postea distilla: et habebis aqua
rectificatam: Et sic potes facere
cum sale tartari. Et nota q
istud est maximu secretu mte
phos. quia ista est vera aqua
eoz omnia corpora dissolvens
et etiam mercuritas: et etiam
alios lapides preciosos sine lesioe.
et extrahit mercuriu de corporibz
et multa mirabilia operatur: -

Medicina valde bona et vera
ad Albu. sup. venere purgati

Re tartare calcinati optime albu
ut mix: et dissolue ipm in aqua dulci.
Et dissolutu congela lento igne. et
accipe de ipo congelato. lb. m. De
arsenico albo crystallino. lb. i. tere
subtilissime oia in simul. postea
iteru dissolue in aqua dulci tepida.
ut pmo fecisti. de tartaro: quousq
dissolutu fuit. Tunc iteru congela
lentissimo igne ut pmo. Item tere
optime: et terti pone in ampulla
vitre. ad dissoluendu sub fimo. dissol-
utum remoue a fimo. et habebis
oleu perfectu: quod vocat oleu arsenici.
Postea **R**e Arsenici sublimati. lb. i. mercuri
in sublimati. lb. ij. tere subtilissime
et bene in simul sup perfidum. Intra
seu imbihe multotiens cum oleo supra.
dicto superig resuato imbibendo. et de-
surando sepe sepius: quousq biberint
pondus eoz. s. arsenici et mercurij su-
pradicti ad solem vel lentu ignem.
Item postea **R**e. lb. ij. viridoli romani.
salis petre. lb. i. que recipe sine sp-
tione: Et fac aquam acutam. postea
Re lune foliate. lb. i. et dissolue eam
in duabz lb. aque supradicta in cine-
ribus calidis ut sis. postea recipe
arsenicu et mercuriu supig resuatos: et
dissolue in libris. q. supradicta aque
acuta: put de luna fecisti: et oia ponas
cum predicta luna bene mduendo sua-
uiter ut incorporent in sit. in vesica
vitri. et pone super cineres: et distilla
totam aquam: quam recipe. et iteru
distilla: et sic procede donec no possit
plus distillare: sed remaneat in fundo
ut oleu. Et si non fuerit no esse ut
oleu: sed ut lapis. Ampe cu et tere

supra perfidum: et mterea iteru in
aqua acuta: quousq sit ad modu pste
Et hoc modo non fit: nisi ut citius
habeat ingressum ad dissoluendum
sub fimo: vel balneo marie. Quo
dissolutu congela ad solem: vel ad
lentu ignem in cineribus.

Et no q quanto plures dissolueris:
et congelaueris: q nequeat amplius
congelari: augmentabitur precesiones
de qua congelatione prore super
venere purgati ut supig. Super
quot pondera cadit experimentu
te docebit: quia aliquando cadit
sup maiorem. et aliquando super
minorem quantitate: put magis
circa operatione fuerit bene expertus:—

Medicina reperta in quodam
libro venustissimo ad conuerren-
dum lunam in verum.

Sabro quodam erario existente
in delmeo suo in tra mauroz.
Maurus quidam viginti argen-
teos dedit. rogans illu: ut eos
ad ignem funderet: quibus fuis
erarius prore pulueres viridis
coloris: sumu citinu in igne fa-
centis: et luna fusa versa est in
Solem. Et illu solem vendidit
Erarius aureiabus ad prenu
Solis pretiosissim: et aurei fces
inueniunt illum pbatissim
Et erarius dedit ipm pau mauro.
hec res accidit Erario multis
viabus cu eodem mauro. Tandem
Maurus ille motus misericordia
erga erariu dixit ei hinc con-
fectione pulueris.

Re pulueris. s. puluerizati parte. i. *Croci ferri*
Croci ferri. parte. i. cuius vsti pte. i.
Valgum dedit cu sapia fuy. fol. 164. ibi
en galbani e

Salis Armoniaci
illoz rui. solui
et eo soluto: mbi
per longam co-
ron ponit ad
soluui fuerit
lentis ruis cali-
dus coagulat
duas partes li-
sufficit ad tigni-
et sic deinceps
Qualiter de
Hoc modo debet
Soluat pluri-
perius modis
seu foramen
vng aurei
Ita q recipiat
vostur. ut ce-
ab altera part
tens factu fuer
conten: et in p
Qualiter de
Croci ferri sic
dram ferri: t
rubec cloro: et
ludum duobus
postea cinat
et superponat
et cu imatura
donec imatur
in puluerem
mu. Et iteru
tura desiccat
msecut cum a
cum aqua put
et sale: donec
Impida. Illan
Talen: et retulit
reulit quidam co-
sem: et ille cu ed

Salis Armomiaci ad quantitatez
illoz triu. soluat sal armomiacu
et eo soluto: imbiant pulueres
per longam contitionem. postea
totu ponat ad soluendu: et cum
solutu fuerit: coagulet ad igne
lentu cum calidi: sicut aliu: et
illius coagulati pars una tinger
duas partes lune. Et si tertio:
sufficit ad triginta: si quarto. 40.
et sic deinceps. **Non calcinari**

vigniti

Qualiter debet & puluerizari

Hoc modo debemus sole puluerizare
Solutu plumbu in vase quod su
perius modicu habeat fomentum
seu foramen: quasi ad quantitate
vng aurei: et superponat aureu
ita q recipiat fumum plumbi fusi. postea
vertat. ut recipiat fumum plumbi
ab altera parte. Et cum hoc aliquo
tempore factu fuerit: poterit aurum
conteri: et in puluerem redigi.

Qualiter debet fieri crocu ferri

Crocu ferri sic fit. Accipe lima
turam ferri: tingatur aceto forti
rubeo cloro: et ponat ad solem ca
lidum duobus ac tribus diebus.
postea einat aceta: et resuet.
et superponat ad acetu imature
et cum limatura ad solem fiat ita:
donec limatura soluat tota: et
in puluerem reducat tenuissi
mu. Et utrum totu acetu cum lima
tura desiccat ad solem: anteq
misceat cum alyo: abluu debet
cum aqua pura: vel cum aqua
et sale: donec exeat ab eo aqua
limpida. **Illam** eraziu vidi.
Toleti: et retulit michi ista eade
retulit cuidam consanguineo suo
sem: et ille cum eodem erazio opati

sunt Toleti. **Sed** predictu modum
de croco ferri: et ete vsto no appo
sito auro: et tandem posuerunt
super lunam liquefactam ad igne
et illa luna colorem solis induit.
exterioris et non interioris: et vte
q qui operat cum eis indiget ma
iori solutione et sublimatione. ut
possit ingredi. vj. **Modo sublimandi**
Ex sulphurio tartari. 3. i. salem.
3. ii. tere et pone vinu bonum
q vas vnu. et non impleatur
medietas cucurbitae: sed minus
medietate. Iunctura vasis ob
turet cum argilla: et distillet
super ignem modicu. pma in
aqua comburit: secunda vo. non
sed est medicinalis contra arte
ram frigide cause.

Ad faciendu sal Armomiaci.

Si vis facere salem Armomiaci
Accipe de meribus clauellatis:
et de calce vna equalit: et diste
pera cum fortissimo lissimo rubeo
facto ex fere vini: et dimitte in
frigidari vsp in sinu. et mue
ries desuper vna lammaz salis.
postea extrahere illam lammam.
et fac utrum feruere lixiuuum
et dimitte vsp in sinu: et in
uenies aliam lammam: et ex
trahere: et reserua.

- i. m. s. m.

- i. m. s. m.

Ad conuertendū es in solē opti^m

Acipe gallinas et pone ipsas
in captiuitate: ut nō valeant
comedere nisi hoc legumen s.
lentiaule. Deinde acipe alme-
olum optime collabiatū et
pone nitus .xv. oua ex eis.
donec verticillose facte sint
postea acipe ea: et pone in loco
secreto: et dimitte stare ibi vsq[ue]
quod omēs reducant^r in vnu.
Deinde acipe et pone in for-
nace: et dimitte comburē in
bustione sufficienti. Ex ipso
namq[ue] puluere facies solem
optimū si sapienter serueris
operari.

Ad faciendū solem.

Acipe de mazepia puluerizata
3.1. de puluere fūne glauco pul-
uerizato 3.1. de viriolo egyptiaco
3.1. de radiabus bruscom lotis
et postea combustis et redactis
in puluerem 3.1. et mediam
sed primo ponat^r stratu in fūdo
vaso de carbombus bruscom
et postea de pulueribus sup-
dictis: et postea es et pulue-
rem per ordinem: et hoc ad
solem fiat.

**Ad reducendū solem vel satur-
num in puluerem**

Modus reducendi solem vel
saturnū in puluerem. s. q[ua]ndo
liquefactū fuerit: misceatur
oxyazis simul: quousq[ue] mferi
sidentur.

Sanguis testudinis ad solem
optimus est.

Similit^r marchesita aurea optima est

Ad colorem Lupini boni sūt:

Sanguis humanus valet ad
solem: Si ruber hoīs fuit con-
uertit de rubeo in nigrū: et
de albo in Rubēū

Sanguis testudinis recennē dat
vel auget pondus et saporare
et clarificare facit: et vni facit
si solutus fuerit cum prauis
rebus vel facientibus prauum.

**Ad faciendū aurū 22. chratoy
ex equali pondere aurū et argenti**

Acipe ducatu vnu Veneti vel flo-
rentinu: et tantūdem ponderis ar-
genti purgati pimeria: et fide
simul in crucibulo: et fuso illo aci-
pe viridis eris puluerizati quantū
in tribus digitis capere possis et p[ro]-
m crucibulo et comisce bene: et de-
pone illud bñ fustum in canali ferreo
Et postea laua vngam tuā in vrina.
Et postea iterū funde p[ro]ciendo de
viridi eris: misceudo: p[ro]ciendo in canali
et lauando in vrina: et eo modo
facies sex vel septē viabus: et vlti-
ma vige vnga illam auream in
crucibulo distemperato cum vrina
et deinde iterū funde: et fac inde vngam
tuam: et erit aurū viginti duorum
chratoy

Ad faciendū
Acipe vnu lu-
porem habere
focem vnu
vasū vnu
comedat ali-
quod vnu
ex ipso vno
focē: per qu-
sum colla-
p[ro]p[ter] super
focem colla-
vas idem a-
puluerē p[ro]-
ficiat: et o-
in lunam
Ad faciendū
Alud est quod
Acipe sale
sale alkali 3.
3.3. et tunc
cum vrina pu-
luerē est pene-
tua est: et
inueni in lib-
laudatur eam
acipe lamina
maore ad qu-
non plus si
cent. 1x. de
acipe pulue-
p[ro]ciat super
semper vsq[ue] ad
pone in alk-
focenter in m-
tellus debet
focem exeat
ibi per spau-
quousq[ue] videat
nō in vrina
fuit sapientia
optima.

Ad faciendum lunā ex aarte.
Accipe unū ligurem viūū. si
potes habere viūū: et unū bu-
fonem viūū: et pone simul in
vase vno: ita qd unū animal
comedat aliud. et sigilla vas
excepto vno foramine in sup-
ficie: per quod videat quādo
fumus cessabit in combustione
ipōz super fornacem: et tūc
fumus cessauerit: extrahatur
vas idem ab igne. De ipō eiz
puluerē proice super es lique-
factū: et conuertetur totum
in Lunam.

Ad faciendum lunam de aarte.

XX Aliud est quod fit ad operatiōē aartis
Accipe salē Armomiacū. 3. 2. et de
sale alkali. 3. 2. et de sale mtri.
3. 3. et teras poptime: et distempe
cum vrina pueri virginis n̄ q
igne est penetrantia et nū dista-
ntia eoz: et 2. 3. vrmē tassi. qd
inueni in libro nugdā pbrī: qui
laudauit eam multū. postea ac-
cipe laminas ferreas factas de
marze ad quantitatem. ix. 3. et
non plus. si tūc pulueres dupli-
cent. ix. debet duplicari: dem
accipe pulueres supradictas: et
proice super laminas voluēdo
semper vsqz ad finem. et postea
pone in allutello: sufflando
fortiter cū manticello: et allu-
tellus debet esse clausus: ne
fumus exeat. si vt dnm̄ itar
ibi per spaciū duaze horaz.
quousqz videatur solutio. dico
tibi in veritate qd si in nocte
fuit sapientia habebis lunā
optimam.

Ad faciendū lunā ex aarte.

23
Aliud aut in quo magni con-
cordati sūt sapientes. qd aliqd
cogitauerūt de arte ista
sed hūc suauerūt modum.
Accipe duos bufones qui poterūt
venenū seū. et habear mde. x.
seu quot inuenire poteris: et
accipe affodillos verentes: et ele-
borū albū in magna quantitate.
et teras per optime. deinde acci-
pias aliquantulū aceti: et comisc-
tum eis in olla rudi. sit copecta
vt nō euaporet. et dnm̄ ite eos
quousqz succus consumptus sit.
postea accipe: et pone eas in for-
nace: et dnm̄ ite per dies 2 nocte
Deinde extrahe et pulueriza bene.
et videbunt tibi puluis quasi ru-
bens. Ex isto eiz puluere accipe.
3. 1. de p̄p̄it̄ et de puluere itassi
3. 1. et de sanguine draconis 3. 1. et
de sanguine hōis rubei 3. 1. et de
sale armomiacō. 3. 1. et de sale
alkali. 3. 1. de sale mtri. 3. 1. de
sale strem. 3. 1. et omēs isti sales
debent p̄mo sublimari: et in
receptione poni. et postea pone
cum marze. s. quod supra dictū
est. et si posueris aliquantulū
sulfuris albi. s. sublimati: dico
tibi in veritate qd tu gaudebis
cum eo: et ip̄e tenim.

De luna. ex stagno.

XX Accipe acetū. et crīnes: et salem
et ordeū: et funde stagnū: et p̄ce
in ista aqua. vsqz ter: et perdet
stendorem: et malū odorem.
De hoc stagno accipe. ix. partes.
et 1. de mercurio: et funde totū
isimul. et tale fac. et mitte ip̄m

in aqua de mercurio: et calefac
et tinge in hac aqua vsq[ue] ter.
Vltimo modo ita madidu[m] mitte
in cucubulo ad coquendum.
et cum coctū fuerit: inuenies
illud quod minus est liuidum.
et aliud albu[m] et bonum.

De Sole. medicina seu elixir

Sume foliū aurū: et mende mi-
nutatim: et misce .xxij. partes
argenti viui: et commisce simul
cum digito. in quodam vasculo
petreo. aut ligneo: et mitte
in cucubulū super prunas: et
temper calefac cum folle fa-
bimo. Tunc habeas ferrum
bene politum: et tandiu
misce quousq[ue] ferri sumitas
sit aurata. postea proice in
aqua ferrum: tunc tractū de
aqua ponas sup[er] lapidem por-
phyreum: et misce sulfurē:
et tere tandiu: donec totum
veniat ad nigrum colorem:
et iterū pone in cucubulum.
super calidissimū cinerem: et
tandiu dimitte: donec aurei
coloris efficiat[ur]. et sic pone in
aliud vas: et diligenter laua:
donec oī imūdia recedat: et
vtere.

Acipe tunc viridis: partes duas
sulphuris .ij. et vitrioli .i. et
mole bene: et rubra: et accipe
denarios argenteos: et abluē eos
cum tartaro. et sale cō: et aqua:
et quando fuerit bene loti: suta
eos: et mitte in argento viuo:
vsq[ue] ad tertiam horam. et p[er]das
pulueres mitte in cucubulo super
eos dictū argentū et super eos

puluerem ita vicissim: donec
sit plenū: et cooperi bene:
et mitte in eis viuos carbones
et ibi iaceat per diem et noctē
et postea extrahe: et misfrigida
et extrahe hoc argentū qd[ue]
erit coloris morati: et mitte
tantū de sale puro: quantum
erit de argento isto. et funde
in cucubulo. Iterū mitte aū-
rat ad fundendum: et cū factū
fuerit: q[ue] cooperiat dolū. et
mitte desuper pulueres sulfuris
paucos. postea mitte puluerem
de maxatiz minus minutum
mittere: et super hoc parū tinct.
et post hoc mittere in sulfure
minuto. et cooperies ex eodem.
deinde corabis cum aqua. post
her accipe salis mō partes .ij.
et .i. de azethe. et vnam de assib.
et .i. de calcant. et sit molitur
et t[er]raniz cū aqua. et calefiat
igne de sulfure ordeī. per .ij. dies.
et extinctū in aqua. de qua dicit[ur]
de fison.

Acipe salem preparatū qui nō
saliat .3.ij. s[il]icet .3.ij. de azethe.
et mole et misce. et mitte in
cucubulo bene clauso. et subito
da ignem continue p[er] .viii. dies
et noctes. et accipe .3.ij. sulphuris
bene moliti: et misce cū istis pul-
ueribus alijs. post accipe dimidia
lb. de s[il]ica molita. et .ij. p[ar]tes de
calce viua. et tertiam bone crene
et mitte in olla perforata. et
superfunde bonam aquam. et
colabitur. Et hoc fac ter. Accipe
aut de hac aqua plenam ollam.
et mitte in ea hos pulueres.

prescriptos: et
deueniat ad
et sit aqua u
Accipe .3.ij. de
mitte in sicut
que sit calida
tunc mitte de
et trahendo
donec moriat
eū in manu.
mitte in den
de s[il]ica. et ita
amalgama: e
tres m[er]ita
gentes: don
accipe stagn
melle: et si
vire funde. et
mitte pondus
3. xxxij. et p[er]
videlicet coloz
liuidum: tūc
et misfrigida:
cum martelle
mixte desup[er]
opus bonum
Accipe sulfur
omni ferri acet
in ea simul
bulliat ad ign
cum videlicet
extrahe ollam
sulfur cū aq
bone super 3
accipe albu[m]
planū in sicut
altū: et extra
gamentū. et
vna strati d
et adde de arg
ad sūmū vop

prescriptis: et coquat. quousque
deueniat ad tertiam partem.
et sit aqua ut stralata.
Acipe .3. i. de mercurio: et
mitte in scutella vitriata.
que sit calida: et super cola-
tura mitte de ista: deguttando
et trahendo istud cum fuste.
donec moriat. et quod capias
eum in manu. et hunc mercurio
mitte .v. denarios argenteos
de falo. et ita multum donec fiat
amalgama: et ex his denariis
tres integri et misatura eos ar-
genteos: donec massentur. post
accipe stagnum: et mitte in
melle: et funde ter: et in aqua
vire funde: et ex hac medicina
mitte pondus .v. denarioz super
3. xxxij. et sedendo super ignem
videbis colorem pallidum. post
liuidum. tunc remoue ab igne.
et in frigida: tunc percutite for-
cum martello: et remouebit
vitex desuper. et inuenies
opus bonum.

Acipe sulfurem. et mitte in olla
cum foris aceto. et mitte etiam
in ea simul parum tritici: et
bulliat ad ignem fortiter. et
cum videris tritici coctum.
extrahere ollam: et ablue bene
sulfur cum aqua dulci. et mole
bene super zalam. Deinde
accipe albatum quod sit bene
planum in fundo. et non sit
altum: et extende in fundo per-
gamenum. et super ipsum fac
vnum stratum de istis pulueribus
et adde de argento. et sic usque
ad summum cooperias. albotum.

24
hoc tamen preuisum: quod argentum
sit bene extenuatum: et altum
in aqua aluminum. et sale: et
sit ablutum tribus vicibus. et
quarto sit missa in mercurio.
Vltimo vero sit missa in alboto.
Vt supra scriptum est. et subice
magnum ignem nocte et die con-
tinue. usque ad .v. dies. post hoc
inspice: si inuenieris album:
si autem rubrum: subice ignem
donec inuenias album. Sic
fit hoc attachus deluna. et sic
fit de sole: Sed illum debes
post abluere in aceto.

Tolle attachus deluna: et mole
ipsum multum super marmore
cum sale rosto. post hoc laua
cum multis aquis: donec totus sal
exeat: et aqua sit dura. et sic
post hoc pone in testa vitreata
super ignem laic. Cum autem fuerit
calidum: mitte super ipsum aquam
benedictam: spuma mouendo super eum.
cum ipsa. et quando fuerit imbibitum
sicut amalgama: coque in oleo
in oleo donec deueniat magnum
post hoc mole super marmore
cum creta rosta igne: et tempe-
rata in aqua frigida: post hoc
laua in aqua frigida: donec
exeat oleum: deinde misce illi
de sale bene preparato: arse-
nico: et de sale armoniaco: et
mole multum. post hoc laua aqua
dulci clara: donec sapor salis
recedat: et permisce strati: et
reduc super ignem. Cum autem
calefactum fuerit: misce ei aqua
bona spuma sicut primum: et quando
fuerit amalgama: iterum

Philos. Aia mediatre nā hē aliqd corp⁹

Spūs. Color auri est corp⁹ mediatre nā

Philos. Quid p̄t separari color ab auro.

Spūs. Media natura in sua caliditate et humiditate separat et quāgit sū et sēt.

Philos. Color auri est albus vel niger ac cuius coloris est.

Spūs. Albus est visui hūano spūi auri

Philos. Qualis color ille: vel ex quo gnat

Spūs. Natura generat eū ex terra pura et aqua pura et labor quasi aqua prodeste: dū plus in igne moratur completus pulchrior efficitur.

Philos. Color este est in omni metallo

Spūs. Non, tantummodo in metallis: sed in omni igne terra et aqua et aere color ille absconditus est

Philos. Quā videntur hē lapis iste rōpōn

Spūs. Omnia corpora metallina et

hūana ab oī leprositare sanat. me-

tallina vō vsq; ad ignē eternū iudicij

hūana vō vsq; ad mortē nature p̄na

quantitate cōdennā de illo nulla in-

firmitate p̄ter ipām mortē nature

pariūt. et gñano eoz fortissima.

terribilis mē alios erit plus opat

Philos. Queres est **Ut audisti.**

aia corporis humani.

Spūs. Est ignis purg celestis vite

Philos. Iste ignis purg celestis vite

habet in se mediam naturam.

Spūs. propter hāc mediā naturā

vocat⁹ deus creator oīz quecūq;

in se sūt ipē mediā naturā hōier

posse creare celū novū terram

mare et oīa que in eis sūt. et oīa

ei obediunt: diceret et facta

essent: mandaret et data esset.

mediā aut nā nature imperat

et ita sunt.

Philos. Virgilius habuit hūc lapide

Spūs. non ipē tantū: s; multi phi

hūc lapidē habuerūt: et multa oc-

ultando nomen. de ipō strip serūt.

Philos. Quo nō vōrat lapis iste.

Spūs. In hoc tibi dico lapidē: plus aut nō est michi datum desuper

Philos. Intra quod ipus potest fieri lapis iste.

Spūs. Duodecim menses sunt necessarij

A primo die incepit

om̄s: per triginta dies natura

terre a Saturno generat m̄fra.

post centū dies mercurius gnat

aqua. Complens aut sexaginta

diebus est generans aer. a Ioue.

In reliquis aī diebus ignis dnat

a Sole in fine p̄ntis aī. media nā

de celo descendit in hanc t̄ram:

et inter fiat supior et inferior in

virtutū ignem. hominē vinct

et regionem eius confirmat

in corde ventris eius: vsq; ad

gnationem ignis eterni iudicij

non plus.

Explicat penthones phi: et re-

sponses spūs super lapide

magno phoz. sig. decibus. 1481.

De compositione lapidis phos.

Suas q̄ imūdum corpus est plu-
bium. quod alio noīe azorop
interpretatur.

Corpus vō mūdū est stagnū
quod alio noīe aleuet nūcipat.

Leo breidis est vitru

Almaga est laton: vnde su-
perius terrā eubeam dixi.

Sanguis est auripigmenti.

Terra fūda est sulfur fēdū

Serendica hōz om̄z est secretū
quod. s. alio noīe mescha sinā
dicitur: quod latine dicitur

Sex vitri imūdia pot.

Fum̄g vō rubez dicitur auri-
pigmenti rubeū.
Sunt eīz illius ^{duo} gna. s. ntring
et rubeus

Fum̄g quoq̄ albus est. az. vi.

Fum̄g ntring est sulfur citrū.

Etiam tibi exposui noīa spe-
nerū: quaz tibi tres ad to-
tum opus sufficiūt. Id est
Rub̄g albus fum̄g albus. Leo
breidis: et aqua fēda.

Ignis tres species: et suam co-
fessionem nemini dicas vel
doteas. sed hoc magisteriū
recta quolibet alia q̄ extrahē
v̄bz sol et luna in vñū corpus
dūgant: quod ante dei p̄ceptū
aduenire non potest. **E**ximāt
aut. quidam: q̄ secretū huius ma-
gisterij sit terra. aut ouū. aut
sanguis. aut vrina. aut acētū.
et per se oīa ferūt. i. fallunt.
et a sua devotione extrahūt
et extractū sepeliūt. quod iux̄
suam opinionē facere credūt.
ut suus error confortet. et

nec desperent de hoc quod cedūt
inuenire. **S**ed scit a terra. et
lapides et oīa huius ad hoc magis
sūt mutua: et malū exitum
habentia. **H**oc te scire conue-
nit: q̄ maxima huius operis
efficacia in suo igne p̄cedit.
Nam nū minime aptant: et
male aut in suis corporibus
retinent. eius quoq̄ ignis
et tota huius rei veritas ac
perfecta probatio. quicquid
etiam ad hoc magisteriū
p̄fferetis. In aū p̄m̄pio
veritas nō euenerit inuile
est. quomodo namq̄ bonū
potest separari: nū ipa res
non soluit: nec se in imūdo
comiscat. Ita sc̄. ut in vñū
corpus redigantur. Si aut
qm̄ q̄ dixim̄ in huius corpus
redigant: auxiliū diuinitatis
tua implebit tua intentio.

Quod igit̄ iam dixim̄. et
tu bene intellige: et intel-
lecta bene comenda memo-
rie: et iuxta suū ord̄ mem̄
illa confice: et in eorū con-
fessione frequenter stude.
Nam eius frequens studiū
tibi eius viam rectiorem
ostendet.

Similiter scias q̄ magna
radix huius operis est in
questione rerū seu sp̄erū
que sūt meliores. et hoc
magis. **N**am quoq̄ minera
multarū est generū. de hoc
quoq̄ de fumo m̄rogasti.
scire te conuenit: q̄ fum̄g
albus est imūdus. et oīa

hōz opera sol
tuo: quoz v̄z
et itenim eas
iuxim̄. **S**
quod aū cor
obstata rep̄t
est qui in cor
delit: ut e
atq̄ eius im
m̄is auferat
vñā conside
multiplicet
est: et m̄lū
sua auferet
fortatur. et
canit. et su
est apparen
in eo tū op
recte tracta
bene operabi
aurū rubiū
nullū meli
inuenire pot
igit̄ causam
aurū Roman
Hoc etiam te
albus non es
genti m̄ aut
posset p̄p̄t
magisterij
et tota quasi
confecta fue
sup. 3. m̄lle
id est plūbi p̄
aurū purissim
Sic ergo deus
m̄lta scila
Sāa ista m̄ p̄u
multo quam
caus. s̄ude be
nō sūt m̄l tres

horum corpora solutorum et etiam mor-
tuoꝝ: quoz vꝫ aīas iam extraxig
et iterum eas suis corporibus co-
iunximus. Nam omne corpus
quod aīa caruit: tenebrosū et
obscurū reperit. Et fumus albus
est qui in corpora ubi vult aīa
defluit: ut eius nigredinem
atq; eius immundiciā ab eo pe-
minis auferat: et corpora in
vna consolidet: et eoz aquas
multiplicet. Nam imundū mīgū
est: et multū leue. Et ideo qñ
sua auferit nigredo: albedo con-
fortatur: et sua aqua multipli-
catur: et sua pulchritudo magis
est apparens: et tinctura magis
in eo tūc opabit. q si her oīa
recte tracta fuerit: et tinctura
bene operabit: et exibat eius
aurū rubicundissimū. quo saluz
nullū melius tūc magis parū
inuenire poteris. Ob hanc
igit causam hoc aurū a quibda
aurū Romanū solet appellari.

Hoc etiam te scire volo. q si fūg
albus non esset: nullatenus ar-
gentū in aurum purū siue vñle
posset ppetari. Hoc etiā hūg
magisterij capitulū alixr &
et tota quasi dicitur q si in aurū
confecta fuerit eius vna pars
sup. 3te mille pñr. algniebum
id est plūbi ponat: qm totū in
aurū purissimū conuertetur.
Sit ergo deus benedictus per
cuncta secula seculoz Amen.

Sāa ista in pūo pedit saluz in vno
multo: quam tu nō agnoscs: -
caue: stude bene: et hebīs: quia
nō sūt nisi tres species.

Carissime fili mī: memorare
ut istam sñam non facias:
nisi prius bene studueris: qz
si tu ad istam sciētiā per-
uenieris: maior homo de mūdo
eris. Et memorare q in tribꝫ
speciebus reperies lapidē nrm.
nos volumꝫ tibi dicere: quia
in iuramento habemꝫ

Nota q vas in quo ponit fūg
debet esse ferreū:

Item cucurbita in qua distil-
lant sales: debet esse terrea
et vitreata interius.

Item vas in quo ponit medi-
cina soluendam debet esse
terreū: et optime vitreātū.
interius: et subtile debet esse.

Homo. ϕ . ϕ .

Leo ∞ ∞ **Auripigmentū** ∞

Taurus $\odot$ $\odot$

Luna $\odot$ **calcinam** $\odot$ $\odot$

Aquila $\ast$

Armomiacū $\ast$

Venus Cuprum $\odot$ **fer. et hu.**

Sol $\odot$ **cal. et sic**

Mars ferrum $\odot$ **cal. et sic.**

Iupiter stagnū ϕ **cal. et hu.**

Saturnus plumbū fer. et sic $\odot$

Mercurius ϕ **complexiois omz pñr.**

Luna $\odot$ **frig. et hu.**

Caparrosa $\times$ **Aurum** $\odot$

Verdet $\times$ $\times$ $\times$

Vitriolo $\times$ $\times$ $\times$

Sal separada $\odot$ $\odot$

Sal tartaron $\times$ $\times$ $\times$

Veridis eris $\odot$ **Esingim** $\odot$

Sal gemm a $\odot$ $\odot$

Caparosa $\times$ $\times$ $\times$

Sal alkali $\times$ $\times$ $\times$

Cerusa $\times$ $\times$ $\times$

De lapide philosophorum

Lapis noster benedictus de aeterna res est
sicut dicit Hermes. Verum sine menda
no. rectum certissimum

Sublima subtile a spisso suauiter in
magno ingenio. ascendet a terra in
celum. iterum descendat in terram.
quousque bene rectificatus fuerit.
occuli lapidis albi recentet quan
tum vis assume. quem subtiliter
coniunges. et malas in vitreata.
absque omni re alia: ibique per diem et
noctem fermentari dimittas. de
inde in fumo equi in vase vitreo.
bene sigillato. ut non respiciet. ad
inhumandum per 3. ebdomadas di
mittat. Ita ut in singulis ebdo
madis renouetur cenus. i. finis

Et completo numero: mittatur
de lapide lbz. 5. in aludel et rea
pietur duo bene sigillatis: cum
luto magisterij: et lutetur super
lat preparatum: cum suis vasis et
aqua et cinere mediocriter fiat
fias: et hoc fiat in principio cum
leno igne per 2. horas ad rem li
bitum: post vigora ignem paulatim
quousque eius aqua candida distilla
bitur. Hec aqua vocata est aphis
sal armoniacum. argenti viuum.
lac virginis: et aqua vite: et aqua
penetrans. et sensans: et domos il
luminans: et ibi candelas accendes
ois eius obscuritas fugat de domo.
in qua rectificata fuerit usque ad fine
cum tota eius substantia in aqua.
oleum ignis. et terra calcinata. fiat
fias. **I**tem inhumabis per 10. mo
per ebdomadam. et distillabis sicut pre
dictum est. et hoc fiet ter post primam
inhumationem inhumando et

distillando. hoc facto. distillet tantum
in vase: cum cinere tribus vicibus. post
serua ad opus tuum in vase vitreo bene
sigillato. cum cera tui. postquam aqua
vite. 7. per alembicum: Et cum distil
lata fuerit: probata aliquantulum
de ere ignis. ad modum muretur.
in aqua tribus vicibus: et si videbitur
dealbatus intus et extra: bene est.
Similiter. reduc eam ad primum opus.
quousque ita fiat. Simili modo oportet
ut rectificentur. cum humiditate
eius oleum: ita ut albus fiat. et cum
probatione eius similiter ut dealbetur
in eo. post reserua ad opus tuum.
in vase vitreo bene cooperito: sicut
dictum est superius in aqua vite. Ignis
vero remanebit in fundo vasis sicut
et niger: quem seorsum reponere.
in vase concluso. Quibus per
acto: exteriora lapidis a tela pur
gabis: et in vitreato vel non vi
treato. vel non vitreato vase terreo
vndique argilla multum diligenter
cum cooperito terreo bene tecto.
in quo tribus foraminibus factis.
et in cubano figuli quatuor diebus.
dimitte ut nimis candore assumat.
huius parte una aque vite rectificate
6. partibus vas vitreum usque ad duas
partes impleat alembicum super po
situm cum suo receptaculo clausis
iuncturis cum luto magis: ita ut
non respiciet: ipsumque in vase simili
ceno terreo i. fumo reponere. Deinde
in alio vase cum aqua ponat: et subice
leno ignem per totam ebdomadam.
vel usque nichil inde aque distillet.
die noctique refrigerari permittit: et
inuenies in fundo vasis crystallina
lamina: redde ei aquam suam que

et 3. ebdomadas
mutatione finis

albus distillat et
post reserua
De dixit ad
Hec est compositio
ad album
Accipe ergo cum
parato albo tui
duplo sui aque
et solui et distil
et mibe cum eo
calcinati albi
et mibe cum eo
sublimati et cal
et iterum solui
tues: quia est
ipm in lapide
rando mibe
33. et fac ipm
nam. Et cum
ea ignem leue
suis noctibus:
alio diebus du
et fortissimum
nocte. et sic de
et frange lame
quam in fundo
ea: et pulueriz
et dimitte in
ignem carbonu
ipm de oleo phi
donec fundat
retata est. Et si
ad cruculum
tando gutta et
contingat: t
3. ex ea. tui
fiet luna optim
et eius virtute
diana ex pda
sup. 40. 3. lune
sel. apm in d

ab ea distillata est. vsq; dñ totū ebibat
post reserua vsq; quo dicam tibi.:

De elixir ad albu

Hec est compositio vezissime alixir
ad album

Acipe ergo cum auxilio da. de. ar. vi.
parato albo tbr. s. et solue ipm cum
duplo sui aque sat. ar. parati albi.
et solui et distillati p allembicum
et imbibe cu eo tbr. i. ar. vi. sublimari
calcinari albi. et iterū solue et distilla
et imbibe cu ea artemisiā et sulfure
sublimatū et calcinati albu añ. 3.3.
et iterū solue et distilla ter vel sep-
ties: quia est ultimū. tunc coagula
ipm in lapidem: et contere: et ro-
uando imbibe ex predicto oleo phisico
33. et fac ipm descendere in lami-
nam. Et cum descenderit: fac sub
ea ignem leuem duob; diebus cu
suis noctibus: mediocrem vñ igne
alijs diebus duob; cu suis noctibus.
et fortissimū fac vna die cu sua
nocte. et sic dimitte mfrigidari.
et frange laminam cristallinam.
quam in fundo inuenies. Acipe de
ea: et pulueriza dragmā vnā.
et dimitte in cucubulo tenui sup
ignem carbonū. et prout super
ipm de oleo phisico albo gutta et gutta
donec flumat. vñ cera sine fumo.
retata est. Et si non: reduc ipam
ad cucubulū super carbonē gut-
tando gutta et guttam donec sic
contingat. tunc pba: et pice.
3.1. ex ea. tbr. 3. separati enō. et
fiet luna optima. cu dei adiutorio
et eius virtute. Et sic fac me-
dicinā ex pñis speib; et pice. 3. eis
sup. 40. 3. lūne separe: et effinet
sol. apmā cu dei virtute.:

De elixir componendo

Hic est modus elixiriorū compo-
nendo abando

Acipe de Limatura argenti separi
tbr. s. et de ar. vi. separato semel
et rectificato cum calce vna. tbr. s.
et cruba ipm cum predicta limatura
in mortario lapideo: et contere
in simul fortiter: donec ar. vi. co-
bibat limaturā. et fac quasi bu-
tirū. Ita q; nō inuenias delimatura
tm. et abluere fortiter cu aceto et
sale nō separato: donec acetū purū
et clarum inde exeat. Tunc abluere
inde salern cum aqua dulci clara
et pmitte siccari. Et cu siccatus
fuerit: adde ei artemisiā et sulfure
sublimatū et calcinati albu. añ.
3.3. et contere quasi vñū corp;.
Tunc in cera ipm cum 3.6. sat.
ar. sublimati solui et rectificari.
et mitte in aludel alembico sup
positū. cum suo recipiente lutans
cu luto sapientie. et pone super
tenor. et fac ignem leuem sub eo
donec tota humiditas desicetetur.
tunc vigora ignem sub eo: do-
nec sublimet. et dimitte mfrigi-
dari. tunc extrahe: et id quod
super eleuatur fuerit: reduc
sup feres suas. terendo. et reddedo
ei aquam suam. cum contritione
et imbitione: tunc remitte malui-
dello predicto mō ad sublimandū
et ita fac donec nichil inde subli-
met. semper reducendo aquam
suam super eo donec nichil inde
distillet. postea mitte in vna.
sicut dictū est. tunc g. pice de eo
3.1. sup. 34. enō separati. et fiet
luna bona. Et si aptari fuerit.

post fixationem: et solutu in aqua
puram: et coagulatu et certatum
ultima certatione sicut predicta est
multiplicabitur in projectione.

Opus ad album

h. 07. 0. D.

intellige qd melior
est aqua D.

Acape. ϕ . sublimati. 7. v. ben
blanch: e enbeulo ab aygua
de. ϕ . o de. ϕ . o de. ϕ . dissolt
ala quantitat del tot: cab una
deles dures aygues sia lodit
 ϕ per. 7. v. tota via enbeuet
e desutant: et quant may ho
assaras may valra entrosus
que correque sobre laminas
1. 3. de aquest spirit qual que
sia tny. xx. de. ϕ . en. ϕ . e
quey dissolues tota via *
f. Aquesta es dita venera
bilis e ab ella obra hom maza
uelloses obres: dicit auctor
q veru est p deu vnu

De elixir perfecto.

Elixir per fer e per nos prouat
Lo qua fizes in aquesta manera
Rx. miga. lb. de ϕ . la qual sia
molt sonliement limada. o
fullada. e feula dissoluer en
aquesta aygua ques segueix
Rx. 1. lbz de ϕ . et vna lbz de
 ϕ . e. x. 3. de Vermello ges
a dir emabre del qual tehe
fer mensio al laltre capitol
dauant: e pictalo tot molt
fort: e rebalo. e puy tu ho
posa dms vn vrial ab ale
buch dessus. e posa ho distillar.
La primera aygua tu reculla
a vna part. e guarda la.

Vitriolo
videt

E quant veuras lo cap del
alembich mudar e tornar
vermell. e tu met lampolla
e recull aquella aygua:
que vendra: car es bona
e fort: en la qual tu pausa
la. ϕ . limada. o suplmēt
fullada. e dissoluer sa. Em
posa lampulla aquella on
es laygua ab la. ϕ . sobre
cendra calent. puy tu
pren. ϕ . blanch ben sepat
et parat: assi com saps. e
to dit dessus lo qual ab a
questa preparatio ptlo
tremar. e o ϕ sublimat
4. vegades almenys de
casu de aquest. 33. puy
tu pren de ϕ sublimat
7. vegades. 1. lbz tot
aquest res spiritus sien cal
mato: et preparats lux
sublimatio en aquesta ma
nera.

Rx. de ϕ . 8. parts. de o ϕ
et de sal. e de alum lamini
e * de totes aquestes sals
separades e preparades de
casu. e tu pren vna part:
puy tu fa ab clares dous
am caus maior mesclades.
aygua per alembich: en
la qual tu faras dissoluer
aquestes sals sobre dures.
e laygua sia dos tans que
les altres roses sobre dures
en la qual aygua tu la fa
reposar. per vn dia ebna
nt. puy tu la posa dms
vn vrial et fa distillar
la humiditat p alembich

e quant tota
fera de fora
plata de ϕ .
deles sals
dms loms
e veyes sals
axi com a le
ho altra veg
dissol com te
ago fes tan
entro que
vo te dir
Adonchs tu
sals parat
par de ϕ
de armeny
ho be sobre
bre et son
dms vn vrial
sals. puy tu
e puy tu ho
fera remas
ab laygua q
de aquells
tu ho posa a
sa fer entre
Adonchs tu
dolsa clara
tal manera
dela sal sia p
romanga to
Et despuys
spiritus rai
seran calm
en temps e
sonl. sobre
bre. e entre
lbz de aygua
e fix agi com
dessus. E posa
nal. obna an

e quant tota la humiditat
sera de fora: et tu hauras
plata de .8. calda: e posa
de les sals: les quals son
dms l'ornal sus la plata.
e Veyes si volran fondre.
axi com a cera. E si no: fes
ho altra vegada: e tu les
dissol com te dit dessus. e
aco fes tantes vegades:
entro que venga axi com
yo te dit.

Adonchs tu pren de aquells
sals ppazades e dissoltes una
part de ϕ sublimat e alt
de arremch .7.3. e encorpoza
ho be sobre una pedra de mar-
bre et sotilment: e posa ho
dms un vrial e alembich de
sus. puy tu ho posa a distillar.
e puy tu hoc picha com que
sera remas dms l'vrial
ab laygua que sera distillada.
de aquells e altra vegada
tu ho posa a distillar. E aco
sia fet entro sia be calinat.

Adonchs tu ho pren ab aygua
dolça clara. e tu ho lava en
tal manera: que tota la sabor
dela sal sia parnda dell. e ell
romanga tot calinat.
Et despuys tu pots tots les
spirits ras calinats: e quant
sezan calinats: mescla los
ensempe: e picals fortment e
sotil. sobre una pedra de mar-
bre. e encorpoza los ab miga
l'vrial de aygua de $\ast$ ppazat
e fix axi com yo te mostrat
dessus. E posa ho dms un vri-
nal. o vna ampolla ab lonch

coll. E puy tu ho posa dms
vna fossa. la qual haur una
cana de pregon: e sia plena
de fems de cauall fresca. e de
voloms. E sia la bocha dela am-
polla ben tanchada. E castun
dia sien aquelles fems roats
ab aygua calda. en manera
que laygua no tochi lampolla.
E los fems sien refrestats
de .7. en .7. dies. E dissoluer sa
dms .lx. dies. o en .xxx.
puy tu ho posa quant sera
ben dissolt dms un vrial. e
lo alembich dessus axi com
saps. e posa ho al fornell dms
un capell de terra plen de
cendra: e donali lent foch.
tzo tota la humiditat sia
de fora: La qual tu recull
en vna ampollita de vidre.
E quant sera distillat: e tu
fortifica lo foch. poch a poch.
per .2. dies et .2. nys. puy
tolxa refredat. E quant
sia fet. e tu trobaras vna
part de aquella materia
la qual posast dms l'vrial.
E sis tendra al lats del vrial
e l'altra part que sera fix al
fons del vrial. pren ho tot
e picha ho en feres sobre
vna part de marbre. e enbeuho
ab aygua que era distillada
de aquesta matreixa materia.
e posa ho a distillar. axi com
facist de primer. tota hora
ab foch lent: tzo tota la humi-
ditar sia fora. E adonchs tu
li fortifica lo foch. mayo. E mpo
recordati de recetre laygua.

la qual distillara. E axo sia fet
tantes vegades. go es a saber
picant sobre lo marbre: e puy
enbeuent. puy distillant per
alembich: entro la materia
la qual es dms lvinial no
puscha pus montar. Adonchs
tu ho pren: e piccha ho fort
sobre la pedra de marbre molt
sopulment. e quant seraben
picchar. e tu getta vn pes
sobre. d. de. d. separat. e
fon ho dms vn resol sobre
el foch fort. e tornara en
vera. O. e fina sostenent
tota proua. de que nous cal
duspar. Lausa deus sobira.

400. Venus

luna

Ad faciendum Lunam perfectam

Ad hoc examen ex aeternis vni pondus medi
Si vols fer obra blancha a l'ua ^{me co}
vnl e profrusa. la qual no por ^{400. par}
esser pus bella ni pus fina. car ^{tes qm}
deus saber. que vn pes de aqsta
go es posat sobre. 400. de ger
nizi cen dms vn resol gran
sapras quel romuertiras en
vera luna bona e fina. la qual
tu pots posar a tot iudici.
Adonchs pren de x. e de x
de castun de aqueste vnalbr.
e de x. bo e vert miga lbr.
e mabre. go es de aut vermello
4. onzes. notes aqueste cost
e tu piccha fortment. e sotil
castina per si a sa part. e
ceibales. E puy quant tu
les hauras picchades e ri
bellades molt be: e tu les en
corpora molt fort. notes en

rosa
riolo

verdet
arcano

semps. / puy tu ho posa sot
dms vn vrmal. ab alembich
desus. lo qual hi sia molt
ben lutat. / puy tu puy
aquest vrmal ab son alembich
dms vn capell de rendre.
be tennuda. Lo qual capell
tu posa sobre lo fornell.
e donali lent foch: e vetull
la primera aygua: entro que
tu veges lo cap del alembich
mudar en color de foch. E
quant tu ventas aquest
seruyal sus al cap del alembich:
e tu acost la lampolleta en la
qual tu reculleras laygua
primera: posahi altra am
polleta: en que reculliras laygua
segona. car aquesta es bona
e fort. En la qual tu posa
miga lbr de O. molt sotil
ment fullada ho lmada. E
tant tost tu clou fort la bocha
dellampolla. e la O. dissol
uerfa tantost. e laygua
aquella tornara tota vert
Donchs tu pausa lampolla
sobre semis talent: en la
qual sia entro que laygua
sia quaix consumada.
Adonchs tu hages ofo
preparada e dissolta en ay
gua dolca tebea. e quant
sera be ofo dissolta e tu
getta de dms la. O. la
qual es dissolta en aygua
fort. e sapras que tornara
tota blancha e molt rort
sament tu esta aquella
aygua enuiant la dms vn
bell capell de vidre. mes

luna

luna

sal

la sal

luna

guarda que sia
tu hauras delay
en la qual tu l
sobredita. O. e
vegades. r
sal sen sia p
e tu la pren
sol. Equant
e tu la fa al
en aygua for
axi rort f
E altra vega
dissoluet en
la qual sia
O sublimat
vntes. e ot
e blanch f
dissoluet aq
cada vn pe
fort. axi r
en ampollet
seran dissol
aygues. en
la. O. dissol
sobredita d
ampolla de
ben bullit
dms vn ca
dra. empe
ampolla si
foch. axi d
dies nant
obre per ta
aygua que
ampolleta
sobrel foch.
tro tota lay
rort al rort
asta del foch
la qual sta d
tu en tray. E

luna

*mercurij
4. 3.
arcentij*

luna

luna

guarda que sia ben freda. puy
tu haies delaygua clara e dolça
en la qual tu l'aua forment la
sobredita. O. e axi sia fer tant
vegades. tzo tota la sabor d'a
sal sen sia parnda. Adonchs
e tu la pren: e fa la seccar al
sol. E quant sia ben seccada:
e tu la fa altra vegada dissoluer
en aygua fort. puy la l'aua.
axi com fess desy e seccala.
E altra vegada tu la faras
dissoluer en aygua fort: en
la qual sia. Puy tu pren
Φ sublimat bell e blanch. X
vnses. e o to sublimat bell
e blanch fix. q. onces. fes
dissoluer aquests. z. spirts.
cada vn per si en aygua
fort. axi com fessist la. O.
en ampolletes. e quant
secan dissolts: tu auis tota
aygues. en vn. co es sobre
la. O. dissolta. els spirts
sobredits dissolts en vna
ampolla de couze e fet ho
ben bullir ab foch lent.
dms vn capell plen de cen
dra. empero la borcha d'a
ampolla sia cosa. Al qual
foch. axi cosa sia p. xij.
dies naturals: puy tu la
obre per tal que aquella
aygua que es de dms aqlla
ampolleta puscha euaporar.
sobrel foch. el qual sia tant.
tzo tota laygua aquella
torn al terc. Adonchs m la
asta del foch. E la materia
la qual sta dms lampolla
tu en tray. E axi com yo te

comandi delaubi la O. tu *luna*
laue aquesta materia. puy
fes la seccar al sol. puy la
embriu ab aquesta aygua
que axi fa.
Re. blanchs dous: e dela cals
maior. tu les incorpora.
e posa ho dms vn vrnal
de vidre. elolambich desus
e traune laygua: la qual
tu posa a part. E puy tu
haies vna lbr de X. la ql *Azmomach*
tu incorpora ab vna lbr. de
altra de cals maior molt
fort. E mpo guarda ti si pots
dela pudor. del aquell. e ab
aygua calent e tu ho dissol. cc.
puy tu ho distilla tot p mch
puy tu ho fes congelar que
sia aquest X. axi fala tu *azmomach*
la posa a dissolre en loch hu
mit. E dissolt que sia. ven
ras si nas vna. lbr de aqlla
aygua. ab altra lbr dela ay
gua del vays rectificada ab
cals maior. axi com te dit
desus. en la mescla: e fes la
distillar per felze o per
metcha. e distillada que sia
poch a poch tu nembu la me
dicina sobredita sobre vna
pedra de mazbre. Puy
posa la sit vls en vna am
polleta ab sol radon. e ablonch
mll. la qual fes star en forn
calent p. 14. o 20. dies. car
mellor e puy entrant ne sa.
Sino la materia embeguda
que sia: axi com tay dit desy
posa la dms vn vrnal e
lo alembrich desus. axi com

no

saps. e posa ho a distillar. e
laygua que sia distillada e
tu la posa a part e guarda
la. **E** quant se cessara a di
stillar. e tu sforca lo forch p
sis. puy tu ho lexa refredar.
E treahen la materia: pitala
molt sopnilment. **puy** la
emben ab laygua que fo
distillada sua. e com sera
ben embegada: e tu la posa
dms vn vrial: e tu la fes
distillar axi com fest de pmer
recullmt laygua: e distillara
dms vna ampolla. **E** axi
sia fet tantes vegades distillar
e embuent e congelant. tre
tota ta materia remanga al
fons del vrial fixa en ma
nera que no puscha montar.
E si tant sera que montas e
laygua del **X** ab aquella dels
blanchs dels ous que de fallis
torren fer daltra axi com
fest la primera materia.
a pitar e senbeura. e a distillar.
axi com fest de primer. e
sa congelar e axi tantes veg
des tre tota ta materia re
manga fixa e ferma dms lo
vrial. **Adonchs** tu lentray
e molt sopnilment tu la picha
sobre vna pedra de marbre
e posa la dms vn cop de vidre
o en vna ampolletta. la q
4. Vegades o moltes sia be
lutat ab tres lurs fetes de
brach de saulesa. la vna
sobre laltre. puy lo posa a
seccar. E quant sera ben seccat.
e tu lo posa en forn de reuer.

bezacons: en lo qual sia perz.
lorno. natural. **puy** tu lon
tray. e romp la: e trobamo
dms ta medicina. la qual
es molt ben purgada de tota
lagesa. **Adonchs** la pren:
e pitha la molt sopnilment
sobre vna pedra de marbre.
E quant sera ben trita: e tu
lembeu ab aygua **X** fix e
fondent. la qual aygua faras
en aquesta manera.

Rx. X e pitalbe: puy falo dis
soluer en aygua calent e clara
e dolça: e quant sera be dissolt
e tu lo lassa reposar dms aqsta
aygua per tot vn dia natural.
puy tu lo fay congelar dms
vna gran stidella de **S** sobre
cebra calent o dms vna cassa
de **S**. car olla de tra no la
poria sustenir: e quant sera
congelada. tu lentray e fayla
ben seccar al sol o al foeh calat.
E quant sera ben secca. e tu la
pitha sopnilment. puy la posa
dms vna olla de terra. la qual
olla sia be vidriada. e clausa la
bocha della. ab brach de saulesa.
e puy o fa seccar aquell brach e
posa la olla dms lo forn del pa
quant lo pa sera de fora e sia
dms lo forn per vna nit. Len
dema tu lentray e pitha la
molt sopnilment: e fayla dis
soluer en aygua calent dolça
e clara. puy lassa reposar.
axi com facist de primer. puy
distilla la per filtre: o p metha
puy falla congelar axi com
fest de primer. puy tray

la ben e pitha
axi que pitha
dissoluer e dis
tant sia fer
lo pitha molt
capitell lo qua
e cendra per
forma de lre
dissoluer e re
puy lo fo di
e seccar al for
de primer. puy
la fay dissoluer
distillar. e con
axi sia fah
gades. puy
quantia de
mastes becc
payuda. e f
fich. entro sia
ala retza part
la fay distillar
alendich. Equ
e tu fa en aq
la sal sobre di
que aquista sa
per tal vrial
gelant. 7. veg
fin e tula me
ab cals vna
ben pitha so
bmagre. puy
fay dissoluer
e congela lo a
lo ben seccar.
ment e sopnil
de marbre. e po
mit. en lo qual
aquista sal sob
solue sui en la
si dissoltra: e tu

la ben e puchala e seccha la
axi. que puchant e secant. e
dissoluent e distillant. e conge-
lant sia fer. 7. v. **A**donchs
lo puchala molt sopnilment. e en
capitell lo qual sia fer de cals.
e cendra per equals parts. en
forma de hexiu. etu ho fes
dissoluer e reposar per vñ dia
puys lo fes distillar. e congelar
e sectar al forn. ayssi com fet
de primer. puys altra vegada
la fay dissoluer en capitell. de
distillar. e congelar. e sectar. e
ago sia fact. per capitell tres ve-
gades. puys tu haies gran
quantia de vrina densifans
mas des verges. la qual sia ben
payuda. e fay la coure sobrel
foc. entro sia consumada. tco
ala retza part. **A**donchs tu
la fay distillar per feltre o per
alembich. Equant ago sera fyt
e tu fa en aquesta vrina dissoluer
la sal sobre dita. e congelar ayssi
que aquesta sal sobre dita passe
per tal vrina. dissoluent e con-
gelant. 7. vegades. puys en la
fin e tula mescla per equal pt
ab tals vna. empero la sal sia
ben pichat sopnilment. e ab fort
vniagre pausant desus. etu ho
fay dissoluer. puys tu ho distilla
e congela lo axi com saps. e fyt
lo ben sectar. al sol. e pichat fort-
ment e sopnil. sobre vna pedra
de marbre. e posala en vn loch hu-
mit. en lo qual tu laysa star tat
aquesta sal sobre dita tco si dis-
solue sus en la pedra. **E** axi com
si dissoltra. e tu recull la lingua

30
E quant tot sia dissolt. etu fay
passar aquesta aygua p alembich
Ego que en poras hauct. posta a
part. e les fetes tu pucha sobrel
marbre. et laysa ho dissoluer. axi
com fect de primer. Equant sia
dissolat. e tu ho fay distillar per
alembich axius com desus es dit
e ago sia fyt tant tco que tota
aquesta sal **A** sia passat p alembich
E quant tot ago sia fyt. tu auista
tota ta aygua. e pausata dms vn
vrinal. e fes la coure passar per
alembich. E ab aquesta aygua tu
enbeu la medicina sobre dita. E
ago sia fyt tantes vegades en-
beuent e fixant e incorporant.
e distillant. tco tota ta medicina
fonduda remangan al fons del
vrinal. axi com a seta. la qual
laysa. star fonduda sobrel foc.
per tñch dies naturals. adonchs
tu la pren quant sera ben fida
e puchala molt fort. sobre vna pedra
de marbre. en la qual sia tco sia
en aygua dissolta. puys tu la fay
aquesta aygua distillar p feltre.
axi com saps. Equant sia distillada
e tu la posa dms vn vrinal de
vidre. lo qual no haia maye de
vn palm daalt. e sia fyt on la
manera que yo ti mostray desors
go es saber en la fi de aquest
alixer. e posa lo vrinal dms vn
capell plen de semsa recunda molt
sopnilment. lo qual capell tu posa
sobrel fornell. e dalt lent foc.
entro que aquella aygua que es
dms vrinal sia congelada. e quan-
ta ben congelada. e tu lo mol sobre
vna pedra de marbre. la qual

pedra posà en loch humit abla me-
dicina desus ben puchada. E guarda
ti que la hon posaras la medicina
pedra no toch vent ne pluja e
dissoluer sa. e quant seza dissolta
tu la distilla omi fa sst de primer.
puys la congela. e ayo fay tres ve-
gades. puchant e dissoluent. puys
distillant per feltre e congelant.
E quant ayo seza ben fet. e tu
pren ta medicina. e puchala. puys
haves vn cresol. en lo qual tu posa
la. vna part. e hmadura de
e ab vna part de ofo ben puchada
e puys desus de q. 1000. vnc. o tar
quant volras. e gitta vn pes sobre
lo q. e adonchs tu claus lo cresol.
estaus sobre carbons. e tornas la en
argent e fin.

De nobis et caracteribus metallorum

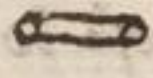
Argentum vniu. mercurius zahibach.
azoth laro. perius fugitiuus. aqua
vire. lac virginis. vna mundi
rodigulum. aceti phox. parer
minoriaz.

Sulfur. Insidiator. perungil. cabuch.
mipus comburens. terra atrina.
fezam. terra fetida. sulfur pal-
lidum.

Auripigmentum. arzemiu. zarnoch.

Luna

Saturnus

Auripigmentum

Jupiter

Arcum

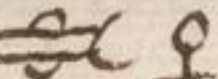
Metallum

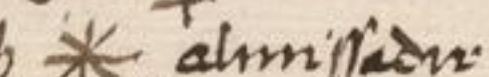
Ignis

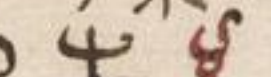
Sol

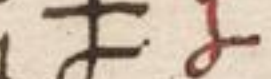
Ferum

Sal rose

Sulfur vniu

Sal armoniac alimissadr

Mercurius

Sal petre

Aci comenga la obra dela Alki-
mia de hermes. e parla pri-
merament dela pedra que
ell apella adebesi. e comenga
en aquesta manera.

Ad Ruben elixir faciendum

Primera ment. Be. dela pedra
que es apellada Adebesi. e sia
puchada forment. e en apres
sia forment presa. 3. parts. e de
 vna part. e sia la mes-
clada ab. 2. parts d'aygua dous
e sia ben dissolta la ab lay-
gua. apres sia presa vna
dome de 20. o 24. Anys fins
a. 14. Anys. e de aquesta vna
sia presa quarta part. E tot ayo
es a dir la pedra adebesi et
 ab aygua dissolta e la vna
sia tot mesclat ensem en vna
rudella enuermisada. e sia ben
tubert. que no puchas res re-
spirar. e axi sia per vn dia.
e p vna mt. o p 2. e axi l'axi ho
fermentar. Depuys sia colat
p vn drap diligentment. e les
fetes sien guttades que no vale
e la coladura sia mesa en vna
rudella de terra enuermisada
o en vaxell de vidre. E apres
mesclay vna. 3. de alum de
pedra. e 2. tanto delixiu que
fa lo sabo. E tot ayo sia ben
mesclat. car tot ayo marauel-
losament se pendra e axi en
vn vaxell enuermisat sia tot
mes. Lo qual vaxell haia vn
cobertor en que haia vn forat
perit en manera de vn iuzo.
per lo qual puche fer.
ab vna serra de fust de auella

E aquell forat
queras ab vn
que nul fum
e axi posat al
apres sia puchada
en vn fornell
lent forat de
tar. e ayo posat
verga per lo
e com seza ny
per vna mt.
ment sia vna
nada per la
e la gressa
nyll la m
la qual ha
la qual ha
qual aygua
e calent e
xell e cong
rossa. puys
sal sobre el
bort e segalla
forat per vn
falo. e axi
mut. e axi
gades no q
gelat. puys
posadas vn
per de e

Elisir ad all

Sien presen-
e vna pr de
des en aquest
des. puchales
castina per si.
soluer en aygua
ben dissoltes ca-
part. e tu les fay
puys congelas

31
E aquell forat fort segellar ten-
queras ab vn pent de cendra
que nul fum ne púsque exir.
E axi posat al sol a seccar. e
aptes sia posat sobrel foch:
en vn fornell. e couho ab-
lent foch desto torn alamey-
tat. e axi poras trobar ab la
verga: per lo pertus dell vaxell
E non sera nuyt. le xal refredar
per vna mt. E puys diligent-
ment sia vbert e tancats los
nars per la fetor dela pedra.
E lo grex: que sia desús: re-
nyll la en vn vaxell de vidre
la qual haia **vermell**
la qual haia vermell. dela
qual aygua posaras sobrel
f. talent en vna losa. o va-
xell e congelat sa en color
rossa. puys pren lo. f. e po-
sat sobrel foch: e sia ben m-
bert e segellar e cogua ab let
foch per vna mt. aptes cal-
falo: et gutali del aygua da-
mut. e axi faras tantos ve-
gades tro que sia ben con-
gelat. puys si de aquell ay-
posaras vn pes sobre. C.
pes de e sera e pur.

Elixir ad album. :-

Sien preses .2 parts de ofo.
e vna pt de **S.** e sien sepa-
des en aquesta manera: e ppa-
des. pichales molt subtilment
cassina per si. puys fay les dis-
soluer en aygua: e quant seran
ben dissoltes cassina per si a sa
part. e tu les fay distillar p filae
puys congelades. E quant fan

congelades: e tu les fay ben seccar.
puys tu les pausa cassina p si:
dms vna olla vidriada. la qual
sia ben segellada ab fort lut. puys
tu les pausa dms lo forn del pa.
quant lo pa ne sia exit. en lo ql
sia vna mt. puys tu les en-
tray. e picha molt subtilment
les sals cassina per si. a sa part.
e fay les dissoluer axi con fasist
de primer. et distillar e congelar
puys seccar. E axi tu ho fay. 7.
vegades. o tantes vegades tro
tota la ofo haia perduda la stri-
dor. **E** adonchs tu pren aquestes
sals: cada una per si a sa part: e
pichales molt subtilment. e
fay les dissoluer en vrina de in-
fants vergens. La qual vrina
vne que sia cuyra e confirmada
tro ala. 3.ª part: e be sumada:
e distillada per filtre. E quant
la sal sia ben dissolta en la dita
vrina: e tu la fay distillar per
filtre: puys tu la congela e
secca: e quant sia sech: e tu la
picha molt subtilment: e fay
la dissoluer en vrina: axi con
com fasist la primera desús
e distillar e congelar. e axi
sia fet. 7. vegades. **E**mpero
recordati que quant Lauras
congelat en vna olla vidriada
la qual sia ben tanchada ab brach
de saniesá. puys que la pauses
dms lo forn de pa. quant lo pa
ne sia de fora: e fay lon staz p
vna mt. **E** quant axi sia tot
fet: e tu lo picha molt subtilment
e fay lo dissoluer en vna gre-
molt fort. cassin tota hoza

a sa part. e puy s'fay lo distillar
e congelar dms vna olla de
o. o de o. puy s' tules picha.
e crebella molt sopulment: e
fay les dissoluer axi com facist.
desus en fort vmagre. E axi
sia fayt dissoluent m fort vm-
agre e congelant e desiccant.
dms en lo forn del pa: quant lo
pa ne sa de fora per .7. vegades.
E adonchs tu picha molt sop-
ulment: e crebella lo. puy s' pausa
lo dms vn alludell: lo qual sia
molt ben segellar: e pausar sobre
fornell. axi com saps. per vn
dia e vna nit. e saps que sub-
limar sa a forma de. La qual
haura ab si gran forza molt fort
desaladura. E daxius pots
sublimar castina sal. Adonchs
tu pren ofo aquest vna part
e del A. axi adobada vn altra
part. e pichales molt fort: e
puy s' crebella les e encorpozales.
ab aquesta aygua dolça: la q'l
fazes en aquesta manera.
Rx serigot de cabres: lo qual
sia enagrit. mija lbz doli romu.
lo qual sia distillar p allembrich
7. vegades. vna lbz de mel
blancha. vna lbz e ab toray
tu encorpoza les sals sobre dits.
e puy s' tu ho pausa dms vna olla
vidriada: la qual sia ben segellada
ab brach de saniesca. dms lo forn
del pan: quant lo pan ne sera
de fora en lo qual sia per vna
nit. Adonchs tu len tray e picha
la sobre vna pedra de marbre.
o sobre vn tallador de vidre:
tu ho pausa en loch humit: e

dissoluer sa en aygua: E quant
sa dissolt. e tu ho fay distillaz
per vna mecha. o p allembrich
e quant sa distillar e tu la pausa
e aiusa ab ell son pes d'aygua
de blanchs dous: la qual sia distilla-
da ab la cals deles forzes de lo-
ous. E quant s'm aquestes
dues aygues mestlades ensems:
e tu les fay congelar. dms vn
vrial ab son allembrich verber
la ygua: la qual distillata endra
ampolleta. E congela que sia la
materia dms vrial e tu la
picha: e fay la dissoluer axi com
facist de sus. puy s' tula distilla
per mecha: e fala congelar ab
fort sol. e congelada que sia:
hues vna plata de .o. ben ca-
lorit: e pausa dessus vn pauch
de aquesta sal axi preparat
e veias s'lo volta fondre axi
com a. o. E si vol fondre
axi. saps que bona es. Si no
torna lo pichar: e pausalo alt-
vegada a dissoluer e congelar
axi com tay dit dessus. e acota-
tes vegades tro que fondea.
Adonchs tu pren aquesta ma-
teria axi adobada. e pichala
molt fort. puy s' crebellala. e
gitta ne vna dragma sobre vna
lbz. de .aj. en aquesta manera.
Prene vna lbz. de .aj. e pausa la
dms vn crebl sobre lls carbons
vius. e quant venza lo .aj. su-
mar. e tu gitta a quella dragma
sobre dita de aquest alixir de
aquestes sals sobre lls ben menat.
ab vn bastonet. puy s' tu cobre
aquest crebl ab qual que coberta

e lexell star sobre
per vna hora
tray. e lexell
trebaras aquell
en vna o
nos moltes v
granas:

Ad Rubrum d
conter. q. p. p.

Prene ofo e sia
crebellat. al q
aliterant de h
e aliterant de
da e ben creb
sia be encorpo
vmagre ruy
ferrat. E qua
e tu ho picha
sa ho a sublima
puy s' tu haies
de .oo. lo qual
E quant sera be
aquell. q. dms
puy s' tu pren a
los dits tu gr
dms aquell. o
nant fort m
sia ben encorpo
ab aquell. oo
ho pausa a rep
saben fer. e t
forment sobre
bre. e pausa h
polla o vn all
a sublimar. axi
lmar sa en roloz
Adonchs tu pren
oto sublimar. q
com tay dit desu
fixat ab aygua

32
e lexell star sobre los carbons.
per vna hora adonch tu len
tray. e lexall refredar. e a
trobaras aquell. ay. conuertit
en bona. O. E ag haueri
nos moltes vers fets. Deo
gratias:

*AD Rubrum elixir. una pars
conuertit. q. 100. p. 100. ay. et. 100. m. 100. v. 100.*

Preneu Pren ofo e sia ben picthar e
cribellat. al qual tu anista
almetant de hmadura de O
e almetant de ofo ben pictha
da e ben cribellada: e tor ag
sia be enorporat e ab fort
vmagre eupat. puyt ben
sectat. E quant setra ben sech
e tu ho pictha e cribella e pau
sa ho a sublimar axi com saps.
Puyt tu haies. ϕ . 3. p. 100. e vna
de. 100. lo qual faras fondre.
E quant setra ben sis: e tu pausa
aquell. ϕ . dms vn drap de li.
puyt tu pren aquell drap ab
los dits tu gitta aquell. ϕ .
dms aquell. 100. fondut. me
nant fort tota hora tro lo. ϕ .
sia ben enorporat: e moznfcat
ab aquell. 100. Adoncho tu
ho pausa a refredar: e quant
saben fret. e tu ho pictha molt
forment sobre vna pedra mar
bre. e pausa ho dms vna am
polla o vn alludell e pausa ho
a sublimar. axi com saps: et sub
limar sa en color sanguineo.
Adoncho tu pren vna lbz de
oto sublimat. 4. vegades. axi
com tay dit desus. lo qual sia
fixat ab aygua ^{de blanch} la qual

aygua sia passada ab cals maior
e distillada per alembich. puyt
tu pren 2. lbz de aquest ϕ . axi
sublimat com yo tay dit. e. 2. 3.
de. O. calomada. ho. 2. almenys
e casma de aquestes causes tu
enben molt fort p si sobre vna
taula de vidre ab aygua de
* fixa fondent. e pausa ho
puyt a dissoluer en loch humit
en lo qual no fra vent: ne pols
e dissoluer sa en aygua e vr
naz dms. 60. d. ho pauch plg
E quant sa tot dissolt. goes a
saber. lo ofo axi sublimar e
fixe. com hi yo tay dit el. ϕ . e
la. O. e tu mescla totes. 3. aqstos
aygues: e pausa les dms vna
carabaga de vidre orba e lam
bich dessus. la qual carabaga
sia pausada a lent forch. e si causa
es que vulla distillar alama
aygua: reculla en vna am
pollera al qual forch sia la
carabaga sobredita tro aquesta
medicina sia dms la carabaga
setra. Adonch tu la lexa re
freadar e tray ne la medicina
e picthala molt forment.
E sia causa es que aygua ne
sia distillada: embeulen: e
pausa la altra vegada dms vna
carabaga de vidre. axi com
fent desus sobre forch lent
E ag sia foyt tanres vegades
tro que res no distilla dela
medicina sobredita: mas que
remanga fusa dms aquesta
carabaga. E si doncho tu
laies. 3. 3. de. ϕ . be calomada
dela qual calomadura yo tay

fayr capitell desus. en la ppato
dela *q*. e fay la dissoluer en
aygua vermella. la qual se fa sanch.
(de vitells dous e non aires de
alia) et de .oo. e de rabello. segons
que yo te dire prop de aquest ca-
pitell. e ab aquesta aygua tu enbeu
la medicina sobre dita: e pausa la
a dissoluer en loch humit. e dissoluet
sa en .9. dies. o pauch plus. Adonchs
tu la pausa a congelar. dms vna
carabaga de vidre. sobre foç lent
axi com tay dit dessus: e quant
sera ben congelada: e tu la piccha
molt fort: e enbeula ab aygua de
sanch sobre dita: e fay la congelar.
Empero fay la en manera que
aquesta medicina sobre dita enbe-
uent e congelant vena vna litz
de aquesta aygua sobre dita: puy
tu la tray de aquella carabaga
e picchala molt forment. e en-
beu la ab aygua de *q*. la qual
aygua faras en aquesta manera
Rx. *q*. e preparalo axi com tay
dit e mostiat de preparar lo o fo
puy e tu lo fay fondent. Adonchs
tu la piccha sobre vna pedra de
marbre. e tu la pausa. en la qual
sta tant tro en aygua sta roinat.
la qual aygua tu pausa a distillar
p alembich. e aco queri poras
hauer. e tu pausa a part. e co
que romandra congelat al
fons del original vrial. tu
piccha e pausa ho a dissoluer en
pedra de marbre. axi com facist
desus. e quant sera dissolt: e tu
pausa aquesta aygua dms lo
alembich. e fay ho distillar axi
com facist de primer. e aco fay

tanres vegades tro tot aquest *q*.
sta tot passat per alembich.

Adonchs tu ainsa tota aquesta
aygua la qual as aguda de aqst
q. e fay la tota distillar p alem-
bich. car tota ha mester. que
pas per alembich: e mellor e
pus fort ne sera. E ab aqsta
aygua tu enbeu la medicina
sobre dita tanres vegades en-
beuent e picchant e en corpo-
rant e dissoluent tro tota aqsta
medicina al fons del vrial
sua romanga axi coma sera
la qual fonduda fay star per
.4. dies fusa dms l'vrial sech.

Adonchs tu lo fay refredar e
congelar sa: e quant sa bon feda
e tu la piccha molt fort sobre la
pedra de marbre. en lo qual sta
tro tota sta dissolta en aygua.
fay distillar per lenguas: e distillada
que sta: tu la pausa dms la cara-
baga del vidre. secha. e fala con-
gelar. e congelada que sta e re-
freadada: tu la piccha com tay
dit dessus. e fay la dissoluer axi
com dessus e puy congelar.

Adonchs tu la piccha fort met
e guta ne vn pes sobre. cccc.
de .q. axi dms vn crebl. e
romueza-la en ver. Lo
qual no pot ess millor.

*De compositione aque vite seu
olei phoz. perfecti ad ruben*

Aqua que hic pnoiat est ista
Rx de aqua * dissoluta et disti-
llati .3. ad ming .3. 6. et de oleo
rectificato .3. 6. et misce misce
et mibibe .3. 6. de lamina sup
dicta sup porfiria paulatim.

vel sup tabulam
rotu elibar: et
dimittit ferme-
tro. 3. diebus
tute hoc m
vite ramdite
et sigilla os ei
et mitte in ver
mandu per .q.
Inuenies lamm
aquam albam
in fimo .de .q.
est aqua vite
est eis oleu p
nutrans et p
attendere: a
et super qua
tan fur: et ne
ome volante
sulfur et ar em
attema: et sulf
bura et calom
dicta sunt in l
De compositione
Aque sal * sub
et distillatuz et
resoluit et disti
si soluti fuer au
distilla et conge
soluit oia corp
et combusta. a
et calinatos. p
creculo super
cum auxilio de

vel sup tabulam vitream. donec
totu ebibat: et cu totu absorbuir
dimitte fermentari in vase vi-
treo. 3. diebus. quarta aut die p-
tute hoc tm in 2° libris aque
vite iam dicte et mitte mclausa
et sigilla os eig. et no respiret.
et mitte in ventre equi. ad mhu-
mandu per. 4. dies. Et. 6. die
Inuenies laminam solutam in
aquam albam vt lac. murato
tm fimo. de. 4. m. 6. dies. her
est aqua vite completa: et hoc
est eig oleu phiciy: et aqua pe-
nitans et serenans: et candela
attendens: et domos illuminas
et super quam omes phi susten-
tan fur: et cu hac aqua retinet
ome volante et fuga. s. ay. et
sulfur et artemis. et epam aquila
artemis et sulfuris. ay. duo sub-
limata et calmata que oia supra-
dicta sunt in libro veteri id

De compositione aque resoluentis oes spūs

Accipe sal * sublimatu et solutu
et distillatu et congelatu et iterum
resolutu et distillatu et ita ter. et
si solutu fuit cum aqua vite. 7. et
distilla et congela et in fine resoluta
soluit oia corpora calinata limata
et combusta. et omes spūs sublimatos
et calinatos. solutione mirabili in
cecrabulo super ignem in hora vna
cum auxilio dei. et eig virtute.

De elixirie componendo ad. v.

Componamus elixir nrm bene
dictum cum dei adiutorio. et eius
virtute Accipe de. φ. calinatu. lbz. 2.
et de oto. et. oo. calinatu. an. lbz. 1.
et de aqua aluminis composita et
rectificata iam dta vnaas. 13. et da
ei ad bibendu paulatim sup porfiru.
optime abluu: vel in parapside vi-
treata. quod melig est: et cu pistillo
vitreo. ita vt totam ebibat. et
tam ita factu fuit: mitte malud
ad sublimandu in alembico desuper.
cum suo receptaculo duo bene sigillis
cu luto magistery: ita vt nullo mo
respiceret. ut loceat super atenoz
et accende ignem leuem sub eo de
radiabus. vsq du rota humiditas
desicet. postea vigora igne me-
diocrem per. 6. horas. et fortim
p alias. 6. horas. tunc dimitte msti-
gidari. et cu mfrigidatu fuit exoraze.
et remitte in parapsidem vitream
Et si super eleuata fuit de eo aliqua
particula: redur sup feras suas re-
vendo cum pistillo vitreo in fanktan
reddendo ei aquam suam. que
distillata fuerat ab eo. post da ei
ad potandu alias. 33. de aqua phica.
prenotata: et si pigritauerit ad
surgendu assa ipm in alludell
cum amplo ore super alembico.
superpositu: et concluso: vt respi-
rare non valeat. et hoc fiat cum
lento igne: donec totam ebibat. Et
sicut fensi in pma vice: ita fac in
2^a vice. remitte ad sublimandu
et distilla tribus viabz da ei pdo
modo alias. 33. de aqua pdicta.
cu reddendo ei aqua suam ab eo

caue in ope is-
ne de p datur. e-
ante oia dz e-
se que dicitur la-
pidem nrm be-
nedictu deauru
Re. 2° sup pte
7. folia

11. d

distillatam: et ita fac donec inde
nichil distillet. Et cum ita factum
fuerit: Inuenies in fundo vasis
laminam crystallinam factam
stantem penetrantem: profunda in
gentem permanentem. Augps
i. d. se sup eo adiecta fuerit in
verissimam. O. transmutabit.
Et hermes dixit in suo sermone:
i. sup. a. 9. O. Rogo te p fidem
dei. ne tantu sercem alicui ostendas
nisi filio nro: et qui de hoc archano
dignus fuerit. eum in filig: et deo
allemur super te. Ut omni exaltatus
fuis sup oculis huius mundi. i. tua
res: memento visitare pauperes.
et pupillas et viduas et his illos
in tribulationibus eorum. Ut valeas
in die iudicii audire verbum dei
promissum. Venite benedicti p
mei possidere regnum dei etc.
Intellige. q si in principio posueris
tertiam partem de limatura lune
limare et calmate albe: multum
valebit plus: sed rempta in illa
vite quam ego dixi tibi prius.
Sic ergo deus benedictus p multa
secula seculorum amen. Bonu via
tunc habeo factu: no doceas nisi
filio nro: quia magnu sercem est.

De elixirio ad rubrum componendo.
Hic est modus elixiriorum rubri.
Et hoc eodem modo fit elixir rubrum
si loco limature lune posueris
limaturam solis. et aquam salis
*. si fuerit ante imbibitionem un
bificata. et cum aqua atramentum
soluti et distillati et rectificati
an. cum octo annalis similitudine
rectificato. et predicto modo sub
limato et iterato. et tantundem
O. separati conuertet in solem
bonu quantum. et predicta conuertet
O. m. O. omni dei auxilio et eius
virtute. si ea solvere volueris: tunc
multiplicabit bonitas eorum in pro
tectione. Si vero ante imbibitionem
aque salis * imbibat. cum
pondere sui aqua calmata pre
dicta: desiccat q et sublimetur
i. calmet. in albidell donec nichil
de eo ascendat. post teneat. cum
aquam salis * sicut predictu est. et
compleatur predicto modo erit.
fortiores et meliores. ergo quodcumq
vis quia ego inuisti ut nro possidere
Item. accipe atramentum distillatum
et tere cum eo. oo. et imbebe et
distilla. et reuertere aqua super
illud. sic em facies. q. et exiet
puluis albus et etiam mollis. Si
aut utraque operacionem
in igne confirmat in quo dixi.
Comiste. oo. omni tanta pingue
dine. quantum ipse est: et pone
in vase vitreo: et mitte super
ignem: et quando inceperit
bullire in pinguedine extra
har ab igne et depuratur
et nigredine sua. Et sic 7. re
uteretur operatio. et fiet albus et
fiet sine ardore.

Comiste. oo. n
ras bullire in
quando multiph
extrahat et re
hor emz multu
album. S
cum tanto sal
illud est: et dim
per diem vnu
assa in igne. et
illud. et desic
nonem super
erit albus et
illud in oleo
et fit massa
ignem.
Sime octo
et rubri par
et totu quan
dissolue in ig
sup ea an per
minuit adda
massa alba cu
ignem. et dor
propter festin
perdatu op

Inapiamus
rubedine a
distillata aq
dissoluit. q
et q. ruber
albati resur
et tere in n
sup eas in
dimeas specu
tenet post
tere per hore
assa in ampr
horam vna
donec congel

Comiste. ∞ . cum melle: et fa-
cias bullire cum igne lento. et
quando multiplicabitur imo eius:
extrahat et remoueat ab igne
hoc enim multiplicat fiat: et erit
album. **S**ume oto et tere
cum tanto salis et aque quantum
illud est: et dimitte in sole quan-
to per diem unum. deinde desicca et
assa in igne. et extrahas: laua
illud: et desicca: et reiterna opera-
tionem super illud cum sale: et
erit album ut mix. postea mibibe
illud cum oleo distillato. et mitera.
et fit massa alba. cum deo que parit
ignem.

Sume oto circini partem unam
et rubei partem dimidiam.
et totum quantum cere albe: et
dissolue in igne lento mites
super ea dimidiam partem de cera. et quando
minuit addat alba. et fiet
massa alba cum deo: et sit super
ignem. et elongare opus. ne
propter festinationem suam de-
perdatur opus.

Incipiamus nunc dicere operatio-
nem rubedinis cum deo. Sume de
distillata aqua: in qua sunt
dissoluta. 4. partes rubedinis
et 1. rubei pars una. ∞ . de
albi resurrexi. ps dimidia.
et tere in marmore: et spade
super eas totam aqua: quantum sit
omnes species. et tere: et sit
centur post cum fuerit desiccata
tere per horam unam eas. et
assa in ampulla vitreata per
horam unam. hoc enim facies
donec congeletur in massa una

rubea. Cuius pars una cadit
in 100. D. Et si deces hor-
feretis dissolueno exibat sol
optimus. **A**cipe cinere
seniens et. ∞ . album et re-
surrectum: que non sit equalia
sit eis de cinere. ps una. de. ∞ .
nr. 4. ps. et aque rubee sint
partes. 10. mibibe et assa sicut
supra diximus: quia fiet aqua
rubea: cuius pars super. 40. 0.
tingit obrison.

Sume de cinere eig partem.
et tere bene et mibibe cum
quantum tui aque rubee. 4. vni-
cadit una super. 300. mighet
corporis volueris in. 0. Et
si desuper aspergeris. 4. tui
aque rubee. dissolue in hu-
manis per. 40. dies. soluitur
totum in aqua. non habente
ferem. Congela ergo eam in
orbo. et tingit una pars. 10.
cuius nigris corporis volueris.

De elixiro ad album.

Modus elixir ad album mirabilis
Acipe oua nigra: et pone ea
in vase vitreato: et roperiat
bene. et spande supra totum deal-
bumine ouorum: quantum coop-
at ea. et dimitte usque in. 4.
dies ut dissoluantur. post di-
stilla ea. in aqua scilicet in alba
et azina. Et quando aqua ru-
bea inceperit distillare. muta
alembicum quod habeat os lar-
gum. et augmenta ignem
donec distillet quadrame.
et ardor eig et nihil in fere.

remaneat: post accipe corti-
ces: et tere bene: et pone in
ampulla mictata post m pasta
in .10. pib9 sue aque albe.
et pone in fornace figuloru.
et dimitte amburere: et
extrahe inde cum mfrigidatu
fuerit. Sic ergo fane9 doner
dealbet^r totu. post sume de
aqua alba: et m pasta in ea
ay. sublimam. et assa in igne
leno. in ampulla mictata.
hoc eiz fane9 .3. Et sic tm
aque m onaquaqz m bibinoe
quantu possit gungere pro.
congela bit^r aut in elixir albu.

Resurget ergo dragma eius
60. augm9z corpus voluis
tem accipe partes .2. de aqua
ys9: et m eis cornu p^r vna
et de aqua alboms p^r .3.
de mictatione rubedinis p^r
dermam. et m humo p. 40.
dies vt dissoluat^r: quia deuenit
aqua pura ut intz. distilla
ergo eam: et congela in orbo
congela bit^r eiz in substantia
albam. p. 3. d. facies ita igne
submo deligno et candela. et
resurget .3. eius. 400. augm9z
corpus voluis in .O.

Et si massa ista m bibat^r aqua
capilloz: reiteta. q. vices.
que sit tantu quantu ipa fuit:
et assando congela bit^r in massa
albam. Resurget .3. eiz 3000.
augm9z corpus volueris: et
si dissolueris m bibendo de aqua
capilloz per vices: dissol-
uetur in aquam puram et sub-
tilem p. 60. dies. Congela g

eam: quia congela bit^r in
massam albam: Resurget eiz
3. eiz. 10000. augm9z corpus
volueris in .O. alba.

Sume de cortibus onoruz
sublimatoz parte. et de aq^a
alba partem. et tere micta-
tionem in .6. 2 p^r aque
albe per horam vna: post
expande illud quod remansit
de aqua sup. et supra p. 40.
dies doner dissoluatur. post
pone cum eadem aqua titina
partem vna. et de rubea p^r
et reuertere in humatione
p. alios. 40. dies: doner depn-
zet^r: post congela eam in
orbo. et resurget .3. eiz 3000.
bisanoz augm9z corpus
voluis in .O. obzison. audeo

Et si m bibens eam m bibinoe
aque albe. doner coniugatur
hec fiat humida: et reuertabis
eam dissolutionem. dissoluet^r
in aquam puram sanguinis.
pone ergo in eadem aqua rubea
tantudem. et congela sicut
predixim9: resurget .3. eius
10000. bisanoz augm9z cor-
pus volueris:

De elixir ad
elixir nem ad
est magni fere
magnam opera
Accipe aqua
aquam in qu
et in eadem
unur .p. fra-
fala dissoluit
ampolleta dis-
sic aquam v
aquam albam
pone aquam
est .p. m v
super furnell
et da ignem
accipe aqua
in ampulla
aqua muen
natio .p. rub
ym: et dissol
confini m
ignem. quo
f. aquam in
cum aqua m
.O. et desita
sit substantia
pulle. Po
substantia e
pone ibi de
hibo. q. 2
et porte con
sme alembic
nali pone p
ofo mxtm
in furnello
sub furnello
substantia de
desitata per
de vimali m
lino mudano

De elixire ad rubem

Elixire nrm ad Rubem. quod est magnū secretū et facit magnam operationem.

Accepe α^o . et χ . et fac aquam in qua dissoluat. ϕ . et in eadem aqua spe dissoluitur. ϕ . ita tñ qm vna fiala dissoluit. ϕ . et in alia ampollata dissoluit. ϕ . et ϕ . fac aquam viridem. et ϕ . fac aquam albam. **H**oc facto pone aquam in qua dissoluta est. ϕ . in vrinalli cum alembico super furnellū cum meribus. et da ignem sub furnello. et accipe aquam que distillabit in ampulla: et recepta tota aqua inuenies in fundo vrinalli. ϕ . rubificatū. Accipe ipm: et dissolue iterū in aqua consimili in spe. ad parū ignem. quo facto ingr sit. ϕ . aquam in qua est dissoluta cum aqua in qua est dissoluta. ϕ . et desiccat ad ignē vsq̃quo sit substantia alba in fundo ampulle. **P**ostea quando ista substantia erit alba et spissa. pone ibi de sale separo a feribus. α^o . et χ . q̃ sal vride et pōle tñ hoc in vrinalli. sine alembico. et mira in vrinalli pone parū olei. et paze o ϕ o mixtum. **E**t pone vrinale in furnello vt sit. et da ignē sub furnello: quousq̃ tota illa substantia desicetnr. que desiccata fiet quasi nigra ex de vrinalli in fide eam in pāno lineo mudau vinctu in oleo in

35
36
cucubulo vt argentarij: et acurant cum bono igne carbonū. et pone in cucubulo quando inreperit rubescere. de χ . vel de χ . et citius funder. **E**t illud quod inuenies in fundo cucubuli erit. ϕ . euuāda de ϕ . locuti sūt phi in carminibus. que incipiunt. **E**st fons mlims. **Q**ue. ϕ . statim dissoluta. et admixta cum ϕ . de dissoluta. infra scripta modo. efficitur. **S**ed dicta guler phi dicens aliqui faciunt in duplo. et aliqui in triplo. aliqui in quadruplo. Aliqui in decuplo. Aliqui in centuplo. Aliqui in milleuplo. vsq̃ ad infinitū. **D**issoluto predicta ϕ est vt primo mōdō ret. cum ϕ . sicut faciūt aurifabri. quando volūt deaurare. post istud amalgama ponatur in aqua forti de sale χ . et α^o . dissoluetur. ϕ . in paruo ignē de carbone. et remanebit in fundo ampulle. calomais in puluere subli et roni. quo facto remoue aquam. ϕ . a puluere. in alia ampullata vitreata. et desiccat puluere ad parū ignem. vel ad solē. **Q**uo facto: pone ibi de aqua χ et χ . iuxta quantitatē pulueris dissoluta q̃ 3. puluē ϕ in aquam croceam. et pulcrā et lundam ad modū stopanoms. in colore. **H**oc facto inigr equali pōde ϕ cum. ϕ . et dmi ite ad solē

vel in fumo equi calido. per
aliquos dies. post pone totu
hoc in vtrimali in alembico in
furnello ut sit et da ignem
et recollige aquam in stala.
et quod remanserit in fundo vi
nalis fundas in cucurbitulo de
sale Σ . vel de caparosa Σ
et nunc fundetur. et erit
 ϕ Ver de quo poteris de
aurare et oia facere sicut de
bono ϕ . Cui ϕ si fuerit
3.1. reiteta ad dissoluendum
si vis ut dictu est superius. per
eandem viam per quam superius
fecisti. et adde 3.2. ϕ . remate
ut dictu est per eandem viam
per quam fecisti superius: et
habebis 3.3. ϕ . De quo ϕ
si acceperis 3.1. et addas in 3.2.
 ϕ . remate. ut dictum est per eandem
viam. habebis ϕ 3.4. De
quibus si ittraueris 3.1. omni
3.10. et sit usque ad infimum. Et
est magnum secretum in arte
ista. erat melior ϕ . que fuerat
in illo libro. de quo ego eam ab
straxi. sine addito et diminuto

De elixirio ad ruben vniuersali p. 40.
Elixire nrem. Be se uene semle
longum: quod cognoscit p. 4. di
gitos: et distilla et pone semen
aquam eius et oleu: demde co
burce corticem eius: et pone
pur post reuerre aquam in di
stillatione vel dissolutione donec
purgetur. Demde remiscet ea
cum cinere corticu. que sit 10.
partes ipis: et in humo ut dis
soluatur. et pone in parte co
gela oleu in cucurbita. et
si est estas in sole. Et si est hi
ems: in cinere calido. post
pone illud in pano lino et
liga teca ligatione. et alium
pannu moperias moperas
super gerra habente superius
moperculu: quod habeat
suspendiculum factu de lino
Et pone vnam distillata
in ventre illu sup fornace
parua: et accende sub eis
ignem lentu p diem et nocte
post extrahe ab eo vnam
reiterando operatione donec
deueniat tinctura rubedis
et nichil remaneat de eo.
Post accipe istas vmas
rubeas. et pone in cucur
bita: et distilla: quia erit
vma alba: et remanet
rubedo in cucurbita: habes
ergo semotu: post sume qd
remansit in ligamine pami
quod est in gummi migeum:
et pone in cucurbita: et spade
illud aqua kali. et dimitte
p sero vnu. et post pone
in sale: et renoua super illud

aquam kali
demget O la
semotu. post
fuerit ad partem
et expande super
tere in mar
vnu: et pon
postea pon su
quantu est ag
quantu est gu
et reuerre m
mte p. 40.
et purgabit
congelabit
resurget. q
corporis vo
p eo albedi
tatem aque
superadito a
eam sup cin
per horam
Et in humo
pone super il
tantu quan
comone for
illud in hum
genit. post
gelabit in
et resurget
O. anglibet

aquam kali et operatione, et non demigret. O laminam: et pone semotim. post sume aqua quaz suasti ad partem nudietate eius et expande super eam cinerem: et tere in marmore vitreo per horam unam: et pone in fimo ut dissolvatur postea ponit super illud de gummi tantum quantum est aqua. remoue foris quantum est gummi tantum rubedinis et reuerte in humatione. et dimitte per 40 dies. quia dissolvetur et purgabitur. Congela ergo quia congelabitur in massa rubea. que resurget. 400. bisantia cuiusque corporis volueris.

Pro albedine vero. sume medietatem aque que remansit in superadicto capitulo. et expande eam super cinerem: et tere eam per horam in mortario vitreo. Et in humo ut dissolvatur. et pone super illud de gummi albi tantum quantum est aqua: et remoue foris: et reuerte illud in humationem: ut purgetur. post congela: quia congelabitur in massam albam. et resurget. 3. c. 400. in O. cinglibet corporis.

Deduxio

Incipit ratio phoz componendi ex predictis speciebus. Accipe ergo tu dei adiutorio limature. O. 3. separati. sub c. 3. 1. 40. 4. 100. separati et calmati lib. 1. commiste misit in aqua salis. 1. parti et rectificati. lib. 5. et sicca et assa. lem assanone: et contere subtiliter. Et mitte in aludello in alembico. et recipiente. Luta: et pone super attenuor sublimationis: et accende igne leue sub eo: donec omnis humor resistat in recipiente: et palembicu tenderit. Tunc vigorans ignem paulatim per duos dies et duas noctes. donec subheret ad latera vasis una pars medicationis: et alia in fundo figatur. et dimitte in frigidari: et frange vas: et converte quod ascendit superius super eo quod remansit inferius fortiter reddendo ei aquam suam: que ab alembico in recipiente tenderat. et assa eam assanone mediocri. tunc iterum contere. et ad sublimandum remitte predicto modo. Et sic reitera super ipsum sublimandorum conzinonem. et assanone semper cum vigorando assanone: donec de eo nichil sublimet. **T**unc ergo tere ipsum et mibibe mibitione teredo. cum 3. 1. olei phi: et sic ipsum descendere in butarum. 1. 1. bebat. Et accende sub eo igne leuem donec bene calefiat. Tunc fac ignem fortem die ac nocte.

septem viabus fac post fornoze
alia die in sua nocte. Tertia
vō die cum sua nocte fac igne
forissimu sicut est ignis su-
dendi. Tunc frange butanum
et laminam quam inuenies
in fundo vasis factam: accipe
3. i. ex ea: et cetera altera cetera
none in cucubulo. tenni sup
ignem leuem: et fac cadere
super eam guttam de oleo phuro
iam dicto: donec fundatur q̄
cetera. tunc extrahere cucubulo
omni medicina ab igne: et in
refrigidata fuerit prore p̄
vnam sup. lbz. et pparati. et
fier. O. bona et recta in auxilio
dei. et eis virtute.
Et si oia soluta fuerit in aqua
prima preclara et vagulata:
duplicabitur virtutes eius.
Et si vis hoc ordine pducere
ad rubeum: pone quaq̄ vice
rem albam: Sed si loco imma-
tute. O. Innaturam et po-
sueris separari erit melius.
Et in q̄lora fuit medicina p̄
de ipa sup. O. separatam 3. i.
sup. lbz. et fier. et bonuz.
Et si posueris medicinas pre-
dictas in fixis in aludello ad
soluendu donec fiat aq̄ clara.
et post congelaueris in lapide
et lapidem illum ceteris sup
ignem cum oleo phuro: fac
q̄ laboras tui fructus multi-
plicabit. Et si eam semel
ad minus in solure fuerint
p̄ alembicu distillaueris: in
quaduplo augmentabitur
fructus.

in rubeum tingit

De elixirio cuius 1. 3. 40 bisantios

Elixire m̄m et Sume. q̄ conge-
latu in archasita atrina: et
tandem atamenti: et q̄ntu
est atamenti: t̄m. 00. atim
et quantu est. 00. t̄m. * et
tere hoc totu cum aqua cinis
querus. morans in aqua p̄
4. horas: ut dissoluatur. post
assa t̄m assanone lenta: et sit
tere: et assa. p̄ vices. 24. et
no mibibas illud in aqua cinis
m̄l. p̄ma vice: deinde subha
maludello. p̄ 3. vices: et exiet
rubeu. Et si exierit album
mibibe illud cum aqua * in
qua sit dissolui atamenti t̄m.
et calcanti. Et sit de vno quoq̄
t̄m. quantu est. 4. ps aque.
et assa illud donec puemat ru-
beu: ut epar. mibibe: et assa.
et proba sup laminam: que
dissoluit. statim postea dissolue
et mibibe cum eo cinerem et
quem diu in capitulo cineris
ior. et pone in fumo: et dissolue
in aquam rubeam. post conge-
qua congelabitur in massam
cuius 3. i. tingit. 40. bisantios. O.

De elixirio ad rubeum

Elixire ad rubeu. Rx. q̄ 3. de et
et. decem dragmas de. O. et
ferret. i. amalgama sobzela p̄
marbre: et laualo cum sal gema
et cum aqua. e subialo t̄m
vegades. de qui q̄ zoniaga el. O.
fixo in et de puy embuzalo
in sal * rubificat et fix. e de
aquest metras in pes. sobz.
10. de. O.

De multiplica

Her est multiplica
ex elixirio
Re. q̄ cum de
renu vel duo
volueris: et fac
quemadmodu se
O. rubificat q̄
donec tingat
et ponas et a
O. et resolut
m̄feg ad fin
dimitas ibi p̄
inde euania a
et remanet
ampullat. q̄
ponas ad desic
ad ignem ten
reter sol. et v
fla: et dissolue
Dupli. O. rubi
qm in aqua
Et ita fiet in
Et deinde m̄feg
sit. et pone ad
operabis aqua
sed remanet t̄
nebu alior e
nebu calos
Deinde habes
ponas in ea
soluent: et po
calide et ex
alembicu t̄m
fiat mel. et
et imponas lan
ad spissitudme
perne: et sit lon
que balneabim
optimu. quod

De multiplicatione solis

Hec est multiplicatio ☿ que oritur
ex elixirio

R. 5° ann. de voluntate vni flo-
renu vel duos aut plures quot
volueris: et fac ex eis amalgama
quemadmodum scis. et accipe duplu
☿ rubificati quam tunc ponas
donec tingat Luna. in colore ☿
et ponas ☿ amalgamatu in aq
☿. et resoluetur ☿. et ☿ descedet
in feris ad fundu calinati. quod
dimittas ibi stare p die vnu. de-
inde euania aquam in ampulleta.
et remanebit ☿ calinatu in fundo
ampullette. quod ☿ accipias et
ponas ad desiccandu ad solem vel
ad ignem temperatu. si no appa-
ret sol: et repones ipm in aqua
sua: et dissoluetur. Deinde accipe
duplu ☿ rubificati p dicti: et pone
ipm in aqua ☿. et dissoluetur.

Et ita stet in sole p mediu diem.
Et deinde misce ambas aquas
fit: et pone ad distillandu: et re-
cuperabis aquam et no totam:
sed remaneat tertia pars. et rema-
nebit albius omni mure: et rema-
nebit calces in fundo alembici.

Deinde habeas aquam ☿ et
ponas in ea calces p dictas: et
soluentur: et ponas in meribus
calidis et extrahas de aqua p
alembicu tanta: quousq remaneat
sicut mel. et remoue ab igne.
et imponas lamina subtilem ☿
ad spissitudinem dorfi altelli seu
perne: et sit longa: et tanta ps
que balneabitur conuertetur in ☿
optimu. quod si no fuerit: addes

ibi de ☿ rubificato dissoluto in aqua.
☿. tunc quousq faciat experi-
entiam predictam. Et quando fe-
cerit pbam et experientiam pre-
dictam: reponas in ampulleta
cum collo longo: quam ampulleta
ponas in olla magna plena
fimo equino cu multa aqua:
et reponas in furnello cu lentu
igne: et bulliat tantu quousq co-
uertatur in spissitudinem butiri.

Et hoc facto: reponas in cineribus
calidis: donec desiccet. Et iteru
dissolue in aqua ☿: et repones
in ollam cum dicto fimo equino.
et bulliat: quousq conuertatur in
spissitudinem butiri: et erit per
fortum elixir. Deinde accipe
calcem ☿. et dissolue in aqua ☿
et quant dissoluta erit: ponas
in ea tantu de dicto elixirio: donec
recipiat colorem ad similitudinem
florem: et ita stet mixtu per
duos dies in fimo: Deinde extrahes
aquam posita ampulla super
meres calidos: et remanebit
calx crocea in fundo ampullette.
Deinde deinde si volueris redu-
cere calcem in corpus ☿. ☿. ☿. ☿.
partes. ☿. et ☿. ☿. et ☿. ☿. ☿.
seu pinguedinis butiri. et ☿. ☿.
et oia hec sint quita pars calis
☿. et ☿. et sit tantidem. ☿. cu
☿. et pinguedinis butiri. et ☿. ☿. ☿.

Si vis operari ad ☿. reponas
in aqua sua: et quando resoluta
fuerit: extrahas aquam p alem-
bicu: seu in meribus calidis.
et accipe cineres: et redue in ☿.
in rebus supradictis: et iterum
dissolue in aqua sua: et recuperabis

calcem: et reducas In. O. Et ita
facias tribus vel quatuor vicibus
Accipe. O. et dissolue in aqua
f. et pone de elixirio pur sup
dictum est: et extrahe aquam.
et accipe calcem: et redue in corp
nisi rebus supradictis.

Ad faciendū medicinā ad albū

Si volueris facere opus ad albū
videlicet ad limam: quod erit op
vile: nec potest esse pulchrum nec
melius. Et scias q pondus vni
huius proietti super .400. pondera
Φ. rudi in vno crucibulo magno
conuertit ipm in veram. O. opus
ad omne iudiciū et examen.
Accipe Caparose: et viridis eris
mugher ipoz lbr .1. et virzoli
boni et viridis lbr .5. et omabz
3. 4. et her oia contresco supal
sime quodlibet de per se: et reibella
singula de per se. Quibus pistis
et reibellatis: oia optime mörpora
et omiste simul: et repone in bri
nali alembico superposito optime
lutato: et repone in vase terreo
pleno meribus reibellatis super
fuznellum: et igne lento supposito
collige primam aquam in ampulla
donec videas mutari caput ale
bici in colorem ignis. Et viso
hoc signo in summitate capitis ale
bici: aufer ampullam in qua
recolligisti primam aquam: et
repone aliam ampullam: in qua
recolligas secundam aquam: et
ista sit bona et fortis. In qua
pone mediam libram lime sub
tiliter foliate: aut hmate: et

statim claude os ampulle: et dissolue
lima: et effinet aqua eadem viridis
Deinde pone ampullam in meribz
calidis: in quibus stet quousqz aqua
quasi tota euaporata sit. Deinde
habeas de sale sepeuato et resolutio
in aqua dulci repida. Et si sal dis
solutus fuerit: et proicias in lime
dissoluta seu resoluta in aqua forti
et scias q fiet alba: quam dulcor
euania in ampulla vitrea: sed q sit
bene frigida. Et deinde habeas
aquam claram dulcem: in qua
lima supradictam lime fortiter.
Et hoc fiat totiens: quousqz tota
passeo separet. Deinde accipe
dictam lime: et deserta eam ad
solum: seu ad lenem ignem: Quia
desertam resoluas in aqua forti:
quam desitabis et lauas et sica
bis vt supis fusti. Et iterum
resolue in aqua forti in qua stet.
Deinde accipe heratium sublimatum
albū et fixū et ex eo vinas .4.
et argenti sublimati albū et
fixū .4. 3. et facias resolu istos
duos spiritus: quilibet p se in
aqua forti: quemadmodū fusti de
lima in ampullo: et quando re
solutes fuerit: coniunge tuas aquas
simul in vno vase v3. lime supra
dictam: et spiritus supradictos dissol
uitis in ampulla vitrea: et facias
bene bullire cum lento igne in pa
tella plena meribz reibellatis calidis
clauso nichilominus orificio ampul
lette. In quo igne sit clausa sit
per diem vnu naturalem. Deinde
aperi os ampulle: ad hoc vt aqua
ibi existens euaporare possit posita
in sup igne: ubi stet: donec euapo

et remanet
Deinde extrahe
quam que est
et aquam lime
teriam: quam
et cum mibi
Bx. albumina oia
et ea mörpora
vitae in alemb
aquam: quam
Deinde habeas
quam mörpora
talio maioris
a putredine et
calida dissolue
per filtrū: et
congelato orn
ad dissoluendū
resolue et liqui
hac aqua habet
et aliam libra
ouoz rectificati
maiori: quemad
peris comiste: et
et distillans eu
medicam pre
et deinde si vis
cum fundo tot
quam reponas
lido per .x. d
melior et penet
Et resoluta et
tenia pur pōx
vini in alemb
et aquam distilla
et confusa eam
latis augt
et pmitas mfi
Et extrahe ma
et contice sub
meam aquam

ret^r et remaneat tertia pars aque.
 Deinde extrahere ab igne. et materiam
 quam que est in ampulla exhe.
 et aquam lime lava q^d istam ma-
 teriam. quam desicabis in sole.
 Et eam mibibe in aqua misceas.
R. albumina ouoz et calcem maiorem
 et ea miorpora. et pone in vrinah
 vitreo. in alembico desuper. et exhe
 aquam. quam reponere ad partem.
 Deinde habeo lib. i. armomian.
 quam miorpora cum vna aha lib.
 talis maioris fortis. et caueas nbi
 a putredine et ferore eig. et nuaq^{ue}
 calida dissolue. cc. de m distilla
 per filtru. et deinde congela. Et
 congelato armomian. illud reponere
 ad dissoluendum in loco humido: quo
 resolutum et liquefactum videas. De
 hac aqua habueris libram vnam.
 et aliam libra aque albuminum
 ouoz rectificat mixte in calcem
 maiori. quemadmodum nbi dixi su-
 perius comiste. et distilla p^{er} filtru.
 et distillans eis paulatim mibibas
 medietatem predictam in marmore.
 et deinde si vis reponere in ampulla.
 cum fundo rotundo. et cu collo longo.
 quam reponas in fumo equino ca-
 lido per. xv. aut. xx. dies. et tunc
 melior et penetrabilior erit.
 Et resoluta et mibibita dca ma-
 teria put p^{er} dixi. reponere eam in
 vrinah in alembico. ad distillandum
 et aquam distillatam reponere ad pre-
 et consuere eam bene. et tunc distil-
 lationis augere igne in septuplu.
 et p^{er} mittas in frigidari.
 Et extrahere materiam ex ampulla
 et conterere subtilissime. et mibibas
 in eam. aquam distillatam suam.

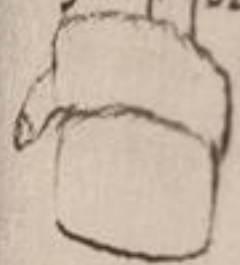
Et cum bene mibiberis. et tu reponere
 in vrinah: et distilla aquam pur-
 puris fecisti. et colligendo aquam
 distillatam in ampulla. Et sic
 conueniens facies distillando mibibedo
 et congelando: quousq^{ue} tota ma-
 teria remaneat in fundo vrinah.
 fixa: ita vt amplius ascendere ne-
 queat. Et si forte ascenderet
 et aqua armomian. et albumina
 ouoz desiceret: reficias aliam
 pur puris fecisti: terendo et m-
 bibendo et distillando prout pur-
 fecisti et congelando conueniens donec
 tota materia remaneat fixa in
 fundo vrinah. Quam extrahere
 et subtilissime conterere in lapide
 marmoreo. et reponere in vri-
 nah vitreo. aut in ampulla.
 quater optime lutata luto sapie.
 vno super aliud lutu: quam
 ponas ad desicandum: et sicca cum
 fuerit: pone in furno reuerbe-
 rationis. in quo stet tribus diebus
 naturalibus: et extracta respuet.
 et in ea inuenies tuam medi-
 cinam optime purgata ab omni
 imundicia. Quam accipe: et
 subtilissime conterere in lapide
 marmoreo: quam optime trata
 mibibas aqua salis fixi et sim-
 denis. que aqua fit hoc modo.
R. et conterere et fac resolu-
 in aqua calida clara et dulci. et
 eo resoluta. dimitte requiescere
 in hac aqua per vnu diem natu-
 ralem: deinde fac distillari p^{er}
 filtru. et distillanti fac congelari
 in magna stucilla plumbea: in
 cineribus calidis vel in parilla.
 et ea: quia terra non potest sustine

et in congelata sunt: extrahere ea
et facias optime siccari ad solem
vel ad ignem: Et in sicca sunt:
contere eam subtilissime.
Deinde reponere eam in olla terea
munita: aug. ovescunt luteis
et claudes luto sapientie: et fac
eam siccari ita q. luto sicca sit.
et reponere ollam in furno calido
extracto pone: quam ibi dimit-
tes per noctem unam. Sequenti
die eam extrahere: et contere sup-
tilissime: et fac resolui in aqua
calida dulci claza. quam dimitte
requiescere et refrigerari ut p. q.
quam distillabis p. filtrum: et fac
congelari ut prius: et iterum extracta
contere. desicca et dissolve ac di-
stillare et congela. sic faciendo
septem vicibus. Et deinde con-
tere subtilissime: et reponere in
capitulo facto ex calce vicia: et
meribus in equali pondere ad
formam lixivii: et fac dissolui
et requiescere in eo p. diem
vnum. Deinde fac distillari in
congelari et siccari in furno
pur prius fecisti: Et deinde
fac resolui in capitulo distil-
lari congelari et siccari: et
hoc fiat per capitellum tribus
vicibus. Deinde habeo bona
quantitatem urine puerorum
masculorum virginum bene puri-
de et veteris: quam deo qui fa-
nas super ignem usq. ad con-
suspensionem tortie parvis: et
deinde fac eam distillari per
filtrum: aut p. alembicum
Et hoc facto: fac eam distil-
lari p. alembicum: et hoc facto

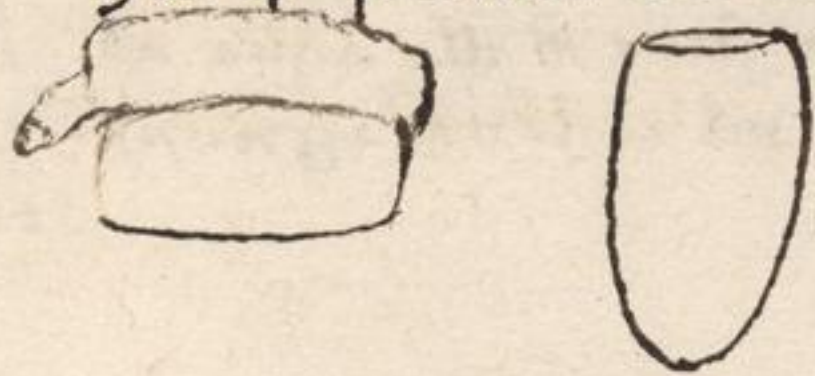
fac distillari dissolui dictam ma-
teriam in dicta vicia puerorum
et congelari: Ita et taliter q.
septies reiteret in dicta vicia
Et tande misce eam in calce
vicia: contrito prius subtili-
dicto sale super fuso aceto forti
in quo resoluiatur: et deinde
distillet et congeletur ut sis.
et desicet ad solem: et con-
teat subtiliter in lapide mar-
moreo: et reponat in loco hu-
mido: ibiq. stet tamdiu donec
dissoluiat super lapide ipso mar-
moreo: quam resoluta recollige
et distilla per alembicum: et
quod distillatum fuerit congeletur
ad partem: et feres contere in
marmoreo: et ibi dissolui per-
mitte in loco humido ut prius.
Et ea dissoluta distilla per
alembicum pur prius fecisti.
Et sic facies totiens donec
dictu sal ~~et~~ totu distillatum
sit per alembicum. Et hoc fit
omnis tota aqua nra in vno
vicali: et distilla p. alembicum.
in necesse sit ut tota distillet
per alembicum. Et in hac aqua
mibbas nra medicina sup. dicitur.
Et sic fiat totiens mibbendo
secundo in corporando et distil-
lando: quousq. tota medicina
fusa remaneat in fundo viciat
tamq. ceta. quam sic fusanq.
dimittes stare super ignem
4. diebus naturalibus: quam
refrigeratam et congelata
capies et fortiter contres
super lapide marmoreo super
quem stet quousq. in aqua

dissoluta fuerit
dictam aquam
sic: et distilla
vicali viciat
vno palmi
et forma p.
et desicet m.
xiii. Et reponere
in patella r.
rubis rebella
et suppone
aqua que est
gelata. que
teras in lap.
et reponere
sic bene m.
humido ut
cane ne be-
candem m.
tuebur: et d.
distillatam d.
et congela:
vel quater
soluendo distil-
et congeland.
pacto: accipe
et eam conte-
accipe ceuab-
nas vnam
plus et
cum modico
ruri: et pon-
400. 3. seu q.
et propter po-
dictu q. et n.
ceua bula sta-
carbonu et n.
optimu azg.
habet form.

dissoluta fuerit: demum distilla
 dictam aquam per filtrum pur-
 gis: et distillatam reponere in
 urinali vitreo: altitudinis
 vni palmi tantum factum mo-
 et forma puri tibi ostendi,
 et destillasti in fine pennis eli-
 xir. Et reponere dictum urinale
 in patella terrea plena me-
 ribus rebellans subtilissime
 et suppone ignem lentum: quousque
 aqua que est in urinali sit co-
 gelata: que congelatam con-
 teras in lapide marmoreo:
 et reponere eandem medietatem
 sic bene contritam in loco
 humido ut dissolvatur. Sed
 cave ne ventus aut pluvia
 eandem contingant et con-
 turbent: et dissolvatur. quam
 dissolutam distilla ut prius
 et congela: et hoc iterum
 vel quater. contrahendo dis-
 soluendo distillando per filtrum
 et congelando. Et hoc sit
 pactum: accipe nam medietatem
 et eam contrahas. demum
 accipe cucurbitulam in quo po-
 nas unam partem huiusmodi
 solis et huiusmodi plumbi
 cum modico salis sepan bene
 triti: et pone desuper. Φ .
 400. 3. seu quantum volueris.
 et prout pondus unum super
 dictum cucurbitulam: et claudere
 cucurbitulam stans super ignem
 carbonum et converteretur in
 optimi argenti.
 hoc est forma urinalis

Ad faciendum elixir ad album

Hic tractat de elixire ad album.
 Re Otto. sublimatum. Φ . sublimatum
 sicut supradictum est ante de quolibet.
 et pulverizatum primo in mortario
 post super lapidem imbibendo
 cum oleo tartari. post pone
 in una fiala rotunda ad modum
 penni: cum parvo foramine.
 super: et cooperi bene rotam
 fialam cum luto sapie: excipio
 foramine. post pone in ci-
 neribus madefactis et rebel-
 lantibus: et da ignem lentum, quousque
 exeat humiditas. demum claudere
 os fiale cum luto luto. et da ignem
 forte de mane usque ad noctem
 hieme. de mane usque ad meridiem
 in estate: post dimitte infri-
 gidari. et frange fialam: et
 invenies in fundo lapide durum.
 Iste lapidem pulveriza in mor-
 tario: demum super lapidem: et
 imbibas cum oleo tartari super
 lapidem ad solem per 4. dies.
 Et da sibi tantum de oleo quousque
 vice: quod possit esse sicut lumen.
 semper imbibendo: et desiccando.
 post pone in alia fiala sub
 cineribus sicut per 4. dies
 dando ignem die ac nocte desuper
 cum carbombus. Transactis
 illis. 4. diebus frange fialam
 et invenies lapidem durissimum
 post istum lapidem pulveriza
 prius in mortario: demum super
 lapidem. Et in isto pulvere ingre-
 tantidem * sublimari: et
 tere bene ad umbram per 6. dies
 super lapidem. Et in illis. 6. diebus

pone lapidem in loco securo.
et inclina ipm ex vna pte
aliquantulu: et suppone stu-
tellam vitream in qua cadat
quod solutu fuerit. Et semper
de die in diem: mole ad ming
semel: quousq; no exeat de illa
substantia plus de aqua.
Accipe istam aquam: et mitte
am puluerib; qui snt super
lapidem: molendo et mibedo
ad solem: quousq; sit mibibita
tota illa aqua: et no sit tediū.
Post m totū snt snt: pone
in alia fiala sicut dictū est p
.6. dies: die ac nocte faciendo
ignem desuper m carbonib;.
Transactis illis diebus: frange
fialam: et inuenies lapidem
durissimū sicut ferrū. que
pulueriza in mortario: post
super lapidem multū: quousq;
fiat sicut sap. seu medulla: et
hoc erit signū eig. Et m hoc
signū apparebit: tū accipe
fialam sicut vrinale: que ha-
beat nullū sicut pirū: et fo-
ramen strichū: in quo ponas
medionam tuam: et claude
bene desuper m ceta vel amy-
luto. Istam fialam pone m
camistello de fishbus: et stet m
medio: et aliis non tangat
fundum. Post pone m fimo
equor; vsq; m .40. dies. semp
de .10. m .10. dies mutando
fimu: et ponendo aliū nouū.
Et her est solutio perfecta: et
mediona perfecta: Que fit
m .40. diebus. Si feceris com-
plete que supradicta sunt.

Transactis aut illis .40. diebus.
Extrahē fialam: et distilla me-
dionam p filtrū. vel palem-
brū. Et pone eam sic solutam
m vitro spisso: sicut sandella.
hoc vitru pone m concha plena
merte crebellata m furnello
tuo: et da ignem die ac nocte
quousq; vagulet m puluē
et de isto puluere pone vnu
pondus super .100. pondera
S. Et sine aliqua falsitate cir-
bonū m merino: et m omib;
pbanoib; Sed si m isto spri-
tibus quando ipos coniugis
pones tertiam partem. O.
talemare. Et feceris sicut p-
dictū est: et q sit totū mst
solutu: et congelatu: cadit
vna pars. sup. 40. S. no pur-
gate. Sed si est purgata sit
supradictū est: cadit vna ps
sup. 40. S. et erit melior
O. minerali pro certo.
Exphat opus. 4. spiritū
quod expeo est magis corale
et pferat ipm m .4. mētib;
Carissime non dicas: quia
magnum secretū est p certo.

De compositione elixir. ad solem

Hoc est elixir ad ☿. quod
est magnū secretū et vtile p certo
Be ☿ et fac amalgama cum
☿. caue ne promas m aqua.
nō. sed pū m aqua facta de
sale nitri: et rapazrosa. m
dimitte stare m illa aqua ad
solem vel ad lentū ignem

*Nota
hanc
Finchura
Satis
apparente
sup. 13*

et ☿ dissoluit
et ☿ reman
pulle snt est
subtilissima. e
illam a puluer
aquam m vit
ad ignem. sup
et distilla aqu
melior est p
vinalis iuu
m. dissolue m
separa que snt
et ista. ☿. ex
m colore aqu
qui remanet
modū inuam
vel ad lentū
lignū dissolue
aqua facta de
et q snt 2.
tertia pars sal
clarū ☿ et
mstet. vna
☿. subfican
sine rapaz
mar ad modū
reori. Ita hab
O. rōnda et g
f. quātu vng
de vnga m
aureo. et hoc
terti vnga il
p.3. dies: et
tigerit de vit
maximū secre
m snt de ☿
q sit v dicto
tūq; firmen
regulū m la
m odore bono
facere multa

et. ϕ dissoluetur in aqua claram.
 et ϕ remanebit in fundo am-
 pulle sicut esset humata ϕ
 subtilissima et tunc separa aqua
 illam a pulvere illo: et pone ipsam
 aquam in vrinale in alembico
 ad ignem. super metes ut scio.
 et distilla aquam in ampulla: quia
 melior erit priore. et in fundo
 vrinale inuenies ϕ rubifica-
 tum. Dissolve iterum ipsum in aqua
 separata que super dicta est ab ipso
 et iste ϕ rubificatus dissoluetur
 in colore aque clare. ϕ vero
 que remansit in ampulla ad
 modum humate desiccat ad solem
 vel ad lenem ignem. post pau-
 lam dissolue ipsum desiccatum in
 aqua facta de sale $\star$. et sale mure
 et quod sunt. 2. partes salis mure: et
 tertia pars salis $\star$ dissoluitur et
 claris ϕ et ϕ rubificatus
 misceatur. una pars in. 2. partibus
 ϕ rubificatus et muretis. uti
 sine capilli dicitur. quousque ve-
 niat ad modum butiri. in colore
 roxi. Ista habent facere de virga
 ϕ conda et granli ibi apposta
 s. quantum unguentum tenerit
 de virga in colore roxi et
 aureo. et hoc prima die. si ste-
 terit virga illa in illo unguento
 p. 3. dies: et erit ϕ quod te-
 nigerit de virga. et hoc est
 maximum secretum in arte. Et
 in fine de ϕ et ϕ signum
 quod sit ut dicto phos habentur.
 tamque fermentum in pasta. et
 tregulum in lacte. et muscus
 in odore bono: et quod habet
 facere multa.

Quomodo autem ϕ sic mutatur
 sit docetur. Nam ipse mutatio
 est: quod facias pbanone. ϕ . et
 quod proveniat ad modum butiri
 quod primo desiccat in furnello.
 usque ad confirmationem terre
 partis: et recollige aquam si
 volueris. post pone id quod
 in fundo remanserit ad solem.
 in turea vitrea: vel ad ignem
 in ampulla. et pone ampulla
 in furnello. Ita quod in furnello
 ponas finem equi: sine ponas
 metes in faciendo aquam.
 et fac ignem. et ibi effinemur
 butirum. id est ad modum butiri
 et facies de Saturno ϕ ut dicitur
 est. Et in hoc facies desiccat
 ad solem: vel in metibus ad ignem
 Et quod in fundo remanserit ex-
 trahere et pone in mortario mar-
 moreo: et dissoluetur in aquam.
 per se. et illa aqua facit ϕ . q. d.
 ϕ . et ϕ . et omnia alia in colore
 ϕ et unguendo predicta metalla
 et ligna cum predicta aqua: et hoc
 est certissimum. :-

De compositione elixir ad rubrum

ϕ partes. 2. ϕ partes. 2. ϕ partes. 2. ϕ .
 ruber. pte 1. fonde fit: et fac la-
 minas. de spissitudine duorum turo-
 nensium alborum. ϕ . vitrioli ro-
 mani quantum volueris: et pone
 in patella vitriata: et pone super
 ignem tantum quod fiat bene sicut et
 rubrum pulueriza subtiliter. et
 misce cum armoniaco. an. simul
 misce fortiter. ϕ vitrioli rudum
 armoniacum alumen de pluma.

88

an. de quolibet vni pondus. Itē
de viridi eris: et de roto ferri
de viridi de quolibet vni pondus
ita omnia mizporent parata
sic. R. crucibulu et pone de
primo cemento vni lectum.
et super pone flammam: et
operi de eodem cemento. et
sit per ordinem: donec crucibu
lu impleat: et claude cu lum
sapientie: et cu erit desicatu
pone crucibulu ad ignem. de
carbombus: et dimitte stare
donec sit bene calefactum.
Et tū suffla plane donec
crucibulu sit bene eubeum
post extrahe: et si erit fu
mū nū repone ad ignem
donec cesser fumare: et post
extrahe: et dimitte mfrigi
dari. Et quando erit bene
frigidum. Reape laminas
et lana cum aqua. salis: do
nec separetur mediona et
hor fac quinquies. donec
luna recipiat similitudine
florenoz. R. secundum
cemento cum bono vitriolo
reudo. sine illo vino an. q. sit
spissa: et pone in crucibulo
sicut primo fecisti: et hor duali
vicius. hor facto pone conetu
et laminas sicut prius: tonens
donec colorem bonū et fusibile
habeat. R. de ere vsto, bene
rito partem vna: de sale ar
momato pan. et pone in vti
nali: et claude ac si velles sub
limare aliquam rem. et pone
in patella plena cineribus. et
fac ignem fortem p mediu die.

unge

Et in tertia acipe de ista
materia vel mediona partes
vnam: et de vitriolo rubifi
cato duas partes. et mole vni
simul. R. de antedicto ere vsto.
sic preparau. et mpastra in
aceto supra petram: et di
mitte siccari. Et quando erit
siccū iterū mpastra. cu aceto.
et sit sicut sal spissa. de quo
glumabris laminas illas: et
fac vni lectu de laminis:
et alterū de puluere vitrioli
rubificati: et claude et pone
in igne donec crucibulu sit
eubeum. Et hor fac ter vel
quater. et erit bone et
malleabile. Si in ista aqua
nouem vicibus eas extinxeris:
habebit colorem florenorū:
et erit. 21. quadratoz. qua
aquam require mfrigi sub tali
signo. folio. 43.

Ad Rubem

R. vitriolu et meli opzimum
q. 20 manū. et calona ipsum
in fornace in vno vase crudo
deterra: et pone in medio for
natis. post modū dissolue in
aquam demittens: distilla
per filtrū: et suta ad ignem
lentū. post modū tuta ipm in
tertia parte salis armoniaci.
et pone vna. 3. sup. 4. lime
et habebis. q. m. 20. quadra
to et plus.

Ad R.
Lime libra
mon. 3. 3. va
simil. et omib
et pulueriza
puluerem: et
oni. et pone
sit vas de v
pydis facti
pustam posu
pone strati
vni strati
nec latera
pone desup
sicut primo
hor fac qu
post roper
ne reppra
istud vas
vno resto b
ollam. In qu
bellate de su
sint oneres
dignoz: nec
cineres vno
de carbomb
hor facto: e
time. et m
mezary re
vimali om
Et hor fac
nodo cum
sublimaret
verminul
vimalis m
Post acipe
de v partem
fise: et erit
des granis

Ad Rubrum

Re. Lime libram vna. auri pig-
menti. 3. 3. vel. 4. et misce oia
simul. et mmbuze: et post tere
et pulueriza. Et post accipe istu
puluerem: et impasta in clara
omi. et pone in fundo vasis. et
sit vas de vitro ad modum
pyridis factu. et desup istam
pastam positam in fundo vas
pone stratu vermiculi. Ita q
vnu stratu no tangat aliud.
nec latera vasis. post modu
pone desuper de predicta pasta
sicut prius bene calcando. et
hoc fac quousq; vas sit plenu
post moperi. et luta bene
ne resspirare possit. Et pone
istud vas vitri sic positi in
vno testu bono. i. super vnam
ollam. In qua sint mieres vi-
bellate de supmis. et desuper.
sint mieres ad spissitudinem duoz
digitoru aciculata. et calca bene
cineres vndiq; postea fac igne
de carbombus. p. 10. vel. 20. dies
hoc facto: extrahere. et tere op-
time. et micta cum tantidez
mercurij reudi. et mitte in
vimali cum alembicu. et sublia.
Et hoc fac ter semper repo-
nendo cum vermifello illud qd
sublimaretur vel fac tantu q
vermiculus fundatur in fundo
vimalis in. 4. vel. m. 4. vmbz
Post accipe illud fusu. Et pice
de eo partem vnam sup. 10. luc
fusa. et erit aurum optimu
des granas

Opus ad albu vel ad Rubru

Re. lbz. 3. olei laterum factu ut
inferius scripsi est. et libram
vna. auri pigmenti dissoluti
in capitulo infrascripto. et misce
simul. et distilla per alembicu.
Et totiens id quod distillauerit
reduc sup id quod distillatu no
fuerit. sed remansit in fundo
vasis. et distilla donec totum
in simul distillatu fuerit. **Tunc**
Re. lbz. 1. de ptra distillatione.
et ponas super. 6. lbz. mercurij
sublimati in cucurbita habente
largum fundum locati. positi.
et superpone alembicu. et
sigilla iuncturam: et fac igne
de carbombz: et si velles sub-
limare p. 3. dies et p. 3. noctes.
Et si aliquid distillat collige. et
pone ad partem et dimitte in
frigidari. et inuenies tuam
massam duram extru. et m-
gram et murg albam vel luaz
fixam in fragibilem. de qua
pone partem vnam sup. 40. ve-
neris pparat in sale separ.
sicut preparat lima ad finen-
dum aurum albu. ut inferius
distinet. et inuenies dealba-
tionem ita bona sicut est boarig
postea misce cum tanto bone
lime quantum ista est. et funde
in cucurbita. et habebis limam
bona. ut est turonensis grossa
et continue exit alba ab igne
et sustinet fusiones. et omnes
deuotiones ut proprie lima.
Et si recipias. 4. 3. plumbi et
3. 1. solis solian. et facis amal-
gamma. et lauens ipm in aceto.

et sale ut scis. ut sup^{ra} dixi. et ex-
siccaveris in panis huius. de huius
ditate. et post posueris eam
in mactibita parua ut decet. et
sup^{ra} posueris ei de dicta distilla-
tione olei laterum et auripig-
menti. 3. 1. et sup^{ra} posito alebri
ignem dederis. 1. 3. dies et 3. noctes
ut supra fecisti. de germenio sub-
limato. et inuenies massam ru-
beam ut sanguis frangibile fixa
quam affina in mactibus. et re-
manebit. 4. 3. de alio tali quod
est florens. Et eodem modo
eadem preparatione fixat^{ur} amal-
gama factu de germenio et lina
et enam amalgama de venere
et germenio. Et eadem prepa-
ratione et eodem modo debent af-
finari in mactibus sicut affina^{ntur}
amalgama de sole. —
Oleum laterum fit ut supra
ut in frigus nonnet^{ur} in fine usque
operis. Et facit sup^{ra} ad ca-
pitellum dñi Alberti monachi. ca-
pitellum supradictum fit fit.
R^{ex} mirus de vinibus aut de cam-
pi. mactibus quibus paratis. 2.
et calas vine. p^{er} 1. Et si nō
habeas mactes. loci ipso accipe
mactes lenis. Et facias q^{ui} ha-
beas de tali portione ad qua-
titatem. 1. lbz. et maiorem
capitelli quantitate si vis fac.
accipe plus secaria calas et
mactes. et pone in olla honte
foramen vniū in fundo. sup^{ra}
quod foramen sit frustu regle
quod super occupet vniū. Ro-
ramen. et hoc ut aqua laterum
exeat per ipm. et cassa mactes

et calorem paulatim vel solari
donec. 2. p^{er} 5. olle impleantur
et imple ollam post de aqua
calida. aut frigida. et calore
dimitte. et recipe colaturam
in vase vitreo vel vitream.
Et nota q^{ui} debes implere olla
de aqua tribus aut quatuor
viabus. idest donec mactes
guttare foramen olle mactis.
et tūc preest nō des plus de
aqua. Et si fortis capitellum
facere volueris. reuert^{ur} tribus
viabus sicut p^{ri}mo fecisti.
Et. R^{ex}. 2. lbz. oo. pulueriz an.
subassime. et mibibe in aqua
vitrioli et vridis eris. sup^{ra}
mactem ad modum coloris
molendo multum et multum
itaq^{ue} veniat subtilissimum et
fiat liquidum tanq^{ue} color de quo
debet p^{ri}mo. tūc accipe dictum
oo. sic mibibim. et pone de
eo in capitello paulatim tūc
bulliente in vase vitreo vel
de vitro locato in mactibus
rubellans. ducendo continue
in baculo ad findendum in suam
rate quousq^{ue} totū. oo. sit fustu
et dimitte in frigidari.
Et nota q^{ui} oo. dissolueundum
est. et capitellum debet esse. 6. vel
8. lbz. Et si nō esset bene solutu.
adde de capitello donec bene
totū soluat^{ur}. et cola prius quod
est solutu. et pone capitellum
super non solutu. Et istud
oo. mfrigidatu quod in capitello
p^{ri}or de aceto albo fortissimo
quantu ipse in toto capitello et
plus quousq^{ue} totam salsedine

extraxerit a. oo.
et saluando resu-
atq^{ue} post laua-
9. mfrigidat^{ur} et
et aqua post col-
ore absque
sicut ad solen
ignem ut veni-
ignis de quo
in opere mfrigidat^{ur}
albu. R^{ex} lami
preparare lami
luna. et semen
rombusto bene
quod melius est
p^{er} 12. vires. et
et vas habear
et sup^{ra} per totū
donec sit lina
gibilo. et tūc q^{ui}
et est autu albu
mactem. et sup^{ra}
Et quando volueris
rize. R^{ex} salsedine
tatur an mib-
et sicut et finde
et erit dulcis. Et
et una usque pul-
modo possunt ca-
omni sale p^{ri}or
vase. vel mact-
et calina lina
corpus cum pu-
Et hoc fac tūc
habeas pulu-
idem fane de
et reducendo +
De oleo philo-
Hoc est oleu la-
tratar in ista
R^{ex} lapides salice

extraxerit a. oo. colando acetuz.
et saluando residentia. obtine. et
itez. post laua ipm in aqua.
5. miscendo et residere dimittendo
et aqua post colando tam diu q
ois abstuleris ei falsedine. et
sicta ad solem. vel remitte ad
ignem vt recipiat sate colore
ignis. de quo oo. sicta. et miste
in opere infrascripto. du. q. est
albu. Rx laminas eris puri.
preparate lune ad faciendum
luna. et sementa nuni sale non
combusto bene trito. vel no trito
quod melis est. et dimitte igne
p. 12. vices. et sic mediocriter.
et vas habeat forame desuper.
et sup per vnu apertu. hoc fac
donec sit luna alba et bene fran
gibilis. et tunc est bene purgata.
et est aurum albu recipiens omes
tincturas. et sustinet ignem.
Et quando volueris ipm dulasti
care. Rx salis armoniaci et salis
tataron an imbibe omia in vino
et sicta et sinde luna in istis reb
et erit dulcis. Et sicut parit. q.
et vna istig pulueris. Et eodem
modo possunt calmare hanc
cum sale sparato vel in. in
vase. vel inter lateres nouatos.
et calina lunam et reduc in
corpus cum puluere iam dicto.
Et hoc fac tribus vicibus. et
habebis pulu. q. Et illud
idem faves de venere calinado
et reducendo tribus vicibus.

De oleo philosophorum. —

Hoc est oleu latazinu de quo
tractatur in isto opere qd sic fit
Rx lapides salicet regulas antiquas

vel alias novas. et frange eas
in lapillos paruos. vt folia vel
micellas. et calefanas eas in
capsa ferrea. vt bene sint igni
et cidentes. et exmigue eas in
oleo annquo posito in aliquo vase
interius vitreato. de terra. et
utru calefac de alijs lapillis
novis. et exmigue in dicto oleo
donec totu ambibat. et pone
ad distillandu in cucurbita
lapillos. et occupent partes
2. et no plus. per tota diem.
Reape quod distillat. et pone
in vase vitreato de terra et
si in. tbr. 2. pulueriza de regulis
annquis vel novis. 3. 2. et cale
fanas. et ignias. in capsula ferrea
et exmigue in dicto oleo distil
lato. et superpone stutellam.
et si flamazet vt exmiguat.
et repone totu ad distillandu
vt supra. et habebis oleu late
zinu. i. benedictu. quod valet
omni gaudente

Opus ad albu.

Rx humanze auricalchi. tbr. i. q.
Et pista in mortario marmoreo
cum pistillo ferreo cum sale et
aceto. et pone q. paulam in
predictis. et pista bene et fac p.
fecta malgamam sicut fit per
longam trinationem. demu
ablu bene ipam in sale et aceto.
fortissimo. donec limpida et pulza
remaneat. post in aqua. donec
exeat limpidissima. post dimitte
nam malgamam p. vnu diem.
et si plus melis erit. post demde

dunde massam istam p paruos
bomnos. et inuolue illos in car-
ta bombias. fmdeluna pure
libra vna. et ipa fusa proice
tuos bomnos paulatim. Ita q
in vna lbz. lune ponas de yhs
bomno. 2. lbz. et proice in cana-
libus sepo vnchs: et proice in
caccata. et habebis de his. 3. l.
duas. dealbano ms: de qua po-
tes facere bonu opus.

De elixirio ad rubeu

Hoc est elixir ad rubeu.

Re. o. to lbz. 1. et de stoberia fri-
tam q possit facere rursum
stram ad modu rste intelli.
non puluerizata in fundo rste
super quem stram stobie far-
aliu stram de o. o. subtiliter
puluerizau. de grossitudine
medy digiti. et superposito st-
hmaruo. 1. stutella superiore
et in inferiori rularit ne re-
spirer lutata: pone ad sublima-
dum in testa cietata locata sup
furnellu: et in humiditas re-
casserit: claudere oreforu in peria-
lini: et vigora ignem a mane
vsq ad vesperam. et dimitte
infrigidari: et inuenies o. o.
sublimatu bene. et quod non
fuerit sublimatu sup feres re-
manens acipe et rre: et
iteru in eisdem fensq vel in
recrenibus sublima vt primo.
Et acipe o. o. sublimatu. et
pone in ampulla. nuz due
pro snt lutate: et tertia
disuoperta: que sit locata.

in testa cietata sup furnelluz.
ad sublimandu: et da ignem
lenem. vt calefiat ampulla
paulatim. et recedat humi-
tas. et in videbis quiescere
ampullam: in carta claudere os ei
cum pena lini. et fortifica igne
donec fundat. tunc in fuerit
fusus ad ignem debiliorem.
contrariu de mane vsq ad me-
ridiem: et dimitte infrigidari
et inuenies rusalgazdm. Et
in fundo ampulle inuenies vnu
lapillu rubeu. quem runde
saluuz fac. nam optimus est
ad tincturam rubeum.

De componendo elixirio ad rubeu
cuius vna pars proiecta super 70
partes lune conuertit in solem

Re. Viruoli lbz. 1. Verdet lbz. 3.
o. 3. i. Viridis cris. 3. s. distilla-
tum in simul palembiu. et collige
aquam que distillat: et
mista aqua dissolue. 43. p. rch
vabz. Et nota q in aqua vniq
lbz. viridi et medie libze verdetti
et 3. i. o. et 3. s. Viridis cris
facta no debet dissolui. nisi 2. 3.
p. 1. mercurij sublimati et debet dissolui
tribus vicibus: semp renouando
aquam. et semp tantu aque po-
nendo: ad dictu pondus azetarij
sublimati. Quare factam de
aqua q nbi sufficit. Et si plures
hic feres. 1. dissolue: melius
valebit. Re s. istig. p. sm. 43.
et 1. 3. p. calomati vt inferius
dorebo. cum o. 2. p. 3. i. et i.
ceci. s. supradicti. et miste totu
in simul. et incorpora in vno
agro distillato sup marmor em

De opere
Opus ad Rubeu
vzan. p. i.
vst. 1. p. Re
man ad pondus
miste dno p
more in dicta
nam ad dissol
equino calido: o
gla in igne
calido: deni
golan: et pon

molendo ad modum coloris et de-
fata in testa vitreata. Et hoc
defectum dissolvit in aqua mitta
que est dicta superius. Ita qd bene
soluat tota materia. et regla
et dissolvit tribus vel quatuor vi-
ribus vel pluribus et quanto plu-
rant melius et magis ascendit
tinctura et pone in ampulla for-
bita vincta luto sapientie qd
lumi ipse docuit et pone ad unum
mensem ad ignem fortem. Ut
stat semper fusa in fundo vasis.
Completo termino dimitte in
frigida et inuenies lapide
rubrum sicut sanguis. proietio
eius est pars una sup. 70. Q.
Venetorum. *De calanando sole.*

Calimano talis est. Rx 73.
Q. et 3. i. et amalgama
simul totum et pone. ∞ pulue-
rizari. 3. i. sup ista malgama
locati in crucibulo ad ignem du-
cendo in pistillo ferreo quousq
totum. Q. et ∞. fugiant. et re-
manebit tibi qd pulverizans
in colore rubeo. Idem potes
facere de Q. sed non ponis ∞.

De opere ad rubrum

Opus ad Rubrum Rx qd pulue-
rizari. p. i. acor ferri et ozio
vst. 7. p. Rx aque salis armo-
nia ad pondus illoz tritu. et
miste dno pulveres in maz-
more. in dicta aqua. Demde po-
nantur ad dissoluendum in fumo
equino calido: et eos dissolvit in
gela in igne in mrezibus
calidis: demde accipe de eo ro-
glatu et pone partem unam

sup. 4. p. res. D. et erit opus
bonum. Et si illud magulatu
erit dissolutu duabus viabus
sufficit ad 20. p. D. et si tribus
viabus ad 30. et si quatuor vi-
ribus ad 40. p. lune. *De calmanone
solis cu fumo sarm*

Et sic debet pulverizari fide
plumbu in vase habente stratu
villu. et pone + desuper: et ster-
aliquantulu: postea portio pulue-
rizare. propter fumum plumbi.

*Cronum ferri sic fit: sicut instig
dorem. v3.*

De immaturatione ferri et terrarum
cum aceto forti rubeo et pone ad
solem duobus vel tribus diebus.
quousq siccetur. Item iteru reape
aceto forte et mibibe et mole in
marmore et desiccat ad solem.
quousq immanura desiccat et
teratur donec convenerit in subn-
lissimu pulverem. *De exis vsti com-
postione*

Es vstum anteq in istis rebus
misteatur debet ablu et lauari
in aqua pura vel in lacte ad
solem. et donec exeat aqua clara
et munda. *De coloratione lune in solem*

Unus operans fuit volens qui
cum roro ferri et cre vsto no
apposito auro coloravit humani
in colorem solis et proiecit ea
in aqua qd.

De elixirio ad albu

Elixir ad albu
Accipe. o. citrinu Ro. i. et tere
bene. et extrahere fumum eig et m-
gredmem a face sua. et impasta
illud in aqua et sale: et assa post
lava et desicca et tere et reitrea

secunda vice operatione: donec dealbetur et non demigretur argenti lamina. dissolve ergo illud et pone in parte. post sume azerarum sublimatum pro albo et tere et dissolve in parte post sume cinerem stagni cum busti et micta cum et dissolve et coniunge istas tres aquas equaliter pone in dissolutione: donec depurentur et sublimentur. post congele in orbo illas. quia congelelabitur in massam. sicut azarop tngit. 3. eig. Ro. S. vertens in saluatorem. *In veram lunam.*

Medicina ad albu. aug vna pars dealbat. 400. eig.

De elixirio ad album

Ad albu. Rx. oto cinerum: et dunde sumu eius: et impasta in 2. 3. mellis: et sit artemicum. Ro. 1. et tere: et reiteta opatione. 3. viabus: deinde sume illud in aqua salis: et assa: hoc em facies donec fiat albu. et lava illud in vna quaq vice: et reiteta operationem. post tere illud in sale et sublima: donec no faciat negredinem. *Postea impasta cum albumine onoz. distillat cum cinere vniuersali salis alkali et tere cum eo: donec deficiat et in ampullam mictetata pone restringe caput eius. et pone in igne fimi per. 7. dies. et stude ne ignis moriat: quia exit massa alba. totum ergo pone in partem. post sume azerarum congelatum in odore azorepi: et tere ipsum cum tantumdem vitrioli aut salis assati: et assa ipsum in sero*

vno. in igne lentu: et pone in aludello cum alembico. et stringe iuncturas et sume rorem eius. cum lava sicut sal. post lava alembicu et pone copertulu: et sublima ipsum per tres vices. reuertes inferius quod est superius. et in vnaquaq vice post sublima ipsum. p. tres alias vices. coniungendo cum eo tantu de salis amari. post sublima ipsum p. tres alias vices. cum cinere ossu et pone in parte. *Deinde suble cinerem ar. et dissolve eam et micta artemicu dealbatu. et dissolve. Et micta azerarum ordinatu et dissolve et coniunge supradictas aquas equaliter: et reuertere eas in dissolutionem quia purgantur: et sublimantur in 40 diebus. post congele ea in orbo. quia congelelabitur in massa alba. et tngit. 3. eig. 400. S. cum saluatione.*

No q. quando tenet q. recipit colorem pulchru cum * et *distempans in aqua. ut dictu est. Sim aut teneat S. defecatur et demigratur.*

Medicina aug vna pars tngit. 40. lue in colorem solis valde bonu.

De elixirio ad rubru

Elixir ad Rubrum.

Recipe is azerarum congelati: pro rubedine Ro. vnu. et tere cum tanto atramento quantum illud est: et mibibe in aqua calis. et ∞. que sic fit.

Rx. ∞. cinerum quantum voluit

et omne in aqua
et coque in aqua
bedine deuenia
cum aqua Ro
et tere supradicta
aliquid de eo
et tere: et p. m.
sume humidu
lima illud ter.
sublimat super
inferius: sicut
operationibus
de aqua sup.
illud septies
et in septima
ter in cinere
ramia de vna
et reuertat et
cum ista quod
tinctura optimi
cum vniuersali
per vices donec
curat super la
tngit. 3. vna
lere. *Valde*
Medicina aug vna pars
De elixirio
Elixir ad Rubru
De azerarum co
quod sit mibibe
et mibibe m
illud est. sed au
ordinu sit me
et teneat cum a
vnam. et pone
assati. quantum
et sublima in m
tam. et tantu
et sublimat rubu
bibe in aqua at
et assa illud. et

et omisit in calce. et tere bn
et aque in aqua donet ad ru-
bedine deueniat. Demde distilla-
nim aqua Ro. in ista aqua.
et tere supradta. vt no videat
aliquid de eo vnu. post deslata.
et tere: et pone in aludello. et
sinne humiditatem eius. et sub-
lima illud ter. et reuertere qd
sublimat superius ad id quod est
inferius: sicut diximus in alijs
operacionibus. Post imbibere
de aqua supradicta. et assa
illud sepius omi lento igne.
et in septima vice deslata illud.
ter in taueriam vna alia tate
ramia de vitro: que fiat pua
et reuerfa et sublima tngens
cum ista quodius corpus. de
tinctura optima. Et si reuerfa
cum veneris dissolui: et assaui
per vires donec resurgat et
currat super lamm na argentea
tngens 3. vna. 40. O. m co-
lore. Valde bonu.

Mediana aug vna ps tngit. 70. lue in solem

De elixirio ad ruben

Elixir ad Ruben
De hercurij congelati. Ro. vnu
quod sit imbibit in atramentu
et auripigmento. tantu quantu
illud est. sed auripigmentum
ortum sit medietate atramenti.
et tecturum cum aceto vni p hora
vnam. et pone in eo tantu sat
assati. quantu sunt atramentu.
et sublima in medietate sui cal-
can. et tantu de vridis eris.
et sublimat ruben. Demde im-
bibe in aqua atramentu dissolui
et assa illud. et sit factus donec

resurgat. et no fumiget. eig
3. i. tngit. 70. O. m. et
si iteraueris opus: illa no in-
diget coniunctione aliaug.

Tinctura in sole minerali ps vna sup. 40. agazopi
De opere ad ruben

Opus ad Ruben.

Re fel hircinu. et fel taurinu.
et dissolue in aceto maligra-
nati. et mali siluestris: et sor-
baru. et pone sub fimo p. 4.
dies. vt melius misculat mior-
porerit. omes supfluitates
propria parua et melius
subliment. beneficio acutans
et acetositas sorboz: post di-
stilla. aquam claram rubeam.
atrimo vregulis vregulatum
post accipias in ipa terna pte
ipis de aqua salis armoniaci so-
luta in aqua vitreoli. et pone
iteru sub fimo. per vnu diem.
quia semper sublimat parua
eig melius acutate salis. et
tincturam salis armoniaci vel
vitreoli se miorporant cum
aqua. fellis hircini et tauri
post cola. in mize anyme
vsq ad tertiam media 3. m.
40. milia agazopi preparati
mutat in et minerali.

De elixirio ad ruben

Ad solem aug vna 3. mutat. 10000. in sole opti

Re sanguine draconis et calce
peregrinorum: que fit de albisimis
auriculis pisciu. marinoz: que
melius suscipit tinctura et rubedi-
nem ppter sua albedine calas.
sit lbz. i. sanguis draconis sit me-
dia. vt mediam tngat ipam calce

Soluendo ipsum calicem in sanguine drachonis in aceto malignanati: et sorbax: et de aqua composita sic tere et mibibe calcem per regimoz mulones donec firmetur aceto: aquando et mibibendo calcem et desiccando et aceto mibibendo et desiccando nam aceto mibibitu et desiccatu prestat tincturam cum sanguine et sublimant omnes superfluitates ipsius illoz acuitatem: et aceto fixatam saporis et caloris erit extra alba ut omnis: et erit in tinctura rubea: Demde solve cum acuitate salis armoniaci et arcamento prius resolutio: et in urinam puerorum .13. annorum prius cocta et dyspuncta: Et de hac aqua sic composita erit calx rubificata: et solve duobus diebus: post cola in oculo calido ad elixir .3. i. mutat x. milia. in optimo sole: et melius minerali.

Ad faciendum es vsti rubenm

Hic docet facere ruben es vsti. R. esustu: et contrite subtiliter post mörpora in ipso ronder salis armoniaci: et mitte ad sublimandum ad lenem ignem: et sal armoniacus sublimabit rubens: Et esustu remanebit in friz ruben. Aliqui ponunt cum ipso cinabru.

Ad faciendum ex luna solem: aug

Ad rubenm vna ps tngit: 10. pro luc

R. esustu: et reuque in igne et proce in oleo m: et sale multo viabus s. 70. viabus et accipe de litargio quantum de exeufo: et ambo fundant a tenor: et fiet lapis rubens. Accipe .2. pro ipso lapidis ruber: et vnam partem solis: et funde totum in reuabulo et fiet totum elixir: post accipe liniam bonam: et funde: et de isto pone pondus vnum supra .x. et erit q.

Ad cmentandum lunam ad albu

Opus ad Albu magu petri de brosa.

R. salis armoniaci et calis vne an. et pone vicesima parte salis tartaron et masta et repone totum in olla mui treata: cum aqua pluviali: et bullat: et fiet aqua coloris alestis in eadem olla. Recape reuabulu quadzatu cum suo conulo quod mittet minus reuabulum p digiti vnu. quod sit forte ad sustinendum ignem.

Item accipe malgamam de luna fina: et fac stratu ad pondus duoz denarioz in fundo vasis. Demde aliud stratu de mabzio ponderis triu denarioz: et sic facias donec vas sit quasi plenu. Demde pone tantum aque supradite q moperiat totum. Demde claudatur et optime intetur reuabulu optimo luto magisteri: et ponat sup igne

carboni ita q
reuabulu totu
mediani horam
ignem mferi
iniqua ita q
candescat p
et non vltra
duraret ama
linam: Demde
et ponatur in
fundum.
forma vase
talis

De cmentan
Ad albu euf
de brosa.
R. ydrognos
duplo pmi lm
in stile in aceto
aceto aceto et p
et salis armoniaci
dissoluenti et
ydrognos per
post laurum o
dicto. Demde
et habes gyp
et fiat stratu
nudu pedis m
constat forte
put factes si
luna: et in d
ponas dictu y
inde superpona
reudum bene
ne desuper igne
per diem vnu n
proce ipm supe
re: mendo na
demde ponat

carbonu ita q̄ cooperiatur
reucibulu wū: et ita stet per
mediam horam. Deinde auge
ignem inferius et superius et ut
iniquaq̄ ita q̄ reucibulu wū
candescat per unam horam
et non ultra: quia si amplius
duraret cinabriu consumeret
lunam. Deinde accipe vitru
et ponatur in cineribus ad re
finandum.

**Forma Vasis seu reucibuli sic
talis**

De cymmentatione lune

**Ad album eiusdem magri petri
de hrossa.**

Re ydrognos: et recludatur in
duplo panu lini: et lauetur optime
in sole in aceto. Deinde accipe
aceti acce et sal tibi et verdetti
et salis armoniaci et pone ad
dissoluendum et ad bulliendum dictu
ydrognos per mediam horam.
post lauerit optime in aceto p
dicto. Deinde fiat fovea in terra
et habeas gypsum albu et reudu
et fiat stratu ad alinid mem
medij pedis in fovea predicta
concretum fortis et constructio gyps
put faceret si cementare velles
luna: et in dicto modo seu stratu
ponas dictu ydrognos: et de
inde superponas gypsum albu
reudu bene conuictum et po
ne desuper igne calidu desuper
per diem unu naturale. Deinde
proice ipm super lapide marmo
reu. molendo cum aqua salis: et
deinde ponat ad dissoluendum

mixtu tamen optime in roznab
ouoze et anation. et eo resb
luto in aquam. eam recolligas
et misteas eu suo fratre: et
lauda deu qui nbi ostendit.

De elixire ad albu vel rubrum

Elixir ad albu vel ad rubrum.
Sicut fensh nuy sale berni crudo
et limatura calibis sic fiat de
vitriolo rubificato.

Re 3. i. salis berni crudi. 3. i.
~~limature calibis~~ et vitrioli rubi
ficati et simul mixtura in
mortario vel lapide: et sicca
et pone in ampulla et sublima
tor. ut alias sublimasti et q̄
in oi vice et omi subli
manone ponderet sublimasti
tamen quantum dnm nunt om
vice addat de crudo. Ita q̄ in
primo pondere remaneat om
vice fortiter et diu absq̄ om
liquore. in maximo mixtu
venit. hoc facto de limatura
calibis et limatura exis et
vitrioli preparaviz an
tibz. i. vel. 3. i. et cum aceto
distillato. 7. et terendo de strata
post modum utru mole in por
fido. et fac spissum sunt esset
firmata. habito magno alem
bino vitriato. et pone in ipso. et
duc leniter hinc et inde. Itaq̄
collo alembrin adherere et la
bys usq̄ ad tpe arnolum ubi
recolligetur aqua. sed apta talit
pennu non descendat. post pme
desiccat pmittatur. post modum
superponat contrita in qua

cucurbita sic calx vna: cineres
clauellani: cineres feni vni
id est cineres tartari: et acetu
fortissimu: et in cineribus ad
distillandu ponat^r et sic stan
dissolunonem recipies plena
superioru corporu in pulueri
aqua: que nunq^m visa fuit. et
id est pulueru roreti: quod nunq^m
in arte viderimus: supplicamus
q^d apud vos habeant: ipm ma
nibus meis fecimus in aiam nram
et p istam viam habuimus dis
solunonem lune artemia: et
azetariu in instanni: hoc est ipa
die. de qua aqua sal Crystalli
nu recipimus: quod adiunctu nro
oleo tartari in aqua albuminu
nutrat omnia corpora.
Figitur aut ipm sal annu nber
oleo tartari in aqua albuminu
in quassu dissoluitur alumen g
laniem de sale. ad albu loquim^r.
Sal aut ad ruberu non indiget
fixatione: quia oia fixa sunt: sed
maceret^r in oleo rubeo distillato
virelloru onoz: quod sic parat^r.
Facto oleo virelloru onoz p distil
lanonem alembici: fectis que re
manent fortissime caluient^r.
in vase obnizato: et caluiente
facta motetur in lapide cum
ipso suo oleo. et bulliant parum
et dimittat ita tinctura mira
bilem. et fixam. distillet^r per
filtru. Et istud est oleu nigris
Et ista medicina abetur lima.
et nunq^m pulueris opus visum
fuit. **R**acetu fortissimu set
distillan. i. lbz. salis bezn set
sublimati in sale ro. octo sublimis

puluerizati lbz. i. et pone om
dno acetu ad distillandu et de
tali distillatura debes macerare
spuo. et nola dissolueno sal
aut quod remanet in fundo
est acetu pulu et p om actu
dissolubile.

De elixire ad rubrum

Elixire pro rubedine

Re ematitib. 3. 4. croci ferri
3. 2. pulueriza subtilissime et
miste simul: et incorpora in
vmo aceto sup marmore ad mo
dum coloris. et sita. et accipe
bis tm salis armoniaci rubifi
cati et miste simul in ampulla
in cineribus transactis a mane
vsq^q ad tertiam: et da ignem for
tem post exitu humiditatis: post
talem donec fundatur: et ascen
dat salis armoniaci quantitas.
sed non tota. Et tempta cum
aliqua re vt scias quando fissu
est: et dimitte in refrigerari
quod fissum inuenies in fundo
tere subtilit^r et dissolue in aceto
distillato bis tribus vicibus
distillando et congelando. et
tere illud: et macta in oleo
virelloru onoz. q. vicibus vt
6. vel pluribus: Et accipe duas
partes Lime puz: et pone
vnam azetariu sublimati et
facas de istis simul fissis la
minas subtiles: et sementa
solati ipas in dno mo pulue
macerato in oleo virellorum
in cucurbitulo: et oppila vt sis
et fonde.

Croci ferri sic fit

994

X. cal.
Sale -
alio
Suff. ma
dem

Croci ferri qualiter
De limamam aqua
in aqua ferri: et
ferri et reman
fingit. Et ista
miste in cucur
in for macta v
debea vel pluri
plus stat: meli
est optimu re
tem no q^d si p
mam mactatu
vradit: meli
De migen do
Ad Rubrum
Re 3. 3. argenti
Et 3. 1. plumb
et malgama
aqua facta de
media lbz salis
virelloru onoz: et
hinc aque dicit
et platu male
pone ad congel
bini aquam re
cedde et macta
congelando et
gela. cum aqua
uasi. et reponi
et macta et p
maneat firma
congelat ad ign
pars eiq^q p
Lima erit sol.
Ad reducendum
Lunam vt fissu
Opus ad album
Re salis armoniaci
pignem. azetariu
quemlibet per se
simul sup marm
tartari. et hoc b

Croci ferri qualiter fit

Re limatezram accendi: et solve
in aqua forti: et congela in cassia
ferri: et remanebit rubea ut
sanguis. Re ista pulverem: et
miste in cucubulo ad caliditatem
in fornace vitri vel calis. 6.
diebus vel pluribus: et quando
plus stat: melius est. Et hoc
est optimus croci ferri.

Item nota qd si predictam medi-
cinam mactabis in oleo phis-
vobite: melius est p recto.

De tingendo ad rubrum luna

Ad Rubrum et vna ps sup. 10.

Re 3.3. argenti vni sublimari:
Et 3.1. plumbi. funde in simul
et malgama: post dissolve in
aqua facta de 1 lbz vitrioli et
media lbz salis mirri. et 3.3.
vridis eris: et in aliqua pti-
hing aque dicti qezurum
et plumbi malgama dissolvis
pone ad congelandum per alem-
bram aquam recipe: quam sibi
redde: et macta: et repone ad
congelandum et macta: et con-
gela. cum aqua quam reser-
uasti. et repone ad congelandum
et macta: et congela: usqz re-
maneat firmu fissum: qd non
congelet ad ignem. tunc vna
pars eig proat sup. 10. bona
luna erit sol.

**Ad reducendum venerem in
lunam ut sustineat mierzium**

Opius ad album.

Re Salis armoniaci: arcem: anzi-
pigmenti. qezurum. et sublimi-
quemlibet per se: post mige omes
simul sup marmorem cum oleo
tartari. et hoc bis: et desura ad

solem: vel ad lenni igne. postea
descende totu simul in frans de-
stensionis. Postea quando
descenderit totu. recipe totu
illud. et mole sup marmore.
ita qd bene pulverizet. post
mibe dim pulverem in aqua
salis armoniaci. et albumie
ouoz. post distilla p filtru
et congela ad ignem. quando
erit distillans. et erit tunc in
prima vice. et pone vnu pondus
sup. x. post mole et mibe in
duo actio. et post distilla per fil-
trum et congela ad ignem. et
erit vnu pondus sup. 10.
Et pro qualibet vice reser-
pta qd in terna vice erit sup. 100.
Et qualibet vice duplica bunt
Et pone vnu pondus sup. ve-
neris preparati. et terna ps
lime. et exibit albu de igne.
et sustinebit mierzium.

**Ad dealbandu venerem ad elixir
hec est dealbano eris seu venis
et est elixir ad albu**

Re 1. lbz de optima luna limate.
et lbz 1. de qezurum ter subli-
mato pma et secunda vice cum
vitriolo. terna aut vice in calce
ouoz. lbz 5. de sale armoniaci
semel sublimato in vitro. vel in
xstallo. et lbz de arcem semel
sublimato cu. q. 1. blanqueto.
et cu battitura eris. et cu ce-
rusa. deinde quemlibet de p se ter
subtilissime et conunge oia
in simul. et pone ad subliman-
dum per decem vias. et semper
sup stratu salis preparati. et

et muenies in fundo calcem
albissimam. De qua calce ac-
cipe lbz. 3. et de limatura op-
time lune lbz. 1. et tu aqua
sequenti micta donec calce
sup laminam deaurat. de qua
pones vna partem sup. C.
Venezis. Et si dissolueris
cum aqua azeroriz sublimari:
et coagulaueris duplicabitur
aia. 3. donas melle rocin et di-
spuma. Et si solueris dicta
medicina cu sale armoniaco.
et aqua azerorizali equalis
pondens erit elixir.

Hec est aqua. Accipe salis ar-
moniaci: salis altali: vridis
eris salis ppazati cu. 3. 4. ceri
vatum distillata per filtruz.
3. decem vime pueror annue
rotte et despumate. 3. quiden
dissolue sales et congelam tem
igne ad modum mellis: ista
dissolue in fimo: ~

De elixorio ad solem

Elixir ad Rubem.

R vridis eris: et finde cu sale
armoniaci ter vel quater de ot
an. post separet sal armoniaci.
et reducat cum sale verdetti. et
anatron. et asparzosa. post de
isto vridi: eris fuso et de sole
finde an. et de illo fuso facas
laminas et ista mientes om
pulvere facto de asp. et p. 2.
de sale armoniaci. de orrea. et
de regulis anniquano rubens.
et de sale ppazato de amansuam
p. 1. post itru fmdas et amies
quousq reapiat mictura instat

nobiscu. et omi vice reducat
cum reductione supradicta.
Et si sat armoniaci addideris
erit melius quanto plurico de
duxeris ad igne cum tanto
supradicto fragm et sic affmar
os. 3. in infimtu. donec no se-
labit plus. et de. 6 lbz hebz
32. purissimi. et est sicut deg
reant in mineris.

De elixio seu medicina ad tingendu lunam in auru.

Elixir ad rubem

R limature eris: seu leurom
et plus valebit: quam lauabis
decies in aqua: in qua solutu
sit sal: et desita in mcribus.
post accepe acetu fortissimu
rubem in quo dissolutu sit
sal armoniaci: et reponet in
ampulla: et fac stare in sole
et comoue singulis diebus
ter vel quater. et efficitur
multu nobile verdetti. quod
dulater fmdet in igne cum
X. et effiet multu rubem
illud es: et conserua ad opus
tuu. postea purgabis bene.
et proies. 3. 1. sap. 70. solis
albi: et dabit ei mictur an
duble et hoc est veru et pro-
batu. v3. q ascendet color auri
ad. 22. quizaros.

De auro albo. si bene quesueris
superius descriptu est de modo
compositiois auro. sup. p. 1.
fol. 19. fol. 3. Elixir fol. 78. fol. 4

Elixir ad album
R lbz. 1. salis an
et serua feres: e
distillata adda a
vridi: et distilla
feres. Et itru m
distillata mibe a
salis an et distill
feres et aquam
accipe ista feres
ad de eis mictum
vridi no distilla
et pone ad sublim
1. quod sublimat
2. pro aqua p
et congelam in
ignem: de quo v
pazato azeroriz a
reunbulu sup ignem
lunam: et ista cap
verum: et fur e
de libro refimo:
Ad facendu ex p
lunam
Opus ad album
R 2 partes salis a
et vnam partem f
et calcem vocat
onorum in duplo
salis: et tere que
demde totu simul
abulo: vel in m
pone in lapide ma
dissoluentu: et co
dissolutum in amp
demde distilla aq
et congela cum e
Cum ista aqua m
cum sublimatu alb
pondere et desit

Elixir ad album. ex o. i. p. 12.
R. lbz. i. salis mris et distilla
et serua feres: et in aqua
distillata adde aliam lbz. salis
mris: et distilla: et sua iteru
feres. Et iteru cum ista aqua
distillata mibibe aliam libra
salis mris: et distilla: et serua
feres: et aquam. hoc facto
accipe istas feres et istas sales
adde eis tantumdem alius salis
mris no distilla: et miste simit
et pone ad sublimandu: et pñ
1. quod sublimatu erit adde.
2. pñs aque pñs distillare.
et congela in ampulla sup
ignem: de quo vna pars. 12.
partes azeruizy congelat in
reunbulo sup ignem in veram
lunam: et istud capitulu est
verum: et fuit extractum
de libro referto.

**Ad faciendu ex loue bonam
Lunam**

Opus ad album
R. 2. partes salis azmomiari.
et vnam partem salis allzali.
et calcem recentem rotarum
ouorum in duplo de pondere
salis: et tere quodlibet per se.
demde totu simul finde in reu
nulo: vel in capsula ferrea: et
pone in lapide marmoreo ad
dissoluendu: et reape aquam
dissolutam in ampulla vitrea.
demde distilla aquam pñs
et congela eam: et dissolue.
Cum ista aqua mibibe aztem
cum sublimatu albu in equali
pondere: et desicta. Et demde

47
accipe istius aztemin partem vna
et de calcem totius pñs deie et co
miste simul: et impasta in areto
forti albo: et distilla p alembicu
et remanebur ad modu paste
ex quo conficiet feusta in mo
du tabellaz: et desictabis ad
solem: demde pones partem
vnam sup aliam in reunbulo
cooperu et sicc: et demde pone
in igne ad fmdendum: et de
stendet bona luna. deo grās
**Ad faciendum ex luna solem
optimu.** vna ps super 10.

Opus ad Rubeu

R. 4. dragmas solis et den
azeruizy: fac malgama in
lapide marmoreo: et laua in
sale gema: et in aqua: et sub
limia tonens: quousq azeruizy
remaneat fixus cum sole: et
postea mibibe eu cum sale az
momiato rubificau et fixo: et
de hac medicina proia prin
vnam super .x. lune.

**Ad faciendum ex luna perfectu
aurum.**

Opus ad Rubeu

R. 3. partes solis et cris leuton
fmi partem vnam: et fmd de dia
fit: et limia: et fac inde malga
ma cum nouem partibz mer
curij: molendo cum sale et aeto
et postea accipe illam amalgame
et mitte in vno vase vitreo et
dimitte stare per .7. dies: postea
accipe .4. partes auripigmenti: et
bozacio partem vnam: et viruoli
albi .2. carubes et attemini: et
omabiz .2. carubes: et viruoli
franne .2. carubes: et .2. carubo

fellus tauri hirci: et miste ora
simul in vase vitreo ad mensura
confectio: et claude bene in
luto sapientie: et totum vas deinde
luta luto sapientie: et postea stat
ipsum in cinere calido. et postea
operi cum cinere calido per
viam nocternam. In mane inue-
nies pulverem. postea accipe
lunam parvam unam: et solis
altam parvam: et finde mstrucl
et proice desuper de dicta con-
fectione. et erit sol pferm.

De medicina seu elixir pfecto

Snas quesitor arno ythg. qd one
opus. iste 3. speneo sufficunt s.
fimus albus. leo viridis: et aq
fenda.

Ad orienus dixit in alio loco. qd
fuit fimus albus. leo viridis:
et amalgama rubeum. et inu-
dica morum: her ora dissoluta.

Ad orienus fuit de fimo albo et
de fimo rubeo simpliciter.

De medicina ad rubeum

Ad Rubeum

Accipe azerum et purga sicut
in libro suam purgationem inue-
nies. et ipsum purgati sublimaz.
sicut videbis in libro sublimationum
et post ipsum rubeificas: ut in
libro inuenies post dissolvas ipsum
ter. et post pone in parre. post
lunam: et calama ter vel quater
et postea pone in parre. Accipe de
azerum alium: et sublima: et subli-
mam rubeificas. et postea accipe de
luna iamdudum. et de azerum eu-
bificas iamdudum: ita qd azerum

sit maior pars qd lunam de re
paribus: et postea mibibe in
aqua iam dicta super: et assa-
et fac sic mibibendo et assando
donec totam aquam bibas: et
postea dissolue. et postea assa-
et post dissolue. et sic fac de-
ries. dissolviendo et assando: et
est elixir ad rubeum.

Opus ad Rubeum. pur dixit
fimus not. Terant de mostah.

Be sulfuris mgi. et azerum
rubei an. et tere subtilissime
quodlibet p se. deinde pone
in aceto ad bulliendum donec
desiccetur azerum. et desiccatum
pone in olla bene lutata et
operi eam bene. et dimitte
per diem unum naturalem in
igne calido. et aperti ollam et
inuenies totum mgi. Deinde
fac bullire in oleo lini. et deinde
pone in fimo equino calido per
40 dies. et extrahere: et finde
20 dragmas saturum et pur
desup. 3. i. ythg matrici et ha-
bebis solem. Cum volas fudere
saturum cum medicina. pone
simul. 20. pars in una medicine
cum hoc qd heas retribulum
preparatum cum cinere mgi.
ita reibellari pone saturum in
medicina et pone retribulum
sup carbones et finde in folli-
tali modo qd ventus non zunar
medicina quousqz saturum
bulliat. nec cesses sufflare. in
folle: et tu videbis qd amphi-
bullit extrahere et dimitte infei-
gidari. forma basis.

Ad Rubeum
Opus ad Rubeum
Be sulfuris mgi. et azerum
rubei an. et tere subtilissime
quodlibet p se. deinde pone
in aceto ad bulliendum donec
desiccetur azerum. et desiccatum
pone in olla bene lutata et
operi eam bene. et dimitte
per diem unum naturalem in
igne calido. et aperti ollam et
inuenies totum mgi. Deinde
fac bullire in oleo lini. et deinde
pone in fimo equino calido per
40 dies. et extrahere: et finde
20 dragmas saturum et pur
desup. 3. i. ythg matrici et ha-
bebis solem. Cum volas fudere
saturum cum medicina. pone
simul. 20. pars in una medicine
cum hoc qd heas retribulum
preparatum cum cinere mgi.
ita reibellari pone saturum in
medicina et pone retribulum
sup carbones et finde in folli-
tali modo qd ventus non zunar
medicina quousqz saturum
bulliat. nec cesses sufflare. in
folle: et tu videbis qd amphi-
bullit extrahere et dimitte infei-
gidari. forma basis.

Ad Lunam
Opus ad albu
Be azerum albu
et retribulum: et
turan ad modum
fura ipm et mibibe
falso armonia
ipm et fac pulvere
ipm parat et p
viam parat ipm
funde ipm mstrucl
ad vnam matricem
et erit lunam.
Medicina azerum
Super. 4. ore purg
hic doro fure et
Be azerum sublimat
azerum exaltat. 2.
xant fxi vna p
armonia. 2. pars
totu in aqua de bau
tate ter vel amphi
magna 4. x. vna p

Ad ruberū ex latrone. et ad album

Opus ad Ruberū ex latrone
Re salsū armoniacū pte 1. et 2.
prie virtutis subtilit moliri: et una
parte limamte etis seu lentum
et terat bene vnu in simul. et
mitte in olla istam confectioe
et ita q olla sit parua. talit
q impleatur. et sit bene clausa
ita q nō possit respirare. et
stet per die naturale super car
bones ardentes erit q sol
Eodem modo si vis facere
Limam: mitte de limatura
stagni: et erit limma: cetera
fac vt supra.

Ad Lunam vna. 3. sup vna marchia

Opus ad albū
Re artemiū albū sublimatum
et cristallinū: et imbibe in oleo
cattari ad modū paste. et postea
siccā ipm et imbibe ipm in aqua
salsū armoniacū fixū: et siccā
ipm et fac puluerem: et accipe
septem partes etis purgati: et
vnam partē istig pulueris: et
finde ipm in simul. et mitte
ad vnam marchiam vna. 3. lne
et erit luna bona.

Mediana aug vna pars vadit

Super. 4. etis purgati.

Hic docet facere elixir sup. 4. p.
Re mercurij sublimati. 3. partes
artemiū exaltati. 2. ptes. et ano
xatū fixi vna prem et salsū
armoniacū. 2. ptes et mitte
totū in aqua de baurach. et exir
catū ter vel amphig. et erit opus
magnū sup. x. vni pondus sup. 4.

Opus ad albū

Re de anago. et mole. et mitte
in aquam clarā: et fac bullire:
et quando fusiū fuerit mitte
ibi salsū armoniacū fixū: et
habeas scutellam vitreā
et pone in igne de carbombg
et mitte mercuriū sublimatū
in aqua illa: ita tñ q aqua
illa nō voperiat totū: et mone
bene in baculo quousq sit
puluis. et potes mutere de
illa aqua duabus vel tribus
viabus eodem ordine flur
fensi. mouendo in baculo
qualiber vice. quousq sit pul
uis: et terat bene qualiber
vice. Et si esset ibi salsū armo
niacū exaltatū in supradictis
rebus. esset bonū. Deinde
accipe de venere mūdā 3. 4.
et finde. et quando fusiū fuit
mitte aliquantulū de puluere
supradicto. et parū de artemiū
ita q puluis sit ligatus in panno
lneo. et in baculo mitte in reu
nulo: et teneas bene in illo
baculo. et voperi tam tū in
pium: et moueas sufflato
riū: et quando fusiū fuerit:
habeas aquam desquilla: et
sit ibi de succo luscumani: et de
succo marmenis amari. et
pone aquam istam in aliquo
vasē: et super aquam istam ha
beas pannū quem ponas sup
illam scutellam: ita q pannus
sit madefactus in illa aqua.
et proice venere in illo pannus
et relabitur ab omī sordine. et

et ita reitera totū ter. vel q̄ter.
si n̄cē fuit n̄ oībus sup̄d̄is. Et
in quarta vel quinta vice mitte
ad .2. p̄tes venis. q̄. p̄t. lūe pure
post modū habeas de tartaro et
de sale: et de aliū de zorta: et
finde in aquam: et fac bullire
et mitte ibi frustū istig lūe
et post recognone dimitte
aliquantulū m̄frigidari: et mitte
in aquam istam: et fac bullire
aliquantulū: et extrahe: et fira
cum p̄ano: et laua cum aqua
clara. Et ita potes facere re-
cognitionem pluries. sicut fr-
isti istam albinonem siue in
blanchimentū melius quod possit
esse. Et caue: q̄ n̄ recortum
fuerit argenti: dimittas eum
refrigerari aliquantulū: et
demde potest ponere in hac de
albarione seu blanchimento
hec em̄ aqua habet molli-
tate et m̄dulare om̄e metallū
benedictus sit deus amen

Nō q̄ q̄n venis findit n̄ lūa
ponit in canali ferreo: cum
hoc q̄ cannale sit calidū: et
lutari. et vinctū aut n̄ oleo. vel
n̄ sepo: et postea lūa bullita
in hoc cannali ferreo: dimitte
ibi stare donec frigidū factū
sit.

*De compositione medicine ad albu
et ad rubeum.*

Opus ad albu vel rubeū: finde
venere: et exm̄que in oleo semo
limpido quousq̄ fiat molle. s.
q̄o. viabus. Et postq̄ factum
fuerit molle: calidū lana: et si
m̄frigidatur: calefac ipm̄: et

lūa multonens: post misce
ipm̄ sic limatū cum duplo
sui arcenti riteim: et tere
ipm̄ duntissime: quousq̄
fiat puluis subtilissimū. De-
inde ipm̄ puluerizati sic mitte
in vase eneo facto ad similitudine
vriualis. post fac fornacem
in qua parua olla sit: in qua
loret vas illud eneu. In quo est
puluis. ita ne tangat illam
ollam: sed sit quasi pendens
in ea: et habeat roperiorū
factū de terra ad modū ibun
ipm̄ vas eneu: cuius foramen
sit parū. Demde fiat ignis
subtilis temperatus: et videbis
fumū exire durescēz colorē.
Et postq̄ cessauerit fumū: aufer
vas ab igne: et puluis quem
inuenies m̄t̄ m̄gerimū est que
pones in mortario: et admiscibes
ei sale: et ponēs in eo aqua
cuius mediu sit aqua allzali: et
alia medietas vriua pueri. dem
pone in concha vitrea: et dimitte
quousq̄ resideat. post proice aqua
et puluerem pone in mortario.
in sale. et post aqua: et facit p̄
feristi: s̄ fac fa dū quousq̄ puluis
sit clare rubeg. vel clare albg.
dem appone in eo set sale in mor-
tario: utrado sicut p̄ig: donec
nō sentiat sapore salis. demde de-
ficer: et si fiat crucibulo q̄dratū
q̄ possit tolerare ignē et nō soluat
neg frangit: et admiscet q̄drō
pulueri si est rubeus terra p̄s. s̄t.
limati. si est albg. 3. p̄s lūe limati.
dem fiat in crucibulo vng lectū de sale:
et albg de pulue. et fiat quousq̄ totū puluis
sit in crucibulo. dem fudat: et erit sol.
vel lūa. in hora secūda leois. vel lūa
ip̄a hora in cancro existente:—

ens: post mite
 in nim duplo
 m: et tere
 ne: quousq
 bnlysmg de
 uerizant sic mite
 factu ad situndm
 fac fornam
 olla fir. in qua
 enen. in quo est
 tangat illam
 quasi pendens
 ar uoperuam
 ad modu ibun
 i: mng foramen
 emde fiat ignis
 erant: et uidetis
 duc: for color.
 uerit fmg: ante
 r pulis quem
 mgenm est que
 ar admistibis
 net in eo aqua
 aqua allai: et
 brina pueri. don
 vira: et dmitte
 post puer aqua
 pone in mortario
 qua: et facit m
 du qust pulis
 vel clare alby.
 eo fit sale in mor
 tario pueri. donec
 te salit. deinde de
 mualulo qdram
 igne et no soluat
 admistat qd to
 leus terra p: fit.
 p: huc mueri.
 do vng lecty de sale.
 r har qust: tony pulu
 m fudar: et erit p
 end a leois. vel huc
 co existente:

101a et 101b

ge sunt

et tractatu

et tractatu

et tractatu

et tractatu

et tractatu

et tractatu

et tractatu

et tractatu

et tractatu

et tractatu

et tractatu

et tractatu

et tractatu

et tractatu

et tractatu

et tractatu

et tractatu

et tractatu

et tractatu

et tractatu

et tractatu

et tractatu

et tractatu

et tractatu

et tractatu

et tractatu

et tractatu

et tractatu

et tractatu

et tractatu

et tractatu

et tractatu

et tractatu

et tractatu

et tractatu

et tractatu

et tractatu

et tractatu

et tractatu

et tractatu

et tractatu

et tractatu

et tractatu

Inapit summa minor Gebertus Regis
Hispanensis philosophi Illustrissimi
super arte altissime Inferiori scilicet astro-
logia quia tractat de lapidibus planetarum

Quoniam solerti indagante vni-
uersarum rerum artifex
philosophia comperit: seduli-
tatem tamen carissime filii
exquisitionis sagacitate altissime artis
magisterium adiuuunt. quod ca-
temus reliquarum rerum prepollet
argumentum. quatinus ipse in
secretioribus nature abditis
reperitur. Non enim sufficit
huius artis operari res appare-
tes et manifestas, tantum co-
gnoscere naturas. Ars enim
hec est de philosophia occulta.
et est illa pars philosophie
que metamica vocatur. Lo-
quitur enim hec ars, non solum
de eius elevatione et depressio-
ne spirituum: verum etiam
elementorum. Et scias hoc quia
est magnus secretus. Scias insuper
hanc artem inferiorem vocari
astronomia. et superiori prime
preeminere esse comparata. Lo-
quitur enim superior astronomia
de stellis fixis in firmamento.
et de erraticis que planetis vo-
cantur. quia motu contrario
motui firmamenti gradiuntur.
Inferior vero Astronomia lo-
quitur de lapidibus fixis in
igne: et de hijs que de igne
fugunt. Lapidem vero qui stelle
fixe vocantur. sunt Aurum, Arge-
tum, plumbum, stagnum feru-
es. Et reliqui lapides qui
igne non fugiunt. Lapidem

vero qui planetis vocantur sunt
Argentum viuum, fulfur, Arse-
nium, Sal armoniacum, magnesia,
Turba, cum similibus.

Isti enim super ignem non
perseuerant: sed paulatim ab
eo fugiunt: nisi ad ipsos perfi-
ciendos et rectificandos qui-
busdam artificiosis ingenijs
et vinculis indissolubilibus
constemgantur. quod diutur-
mitate et distantia et subali m-
dagatione indefessa non festine
sunt philosophi asseriti: post
multiplicatos labores fallaci-
as operationum diuersa so-
phismata. est philosophia per-
fertissime consecuta. et eorum
archana suis reliquit filijs.
Si enim alius, quam doctrine filius
hoc attemptare presumpserit:
ut indignus pennis repulsus
parietur. Et si opus impensum
amisse merito deplorabit.

Vocantur quoque preacti la-
pides fixi super ignem corpora
et substantie. Lapidem vero fu-
gentes ab igne spiritus et acci-
dentia noiant. Et sicut corpus
sine anima non viuit nec eri-
gitur: nisi spiritetur. sed iacet
quasi mortuum. Sic etiam
predicta corpora quasi mortua
iacent: nisi cum predictis spiritui-
bus viuificentur et erigantur.

Et sicut operatio nature in mi-
nerijs suis et hoc fit in milibus
animarum viuificat corpora: sic operatio
philosophie cum fuerit a suo fossa mineris: et illud sit de
rationem respectu operis nature
vino ut verum fateatur sit in hora una. tamen
sit in meditatione mine.

et meditatione
fuerit a suo fossa
mineris: et illud sit de
rationem respectu operis nature
vino ut verum fateatur sit in hora una. tamen
sit in meditatione mine.

^{sicut} et meditationes eius multi tps
spatio beneficio nature creant:
sic lapides fixi super ignem sua
proprietate perseverant. et
sicut accidentia non possunt suas
qualitates ostendere nisi cum
fuerint substantiis sociata: sic
lapides fugientes ab igne non
possunt suas demonstrare vir-
tutes: nisi cum fixis fuerint
corporum et uniti unionem insepa-
bili. **E**t scias hoc: quia est ma-
gnum secretum: sicut quoque qd
predicti lapides non coniungunt
admixtum: nisi omnes prius
fuerint optime mundati. Non
enim recipit corpus spiritum: nec
spiritus corpus: nisi fiat spirituale
corporeum: et corporeum spirituale.
et nisi sit ab omni sorde prius
perfectissime mundatum. Cum vo-
sc sunt: corpus spiritum completum
et converso. et procedit ex eis
operatio perfecta: et eriguntur
corpora ex spiritibus in exami-
natione: et spiritus tenentur
et ligantur a corporibus super
ignem. **E**t scias hoc: quia est
magnum secretum: quia ergo
ignorant secretum: ab opere ma-
num suspendat: donec ipm fiat.
dum em hoc ignoraverit: non
gaudebit operis sui proposito.

De amonitionibus dans p. beate
opra lectione libroz phie. Caplm 2^m

ROgo itaqz fili: ut incessabili
lectione philosophie libros stre-
tuas: ut eius filius esse: et hinc
orem magistrum habere sagari
merearis. Quoniam qui legendis
libris piger ^{et desens} extiterit in prepara-
dis rebus promptus esse non potit.

quia non potest de leui eius
manus in practica assuescere:
magis mens in theorica variat
Ille namqz ad operationem acci-
dens securus accelerat: in magis
mente. vel mentis imaginatione
imaginatione plures operationum
imagines variis resultant.
De quibus in hoc libro tractatur
est brevementer commemorat. Cap. 3^m

NE aut tu fili carissime ver-
ses philosophie volumina
ad inveniendos prelibatos secreta:
quasi exarundus per mareas
hunc librum tuo conscriptum non
in quem oia ea tu preparatio-
nibus per sermonem completum
redegi. qui in prenotatis vo-
luminibus propinquiora faciora
et veriora expone. ad compo-
nendum album et rubrum elixir.
ut tibi ad operandum facilis
esset aditus. **E**st aut elixir
compositum ex spenebus impidis
condimentum, annodum, medi-
cina et purgamentum omnium
corporum terendorum purgatorum
et transformandorum in lumi-
num et solis verum.

De elementariorum quatuor quali-
tibus cognoscendis. Cap. 4^m

Aueas igitur ne ad compone-
dum procedas anteqz agnovis
compositionis pendere completa.
quia secundum perfectionem pon-
derum componentium.

et com-
positum operatio. Et scias. qd non
poteris perfecte mundificare nisi
prius mundatorum naturas. et qd
egritudines bene cognoveris.
Sunt enim in prelibatis corporibus

al. macerari

universa

de elixir.

et transubstantiando

et spiritibus quedam egritu-
dines, quas partim a mine-
ris: et partim ^{ab} elementoribus
contrariis habent qualitatibus.
Omnis etenim res elementata
quatuor in se continet quali-
tates: duas activas: et duas
passivas: duas exteriores, et
duas interiores: ^{et} molliam, siue
duram, et quazundam me-
diū. Verbi gratia. Res si
exterior est calida et humida,
et mollis: Interior est frigida
et siccā, et dura. Quia omnis
rei manifestū suo contrariū
est occulto: Quæras hoc: quia
est magnū secretū.

*De oculis manifestantibus et manifestis
oculis et de eorum cognoscendis.*

Unde si perfecte cognoveris
exteriorū rerū consistentias:
interiorū de leui cognosces, et
contra. Et occulta manifesta-
re querens: scias et manifesta
occultare. Sed in quibusdam
rebus totum manifestū oculi-
tari: et totum occultū mani-
festari oportet. In quibusdam
mediū occultū manifestari
tantū: et mediū manifestū
occultari: ut ad sanitatem
perfectam veniant. vel saltem
ad naturalitatem beneficiū
perducant decenter. Et scias
hoc: quia est magnū secretū.
Et scias etiam, quod res quedam
sunt sane: quedam sunt egræ:
et quedam sunt neutre. Sane
dicitur ille, in quibus quatuor
qualitates, cum mollietate et du-
ritie ita equaliter existunt: quod
nulla vniatur a sua contraria.

*ita quod auri et argenti
ferunt et sanant. ut argenti puri et auri
albi. quibus sola tutura fixa mollietas
restauratur.*

Sicut in auro perfecto. In ipso
namque sic sunt equate: quod neutra
superfluit alteri. Et sic dicitur
quibus inest hoc contrariū neutrum
dicitur. In quibus si non equa pro-
portionibus trinita inest: quia
tamen parū videntur ^{alia} auri color
et argenti nigritudo, quibus sola
tutura fixa restauratur. Et
scias hoc: quod magnū secretū est.
Unde hoc ^{facit} tu facere vniuersis con-
sistere. Et tu labora, ut intel-
ligas: et dominus illuminabit te.
Et scias quod quæris ita subtili
artificio: et coniunctione insepa-
bili adiuvem sunt a natura
equaliter comixte: quod in qualibet
re, omnis res existit per potentias:
quod per visum in ea non com-
prehendatur. Et hoc licet in re-
bus liquefactis clarius quam in alia
re discernitur. Sunt enim auri
interiora argenti: et conuerso
et in ere et argento similiter
sunt aurum et argentum potentialiter
non visibilibus. Et in eisdem sunt
ferri plumbi stagni: et in his sunt
et conuerso, argenti et aurum:
quod plenarie totum tibi patebit
cum eorum preparatione: et sub-
stantiarum eorum transformatione:
et naturarum commutatione secundum quod
variatur ^{cognoscitur} actione. Et scias hoc:
quia est magnū secretum.

*De rerum necessariarum ad hanc artem
preparationem.*

Et scias etiam, quod non conuenit
cum lapidibus non paratis
aliquid operari. Est enim prepara-
tio, thesaurus rei: et auspiciū
complementi. Si ergo perfecta
et completa processerit preparatio:

perfectum et comp-
ositu: Et si dicitur
Et quantum per
parationem: tamen
non opus in
eis non alius
bus perfectioribus
perfecte preparari
facit: successus
Que a quibusdam
quibusdam re-
bus: a quibus
ita est: separare
disgregat ab
paribus abierit
compleat. Et
hæc in se
hoc opere com-
Separatis rebus
a spissis. Et sic
quod secretum
De perfecte prepa-
ratione: et sub-
stantiarum eorum
onem versetur
meo opere qua-
rituram de
moram: que
que huiusmodi
dilatanda res
fente preparatio
et superflua
possunt nisi le-
nec lena nisi
fuso detur:
frigido nec frigido
humido nisi sic
humido: nec dicitur
molle nisi dura
modo quolibet
omni alternam
generatur et eis

perfectum et complementum adit in
effectu. Et si diminuta: diminuta
Et quantum perfectionis deest in p
paratione: tantum expectet diminu
tionis operis in projectione. Semp
eiz cum aliquid preciosum ex vili
bus prestolatur rebus: pronudubio
perfecte preparationes modo recte
fiat: successio procedere debet.
Que a quibusdam administratio: a
quibusdam ^{medicatio} a quibusda
ablutio: a quibusdam separatio nuncupat.
Ipa est separatio: que puriores pres
disgregat ab impuris: ut graniorib
paribus abieris. opus cum leniorib
compleat. Et hoc dedit intelligi
hermes in suo compendio: quod de
hoc opere composuit: cum sic ait.
Separabis terram ab igne: subtile
a spisso. Et scias hoc: quia est ma
gnu secretu. Et scias quoq
de perfecte preparationis modo: no
solum circa superfluoze remotione:
verum etiam circa deficientiu aduicti
onem versetur. fm q in quodam
meo opere quod lumen lumen
intitulavi de hoc mo
moriari. que inter secreta secreta
que huius magisterij subtilitate
diligenda reserui. dixi q per
ferte preparare est absentia supplere
et superflua demere. quia non
possunt nisi leuia superis et graua ^{inferis} hi
nec leuia ^{superis} graua ^{inferis} con
fusio deinde. nec potest calidu nisi
frigido nec frigidu nisi calido: nec
humidu nisi sicco: nec siccum nisi
humido: nec duru nisi molli: nec
molle nisi duru aduictione subnli
modo quolibet temperari. Sic ig
omni alternatim congrue disponit.
generatur ex eis substantia temperata.

quam non potest ignis violentia
superare. nec terre fenilencia vi
nare: nec aque limositas conde
sare: nec contactus aeris perturbare
Et hermes huius doctrine princeps.
in ea quidem sententia in fine sui secreti
prenotari operis sententia volens quo
modo et ex quibus lapis quem
predixerat: omne rem subtilem
vincere: et omne rem solidam pe
netrare. cu composuit esset ostendere:
hoc eiz misimul misimauit. cum
dixit. Sicut hic mundus creatus
est: ita lapis quem predixi est
creatus. id est ^{scilicet} sicut hic mundus ex qua
tuor elementorū essentis factus est:
et sic lapis. Et sicut hic mundus
sensibilis in quo sumus est ex gra
uibus et leuibus: mollibus et duris:
calidis et frigidis: humidis et siccis
mixta se ad inuicem a natura con
cordi pace ligatus perpetuus est factus: ita
ita est lapis quem predixi: qui
omnem rem subtilem vincere et pe
netrare: et omnem rem solidam potest:
ex predictis creatus est. Et scias hoc
quod magnu secretu est. Preparatio
perfecta corporis et spiritus post
superflui depressione: et absentiu
aduictionem: extractione quatuor
regiminu adimplet. Primum est
ad naturam ignis redactio. Secundum est
eorū in aquam resolutio. Tertium est
eorū in aerem leuigatio. Quartum est
eorū in terram compressio. Primum
fit calcinando. 2^m soluendo. 3^m per
alambicu distillando. 4^m in igne
leni angelando. Et hec est eorū in
gea preparatio. Et hec meminit
hermes in suo prenotato secreto.
cum dixit. Suauit cum magno
ingemo ascendit a terra in celum.

obstant

sensibilis in quo

Lumen
Luminum

de mo p
lapidis phos
notu
taulissim
scilicet
ad maxim

nota
H. me
operis
hunc

prius tamen subtile separatum a
spisso. iterum descendit in terra.
per hoc. n. dedit intelligi corporis
calcinacionem: et spiritum cum sub
limatione et fixatione. quia hec
est eorum calcinatio. Et solutione
ostendere volens ait. Nutrix eius ^{et vere humana} est
inhumano. eius ^{et vere humana} unificatrix est
per ipsam. Et eius res que prius
fuerat cum calcinatione morti
ficata nutritur et reuiviscantur
cum liquore mundante super eam
reducitur. Aqua prius in aerem
leuigatur. licet in terram postea
revertatur. Item ut ostenderet

nonne inquit
integra si vers
et ad fixa
ostendetur

distillationem per Alembicum inquit.
portant illud ventus in ventre
suo. Cum enim aqua per alembicum
distillat. ipsa prius per ventum su
m in aerem leuigatur. et ab infe
riore parte vasis alembici in ven
trem deportatur. licet ibidem app
conclusionem in aqua iterum reuer
tatur. Hanc aut distillationem
quidam in rebus liquorosis loco
sublimationis habent: et ipsam
sublimationis nomine vocabant id
ut ostenderet congelationem sine
coagulationem inquit. Vis eius
integra est. si uersa fuerit post in
terram et per eius artificium ad
fixationem. Et ut ostenderet
generaliter inquit quid prius per
partes expresserat dixit. Et re
cipit unum superiorem et inferi
orem naturam superiorum et infe
riorum elementorum. quia licet a
lemoribus exordium sortiantur: debet
tamen in graviora ^{terminata} congelari.
ad hoc ut super ignem perpetuas
habeat efficaciam. vel persene
rantiam. Hic ergo loquens de

pparatione. vniq illoz tantu. que
ad componendu lapidem philo
sophoz requiruntur. Explicado ^{exemplificatio}
de vno ut breuius ^{et} in vnoquoq
singulor preparacione integra
demonstraret. quia tunc parata
est perfecta paratio: omni versa
sunt in terram ad fixationem super
ignem: et fusionem faciliem
sine fumigatione. et tunc videret
omnem rem subtilem. omneq
rem solidam penetrabit. sicut
quod ipse dixit. Et scias hoc quod ma
gnu secretu est.

De diuersa laborantiu in hac arte
erronea practica Ca. 7^m

Et scias quod quidam propter
longitudinem et difficultatem
integre preparacionis ^{quidam} in agendo
pretermittunt vnu predictorum
regiminu: quidam duo: quida
tres. Et cum vno tantu procedit
ad componendu. calcinant tantu.
Alij componunt et comprimunt.
Alij calcinant solunt et compri
munt. et sic de alijs seu de reli
quis. Vnde scias quod predictorum
multiplices emanauerunt compo
sitiones: sicut varios diuersorum
philosophorum processus tantum
cum igne: tantu cum solutione
tantu cum vnoquoque illoz. vno
qui cum igne solo operantur. du
plex erat processus

De modis diuersis operandi in hac
arte alchimie Ca. 8^m

Vidam ergo accipiebant
tantu predicta separata
et continebant in vnu. fortit
et sublimabant subtile a spisso
semper reducendo quod erat
superius: super illud quod erat

inferius: donec
nebat inferius
ignis semper
Quidam vero
cum solutione
stera sonabant
albans: et e
fusionem facieb
perat elixire
Et hec sunt
solo igne ope
vbi qui cum
sit gemina
via predicta
quodque per
duas de nou
pondera pe
gelabant m
elixire perfe
semina philo
accipiebant
et componeb
et soluebant
Veru tamen
lutione aqua
bini distilla
hoc erat comp
iporum: et esse
tunc procrea
tione: quod pre
in aqua clar
in lapidem
et illud diceb
verissimu.
vtrique procre
erat semita
soluebant sicut
dissolutos: et p
tione figebant
soluebant corpu
et inde mbeb
sublimatos: et

in fecus: donec illud totu rema-
nebat inferius. Et incepit nata
ignis semper apud
Quidam vo spiritus prelibatos
cum solutione figebant. et po-
stea sonabant eos corporibus
albanis: et ex eis corpus cum
fusione faciebant: et dicebant
q erat elixir fixum sup igne.
Et hec sunt vie illoz qui in
solo igne operabantur. Illoru
vo qui cum solutione opati
sunt gemina erat via. quida
via predictaz separationis. vnu
quodq per se soluebant. et
duas de nouo. i. secundu iuxta
pondera permiscebant. et con-
gelabant in lapidem. quodeat
elixir perfectu. Alij vo hunc
semina philosophie sequentes
accipiebant predicta oblata
et componebant oia simul.
et soluebant. et congelabant.
Veru tamen quidam facta so-
lutione aquas solutas per ale-
bicu distillabant: dicentes q
hoc erat complementu claritatis
ipoz: et resplendorem inten-
tine proiectionis coaggrega-
tione: q proueniebat natura
in aqua clarissima. qua postea
in lapidem putu coagulabat.
et illud dicebant q erat elixir
verissimu. Illoru vo qui in
vtrorq procedebant duplex
erat semita: quidam enim
soluebant simul corpora spiritus
dissolutos: et postea su sublima-
tione figebant. quidam aut
soluebant corpora calinata:
et inde imbibebant spiritus
sublimatos: et postea predicto

modo congelabant. Quidam vo
soluebant spiritus sublimatos: et
inde imbibebant corpora calinata.
sed in tantis diebz erat elixir.
Quidam aut cum sulfure et ar-
senico separo imbibebant alias
coagulabant corpora sub quoda
pondere suo: et postea soluebant.
et potabant in duplum sui ar-
genti vini separati. Et iteru sol-
uebant et coagulabant: et di-
cebant q erat elixir rectum.
Et eoz quidam vo cum corpori-
bus solutis cum sulfure et ar-
senico hoc dictu est ababant
argenti vini: soluebant. et
coagulabant: et dicebant q
erat elixir. quia elixir ex
quatuor debet constare rebus.
eiusdem reuersis. et no diuersis.
et non ex pluribz vel paucioribz
quia tunc corrumpetur opus. Com-
ponebant igit elixir ex quatuor
spiritibz principalibz. scilicet
argento vino arsenico: sulfure
et sale armoniaco. Ita tamen
q argenti vini prius sublimado
figebant. et postea soluebant
cum sale armoniaco preparato
soluto et distillato. et postea
distillabant perig sal armoniacu
cum alembico. demu distillabat
argenti vini: et coagulabant.
et dicebant q hoc erat elixir
verissimu hunc artis et magne-
sia. et lapis et non lapis. et
corporeu spirituale: et spiri-
tuale corporeu. et illud quod
remet omne volatile a fuga.
et fermentu et tinctura duoz
elixirum. Et argenti vini
accidentale. illud quod premit

se auro. et recipit illud. et illud
quod occidit. et vivere facit: est
vltimū argentū vltimū vagula-
tū: et p̄ncipiū oīūz mirabi-
liū huius magisterij. postea
vō soluebant ipm in aqua sal-
azmomiaci p̄parati fixi in
biberit q̄ cum eo argentū vltimū
sublimatū et sulfū. et arseniū.
p̄paratū. et soluebant. et distil-
labant omnia simul. et vagula-
bant. et vltima ratione tere-
bant: et dicebant q̄ hoc erat ve-
rissimū elixir.

*De electione operacionis faciendā p̄
volentem operari in alchimia. c. 9.*

Ego aut nouissime dico. q̄
quodcuq̄ p̄scriptū cor-
porū et spiritū. si perfecta p̄-
paracione fuerit p̄paratum:
vō summa volantis superet summa
fixi. et esset per se solū. erit
albu et rubeū elixir. Et hoc
apparebit lucide in quarta
ratione huius libri. scilicet in
c. v. de cimbris. Et scias
hoc: quia decens est maximū
secretū huius libri. Licet autē
q̄ plures sint: ad huiusmodi. ex
p̄scriptis etiam corporibus
et spiritibus elixir componendi.
Et obscurissime verbis her-
metis dixeris emuleans
philosophis. ex p̄scriptis in
isti laudabiliores et veridici.
quia existit q̄ rei veritate
per experimētū cum dei
summi auxilio sum securus.
Itaq̄ tu fili carissime. secūdu
quemcuq̄ volueris modorū
p̄cedere. nec ad alios modos
tua dedimet mētē. q̄ si fm

ipos operatus fueris. mētē
opus. cum dei auxilio sine
conclues optimo. Et sic p̄ma
ratio huius libri claudunt.

*Secūda ratio super naturas
et complexionēs materialū
corporū. sive spiritū.
capitulum. 10.*

Omnia corpora. que a lu-
nari globo mētē a
summo condita sunt. opi-
fice quatuor alimētis parti-
cipant: quatuor humoribus
naturalibus: et quatuor nam-
rarū complexionibus: et quatuor
p̄ncipalibus coloribus: et qua-
tuor saporibus: et quatuor odo-
ribus: et duobus sexibus. fm
tres fm dimensiones. s. altitu-
dinis latitudinis. et p̄funditatis.
Quatuor vō elementa sunt
Ignis: Aer: Aqua: et Terra.
Quatuor naturales humores sunt.
Sanguis: Colecta: flegma: et
melancolia. Quatuor natura-
les complexionēs sunt: Calidi-
tas. frigiditas. humiditas. et
siccitas. Quatuor p̄ncipales
colores sunt: Albus niger. ci-
teius. et rubeus. Quatuor
sapores sunt: Insipidus. acidus.
dulcis et amarus. Quatuor
odores sunt: bonus et odoriferus.
fendus. amarus. et remissus. i. re-
dolens. Duo vō sunt sexus
masculinus. et femininus.
Altitudo vō corporis eius ma-
nifestū. p̄fundum occultum.
latitudo horū mediu p̄ncipat.
Ergo oīa corpora p̄dicta fm
has tres dimensiones p̄dictas

pag. 2.
pag. 2.

pag. 2.
pag. 2.

omnis fulge-
ni sua alimē-
cedat frigidū
acidi. fēdū
per consequē-
est aerem
quintū. aerem
fēdū et mal-
latere est a-
est frigidū
insipidū. et
Et per con-
est ignis. i.
amarū. a-
Et sic fm
corpora oī-
gantur
mētē fm
et p̄mo de p̄-
Napiar
tibi p̄-
tari mētē
possum rec-
fortia origi-
et diminui-
agilata co-
dimensiones
in qua dim-
absq̄ confa-
iter mētē
complexas.
ratione vō
minutas. et
naturas. et
q̄ perfectū
et neutralit-
fermū ergo m-
pora oīa fm
ad neutralit-
ad faciem vō
bile. licet q̄
turalū rerū

53
omnibus fulgent. / daret corpus si
ni sua altitudine est t'reu: m
erdest frigidu, sicu, melancolicu
actidu, feridu, et femineu. Et
per consequens in suo p'sundo
est aeru, calidu, humidu, san
guineu, acutu, dulce, odor
feru et masculinu: Et si m'vno
latere est aquaticu: sequit' q
est frigidu, et humidu, albu
insipidu, ^{remissu, femininu} redolens, feridum.
Et per consequens in alio late
est igneu, calidu, sicu, ^{coleracu} rubeu,
amaru, acutu, masculinu.
Et sic sunt ligamina quibz
corpora oia admixta coll
gantur. ^{qd' in Vogelans clarissime deprehendit'}
*De completis et dimi
nuta seu sams et egras metallis
et pmo de plumbo.* **Ca. 11.**

Inapiamus igit' ostendere
tibi, prout perfectius medi
tari mente, et sermone aperius
possum' recitare. **A** plumbo
sortita origine, ut completis
et diminutis congelatis ^{et co}
agulata cognitis: in qua eoz
dimensiones sunt complete: et
in qua diminute expeditu, et
absq' confactibz ad operandu
iter inuenies. Dico aut' cor' hic
completas: quas in p'senti
ratione vocau' sanas: et di
minutas, et quas idem dixi
neutras, et egras. Sanitas
eiz perfecta res est. Egritudo
et neutralitas diminuta. **P**er
fectio ergo magisteriu est, cor
pora oia tam ad sanitatem, q
ad neutralitatem reducere. Et
cassanti vtriusq' facile et possi
bile: licet quidam sophiste na
turaliu rerum insci: et secretor

philosophie ^{ignorantes} exortas et regime
toz eius improbi scripturas de
rebus non intelligentes. Cum post
opus ^{met'} vel in manibus suis inue
nat: errorem imperitie sue
philosophie ascribentis: hoc opus
non solum difficile: veru etiam
impossibile predicat. De quo
philosophia non curat. Non
eiz omes ad hoc exercitiu phia
mea conuocat: sed illos tantu
qui huius mense actubitu: et
istius modi epulis digni sunt,
refertione inuenti. Satage ig
ne sis sophista: ut reru virtu
tes non in meditatione solu
veru etiam meditatione ex
perientia cognoscas: medita
tio eiz sine experientia nil
pdest: sed potius experientia
sine meditatione. Vnde plus
est experientia, q' meditatio
perquirenda. Nam in experi
entia huius rei fueris affectus:
in hoc discipulus philosophie
eris. Et per consequens inter
predite mense coniungas mto
nummerandus: et eius feculis
que superant omnia verumru
donatu precu dulcedine et af
fectu p'ueno sacandus. **V**nde
cum dixit, huius rei experientia
nemo possit per se in prima fro
te, ^{discipulus} perfectus esse: vel discipulus.
tibi suadendu prouidi: ut ab
hac cone, ^{et actione} non cesses: si prima
vire perfecte no fueris operatus.
Bis vel ter vel quater et amplius
si opus est reiterando non cesses
quousq' quod appens perfectus
deprehendas. Nec ab hac re tr
labor manus teneat p' expensas.

dimoucant. quia cum instantia
vices: et cum patientia superabis.
Et ad illud deo duxeris. quod
optasti: de manuum labore mer-
cedem: et de sumptibus re-
pensam habebis. nec indigebis
huius operis reiteratione. si vni-
us annos mille millenos. ex quo set
ipm recte peregristi. Et si pma
vel 2. vice laborare fatiga-
tus es et in expensis deterritus
subsistens te quando non au-
gmentu sed detrimentu noueris
intuifutu. Igitur anteq mapias
delibera: et ne mapias nisi con-
summate disponas. Si neq pma
pensione auz tuu aga hys pmissis qd sup
pelticant suz accipe

De altitudine plumbi. ca. 17.

Scias q plumbum in alti-
tudine sua argenti mizu
est molle et terreu melancolicu
frigidu et sicu fendu et femi-
neu. In profundo est auru. aereu
sanguineu calidu et humidum
nitru dulce odoriferu et ma-
sulinu. Duo latera eis sunt
stagnu vel argenti viu. quia
vniu sunt nature et complexi-
oms. s. stagnu et argenti viu.
Est ergo aquu fleumatu
frigidu et humidu albu m-
pidu alias redolens et fe-
mineu. In vno latere est feru
vel es. quia es et feru vniu
sunt nature et complexioms.
Et ideo vnu pro reliquo intelli-
gi potest. Est ergo igneu coleriu
calidu et sicu rubeu amar
acutu masculinu

De altitudine stagni. Capitulum 13.

Stagnu est in altitudine sua
Argenti viu. aqueu fleuma

fendu feru. In alio latere est auru aereu san-
guineu calidu et humidu. crocu dulce odoriferu
masulinu.

ticu. frigidu et humidu. albu et
insipidum redolens et femineu.
In suo profundo est es vel feru.
igneu coleriu. calidu et sicu.
rubeu amar. acutu masculinu.
In vno latere est plubu vel argen-
tu viu terreu quia plubu
et argenti vniu sunt complexi-
oms. Argentu tamen persanuz.
et plubu peregru. est ergo male
autu. frigidu et sicu. mizu
acutu. fendu et femineu.
In alio latere est auru. calidu et
humidu. crocu dulce odoriferu
masulinu. Est abili ergo ipm in
auru vel argenti conuerti q
aliud corpus. Quia sicut dicit
quatuor partibus. factus est ad la-
tera deuenire. q ad profundu.
Et memini me dixisse in summa
maiori in fine. de examine ex-
positionis corporum. super va-
pores auroz. ipm stagnu ma-
xime et perfectiori modo ap-
proximate in opere maiore or-
dmis. Et scias hoc quia est ma-
gnu secretu. Ex dictis ergo et
dicendis si subtilis fueris in da-
gator. perquirere poteris in
quo potestatum genere consistit
opus philosophia.

De altitudine ferri. Capitulum 14.

Ferrum in altitudine sua est
es. igneu coleriu. calidu
et sicu. rubeu amar. acutu
et masculinu. In suo profundo est
argenti viu. aqueu. frigidu et
humidu. fleumatu albu et m-
pidu redolens et femineu.
In vno latere est auru. aereu ca-
lidu et humidu sanguineu.

Ferru viu est in sua altitudine stagnu
aqueu fleumatu feru et ha. albu insipidu
feminu. In suo profundo est feru vel es
igneu coleriu calidu et sicu rubeu amar acutu
masulinu. In vno latere est plubu vel argenti
feru meliu feru et sic. mizu acutu fendu feru.
In alio latere est aurz aereu sanguineu cali et hu-
crocu dulce odoriferu masculinu.

Sub m
apud fol
171. G. f.

croceū dulce odoriferū masculinū. In vno latere est plūbū vel argentiū terreū melancolicū frigidū et siccū mīgū acūduz fēdū et ferreū.

De altitudine auri. capitulum 14.

Aurum in sua altitudine aereū calidum humidum sanguineū croceū dulce odoriferū et masculinū. In suo profundo est argentiū mīgū vel plūbū terreū frigidū siccū melancolicū acūduz et fēdū feminēū. In vno latere est ferreū vel es igneū colerū calidū et siccū rubeū amarū acūduz et masculinū. In alio latere est argentiū vīū vel stagnū aqueū fleumatiū frigidū et humidum albū mīpidū redolens et feminēū.

De altitudine eris. capitulum 15.

Ers in altitudine sua est ferreū igneū colerū calidū et siccū rubeū amarū acūduz et masculinū. In suo profundo est stagnū vel argentiū vīū albū fleumatiū frigidū et humidum albū mīpidū redolens feminēū. In vno latere est aurū aereū sanguineū calidū et humidum croceū dulce et odoriferum et masculinū. In alio latere est plūbū vel argentiū mīgū terreū melancolicū frigidū et siccū mīgū acūduz fēdū feminēū.

De altitudine argenti. capitulum 17.

Argentiū in sua altitudine est plūbū albū durū

terreū melancolicū frigidum et siccū acūduz fēdū et feminēū. In suo profundo est aereū sanguineū calidū et humidum croceū dulce odoriferum et masculinū. In vno latere est stagnū vel argentiū vīū aqueū fleumatiū frigidū et humidum albū mīpidū redolens vel remissum et feminēū. In alio latere est ferreū et est igneū colerū calidū et siccū rubeū amarū acūduz et masculinū.

De Marchesita et Magnesia. capitulum 18.

Magnesia et Marchesita sunt lapides fusibiles multoz generū que lime et solis ac omīz metalloz spem repraesentant compositi naturaliter ex mercurio et sulfure in terre mīneris compacte. Et ideo quia ab igne fugiunt ideo sublimantur. Nare vō omīz sūt et sūm naturā metalli repraesentant. Et ideo de ipso quo ad altitudinem et profunditatem et latera sicut de consimilibz metallis est dicendū. Sias ergo quia magnū est secretū. Tutia vō sub genere fūmorum plūbi et stagni computatur. vīū in sūma maiori luculenter est demonstratum.

De Sulfure. capitulum 19.

Sulfur in sua altitudine est ferreū vel es igneū colerū calidū et siccū amarū rubeū acūduz masculinū. In suo profundo est argentiū vīū vel stagnū aqueū fleumatiū frigidū et hu-

indū, albū, insipidū, redolens
et femineū. In uno latere est
aurum, aereū, et sanguineum,
calidum et humidum, croceū,
dulce, odoriferum, et masculinū.
In alio latere est argentū vel plū-
bū, nigrū, terreū, melancomi-
cum, frigidū, sicū, acutū, fen-
dum, et femineum.

De Argento viuo. Caplm. 20^m

Argenti viui in sua altitu-
dine est stagnū, aqueū, fleu-
maticū, frigidum et humidum,
album et insipidum, remissum
vel redolens, et femineū. In suo
profundo est es, vel ferreū, igneū,
coleziaū, calidū, et sicū, rubeum,
amarū, acutū, et masculinū. In uno
latere est argentū, vel plūbū,
nigrū, ferreū, melanolicū, frigi-
dum et sicū, acutum, fendum,
femineū. In alio latere est aurū,
aereū, sanguineū, calidum, hu-
midum, croceū, et dulce, odor-
iferum, masculinum.

De Auripigmento. Caplm. 21^m

Auripigmenti in sua altitu-
dine est es igneū, vel fer-
reū, coleziaū, calidū, et sicū,
rubeū et amarū, acutū, mas-
culinū. In suo profundo est stagnū
vel argentū viui, aqueū, fleu-
maticū, frigidū, et humidū, albū,
insipidū, redolens et femineum.
In uno latere est aurū, aereū,
sanguineū, calidū et humidum,
croceū, dulce, odoriferū, mas-
culinū. In alio latere est argentū
vel plūbū, nigrū, terreū, melanoli-
cū, frigidū, et sicū, acutū, fendū, et
femineum.

Nota quid est Atamentum. Ca. 22^m

Atamentum est quoddam
genus aluminis, rubeum,
citrinum, vel viride in manifestis.
Vinctiōsi pinguissimū terre mi-
neris compositū ex sulfuribus.
Quod est gustu lingue pōnūz
et sūptūz, vt allumen albū ge-
minū. Et ideo nri antiqui sapi-
entes allumen rubeū vocaue-
rūt: quod alī ab eis vitriolū
dicūt, et calcantū. Ab aliquibz
vō nri tps draganū appellat.
quod valde necessarium est in solis
tinctura et spiritū retinendo.
Et hoc ideo: quia ipm atame-
tum est virgini operis in hac
arte. Et solis tinctura valde ex-
altat per seipm tingens: et in
adiunctis rubeis tinctura addens.
Et est lumen luminū: et sulfuro
viride philosophorū: fixum, et
fissum. Sed est per se valde male
penetrationis, nisi coniungatur
suo compari albo, quod sul-
fur fixū albū philosophorum
appellat. Et ipis naqz fm pon-
dera veritatis coniunctis per-
subtile in sexum, emanat qdā
sulfur diuinū phoz ab ipis,
duobus sulfuribus abstractū qd
venenū ipi ptn vocauerūt: eo q
meat per corpus phoz, tanq
venenū p corpora hōmz. Voca-
uerūt enām ipm acutū acce-
rū: quia sunt acutū dissoluit
ipm corpus philosophiā: et ab
eo amina accedat: et conuertit
ipm in spiritū. Et multū, et
quasi infinis nobis fuit a
parentibus nris absconditū. Et ideo
preclat deus pze oibz lapidibus

originaū

ingenū

preclat deus
Et nulla res est
salua alumina
et ipm corpus
ferte tingere
tum. Et est
et albis et
rationem add
doxre perfecti
ipm dicitur am
prehendat.
in sua altitud
aereū vel o
calidū hum
guineū, di
masculinū
sulfur nigrū
vel plūbū
frigidū, et si
dū et femi
et sulfur r
et sicū, cro
rū amarū
In alio latere
frigidū et
vel argentū
insipidū, re
De hoc spec
et eorū nomi

Sunt etia
monz
toribus dicit
pingue: quod
atrinū. 2
tar: rous
re simile, n
est hūc op
dicit. Sozhan
lius oibz atz
quedam rera
ponderosa, fm
et eorū nomi

preuosis, illud sulfur diuinu.
Et nulla res est, que habeat oia
salia, alumina, et olea, et aq̃s
et ip̃m corpus philosophicu per
ferte tingere: nisi solu atrame
tum. Et est tinctura cu rubeis
et albis. Et in rubeis augme
tationem addens: sine quo sale
elixir perferte non tingit. licet
ipse elixir cum rubeis et albis co
prehendat. Est. n. atramentu
in sua altitudine sulfur, viride,
aureu, vel arinu, aureum,
calidu, humidu, aereu, san
guineu, dulce, odoriferu: et
masculinu. In suo profundo est
sulfur nigrum, terreu, argentu
vel plumbu, melancolicu, fri
gidum, et siccum, acutu, fru
du, et femineu. In vno latere
est sulfur rubeu, igneu, calidu,
et siccum, ereu, vel ferreu, cal
idu, amaru, et masculinum.
In alio latere est sulfur albu,
frigidum, et humidu, stagnu,
vel argenti viuū, fleumatuū,
insipidum, redolens, et femineu.

De sex speciebus arborum
et eorum nominibus, et qualitatibus

 $Ca^{111} \quad 23^{178}$

Sunt etiam sex genera atramentorum. primum ab imitatoribus dicitur Calcedis mediorum pingue: quod manifestum est citrinum. 2. genus dicitur calcatum: reorius supradictum ex colore simile: non multum pingue est huius operi. 3. genus dicitur Sozinum: reorius et vilis: orbis atramenti. Est enim quedam terra sub nigra sulfurea ponderosa: frustra quadzata hens.

De gallia deportat^r. Et ideo dicit^r
vulgare^r terra gallicana: que
quando igne magno per omnia
permittitur: lenis fit et comre-
matur. Et cum in aqua calida
ponit^r: eam non tingit: et imp-
trens est huius scientie. 4^m
genus dicit^r calcannum. quod
est in manifesto vride, roren
vel circina. De quo superius
narrat^r est. quod est pinguis
melis et nobilis orbis arramonis.

De quo copia maxima in hyspa-
nia reperitur. hoc solum in sientia
inter cetera commendatur. Differt
tamen in natura ab omnibus
quia omnia alia argumenta in ma-
nifesto sunt calida. et sicut fer-
rea. et aerea ignea. hoc solum
est calidum et humidum: ut su-
perius est narratum. Et quia
habet naturam et qualitatem
cum purissimis: ideo aurum
ab aliquibus sepe notatur. 4.^m
genus vocatur Ciprinum: quia ex
Cipri insula deferunt. rubeum
in manifesto: et citrinum in occulto.
huius pertinet sientie. 6.^m

Sequitur de speciebus aluminu^m
et eoz naturatum Caplm. 29.

Illumen est quoddam vngue-
tum: quod vagulantur pectus

ignis terre. quod est illuminatio
omnium corporum et spirituum eorum
reimens incorporati. Cuius sunt
tres species. Vnu quod dicitur vul-
terinu. quod preparatu sit chri-
stallinu. quod ab aliquibus vo-
catur alumen gladii. et de
sosa. et sale petra sit aqua for-
tissima. que dissolvit omnia corpora
metallica excepto sole. et omnes
spiritus sublimans. excepto argento
vivo. 2^m. Alumen vocatur zuc-
carinu. quod deferretur ab Alexan-
dria. et grecia. et preparatum
conuenit in aliquibus operibus
minoris ordinis. 3^m. Alume
est plomofum. quod gemem vo-
catur. quod est melius et pulchius
nobilius et purius. et vtilius
omnibus supradictis. Est enim lundu-
m seipm. splendens ut lima. et
in nullis prouinciis nobilibus. q^{uod}
in hispania reperitur seu inuenitur.
Omne aut alumen lingua sen-
tiunt salum ponnai. scriptum
quod compositum salibus alijs
duplirat vnu. triplicat. 2. et
quadruplirat. 3. et sic semper
addit vnu pondus perfectiorem.
Et omni albis et rubris in ferri
claritatem. et recipit virtutem.
Potest poni bonum allumen loco
sulfuris viridis fixi fundens.
in desertu ipis in compositione
aceti acerrimi philosophorum.
et maxime ad album. Est enim
in suo manifesto argenti. In suo
profundo aurum. In vno latere
stagnum. Et in alio latere es.
Sequitur de natura omnium
salium. et de extractione eo-
rum. Cap^m 24^m.

S Alia sunt multiplicata. horum
quedam sunt mineralia.
et quedam vegetabilia fixa.
Et quedam vero animalia fixa. Sed
istarum specierum salum multa tam
animalia. q^{uam} mineralia. q^{uam} vege-
tabilia inueniuntur non fixa. ut
infens patebit. Fixa mineralia
sunt. sal panis. quod extrahitur
a mari. vel ab aquis puteorum.
Item sal gema. quod est clarus
orbis. et transparent. ut cristallu.
Et mollis supradictis. Et sunt
due species. quarum vna est cristal-
lina alba. Alia vero rubra diaphana.
Nasitur et tingitur in terre mi-
neris. lous sulfuris. habens sub-
stantiam diuisam per lapides
magnos. Inuenitur aut et ha-
betur specialiter in hispania.

De salibus fixis et infixis mineralibus
et vegetabilibus. Cap^m 25^m.

Infixa vero mineralia Sal naptus
et cretineus. quod etiam in his-
pania inuenitur in lous aquosus.
ex congregatione aquarum plu-
uiarum. non habentium exitum.
Vegetabilia vero fixa et infixa
sunt. quasi infinita. quia ex orbibus
arboribus salicet earum murem
et herbarum possent fieri lixuria
fortia. et aqua ab eis euaporata
remanet sal in fundo pastis. fm
qualitatem. et complexionem
murem. remanet sal fixu vel
infixum. Arbores et herbe visase.
faciunt sal fixum. de quo omni sals
conficiunt vitrum. Inmixta vero
non fixum. Quod vero fixum
vel infixum fuerit. experien-
tia te docebit.

De salibus fixis et infixis animalibus.

gladii. g.
de gladii.

alumen
gladii.

alumen
gladii.

alumen
gladii.

alumen
gladii.

alumen
gladii.

alumen
gladii.

alumen
gladii.

alumen
gladii.

alumen
gladii.

de me ex hunc
sal ex vegetabilibus

de sale ex hunc
visase vitrum

de sale ex hunc
visase vitrum

de sale ex hunc
visase vitrum

de sale ex hunc
visase vitrum

de sale ex hunc
visase vitrum

de sale ex hunc
visase vitrum

S Alia fixa
a coram
ouorum galli
nili. Infixa
fens calum
et album
et superflum
puta a sing
ore. et hunc
duo genera
est fixum. e
fixum vo
Infixum vo
et ista duo
in hac scien
est mineral
alumen e
fustile. az
pax sulfuris
in hac arte
dicitur. ex e
dito emanat
lophiom.
mento phlo
in suo profu
durem. et in
pallida stagi
est sulfur et
Sal vo arm
volans mot
et extrahit
et animalia
ora filonata
in aquam m
et sale mro
fma. que dicit
in vna hora.
fundamentu
nu hunc aro
q^{uod} hic est Ange
tra et breuitate

Salia fixa animalia extrahuntur
a cornibus omnium generum
ouorum gallinarum et omnium vola-
tilium. Infixa vero extrahuntur ab ovis
fœtus calmaris. Virellorum ouorum
et albuminum. et ab ovis fœtus
et superfluitantibus animalium. ut
puta a sanguine. vena. et ster-
core. et huiusmodi. Sunt etiam
duo genera salium: quorum unum
est fixum. et reliquum est infixum.
Fixum vero vocatur Salmiteum.
Infixum vero sal armoniacum.
Et ista duo sunt valde necessaria
in hac scientia. Sal vero mirum
est minerale. sulfureum. In sua
altitudine est sulfureum album fixum
fusibile. argenti album. et com-
pat sulfuris viridis fixi fundens.
In hac arte laude prece mima pre-
dicat. Ex eo vero cum suo compari-
tudo emanat sulfureum divinum phi-
losophicum. ut supra in attra-
mento philosophico declaratum est.
In suo profundo est sulfureum ro-
reum. id est. In uno latere est sulfureum
pallidum stagnum. et in alio latere
est sulfureum cretum id est.

Sal vero armoniacum est spiritus
volans incombustibilis quod habet
et extrahitur ex mineris. humanis
et animalium. habet enim virtutem
omnia caliditate mortificandi. emedi-
in aquam convertendi. Et ipso vero
et sale mirro emanat aqua fortis-
sima. que dissolvit aurum et tollit
in una hora. Sic spiritus est et
fundamentum multarum composi-
tionum huius artis. Et dicit aliqui
quod hic est angelus. qui divina pote-
tia et virtute coniungit animam cum

corpore. et corpus cum anima.
et facit eam glorificatam resurgere.
Et sic agit cum omnibus spiritibus
et corporibus mortuorum. Salia
vero fixa cuiusque generis sunt pre-
parata in coniunctione revent
mixta.

De Talcho et eius natura. Cap. 28.

Talchus est lapis terreus duorum
generum. ad solem per similes
lucidissimus foliatus naturaliter
compactus ex cinere et flore terre
albissime atque sulfuree. cuius fo-
lia minuta ex utraque parte sunt
lucida et subtilissima ad tactum digitorum
velut in arenam minutissimam
splendentem rediguntur. hic lapis
quia terreus non bene convenit
cum metallis. Dicit philosophi
terreum cum terreo: metallinum
cum metallo: hic lapis prepara-
tus pertinet huic scientie. In suo
manifesto est calidus. et siccus.
In suo profundo frigidus et hu-
midus: in uno latere calidus et
humidus: in alio latere frigidus
et siccus.

Lex ratio super preparatione
aquarum ad album et rubrum
et preparatione aliquorum corpo-
rum et spirituum. Cap. 29.

Secundum sermonis aliquid
corporum mineralium expli-
cate vel explicite infri-
mus. eorumque complexionebus
quod subtiliter exagitate potius eorum
practicam in mandam cum dei
auxilio proficiat ab aquis que
sunt eorum mundificationis moriendo.

Sal mirum fixum
Sal armoniacum
mixtum
Sal mirum

X. in p. p. p.
fol. 54. r. fol. 55. r.
et fol. 55. r. 2. r.
fol. 55. r. 2. r.
fol. 55. r. 2. r.
et fol. 55. r. 2. r.
et fol. 55. r. 2. r.

Virtus salis
armoniaci

aqua fortissima

Sequitur de aqua claritatis
Albuminum: et rectificatione eiusdem.

Cap. 30^m

Recipe albuminum ouorum in
magna quantitate: et aqua
fortiter in furella vitriata.
Donet conuertatur omnino in spu-
mam: et dimitte die ac nocte. et
spuma conuertetur in oleum: Inhu-
metur tribus septimanis in fimo
equorum: demum distilla in alem-
bico: aqua et cinere medianali.
et habebis aquam claritatis set
distillatam: distilletur tribus
viabus sine feabus: aqua et ci-
nere mediante. et habebis aqua
claritatis tribus distillata viabg.
Demum distilla quatuor viabus
per alembicum cinere sicco: et quod
libet vice in vna libra ipsius
appone libra vna calas cortia
ouorum calomatoz: et habebis
aquam claritatis perpetua septies
rectificatam. Extingue in ea
et ignitum: et si deestbat ipm
mitis et extra: optime est recti-
ficatum. Si aut rectifica ipm
cum calce cortia: donet se ve-
mat. Et in vase inuolabiliter
obturato reseruetur: ad opus
necessitatis:—

Sequitur de aqua claritatis virel-
lorum et cuius olei. et rectifica-
tione eiusdem.

Cap. 31^m

Recipe vitella ouorum in bo-
na quantitate: et aduige
eisdem quartem partem sulfuris
albi fixi fundentis: misceantur
per optime: et fimo equino ca-
lido per tres septimanas in vase
pauo inuolabiliter obturato.

reponatur. Demum ponatur ad
distillandum: aqua et cinere me-
diantibus: et habebis aquam
claritatis nobiliozem predicta
rectificetur tribus viabus aqua
et cineribus medianibus. et
quatuor viabus cinere: et quod
vice infundendo in libra vna ipsius
aque vnaam vnam calas cor-
tia ouorum. In ultimis quatuor
actis distillationibus probeque
sicut prima cum ere ignito.
Et demum inuolabiliter clausa re-
seruetur: quia aqua claritatis
perfectissima in hac arte laude
preminna predicat. Feres
vbi que post primam distillationem
remanseant ponantur ad distilla-
dam cum fortissimo igne: igne
quidem in principio lenio: et
sic igne fortiter adaugendo: do-
net oleum reorem spiritum fuerit
ab ipsis feabus emanatum: Rectifi-
cetur septies cum cautela: quatuor
vice ponendo in libra vna ipsius
vnaam sulfuris viridis fixi fu-
dentis: separari et calomati rubei.
et habebis oleum claritatis odo-
ris feru curru et prenosum. In
vase inuolabiliter obturato re-
seruetur ad opera necessitatis:—

Sequitur de aqua claritatis diui-
na apta ad dixerium: approxi-
mata suo sali. optime rectifi-
cata.

Cap. 32^m

Recipe calas cortia ouorum
calomatoz partem vnam.
Aqua claritatis septies rectifi-
cate: partes octo: misceantur
in simul in vase pauo bene
ut tota calx dissoluatur. clauso

vase. ponantur
do septem diebus
quod soluti fuerit
et soluat in o
predicta clarit
prius. et am
dissoluta. ab
rectifica. ab
fuerit. pon
landum. aqu
ante. ut ha
Et aqua dist
vase obtura
rans diuina
vimalis mu
albi angela
ouorum in sep
Reseruetur
clauso.

Sequitur de
quidem acem
separata diuina

Recipe vitella ouorum in bo-
na quantitate: et aduige
eisdem quartem partem sulfuris
albi fixi fundentis: misceantur
per optime: et fimo equino ca-
lido per tres septimanas in vase
pauo inuolabiliter obturato.

Sequitur de
ater facta.

Recipe sal
sals per
aqua ut de
et talchum.

vase. ponantur in fimo equino cali-
do septem diebus ut resoluantur. et
quod solutum fuit. erit pars nobilis
et solvantur in octo partibus aque
predite claritatis sub fimo. ut
prius. et cum tota calx fuerit
dissoluta. distilletur per filteru. cla-
rificata. abiectis fenis si que
fuerint. ponatur aqua ad distil-
landum. aqua et cinere medi-
ante. ut habetur in sima maiori.
Et aqua distillata reseruetur in
vase obturato. quia aqua clari-
tatis diuina vocatur. In fundo
vinalis inuenies sal crystallinu.
albu in gelatu. quod sal coratui
quorum in sequentibus appellatur.
Reseruetur munde in vase paruo
clauso.

Sequitur de aqua lumifica. que
quidem aceti acerrimu simpliciter
separata dicitur. Capm 33^m

Recipe vitrioli viridis quod
dicitur calcantur. xvij. oz.
Salis petre. oz. viij. puluerizentur
subalissime. et misceantur simul.
et ponantur ad distillandu ut mo-
ris est. et serua. Ista vocatur
aqua acuta lumifica. ut in se-
quentibus ostendetur. de qua
oportet habere magnam qua-
ritatem. sicut de aqua claritatis.
Cum oia materialia huius artis
in ipsis decoquantur et purificentur.

Sequitur de aqua solifica dupli-
citer facta. Capm 34^m

Recipe salis armoniaci oz. tres.
salis petre vna vna. fiat
aqua ut decet. que dissolvit sole
et talchum. in vna hora. vel

aliis. et melius. Recipe de aqua
lumifica acuta. lib. i. et s. dissolue
in ea libra vnam salis armoni-
aci. Semis salis petre. Tunc
ponatur ad distillandum cum
lenissimo igne in primario. et
in fine. cum forti. Ista etiam
vocatur aqua acuta solifica
nobilior predicta. seruetur in
vase clauso.

Incapunt aque rubificantes
quarum prima est ista. Capm 34^m

Recipe aque lumifice acute
libram vnam. eris vsti. oz.
duas. ferri fusi limati. vnam
vnam. primo dissolvatur eo vsti
in predicta aqua. postmodum
pone minus ferri limati. Sulphu-
ris viui puluerizati ad pondus
quarte partis ferri. et arcemici
rubei communis. ad quantitatem
sulphuris. et misceantur oia bene
cum aqua. et ponantur ad distil-
landu primo cum igne leni.
postea cum forti. Aqua tota di-
stillata reducantur super feres. et
iterum distilletur. postea renoua-
feres solummodo de eccovst et
ferro. sine aliis rebus dimissis.
distilletur renens super isto fe-
ribus renouando eas. de duabus
in duabus distillationibus. quo-
usque distilletur rubea. alias sit
ut sanguis. tunc mget oia
supra que cadet tinctura firma
ad omne examen.

De secunda aqua rubificatua
ex qua fit rocam ferri. nobiliss
huius artis. Capm 35^m

Recipe aque acute lumifice.
libra vnam. dissolue in eo

limature ferri fusi .oz. tres. Cal
amitis vireidis separati et calcinati
oz. i. Tunc pone ad distillanduz
et distillet decies: qualibet vice
renouando limaturam arcamini.
Et in prima vice distillabitur
rubricuda. sicut sanguis: et im
get oia supra que cadet tinctura
fixa: que non recedet p examen

De terna aqua rubificatiua ex
qua fit acium ferri nobilius
huius artis Ca^m 37^m

Recipe aque acute lumifice.
libra vna limature ferri
fusi oz. tres. dissolue limaturam
in predicta aqua. et distilla. et
distillet totiens super limaturaz
quousqz rubricuda distillet. de
duabz in duabz distillationibz
mutando limaturam: et imget
oia super que cadet colore fir
mo et fixo. Omnes vo feres re
suentur quia conuerse sunt in
acium ferri nobilius qd possit esse
in hac arte. Aqua vo in vase
clauso seruetur.

De quarta aqua rubificatiua
que aqua sit alfadida preiosa

Recipe aque acute lumifice. libra vnam.
dissolue in ea .oz. tres etis vsti. Et
distillet totiens super feres. reno
uando eas de duabus in duabus
vicibus. i. distillationibz: quousqz
rubricudissima distilletur. et imget
oia super que cadet colore firmo.
et nunq sepabit ab eis. feres vo
resuentur. quia conuerse sunt in
Alfadidam nobiliorem que esse
possit in arte. Aqua vo resuetur in
vase clauso.

De quinta aqua rubificatiua que
cum calcanto sit nobilior et
ibidem rubificat. Caplm 39^m

Recipe vitrioli viridis quod
calcanti dicitur. separati libras
duas: pone ad distillandū in prin
cipio cum lento igne: in fine cu
fortissimo. quousqz tota sit degu
tata. et vitriolum remanebit in
cucurbita rubeū vt scarletū in
fundo. Redde ei aquam suam
totam: et pone in abembico omes
feres. Et natus alembici intret
in ventrem cucurbitae. clauso
vo foramine alembici superiori
ponat ad distillandū ad len
tū ignem.

Et precipitet
totiens: quousqz tota aqua fe
rat cum fribus: augmentado
ignem paulatim. et vni for
miter continuet: quousqz tota
medicina fortiter desiceture.
et rubificetur sicut vpsit.

Ponatur in loco humido. ab
stracto vase: et in oleū rubeū
preciosum dissoluet. Reseruet
in vase clauso quousqz dicam:
hys peractis. Recipe aque lum
fice partem vnā. Olei predicti
partem aliam: ita q aqua sit ad
quantitatem totius olei. et po
natur ad distillandū in lenissimo
igne in principio: et cu fortissimo
in fine. Et distillet totiens super
easdem feres: quousqz aqua in de
guttatione rubeam accipiat da
ritatem: et resuet in vase bn
clauso. quia nō habet partem.
fex vo conuerter in calcantum
rubicudū preiosus qd possit esse.
Reseruetur mude ad opera
necessarias.

calcanti rubi
cudum

De sexta aqua
facta cum se

Recipe aqua
libram v
semita vel em
distillet q
zati in predi
lent totiens
nouando de
vicibus. i. dist
degutet rubi
et imget oia
lore firmo. R
bene clauso.

De septima a
qua sit olei
matum

Recipe olei
rectifican
canti rubifica
quinte aque su
mstentur in
primo cum len
fortissimo: et
super calcanti
in tubus dist
do calcanti
lanone rubi
et imget om
colore firmo.
tunc argenti
examen. a
resuet in va
soluam tran
quennis no

De octaua aq
Recipe aqua
acute solis
distille in ea v

De sexta aqua rubificativa
facta cum sedma alant.

Cap^m 40^m

Recipe aque acute lumifice
libram unam. Tunc vel
sedma vel ementos. oz. tres.
dissoluat^r quousque eaze pulueri-
zata in predicta aqua. et distil-
letur tonens super feres ipsas re-
nouando de duabus in duabus
vicibus. i. distillationibus. quousque
degutter^r rubea sicut sanguis.
Et tinger^r oia super que cader^r co-
lore firmo. Reseruetur in vase
bene clauso.

De septima aqua rubificativa ex
qua fit oleu solis cum transfor-
matum.

Cap^m 41^m

Recipe olei claritans septies
rectificati: libra unam; cal-
cantu rubificati ut dicit^r. in fine
quinte aque supradicte. oz. tres
misceantur simul. et distillent^r.
primo cum leni igne. In fine cum
fortissimo: et distillet^r tonens
super calcantu. de tribus in tribus
in tribus distillationibus renouan-
do calcantu. quousque in distil-
latione rubina sumat claritate
et tinger^r oia supra que cader^r
colore firmo. feres vo conuer-
tunt argenti in aurum ad ome
examen. Aqua vo sine oleu
reseruetur in vase clauso. quia oleu
solis cum transformatum in se-
quentibus nominatur.

De octava aqua rubificativa

Recipe aque
acut solifice libram unam
dissolue in ea vinas tres calcantis

58
separi et rubificati. distilla pmo
cum lenissimo igne: et in fine
cum fortissimo igne. et aqua di-
stillata reducat^r super feres.
et hoc fiat totiens: quousque
rubinam sumat claritatem.
de duabus in duabus distillatio-
nibus renouando calcantu.
Seruet^r in vase mude paruo
bene clauso. Deinde recipe
aque acute lumifice. libra una.
dissolue in ea vinas duas cal-
cantis vireidis separi rubificati.
et rousque distillent^r supra cal-
cantu: quousque rubinam sumat
claritatem: renouando calcantu
de tribus in tribus distillationibus
Ista aqua coniungatur in prima:
et distillet simul. distillabit oz
rubicunda sicut sanguis: et in-
get oia super que cader^r co-
lore firmo optimo.

Sequitur de aqua rubificativa
rubificante omes spiritus: et
conuertente vsu in elixir
solis cum

Capitulum 42^m

Recipe alfedida libra una
Salis armoniaci separi lb.
unam subilit^r triti. et simul
mixti: ponant^r in capsula ferrea
ignita: et stagnu fluet sicut
mel. prout illud super aza-
lavam. i. petram marmorea.
stagnu frigidatu pondera. et
adde de arsenico quatum de-
fuit et fac ut prius. hoc fac
tonens quousque de arsenico nil
perdat^r: tunc pulueriza et
dissoluat^r in sepi. paribus acen-
tibus fortissimi deguttam^r
clarificau: congeletur ad lentu

ignem cum vase paruo. Itaq; a-
cetuz euaporez. et nō bulhar
et congelatur ponat in vase
inviolabiliter clauso: sub fumo
equino calido. et dissoluetur
in aquam rubicundam. tūc
forandus. et acuitatis existit
q; nō bene consuet. nisi in
vase facto de emaldo albo. Ideo
facta aqua. immediate debet
operari. Ista aqua rubificat
omēs spiritus. Et conuenit
vsi in elixir solis. Vt in
sequentibus ostenderit. v3. in
x. capto quarta ranoms.

De capitello fortissimo conficiendo. et de

oleo rubundo. Simo. ai quo fixant oēs spūs
et ducunt quātū in elixir solis. Cap. 44.

Alc amezem de papauero nig.
et de eleboro albo. et sosa vi-
traziorē separatim. demū reape
de quolibet istoz amezū ptem
vnā. de amezibus crebellans
partem septimā. calos vine ad
moderatē oīz. salis armo-
niaci reidi. ad quatuor partes
oīz. puluerizent oīa. et misce-
antur simul. demū reape acetū
acereimū. comiste distillatū per
alembicū in septuplo. secundū
quantitatem materialū. et fac
capitellū. Itaq; acetū transeat
per totam materiam septem
viabz. et habebis capitellum
fortissimū. In quo pone brisily
rubei. sandali rubei. grane
rubei. tinctoz. singulorum
partes semis. et in combu-
stū. demū reape aloē. sca-
monee. Gumē edreplate. cam-
fore. singuloz ana. partes
semis. quibus puluerizatis

ponant in dno capitello. et totū
comburent. clarificato capitello
ponat ad congelandū ad ignem
lenū in vase paruo inter amezes.
et congelate ponant in vase
inviolabiliter clauso. sub fumo
equino quadraginta diebus.
Comuertetur namq; in oleū pte-
nōsim rubundū. Vt sanguis.
cū quo fixantur omēs spiritus.
et conuertit metatū in elixir
solis. Vmū pondus. supra mille
pondera. si in ea fuerit bullius.

De aqua duodecima. sub fixatura im-
gente. oīa corpora super que cadit co-
lore optimo et firmo. Cap. 44.

Reipe Salis communis. gēme.
armoniaci. aluminis ga-
meni separatim ana partem vnā.
Salis atrali separ. ad quanti-
tatem oīz. Salis miri ad qm-
tatem salis atrali. exis vsti. croci
ferri. ana partem vnā. Calamus
viridis separati et rubificati in
triplo oīz. puluerizentur oīa.
et simul misceantur. et ponant
ad distillandū primo cum leno
igne. in fine cum fortissimo. Ista
aqua distillet conens. qualibet
vice renouando ferem. quousq;
degutter sint sanguis. quia tūc
oīa supra que cadet colore bono
et firmo.

De modo adoperandi cum istis aquis
rubificatiuis. Cap. 45.

Non mizer quis. quā feri-
sta rubificantia. nō feri-
m. quia volūtem pducere
ad equalitatem. Et hat ipa
sunt phixā. propinquiora tunc
sunt vromozibz. Si ergo vis vn-
ipis accipe. quam volueris. ru-

bisfare. et mib
cūq; vis super
et assa eam: m
faciet in pām
hor opus: don
sacris: et
reducet ad
adiuante.

Sequitur de
acereim phil
bificatione e
vel rubei

In dei
acereim
artis allumi
a sapientibz
moris: quā
fiat corpora
et perficit om
fortanter.
quia ment per
cum: sicut vō
hominū.

Dicitur aqua
permanet ad
Dicitur acereim
diuidit: tūc
corpora. et
vna hora
vini: de arg
De sulfure: qu
essentially
duo sunt in p
cū calida et
frigida et h
Est igitur et
essentially: qu
rabilis contr
in natura: oī
essentially: tūc

bificare: et imbibe eam ex qua-
tūq; vis supradictarū aquarū.
et assa eam: impressionem em
faciet in prima vice. Denū itera
hoc opus: donec fiat ruber sicut
sarcinetus: et rubundior fiet. a-
reducat ad equalitatem: deo
adiuvante.

Sequitur de compositione aceti
acerrimi philosophorum et en-
bificatione eiusdem ad album
vel ruberū sicut auctor exigit.

Cap. 47.

In dei nomine. hoc est se-
cretū secretū quasi totus
artis alchimie: quod appellatur
a sapientibus aqua vite: et aq-
mortis: quia vivificat et morti-
ficat corpora oīa: et spiritus.
et perficit omnia opera huius artis
firmamenter. Et dicitur venenū:
quia meat per corpus philosophi-
cum: sicut venenū per corpora
hominū.

Dicitur aqua permanens: quia
permanet ad ignis pugnam.
Dicitur acerrimū acerrimū: quia
dividit: tingit: et dissolvit oīa
corpora: et spiritus huius artis in
vna hora. Dicitur argentū
vini: de argento vivo: et sulfur.
De sulfur: quia vere et realiter
essentialiter et perfectissime ista
duo sunt in predicta aqua. Est
enī calida et siccā in quarto gradu.
frigida et humida in quarto gradu.
Et est ignis et aqua realiter et
essentialiter: quod quidem est mi-
rabilius contra naturam: et sic
in natura: cum ista realiter et
essentialiter contrariantur. Et ideo

quidam philosophus detritus dixit.
Ancor philosophi qualiter igne
et aquam sibi ipsi placibiles esse
fensit: quousq; in regimine sit
habituaverit. Philosophi vō
arte eorū notificata dixerunt.
Sinas q; si ignem et aquam fa-
cias esse concordēs: opus tuum
deo fauente rexit.

Ista aqua a duobus sulfuribus
extrahitur: vel traxit matrem
et originem. Ideo dixerunt.

Accipe rebus. i. bis res. Dant
rebus montes. dracones demq;
fontes.

Reape ergo sulfuris
viridis fixi fundens. Vnas
sex. Alias. xviij. sulfuris albi
fixi fundens. Vnas octo. pul-
uerizent subtiliter: et misceant
simul: ponantur in vormali: ale-
bro supraposito: cum suo recipite
clausis iuncturis: ut non respiceret
iunctura. Vriali solloato ut
deceret: inter oneres. subire len-
tū ignem: ut tota aqua degut-
tetur: que deguttare poterit.

Denū augmenta ignem paula-
time: et reape totam aquam in
fine cum fortissimo igne. Qua
distillata: feres abināntur: et
aqua in vase inuolabiliter obm-
rato reservetur. quia acetū a-
cerimū simpliciter separari notat.
Tunc subtile separatū est a spisso.
Et terra separata est ab igne. ut
gravioribus abiectionis partibus.
opus nūm cum lenioribus com-
pleatur. Ipa. n. distillano puri-
orū reze partes disgregat ab
impuris: quia causa corruptionis
harū rerū terrestres earum su-
sibilis substantia. Causa vō

aqua vite
aqua mortis

Venenū

aqua permanens

acerrimū acerrimū

argentū vini

ignis et aqua

perfectiōnis in alijs est mediocrius
illaz substantia. Si ergo ex ipis
sulfur diuinū. quod acetū saliter
acerrimū dicitur philosophorū
habere volumus: necesse est a fe-
tulentia et eoz terretate mū-
dare: quod conuenientius per
modum iamdudū habuimus. De
isto aceto acerrimo oportet hēre
magnam quantitatem.

*De preparatione aque rectificantis
omnia corpora et spiritus festinantē*

Cap. 46.

Post modum recipe lapide
in caputulis notum: de quo
Hermes senex pater noster dixit
in tabulis lapideis: quas
Seth filius Ade dimisit: Item
Noe pater in archa recondidit.
Scire quoniam nulla sit trinitas
nisi ex rubeo lapide habeat.
Tunc lapidem puluerizabis
subtilissime: et dissolues ipm
in aceto forti connum distillatū:
et dimitte residere: et distilla
filtro totiens: quousque rubedine
sumat claritatem. Denique de
sicet sole diebus iunij vel iulij
ad lentum ignem aliquo tempore
quo desiccato: puluerizetur sub-
tilissime: et recipe de eo libram
semis: aceti acerrimi philosophorū
simpliciter separati superius resuati
libras tres: mysteantur. et in con-
tinenti predictus lapis dissoluetur.
Ponatur in vrmali in suo alebico.
et recipiente: clausis iuncturis
collocato inter cineres: ut decet.
subire ignem lentū: et continua
ipm: quousque tota aqua distillet.
Reduc eam super feres: et iterū
distilla: Ita fiat septies: tunc hēs

aquam mortiferam. perfecte recti-
ficatam: que acetum acerrimū
philosophorū perfecte rectificatū
in hac arte laude premimo
predicatur. Ipsum in vase mū-
olabiliter obturato reseruetur.
Feres vō que erūt rubee et
spisse in vase paruo clauso
reseruentur ad opera necessitatū.
Quia quousque mediocrius substan-
tia istaz rerū duarū esset ab
ipsis abstracta. In primo regi-
mine: non tamen erit apta ad
perfectiōnē corpus philosophici.
nec ad aurū: vel argenti crea-
tionem: quousque sic fuerit recti-
ficata super corpus suū: a quo tra-
xit naturam et originē. Quia
patres nri dixerūt. Ut acetū
nrm perfectat: necesse est humidi-
tatis purgatio: que est aerea et
vinctuosa: combinens et metallū
diuidens. et secūde que est fleu-
matica euaporans: vel perfectiōne
conferens: sed diuidens et substra-
hens. Si igitur acetū acerrimū
nrm fuerit purgatū taliter: ut
vnaquaqz rareat in finitatem.
superflua prima. secūda et tertia:
que est mediocrius substantia illis
remanet: que est humiditas radi-
calis. et naturalis erit purū oīo.
ad aurū et argenti perfectiōnem:
de creatione albarū quoque disiecti-
one cōgrua sequetur. Ista aqua
preciosissima predicta rectificat
oīa corpora et spiritus festinant
ut in sequenti apparebit. Si ve-
nerit ergo in intellectu inquirētis:
relet ab insipientibus: ne penus malū
fiat. Et sic terminat aqua rubifi-
catma cum laude dei.

Sequitur de
preparatione
minimū et at-
que esse p-

O Mne. Gen.
utit m
dimitte
filtro totiens
sumat
vase plūbi m
lenā. Itaqz a
et non bulliat
sicet ad solē
me separāz.
fit isto modo
tionis et separā-

R Ecipe de
partem
et distilla m
aque acutū lū
ad distillandū
et aqua distilla
vō distilla m
claritatis sepi
predicta aqua
per alembicū
vel quousque
ignem sine
et erit optime
genus alumi
modo: et prepa
Armeniorū se
et preparatū
ritatis ponat
et rectificatū
Sequitur de
hūo artis et
eiusdem
R Ecipe sal al-
partes. Sa
aluminis goma

Sequitur de separatione et
preparatione eius salis et alu-
minum et atramentorum meli-
ori que esse potest. *Ca. 49.*

Omnis generis salium dissol-
uitur in aqua calida et
dimittit residere: et distilla
filito totiens quousque serens
simam sumat claritatem: in
vase plumbi congelatur ad ignem
lentum. Ita quod aqua evaporetur
et non bulliat. Congelatum de-
scendet ad solem. Et sic erit opti-
me separatum. preparatione eorum
fit isto modo. De modo prepara-
tionis et separationis salium aluminum et
atramentorum eius. *Ca. 50.*

Recipe de quousque eorum separatim
partem unam: pulverizet
et dissolvat in quatuor partibus
aque acute limificet: deinde pone
ad distillandum cum lentissimo igne.
et aqua distillata refuet. Sal
vero dissolvat in octo partibus aq
claritatis sepius rectificat: et
predicta aqua claritatis distillet
per alembicum sepius super ipsum sal.
vel quousque fundatur super lamina
ignitam sine fumo: et mitret.
et erit optime preparatum. Omne
genus aluminum separatim per
modo: et preparat. Omne genus
atramentorum separatim per
modo: et preparatur. Sed loco aque cla-
ritatis ponat oleum claritatis sepi-
us rectificatum: —

Sequitur de atramentis perfectis
huius artis et de compositione
eiusdem. *Ca. 51.*

Recipe sal alcali separati quatuor
partes. Salis vis: gemen
aluminis gameni: et salis armo

maci separatim ana. partem unam
pulverizent et misteantur simul.
et una pars istorum dissolvatur
in quatuor aque acute limificet.
Et ponantur ad distillandum in len-
tissimo igne: aqua distillata re-
fuet. Atramentum vero dissolvatur
in octo partibus aque claritatis
rectificata sepius. Aqua vero di-
stillet per alembicum sepius super
ipsum atramentum predictum in lentis-
simo igne: et erit optime pre-
paratum. Iste sunt meliores prepa-
rationes et separationes salium
vel aluminum et atramentorum que
possunt esse in arte alchimie.

De preparatione medicamentorum ad album
et rubrum. *Ca. 52.*

Omnia corpora imperfecta cal-
cantur sicut habet in summa
maiori: libro tertio: et libro quarto.
et erit optime separata. nunc prepa-
rentur sic. Recipe de quousque
eorum partem unam: arsenicum se-
parati albi partem aliam. Salis
vis separati partem aliam: misteantur
simul: et pulverizentur: et ponantur
ad sublimandum: et quod sublimatum
fuerit: reducit supra feros: hoc
fiat quater. Deinde recipere ar-
senicum separati albi partem aliam:
salis vis separati partem aliam: miste-
antur simul: et pulverizentur: et
ponantur ad sublimandum: et quod
sublimatum fuerit: reducit supra
feros: et hoc fiat quater. Deinde
recipere arsenicum separati partem unam
aque acute limificet partes quatuor
dissolvatur arsenicum in predicta
aqua: postea distilletur aqua ab
ipso per alembicum lento igne: fuerit
arsenicum vero quod remanebit in

fudo alembici dissoluat^r in octo
partibus aque claritatis septies
rectificare. et ipsa aqua distille-
tur per alembicum super ipsum arsenicum
in lenno igne. Denique reape
de arsenico partes duas. Attingat
salicet supra dicti per unam pul-
uerizent^r. et misceant^r simul.
De ista confectione recipe prem
vnam: et de calce corporum
imperfectorum sublimata cum ar-
senico ut dicit^r partes duas mis-
ceant^r simul. et reducant^r in
corpus: tunc est optime prepara-
tum ad recipiendum album et
rubeam medicinam. Et ista est
melior preparatio corporum que
fit in arte alchimie.

De preparatione Martis et Tutie
et magnesia

Omnis generis Martis staze
Tutiarum magnesia sub-
limet^r. ut habet^r in summa maiori.
libro tertio. Preparatio fiat sic.
Recipe de quavis earum per unam.
dissoluat^r in quatuor partibus aque
acute limificet et distillet^r aqua ab
ipsa per alembicum in lenno igne.
Aqua distillata servet^r. dissoluat^r
quod remanebit in fundo alembici
cum octo partibus aque claritatis.
septies rectificare. et ipsa aqua di-
stilletur septies in lenno igne. per
alembicum super ipsam. et erit optime
preparata. Sed est notandum quod
Tutia, Martis staza aurea et ma-
gnesia aurea debent dissolui in
aqua acuta solifica. et rectificari
cum oleo claritatis. debent reser-
uari ad opera necessarios.

Sequitur de talcho calcinatione
separatione et preparatione ad album
elixir componendum. Cap. 94.

Recipe talchum album foliatum
quantum volueris: pone eum
in vase ferreo ad magnum ignem
carbonum. donec sit fortissime
ignitum: et stet sic ignitum una
hora: et mundabit^r a terreatate
que est in eo. Deinde pulverizet^r
subtilissime: et tracomzet^r. et re-
cipe de eo unam unam salis armo-
niaci: quartam parte unam salis
alchali unam semis: salis miri
quartam partem unam: pulveri-
zent^r. et misceant^r simul ponant^r
in crucibulo: et statim fundent^r
cum fortissimo igne in mantas.
sales vero resident: et talchum re-
manebit fustum. fusione
et peroptime separat^r servetur. Denique
preparatur sic.

Medicina cum una pars partes
mille stagni conuertit in Argenti
Cap. 94.

Recipe salis armoniaci: libram unam
Salis miri: libram unam: sulfuris
vini unam duas: pulverizent^r. et
ponant^r ad distillandum in lenno igne.
quia propter sales necessaria est len-
tudo ignis. dissolue in ea paulatim
libram unam salis armoniaci: vel quantum
volueris: quia prima aqua in ar-
moniaco potest multiplicari in infi-
nitum. tunc pone ad distillandum. et
habebis aquam clarissimam. que
loco aque acute limificet in omnibus
operibus ubi illa ponitur potest poni
quia melior fortior et subtilior est.
In octo partibus huius aque distribue
sive dissolue partem unam calis su-
perius separati. Da istam aquam ad
potandum. argento vino parato.

in vernali alembico supra posito in
suo recipiente. Et distilla torrens
sup feras: quousq; totam biberit.
Deinde fornicata ignem: et bene de
siccetur dicta materia: et pulueri
zata: et conigata dissolue in octo
partibus aque claritatis septies re
ctificata: et super eam distilletur sepius.
Tunc una pars eius conuertet
mille partes stagni in verum argen
tum: ad omne examen. Ista est no
bilior preparatio que possit esse in
hac arte. Argentum vnum debz
esse ad quantitatem talchi.

**Separatio et preparatio argenti
vini et atramenti.**

Soluatur argentum vnum sicut
dicitur in summa maiori. li. 3. c. 9.
Et recipe vna vna: et mortifica
ipm cum sui pondere de atramento
separato. Vt m. c. de mercurio limato
est expressum: cum aceto fornicissimo
salis admixtionis nris sepan. 3.
octo. et vix solui: alio soluantur
in fornicissimo aceto. in duplo sui.
terendo aceto dicto et desiccando:
quousq; totum acetum sit consumptum:
et ut in exitorio non appareat
postea assa in vase clauso nocte
vna: tali tamen igne vt materia
desiccet: et mercurius no reducat.
Hanc extrahere et tere ipm in
aceto forni: et bene fornicata: et
reponere ad assandam alia nocte. h.
fiat sepius: Denim ponat ad sub
limandam puluerizantem vt decet.
et desup ponantur extracti salis
gemme sepan: et sublimabitur
simile in ui. Ista sublimatio reu
retur tribus vmbis: qualibet

vire reuonando materialia sepa
ta: sicut atramentum itum et salia
simili pondere: et erit optima. se
perant et pparant alio modo.

**Alius modus separandi et pparandi
argenti vini et atramenti. Cap. 47**

Recipe d'illo sic separe parte
vnam. Atramentum supra
scripti per se soluti partem vnam
misteant per minima: desiccat
ad solem augusti. Denim ponat
in alembico supra posito
cum suo recipiente ad distillandum
et quod eleuatum fuerit: reducat
super feras suas: terendo super
porphyrum: et reddendo eis aqua
suam. Et sic reiteret ter vel
doner non sublimet de eo. De
inde recipe de aqua pluviali
distillata per alembicum: et dissolue
predicta sublimatione in quadru
plo sui de aqua. Totum enim
atramentum soluet: et Mercurius
remanebit in fundo per aspidis
calcinatus albus: distillat
aqua ab eo plinquam: et mis
catur de aqua romani sup eam
et separet. Et hoc fiat totiens
quousq; salsedo atramenti oio
recedet: et mercurius remaneat
albus vt crystallus: tunc desiccat
prudenter absq; vento et puluere
Et desiccato: dissoluantur in octo
partibus aque ante lunam fixam:
et cum lenissimo igne separetur
aqua. Qua sepa dissoluantur
in octo partibus aque claritatis
septies rectificate. Et predicta
distillet sepius super ipm: tunc
erit optime preparatum. Et hec
est melior pparatio argenti vini
que possit esse in hac arte.

Ac sic aquam per alembicum
de solo vitriolo viridi. quod
calcantu dicitur. siue dragantur.
et fac de ea bonam quantitatem.
Tunc recipe de Arsenico vel sul.
fure. vel de quo vis eoz libra
vnam. puluerizetur subtilissime
et imbibatur cum predicta aqua.
forziter: quousque reducat in mo-
dum medulle. Tunc ponatur
in vase vitri. cooperiat de pre-
dicta aqua tribus digitis. et
stet sic tribus diebus. quotz
die voluendo bis vel ter cum
baculo. postea dimitte residere
et distilla aquam ab eo in ligua
filtru: et desicca sole. Et iterum
imbibe ut prius. cum aqua
nova. et fac sicut prius. Et hoc
fiat ter: vel quousque dealbetur.
Ultima vice desiccat. Et postea
recipe de ipo. libram vnam salis
alchali separati. libram vnam alu-
minis gamem separati. vncias
octo. salis gеме vncias quatuor.
puluerizentur subtiliter. et mi-
stentur simul: et ponantur in
vase exaltationis. In ang. fundo
ponatur stratum vnu calas tachi.
i. talchi calcinati in aceto. igni-
endo talchum. et rostando desup
areu: et super ipsum ponatur
stratum salis gеме separati: et in
lenissimo igne sublimetur. Ista
sublimatio fiat ter: renouando
materialia. qualibet vice. denum
sublimetur duodecim viabus
cum aqua sui aluminis gamem
separati. qualibet vice renouando

Pertractato fideliter de na-
turalis compositionibus se-
parationibus et preparati-
onibus corporu omniu et spirituum
in tribus precedentibus rationibus
Nunc cum deo ad prefatam trans-
mutatione eorum ad medicinas
compositas exipis determinate

Dissolue vna
in octo partib
lunific: distille
alambicum leni
distillata: red
distellente. hoc
ducatur in rom
neo: et erit a
conuertetur r
reducatur in ro
in octo partib
lunific nomen
aqua predicta
vinibus. Red
nim Armechar
et erit aurum
conuertetur in
Anteq fiat au
et rectificatus
Ara. distillatio
partibus aqua
letur aqua d
qua distillata
partibus aqua
rectificata: et
vinibus super
albim. Cuius p
quidem parte
tum ad omne c
ueretur in o
Anteq reducatur
aqua astra lun
vinibus distilla
soluat simul in

neresse est. Sicut mambus ppis
pertactauing: et veru pnuemg.
A Saturno sortita pnu ratione.

Sequitur de ablutione Saturni
et perfectione eiusdem ad aurum
et argentum: et demum ad elixir
album et rubeum. Ca. 61.

Dissolue unam partem Saturni
in octo partibus aque acute
lunificae: distilletur aqua ab eo p
alembicum lentissimo igne. qua
distillata: reducat^r sup ipm et
distilletur. hoc fiat septies. Re-
ducatur in corpus cum Atmchar
nostro: et erit argentum. Conuertetur
in aurum. Sic anteq
reducatur in corpus. Dissoluatur
in octo partibus aque acute
lunificae noue. et distilletur
aqua predicta sup ipm quindecim
viabus. Reducatur in corpus
cum Atmchar nostro rubificato
et erit aurum. Reuertetur. et
conuertetur in elixir lunificum.
Anteq fiat aurum: quando sopnes
est rectificatum cum aqua lun-
fica: dissoluatur semel in octo
partibus aque acute: et distil-
letur aqua ab eo. in lento igne.
Qua distillata: dissolue in octo
partibus aque claritatis sopnes
rectificate: et distillet^r septem
viabus super ipm. et erit elixir
album. Cuius pars una conuertit^r
quindecim partes cupri in argen-
tum ad omne examen. Con-
uertatur in elixir solificum sic
Anteq reducat^r in corpus. in
aqua acuta lunifica. quindecim
viabus distillata super ipm. dis-
soluat^r semel in octo partibus

aque acute solificae: et distilletur
aqua ab eo. lento igne per alem-
bicum. qua distillata: dissoluat^r
in octo partibus olei claritatis
septies rectificati. et distilletur
septies super ipm: et erit elixir
rubeum. Cuius una pars conuertet^r
quindecim partes argenti in aurum
ad omne examen.

Sequitur de ablutione et compo-
sitione stagni ad album et rubeum
elixir componendum Ca. 62.

Recipe aque lunificae acute
partes octo: Dissolue in ea
partem unam stagni subtiliter
foliati de folio ad folium paulatim.
et pone ad distillandum palebiam
cum lento igne. Aqua distillata
reducatur sup ipm. et iterum distillet^r.
Et fiat septies. Reducatur in corpus
cum atmchar nostro. et erit argentum
Rectum. conuertetur in elixir lun-
ficum uno modo. Anteq reducat^r
in corpus. dissoluatur in octo partibus
aque acute lunificae noue: et distil-
letur aqua ab eo. Qua distillata: dis-
soluatur in octo partibus aque cla-
ritatis sopnes rectificate. Et ipsa
aqua distilletur septies super ipm. et
erit elixir perfectum. Cuius pars una
conuertit^r xv. partes cupri in vesp
argentum. Conuertitur in aurum
sic. Anteq fiat elixir lunificum:
dissoluatur in octo partibus aque acute
lunificae: et predicta aqua distillata
quindecim viabus reducat^r sup ipm.
et postea reducat^r in corpus cum
Atmchar nostro rubificato. et erit aurum
ad omne examen. Conuertitur
in elixir solificum isto modo -
Anteq reducat^r in corpus. facta

quintadecima distillatione aque
acute lumificet sup ipm. distillet
in octo partibus aque acute soli-
fice. et distillet aqua ab eo per
alembicū cum lento igne. qua
distillata. dissoluat quod reman-
sit in fundo cucurbitæ in octo partibus
olei claritatis. rectificati septies.
Et distilletur septies sup ipm. et
erit elixir ruberū perfectū. cuius
pars una conuertit quindecim
partes linte in aurū ad omne ex-
amen.

Sequitur de ferri ablutione et
compositione ad album et ruberū
elixir componendū. Ca. 63.

Ande ferrum preparatum
preparatione nostra: ut tangit
in capitulo penne ra-
nomis. partes quindecim. proice
super ipm. fustum partem unam ar-
genti vni preparati: et erit ar-
gentū rectū ad omne examen.
Conuertit in aurum sic. fude
quindecim partes ipsius ferri conuersi
in argentū: proice super ipm. partem
unam argenti vni preparati et ru-
bificati preparatione et rubifica-
tione nostra: et erit aurū ad omne
examen. Conuertit in elixir
lumificū sic. Dum fuerit ppara-
tione nostra preparatu conuersus
in argentū. dissolue in parte una
ipius aque acute lumifice: et distilla
aquam ab eo: qua distillata. dis-
soluat quod remansit in fundo in
cucurbitæ in octo partibus aque cla-
ritatis septies rectificare. Et di-
stilletur predicta aqua septies sup
ipm: et erit elixir pfectū. Cuius
pars una conuertit quindecim

partes cupri in argentū pfectū.
Conuertit in elixir solificū sic.
Dum fuerit conuersum in aurū:
dissoluat pars una ipius in octo
partibus aque acute solifice: et distil-
letur aqua ab eo. Qua distillata.
dissoluat in octo partibus olei cla-
ritatis septies rectificati: et distil-
letur septies super ipm: et erit elixir
perfectum. Cuius una pars conuertit
quindecim partes linte in aurū verū
ad omne examen.

Sequitur de Cupri ablutione et
compositione ad album et ruberū
elixir componendū. Ca. 64.

Ande cuprum preparatu pre-
paratione nostra partes quindecim.
et proice super ipm. fustum partem
unam argenti vni preparati pre-
paratione nostra: et erit argentū
rectū. funde partes x. ipsius ar-
genti: et proice super ipm. partem
unam argenti vni preparati et
rubificati preparatione nostra: et
rubificatione nostra: et erit aurū
ad omne examen. Conuertetur in
elixir lumificū. et solificū eodem
modo sicut ferrum.

De auro et eius elixir. Ca. 65.

Aurum vō non conuertitur in
argentū. nec in elixir lumifi-
cū. De perfecto nolimus facere ming
perfectū. sed conuertit in elixir soli-
ficū isto modo. Dissolue unā partem
auri subtiliter foliati in octo partibus
aque acute solifice: et distilla per
alembicū lento igne. aqua distil-
lata dissoluat aurū calidum. qd
in fundo cucurbitæ inuenies. in octo
partibus olei claritatis septies distil-

lati. et distillet
et erit elixir p
conuertit quide
aurū actum.

De elixir 1
Dissolue unā
partem in
aque lumificet
ab eo lento igne
dissoluat in octo
claritatis septies
septies distillet
elixir perfectū
conuertit quide
in aurū argen
in aurū sic
unam argenti
partibus aque
distilla per alembicū
ta: reductus
distillet: et hoc
vultus: et erit
dicitur in corpore
vno rubificati
et erit aurū
in elixir solificū
Dissolue de calid
reductus in corpore
in octo partibus
distilla aquam
remansit in fundo
soluat in octo partibus
tangit septies re
tut septies super
perfectū. Cuius
x. partes linte
omne examen.
De argento vni
dum elixir aurū
et aqua claritatis

lati. et distillet^r sup^r ipm aurū sepius
et erit elixir perfectū. Cuius pars vna
conuertit quidem partes lune in
aurū rectū.

De elixir lune cap. 66.

Dissolue vnam partem argenti
limati in octo partibus aque
acute lumifire. Distillet^r aqua
ab eo lento igne. Quia distillata
dissoluat^r in octo partibus aque
claritatis sepius rectificata: que
sepius distillet^r super ipm. et erit
elixir perfectū. Cuius pars vna
conuertit quidem partes cupri
in verū argentū. Conuertat^r
in aurū sic. Dissolue partem
vnam argenti limati in octo
partibus aque acute lumifire.
distilla per alembicū. qua distilla
ta: reducat^r super ipm: et iterū
distillet^r: et hoc fiat quidem
vicius: et erit calx crocea. re
ducatur in corpus cum armichari
nō rubificato rubificatione nra
et erit aurū rectū. Conuertat^r
in elixir solificū isto modo.

Dissolue de calce crocea. anteq̃
reducatur in corpus partem vna
in octo partibus aque acute solifire:
distilla aquam. qua distillata: qd
remansit in fundo auarbit^r dis
soluat^r in octo partibus olei clari
tatis sepius rectificati: et distille
tur sepius super ipm: et erit elixir
perfectū. Cuius pars vna muerit
xv. partes lune in verū aurū ad
omne examen.

*De argento viuo ad compone
dum elixir cum aceto simplici
et aqua claritatis. Ca. 67.*

Dissolue partem vnam ar
genti viui rudi bene loti
in octo partibus aque acute lum
fice: et distilla cum lento igne.
Reduc aquam sup^r ipm et iterū
distilla. Et ita fiat sepius. Re
ducatur in corpus cum armichari
nō et erit argentū rectū. Con
uertat^r in elixir lumificū isto
modo. Anteq̃ reducat^r in cor
pus: et dissoluatur in octo partib⁹
aque acute lumifire noue: et
distillet^r aqua ab eo. Quia distil
lata: dissoluatur in octo partib⁹
aque claritatis rectificatē. Per
ipa aqua distillet^r sepius super
ipm: et erit elixir pfectū. Cuius
pars vna conuertit quidem
partes cupri in verū argentū.

*De perfectione et rectificatione
salis cornū ouorum ad elixir
componendum cum admixtione
aceti acerrimi. Ca. 68.*

Dissoluatur pars vna salis calos
cornū ouorum in octo partib⁹
aque acute lumifire. distillet^r aqua
ab ipō per alembicū lento igne.
Aqua distillata: dissoluatur sal qd
remansit in fundo auarbit^r in
octo partib⁹ in aqua claritatis
sepius distillate et predicta aqua
distillet^r sup^r ipm sepius. et erit
elixir pfectū. Cuius pars vna
conuertit xv. partes cupri in
argentū verū ad omne examen.
Conuertat^r in elixir solificū
isto modo. Dissoluatur vna pars
salis cornū ouorum in octo partib⁹
olei claritatis sepius rectificati:
et distillet^r qdā deū sup^r ipm
sal septem vicib⁹ et erit elixir

perfectum. Cuius una pars conuer-
titur .xv. partes lune in verum solem
ad omne examen. In ultima distil-
latione si oleum separet ab ipso sale
aqua et cinere mediantibus: se-
parebitur aurum ab argento.
aurum eleuabitur ab ipso: et ar-
gentum recipiet impressionem
bonam et firmam

De Arsenico *Capitulum 69^m*

Dissoluat una pars arsenici
sublimati sublimatione com-
muni in nouem partibus aque acutae
lumi fieri: distilletur aqua ab ipso
per alembicum. Quia distillata
reducatur super ipsum. et hoc fiat
ter: et dissoluat in octo partibus
aque claritatis septies rectificatae
et predicta aqua reuertetur super
ipsum septies: et erit elixir perfectum
Cuius pars una conuertitur .xv.
partes cupri in verum argentum.
Conuertitur in elixir solifacium
hoc modo: Recipe octo partes
aque acutae: distilletur septies super
partem unam arsenici sublimati
septies: demum dissoluantur in octo
partibus aque acutae solifacere: et
distilletur aqua ab ipso per alembicum.
qua distillata. dissoluantur in octo
partibus olei claritatis septies
rectificati. et distilletur super ipsum
septem vicibus: et erit elixir
perfectum. Cuius pars una con-
uertitur .xv. partes lune in verum
aurum ad omne examen. Eodem
modo nil addito. nilque remoto
sulfur album cum sublimatum
conuertitur in elixir lumificum
et solifacium.

De Cinabrio qualiter conuer-
titur in elixir solifacium. *Capitulum 70^m*

Cap. 5.

Recipe Cinabrum puluerizatum.
et ponatur in crucibulo super ignem
carbonum. et cum calidum fuerit -
pone unam guttam. et aliam post
aliam paulatim de aqua nona
rubrificatiua. et continua ignem
degustando predictam aquam
super cinabrum. donec conuertatur
in modum butiri: et fluat sicut
mel: et erit elixir perfectum. Cuius
una pars conuertetur .xv. partes ar-
genti in verum aurum ad omne
examen. *Ex corporibus et spi-
ritibus spirans per se possunt fieri
elixiria ad album et rubrum Capitulum 71^m*

Organes predictae operationes
corporum et spirituum predictorum
sunt secundi ordinis. Ex quibus
ostenditur verbum nostrum prime
rationis huius libri esse verum
in quarto capitulo: quod quodam
prescriptorum corporum et spirituum
in preparatione perfecta fuerit
preparatum. per se solum album et ru-
brum elixir erit cum perpetua
adherentia. Cum salibus alu-
minibus. atementis. marisque
sitis. tutis. et similibus possunt
fieri multe operationes parti-
culares primi ordinis. Ut in
summa maiori. in tertio libro
in multis particularibus expres-
satis per nos sufficienter est
narratum. et eas hic obmissimus
quia in volumine isto tantum
modo operationes firmas posuimus.

Sequitur de perfectione argenti
vni ad elixir componendum cum
admixtione aeris acerrimi phi-
losophorum et excellentia eiusdem
Capitulum 72^m

fieri faciendo

Recipe argenti
libra una. Salis
et misceantur simul
fiant magna vel
suppone ei libra
acerrimi aeris
totum bene: et po-
nato ad lentum
bullire bullitione
tota aeris aqua
et sal remaneat
tota nigredo a
superficie salis
ut bene n-
saludo omni
genti vni a
claritatem de
humiditas acerr-
Demum pone eum
per se super ipsum d-
phorum septies recti-
id est quartam pa-
vini. et misceantur
vase inuolabiliter
facto ex calce vni
facta ex malis
oui. et lana pa-
masticis bis vel ter
ponatur vas in
ad modum libelli
versum. sed prius
et claudatur op-
paratissimo foramen
parte firmi veli
xii. horis. Insuper
et muenes argenti
aqua bibita nung-
alias res vicias d-
acerrimo phorum septi-
et fiat ut supra.
Sed post terram v-

Recipe argenti vini cum odore
 stagmi vel saturi congelati.
 libra una. Salis geme vnaas septem
 et misceantur simul. donec totum ef-
 ficiat mignu vel medulla. postea
 suppone ei libram vna acetum.
 acerrimum communis. et comiste
 totum bene: et pone in vase vi-
 triato ad lentum ignem. et fac
 bullire bullitione lenta. donec
 tota acetum aquositas consumatur.
 et sal remaneat sicut. Et cum
 tota nigredo argenti vini in
 superficie salis apparebit. la-
 uetur bene cum aceto. donec
 falsedo omnino recedat. et ar-
 gentum vinum argenteam habeat
 claritatem. desinetur ut tota
 humiditas acetum ab eo recedat.
 Demum pone eum in vase vitriato
 proinde super ipsum de aceto acerrimo
 phox septies rectificato vnaas tres.
 id est quartam partem argenti
 vini. et misceantur bene clauso
 vase inuolabili. luteatur cum luto
 facto ex calce vna: decoctione
 facta ex malis. et albumine
 oui. et lana pauca. vel capillis
 mosis bis vel ter desiccato luto.
 ponatur vas in furnum factum
 ad modum libelli. ore inferius
 verso. sed prius bene calido.
 et claudatur optime furnus
 paruum foramine in superiori
 parte furni relicto. et stet ibi.
 xij. horis. Infrigidato vase aperatur.
 et muenies argenti vinum tota
 aqua bibita congelatum. Suppone
 alias tres vnaas de aceto predicto
 acerrimo phox septies rectificato.
 et fiat ut supra: et hoc fiat iter.
 Sed post tertiam vicem muenies

conuertitur elixir perfectum. Cuius
 vna pars conuertitur mille partes
 ferri preparati preparatione nostra fusi
 vel etiam in argenti frangibile
 sicut vitrum. de quo argento co-
 uerso. pone partem vna supra 40.
 stagmi fusi. et erit argentum ad
 omne examen. *Qualiter con-
 uertitur elixir album in elixir*

Solificum *Capitulum 73^m*
Edens sit laudatus. qui ho-
 norat quem vult. et non est
 alius dens preter ipsum. sapiens ho-
 noratus. Conuertitur autem in
 elixir album. *et* solificum isto modo
 Assumes ipsum. postquam ad istum per-
 duxeris ordinem. et proinde super
 ipsum octo vnaas acetum acerrimum
 phox. et .oz. semis ex fenibus
 que remanserunt spisse et grosse
 rubee. supra quas acetum phox
 fuit septies rectificatum. ut supra
 dicitur. in duodecima aqua que
 acetum acerrimum phox dicitur
 misceantur bene per minima. et
 repones in vase suo. modo pre-
 tacto in albo. Et hoc fiat iter.
 sicut in summa de argento. agit.
 et muenies elixir solificum. cuius
 pars vna conuertitur mille partes lute
 in aurum tractabile. et pars istius
 auri conuertitur. 40. partes solis
 in aurum firmum. Hec igitur
 est congelatio et solutio que per-
 uenit in molliam sicut cera in
 molliam et humiditate. et est illud
 quod obscurauerunt philosophi
 et cooperuerunt. et posuerunt so-
 lutionem et congelationem ma-
 iorem in opera magna. Et
 ex eis fuerunt. qui posuerunt
 octo dies et ex eis nouem in humido.

Et hoc totū nō fuit nisi ad custo-
diendū et relandū arcānu. hoc
aut arcū arcuū rectificat
omēs lapides si eos decoxeris i
eo. Arsemū dealbat. et fixat
cum eo: et corpus supra quod p-
rectum fuit fixum in colore
suo: et albū cum ppetua adhe-
tia. Et si coxeris sulfū in eo:
fiet hoc illud. Et sic de oībus
spiritibus et corporibus fiat
elixir perfectum. dealbat omēs
lapides: extirpat omēs infirmi-
tates ab ipis. Et quia in eo stat
tota operatio maioris ordinis ideo
sine eo factū est nichil in arte.
et nō consideres aliquid aliud q-
stulte consumeres tempus tuū.
et sensum. Et si scires hoc deū
laudare.

Sequitur de elixir magno com-
ponendo ad rubē. Ca. 74. m.

Fac amalgama de vna parte
solis et puri. et tribus arge-
ti vivi: ponantur in vna ali. et
desuper ponantur octo partes
aque auri limfiat. et alambico
supra posito: in suo recipiente
distillet lento igne. et itru-
quindecies reducat sup ipsum.
Reducat in corpus. erit aurū.
Conuertit in elixir solificum
isto modo: Anteq. reducat
in corpus: dissoluat in octo p-
tibus olei claritatis sepius re-
ctificati: et sup ipsam materiā
sepius distillentur: et erit elixir
perfectū. Cuius vna pars con-
uertit centū partes stagni vel
argenti in aurū. ad omē exa-
men. **A**lio modo conuertitur

In elixir maximū. De elixir max.
Fac amalgama de vna parte
auri. et duodecim mercurij: po-
stea recipe libra vnam auri a-
cerim phoz sepius rectificati.
et quatuor uncias. misceantur
simul. ponantur in camera in
calore vna nocte. mane extrahe
et adde alias quatuor uncias.
et ita fiat ter: tunc erit materia
conuersa in elixir. cuius vna ps
conuertit mille partes mercurij
vel alius corporis imperfecti
in solē perfectū trinitabilem
Cuius pars vna conuertit. xv.
lous in aurū ad omne examen.
Potest multiplicari virtus eius
vlt. in infimū. per additionem
auri arcuū philosopho.
hunc est operatio Regum et Im-
peratorū. Et habito auro arcu-
mo. completur tribus diebus
Illud potest fieri cum mercurio
et in alijs spiritibus simul et
diuisim: et cum eisdem pon-
deribus cum albis ad album. et
cum rubris ad rubē.

Explicat summa minor
Geberis

Deo geatias

22. nouemb. 1477
in o. r. p. h. 6. n.

In elixir magno
de vna parte
auri et duodecim
mercurij: po-
stea recipe libra
vnam auri a-
cerim phoz sepius
rectificati. et
quatuor uncias.
misceantur
simul. ponantur
in camera in
calore vna nocte.
mane extrahe
et adde alias
quatuor uncias.
et ita fiat ter:
tunc erit materia
conuersa in elixir.
cuius vna ps
conuertit mille
partes mercurij
vel alius corporis
imperfecti in
solē perfectū
trinitabilem
Cuius pars vna
conuertit xv.
lous in aurū
ad omne examen.
Potest multiplicari
virtus eius vlt.
in infimū. per
additionem auri
arcuū philosopho.
hunc est operatio
Regum et Imperatorū.
Et habito auro
arcumo. completur
tribus diebus
Illud potest fieri
cum mercurio
et in alijs spiritibus
simul et diuisim:
et cum eisdem
ponderibus cum
albis ad album.
et cum rubris
ad rubē.

In testamento Giberis tractatur
de rebus omnium salu extractione
tam rerum corporalium vitam ha-
bentium q̄ alijs reru et metallor

Exordium

Ex omnibus rebus animalibus
etiam mineralibus: similiter
ex piscibus volatilibus et alijs
vitam habentibus potest fieri sal.
ipsis combustis: et in cinerem fixus
seu terram reductis: eo modo quo
fit sal de cineribus lignorum: vel
de calce lapidum: ex quibus fit eli-
xir album vel rubeum. Et si res
fuerit naturaliter alba vel rubea:
eius sal fiet album vel rubeum.
Sed cum rerum naturalium combustio
debet fieri in vase clauso. Et si fuit
sanguis: primo desiccatur. et non est
malum: si in octo partibus sanguis
soluantur due partes salis communis.
calamati in fornace quocumque: demum
desiccatis. postea combure in for-
nace vitrariorum: vel sigillorum:
vel reverberationis: per diem vel
noctem: vel inter paulatim per
duos dies absq̄ noctibus. Et si
fuerint carnes aliarum animalium
que siccari non possunt: tunc in
vase bene clauso per duos dies cu-
sus noctibus ne respiciant sine
aliquo sale combures. post vocat
combustionem in quadruplo sui aq̄
pluvialis decoque: ad consumptionem
duarum partium cum dimidia. fac pau-

65
sare: et distilla per filterum donec
fiat aqua clarissima sine aliqua
turbulentia: demum congela lento
igne: vel quod melius est ad solem:
et habebis sal animalis quod superat
alia in virtute sensitiva. Deinde
resolve in duplo sui aque pluvialis:
pone huiusmodi in fumo per septi-
manam: et erit acutius. Demum
congela ut dictum est: vel fac sine
fumo: et pone super metalla: et si
ingredietur: bonum est sal animal.
Sim autem: cetera eius solutionem
et congelationem: et eius efficacia
declarabitur ibi per experientiam.
Et scias q̄ totus talpe combustus
congelat mercurium: Et Venerem
convertit in solem: et Martem in
lunam. Quidam tamen operantur
cum pulvere eius. Tamen apponendo
duplum eius inter solem anima-
lis et salis virri vel mirri.

*De salibus omnium metallorum et eorum
calaminatione*

Ex metallis similiter fiunt sales
post eorum calaminationes: et
hij sales sunt virri penetrantini et
fixativi: ratione subtilitatis et acui-
tatis. Sive ex eo: quia sunt ex re-
bus fixis: et diu calaminatis in igne.
Verum quia metalla diversimode cal-
aminantur in igne: videndum est q̄ de
calaminatione ipsorum que sunt ad veni-
endum: sicut Sol Venus Saturnus

et Mars. demum illoz que sunt et
valent ad album: ut luna et iupit

Quod calomatio solis sic fit in vase
aperto: in furno vitrariorum:
moderem diebus continuus: vel
in viginti diebus in fornace re-
uerberationis: seu in triginta.
Demum extrahe salem eius cum
aqua pluuiali distillata per ale-
bicum semel vel bis: decoquendo
in vase cupreo. Et sit in qua-
druplum calas: demum congela.
Et si iterum calcinaueris feres:
dealbabuntur in tribus diebus in
furno reuerberationis. Nec mi-
ueris de hoc: quoniam omnis res
rubea amota sua tinctura: rema-
net alba. quia sub rubedine albe-
do remanet occulta. Sed non con-
ueritur propterea: quia albedo est
sub rubedine. Dico qd si per decem
dies eis solum calcinaueris sine
aliqua admixtione: et demum
sicut dictum est sal extrahas: po-
stea feres suas in terram reductas
assabis: sepeabis a sale: et iterum
calcinaueris: conuerturnt in al-
bedinem. Et si eas reduxeris
erit argentum verum. Dico
ergo qd si sal solis fenus suis
in albedinem per calcinationem
conuersis reddideris: in salem
fit elixir: tam ad tingendum:

qd ad conuertendum argentum
vini in solum et ad tingendu-
cum preparatum: et Saturnum.

De sale Venetis et eius calomatio.

Tenus calcinatur in vase apto:
in triginta quinq; diebus vel
quadraginta. ymo etiam per duos
menses in furno vitrariorum: et
remanet ei sola eius tinctura ru-
bea in specie sanguinis: de qua
salem extrahas: ut de sole dictum
est: et fiet elixir.

De proprietate salis metallorum.

Tenus has: qd sal vniuersum
metalli debito modo factum
figit et tingit Mercurium: et mutat
de colore in colorem: et de statu
in statum: rone acuitatis sue.

De sale Saturni et eius calomatione ac conuersione lucis in sole.

Saturnus calcinatur in arti-
fium colorem: in furno re-
uerberationis: et est melius in
vase clauso: vel in furno vitra-
riorum: qui quidem non in quin-
decim diebus: neq; in viginti quinq;
purgatur a sua nigredine. Deice
ergo ipsum in furnace per quadra-
ginta dies quasi: aut per duos
menses deiceus. perficiet se ipsum
caudum purgatum vel non purgatum:
et habebit atriminitatem asperdet

ad rubedinem.
ut de sole dictum
est tinget luna
Ascendet enim pa-
mercurij partes
cader pars una
lune. Et istius
natur super qu
lune. De fenis
alijs dictum est
tissim est re
rei volantis.

De sale Martis
tione et op

Mars calo-
limatus.
in bibitis
bonu ignem: et
vitariorum vel
combustur t
Et de eo fit v
Sal extractum
ad solum regula
ipsum ponatur su
tribus Mercurij
pulla bene claus
in cinibus cal
Mercurij in pul
rubundior fit
monificat aliu
simili modo. Que
potius imbibere
solus aquam
calce auri.

ad rubedinem. Et fac de hoc sale
ut de sole dictum est. Et cum eo
sale tinges limam in optimo sole.
Ascendet enim pars una super quinque
mercurij partes: huius mercurij
cadet pars una supra decem partes
lime. Et istius pars una proci-
piatur super quinque partes alie
lime. De feribus fac ut de
alijs dictum est: Et istud sal acui-
tissimum est restrictum cum suber-
re volantis.

*De sale Martis et eius calama-
tione et eius operatione super mercurium*

*Her sal
appellatur
quoniam*
M Ars calamat. si fuerit
limatus. cum aceto rubeo
imbibitus: et desiccatus ad
bonum ignem: et postea in furno
vitrario. vel reuerberationis
combustatur triginta diebus.
Et de eo fac ut de alijs fecisti.
Sal extractum de calce Martis
ad solem regulatum: si una pars
istius ponatur supra duabus par-
tibus Mercurij bene loti: in am-
pulla bene clausa per duos dies
in cineribus calidis: congelat
mercurium in pulverem: qui licet
rubrius sit igne addito: et
morfificat alium mercurium vinum
simili modo. Quem mercurium
poteris imbibere in aqua in qua
soluisti aquam Martis: et deinde
calce aurum.

*De sale lune et eius calama-
tione et de fixatione et
transmutatione me-
rcurij in lunam cum suo
sale.*

L Una calamat. per quinque
dies in predictis fornacibus
et deinde cum sale alcali: sed
debet esse per prius per fusionem
purgata. et postea eam fens:
tingit Mercurium in albu fixu.
Cum quo Mercurio operatur ut
dictum est super quocumque metallo
et dealbabit ipsum in albedinem
fixam permanentem. Et
poteris super mercurium multipli-
care ad album melius quam ad
rubrum. Quoniam pars una
istius salis tingit quadraginta
partes mercurij per multiplicati-
onem: prociando mercurium
tinctum super non tinctum. Sed non
fit ad rubrum. quia maiori indi-
get medicina ut transmutaretur
a natura: quam super addat nature.
Et huius Mercurij una pars
supra decem eris dealbat. et mol-
liscat: et convertit in limam.

*De multiplicatione
mercurij ad album*

¶ p. 40. q.

¶ p. 41. sup. 10. c.

*De sale Jovis et eius calama-
tione*

I Vpiter inter alios planetas
benivolus. in vase clauso.
in predictis fornacibus calamat
scilicet vitrario. et reuerbera-
tionis: Et eodem quo supra mo-
dus fiat sal ex eo. et cum aqua phi-
siali. vel alia distillata per
alembicum. Et istud sal invenies
pre ceteris acutissimum ad conge-

*Her sal
appellatur
quoniam*

landum Mercurium. et maioris
efficacie: q̄ sit sal lūne: propt̄
maiores decoctiones. Et quia
vini Mercurii in se coarctat.
bene. et maior pars eius subli-
atur: cum sale miter et in sale
communi. sublimatio citius perfici-
etur: q̄m Mercurius nūc erit
minoris efficacie: quia Iupiter
fuit Mercurius in sui minera
a principio sue creationis. *fetes*
vō que remanserunt in vase
sublimarij tritura: et inde sal
ut dictū est extrahat. *De Saturno no ali-
nando. et sale ex hodo*

*Et similiter etiam operare de Sa-
turno: quia eius pars sublimat̄.*
Et de feribus fac ut supradictū
est de Jone totalit̄. Nota tamē
q̄ si Saturnus et Iupiter in fue-
no reuerberationis per vnu diē
in calcinatione sicut figuli fa-
ciūt calcinatur: postea illapulus
fiat in calcinatione: citius perfici-
tur ad faciendum sal: et ea que
infra dicentur.

*Hic tractatur de modo reductio-
nis metallorum imperfectorum
in solem vel lunam.*

Proterea sciendum est: q̄
vnuquodq̄ metallorum
non solum in sale ut dictū est:
sed etiam in verū solem: et verā
lunam per calcinationem potest
reduci et conuerri.

et inde in sole

De reductioe Saturni in sale

Saturnus idem calcinatur
per decem dies in predictis
fornacibus. Circa quod sciendū
est: q̄ furnus vitaniorz melior
est quo ad hoc opus. Sed furnus
calcinationis vilior est ad faciendū
sal. Nec credas: q̄ si aliquod metallū
suerit steterit in igne per viginti
dies. vel viginti quinq̄. aut plus:
aliquid fugitiue substance possit
remanere. Et ut conuertatur
in verū aurū metallū amplius
non expedit tibi tenere in igne:
et tunc apparet: q̄ Saturnus re-
uerā in suo profundo est aurū.

et deinde in solem

De reductioe Veneris in solem

Similiter etiam Venus in vi-
ginti quinq̄ diebus perfiat̄
in verū aurū cum reducta finit̄
mutat̄. quoniam in suo profundo
est aurum: sed a latere est argentū.

et deinde in sale et postea in sole

De reductioe Martis in calcem

Martis vō limatura per decem
dies. inbibita calona per
duodecim dies. sed tutius est ipm
calinari decem vel viginti dies:
et habebis opus perfectū in aurū.
Et hoc contingit: ut tute calina-
tionis et fusionis cum rebus mol-
lificantibus.

*De reductioe lune in calcem
et deinde in solem: et vltio in sole*

Vna in su-
am se vr-
albedinis conu-
in igne perma-
diebus caloni-
suo sole. fides en-
forte non esset
lūe conuerteret
rurū tintura
sed propter adi-

Iupiter vō
mativ: d
et albumine or
et sapore molli-
et tartaro redu-
qm ipm est argē-
tempore decoctū
dima aliqua tan-
igne: q̄ in argē-
reperit conuer-
nota: q̄ calcem
aurum reductū
vel cum oleo: et
tartarū multum
inbus et fusio-
Albumen vō or
deparit pom in
album.
hic tractat̄ p
oig rerū pafu
compositione. Et
bus et proprietat
pafate.

Una in suo profundo est aurum
scdm se ut videtur tincturam
albedinis continet. Tamen nūq
in igne permanet: nisi forte in multis
diebus calcinetur. Et demū extractio
suo sale, facies eius si calorem entret
forte non esset impossibile qd in zu
bū converterentur. Tamen qd
tūq tinctura que mutat nō p se
sed propter adiunctum.

De reductione Iouis in calce sale et luna

Iupiter vō in septem diebus cal
cinatur: demū cum sale alkali
et albumine oui: et sale armoniaco
et sapone molli: et borace de petra
et tartaro reduch in argentū verū.
qm ipm est argentū: sed modico
tempore decoctum. Vnde sine me
dicina aliqua tantū potuit stare in
igne: qd in argentū: atq aurū vtrūq
reperit. Converterem. Circa hoc etiā
nota: qd calcem convertendam in
aurum reducās cum vitellis ouerū.
vel cum oleo: et tartaro rubeo. qd
tartar multum valet in reductio
nibus et fusionibus corporum.
Albumen vō oui: et tartar albū
deperit pmi in reductionibus ad
album.

*Hic tractat pmpaliter de modo
omnium rerum perficientium elixir oris
compositione. Et primo de virtuti
bus et proprietatibus mediane
perfecte.*

Item scias et est notandum
qd omnis medicina perfecta con
tinet in se quinq virtutes: scilicet
qd per minima penetrat: molli
cat: trahit: veraciter fixat: et
purgat. Eas virtutes continet
ipse Mercurius cum sale alkali.
id est metalloz. et eandem habet
efficiaciam maxime coniuncto cum
Mercurio.

*Notificatio omnium metallorum circa
eorum perfectionem. Et primo
circa Iovem et Saturnum.*

Dictum est superius qd vniquodq
metallum cum bene calcina
tum fuerit: sal facit: sicut faciunt
cineres arborum: atq herbarum
et lapidum calcres. Et qd in illo
solo mercurio transmutat omnia
corpora: quemadmodum ipse trans
mutat: quod est maximum secretū.
Et etiam apparet qd calcinatio ore
porum est brevior via ad perfectionem.

De speciei notificandis Iouis et Saturni.

Circa Iovem tantū notandū est:
qd ipse in se deficiat: non quidem
causa sulfureitatis: sed quia pntipat
at humiditate non fixa: quan
contraxit a mercurio petrofillo.
Vnde in calcinatione ad suam per
fectionem indiget temperato igne:
qm aliter nimis consumeretur.
Temperantia autem decoctionis hu
miditatem inspissat: et inspissando
consumit. Et ideo hec decoctio fiat

ann sezzatura lignorum: et sic tza
debet poni. et desuper cineres. et
postea desuper fiat ignis. Et hoc
tene secrete. Idem dico pro Saturno
si velis ipsum polificare. quia non
nisi per maximum ignem rubifica-
tio transmutatur.

De specialis notificatione azaris

M Ars quia substantiam fixam
inter cetera corpora melior est:
tamen longioris laboris: propter
miniam suam firmitatem. sed in ponis
ipsum deducere in albedinem et molli-
tatem argenti: et erit firmus et fixus
in omni iudicio: quia cinerium non
timet. Stude ergo in eo: immitam
eius funde cum sale arsenico Euforbio
et tartaro calcinato et sale alchali.
facta. et cum alumine de tabra
quod in pluribus locis appellatur
alumen gatum seu gatum. Et quod
gatti in eo iuxta ignem libenter
dormiunt: et cito funduntur. Et omni
vite extingantur in oleo tartari. Et
tamen mars non leviter funditur.
per se sine adiutore vel ignitione
alterius rei habebis optatum. Et
scias quod multum valet ipsum fundere
cum calce facta de metallo: quia la-
pidem fundere facit.

*De notificatione proprietatis calces
et sales Saturni Venens et Martis
et eorum perfectione et medica-
tionis facta ex ipso et multiplici-
tatione*

Notandum circa calce per sale faciendo facta
Saturni Venens et azaris: quod tunc voluit
calamari: quoniam nullo modo possit in corpus reduci.
nec plus diminui: nec plus mutari de colore
in colore. et quod sit calx acutissima: et tunc fiat
quasi oleum: tunc fixabit seque azarum: et ille quod
curat alium azarum usque in infinitum.

Notandum est tamen quod si salibus
mixeris mercurium per subli-
mationem: et salern armoniacum
et denum sublimo soluas. et ad solem
congeles. et congelationem et solu-
tionem reiteres ter vel pluries.
congelabis mercurium crudum lotum.
et hoc multiplicetur in infinitum

*De mortificatione omnis salis metal-
lorum: et compositione mediane
ex illis: et proprietates eiusdem*

Sal igitur metallorum extra-
has cum aqua dulci distillata
vel cum aqua vite per abluitionem:
congela ad solem: et iterum per se
solue in fumo in aquam. huius
pars una centum partes lime vel
saturum tingit perfecte. Et pars
eius una mercurii mundi lori partes.
quing. et quelibet pars eius tingit
centum: quidam dicunt sal de metallis
extractum iterum esse calamandum.

*De notificatione extractionis salis
et electionis salis. ad electionem et
eorum coniunctionem et electionem me-
diane*

Item nota quod melius est extrahi
sal a vaporibus calamatis cum
vino distillata prius et recta et
despumata: vel cum aqua vite de
vino albo in calibus albis. In ru-
beis autem cum aqua vite de vino
rubeo distillata. Et idem fiat de

aceto. Denique congela sal cum mer-
curio sublimato. et sale armoniaco.

*De notificatione ingressione salis
et calium metallorum in digestionem.*

Item nota qd circa sal metallo-
rum et circa calces non habebis
aliud laborare. nisi qd de se in-
gressum.

*De notificatione congelationis
et conuersionis decoctionis salis
metalloz etiam mercurij.*

Item nota qd siue cum aqua distil-
lata: siue cum aceto distillato sal
a calibus rubeis extrahas: quem
ad solem: vel ignem suauiter conge-
les: et per se soluas: tamen aquam et
illam decoque lento igne: in vrinali
desuper clauso. mercurium vnum lotum
et sub fino solutum: vel cum aqua
predicta. sales etiam mercurium
predictum. soluas cum calce aurum.

*Et nota qd siue purgat cum aqua frigida de mano
per una. et arsenicum per una sit in qd ad libitum per sublimationem.*

*De notificatione purgationis salis
et preparatione eiusdem: et multipli-
catione perfecte.*

Et arsenicum partem aliam: sit
in qd sit per se prius sublimatum
postea cum sale armoniaco. qd sit
duplum ad ista: denique soluat et
in aqua aluminis sepius exstinguat.
Et sit super ista metalla purgant
cum eadem aqua. non appposito ar-
senico.

Ad faciendum boracem.

Recipe libram vnam cineris rei
bellari: et .4. oz. salis armo-
niaci. et .4. oz. salis miri: de quo
prior ignis: et soluas hec omnia in
aqua clara frigida: distilla hec omnia
per filtrum: et congela: et erit borax.
Et si vis qd borax sit petrosa: quod
melius est: aut pastosa. Si autem
vis qd sit petrosa: tunc congela ista
aquam distillatam ad solem: et erit
petrosa. Si autem vis qd sit pastosa
quod penius est: tunc congela ista aqua
ad ignem: et tunc erit pastosa. Nota
qd de petrosa emittit lb. p. tribus libris
denariis. et pastosa p. 24 solidis.

De sublimatione et extrahoe mercurij sours.

Nota de mercurio sours: et eius
sublimatione que forte sublimat
in sale miri. Tempta sours sic sublimare
Et de eo .3.3. quas amalgama in .3.3.
mercurij: et .2.4. salis armoniaci: et
calis cortici cinere vel gipsi .3.3. sub-
lima sit aliquantulum: denique qd in fundo
vrinali residet post sublimationem
reducatur in corpus: in assona argenti
si vis. Item nota qd sal metalloz et
solum distillatum per filtrum et ad solem
congelatum dat congelare mercurium
in vrinali. Item nota qd sal me-
talloz dat solvere mercurium sub
fino et illud mixtum vagulam
erit perfecta medicina.

Explicat testm Geberis.

Incipit liber 30. Verboze. Geber.
super practica seruanda in arte al-
chimie exordium

Iam tu scis qui hanc queris
sciam nos eam multis modis.
Explanasse. Nullus aut in-
uenit modus in ea adeo facilis
ut hic. preter augdary libri mo-
dum. in quo hanc rem. 30. expla-
nauimus. Verbis. in ipso tñ non
huius ordinis. in quo maior in-
uenitur alius. et preter quem
nullus sequitur ordo mentionem
ferimus. Cuius modo si deo pla-
cuerit seriem tractabimus.

Primum Verbum <sup>de distillatione et
paratione</sup>
Rius itaque iam dicemus esse
notum. qd huius regiminis prin-
cipium est distillatio. que etiam
est separatio. et hoc est primum ver-
bum. quia primum videtur necessa-
rium. Huius aut distillatio est. ut
positus lapide in cucurbita. in qua
sit cinis. subattendatur ignis. do-
nec aqua egrediat tota. quam
reconde. Post hoc vero de aqua
distillata iterum in recipientem
mitte. quod iam fit. ut cum aqua
distillat. simul cum aere descendat.
nec ex eo aliquid virtutis retineat.
nec minuat. Demum vero postquam
aqua distillata fuerit. ignem subig
forzatorem fac. donec ignis et
aer penitus distillentur. ac di-
stillatio oio desinat. Quod aut
distillatum fuerit accipe. et seorsum

pone. ut de prima feristi aqua.
Demum vero quod est in cucurbita
extractum. reconde. et hic est
primus ordo in vno verbo.

2^m Verbum <sup>De aqua sepius
distillanda.</sup>
Quoq scias plures homines
in hoc parum errare. eo qd sit fa-
cile. unde sint grates deo. quibus
ita gestis. primam sume aquar.
quam distilla sepius in cucurbi-
ta. et alembich. et hoc est
verbum 2^m Verbum 3^m <sup>q prima aqua iterum
sepius distillet</sup>

Post hoc aut quod distillatum
sepius fuerit accipe. aut cum
mirro. aut alberasazan sepius
iterum distilla. quod est perfectio
que in ipso est. Cucurbita pre-
terea sic composita. si cucurbita
sit sub cucurbita. vel medicu cu-
cubitum sit similitudo super cu-
cubitam. cuius inferior pars sit
angusta. si pars inferioris cu-
cubitum. qui est locus medius.
in quo ambe coniungunt. que
calcando ex albe aysazan replere
debes. deinde aliud optime iungit.
et sub eo ignem lentum accende.
distillabitur etiam aqua clara. qd
et sepius iterabis et hoc est
verbum tertium. Verbum 4^m

Hic quoq illud quod in aqua
diximus scias. qd ipso regimine
fortis existat. hanc etiam aquam
in multis nominibus locis. Sedm
hanc similitudine aut pars

plus aut pa-
sit memento: q
et agnoscere.
feriam reuol-
atq ignis reu-
mixta sunt.
para. et hoc
agnoscere. **R**
Regimen ol-
ignis et oleu
ipm. et meli
ipm cu alem
te: in qua
mittere non
ea accende
in caldaria
qua ignem a
bulliat: et a
et distillet p
in quo sit qu
nitum. ho
bus iterando
bita ista ext
ordo: quod e
Post hoc ad
rem olei per
quod ei. si ex p
deest. et huius
as illud quod
fuit sublimat
cucurbita pon
de ramis ampli
in quibus dist
tas. post vo m
aneriis paru

plus aut parū minus licet vna
sit intentio : quam tu scire debes
et agnoscere . aquam itaq; per
fectam reconde . post hoc olei
atq; ignis regimen mape : que
mixta sunt . ignem ab oleo se
para . Et hoc est verbum quartū
cognoste *verbum . 4^m De oleo extrahendo
et balneum marie*

Regimen olei postq; facta sunt
ignis et oleū : Inape regere oleū
ipm̄ eū melius existit . quapropt̄
ipm̄ cū alembich in cucurbita mit
te : in qua similiter micti ramos
mittere non negligas : igne q; sub
ea accende . Cucurbita aut sit
in caldaria aquam hēte : sub
qua ignem accende : donec aqua
bulliat : et cucurbita calefiat
et distillet prius oleū album
in quo sit quedam obfuscatio aut
nitrum . hoc quoq; tribus via
bus iterando . Demū vō de cucur
bita ista extrahe : et hic est vng
ordo : quod est verbum quintū .

Post hoc ad *verbum . 6^m
De perfectione olei . 7^m distillandi .*
remy olei perficiendam tende
quod ei . s. ex perfectione regim̄is
deest . Et huiusmodi est : vō accipi
as illud quod ex oleo cum hūore
fuit sublimatū : et in subli
cucurbita ponas : in qua etiam
de ramis amplius in hac hora
tū quibus distillat dare dimit
tas . post vō in igne firm : aut
cineris parū caliditatis hētis

aut in ignem subtilissimū dimittas .
Distillabitur eū album existens clari
lignū tū quaq; vice comburatur .
Quapropt̄ quicquid in ea sordiaci
inuentu fuerit expelle : Vnde
et melius est vō lignū ibidem
nullo modo ponas . hoc aut septē
viabus iterando fieri cōuenit .
atq; oibus quatuor viabus color
priori clarior et splendidior
apparebit . donec ad hūm per
uenias numerū : debes hoc scire
si deus voluerit : Et hoc est ver
bum sextum . *Verbum . 7^m
De matre marie in convertendo virtute olei*

Signum vō quod asseruitur est
oleum est : q; cum ignis ferretur
atq; in ipō septies posueris : mul
tificabis ipm̄ : et de maris pro
prietate in limazem pprietate
conuerteres . virtute dei et poten
tia . Et hoc est verbum septimū
quod tu cognoscere debes si deus
voluerit *Verbum . 8^m De confusione
olei predicti*

Postea vō reconde oleum cum
peruenierit ad hūc ordinē : q; si
quid ex eis que tibi diximus de
fuerit ad ipm̄ regimen : eo modo
quo tibi diximus utq; tende . et
hoc est verbum octauū *Verbum . 9^m
De regimine
et gubernatione
ignis olei exant*
Ov aut istos locos et has scias
cognoscere debes . Vnde sumo pere
caue : ne in hīs error tibi conti
gat . Tuūq; eū opus ex hoc ipō
ledet . nichil est eū hūis senten
tie nre radix nisi cognitionis et

cautele erroris bonitas. quod etiam
scire debes et secundum hoc operari.
Post hoc vero ad ignis regimen
redi. postquam aquam et oleum quod
est clarum et limpidum repo-
sueris: sumopere igitur ut a pul-
uere custodiat aduertere. quod tu
bene scire debes. **V**ia autem re-
gendi ignem est: ut in nomine
dei incipias. et ignem qui in
feriori parte turbare reman-
serit. scilicet turbare in qua fuerit
oleum: et ipsum solum tene. et ad
solem sicca. quod tamen lente fiet
et non siccabitur. Quapropter tu
ipsum iterum tene: et hoc 20. diebus
facias. iterando diutissime. quasi
vire terendo: et in sole dimittendo.
ipsum namque humositas paulatim
minui incipiet. Et hoc est ver-
bum nonum quod tu scire debes.

Post hoc etiam **Verbum 10.** <sup>in de conversione
ignis in la-
pidem</sup>
sume hunc ignem: ipsumque tere
et imbibe per ex aqua prima.
et tere ipsum optime et diutissime
super planum marmor. deinde
mitte in vas: et ore eius clau-
so. pone in lentum ignem firmi-
aut furni aut latius in lentum
ignem: in vase quod in libro de
herbarum de lazauing. i. habens
longam fabricam: quod postquam
feceris: fac ignem fortionem.
Et deinde postquam siccatum fuerit:
extrahe. quod per die naturale

i. per diem et noctem facies hoc
etiam tam diu agas. donec fiat
lapis: et non sit liquidum. Et iste
in igne fortis ordo est. quem scias.
Et hoc est verbum decimum. **Verbum 11.** <sup>de maiori
induratione
lapis ex igne</sup>

Post hoc accipe ipsum: et parum per
etiam ex aqua pura imbibe: et
fac ignem fortionem: fac hoc donec
fiat lapis priore durior. **H**oc facto
duplica ignem donec possit pati:
ut in furno assetur. Et postquam hoc
modo factum fuerit: iam erit com-
pletum: Reconde ergo ipsum ad ho-
ram necessitatis. Et hoc est ver-
bum undecimum. **Verbum 12.** <sup>de signo
ignis mu-
tantis
luna in
aurum
ratem</sup>

Huius autem ignis signum est: quod
mutat lunam in aurum. donec
in solem vertatur. Et si tibi defuerit
hoc signum: ad ipsum regimen redi: do-
nec ad hoc signum perueniat. Et
hoc est verbum duodecimum. fac
secundum hoc. **Verbum 13.** <sup>de regimine
fieri et eius
reductione
in aurum</sup>

Post hoc autem ad tertium regimen redi:
quam prius optime teras. et post
ex aqua prima secundum terendi et assu-
di longitudinem imbibas: deinde
in misto quod tibi in capitulo ignis
notauimus ipsum dimitte in igne in
quo semper maneat: qui sit talis
qualis est ignis in ovis volanti-
um pullos parere voluit: donec
in septem diebus spatio siccetur.
In tot enim diebus siccabitur. Deinde
extrahe etiam ex aqua prima
quantum est pondus suum. imbibe

et iterum ipsum a
parte eo fortiori
extrahe: et ei
imbibe. quan-
tum tunc ne ipsum
deus sui medi-
aut tertia parte
quod diximus
ipsum tertio m-
pondus: et re-
ignem: vel al-
orem. Quo fa-
mes iam tale
et hoc est or-
terre. Et hoc
Post hoc ex
hanc terram
lenit cum alio
fuerit: semper
bibe. et super
similiter tere. et
desiccat. Dom-
imbibe. et di-
retur. hoc quod
timos facies
si potueris tere
et secundum velonem
desiccationis fi-
die desiccatur.
die. et si minus
ita desiccatur
mutas igne. quod
nate fortiori a-
colorata. ut color
teritur. Et hoc est

et iterum ipsum ad ignem primum. Vel
pari eo fortius reducere. Deinde
extrahe: et etiam ex aqua prima
imbibe quantum est pondus suum.
Et caue ne ipsum ex eo quantum est pon-
deris sui medietas: aut pars quarta
aut tertia pars imbibas nisi eo modo
quo diximus. Quibus ita gestis
ipsum tertio imbibas: quantum est ipsum
pondus: et reduce eam ad eundem
ignem. Vel aliquantulum vehementer
ocrem. Quo facto extrahe: et inue-
nies eam talem qualis est amolea.
Et hic est ordo foris de regimine
terre. Et hoc est verbum tertiumdecimum.

Post hoc extrahe *verbum 14^m*
hanc terram: et tere in marmo-
re cum alio marmore: et quod levis
fuerit: semper ex aqua prima im-
bibe. et super marmorem aut alio
simili tere. et per mitte ut tertio
desicet. Deinde etiam tere: et
imbibe. et dimitte. ut tertio desic-
cet. hoc quoque per tres dies con-
tinuos fanes. bis in die aut ter.
si poteris terendo et imbibendo.
et secundum velocitatem aut tarditatem
desiccationis fiat: quinquies enim si in
die desiccaretur. quinquies imbibes in
die. et si minus minus. Postquam autem
ita desiccata fuerit: ipsum in suo di-
mitas igne. quam in parva for-
nace fortiter assabis. exibit enim
colorata ut color amolee. et utri-
usque. Et hoc est verbum xiii^m.

De reductione terre in albedine ut censa
Post hoc mape *verbum 14^m*
albeficare hanc terram quam imbi-
bas prius terendo: et in igne firmam
fiamtor assa. Et hoc tribus viabus
aut quinquies: fiat etiam sicut censa
in albedine. Eam igitur reponere donec
tibi sit necessaria. Et hoc est totum
regimen quod tibi in xv^o verbo
explicavimus. Eius autem transmi-
sionem et fusionem alius xv^o verbis
explicabimus *verbum 15^m*

Post hoc vero hanc terram si sup-
er iactaveris: ipsum est in albedine
permutabis. Et hoc est eius signum.
scias hoc insuper etiam cognoscas
quod loca ista. scilicet signa sunt transmuta-
tiones. et scias nisi videris unum ex
istis elis facere quod diximus nullo
modo in opus recipiat. hec igitur signa
istorum elorum sunt pondera. unde si
unum istorum transieris et dimiseris
tamen minuetur extinctione quantum
erroris fuit in ipsum regimine. Et
hoc est verbum xvi^m *verbum 17^m*

Post vero terre preparate partes
quatuor. Ignis vero partem unam sume.
et cum ea commiste. cui olei pre-
dicti partes duas superadde: et
cum ea tere et in acetum donec fiat
ut pasta misce. hoc est verbum xvii^m.

Acetum etiam istud *verbum 18^m*
est unum ex coloribus eius quod
scias. Et ego loca ista declarabo
tibi postmodum. Quidam autem dixe-
runt non nisi tres partes terre:

*De punctione terre super eis quod
in albu mirabiliter colorem
et de signis aliorum elorum*

*De commistione terre cum
igne et aere*

*De alia terre commistione
cum igne et aere*

Post hoc quod ex oleo velicū
fuerit mibibe: et pone in vas
canazit. et proice in sarchiz per
diem vnu et noctem. extrahe et
considera. et si aliam inuenias
colorem. q̃ cum posueris: tunc ia
incipit in uineze veloxiter: q̃ si no.

reuertere ad ipsi inhumationem
donec colorari incipit. Deinde
scias omnes colores. et post hoc de
vase extrahe. Et hoc est verbum
vicesimum quartum. *Verbum. 24^m*

Post hoc aut tere: et imbebe
ex predicto oleo: non eo ponde
quo diximus. et comisce oleum
quod coniungis cum aqua sui pon
deris: et imbebe ex eo. Et hoc est
verbum vicesimum quintum. *Verbum. 25^m*

Post hoc pone in vase aceti: et
inhuma per diem unum. vel duos.
ipm eis soluit: et in aqua mu
tatur: ex aceto igitur extrahe. Et hoc
est verbum vicesimum sextum. *Verbum. 26^m*

Post hoc aut. *Verbum. 27^m*
post solutionem eius ipm sume:
et in vase vitreo congela: sed eis
ignis sit debilis valde: donec in
lapidem vertat: terzeu. Et hoc est
verbum vicesimum septimum. *Verbum. 28^m*

Quod si congelatum fuerit: iam
esse scias completum: qd si no fuit
vt cera. ex predicto oleo et aqua
simul mixtis imbebe: ac semel
assa inter manus ad ignem debile
ignis vo ex cinere sit: donec firm
dar: et vt cera mutata eleuetur
Quo facto: iam erit completum: qd
recondas. Deinceps vo declarare
incipiam quicquid ex opere re
manferit. Quoz primum quod de
eo dicam est: quomodo oleu cum
aqua misceri potest. vsq in finem

coloru: et in similitudine cere as
sumendam. Duo ergo conueniens
esse: vt olei. 3. i. aut amplius
aut quantum vis sumas. oleu vo
sit illud quod iam apparuit: vt
in hoc libro iam diximus. Deinde
in maceratum ordinatam mitte.
Sublimano aut diu sup aquam
mozet: et aqua que est in reci
piente sit eius mensura que
oleo que est in macerata sit neces
saria. Et hoc est verbum vicesimum
octauum. *Verbum. 29^m*

Post hoc proice ipm. cuius pporio
sit vnius partis super millemilium
partis eras: et fm pondera que
in loco suo affirmamus. Et hoc
est verbum vicesimum nonum.

Modus aut. *Verbum. 30^m*
proiciendi est. vt vnam partem
elixit super mille iacas: simdere
namq simul millemilium partes
est graue. Cum ergo vna prem
proicetur vnam ex illis super
mille proice: et hoc facias: donec
tuis compleat numerus. Et
hoc est verbum vicesimum.

*Expliat liber Geberis Regis hispalis
super lapide phoz: qui dicitur liber
triginta verborum.*

Incipit liber duodecimus verborum
quem composuit Geber super

aceto phozorum verbum primum

Sume aquam distillatam
de albumine ouoz ptes
septem. et de calce viti-
rum ouoz partem vna. pone
in vase: et iuncturam claude
et pone in fumo per dies septem
extrahe et distilla cum igne
calido humido. Et quod est in
fundo cucurbitae proice: et iterum
in predicta aqua pone partem
vnam calas: et partes septem
sint de aqua: et fac ut supra
tribus vicibus. Et hoc dicitur
aceto phozorum verbum 2^m

Item accipe de omnis recentibus
quor vis: pone ea in vase vitri.
et imple aceto phozorum primum vbi.
et claude iuncturam diligenter.
et pone in fumo diebus quatuor-
decim. postea extrahe et terge
ova ab humiditate: et pone ea in
vase crebellato. et iuncturam claude.
et pone in fumo per dies .xij.
et postea extrahe et aquam
que distillauit in receptaculo ab
ovis dicitur vnde es. Item aqua
que dicitur acetum phozorum primum
verbi distilla ut sup. quia dicitur
brodium clarum verbum 3^m

Item Apodemum quem posuisti in va-
se crebellato frange: et de albu-
minibus extrahe vitella et tere

in palma. et quod magis rubrum
est serua. et pone in cucurbita et
distilla ut moris est per ignem
calidum et humidum. et quod
distillat dicitur anima frigida
humida. et est materia occidentalis
serua separatim cum suis fenibus.

Postea accipe verbum 4^m de compositi-
one spiritus calidi et
sic
dimidiam partem de fenibus tertii
verbi. et pone in ea in spongiis de
pilis et suspende in cucurbita. et
cucurbitam imple de aceto. quod
distillasti. et feni brodium clarum
in 2° verbo. et bulli in igne
calido humido per diem naturale.
postea aperui et oleum quod videris
super aquam studiose collige. et
sic facias per duas alias vires.
semper distillando brodium clarum.
et oleum serua. quia est spiritus ca-
lidus spiritus et materia orient-
talis verbum 5^m de oleo rubeo
et tinctura
magna. et
de corpore
albo et sul-
fure

Item spongias cum fenibus
pone in cucurbita: et imple eam
de brodio clario distillato. et obtura:
et pone in fumo per dies septem.
extrahe: et oleum quod super eleuat
collige. et ita fac per alias duas
vires. semper distillando brodium.
et ponendo in fumo: et colligendo donec
quousque plus non ascendat in aqua.
quia est oleum rubrum. et tinctura ma-
gna: et quod relictum est in spon-
giis est corpus album et sulfure quod
non attendit neque attendit. serua.

De pasta
Vic accipe
aliam mediam
que remanet
et pone in
per eum di-
oleum quod
deo quatuor
materia ori-
manserit in
est pasta pri-
Onde accipe
minibus ou-
et partes d-
ouoz. et de
tertijs verbi
ne in vase
igne calido
tres. postea
distilla per sa-
quod remanet
et sic facias
vires. Et hoc
materia orien-
porta puritate
Sume postea
quod dicitur ma-
otio. et de cal-
vitalibus ou-
pone eam in
horas tres. in
postea pone
dimitte residuum
et ferem pro
vires. nichil
ut in prima
do partes oct-
vnam. et hoc
ficatum. et
serua in parte
Accipe de
octauum verbi

De pasta puritatis componenda

Vnc accipe *Verbum. 6.*
aliam mediam partem de fenb
que remanserunt in 3. verbo.
et pone in vase reibellato: et
per eum distilla. et humiditas et
oleu quod distillabit iunctis cum
oleo quarti verbi: quod dicitur
materia orientalis: et quod re
manserit in cucurbita iacta: q
est pasta puritatis. *Verbu. 7.*

Deinde accipe calcem de albu
minibus ouoz partem vnam
et partes duas de calce corticu
ouoz. et de materia occidentali
tertiij verbi partes duodecim. po
ne in vase argillato: et assa in
igne calido et humido per horas
tres. postea dimitte residere. et
distilla per sacculu vt nactar. et
quod remanet in sacculo proice.
et sic facias per duas vel tres
vices. Et her aia albuminis et
materia occidentalis. Et est pma
porta puritatis. *Verbu. 8.*

Sume postea de oleo quarti vbi
quod dicitur materia orientalis pres
octo. et de calce recenti. vel de
cortibus ouoz partem vnam.
pone eam in vase et bulli per
horas tres in igne calido humido
postea pone in siala de vitro. et
dimitte residere. oleu aut accipe
et ferem proice. Ita fac p tres
vices nichil mutando: sed fac
vt in prima vice. de oleo pone
do partes octo: et de calce ptes
vnam. Et hoc est sulfur puri
ficatum. et spūs qui ligat. q.
serua in parte. *Verbum. 9.*

Accipe de sulfure purificato
octauu verbi partem vnam

*De aia albu
minis et
pma porta
puritatis*

*De sulfure
purificato
et spū ligat
q. seruat*

*De conuerti
one ignis et
aque et mat
erie occident
lis et sapone*

et de aia albuminis .i. mē octi
dentalis septimij verbi pre vna
et de aia albuminis .i. mē octi
dentalis septimij verbi partes
duas: pone in vase sustinente igne
et in igne lento et suam agita
do cum ligno plano: quousq
gelet. et fiat sapo. hoc est co
iunctio ignis et aque. et conuictio
materie occidentalis. *Verbu. 10.*

Accipe de saponem nom verbi
partes tres. et de ere albo. q.
verbi partem vna: pone in
siala cum collo longo: et pone
in fimo per dies: quousq
viride vt viride es. hoc est flos
phoz. tunc distillabis pur moris
est: quousq
dimittat suam hui
ditatem. de hoc pone partem
vnam. et de lima. q. et si non
fluit: reuertere in fimo: quousq
perueniat in gradu predicto.

Vnc accipe de ore *Verbu. 11.*
pore quod dicitur flos phoz decim
verbi: partem vnam. et de viridi
ere. 2. verbi partem vna. et
iunge in aliquo vase: et obmura
diligent et assa in igne lento quo
usq
veniat vt sanguis. Et hoc
est quod dixit Mazia. Iunge vide
es. cum lapide pretioso: accipe
de hoc corpore rubeo partem
vnam. et tere cum aqua pmi
verbi per diem vnu. sicut odor.
et in vase sublimationis pone.
et coopezi cum suo copezulo.
et per diem naturalem in lento
igne assa: usq
quo ascendat in
copezulo. Et si non ascendit.
tota serua sublimanti et ferem
tere: et fac totum p omnia vt

*De compositione
flos phoz*

*De compositione
elixir albi que
dicitur 10000
presious in lū*

elixirio compo-
do ad ruberū ang
na pars conuerat
poco ptes saturni
i solum.

primis: quousq; totū ascendat. de
hoc pone partem vnam. et de
soue puzo. 10000. et hoc est
elixirium albu. *Verbam. 12^m*
Sume de aia aluminis septi
verbi. 3. xvi. et de tinctura
maiori. 4^m verbi. carrubia
vna. iunge misimul. et effi-
cet rubeum. et dicitur anima
tincta: Tunc accipe de albo e-
lixirio vndeam verbi parte
vnam. et de aia tincta supra
dicta partes tres. pone in vase
bene obturato: et igne lento
assa: vsq; quo veniat tinctura
rubea in elixirio albo. quia
efficiet. *ut reorum.* Et itez
accipe de aia tincta partem vna
et de hoc elixirio. quod est *ut*
reorum partem vnam. assa *ut*
et efficiet *ut* analbum. Et itez
far *ut* supra: et efficiet *ut*
sanguis: Et itez ita far. Et
efficiet *ut* porfidum. De hoc
pone partem vnam. de Saturno
no purificato partes. 10000. et
erit sol purissimus.

Expleat liber. 12. Verboz Gebey

Secreta hermetis philosophi in
uentoris transmutationis metal-
lorum. incipit sic. 13. 12. 121. 121. 7

Septem sunt planete. Septem
metalla. et septem magistra. 13
Saturnus est plumbum. quod est
frigidū m. 3. 5. humidus m. 2. albu
m. 3. fixum m. 2.
Mercurius frigidus m. 4. humidus
m. 3. al. m. 2. albus m. 2. liquidus
m. 3. ponderosus m. 4.
Mars est frigidus m. 1. siccus m.
3. albus m. 3. porosus m. pmo.
fixus m. 2.
Sol calidus m. 3. humidus m. 3.
roceus m. 2. al. 3. fixus m. 3.
ponderosus m. 4.
Es calidū est. m. 3. siccū m. 2. pon-
derosum m. 4.
Iupiter frigidus m. 2. siccus m. 2.
ponderosus m. 3. al. m. 4.
Argentū frigidum m. 3. humidus m.
2. ponderosum m. 3. albu m. 4.
Venus est porosus
Saturnus est ^{non} porosus
Mercurius non porosus
Sol non porosus.
Argentum porosum.
Es porosum.
Iupiter non porosus.
Ista sunt penetrabilia.
Sal comune / Sulfur / Vitriolū.
Es verde / Sal azmomi acuz
Vinum rubeum.
Ista clarificant.
Crystallum / borax / aqua rosarū
Gūma arabica
Ista purgant.
Tegula / sales / Azena maris et
borax.

Ista clarificant
Sal. bolium
borax. Sal a
Ista purgant
Gūma arabica

Septem

Salazmomi acuz

m. 2. porosum

habet minime

ad me. Sic igitur

stabilitatem po

et pondus co

Et fit de san

m. et aqua

Sal gema

albu. m. 3.

rosam m. 3.

das manus

ditatem. albu

Et fit ex sale

et aqua maris

Sal mitta est

m. p. albu m.

et habet pond

fit de sale gema

Sal calos est

m. 3. albu m.

al. p. non po

humiditatem a

sale mitta. et

vel alembroz

Sal rose calid

Sal alkali. co

ponderosum m.

et fit ex sale

ruu

Sal alembroz

magistru. et

derosum rubeu

et tenet ajere

Ista dulcificant

Sal. bolium. Vitrum. maceo
borax. Sal azmomiacus.

Ista constemunt

Guma ceras. Guma de purnis

Salibz ad

de Septem magisteria. vj.

Sal azmomiacu. calidu m. 3. Sicu
m. 2. porosum m. 4. album m. 3.
habet minnere pondus et reducit
ad ve. **S**ic is her dare caliditate
siccitatem. porositate. albedinem
et pondus ve metallis razeimbz

Et fit de sanguine hois et sale
m. et aqua maris vel salsa

Sal gema et calidum m. primo.
album m. 3. fixu m. 4. non po
rosum m. 3. **E**t habet dare pon
dus maius et caliditatem. hu
miditatem. albedinem. fixitatem.
Et fit ex sale alkali et sale m.
et aqua maris.

Sal miru. est calidu m. 1. Sicum
m. p. albu m. 2. porosu m. 4. al. 3.
et habet pondus allemare. **E**t
fit de sale gema. et sale alkali.

Sal calis est calidu m. 2. humidu
m. 3. albu m. 1. al. 3. fixu m. 2.
al. 1. non porosu. pondus allemat
humiditatem confirmat. **E**t fit ex
sale miru. et sale albo vel ablatu.
vel alembrot

Sal ve calidu et sicu 2.

Sal alkali. calidu m. 1. non porosu
ponderosum m. 4. obscuru m. 3.
et fit ex sale gema. et miru bene
rui

Sal alembrotz est magistru omz
magisterioz. Calidu humidu pon
derosum rubeu. per se congelat
et tenet azerum. et inman co

uertit in solem purissimu. postea
vna. 8. m. quolibet. al postea vno
sup. 40. m. quolibz.

De requisitis in transformandis metallis

Magisteriu in transformandis
est. vt in metallu in aliud trans
mutare volueris. tuc dimitte q
concordant et remone que distor
dant cum dno magistru. Vt in
saurum voluis reducere ad lina
confidera quod est illud magistru
quod her vrentur reducere grane
pondus ad ve. s. sal gema. mizu
et quod habet dare porositate.
et albedinem. sal azmomiacu po
sus ergo isto cum saurum ad
ignem fiet bona lina. **E**t scias
negocij perfectionem. nostendo
q in quolibet gradu in quo na
desit quam here desideras. pone
debes. 8. partem illig magistru
quod habet illam naturam dare.

De augendo pondere aliorum corporis

Salis alkali. salis roris. aque
maris. bulliant. et ibi tempera
quod vis augere in pondere.

Incipit libere duodecim aquarum
Rasis.

Libelli huius seriem .12. capitulis
ordmabo .vz. primū de aq
rubicunda. **2^m** de comburendo
naassu. **3^m** de rubigine. **4^m**
de croco ferri. **5^m** de rubianda
agaza. **6^m** de aqua sulfurea.
7^m de cineris alme. **8^m** de
gummirebo. **9^m** de aqua pe
netratua. **10^m** de aqua al
marchaside. in argenti dissolu
tione. **11^m** de aqua vitrea.
12^m de fermento. **Primo**

De aqua rubea quomodo apponit.

Alicyroz .1. ouoz vitellos: equa
liter teres: vt in medulle spem
reducant. totum quidem in vase
vitreato. cu allembrich illinū
repositū. aquam rubiandam
et roream spissam emanabit.
Cum aut frigeret: subnlor erit
et liquida: sed rubiandi coloris.
Signa quidem huius talia sunt.
vt si cum calamo aut perma
albu inmissa delinias: eius
supficies roctu indicabit colore
quem postea in nigru quasi ad
ustum transformat. **2°**

De comburendo etiamen

Naassa liquefacto. sulfur ro
ceum paze et paze. et lapidem post
lapidem appone. quod aut combu
ritur. quo ad nichil sit relictū vi
assu assume. deinceps pisa. et
serua: nullam generalit vmbra
illud aut aqua rubianda qua sup
diximus bis aut ter aut quater
sicabis: et in vase fictili locatu
in cinere ymezas et mitas adzu
bozem coque. **Cum** her sunt

signa. .vz. feda partem confecti
omisi duabz tam supig. q msta
delibutam diligenter findas.
et frugescere prmitas. quod n
extractum fuit. paulo plus pon
deris et decorem rorei suspiciet
coloris. hoc aut bis vel ter ite
rari oportet: quo ad seriem sit.
eiusq superfines etiam defucata
fuerit: rorea maneat. ipm
namq de ebe qualic potest ad
mstari. quod si id feda n marte
preparato itez findas ipm in
naassu rubiandi coloris nitus
et extra transformari videbis
et erit in admixtione tinctura.
et in opere fortiq sicuti tamen
et fragile reddit ipm. **3°** de aqua rubigiosa

Vide ex aceto compositū qntus
libuerit assume. cum acem qde
de vmo constet. in marmore
pisa duabus horis aut tribus
mollescet. et fermentat post
hor calibet imaturā ad 2. prof
adices. et rursum p. 2. horas
contretes. et defucata consuabis.
nam et hys approbatur signis.
ipig modicu argenteis laminibz
superponendum erit eas rursum
electidu imaturam resperda
vt cooperiant per vnam horam
dimittes. cum quo abluta fuit.
erit ruborem inuenies.

4° de aqua ferrea.

Alectidu imature partem
vnam: auripigmentu rorei me
diam. simul pisa: et in vase
bituminato vna nocte assa. cu
aut extractu fuerit semel. et itez
quo ad seriem fiat liquefanas.

illud continet
eius vna
admixtione
donec dissolu
est suspende
quo ad ipm
ergo colam
lenti suspiciet
feruere oportet
acem matura
lapidis repa
huius talia
ordine per
facte illig r
auru trans
malleari.
Auripigmentu
2. et mediu
fm quodam
in vase luo
zeuende: et o
nas et vmas
donec in ipa
liquefactus
uerat vt
Cum her sunt
v modicu
sit iusta en
transformat
Rocci sulf
pisa: et in a
in calido am
tem vnam
rursum pisa.
cum aque f
ipig lapidis
paze et paze
veter rubi
diuidat sign
vel anulu et
unges. aurcu

forte bulr dice
libra

illud contritū in ampulla ad singulas
eius vncias aceti sublimati arba
admistes tandem sub sale candido.
donec dissoluatur quod dissoluendum
est suspendes et hoc .14. dies exas
quo ad ipm acetū reubescat. Illud
ergo colatū et in vase postm lutato
lentū suscipiat ignem. Tandem eū
feruere oportet: quoad euanescent
acetū mictura relinquat omniū
lapidis representans similitudinē
huius talia dant signa. hys 3°
ordine peractis fedalime lique
facte illis modum supiectum in
aurū transformat: sed non debet
malleari. *4^m de aqua lapidea*

Auripigmenti croci pariter.
2. et mediam sulfuris croci. et
fm quosdam zuberi medietatem
in vase luto distentionis limbo
zeronde: et operi. demcepsq; bi
nas et binas adhibendo pinas
donec in ipis vasis corpore postq;
liquefactus fuerit in lapidem con
uertatur ut iam supradictū est.

Cum hec sunt signa. argenti
vō modum admixti ipm ingre
ssit infra enam marmis gum
transformat. *5^m de aqua sulfurica*

Roci sulfuris partes. 3. vel .1.
pisa: et in ampulla bituminata
in calido cinere per diem et no
ctem unam assa. inde extracto
rursus pisa. et mictet duo vasa
cum aque feruentis. 3. tribus
ipis lapidis pisa 3. 2. vel .1.
paze et paze immites: et maqm
vertet rubicundam que talibz
diuidicat signis. Quotiens nimū
vel anulū et id geng: eodem per
unges auren suscipiet colorem.

vel potius si fundatur: et inde
mingas nimū. sile: nō in
durabit. *7^m De aqua lixatru*

Auriferis. 2. 2. vel una. auripi
gmenti zuberi. 3. 3. calas vine
3. 3. assume: quibus in vase
lutato repositis: aquam bis
feruentem tripliciter supaddes.
Et hoc est signū in huiusmodi
aqua feruente et purza. si ni
mū mingas auren induat
colorem non tamen durabit:.

Voz supris. *8^m De aq rubicunda*
vitallis: eoz aqua vel oleū sub
limetur. eadem quoq; fere sup
iecta. albū onoz exaltat. et di
stillatū ut ipm plus cooperiat
admiste: et lento igne super ca
lido cinere donec reubescat coque.
infirmo tū vitilis. deinde ab
oleo ipis gummi cum fere aqua
liquatam in auribita alembich
adiecto igne quo ad candida sub
limet locabis: et tinctā reliq;
gummi similitudinē retinens. Si
ergo experiri volueris: in mo
dum granoze nū misisti su
perpones: nam vndiq; auri spes
optinebit: quem si multū cale
facies: euanesceat. et erit candi
dū. illud idem in argenti vi
uo mictum si caleferis
in auren redibit colorem.

Alkali. *9^m De aqua penetratua*
aqua dissolutū tonens coquedo
mandamg: quoad .14. libras aq
14. alkali libras. 14^{es} iterando
consumas. huius. eiz aqua oia
que in mudo sit penetrat acro
cū reas dissolutū ingcedmē
parit.

Almat. 10. De aqua recta.
Chaside croce. et optime q̄ntuz
vis assumes: et cum aceto sub-
limato per diem coques. postea
sicabis. nam idem in aqua tri-
ta locatu: et allembich super-
iecto. aquam distillabis. Cuius
talia sunt signa. eo namq̄ ense
aut speculu si depingas. nigre-
scit: quod postq̄ detraheris. ru-
bestet: et aureu inducet colore.

De aqua mollificante et
Quercus Lenticis ingredientibus
et partes. 2. vel. 3. et calas p̄r
1. vel. 2. Salis alkali vna as-
sume p̄ribus quidem aque
12. vel. 20. adiectis. per septi-
manam dimitte. et condie co-
mone. demceps quoq̄ impudis-
simam inuenies aquam. ip̄is enī
virtutis aque in seremitate con-
sistit. 12. De aqua Arzament.

Atramentu viride purissimu
accipe. in vase lutato prudenter
illinito zepone. et in balnei for-
nate. vel consimili loco per no-
ctem vnam donec rubescat co-
que. rubeu quoq̄ factu tere
acetu sublimatu tripliciter appo-
nes: totuq̄ in ampulla ampla
locatu. 7. diebus dimittes. ter
condie remouendo. demceps q̄
sublimatu aquam eduat eu-
boam. Ther signidem aqua ca-
delas accendit. et deos illuminat
operi enām sume necessaria.

Explicit liber. 12. aquarū Raps.

Qualiter fit aqua fortis. et virtutes
eius que possunt operari cum ea.

Rape vitrioli 3. 3. Salis m̄tri
3. 3. Emabry. 3. 4 pulueriza
quodlibet per se: postea corpora
oia simul: et pone in grosso et
spisso vrinari. supposito allembico
et bene lutato cum penis et farina
et claua oni. et pone in olla cu merib
rebellatis ad grossitudinem vni grossi
digni: et vndiq̄ in lateribus bene
calcaram: et pone in furnello. et
da ignem lentu: et distillabit q̄da
aqua clara: cuius virtus est magna.
Reserua q̄ ipam in vase vitreo op-
time cu ceta obturato. Inde distilla-
bit. 2. aqua multaz virtutu. Sig.
aut cognosendi alia. 2. aquam
talit inquiru. quia si posueris
cultellu sub gutta cadente: co-
det ab ea. et demigrabit. et bulli-
et super ferru: ac si esset super
ignem. Aliud signu est: quia
ascendet quidam fumus rubens.
in caput alembici. ac si esset quod-
dam circangulum ibi. Aliud est
quia si posueris guttam mercurij
sub aqua gutta cadente deuora-
bit illam. Tunc hys visis signis.
vel aliquo quod sufficiat. mutabis
ampullam seu receptaculu. ampulla
s. eleuando: et receptaculu suffi-
ciens apponendo. et bene lutando
vt non respiceret. et tunc forni-
cabis ignem. quia tunc maxie di-
stillare aqua. de qua inferius
faciam mentionem. Et ordina
q̄ receptaculu sit in quadam
olla plena aqua frigida: vtrū
pores aque refrigerent. Tunc
aut fortificabis ignem: donec

nihil pomine
datis magni
alud no distilla
quidam sum
Tunc caue rib
frag anre
leis ampullam
eram parat
obtrahis an
q̄ sumu mulla
tubens mris
aquam bene
Virtus eius h
si posueris in
stram distilla
Et si congel
apertu habe
beu perferu
2. quia si po
in ea: statim d
claram: quam
mercuriu: non
lunam. 3. quia si posue
vel argenti a
mixtu cum ac
ipm in aqua
aliquid metal
in igne. deau
tabit: fm illu
dissolutum
poteris struber
ingere et flo
4. q̄ si posueris
in aqua: quan
vula mulieru
carnem: macule
terit liberari
vel cum oleo tar
dissolutum de se
4. quia si posue

nichil penitus distillet. Et ultimo
 dabis magnam ignem: quia licet
 aliud no distillet: desident in
 quidam fum fortifuentes aqua.
 Tunc caue tibi ne ledaris ab ea.
 Itaq anteq accipias ab igne: tol
 lens ampullam ab alembico: has
 ceram paratam: in qua subito
 obturabis ampullam sic statim
 q fum nullus exeat: sed totu
 rubeus intus ster. Et serua hac
 aquam bene <sup>de resolutione azeru in aqua
 et ex fixatione in rubeu pfectu</sup>
 Virtus eius huius aque est ymo. q
 si posueris in ea argentu vinum:
 statim dissoluit ipm in aquam.
 Et si congelaueris ipm in vrmali
 aperto: habebis ipm fixu: et ru
 beu pfectu. <sup>de solutione lune in aqua et
 ex fixatione sup azeru in luy</sup>
 2. quia si posueris argentu bonu
 in ea: statim dissoluet in aquam
 claram: quam si proleueris super
 azeru: congelabit ipm in dera
 lunam. <sup>de resolutione auri vel argenti amalgamati
 in aqua et in ea deargentare vel deaurare</sup>
 3. quia si posueris in ea aurum
 vel argentu amalgamatu. i. com
 mixtu cum argento vino: dissoluet
 ipm in aqua. In qua si fuseris
 aliquod metalloz: et reuocaris
 in igne: deaurabit et deargen
 tabit: fm illud quod in aqua fuit:
 dissolutum. Unde de hac aqua
 poteris scribere super ensen. de
 pingere et florere <sup>de resolutione ceris in aqua
 et ex fixatione in pingui in cerone
 huius</sup>
 4. q si posueris in ea es. dissoluet
 in aqua: quam si posueris super
 vultu mulieris vel hois: aut sup
 carnem: maculabit eam: nec po
 terit liberari: nisi in succo licuit.
 vel cum oleo tartari: in quo sit
 dissolutum de sale armoniaco. <sup>de corrosione
 ferri</sup>
 5. quia si posueris ferru in hac

aqua: corrodet ipm statim <sup>de mutatione piloz nigroz
 in pilos albos in m equis</sup>
 6. quia si posueris in fronte equi
 ingui: cadent pili nigri: et rona
 scentur albi. Et hoc idem faciet
 in pilis hominu. <sup>de mutatione capilloz
 in colore auri seu aureu</sup>
 7. quia si misueris pnia aqua
 cum. 2. et murexio inde capit
 los: efficiet azeru vt aurum. <sup>de corrosione
 pammorum</sup>
 8. quia si subtilit limueris de
 ultimo aqua panu coloris: cor
 rodet ipm statim: etiam si fuerit
 antiquatum. <sup>de pome auri callo
 auferendis</sup>
 9. quia si posueris vna gutta
 sup porcu: vel callu: vel super
 quancuq carnem supfluant:
 auferet illam statim. <sup>de fistula vel cancro
 sanando</sup>
 10. quia si super fistulam con
 trariam posueris: penetrabit
 vsq in profundu: et corrodet
 carnem et os in fistulam: bona
 aut carnem non ledet. Et idem
 facit super cancro annuo <sup>de pmissione apostemato
 sine ferro</sup>
 11. quia si volueris maderare
 apostema sine ferro: vel carne
 aliquam: copectas rotam carne
 de cera: et mades ceram put
 ris facere misionem carnis.
 et ponas ibi vnam gutta aque:
 predicta: quia maderat caro fm
 misionem cere. ^{ad delendas lras a carta}
 12. quia si hac aqua: balneamus
 cartam: recedent lre sine carile
 sione. ^{ad interficiendu animal}
 13. quia si solueris in ea aliqua
 culum azeruq sublimati: et dede
 ris aliam bestie in abo vel potu: mor
 ti non resistit. <sup>ad tingendu lanam albam
 in colore auri seu aureu et</sup>
 14. quia si in quatuor vna
 huius aque posueris vnas duas
 marcaste auzce rui: et aliqua
 culu lauat et deslrat. dissoluet

in aquam rubicundissimam in colore
brasilij. Et si in hac aqua bulli-
ente posueris lanam albam: attri-
nabitur ut aurum. Et si 2° m fufis:
fiet coloris starlatini. Et si 3°
acurum. Et si 4° viridis.
multiplicando et iterando appa-
rebit tibi diuersi colores semper
variando. *de faciendum acurum de*
alamama ex calce vna
14mo quia si in ea resolveris
viride es: et in illa aqua bullie-
rit calx statim subtile et alba
fiet acurum de alamama *de crevisso pti*
16° quia si solueris in ea mo-
dum ferri: et in tali aqua po-
nes es vstum: efficietur similis
cinabrio
17° quia si posueris aquam p^{ag}
in 2^a et in ea posueris bractes
vel camisiam aliam mfirmi:
per cui in balneo aceti et aq^a m
18° quia si posueris de ea in aureo
equi: etiam statim inf^a mpe. f. nec
d. msi fleubothomet^r de vena
testiculoz. *ad obiandu et m faciendu*
aliquem ad tempus
19° quia si posueris in ea de seie
iusquam: statim dissoluet in aqua.
de qua si dederis 3. i. in alio vel
poti alium: dormiet statim: et
dormiendo clamabit vt fatuus:
et non cessabit a magno periculo
et alijs prauis atq^{ue} vamis accide-
ntibus: quousq^{ue} lauentur sibi rura
tempora et plante pedum in aceto.
20° quia si in ea dissolueris part^{em}
salis artemomati: et pones florem
vel argentu sine lesione stulpi
razu arrodet vndiq^{ue} aurum vel
argentu. Et si nullu dimitte-
retur peteret fundum: quod here
poteris vt arenam.

ad dandu pondus penne
21° quia si posueris in ea calcem
de salis testidm: dissoluetur
in aquam: in qua si bullierit
perenna reuertetur pondus *receptione*
22° q^{ue} si dederis de ipa in potu
aliam volube: subito morietur.
et de se pilabit. Et homo vel
femina de ipa comedens nuq^{am}
generabit *de soluendis plucibus mercurij*
et reduendis in vnam
23° quia si posueris in ea peru-
las: conuertentur in aquam et
petent fundum sicut firma-
quam laua in aqua m. et laua-
turam in pasta m. albumine oui:
et fractas et locas distilla p^{er} filtru
et inde paruas et grossas pone
ad libitu: quas sita ad solem q^{ue}
vel quat^{us} hmas omⁿ oleo hui^{us} du
ad solem sunt. *ad depreuendu vnu*
et deinde reparandu
24° quia si posueris de ea in ve-
gete plena vno: deuastabitur
ipm. Quod si reaptare voluis:
mitte in vegete vnum manu
hui^{us} roisimazm *de corallo molli*
cando vt cera
25° quia si misueris m aqua
prima: et omⁿ eis bullierit corallo
fiet ductilis sicut cera. *ad frangendu*
ensem ato
26° quia si solueris in ea paru
arcenti curum: et inde signatus
ensem per transuersum: non ap-
parebit signum ibi: et si per-
curatur ensis franger statim *ad liberandu*
aliquem
27° quia si posueris in ea vntlu
omⁿ ato deuorabit ipm: postea
bullit ad confirmacione aque:
distillabis eam oro. et inuenies
in fundo vasis sicut duru lapi-
dem et vubeu. quod si posueris
in ore tuo: et loquens m aliq^{uo}
liberabis. Scias tamen q^{ue} m
qui hor operas: debes here

de solutione auri
et argento

quale sit

etiam calcedonem
et amethystum
perire sub
parte oris.
ratione.
Medima val
B. Tauraz calce
et dissolue ipm
dissoluitur con
B. de ipa con
ro alio cristall
lissime oia msi
in aqua dila
de tartaro: q^{ue}
Tunc iter m
ut primo iter
pone in ampull
dum sub fimo d
fimo. et habebu
quod vocat^{ur} ole
Postea B. asse
hercurij sublu
tissime: et bene
dum in cera seu
in oleo supradic
bibendo et desic
quousq^{ue} biberm
ascent et aper
salem bollenti
Item postea B.
in salis petre
signatione. et fac
Postea B. lunc
eam in duabus
in onibus cal
Postea B. asse
refuatur: et distil
dicit aque acere
Et oia ponas m

etiam alcedonium in ore semper
et amantem in manu. et radice
prietzi sub lingua: vel ab alia
parte oris. et hoc est pro libe-
ratione.

Medicina valde bona ad lunam *sup. venetice*

R Tartarum calcinatum optime ut mix. *purgatum*
et dissolue ipsum in aqua dulci: et
dissolutum congela leni igne.
R de ipso congelato. lb. m. de arseni-
co albo crystallino. lb. i. tere sub
lissime oia misce. postea iterum dissolue
in aqua dulci tepida ut primo fecisti.
de tartaro: quousque dissolutum fuerit:
tunc iterum congela lenissimo igne.
ut primo. iterum tere ophe: et tertium
pone in ampulla vitri ad dissolue-
dum sub fumo dissolutum remoue a
fumo. et habebis oleum perfectum.
quod vocatur oleum arsenici.

*qualiter fit
oleum arsenici*

Postea **R** arsenici sublimati lb. i.
mercurij sublimati lb. ij. tere sub-
tilissime: et bene misce in super
dum in cera seu melle multotiens.
in oleo supradicto super resuato im-
bibendo et desiccando sepe sepius.
quousque bibent pondus eorum. s.
arsenicum et mercurium supradictum ad
solem vel lentum ignem.

Item postea **R** lb. ij. vitrioli roma-
ni. salis petre. lb. i. que recipe sine
separatione. et fac aquam acutam *de resolutione lune*
Postea **R** lune foliate lb. i. et dissolue
eam in duabus lb. aque supradictae.
in cineribus calidis ut sis.

Postea **R** arsenicum et mercurium super
resuato. et dissolue in lb. m. supra-
dictae aque acutae: pur de lima fecisti.
Et oia ponas cum predicta luna in

inducendo suaviter ut incorporentur
in simul in vesica vitri: et pone super
mezes: et distilla totam aquam.
quam Recipe: et iterum distilla: et iterum
sic procede donec non possit plus
distillare: sed remaneat in fundo ut
oleum. **E**t si conigerit non esse ut
oleum: sed ut lapis. accipe eum. et tere
super porfidum. et macta iterum. in
aqua acuta: quousque sit ad modum
paste: et hoc modo non fit nisi ut
ritus habeat ingressum. ad dissol-
uendum sub fumo: vel balneo marie.
Item dissolutum: congela ad solem: vel
ad lentum ignem in cineribus.

*de resolutione
lune in ducta
aqua acuta*

*de reductione illius
aque lune molari
vel lapidem*

Et nota. q. quanto plus dissolueris
et congelaueris q. nequeat amplius
congelari: augmentabitur pro-
ductiones. **D**e qua congelatione pro-
ice super venetis purgare ut sequitur
super quor pondera cadit exprime-
tur te docebit. quia aliquando cadit
super maiorem: et aliquando super
minorem quantitatem: pur magis
intra operatione fuerit expus.

*de preparatione olei
lune sup. venetice
purgata et cum
flore eius in luna*

De modo purgationis venetis et agnitione

Venig purgatur hoc modo. q. cum
tenet cum sale et tartaro equalibus
ponderibus: et lauetur cum aceto
tribus vicibus distillato. et semel
in aqua aluminis rore.

Aqua mirabilis et valde notabilis

Fac primo aquam vitre ex vino nigro
potentissimo ad minus sepius distil-
lato solenni distillatione: et consueta.
Sed dum extraxeris debitam aquam
a vino: pone residuum ad desiccandum
in vase plumbico vel terreo vitreato.
ut humiditas recedat: et frescitas
remaneat: et fac bullire paulatim

de preparatione

de feno hendi de

vino: ex quo ex

tracta est aqua

vire

doner aqua enarescat. et retestrei-
tas remaneat in fundo: qua cal-
na in furna reueterationis. donec
sit alba ad instar niuis. Deinde dis-
solue in aqua dulci tepida. et in
gela lento igne. et habebis verum
sal vini. Et ex deo lb. s. et pone
calidum. ut exit ab igne. minus
aquam predictam. v. i. lb. i. dicit
aque: et dimitte stare p diem et
postea distilla: et habebis aquam re-
ctificatam: Et sic potes facere in
sale tartari. Et nota qd ynd est
maximu secretu mter phos. quia
ista est vera aqua cor amica: cor-
pora dissolueno: et enam mergaritas.
et alios lapides puenos. sine lesioe
Et extrahit azerum de corporibus
et multa mirabilia operat.

**Ad faciendum ex stagno argenti. quod
fit in omni exemplo**

Accipe cineres rubellatos. 4. lb. et calas
vive. 7. lb. et fac ex eis lixiuum.
ac si esset pro lotura panoy colando
singulis diebus per manicam et hoc
facias totiens quousq supernatet in
dicto lixiuo ouu. Et accipe dictu lixiu
lb. i. et ponas in eo. 3. 3. aluminis
roche. et 2. 2. salis petre. et 2. 2.
mellis albi. et fac ut omnia dissol-
uantur: et distilla totu per filtru
Deinde repono oia in ampulla vi-
treo. et in eadem ponas. 2. 3. ar-
senia albi. et ponas in furnello
distillatorio in cinibus rubellatis
et superponas caput alembici. et
supponas eadem receptoriu: et cu
sufficiens igne distillabis aqua
quam reponas in eode alembico
et hoc quater aut quin quies ve-

iterabis: quousq arsenia reducat
in aquam: et in vltima vice pmitte
evaporare paru: et pmitte infrigi
dari. Et accipe de hac aqua que
est in alembico: et accipe libra vna
stagni fini et liquefactu proice
quiq vel sex viribus in calce vina
Et deinde ablue cum sale et aceto
et distilla seu terge per pannu
Deinde accipe stagnu et liquefacias
in crucibulo calefacto argenti
vnu in alio crucibulo et imbibas
ex totu et effiet vnu pamo-
durus vt amalgama. Et pistabis
in mortatio marmoreo. et iteru
lauabis cum sale et aceto quousq
arseni remaneat claru. et lundu
et stagnu et argenti vnu rema-
near albu pulu et lundu. Deinde
finde in crucibulo et proice vnu
in dicta aqua quousq reueteratur
sicut argenti. Et deinde examina
per cineriu. Et erit tale q vna
pars eius reducet decem partes
stagni in argenti fini. Dimodo
fufum et proiectu fuerit per calor
vnam. Et hoc est melius opus
quod ex stagno fieri possit. quod
consuevit facere Bernardus de
Auimone

**Secretu ad congelandu argentu
vnu in duritiem lapidis.**

Accipe oleu oliuaz viride. 3. 3. et
sulfuris rocci quattu meli9 repe-
ri possit. 3. 1. quod triturabis
supulissime et imbibas dicto oleo.
et reponas in vase ferreo. et mste
bene cu pistillo ferreo ita q opime
comistu sit: et pone super ignem
et bullias paru quousq sulfur sit

Salis vini

qua dissolueno
corpora et mer-
itas

qua extrahente
corpora a corpo-
ribus

Seper re

componendo
exiis ad dmi-
nis

componenda
qua ex q rebz
ad opus pectu

De distillanda
aqua

fufum. et sta-
et pmitte in-
vnam vna
loti vt fufum
bipit in de
bis in opore

No a Ad conuer-
Se m x corporum

Calx auri
Ex 3. 1. auri
ma: et sub
postea. Ex m
et lina cum
totu salido
calcem auri
Ex 3. 1. auri
th. 1. aque vi
flumate. th.
dunde partu
Istus aque
tartari in bo
alembico. in
ruffino igne
aqua vno pr
et ita fiat de
paribus: et
remaneat h
soluendu. h
uerit omz
in quatuor h
vnu. et hoc
secretu. de

Exer m. le
materia lap
chateria lapide
aeris volatile
et adufluu. Et
infirm ouz rep
tena duet ad

fusum. et statim remoue ab igne
et pmitte infrigidari: et impone
vnam vnam argenti vni bene
loti vt supra dictu est. et congele
bitur in duritiem lapidis et misce
bis in opere stagh. ☉

Nota A **Ad conuertendum omnes calcem**
seperix **corporum in argentu viuum.**

Calx auri vel argenti ita fit.
Rx .3.1. auri. et .2.3. salis armo
mari: et sublima ab inuicem ter.
postea Rx miam in fundo vasis.
et laua cum aqua calida donec
totu salredo recedat: et sic habes
calcem auri vel argenti. Nunc
Rx. ~~part~~ ~~ex~~ optime calomati allu
ti .1. aque vite seperate ab omi
fleumate. lb .2. quam in tribus
dunde partibus: et vna ptem
istius aque: pone sup dictum
tartarum in bona et distilla per
alembicu iuncturis clausis len
tissime igne. hoc iterabis donec
aqua vitis predicta exeat dulcis
et ita fiat de reliquis duabus
partibus: et in vltima fac tartarum
remanere humidu: et pone ad dis
soluendu. hec om aqua con
uertit omes calcem corporum
in quatuor horis in argentu
viuum. et hoc teneas p maxio
secreto. deo gras.

Coher m. li. mui verboz de
materia lapidis pnciosi.

Materia lapidis pnciosi est corpus
aereu volatile calidu et humidu aquu
et adustiuu. Et aqua ardens nra est
infirmu omz rez inmutabiliu qz po
tentia ducit ad actuz.

medicina multiplicatua ad album

Rx Argenti viui cois. qz tam .3.
argenti viui sublimati .3.1. calos
lune. qz tam .3. Salis gis parati
tarpef .4. hec est multiplicatio
in infimtu.

medicina optima sup Saturnum

Rx Tartaru calcinatu: et quando
extraxeris a fornace calces: pro
uas in aquam frigidam: et dissol
uet. Demde distilla p filtru: et
facies sal. Et hoc facto: pone in
vna vesica bouis in aqua frigida
et dissoluetur in oleu. Demde
recipias dictu oleu: et pone in
bona cum alembico: et fac distil
lare igne leui in balneo: et
si alembicus no distillat seu no
gustat: in fundo bone remane
bit oleum tartari perfectu
a quo est sepeata ois humiditas
et est perfectu in omi re: et
maxime si proieceris super Sa
turnum:

Ad faciendum aurum potabile

In principio cimenta aurum: q. sit
finu absq. aliqua liga: et limet
subtilit. postea recipe cucur-
candi partes .4. bñ tritū: et de
dñ sole lauat parit vñā. et tu-
tura oia mst in porfido p. 4. hñs.
tantū vt ml appareat de pñdñ.
Et hoc fac in loco absq. vento.
postea accipe vas vñū latius po-
tū. vt bacile barbutonsonis et
mitte in eo duas partes aque
vñe distillate p. alembicum.
et mitte cucuraz ipm mñdñ aīd.
et pone vas ipm sup. tripeden-
ferreū: et fac ignem subm qñ
ad bullitionē aque: et postea
tolle dñm vas ab igne. et per-
mitte mfrigidari: et proice sua-
uiter aquam: et in fundo vasis
Inuenies .6. quem desiccat ad
ignem. desiccatō. 6. reuertam
ad porfidū aī. 4. partibus cucuraz
candi: vt prius fecisti triturando.
bene: et pone in vase predicto or-
dine priori vt prius cū noua aq.
faciendo in oibz ut pma vice.
et sic fac quatuor vñbz postea
accipe duo vasa argentea fina:
et in vno pone predictū. 6. et
desuper pone quītz essentia aque
vite tantū vt desup sit ad ostas
aut lumen quod vidisti. et postea
intende mñtū cū candela circa.
postea accipe vñaz laminā fer-
ream grossā sicut cūcellus
et cum alio vase argenteo operi
vt habeat spaciū mter vñā et
aliā tascam ut mñtū possit arde
aqua vite: et sine mfrigidari tascas

et accipe puluerem .6. et tutura
in porfido pñā hora aut tantū
vt sit puluis mpalpabilis quē
conserua a vento. postea remitte
in tascā: faciendo vt prius po-
nendo in .4. centia tantū ignis
vt pma vice: postea pmitte in
frigidari tascas: et deinde tri-
turando dictū puluerem vt prius.
Et sic fac septies: et erit puluis
mpalpabilis. Tunc accipe .3. 4.
pulueris predicti de .6. calcinato
ut 5. et .3. 1. salis vegetabilis: et
3. 14. 4. centie aque vite et pone
in vna botia et pone in furnello
ad distillandū cum reapienñ ob-
turato: et distilla .6. cū .4. centia
et si nō distillaret totū. Accipe
nō distillatū: et pone in vna botia.
et pone desuper bonā quantitatē
de flegmate. digitorū .4. 4. cent.
et fac bullire parū: et postea
sine mfrigidari: et euacua sua-
uiter predictū fleuma in vna tascā
sicut in botia nil remaneat. et
postq. quieuerit: proice fleuma
in illa eadem botia vnde extra-
xisti: et sua. et pone tascam
cum pulueribus ad ignē lentū
desicando: pone desup aquam
vite: et impone ignem cū can-
dela circa: cooperiendo cū aliā
tascā modo predicto. et postq.
erit combusta aqua vite: rei-
tura sup. porfidū. et sic fac
viabz .4. sicut prima vice
sunt factū septies. postea pon-
derā: et pone cū ipō. 4. 3. prius
sui salis vegetabilis. et .4. prius
4. centie de aqua vite. et pone
ad distillandū: sic pma vice.

et hoc quod remanet
quia est terrefactum
6. distillatū
Ad separandū
Accipe vñā ba-
otā vt sup. et
aque vñe distill-
et proice in illa
botia: et dimi-
quiescendo: et
fundo: cola ad
mitte stare p.
Si aliquid remanet
vide fundū: et
desiccat ad calō
et desiccat 6.
in loco hūido
et habebis .6.
Modus facien-
Accipe vñā vñā
et extrahē. 4. 4.
pro operatione an-
bene expleumari
de .4. centia
serua pro facie
vt sequit.
Accipe factū re-
et fac in bona
dicto. habita
sufficiens: pon-
ad ignem: et
lare: ut pman-
quidū: quia nō
hoc facto. Accip-
factū: et pone
in fimo per .20.
ad distillandū in
aquam optime si-
et dimitte desiccat
sunt sicut: tunc
accipe factū: et po-

et hoc quod remanebit in nocet
quia est terrestreitas sua: et habet
S. distillatū.

Ad separandū S. a. q. 1^a eētia

Accipe vnu bacile: et pone in eo
oīa vt sup. et pone in eo .3. 20.
aque cōū distillate. et .3. 1^a q. eētia
et proice in illa aqua stante in
bacil: et dimitte stare p. 2. dies
quiescendo. et inuenies S. in pro-
fundo: cola aquam: et iterū per-
mitte stare p. 2. dies quiescendo.
Si aliquid remansit de S. in fundo
vide fundū. et fac vt sup. postea
desicca ad calorem ignis desiccado
et desiccatū S. pone super porfidū
in loco hūido ad resoluendū in aqū
et habebis S. potabilem.

Modus faciendi sal vegetabile.

Accipe vnu rubeū optimū et forte
et extrahe. q. 1ª eētiā: et serua
pro opatione antedicta. postea fac
bene ex flegmate vnu pmanē
de. q. 1ª eētia de aqua vite. et re-
serua pro faciendi sal vegetabile
vt sequit^r.

Accipe feres remanentes in bona
et fac in bona quantitate modo
dicto. habita illa quantitate vt vñ
sufficiens: pone in vno caldario
ad ignem: et fac bullire et exha-
lare: ut pmaneat tanq̃ mel li-
quidū: quia non potest desicari.
Hoc facto. Accipe dictas feres sic
factas: et pone in bona: et pone
in fimo per. 20. dies. postea pone
ad distillandū in furno: et distilla
aquam optime sicut pūū flegma
et dimitte desiccare feres: cum
sint sicc: rumpe bonam. Et
accipe feres: et pone ad calmandū

sicut tartarū in furno reuerbera-
tiōis. calmans ipsos feres. Ac-
cipe bacile vitreū: aut de terra
inuitreata: et tritura illas feres.
sic calmatas: postea accipe de
flegmate restante in bona et
miste cū feres. et deinde distilla
per linguam postea pone in
vna bona ad euaporandū: aut
cum alembico. aut sine. et effi-
ciatur sal: et hoc est sal vegeta-
bile. Nota q̃ antedicta feres
debent esse bene calmate vsq̃
ad albedinem

**Ad tingendum colorem aurū: et ad
ligandū es et argentū cū sole.**

R. Salis armomiaci: salis mtri:
vitrioli: vndis eris: ferzetti añ
partes equales. que tritizata bñ
miste in capsula terrea sup ignē.
deinde iterū tere sup marmore.
addendo parz salis armomiaci sup
ignē iterz ponendo et mscendo:
et iterz super marmore terendo
et deinde ad ignem reponendo:
et addendo parz salis armomiaci
ac mscendo. quousq̃ totū fim-
dat^r. et deinde deponē ab igne
et dimitte mfrigidari. et effi-
ciat^r durū vt lapis: et accipe
de eodem: et pone super lamina
ignitam ferream: et fundetur
ac liquefiet vt cera. Et vna
pars istis mediane pūat^r sup
partes duas argenti finj et
partes duas eius purgati: et
tingit ad. xij. caratū.
Et vt reducat^r ad. xvj. caratū
necesse est vt ponat^r argentū
et es in cemento per diē

vnū naturalem: cum emabrio
infra scripto: et cum sale comuni
et viriolo ac ere vsto: deinde
debet ligari et assonari cum
tanta quantitate auri fmj.
et erit in colore xviij. caratoz.

**Qualit̃ et ex quibus fit dictū
emabriu**

Emabriu aut̃ ad hoc opus fit
ex libra vna mercurij: et ex lbj
vnaq; sulfuris: et quinq; vntijs
virioli.

**Ad colorandū per sementū lunā
fixam** s. virioli romani rubi
ficati: viridis eris. lapidis amari
salis armoniaci. mercurij rubificati
p aquam fortem. tegulaz rubeaz.
ocet. lapidis de felle bouino. si
heri pot. reuertent et misceantur
simul et impastent cū felle bouino
et desiccent ad solem. deinde pulue
rizen et desiccent ad solem: cū hoc
pulvere semententur lamine lune fixe

Aqua forti ad tingendū lunā fixam
Re virioli romani lbj. i. s. Salis
nitri lbj. i. Emabriu viridis eris.
an. 3. 3. pparentur quodlibet de p se.
deinde misceantur et distilla leno igne
ut moris est quousq; fuerit exsicc
fleuma. quod cognosces quod caput
incipit roceri. tūc muta recepti
entur: et deinde apponē 3. i. s. lapidis
amari subniter triti: et lutati
iuncturis augmenta igne: et con
nues quousq; caput dealbet. tūc
refrigidato igne: ampe aqua ma
preatissima: et in ea dissolue si
est. lbj. i. 3. i. s. salis armoniaci.
et iter leno igne distilla et in
ista aqua dissolue lunā fixam: et
habes solem purissimū ad oedipian:

nota hic sequuntur pmo 17. de
fixa falsus est reperitur per
experimētiū inuenitur d. inginet

**Ad faciendū lunam fixam que
tingi potest et debet ac conuerthi
in verum.** Et pmo de pre
paratione Salis communis: 3. i. s.
Primo accipe sal comune quod
lauabis ab omi terra et imundicie
et deinde pone dictū sal in olla
noua puitriata: et pone in igne
ad calemandū donec amplius nō
crepiter. Deinde dissolue in aqua
clara: quam colabis p linguam
filitream: quam desiccando ad igne
reduces in salem in vermali vitreo
ter resoluendo in aquam et re
ducendo in salem

Deinde accipe 3. i. s. sublimati: et 3. 6.
dicti salis bene puluerizati. quem
morporabis et comiscas optime in
dicto sublimato. Et deinde accipe
3. i. s. v. copellate: quam in lamj
nas subtilissimas extendas. quas
diuisas cū dicto sale et sublimato
in +. pones. faciendo stratu sup
stratu ne vna lamina alia videat
seutangat. et lutato bene +
p tres horas pones in igne car
bonū. desup et p totū nō peruenio
Et hoc ter facies renouando
pulueres in crucibulo et tali
modo vt pro tribus viabus suf
nat: et vt + crucibulū nulla
tenus respicer: et semper in
razhombus ardentibus sit co
peritū et puenies tūc v. fixa
quam in aqua forti. et in viridi
eris examnate ponis. et vidbis
illam esse fixam. quā in verum
solem tingere poteris p rementū
vel p aquam forte predictā. color
autem q dicitur p sol. 46. n. 4. 5.
(p. 46. fil. n. 2. 23.)

incipit tñā distictio que est de cu-
ra. ^{et} illoz magisterio i opi-
bus maiori z minori i q^{re} q^{re}
phalis.

Pria p^o

D Et e tñā distictio huius
libri q^{re} e de cura. ^{et} m
q^{re} q^{re} phoro i ope maiori
z minori. Et ratio seu ite-
tio q^{re} istitucōz artis reuelam^q
e ut uiri euageli de quibz dñe
sup. intelligere possint testamētū
z codicillū. s. q^{re} p^o eoz pressus
z q^{re} dñe vera heat^z q^{re}rio de
calculo. etiā de eoz cōpositōe. Na
i arte illa plura posuim^q pñci-
pia sūt p^o illa z p^o alia tñ omni
stiazo p^o fōe dñi itelligat amet
z recolat. ^{et} p^o eū tpe modico ha-
beat^z uera de pñ. ^{et} trāsmutatioe
Et etiā ut artista h^q artis studere
possit natē scēta artificialit^z scdm
q^{re} dñe pñcipioz h^q artis. ^{et} ut
eū tē t^o t^o z fige alioz phoro
sub q^{re} secretū illud occultauerūt
talit^z ut hūan^q itll^q exide frim^z
z fine haurire h^q negret^z p^o bado z
arguēdo dñā eoz tāq^{re} repba z tñ
nētibilia z null^q utilitatis s. sui
gria carua. Int^z q^{re} repbam^q ortu
lamū. archelau. alexand^z z i aliq^{re}
bus gebez^z z etiā dñicēia z alber-
tū q^{re} i mlt^z t^o z figis seu mlti-
lis se inoluēūt. ^{et} q^{re} nōre debz
q^{re} sēpta q^{re} usui neq^{re} itelligi p^o nō
sēpta refet. Quare dico t^o de eoz
dñis z sēptis nō curare ullomō
de pñcipali tractat^z distictio i theo-
rica s. z practica z p^omo de di-

uisioz t^o pñci ipi^q theorie. ^{et} ad
practica eūz de q^{re} p^otes.

Et pñs distictio dñit i du-
as p^otes pñcipales. s. i theo-
rica z practica. Et i theo-
rica tā facim^q p^o dñm^q declarare
scdm ipaz dñam^q p opacōes nā-
les q^{re} h^q itio pñm^q itētoz q^{re}
q^{re}libz eoz positiū e m arte. z illu-
modū tēre itēdm^q i pñcipis
arboris z i pñcipis fige arular^z
Et i practica declarare pñm^q q^{re}
lit ista pñcipia q^{re} māt. Et hac
rōe dat^z e mod^q opis maiori p^o
arborē z vna tabula e ab ipa
extratta z i a figa ididuo^z z
etiā p figas tē quaz vna est
tanglar. Alia uero q^{re} dñagular^z
mixta tñ pñcipis phre z o^{re} nō
maiore. ^{et} modus p figas arular^z
z oēs alias tabulas loco suo de-
signam^q et etiā q^{re}es quas m
fine designabim^q uis quas vi-
debit. ^{et} t^o trāssubstātiō sit
possibilis. ^{et} etiā q^{re}uer^z z i modi-
co tpe de quo p^o se fieri argu-
mētū. ^{et} p^o ea q^{re} dñā sūt artista
h^q artis inuēiat pñcipale q^{re}
grit^z z pñces istas res q^{re}sistat
totū magisteriū h^q art. Et sūt
28. Chaos seu forā ut materia
uolubilis ut patz p arular^z radi-
cis arboris z fige arularis. Et
nō dicim^q ipaz figas pñcipia
e regulata scdm aliqua q^{re} sūt
q^{re} bis repetūt ut patz. ^{et} t^ore
terea reducibilia sūt oia corpa
ad id q^{re} ad eis pñcipis ducūt

ortu in q aliquid attingit pfm
fir q portu i simplici ad quod na
liter se mouet fir feru ad a
damate ^{De alphabeto de scripto in radice arboris}
^{phalis p quas lras signat pma ad}
^{hanc artem necessaria}

Peterea in arte ista alphi
betu gsignamz p qualibz
lras suis sigt pncipiu ut
de arte qpediosaz reddamz qd
tale alphi exstat la sigficat
mat rahos b sigt mazz pma ut pz
in radice arboris phalis

De alphabeto figure circulari

A in figa circulari a sigt forz
b mazz ut pz in ipa figa

De gstitutione radice arboris
phya phyalis que e rota in hoc
capitulo

Peterea ex pncipis andis
gstituit radice phyalis q
e una rota i qua qde qdlibz
pncipioz rotula lz ipaz in q e situ
atu ex diuisis coloribus Et her se
q qde gditionat i mgsu pticulari
quod qrit e ex pncipis sigfica
re paucis gstituit qda figa cir
culari i qua gstituitur qdlibz
pncipioz rota lz ipaz qd desig
tu est sub eode themate coloris
e andea pncipia mo circulari de
sigmz ut itllq gstituit qdlibz sig
ficatu sui modu i alterz ingredi
de utute quoze e opaco gstitui
e iduaduaz vmitas m ut q qd
quidem m uel q lz utute vna de
oibus pncipis orta e hac utute
e ppetate tenet i se m ut q de
vna utute stali q mltiplicatur
i di mltitudine pncipioz decoz

roe cuiq lz in se mltiplicatur opaco
omni in substantis q sunt ex e hoc de
signa p lineas trasuersales i ar
boris radice gstitutas e p pressu
arboris e de fige circularis ut di
cet suo loco

De mixtione pncipioz hq artis
p fundameto e declaraco eozde

Peterea ista mixtio e radix
e fundametu in hac arte ut
p ea itllq se gstituat artifi
ciatu e p ipaz acurat arte e mo
du opandi manerie mltimoda
sdm qdicoz mixtionis taliter ut
ide pticulare qd qrit de potetia
ueiat ad actu Et q na itllq
gstituat modu sdm que fba sub
stancia spalis orit e crestit e
muit e nutrit Tame scdm
e q sbaz phbata deduci de pote
tia ad actu minime e possibile si
aliqd decoz pncipioz deficiat
uel si sit habituata de fine gno
ut si p b accipiat t e p celo v
e digestio sit habituata de crudi
tate qd fieri potest si utis p actu
i admistraco deficiat Et etiano
tandu q istoz pncipioz qda sunt
itellctualia q st chaos potetia
opatio generatio digestio qda se
sualia q sunt vnu seu pma mate
ria corpa seu forma elementar
fm ens venenu transformab colo
res fmetatio e sepatio Sesua
lia e itellctualia sunt celu e oia
pncipia fige **P**eterea qd
libet pncipiu oz istoz retinet
sua ipaz ppetate sub sua ipa roe
differeti qz qde ppetatu alie st
nate alie sunt pfciois pncipia

Ma q portat
ma seu qdlibz pnc
induoze e habet
e matia pma ra
de e ex ipa d
alia pncipia me
a forz b e a
gposita eta med
ra hac matiaz
miaz na pncip
scipies ab ipa t
riori magisteri
pmo de pmo p
de eta pte t
vatio qdlibz pnc
les e pmo de
phyalis quod
Chaos e p
re phyalis
p a i medio n
bor ppositu desu
gfusionis e obs
ualde gfu e
ignorati illa a
qua chymera r
sunt hq qz ite
lucetut Ideo
pncipia ut sit
vnu gfusionis e
etia designat
i qua oia ista p
stetia in pte se
na Unde sic n
tuit eta ita qd
p p gstituit ipa
lit ab ipa appo
bile qdlibet cozo
reue sit e na q
sub roe differen

80
Nā q̄ p̄oritate tenet nate sūt vi-
mū seu q̄libz p̄ncipioz i figura idi-
uiduoz & habet se tāq̄ forā vltis
& matia p̄ma rade p̄oritatē ante
dīe. Et ex istis duobz oriunt̄ oīa
alia p̄ncipia mediate artista. sic
a forā vlti & a p̄ma matia oriūt̄
q̄p̄nta elta mediate uatuo. Reue-
ra hāc matiaz p̄ma declarare q̄p̄o
mūq̄ ita p̄ncipia arboris p̄hye
incipiēs ab ipā tāq̄ a digori et al-
tiori magisterio in ope p̄hyro et
p̄mo de p̄mo p̄ncipio

De sēda pte theoricali q̄ e decla-
ratis q̄libz p̄ncipij p̄ opaciōes nā-
les & p̄mo de p̄ncipio arboris
p̄hyalis quod est A.

Chaos ē p̄mū p̄ncipiū i arbo-
re p̄hyali & est designatū
p̄ a. i medio rote radis dīe ar-
boris positū designat i hac arte
q̄fusione & obfcuritate illiq̄ nam
ualde q̄fusa & obfcura ē intellectu
ignorati illa adeo ut aliqui illa tā-
quā chymera rēseant & quā plēs
sūt hū q̄z intellectus q̄fudit quā q̄z
luceat. Ideoq̄ p̄ncipiū designat
p̄ponit ut sit signū demonstrati-
uū q̄fusiōis & obfcuritatis illiq̄ &
etia designat q̄ ē q̄fusiō genat
i qua oīa ista p̄ncipia itū ita ex-
istētia ipis seu ipā sūt i pote-
tia. Unde sūt nā i p̄ma matia q̄sti-
tuit elta ita q̄dragularis limidus
q̄ s̄z q̄stituit ipā p̄ncipia & abstra-
hit ab ipā apponēdu itellm possi-
bile q̄libet eoz sub rōe q̄p̄e diffe-
rentie sūt & nā q̄libz elemētoz
sub rōe differentie q̄litat & opaci-

omē recoledo etiā q̄ sic nata instru-
metū facit de dīs quatuor eleme-
tis q̄bus q̄p̄it s̄bz elemētalem
sic quadratū iā dīs de p̄ncipijz
antedīs istumētū facit nū q̄bus
stadeat magisteriū p̄ticulare q̄d
q̄rit & q̄z uēstigare referē uen-
tatē argumētū abstractū innatā

Nā nata existit mediū it elta
& elata. Sūt & artista hū artib
it a. & mediū & dīa p̄ncipia & m.
ut q̄ i dīo tānglo itelligēs fore pos-
sibile & affmabile m. ul. q̄. & in
actu adducere mediatibz b. c. d. &
ceteris. Et iō p̄ motū quē facit
artista mouēda p̄ncipia s̄dm q̄
referūt m. ut q̄ uenit in cē p̄ or-
dinatōz p̄ncipioz q̄ sup ipā exis-
tūt. Positū ē aut istud p̄nci-
piū in hoc loco ut ex q̄fusiōe in-
tellectus abstractie fiat dīa p̄ncipia
sūt ab vlti abstractū p̄ticulare tā-
quādo q̄d p̄ncipioz nū spēbus
dīe q̄bus itelligēs q̄d nū alio mis-
re & q̄bmare fiat ut idē oriat̄
p̄ticulare q̄d q̄rit

De sēdo p̄ncipio radis arboris
p̄hylosophicis

Forma ē p̄ncipiū i radice ar-
boris p̄hylic designatū p̄
c. q̄d q̄z dupliat q̄siderat & i hoc
uolūne positū ē tā dirigēs hū ar-
tib p̄ncipia. q̄ regulatōe m. ut
q̄ oriat̄ & deducatur i cē. mouēs
p̄ncipia sensuālia & istumētū
faciēs nū quo itellētuālia p̄nci-
pia mouēt & regulāt i opaciōe
m. ut q̄. & tāt forma ē artista
hū art. suāessue ad dīaz opaci-
ōne & i isto passu q̄stitit iteller-
tus q̄ p̄ncipia occasionatua.

concordantia habet cum principis natu-
rabilibus ut in ista arte patet ad octum.
Que quod principia sunt simillima
principis medias et syrupi seu pilu-
lularum siue elariorum et etiam princi-
pium infinitat quod stat actu in corpe
firmo et principia sanitat quod sunt
in eodem potentia. **A**liomodo considerari
magis forma prout est forma dicitur esse in
ut. q. forma est solum per modum ipsum
vel ipsum et cum ipsa existat efficiens
principium ac formas et transfor-
mas et transmutat omnes alias formas
moris virtutis et potencie existe-
tes in subiectis et ex forma suam
ipsum et ista forma est id quod designat
per. c. ut. **Q**uod dicitur nota dicitur
quod nisi ista forma sit in ut. q. per
potenciam principiorum motum et cum ipso
sit unum idem in nullo tunc et ultio co-
lore et esse quod quod non fiet. **E**t in isto
passu quod sit intellectus quod dicitur per. c. ut. **Q**
per. c. ut. **Q**uod per se tunc maior opus
magisterium existit neque ad quod in
mixtione cum alia opus. **D**ositum est
autem istud principium in radice dicitur ar-
boris philosophie seu in arte ista ut opus
reddatur artificibus ad quod studium unum
principium quod forat movet alte-
rum ad in ut. q. et ut quod stat dicitur in. c.
ut. **Q**uod dicitur dicitur forat ad in forat dicitur
tunc in ut. q. tunc qua et per qua id quod
quod in actu deducit et in absentia eg-
m. ut. q. de potentia in actu non potest de-
duci et per qua id quod quod non fiet.
Valde est utile istud principium ad
quod studium quod per ea quod ostensa sunt de
ipso intellectu quod stat ipsum esse de duobus
solum in unum ex quibus in infans quod
gunt hunc se sub mastuli quod dicitur a
quo prima oritur in ventre matris d.

De secundo principio radice arboris quod
est. b.
Materia prima est principium sensu-
ale et est secundum primum arboris phy-
losophie per. b. significatum et in isto loco
considerat dupliciter secundum quod duplici-
ter modo de ipsa agitur habet. **P**rimo modo
considerat prout materia prima quod ratio
passiva quod patitur sub actione arte
per motum aliquorum principiorum intelle-
tualium et sensualium quorum actio dicitur.
oritur ex. b. dico hic ut per clare in
prima distinctione in secunda parte ipsum dis-
tinctionis capto. **N**on reputes me me-
dium in philosophia principiorum usque
in fine capto et quoniam ibi satis est tracta-
tum hoc resumere non curamus ut
utemur plenitudine. **A**liomodo conside-
rat materia prima per quodlibet corpe egro et hoc
non quod sunt passibilia sub forma quod est in
ut. q. sit res etiales sub forma pati-
untur neque. **E**t etiam potest considerari
materia prima in arte ista sit. c. ut. **Q**uod uno
modo existit tamen materia. **J**. sub ratione pas-
sionis. **A**liomodo sub forali ratione ut dicitur
est in dicitur declaratione et idem dicitur de d.
quod sub forma patitur dicitur ratione quod forat
per illa in tinctura rubea ut alba et hys se
tamen forma inquantum movet dicitur in. c. ut
ad in. ut ad quod ut patet in eis de
claracione. **E**t in isto passu quod stat intel-
lectus quod una et eadem ratio sub diversis
rationibus se habet ratione passionis et ratione
actionis. **D**ositum est autem istud principium
in arte ista ut artista quod stat
materia prima ex qua oritur d. ad
noticiam sui operis et ut quodlibet materia prima
sub sua propria dicitur sit quod stabilius ut in-
telligat. b. quod regulare debet arti-
ficiu in operatione magisterij matris in-
fantis.

De quarto principio

radice arboris quod
est. b.
Materia prima est principium sensu-
ale et est secundum primum arboris phy-
losophie per. b. significatum et in isto loco
considerat dupliciter secundum quod duplici-
ter modo de ipsa agitur habet. **P**rimo modo
considerat prout materia prima quod ratio
passiva quod patitur sub actione arte
per motum aliquorum principiorum intelle-
tualium et sensualium quorum actio dicitur.
oritur ex. b. dico hic ut per clare in
prima distinctione in secunda parte ipsum dis-
tinctionis capto. **N**on reputes me me-
dium in philosophia principiorum usque
in fine capto et quoniam ibi satis est tracta-
tum hoc resumere non curamus ut
utemur plenitudine. **A**liomodo conside-
rat materia prima per quodlibet corpe egro et hoc
non quod sunt passibilia sub forma quod est in
ut. q. sit res etiales sub forma pati-
untur neque. **E**t etiam potest considerari
materia prima in arte ista sit. c. ut. **Q**uod uno
modo existit tamen materia. **J**. sub ratione pas-
sionis. **A**liomodo sub forali ratione ut dicitur
est in dicitur declaratione et idem dicitur de d.
quod sub forma patitur dicitur ratione quod forat
per illa in tinctura rubea ut alba et hys se
tamen forma inquantum movet dicitur in. c. ut
ad in. ut ad quod ut patet in eis de
claracione. **E**t in isto passu quod stat intel-
lectus quod una et eadem ratio sub diversis
rationibus se habet ratione passionis et ratione
actionis. **D**ositum est autem istud principium
in arte ista ut artista quod stat
materia prima ex qua oritur d. ad
noticiam sui operis et ut quodlibet materia prima
sub sua propria dicitur sit quod stabilius ut in-
telligat. b. quod regulare debet arti-
ficiu in operatione magisterij matris in-
fantis.

evadit arbor qd e p.d. designatu

Quoniam per hanc m. est x. p. m.
i arte ista e e intellectuale e
significatu e p. d. color azurini e
lineas exde color e p. illu colore
significat qd e celeste e de na celest
ti ut plene diximus distinde pma
Sic celu e ista pte capto No
reputes me. Na dmo appurato
ita fine e mtra capta i pte hq uo
lue. Et intellectuale istud huc dicit
roe roe corruptibilitat e du
rarois e hor p anglm q cordate
seu p oes roes q p ipm d. dicit
intellectu cu isto no e diffinitas p
qstut itellig qd e taq ho q e intel
lectualis e sensual Na h i se
ppetate sps corruptibil q e
taq. Na e h i se q dices roe
qui generat e pducit ex se seme
taq feia e i hor differt ab alijs
pncipijs Et etia e sensuale qm
p sensu attingit sit p usum gus
tu oderatu ut dcm e m pma
distinde capto scdo. Pretere
a e causa e pma moues. r. ut
E ad albu rubeu duces id qd i
r. ut. O i potetia ad actu reges
pda e gubernas in uentre suo
sit uxor infante que ptreat
i a. O e i isto passu qstut i
telleg artiste q. d. aqoz h sup. e.
e reges e gubernas i uentre
suo e reduceb in actu que ad
modu celu id qd existit i rebz
elementalibz motu ppo deducit ad

81
actu. Equide in ipso d. e luy gna
tina pygessibit e nutritua que
admodu sanguis mestruate i scie
mastulmo e hq ocafiog mltz noibz
supiq ipm d. in arte ista noiamq
e etia p totu volume Na ipm
dicimz celu supiq roe sui motu qm
sit celu supiq mouet vlez foraz
e pma materia e etia e sps ad
qpoita elata e ididuaata ita d.
mouet. r. ut. O ad qtuor etia ad
m. ut. q. e hor uult scda sps igte
foralitat e quarta sps qdditat.
Equa na noiamq ipm d. sanguis
mestruale seu mestruu qm ipm
e gnatuui nutriu e nescit e
facit durare. r. queadmodu pags
mestruales embrioz ta modicu ef
re facit p quatitates distictas
successiuas nutendo altando qd
p m. in altaz e altaz qdditate e qh
qtitate e altaz foraz e qh forz
i altaz pncipijs e qtitatibz existe
tibz in qualibz altitoe sub foris
ipis existetibz differetibz a pms
quqz orit qdda eis i qtitate qh
ma qstututu p ptes qtitates dis
tictas qd e corpy ex spuz aia
reductu in actu Et sit e de mo
i fante e i isto passu qstut itel
lectu m. d. ppetate hre uegeta
bile cuq silitudine transmittit in
m. ut. q. sit uegetatiua matris tra
smittit silitudine filiu que generat
qua ppetate filij retinet sit m.
e qstut etia dcm m. ut. q. ppetate
retine cu qua exte dnt suas sili
tudines i subijs ad ex transmuta

do deas sbas i sua spem roe m ipaz
noiamq eg uegetabile et ena qz
a uegetabilibz est exortatu Positu
e aut istud pn^m i arte ista ut m
teloz attingat et deueniat ad ipaz
noticia et gisset oparoz et uirtute
et qhitate quas hz stdm sua p^{as}
cenaz et naz. **U**alde utile e istud
pn^m i arte ista ad gissetu qui i
teloz gisset atqz deduci. Na et so
lu roe sublimitate sue tunc pr
phoz uocant q. phoz. Et pr
artista itelligit q de duobz sbz
ex qbz m^m. q. qpom^m et p q e ge
tus hoc e pncipaly et gisset eni
am istud pn^m fore taqz mtr et se
ma gipies mastulum seme et
paries in alta fora et uirtute qua
erat imio et uera potes notae
hoc ena de qpo e i pncipibz seu
qstoe et magisterio plaz qz cu eo
cuacuatur. Dissoluit. digrit. roa et
gula et lapidificat usqz ad oez p
froz. Etia hoc qd dxi de plis fie
ri pr cu liquoe suberato qd e
et q uiuqz nlgit i q ia habudat absqz
alia m^mli cu eo i corpe / si ena pr
cu liquore fleumat madu. **A**lio
q capia arge. vi q midat tatus
ista aq no e tate itur sit alia ma
di de ista ma plz dice no curamq
na corpe modq specificat e i libro
qui dr lapidarij. **F**ide quinto pn^m

Elementa e aliud pn^m de radi
os arboris phycalis et sig
ficatu p. e. et septu coloribz
quatuor et hoc e ad denotadu
dras q e mtr vnu et aliud et per

colores specificos et p qtitates na
uales qbz hz. Et istud pn^m q sidera i
arte ista qdruplur. **P**rio q istud
e orit curd. a lra. d. b. supda per
modu que sup notau i pma dis
tinctoe i pte stda illy distinctois
Et si damps et stano q siderat
p. d. posito i suo uase put sigfi
tat caplu et si d^m e. sepat et re
cedit a lra. d. descendo ad ptes isti
mas et de supiori ma a suo mo ut
notat in dco caplo. Et idco dmo
pncipio. **A**lio d^m bes itelligit d^m a
stdm q significat i arbore q i gdi
tu. e. ut. **O** hntibz d^m e. per na
lu ex quo qd ipa. e. et. **O** gpoia
existit absqz eo qd d^m e. et sit di
fusa a d^m et. **O** p magisteriu
capli no pmita i stda pte disti
ctois p totu. **A**lio q andm pn^m
itelligit itelligit ipm separi a hnt
d e f. g. h. i. p d^m capli magistru
canone etio ex p dco pn^m t^m. b. su
me et exaltari p mgrim pnci capli
stde p^m pme distinctois canoe stdo
i dco. b. et i. stdm suu modu qbiare
miste cu d^m et. **O** ad et iste modq
specificat m^mia i tabula et lura eiq
q tabula dr tabla p^mois i ope maio
ri. Et in isto passu gisset itelligit q
vno mo opat magisti p pcessu
arboris phycat. **A**lio phbate tabu
le magistio. Etia p istud pn^m gisset
debet artista igne et aq q p am des
tbiut ipis. e. d. **O** ut e. d. b. ut. d.
r. b. m. k. et hoc p balmeu et ligno
ru applicanoz. Positu e aut istud
pn^m in arte ut itelligit se qd d^m notat
ad itelligedu stdm modu que i gdi

oportet pncipale
du tu. e. d. i. mag
lra de mo hz mag
de utile e istud pn^m
qm p ea q d^m suu
sz ipso mme po
De pncipio
pncipio e aliud
bonis phycat
e septu de duobz
et azurio ad sigfi
arboris nales q
ret absqz aliq ali
mptoe tu eis n
phuer sit imo
aliud gisset q
pn^m designat
et d. **E**st
ex andis et
lra. e. d. e. f.
stdm doctia tabu
bonis phycat
pn^m in ista arte
dco. e. ut. **O** a
et regulet ad
modu que suo
de utile e istud
p ipm itelligit
li pncipale qd q
pduoz d^m pnci
et pduoz mpt
gisset qd qrit m
De pncipio
pncipio e aliud
bonis phycat
e lra. designat
q mastu corpal
pca gisset q g

copat p[er]ticularē tagedo quelibz mo-
du tu. c. d. d. gressu & sic itel-
leg de mo h[ic] magna notia. Val-
de utile e[st] istud p[ri]ncip[al]e & q[ui] g[ra]t[is]
qm p[er] ea q[ui] d[ic]ta s[un]t g[ra]t[is] itelleg q[ui] ab-
s[un]t ip[s]o m[od]o posse p[er]ticulari

De sexto p[ri]ncipio q[uo]d e[st] ratio

Ratio e[st] aliud p[ri]ncip[al]e i[n] radice ar-
boris p[er]t[ra]t & significat p[er] g[ra]t[is] &
e[st] scriptu[m] de duob[us] colorib[us] . s[ic] p[er]ila
& q[ui]vis ad significandu[m] iuxta doctrina[m]
arboris n[atu]ralis q[ui] e[st] ut d[ic]t[ur] t[er]m[in]o m[od]o
ret[ur] absq[ue] alia alio ut aliud ens i[n] illa
mixtura cu[m] eis no[n] coadunet[ur] nec ap-
p[er]t[ur] s[ic] i[n] m[od]o g[ra]t[is] h[ic] m[od]o
aliud q[ui]stet q[ui] h[ic] & f[er]a Na p[er] istud
p[ri]ncip[al]e designat[ur] g[ra]t[is] quo copulat[ur]
c. d. d. Et alia mixtura q[ui] sit
ex andris c. d. r. b. de q[ui]libet ista
l[et]t[er]a c. d. e. f. g. h. i. & de b. f[er]
s[ic]m doctrina[m] tabule extraxit ab ar-
bore p[er]t[ra]t q[uo]d positu[m] e[st] aut istud
p[ri]ncip[al]e i[n] ista arte ut g[ra]t[is]t artista
d[ic]t[ur] c. ut d[ic]t[ur] d. g[ra]t[is]t e[st] aptu[m]
& regulet[ur] ad illud faciedu[m] s[ic]m
modu[m] que suo loco designat[ur] Val-
de utile e[st] istud p[ri]ncip[al]e ad g[ra]t[is]t[ur] q[ui]
p[er] ip[s]m itelleg itellegit i[n] illa s[ic]a g[ra]t[is]
h[ic] p[er]ticularē q[uo]d q[ui]t itellegedo ad
p[er]duat[ur] d[ic]t[ur] p[er]ticularē ip[s]a de m[od]o h[ic]
e[st] p[er]ducta iuxta & g[ra]t[is]t[ur] d[ic]t[ur] m[od]o
g[ra]t[is]t q[uo]d q[ui]t no[n] fiet

De septimo p[ri]ncipio q[uo]d e[st] dissolutio

Dissolutio e[st] aliud p[ri]ncip[al]e i[n] radice ar-
boris p[er]t[ra]t & e[st] itellectuale &
p[er] h[ic] l[et]t[er]a designat[ur] & p[er] ip[s]m designat[ur]
q[ui] masculu[m] corp[or]alē g[ra]t[is]t f[er]a &
f[er]a g[ra]t[is]t q[ui] g[ra]t[is]t h[ic]bat q[ui] q[ui]d e[st] g[ra]t[is]

repto e[st] g[ra]t[is]t p[ri]ncip[al]e i[n] g[ra]t[is]t p[ri]ncip[al]e
rulari p[er] positu[m] e[st] aut istud p[ri]ncip[al]e h[ic]
ut itelleg itellegat eff[er]t q[ui] f[er]a i[n] c.
ut d[ic]t[ur] d. r[ati]o g[ra]t[is]t p[er]duat[ur] & e[st] utile
ad g[ra]t[is]t[ur] q[ui] p[er] ip[s]m itellegit itelleg
colligat[ur] duplic[ur] e[st] b[ri]o[is] p[er] m[od]o
p[er]ticularē q[uo]d q[ui]m[od]o Alteratio

De octavo p[ri]ncipio q[uo]d e[st] poteria ut

Poteria e[st] aliud p[ri]ncip[al]e i[n] ista arte
& e[st] itellectuale & significat p[er]
l[et]t[er]a f. & h[ic] duplic[ur] itelleg p[er] b[ri]o[is] a[n]t[er]
n[atu]r[al]es duplices quas g[ra]t[is]t Na p[ri]mo
e[st] designatu[m] h[ic] ut artista itelli-
gat q[uo]d sit c. ut d[ic]t[ur] Alio e[st] itelleg i[n]
itellegat c. ut d[ic]t[ur] ita g[ra]t[is]t s[ic]m ut
utro g[ra]t[is]t & altari possit i[n] t[er]m[in]o q[uo]d
e[st] m[od]o ut q[ui] positu[m] e[st] aut istud p[ri]ncip[al]e
ad h[ic] q[ui] itelleg g[ra]t[is]t g[ra]t[is]t s[ic]m p[er]
q[ui] f[er]a i[n] s[ic]m & p[er]duat[ur] & eg[ra]t[is]t q[ui]
s[ic]m c. ut d[ic]t[ur] d. i[n] m[od]o t[er]m[in]o q[uo]d e[st] m[od]o ut
q[ui] alterat g[ra]t[is]t s[ic]m q[ui] s[ic]m p[er] Val-
de ei utile e[st] illud p[ri]ncip[al]e q[ui] p[er] ip[s]m p[er]
itellegit artista h[ic] artis altari[ur] &
g[ra]t[is]t q[ui] s[ic]m s[ic]m s[ic]m m[od]o ut
d[ic]t[ur] d. r. & b. p[er] a[n]t[er] s[ic]m d[ic]t[ur] t. v.
q[ui] altari i[n] m[od]o.

De nono p[ri]ncipio q[uo]d e[st] digestio

Digestio e[st] alteru[m] p[ri]ncip[al]e arboris
p[er]t[ra]t & e[st] itellectuale & h[ic] l[et]t[er]a
artista h[ic] artis duplic[ur] g[ra]t[is]t & e[st]
significatu[m] p[er] l[et]t[er]a l. Na p[ri]ma g[ra]t[is]t
qua[m] artista h[ic] p[er] ip[s]m e[st] q[ui] itellegit
ip[s]m e[st] m[od]o i[n] m[od]o eo q[ui] resp[er]tet
i[n] art[is]t[ur] h[ic] art[is]t[ur] & p[er] qua[m] g[ra]t[is]t &
g[ra]t[is]t debet q[ui] illud q[uo]d g[ra]t[is]t e[st]
m[od]o h[ic] digeri s[ic]m f[er]a i[n] uet[er]e f[er]a
aut m[od]o de qua sit p[ri]mo i[n] p[ri]mo
qui absq[ue] digestioe f[er]a no[n] uet[er]et i[n]
actu p[er]t[ur] s[ic]m nec p[ri]mo ad m[od]o
t[er]m[in]o g[ra]t[is]t m[od]o e[st] digestio i[n] ope suo
ut ip[s]a m[od]o oriat[ur] id q[uo]d q[ui]t[ur]
s[ic]m a q[ui] r. & d. d. digerat[ur] t[er]m[in]o

[illegible]

et la qd pnt e i
su gssar inelleg
seu artifiziatu q
fioris sine osting
p qua ocs natu
optatu Vnde
qm p ipm itello
e g dicationu a
m lapidis e m
sur su rubini su
spit ple i ueti
mediate orinm
e i qto passu g
attrahe roe su
existere i lap
rialibz quide n
is qm ois reb
dissolutioi ad h
sur ille rei diss
e p e p de mli
ista ma h r no
dus specifiatu
e p ea q dca su
e gssar sta i
gdo qd r i d
cu pnapie h
q sur applicabi
e applicando sibi
q mag aut m
totu e e p a
qlitates e attri
rue e poderop
hor etia talidra
Et hor gssar
it. cu co. r. d. q
aliud est aliud
e i tno gdu e i
differt p maior
grordat in qlita
rur p. r. d. i. pod
ea q dca sur g

Spuma diffusum p tota sba m d. i
p ortu illig coloris iapit roaduna
ri i medio fora rotunda ad modum
cyda rotundissie lue itulari q tete
Dreterea p her euaneſcit iſte
color z orit ruber color z hor est
signu demonstrationis unu itelligi cu
quo itelligit qplemetu mebroz
opantiu m m lapide q g gari z adu
nari p aat i o p ftoe z m uo qua
drato Na z p uisioz iſtig coloris
ſcias m m iſante qpletu ex corpe
z potera uegetabili Na z tur ipm
artista ſare opz m m diez qbus
m lapis e ductz ab imacio g rep
rois uſq ad tim appariciois color
rubei z eg apparicioe coloris ia
di region ſupreſſue z iſſant
exhibe p bis m tpe modicu unia
tig quo qde qpleto recupabit id
quod qrit z e lapis durz exiſtes
i medio mltaz ſupfluitatu ſu z
ſetq mltaz appet p p tu z a colo
re croceo ad rubeu p maxore ſu
ſmes digeſtio gnao mixtio z
h g gſat itelligi tagedo dea dige
tio gnao mixtio tu r o r d ſu q
qdez mixtioe appz q i ſimibz illoz
digeſtiois gnao mixtiois e r
o r abſq t d qm ſi t d ibi ſtet
ſem ptes qda cu alijs m m re
qret colligari ſeu quigi ner m t
no m uo deduci p Doſitu e aut q
tud p m i radice arborz p p ralis
ut itelligi qſſat regulatq z arti
ficiatq ad q gſtedu p ticularia z ſig
demoſtratu q m pteſſu opacois
q tigit Et e ualde utile z notu
ad q gſtedu artiste qm e iſtru qd
mouet itelligi ad itelligeda p m
pia itellatua ad itelligedu p lba
ti p ticular magiſtruz ſu quo R

p iſtud p m i g gſat d m p ticular
e m p m alteratiois mixtiois di
ſoluciois digeſtiois gnao aut
i medio aut i ſine tiaois a i ſie p
ſiois ſu e data doctia ſupz i eide
declaracio ſu e m m gro albo cro
z rubeo coloribz ſueſſue ſu q
e i m gredie q gſat itelligi ibi e al
tiao diſolucio z q gſat deas ſperas
e m ſine illig coloris qm i p ticular
neſte z p qns itelligit illas exiſte
i medio aut q gſat mediu lapide
du colore uidz albu z crocu z i ſie
du p ticular rubeu hor qdem est
gnao p m i m m i o p e lapidifiro
i quo itelligi attigit q rilibz lapidu
artificiatoz qplemetu Quo qde
igato rez artista redit ad qd d
e opus lapidifiro z ad eg regime
z magiſteriu ſu ſu q p leri aq
vult p dria cu cribro aut aq g m
g m cu rete extra duce

S De duodeſimo p m qd est ſeparatio
ſeparatio e aliud p m i arte iſta z
i radice arborz p p ralis z i p liri
qſiderat ſi q i p o i p liri i uet modq
q gſtedi p m i ſe m i uet m
rubrica ſupra ar bore q i apu
p m i ſe m i uet m i magiſtrio
i m o p ticulari gnao ſi q liri motu
quo igit p acty moue ſant r d f
g h j l o p ad m ut q Et hor ſu
q qda p m i o riedo ab alijs z ſepan
do ſe ab illi gredunt alia z ſu ex
iſta opaco z ſeparaoe t h u ity na
lis z ſozat a cut d d aduante
m z r d m m m ſuas ſoras ſim
plices m ut m q i p o m exiſten
te de alia ſora q erat cut d d i
m z r d i q riedo ſuas p p
tates z uirtutes exiſtentes ſub ſora
alia qm ſi talis ſeparatio no fierz

Abi no ſar alia
ſo etia m m o lapid
nile p oſitu e a
te iſta ut m m o
letq rotat iſt
opacois nalis p
z etia d o p p
lenitibz nalis q
ut q gſat q liri o
z ſepant ab illi
deuener ad id q
utle iſtud p m i
i m o riedo r
m z ſepant a
p r b r v q o r
p m i ad z qu
r b r v ſepan
z mixtioe qm p
etia totu deſign
cu quibz e ſep
de p m i t
ſtacio e alia
z ſta p h
iſta h m o d q
tis ſe m q d uſim
p angu d r
q oia iſta p m i
thyas z h m o
e g declaraoe
i potera m b z
q d m o d p
e acty artiste i
re igne p acty
culat z ſu alt
re collocare iſt
m z potera ſu
e d oſitu e a
iſta ut artista i
d r i m o m g
do qualz potera

ubi non fuerit altitudo in gnatio in p[ro]f[ess]io
 sit etiam in uno lapide deservet opus
 nobile. Positum est autem istud p[ri]m[us] in ar-
 te ista ut memoria recolat et ite-
 lectus recolat intelligat magister;
 operatio n[on] habet p[ri]ncipio[rum] artis h[ab]et
 et etiam elio[rum] positor[um] in actu cu[m] e-
 lementis n[on] habet existens in re ut
 ut g[er]stat q[ui]t[ur] oritur queda[m] ab alijs
 et separant ab illis et i[n]g[er]unt alia usq[ue]
 deuenit ad id q[uo]d q[ui]t[ur]. Valde est
 utile istud p[ri]m[us] in arte q[ui] p[er] ip[su]m ad
 h[ab]et memoria recolat q[uod] r. b. t. v. q[ui] ori-
 unt[ur] et separant a b. et recolat etiam
 q[uod] r. b. t. v. q[ui] oritur ab b. cu[m] b. p[er] se
 p[er]ant a d. et qui non recolat q[uod] d[icitu]r
 r. b. t. v. separata a d. separant ab ope
 et mixtione q[ui]m facit b. ut c. ut
 etiam totu[m] designat q[uatuor] colores
 cu[m] quib[us] e[st] scriptu[m] istud p[ri]m[us]

Fide p[ri]m[us] in modis q[uo]d e[st] altitudo
 itatio e[st] aliud p[ri]m[us] in arte ista
 et p[ri]m[us] p[er] h[ab]et f. et p[er] istud p[ri]m[us] in ar-
 tista h[ab]et modu[m] g[er]stedi magister h[ab]et ar-
 tis p[ri]m[us] q[uo]d d[icitu]r in modo reddi g[er]stibile
 p[er] angustia d[icitu]r. P[ri]m[us] g[er]stat itelle[ctus]
 q[uo]d o[mn]ia ista p[ri]m[us] et e[st] op[er]atio[rum] sunt
 th[em]as et h[ab]et p[ri]m[us] p[er]f[ect]u[m] e[st] mod[us] i[n]
 eis declarare. Alio p[er] ut r. b. t. v. p[er]
 i[n] potencia m. b. et g[er]stat e[st] itelle[ctus]
 q[uo]d e[st] alijs mod[is] potencie q[uo]d e[st] actus f[aci]t
 e[st] actus artiste i[n] m[ag]istro isto et s[ign]ifica-
 re igne p[er] actus i[n] q[uo]d p[er] actus m[ag]is p[ri]m[us]
 mular[um] et s[un]t altare g[er]nare dig[er]e
 re collocare ut qui s[un]t actus p[ri]m[us]
 m[ag]is et potencie cu[m] q[ui]b[us] agut i[n] obiectis
 e[st] p[ri]m[us] Positum est autem istud p[ri]m[us] in arte
 ista ut artista intelligat potencias
 d[icitu]r i[n] m[ag]istro m[ag]is magister et h[ab]et t[em]p[or]e
 do qual[is] potencia cu[m] agto d[icitu]r. Valde

utile e[st] istud p[ri]m[us] in q[ui]m artista non po-
 tu[m] p[er] ip[su]m g[er]stat potencias p[ri]m[us] q[uo]d g[er]di-
 nonat i[n] ope isto s[ed] etia[m] itelle[ctus] p[er]
 alias potencias i[n] opib[us] lapid[um] f[aci]t s[un]t
 plaze rubio[rum] et saphyro[rum] t[em]p[or]e po-
 tencias q[ui] s[un]t i[n] past[is] de quib[us] s[un]t
 lapides et g[er]dionare se t[em]p[or]e q[uo]d pote-
 cias actuales existens i[n] past[is] deducit
 ad actu[m] p[ri]m[us] s[un]t modu[m] applica-
 do i[n]tutes n[on] habet alio[rum] lapid[um] h[ab]et
 lapidib[us] artificiat[ur] talit[er] ut o[mn]is p[ri]m[us]
 q[uo]d p[ri]m[us] retineat artificiales s[un]t
 n[on] habet et hoc non p[er] f[aci]t m[ag]is p[er] potencia
 q[uo]d e[st] actus m[ag]is d[icitu]r. et h[ab]et p[ri]m[us] d[icitu]r non cu-
 ram[us] Na[m] d[icitu]r magister mod[us] p[ri]m[us] p[ri]m[us]
 t[em]p[or]e et declarare e[st] i[n] uoluntate lapidary Na[m]
 etia[m] p[ri]m[us] s[un]t q[uo]d lapides g[er]stat s[un]t
 n[on] habet i[n]tute sibi m[ag]is exhibe p[ri]m[us]
 q[uo]d m[ag]is d[icitu]r. i[n]g[er]at i[n] quo et de q[uo]d et p[ri]m[us]
 et cu[m] quo lapid[um] g[er]stat q[uo]d p[ri]m[us] p[ri]m[us]
 et p[ri]m[us] augmetu[m]

Ope ratio e[st] aliud p[ri]m[us] in adit[ur] ar-
 bor[um] p[ri]m[us] p[er] h[ab]et p[ri]m[us] art[is] et g[er]stat ex
 q[uatuor] colorib[us] differentib[us] g[er]statu[m]
 et designat d[icitu]r op[er]atio[rum] modos
 differentes. P[ri]m[us] color designat q[uo]d
 d[icitu]r habet op[er]atio[rum] i[n] re ut d[icitu]r m[ag]is. Ob[er]at
 color q[uo]d igitur p[er] actus ad ex[em]p[lu]m cu[m] suo ta-
 le facit actus h[ab]et sup[er] d[icitu]r. et r[ati]o et
 r[ati]o p[ri]m[us] et alimeta n[on] habet et acuta
 lia mouedo a m[ag]is ut sup[er] m[ag]is r[ati]o d[icitu]r
 o[mn]ia d[icitu]r mouedo ad q[uo]d. Tercius color
 designat q[uo]d r[ati]o et m[ag]is actus h[ab]et sup[er]
 d[icitu]r. i[n]formas ip[su]m ip[su]m d[icitu]r. i[n] m[ag]is ut q[uo]d
 et r[ati]o color designat op[er]atio[rum] quas
 h[ab]et artista sup[er] o[mn]ia ista op[er]atio[rum] s[un]t
 i[n] administracoe igitur i[n] op[er]atio[rum] et se-
 paracoe d[icitu]r. i[n] op[er]atio[rum] d[icitu]r. et p[ri]m[us] et p[ri]m[us]
 designare op[er]atio[rum] quas facit m[ag]is
 ut q[uo]d i[n] s[un]t ex[em]p[lu]m m[ag]is s[un]t p[ri]m[us]

et nās rubificando ut albisfando. q. qm.
ut q. et existat forata p. dist. m. t. b.
fōrē Et intelliget etiā oparōes
quas h. qd. p. n. t. h. q. art. i. p. r. e. s. s. u.
m. p. t. i. c. u. l. a. r. e. t. s. p. e. c. i. f. i. c. a. t. i. o. e. m. o. d. o.
i. c. o. g. l. i. b. e. t. d. e. c. l. a. r. a. t. i. o. e. p. o. s. i. t. u. e. s. t.
i. l. l. u. d. p. n. i. i. a. r. t. e. i. s. t. a. u. t. a. r. t. i. s. t. a. p.
i. p. m. q. g. s. t. a. t. o. p. a. r. i. o. e. s. t. q. l. p. m. i. p. h.
h. q. a. r. t. i. s. t. a. g. d. i. c. i. o. n. a. d. o. q. u. a. l. i. b. e. t. o. p.
a. n. o. r. t. u. a. n. g. l. o. d. r. e. v. a. l. d. e. e. u. t. i.
l. e. i. s. t. u. d. p. n. i. i. q. m. p. i. p. m. a. r. t. i. s. t. a. h. q.
a. r. t. i. s. t. i. n. t. e. l. l. i. g. i. t. e. a. d. e. i. p. o. q. i. h. o. r.
o. p. e. d. e. a. s. u. t. a. g. i. s. t. a. t. e. t. i. a. o. p. a. r. i.
o. e. s. q. s. u. t. i. o. p. a. r. i. o. i. b. y. l. a. p. i. d. i. f. i. c. a.
s. i. t. i. n. t. e. l. l. i. g. i. t. q. o. p. a. r. i. d. i. t. u. i. g. n. e.
i. m. i. x. t. i. o. e. m. a. t. i. e. t. f. o. r. e. t. t. u. m. n. o.
d. e. t. u. i. p. a. t. o. r. i. y. s. a. l. i. y. s. s. u. t. g. r. e. p. u.
p. t. i. c. u. l. a. r. e. i. d. e. p. n. i. i. q. d. e. p. f. i. n. i. t. e. s. t.

Primū enī ē aliud p. n. i. i. h. q.
a. r. t. i. s. t. a. t. p. o. s. i. t. u. e. i. r. a. d. i. c. e. a. r. b. o. r. i.
b. o. r. p. h. y. s. i. c. a. l. i. s. t. e. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. u.
i. b. u. s. c. o. l. o. r. i. b. y. u. t. p. a. r. t. i. s. t. a. d. s. e. n. s. u.
t. p. m. q. d. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. u. e. i. s. t. u. d. p. n. i. i.
o. p. o. s. i. t. u. e. x. e. i. s. t. e. c. o. l. o. r. i. b. y. t. i. s. t. i. c. o.
l. o. r. e. s. t. r. e. s. i. v. m. i. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. p. f. i. o. r.
t. g. p. l. e. m. e. t. u. t. d. e. f. g. h. i. k. l. b. t. r. q. u. i. s. i. n. e. p. f. i. o. r. i. s. t. i. a. c. i. o.
m. i. s. i. l. l. y. q. d. q. u. e. b. a. t. E. t. d. r. p. n. i. i.
q. u. i. e. t. a. e. f. f. i. c. i. e. s. t. f. o. r. a. t. s. h. o. r. e. x.
i. s. t. e. n. i. u. e. x. p. o. s. i. t. u. e. a. u. t. i. s. t. u. d.
p. n. i. i. i. a. r. t. e. i. s. t. a. u. t. i. n. t. e. l. l. i. g. i. t. q. i. s. t. a. t.
s. b. a. r. p. i. s. s. i. m. a. e. x. d. i. s. t. i. b. d. r. p. p. o. t. e.
t. i. a. e. f. g. h. i. k. l. o. p. r. t. u. n. d. e.
a. t. t. p. a. l. p. e. t. t. o. p. a. t. i. b. i. l. i. a. c. o. d. a. t.
a. r. t. i. s. t. a. v. a. l. d. e. e. e. t. i. a. u. t. i. l. e. i. s. t. u. d. p. n. i. i.
q. u. i. i. n. t. e. l. l. i. g. i. t. s. e. g. i. s. t. a. t. e. e. h. a. b. i. t. u. a. t. u.
d. e. g. r. a. d. i. s. s. i. a. s. t. i. a. s. t. i. t. e. l. l. o. n. a. l. i. u.
i. g. n. o. r. a. t. e. a. r. t. e. i. s. t. a. t. a. g. i. s. t. a. t. s. e.
a. r. t. i. s. t. a. h. q. a. r. t. i. s. t. a. e. e. s. u. p. a.

hos artistas et medicū sup oēs
medicos hāc sciām nestientes in
quātū nō solū et p. n. i. i. p. p. o. r. e. e. u. q.
nēstē sūt s. etiā corpa nra sub
uo et q. i. i. n. v. a. r. i. o. s. e. a. q. b. u. s. t. u. q. i. n.
f. i. n. i. t. a. t. i. b. y. d. e. s. p. e. n. t. i. n. s. u. r. g. e. a. u. t. u.
u. t. d. r. i. e. t. i. c. a. p. t. o. a. p. p. l. i. c. a. t. i. o. n. i. s. e. q. a. d.
c. o. r. p. a. m. a. r. t. i. s. t. a. t. i. o. n. i. s. t. e. t. e. t. i. o.
Ermētano est aliud h. q. a. r. t. i. s. t. a.
p. o. s. i. t. u. i. r. a. d. i. c. e. a. r. b. o. r. i. s. p. h. y. s. i. c. a. l. i. s.
h. e. t. p. i. s. t. u. d. a. r. t. i. s. t. a. r. e. g. i. s. t. a. t.
a. d. i. n. t. e. l. l. i. g. e. d. u. q. u. i. e. i. n. p. r. i. n. t. i. p. l. i. c. a.
t. i. n. e. i. q. t. r. a. s. i. t. u. e. t. i. n. c. i. e. t. a. r. t. i. s. t. a.
q. i. i. s. t. o. m. a. g. i. s. t. i. o. s. u. t. m. i. s. t. a. g. h. f.
i. k. l. b. p. o. n. e. d. o. d. e. t. m. i. g. t. e.
p. o. s. i. t. u. g. t. i. n. u. e. t. o. p. u. s. i. g. n. i. s. a. d. m. i. s.
t. r. a. c. i. o. e. i. n. s. u. p. t. r. a. s. i. t. a. t. p. h. f. i. t. p. r.
d. u. c. i. a. t. a. d. k. q. d. u. p. l. i. c. a. t. e. d. i. f. f. e.
r. e. s. t. p. o. i. a. a. g. e. s. u. t. i. o. p. a. r. i. o. e. m.
d. o. n. e. t. o. r. i. a. q. i. g. t. i. n. a. t. e. m. a. g. i. s. t. i. u.
t. u. r. e. t. o. p. a. r. i. o. n. i. s. t. a. a. d. r. i. b. e. n. i. q. a. d.
a. l. b. u. t. a. d. m. i. c. o. r. p. i. s. s. i. t. a. t. e. p. o. s. i.
t. u. e. a. u. t. i. s. t. u. d. p. n. i. i. i. r. a. d. i. c. e. a. r. b. o. r. i.
p. h. y. s. i. c. a. l. i. s. h. q. a. r. t. i. s. t. a. u. t. a. r. t. i. s. t. a. s. t. a. t. q. m.
t. r. a. s. i. t. u. e. p. r. i. q. p. o. p. a. r. i. o. r. e. t. o. d. f.
g. h. k. l. n. o. q. r. t. i. s. t. o. p. a. s. s. i. g. i. s. t. a.
i. n. t. e. l. l. i. g. i. t. q. a. r. t. i. s. t. a. h. q. a. r. t. i. s. t. i. p. m. n. o. o. p. t.
s. i. u. o. l. u. i. t. m. i. g. r. o. n. i. e. p. h. y. q. s. e. t. q. u. i. u. p. s.
p. r. i. n. t. i. p. l. i. c. a. t. u. e. i. n. f. i. n. i. t. u. r. e. d. u. c. e. d. o.
i. p. m. i. q. t. d. e. q. i. l. l. o. q. a. l. t. e. r. o. t. d. e. i. l. l. o.
a. l. i. u. d. u. s. q. i. n. f. i. n. i. t. u. o. p. a. n. d. o. s. z. d. e. h. o. r.
m. i. r. a. t. i. n. t. e. l. l. i. g. i. t. a. d. e. s. c. e. d. u. t. a. d. s. e. n. s. u. q.
u. n. d. e. q. v. n. q. h. o. s. u. s. s. i. c. i. e. t. t. p. r. a. d. i. n. t.
o. p. l. i. c. a. d. u. s. u. a. s. p. e. z. a. d. i. f. i. n. i. t. u. m. i. n. i. m.
s. u. c. c. e. s. s. i. v. e. v. m. i. g. r. a. n. d. o. a. l. i. u. e. t. i. a.
m. i. r. a. t. i. n. t. e. l. l. i. g. i. t. q. u. o. e. x. h. o. r. a. g. e. p. r.
t. u. i. p. o. n. o. s. i. t. u. i. t. e. s. p. e. z. t. d. e. s. c. e. d. u. t.
a. d. s. e. n. s. u. t. u. n. d. e. t. q. u. i. f. i. n. e. t. u. p. a. s.
t. e. n. a. l. i. u. t. i. n. t. i. p. l. i. c. a. t. u. s. s. p. e. z. s. u. a. i. a. l. i. a.
p. a. s. t. a. f. a. c. i. e. n. d. o. a. l. i. a. p. a. s. t. a. e. x. i. s. t. e. s. u. b.

eade intue et opa
illa alia et sic i m
e istud p n i qm p
se possit ex m q
i infinitu intupli
ptim ad istud ar
de illud p n i q
Enem nati
p n i h q arbor
tadu q ipm exi
plemetu om p n
ia de positore
tuor colores cu
p m duo sigfic
e s t e cu o p n
dub ad tu q r d a
absq aliq gnetu
ur p r r e s t i n
applicati t ena
g h tu tangto m
hor exphane d
e f g h i k l m
q s t a r t i s t a h
m a g i s t r u d o p
t i p l i c a d i s p e z s u
g r a n d o s i b i s t e i
t r a s m u t a d o s b
a u t i s t u d p n i
a r t i s t a q m i p m
t u t e t o p a r i o e
p i p m a r t i s t a h
b u l i a t m i n a r t a s
t i o e m e t a l l o z
d e s p a c i o n r i c o
d e r e t r a p o p
h q d i s t i n c i o n q e
t l a r a t o p n i s i g
f i n i a u t o r e h q
a b e s p o s i t o r e
I s t u e d e d e l
r i s p h y s i c o

Item e de declaracoe p^o carbo
ris phalis cu qua itelligit

Materia ē sēdm pñ^m h⁹ figē &
ē q̄sēptū quq̄ colorib⁹ quī qdē
colores siḡficāt quinq̄ stas
ab ip̄a mā egressas & ē siḡficatū p
b. sū in fiḡa arborē & iō p̄ly decla
rare nō tūcūq̄ e⁹ modū quī pñs
ptractauim⁹ eū i fiḡa arborē p̄trecu
lis & iō dīc ut ibi Nā etiā & istud
pñ^m h⁹ artista h⁹ artis q̄ḡtōz dū
p̄a sēdm q̄ differētī mō p̄r ip̄m q̄ḡs
rē i op̄atōe h⁹ artis Nā tāgēdo
ip̄m pñ^m i cū anglo dīc p̄trecu
alīa ē matīa q̄ ē b. alīa q̄ ē d. alīa
q̄ ē o. q̄ ē rota h⁹ figē & sēdm dīsp̄
q̄ḡtōz quā de ip̄o h⁹ dīuīsmode q̄ dī
onat^r ad op̄andū & i regulat sē i
pñ^m h⁹ artē Nā īuēt q̄ talis ma
teria ē m q̄ forat^r cū a o. p. p. p.
rē e⁹ orit^r q̄ de alīis dīc ut sup̄
De tñō pñcipio quod ē corpus

et manas de qua
dum de mediantibus
de aduocato pñ qd
Vltiplici e
et e significat
vñq quñq
pñ artista h
ficti e a mte
redun debet sup
term pñ pñ i
bit i pte illa q m
uberitue et io
namq pñ pñ
ti e aut yfand p
stat um f. r. v. p
qd de mñbq nau
denotio pñ pñ
Spūrity e ali
et pñ h
tra e euan
et regimē pñ pñ
ti i illa pte q m
posim e aut yf
yfand. i. e. i. ab
qfiderati ut pñ
de x pñ hñ fig
vñm exuberati
a rñ pñ mñ
pñ hñ fig
pñ artista art
mñm qñ pñ hñ
pñ pñ angul
et apñ pñ hñ du
plene designati
hñ figē i pte illa
exuberatiōis
mñ exuberati qd
lume et pñ pñ
tu mñ vulgū fñ
septies pñ pñ

et manas de qua unum q. i. actum de
dum d. mediantibus a. q. o. p. y.

De octavo p. q. d. e. in triplicatio

Multiplicatio e. alter p. h. q. art
e. significatu p. h. q. d. o. s. colo
ribus quibus e. scriptu per istud
p. h. q. artista h. q. g. r. o. s. q. illud q. d. ab
stratu e. a. m. i. s. t. e. r. i. b. u. s. t. v. x. y. z.
reduci debet sup. ipa. Na. e. magis
teru. p. n. o. p. i. i. p. r. a. d. i. c. a. d. e. m. o. s. t. r. a.
b. u. t. i. p. t. e. i. l. l. a. q. i. m. p. u. t. C. o. p. l. e. t. a. i. s. t. a. e. x.
u. b. e. r. a. t. i. o. e. t. i. o. h. u. r. r. e. s. i. m. e. n. o. t. u.
r. a. n. q. p. p. h. i. x. i. a. t. a. u. g. m. e. n. t. u. q. d. o. s. i.
t. u. e. a. u. t. i. s. t. u. d. p. n. i. i. a. r. t. e. i. s. t. a. u. t. g. g.
s. t. a. t. i. m. b. t. v. x. y. z. r. e. d. i. r. e. d. e. r. e.
q. d. d. i. s. t. i. b. u. s. n. a. u. s. e. a. m. e. r. i. t.

De nono p. q. d. e. p. p. u. s.

Spurus e. aliu p. h. q. a. r. t. e. i. s. t. a.
e. p. i. p. m. h. z. a. r. t. i. s. t. a. n. o. t. i. c. i. a. q. u. o.
e. r. a. e. e. u. a. n. u. a. t. a. s. q. u. o. m. o. d. u. s.
e. r. e. g. n. u. e. s. i. t. p. u. r. i. p. d. i. c. a. e. g. s. t. p.
t. u. i. l. l. a. p. t. e. q. i. m. p. u. t. q. u. o. d. u. s. h. a. s. t. o. i. s.
p. o. s. i. t. u. e. a. u. t. i. s. t. u. d. p. n. i. i. a. r. t. e. i. s. t. a.
i. s. t. u. d. i. e. e. i. a. b. a. r. t. i. s. t. a. i. o. p. e. i. s. t. o.
o. s. i. d. e. r. a. t. u. i. u. t. p. a. r. i. p. f. i. g. u. r.

De x. p. h. q. f. i. g. u. r. e. q. d. e. a. r. g. e. n. t. u.
u. n. u. e. x. u. b. e. r. a. t. u.

Argetu u. n. u. e. x. u. b. e. r. a. t. u. e. s. t.
p. n. i. i. h. q. f. i. g. u. r. e. e. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. u. p. l. e. p.
i. p. m. a. r. t. i. s. t. a. a. r. t. i. s. t. a. r. e. g. u. l. a. r. e. p. e.
r. a. l. l. u. m. q. l. u. t. s. e. h. e. b. i. t. i. e. g. g. r. o. e. e.
h. p. o. n. e. d. o. a. n. g. u. l. u. d. r. e. i. t. l. a. g. g. f.
e. o. p. a. r. o. z. l. h. u. r. d. i. r. e. n. o. c. u. r. a. m. q. n. a.
p. l. e. n. e. d. e. s. i. g. n. a. t. u. g. s. i. s. t. a. t. i. p. r. a. d. i. c. a.
h. q. f. i. g. u. r. e. i. p. t. e. i. l. l. a. q. i. m. p. u. t. s. e. q. m. o. g.
e. x. u. b. e. r. a. t. i. o. n. i. s. E. s. t. e. x. a. l. i. u. d. a. r. g. e.
t. u. e. x. u. b. e. r. a. t. u. q. d. e. c. l. a. r. i. t. a. s. p. l. u. b. a. r.
l. u. m. e. e. s. p. l. e. d. o. r. e. x. o. a. q. e. x. a. r. g. e.
t. o. u. i. n. o. v. u. l. g. i. f. i. a. a. c. e. x. u. b. e. r. a. t. a.
s. e. p. t. i. e. s. p. d. i. s. t. i. l. l. a. t. o. z. p. o. s. i. t. u. e. s. t.

a. u. t. i. s. t. u. d. p. n. i. i. i. h. a. r. a. r. t. e. u. t. s. i. a. t. e.
g. g. s. t. a. t. a. r. t. i. s. t. a. p. n. i. e. l. e. v. a. n. i. e. e. i. l.
a. d. e. v. u. d. e. p. n. i. i. q. d. e. n. s. u. l. p. h. u. r. n. e.

Sulphur n. e. e. a. l. i. u. d. p. n. i. i. h. q. f. i. g. u. r. e.
e. d. e. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. u. p. m. e. p. i. p. m. a. r.
t. i. s. t. a. h. z. g. g. r. o. s. m. a. i. o. r. a. z. i. m. a. g. i. s.
t. i. o. h. q. a. r. t. i. s. t. a. d. i. r. i. g. e. d. o. s. e. p. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. o. z.
c. o. l. o. r. u. i. q. b. u. s. e. d. e. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. u. n. a. c. o. l. o. r. e. s.
f. p. a. l. l. i. d. u. s. i. n. d. i. s. e. n. i. g. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. u. i. s. t.
p. n. i. i. e. g. r. e. d. i. a. b. l. e. c. o. l. o. r. r. u. b. e. z. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. u.
q. p. m. i. g. r. i. m. i. g. i. s. p. a. d. y. a. d. e. o. d. o. n. m.
d. e. n. e. i. t. e. o. r. i. t. d. e. l. e. p. e. n. d. e. m. o. d. u.
e. p. e. n. d. e. m. o. d. u. q. d. i. n. o. n. a. t. c. o. l. o. r. e. s.
l. i. h. g. f. e. s. t. v. x. y. z. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. u.
d. o. q. p. m. a. g. i. s. t. e. r. u. i. c. o. l. o. r. i. s. r. u. b. e. i. q. d.
s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. u. t. a. r. b. o. r. i. s. p. h. y. s. i. c. a. l. i. o. r. i. t. a. b.
q. i. a. b. h. z. h. a. h. a. g. z. g. a. b. f. z. f.
a. b. e. z. e. a. b. s. t. v. x. y. z. e. t. a. m. e.
m. o. d. u. q. u. a. l. i. t. e. q. u. o. m. r. e. u. i. a. d. u.
h. u. r. d. i. r. e. n. o. c. u. r. a. m. q. n. a. s. a. r. i. s. d. i. r. e. i. n.
p. r. a. d. i. c. a. q. u. a. u. i. d. e. b. i. t. i. p. t. e. i. l. l. a. C. o.
p. l. e. t. a. i. s. t. a. e. x. u. b. e. r. a. t. i. o. e. e. u. a. n. u. a. t. i. o. e.
i. s. Q. u. o. a. u. t. g. s. e. r. u. o. p. o. s. i. t. u. e. a. u. t.
i. s. t. u. d. p. n. i. i. h. u. r. u. t. g. g. s. t. a. t. a. r. t. i. s. t. a. i. p. m.
m. e. n. a. z. e. i. g. z. e. g. o. r. i. g. i. n. e. p. o. n. e. d. o.
i. a. n. g. l. o. d. r. e. e. s. i. d. r. a. a. n. g. l. a. p. o. n. a. i.
a. n. g. l. o. f. i. n. i. s. p. c. a. p. r. o. e. s. i. n. e. i. t. q.
d. o. n. m. g. t. i. n. e. t. i. s. e. d. r. a. m. q. e. f. i. n. i. s.
g. t. i. m. a. t. i. o. n. i. s. q. p. l. e. m. e. t. i. f. i. l. i. g. e. n. t. i. a. b.
s. t. v. z. e. t. e. r. a. q. e. a. p. t. a. d. s. e. r. d. u. e.
d. u. u. e. s. t. e. s. p. u. r. p. u. r. a. s. a. l. b. a. s. e. r. i. a.
r. e. c. o. g. n. o. s. c. i. t. a. r. t. i. s. t. a. q. i. m. q. d. e. s. t.
p. r. e. s. s. i. a. b. x. y. e. d. r. a. q. e. p. o. s. i. t. a. i. m. e.
d. i. o. q. u. o. u. i. q. d. d. e. n. e. i. a. t. a. d. o. i. b. i. g. g.
s. i. t. a. r. t. i. s. t. a. i. p. m. e. e. i. s. t. e. n. a. r. o. i. s. e.
i. i. s. t. o. p. u. n. t. u. n. o. t. a. r. e. d. e. b. e. t. a. r. t. i. s. t. a.
d. e. s. t. i. n. i. q. e. i. t. m. a. b. s. t. v. z. e. i. t. m.
q. d. o. r. i. t. a. b. x. y. u. t. p. d. r. a. s. s. e. s. i. a. t.
r. e. g. u. l. a. r. e. i. p. r. e. s. s. u. e. o. p. a. r. o. e. d. o. r. z.
m. e. p. a. p. p. l. i. c. a. r. e. s. i. a. t. d. r. a. m. s. t. d. z.
s. u. i. m. o. d. u. i. p. r. a. d. i. c. a. a. r. t. i. s.
e. d. e. d. u. o. d. e. r. i. o. p. n. i. i. q. d. e. t. i. n. d. i. u. r. a.

Inta e alter p p m h g artib z e
figficatu p n z e f p t u dupli m
rotula fua q d r o coloribz indi
z noceos/ vidi z m g r o y m p m a p b
f p t a coloribz indi z noceos figi fir
tura cu qua f i d p h z debet t i n g i r u
o r u t d o p y p m a g i f t e r u d e e f
g h j l m n p n o h g f i g e a u t
p m a g i f t e r u p m e d i f t a c t o i s i f t a
p t e i c a p t o f u d i x m g e x h e i s Q u o
f i o u t e l l i a u o p b q e c i q u i p coloribz
f i p t a d e f i g n a t q m a p p l i b z f b t
v z i d u e f e d e b e t d r a z t i a d z f e n
t u r a u t f i a t q z p t f i p m m y m
b i p e i d u a t t a l i t i a d u t p t a t e h e b u
p r e z a q d i x o r o r i g i n e o r t u u e f o r e
u l l a u e f t e u t p r m r e g a l i u e f t e p o f
f i r g a u d e q a r e g a l i b z p e d i b z n o u e i t
E t f i g f m a t i n o f u e r i n t d u o m f i n t
t a q u a z u e f t i t a f u e r i t q d l b z d u o z
r u u e f t i m e t o r p f i t f p r e s i f u a p e
d e p o n e t i l l o s i d u e d o o r n a d o f u g
u e f t i b z z p e d e c o s f a n e t a d m e p a z
r e g i a E t f i r d i x i d e d u o b z m f i t
a r t i f t a p r i t e l l i g e f u d e t b z z q t u o r
z h g m o i p e c i f i c a t u g e m o d q i p r e f f u
t a b u l a z f i d e x m j p n q d e o l e u

O l e u e p n h g artib z e f i g f i c a t u
p o z e f p t u d u o b z coloribz
f noceos z v i d i z f i g f i c a t u i f t a
c o l o r e s q o r u t d o p y p q d q e i d i
m e t u m q p e i d u i t z e f f u r q E t
d e m o p m a g i f t u d r o z p n o f e f
g h j l m n u t p m a g i f t u p m e
d i f t a c t o i s i f t a p t e i c a p t o f u d i x m g
t a n a e t a o d e n o f z u o f i o p d e f u r
e a u t i f t u d p n h a r t e y f t a u t a r z
t i f t a q g f a r i d u m e t u q d i d u e d z
m d r o z b t b z u t e x a l t a t u f u
i b a t h e d r a r e g i a z d r u d e m a q t i
p e a t f u p r a p u t f u r d u o b z l a p i d i

b i u s p r e n o f i s o r n a t u
De q r t a d e n o p n q d e f t i c e r a n o
N e r u a o e a l i u d p n h g artib
z e f f i g f i c a t u p p z d e f i g n a t
i n f u a r o t u l a p q u i n g c o l o r e s
N a p m g c o l o r f i g i t i g n e z r e n e
r e A l i j c o l o r e s f i g n t b t v y z x
y E t g d i a o e i g t a l i s e u t p c o l o r e s
f i g f i c a t f q b t v z y d e b e t p o n i
p n o g e m t u b i e x p y a i h o c i g e
p a d y m e d i a n t e z i f t u d m a g i f t u g h u
p o n e n o c u r a n g N a p o n i e m f t a
i p r a d i c a h y f i g e i p t e q m a p u
S e q u i m o d y i c e r a n o i s

De q u i n t o d e n o p n q d e r
O b l i a t i o e a l i u p n h g f i g e z
e p r f i g f i c a t u z a r t i f t a h y a r t
d u p l i c e g g r o i h z t a g e d o i p m c i
a n g l o d r e z e p p m u x i o z t a n g l i r u b e i
c u q l p t e d r e a t i n g z i t e l l i g q u e
l i b z m o d u d r i r c o n t e p n f i s z m e
d i u N a p m g m o d y e p u t g f i d e r a
q d e q d a m o d y q u o m e d i a t e a b i g e
a d e x t h j l g i n t u m l a l q u i t i m m
A l i o g f i d e r a i f t u d p n h p u r q d h i f t o z
p n o e f u b l i a t u i m a i o r i t a t e p f t o i s
q u a a l i u d u t m f l z o q l z q
q u a u l l o y i f t o z z p q n b p m u x i o z l i a z
d r i t a n g l i i u e i e r q e m a g f a t a p f t o i s
f i n e a d i g d i e d u f i r q q d e o f f u r m a g f
p p i q u i a d i f t u f i n e q u a l a z m z
o q u a l a u t a l i q d a l i u d z f u d e
m e d i o f u r i t e l l i g e d o m o f u r m a g f
p p i q u a m e d i a a d q q m e f g h j l
t r b t v y c o q o b i e t a t u r i p m i
m e d i a t e z f u d e p n f u o p t d r i f
f q d a m o f u r p n a m a g f p p i q u a
a d q q u a a l i q d i f t o z z p q n b m a g f
f u b l i m i a z f i r p r o e b q p n f i m f
r e d o t a n g l i n o r e u c u r u b e o z c u
d o a n g l o d r e u t o e b r o e b a n t a n
g u l o z z a n g l o z m i f t e d o c u i f t o

61
87
p^{ri}mo facit artista scia^r de q^uo dicitur q^uo
v. i. p^{ri}mo h^uic art^{is} p^{ri}mo dicitur est aut^{em}
istud p^{ri}mo iⁿ arte ista ut artista q^uo
ea q^u dⁱcⁱtur s^un^t de ip^{so} q^u dⁱcⁱoⁿet ad iⁿ
telliged^u q^u dⁱcⁱoⁿes s^un^t q^uas istud
p^{ri}mo q^u dⁱcⁱoⁿet iⁿ magist^{ro} h^uic art^{is}
est s^un^t de ill^{is} faciat iⁿ dⁱcⁱoⁿem p^{ri}mo
ta. De 16° p^{ri}mo q^u dⁱcⁱoⁿet p^{ri}mo lapis

Lapis est 16 p^{ri}mo iⁿ est positi^oni
fig^ura ista est sigⁿificati^oni p^{ri}mo q^u dⁱcⁱoⁿet
no h^uic p^{ri}mo est ut artista p^{ri}mo
culado ip^{so} recolat est s^un^t est q^u
plenit^udi^oni s^un^t t^u v^u x^u y^u z^u a^u b^u c^u d^u
f^u g^u h^u i^u k^u l^u m^u n^u o^u p^u r^u iⁿ quo
quid^u q^u dⁱcⁱoⁿet ut p^{ri}mo dⁱcⁱoⁿet iⁿ igne
est etia^m q^u dⁱcⁱoⁿet iⁿ ip^{so} ta^mq^u iⁿ suo toto
iⁿ ta^mq^u b^uoⁿitas est magⁿitudo est rete
p^{ri}mo s^un^t noⁿ mouet artista h^uic art^{is}
n^u q^u dⁱcⁱoⁿet p^{ri}mo iⁿ q^u p^{ri}mo a^utingit fi
ne s^un^t p^{ri}mo facit q^u dⁱcⁱoⁿet s^un^t iⁿ q^u
tata q^u quid^u p^{ri}mo p^{ri}mo s^un^t h^uo
est a^u talis s^un^t p^{ri}mo p^{ri}mo est maior est q^u
p^{ri}mo ut p^{ri}mo l^uoⁿis explicati^oni
est iⁿ noⁿ curam q^u noⁿ est dⁱcⁱoⁿet m^uo p^{ri}mo
suo explicati^oni talis iⁿ arte m^uo p^{ri}mo
s^un^t est aut^{em} istud p^{ri}mo iⁿ arte ista ut
tista q^u dⁱcⁱoⁿet q^u dⁱcⁱoⁿet ip^{so} est si
ne m^uo h^uic fig^ure s^un^t iⁿ quo est p^{ri}mo
p^{ri}mo facit mirabilia iⁿ ope lapidif^uco
q^u dⁱcⁱoⁿet t^u v^u x^u y^u z^u s^un^t p^{ri}mo posita iⁿ har
fig^ura s^un^t est p^{ri}mo ista artista h^uic q^u dⁱcⁱoⁿet q^u
ip^{so} s^un^t res s^un^t s^un^t dⁱcⁱoⁿet q^u dⁱcⁱoⁿet id^u
quo q^u dⁱcⁱoⁿet q^u dⁱcⁱoⁿet se habet iⁿ mal^u
ala forali^u Que se habet mal^u
s^un^t s^un^t t^u v^u z^u q^u dⁱcⁱoⁿet p^{ri}mo ut duo sit ut
t^u at q^u dⁱcⁱoⁿet ad planu^m artiste Que
uero se habet forali^u s^un^t x^u y^u h^u
est dⁱcⁱoⁿet q^u dⁱcⁱoⁿet artista q^u dⁱcⁱoⁿet s^un^t t^u v^u z^u est
s^un^t ex q^u dⁱcⁱoⁿet ex^u p^{ri}mo mat^uria s^un^t arg^u
t^u dⁱcⁱoⁿet q^u dⁱcⁱoⁿet forari debet ut fiat q^u
est ex x^u y^u est s^un^t ex q^u dⁱcⁱoⁿet q^u dⁱcⁱoⁿet for^u

cu^m qua est p^{ri}mo qua^m dⁱcⁱoⁿet arg^utu^m v^uu^m for^u
mat^u ut ex dⁱcⁱoⁿet arg^uto v^uu^m for^u
est ex dⁱcⁱoⁿet for^u op^uer^u t^uu^m q^u dⁱcⁱoⁿet est q^u dⁱcⁱoⁿet
s^un^t s^un^t ista p^{ri}mo iⁿ har arte ut artista
q^u dⁱcⁱoⁿet s^un^t iⁿ q^u dⁱcⁱoⁿet m^uo est for^u p^{ri}mo
laris m^uo ex m^uo iⁿ pot^uer^uia est p^{ri}mo p^{ri}mo
m^uo h^uic art^{is} s^un^t dⁱcⁱoⁿet ad act^u
faci^udo iⁿstrum^utu^m dⁱcⁱoⁿet est f^u g^u h^u iⁿ k^u
l^u m^u n^u o^u p^u r^u Na^m noⁿ iⁿth^u fuer^ut
qui pane^m q^u dⁱcⁱoⁿet uoluer^ut iⁿgrabat
noⁿ s^un^t s^un^t q^u dⁱcⁱoⁿet illud quod q^u dⁱcⁱoⁿet ut
q^u dⁱcⁱoⁿet iⁿ act^u dⁱcⁱoⁿet est Et noⁿ
s^un^t s^un^t est iⁿ act^u dⁱcⁱoⁿet iⁿ act^u dⁱcⁱoⁿet
dⁱcⁱoⁿet q^u dⁱcⁱoⁿet iⁿgrabat dⁱcⁱoⁿet p^{ri}mo h^uic
art^{is} De 17° p^{ri}mo h^uic art^{is}

Elem^uta est alteru^m p^{ri}mo h^uic art^{is}
est sigⁿificati^oni p^{ri}mo v^u rube^u est q^u dⁱcⁱoⁿet
riona^m iⁿ p^{ri}mo h^uic art^{is} dⁱcⁱoⁿet
p^{ri}mo intelligit artista q^u dⁱcⁱoⁿet f^u g^u h^u
l^u m^u n^u o^u p^u q^u r^u dⁱcⁱoⁿet dⁱcⁱoⁿet p^{ri}mo igne
ad ex^u p^{ri}mo artista h^uic art^{is} exhib^utu^m
est applicatu^m ad k^u iⁿ q^u dⁱcⁱoⁿet est f^u g^u
h^u l^u m^u n^u o^u p^u r^u q^u r^u dⁱcⁱoⁿet a^u m^ustra
ri debet est etia^m intelligit est recol^u
est f^u g^u h^u iⁿ l^u mediate a^u q^u dⁱcⁱoⁿet regi
debet est mediate igne iⁿ k^u Alio^u
intelligit dⁱcⁱoⁿet p^{ri}mo p^{ri}mo p^{ri}mo ab
x^u y^u ut ex^u ist^u fiat q^u dⁱcⁱoⁿet est explica
re h^uic noⁿ curam mod^u ist^u se
p^{ri}mo q^u dⁱcⁱoⁿet ip^{so} explicatu^m rep^ues
iⁿ p^{ri}mo ill^u fig^ure iⁿ p^{ri}mo illa q^u dⁱcⁱoⁿet
Completa p^{ri}mo l^u s^un^t iⁿ p^{ri}mo totu^m p^{ri}mo
s^un^t est aut^{em} istud p^{ri}mo iⁿ arte ista ut
artista se regit iⁿ p^{ri}mo h^uic art^{is}
s^un^t q^u dⁱcⁱoⁿet q^u dⁱcⁱoⁿet iⁿ ista fig^ura q^u dⁱcⁱoⁿet
nat^u est iⁿ ip^{so} est iⁿ ali^u p^{ri}mo h^uic
applicat^u m^uo o^uia p^{ri}mo dⁱcⁱoⁿet q^u dⁱcⁱoⁿet
De 18° octauo p^{ri}mo q^u dⁱcⁱoⁿet k^u

Est est alteru^m p^{ri}mo h^uic fig^ure est p^{ri}mo
ip^{so} q^u dⁱcⁱoⁿet intelligit q^u dⁱcⁱoⁿet est uas
iⁿ quo p^{ri}mo h^uic fig^ure iⁿ p^{ri}mo ad q^u
debet regi est opari iⁿ g^uia^m m^u

Et aua uegetabil
 tollit de luto dñi
 non torpuit et a
 tista quoniam dñi
 a quibus incepta e
 qua pfectus p p
 ne sui idem
 potius et ab ip
 bis tñ ipse ign
 ministrari nō p
 into dimitte up
 gesto iueies
 ad am modū
 dabit et ipm a
 uase mōto n
 furno de rotā
 ut scilicet p
 ministrando sibi
 vni modū tal
 gunt posses d
 et tūc expe et u
 bis ad tps op
 dus vni sup d
 ē multiplicare
 qd fide sitō
A t etia ē
 qd de m
 ē iste d
 mēstrari et
 et didia stōm q
 plurimo pōdū v
 dūcō spatio re
 su i q fūcēdo
 ate sine itūm
 colores stōm m
 torpuit vni rob
 est de albo pū d
 hūnotare hū an
 feruū i generē

88
et anima vegetabilis et tunc artista i-
telligit debet dominum i-fate ee i fte fia-
nos corpus et aie tunc ueraat for-
tista qputu diep optz hre i habitu
a qbus crepta est grano nri ifat
qua qg ftes py qua h. ibi actu et fi-
ne sunt i pleuit et ad ortu nore
potis et ab ipso tpe quippe qpleat
bis tui tpe igne sibi itessant ad
mistrari no pntat quo tpe fi-
mito dmitte usqz frigestat quo fr-
gesto iueies ifate nrm rotundu
ad omi modu que exhebet et mu-
dabit et ipm accipies et poeb i qda
uase mureo mudo et poeb ipm i
furno de rotatib qd e balneu sun
ut stapha p sex dies naleb et ad
mistrando sibi igne successine per
vnu modu talit q ubi stent uas
gunt posses ibi manu sustine ity
et tunc exhebet et ipm pnoisse obsua-
bis ad tpe optitute de quo po-
dus vnu sup duo milia suffines
e mltiplicare silitudine sua i stib
q. De scto pntadi i pntarbor pte
A etia e aliud ex pte tne
q de m. q. fite pte et modus
e iste iKenpe libras te di
mestruu et duab z ut duab z
et didia stdm qdicoz pdcas et depm.
solimo podg vnu dragme p 30.
diep spatio totu illud q erit qm
su i q. fite do ignis applicatoz tep-
ate sine itmissioe regulado se p
colores stdm mag et mig usqz udis
corpus vnu rotidu cu rubore et si
est de albo cu albedie metallia Et
honorare hz artista q colores dif-
feru i generatoe ifantiu Na

color ifantiu q. rubei qditionati e
ut sup sz color in fante albi qnatois
e qditionatu alia qdicoe Na pnu
te e vide cu rubore sedm te qd est
signu qndatib pnu ad totu e admo-
du non mixtu cu rubore splendido
ternu te e signu tnatib ifantiu
est albu et splendu Alud te qd e
signu i gssiois aie in corpus est
albu muen mixtu cu colore metal-
lino et cu isto colore exone d; et nas-
ti aucte mris de quo pondg vnu
sup ta milia b. t. potes e spe sua
mltiplicare et de 3 4000 Et de isto
q. fite pte ut supra q. estimas
i nullo ope lapidifera sine phyto tpe
certu fuisse qm aliqui m ifas orit-
tury et hoc q. color p auctes fuit
qur fortz et aliqui tardig pte de feni
color ut patz in fetu qm aliqui orit-
ad menses septu aliqui ad menses no-
ue Na et hoc q. tige pries mne
iueibz i qbz calor nalis e itesior
et fortior et aliud i illis i qbz calor
e remissior et no uigorosus Tame
color e tibi signu i magistio totu
apis et p ipm te potes regulare
q. e m nifas m. h. et hoc du udis
totu liqfactu et mmpu formi color
niger et tunc stas ipm ee in g et q
transit p f. et pyq uer color cro-
reus itellige organizatoz et corpus
e foratu et pyq uer color rubey
itellige d; artista corpus ee cu aia
et tunc itelligat q dare debet sibi
igne ut sup usqz ad ortu et nati-
mitate corp et fit dyoi de isto te i
gnatoe rubei ita dices de te in ge-
neratoe et magistio albi sedm sui
modu ut sup explicatu Et cu ta
bulis signis et doctna magistru
huz art pteure artista opari potit

in p[ro]p[ri]a p[ra]ctica & magisteriu[m] s[ecundu]m co-
dicoz auctore p[ro]p[ri]a & h[oc] respiciendo
declara[n]doz co[r]p[us] & doct[ri]na p[ra]ctice
h[oc] erit p[ro]p[ri]e op[er]ans & artista mag[is]ter
in op[er]e p[ro]p[ri]o

Sequit[ur] de p[ri]ma p[ar]te p[ri]m[us] que e[st] de m[od]o
p[ra]cticiandi fig[ur]e b[ea]te & tabulaz & p[ri]mo
de m[od]o p[ra]cticiandi fig[ur]e b[ea]te & p[ri]mo de
canib[us] q[ui] intra fig[ur]as s[un]t q[ui] tene

Oportet e[ss]e de m[od]o p[ra]cticiandi p[er] p[re]s[ent]e
s[ecundu]m & doct[ri]na s[ecundu]m q[ui] dicit[ur] ar-
bore p[ro]p[ri]at Nunc dicit[ur] e[ss]e
de p[ra]ctica fig[ur]e b[ea]te que b[ea]te dupli-
cit[er] co[n]siderat[ur] p[ri]mo s[ecundu]m q[ui] dicit[ur] ar-
bore quib[us] habet i[n] se & co[r]p[us]
Alio s[ecundu]m q[ui] dicit[ur] ubi e[st] p[ro]p[ri]a ex-
specificatione[m] m[od]o & m[od]o tabulaz
co[n]siderat[ur] dupli[ci]t[er] tabule q[ui] s[un]t i[n] se
q[ui] d[emon]strat & dat doct[ri]na q[ui]o
opari p[er] artista de quib[us] co[r]p[us] p[ri]m[us]
m[od]o p[er] se singularit[er] talit[er] ut q[ui]
e[st] op[er]i faciat s[ecundu]m de Alie tabule
dat doct[ri]na q[ui]o p[er] artista s[ecundu]m ex
duob[us] ut e[st] q[ui] ut q[ui] ad placit[um] op-
ari & s[ecundu]m co[r]p[us] q[ui] dicit[ur] de co[r]p[us] q[ui] d[emon]strat
nonat i[n] m[od]o d[emon]strat co[r]p[us] & p[ri]mo
de tabulis q[ui] s[un]t i[n] se fig[ur]am

Seq[ue]nt[ur] de p[ri]ma co[n]siderat[i]o[n]e tabulaz fig[ur]e
b[ea]te q[ui] e[st] de quib[us] e[st] p[er] se singula-
rit[er] ut intellige[re] artista q[ui] agit p[ri]u-
dem

In ista p[ar]te dare doct[ri]na p[ro]p[ri]a
i[n] op[er]e m[od]o p[er] tablas fig[ur]e b[ea]te q[ui] s[un]t
i[n]tra & p[er] tablas q[ui] s[un]t ex ut
intellig[er]e artista q[ui] s[un]t ordi[n]at[i] ad
ultimoda[m] manerie[m] habenda[m] i[n] q[ui] ma-
gisterio / & de doct[ri]na tabulaz q[ui] e[st]
i[n] talib[us] & p[er] se m[od]o p[ri]mo a[n]ti-
bula q[ui] m[od]o p[er] b[ea]te q[ui] p[er] p[re]s[ent]e
lanc ip[s]i tabule sig[na]ta cameras
declabim[us] Et s[ecundu]m d[emon]strat tabulas
transp[ar]at i[n] p[ri]mo a cam[er]a sup[er]iori
m[od]o ad linea[m] r[ati]o[n]em ad ceteras

b[ea]te s[ecundu]m d[emon]strat p[ro]p[ri]a i[n] p[ri]mo d[emon]strat
e[st] de m[od]o que tenebim[us] i[n] de tabule
p[ro]p[ri]e s[ecundu]m de alijs p[ro]p[ri]a Na p[er] h[oc]
declabim[us] d[emon]strat artista h[oc] artis p[er] regu-
larit[er] i[n]tell[ig]it ad p[ra]cticiandu[m] i[n] h[oc] arti-
p[ri]mo cameras & s[ecundu]m s[ecundu]m d[emon]strat
& i[n]tra & s[ecundu]m de p[ri]mo p[re]cedo
r[ati]o[n]em i[n]tra aut i[n]tra p[ri]mo d[emon]strat
e[st] m[od]o sig[na]ta & d[emon]strat q[ui] s[un]t i[n]tra
p[ri]mo d[emon]strat differe[n]cia[m] & s[ecundu]m p[ri]mo de
oib[us] alijs tabulis & co[r]p[us] canib[us] Na
de cania de c[on]s[iderat[i]o[n]e b[ea]te sig[na]ta i[n] h[oc] arte
q[ui] b[ea]te e[st] m[od]o de s[ecundu]m i[n] quo opari h[oc]
artista h[oc] artis Et e[st] sig[na]ta i[n] ip[s]a ca-
mera q[ui] q[ui] b[ea]te e[st] co[r]p[us] & n[on] s[ecundu]m Et e[st]
h[oc] i[n]tellig[er]e artista q[ui] sig[na]ta ex exube-
berari debet q[ui] q[ui] d[emon]strat i[n] s[ecundu]m d[emon]strat
s[ecundu]m arg[um]e[n]tu[m] m[od]o ut matia apta ad
e[st] r[ati]o[n]em q[ui] q[ui] s[ecundu]m p[ri]mo q[ui] s[ecundu]m
m[od]o p[ri]mo s[ecundu]m p[ri]mo p[ri]mo p[ri]mo
s[ecundu]m s[ecundu]m s[ecundu]m s[ecundu]m s[ecundu]m
Et s[ecundu]m d[emon]strat de cania & b[ea]te na
p[ri]mo d[emon]strat de cania & t[er]t[er]io & v[er]o usq[ue] ad
cania & v[er]o s[ecundu]m s[ecundu]m m[od]o q[ui] e[st] d[emon]strat
i[n] istos s[ecundu]m q[ui] q[ui] s[ecundu]m q[ui] d[emon]strat
f[or]ales alijs u[bi] d[emon]strat e[st] m[od]o s[ecundu]m
u[bi] q[ui] d[emon]strat e[st] f[or]ales s[ecundu]m apti nati
ut ex eis efficit[ur] f[or]a & s[ecundu]m q[ui] exube-
rat[ur] ab x y Et q[ui] s[ecundu]m b[ea]te v[er]o ad f[or]-
ma[m] suscipienda[m] isti s[un]t m[od]o & s[ecundu]m
co[r]p[us] s[un]t apti nati ad f[or]as suscipie-
da s[un]t f[or]ales ex x y // Vlt[er]ius ne
n[on] ad cania q[ui] i[n]tra s[ecundu]m ist[um] p[ri]mo
mate e[st] p[ri]mo habet[ur] & i[n] p[ri]mo
cania q[ui] e[st] de d[emon]strat i[n] p[ri]mo usq[ue] ad ca-
mera d[emon]strat n[on] cania[m] transp[ar]at ut
transp[ar]at sig[na]ta q[ui] q[ui] p[ri]mo p[ri]mo
p[ri]mo q[ui] q[ui] i[n] h[oc] i[n]tra ut expedit i[n]
suo uase q[ui] uase q[ui] q[ui] Alie canie
que sub ist[is] s[un]t i[n]tra q[ui] p[ri]mo
e[st] e[st] & v[er]o e[st] sig[na]ta p[ri]mo
co[r]p[us] calciari debere i[n]tra i[n] suo uase
i[n]tra s[ecundu]m h[oc] i[n]tra & e[st] calciari q[ui]

q. v. 13. per antiqua ista q. f. r. l. uaria
et alia f. r. q. f. r. m. x. p. y. et de hoc q. r.
i. declaratio rationis in q. p. b. Qua
q. d. rationis f. r. i. d. r. r. p. b. q. alie
r. a. m. e. q. i. m. e. d. i. a. t. e. s. e. n. t. i. p. i. s. q. p.
p. m. a. r. a. m. a. e. f. b. et ultia f. p. sig.
f. r. a. t. q. p. y. q. u. a. i. s. t. a. r. o. p. a. e. u. a. r. i. a. t. a.
f. u. r. i. u. e. t. r. e. d. q. i. b. i. d. e. b. e. a. t. d. i. s. p. o. s. i. t.
u. t. r. e. p. r. u. t. i. u. b. e. r. p. r. a. t. i. c. a. s. m. o. t. i.
o. n. a. l. i. s. Q. u. i. b. q. d. i. s. p. o. s. i. t. a. l. i. e. r. a. m. e.
q. i. m. e. d. i. a. t. e. s. e. n. t. i. f. i. g. f. u. a. t. q. d. e. a.
r. a. m. e. r. a. e. u. a. r. i. a. t. i. d. e. b. e. t. a. s. p. i. s. s. u. o.
u. t. i. d. e. a. p. e. t. i. t. a. s. m. o. t. i. a. l. i. e. x. p. l. a. n. a. t. i.
e. Q. u. i. b. q. b. n. a. s. p. i. s. e. u. a. r. i. a. t. i. u. t. q.
p. e. d. i. t. a. l. i. e. r. a. m. e. q. i. m. e. d. i. a. t. e. s. e. n. t. i.
f. i. g. f. u. r. q. d. e. a. r. o. p. a. e. u. a. r. i. a. t. a. m. t. i.
p. l. i. c. a. r. i. d. e. b. e. t. e. x. f. i. g. f. u. a. t. q. i. b. i. b. y.
i. s. t. i. s. o. p. a. r. i. b. y. a. r. t. i. s. t. a. s. e. d. e. b. e. t. r. e. g. n.
l. a. r. e. p. p. r. a. t. i. c. a. s. m. o. t. i. a. l. i. e. N. a. i. b. i.
d. e. o. i. b. y. q. d. i. s. p. o. s. i. t. a. s. p. e. n. s. i. f. i. c. a. t. i. q. u. o. d.
e. f. i. n. i. t. a. s. p. e. n. s. i. f. i. c. a. t. i. o. i. s. t. i. q. p. m. e.
t. a. b. u. l. e. De ista tabula q. e. i. f. i. g. f. u. a. t. b.

O f. ista tabula q. e. i. f. i. g. f. u. a. t. b. t. r. a.
s. e. a. m. q. a. t. q. p. m. a. f. i. g. f. u. a. t. a. m. e. e.
d. f. b. et ultia d. f. y. et y. t. a. e.
s. b. i. n. p. q. d. a. r. t. i. s. t. a. s. e. r. e. g. u. l. a. t. i. n. o. p.
a. c. t. i. o. d. i. s. p. o. s. i. t. i. o. n. i. s. e. u. a. r. i. a. t. i. o. n. i. s. e. n. t. i.
p. l. i. c. a. t. i. o. n. i. s. e. s. p. i. s. i. q. u. i. d. a. t. i. o. n. i. s. e. h. o. r.
q. u. i. s. t. e. d. o. e. r. e. g. e. d. o. s. e. p. m. o. d. u. q. d. e. s. t.
s. b. i. n. p. o. s. i. t. i. i. h. o. r. t. a. b. u. l. a. d. i. g. a. t. i. n.
m. a. g. i. s. t. r. o. o. p. a. r. i. o. n. i. s. p. t. i. c. u. l. a. r. i. q. q. d. e.
e. d. d. e. q. u. o. s. b. i. n. f. a. t. i. n. g. d. e. q. h. u. e. r. o.
r. o. p. e. p. d. i. c. a. t. i. n. e. d. p. u. i. b. a. l. y. s. i. b. i. p. o.
s. u. p. m. e. d. i. u. i. s. f. l. u. e. s. e. r. i. a. r. e. f. l. u. e. s.
n. a. z. s. a. p. i. e. s. u. t. u. s. q. d. e. h. o. r. d. o. b. i.
m. q. i. v. n. a. r. a. m. e. r. a. z. p. u. t. p. e. a. q. d. e. a.
e. m. a. s. f. e. s. t. a. t. a. f. i. e. r. u. t. d. e. i. p. a. i. t. e. l. l. i. g.
q. u. i. s. t. i. a. r. t. i. s. t. a. t. i. q. d. e. i. l. l. t. a. m. i. s. i. l. l. y.
t. a. b. u. l. e. s. t. d. i. n. s. u. i. m. o. d. u. s. i. t. r. a. m. a.
d. f. b. e. t. q. n. o. t. a. m. e. s. b. i. n. e. d. p. d. i. c. a. t. i. n.
b. m. e. d. i. u. i. f. f. u. b. o. i. t. a. s. b. o. i. s. t. r. a. b. i. l. e.

mediate sine sub quo f. b. se reddit
passum n. a. z. f. i. s. e. r. e. a. p. i. e. s. e. s. f. f.
e. s. t. m. e. d. i. u. i. s. e. q. u. e. s. n. a. z. f. i. q. u. a. m. a. b.
i. p. o. p. m. a. r. i. e. p. r. e. d. i. t. e. n. a. z. s. a. p. i. e. s. b. b.
q. u. i. i. d. u. r. s. u. a. s. i. m. i. l. i. t. u. d. i. n. e. s. e. r. i. p. m. i. n. i.
d. u. r. s. u. a. s. i. t. e. s. b. q. u. a. s. i. t. i. n. e. r. e. p. s. e.
t. u. i. p. i. d. e. s. i. t. l. u. a. r. i. a. e. p. m. i. m. o. u. e. s.
e. h. o. r. i. n. f. p. o. n. e. d. o. b. i. g. u. t. h. u. t.
1. f. r. p. h. o. r. i. l. l. y. a. r. t. i. s. t. e. q. u. a. t. r. e.
g. u. l. a. t. i. s. i. s. i. g. f. i. c. a. t. i. o. n. e. i. s. t. i. q. t. a. b. u. l. e. e.
h. o. r. f. i. r. i. t. e. l. l. i. g. e. d. o. q. f. g. e. t. q. h. a.
b. e. r. f. i. i. d. r. i. s. e. x. d. a. b. b. t. v. p. y.
3. f. i. e. r. i. h. a. b. e. t. n. a. t. e. t. u. l. u. a. r. i. a. n. a.
m. o. d. u. i. s. t. o. r. i. u. z. p. r. i. n. c. i. p. i. o. r. u. m. s. p. e. n. s. i.
f. i. c. a. t. i. o. n. e. i. n. p. r. a. t. i. c. a. s. m. o. t. i. a. l. i.

De alia tabula sequenti

H a. t. o. i. s. t. o. m. a. g. i. s. t. r. o. i. s. t. i. q. t. a. b. u. l. e.
o. p. h. a. r. t. i. s. t. a. t. r. a. s. f. u. r. e. a. d. a. l. i. a. t. a.
b. u. l. a. t. q. p. m. a. r. a. m. e. e. i. b. e. t.
u. l. t. i. a. i. y. e. p. m. e. l. i. e. i. s. t. i. q. r. a. m. e. s. u.
p. i. o. r. i. q. p. p. m. a. e. i. b. e. t. u. l. t. i. a. i. y.
s. i. g. f. i. c. a. t. q. b. t. v. z. q. u. i. t. u. r. i. j.
i. s. t. a. l. i. e. r. a. m. e. i. m. e. d. i. a. t. e. s. e. p. t. e. s. q. p.
p. m. a. e. i. b. e. t. u. l. t. i. a. i. y. s. i. g. f. i. c. a. t.
q. p. y. p. d. i. a. b. t. v. z. q. u. i. s. a. f. i. e. r. u. t.
i. j. q. n. a. t. i. o. h. y. a. r. t. i. s. t. a. i. s. t. a. g. u. t. e. i. l.
e. d. e. l. m. m. e. d. e. m. i. n. e. d. e. n. i.
r. e. d. e. r. m. o. u. t. p. a. z. p. p. r. e. s. s. u. t. a.
m. e. r. a. s. i. s. t. i. q. t. a. b. u. l. e. s. i. t. r. a. u. d. e. q. i.
m. e. d. i. a. t. e. s. e. n. t. i. t. a. u. d. i. s. q. p. p. m. a.
e. i. b. e. t. u. l. t. i. a. i. y. s. i. g. f. i. c. a. t. q. t. r. a. s.
m. u. t. a. r. i. d. e. b. e. t. i. m. e. t. a. l. i. e. q. u. i. s. e. n. t.
i. m. e. d. i. a. t. e. q. p. p. m. a. e. r. v. b. e. t. u. l. t. i. a.
r. y. s. i. g. f. i. c. a. t. q. t. r. a. s. m. u. t. a. t. i. o. n. i. s. f. i.
i. d. r. o. s. r. b. m. e. d. i. a. t. e. Q. u. e. i. p. r. a. t. i.
t. a. s. m. o. t. i. a. l. i. n. a. i. b. i. l. o. r. u. p. m. i. s. t. i. q.
t. a. b. u. l. e. d. a. r. i. s. s. i. e. p. a. s. u. s. e. m. o. d. u. q. p.
u. l. t. i. e. r. a. m. e. i. s. t. i. q. t. a. b. u. l. e. q. p. p. m. a. e.
o. b. e. t. u. l. t. i. a. o. y. s. i. g. f. i. c. a. t. q. a. d. h. o.
e. x. m. m. f. i. a. t. n. r. e. g. r. i. q. m. t. r. a. s. e.
a. t. p. m. o. p. o. q. q. d. a. o. e. x. d. r. i. s. f. i. e. r. i.

habet in balneo aut in fumo fortis
simi caloris Et si forte digne sunt po-
luciois applicis sibi artista quada mo-
dua nri mury ugetabilis & nro
m. uie m. o. & tur fur fora & ma-
pate

De quinta signa it signa. 8. tabula
Omniplex nax migno hq table ar-
tista trāscat ad alia tabula in
pma cania e d. l. b. t. v. f. y. &
significatu istaz cameraz accipiat
trāscat s. r. p. i. e. d. a camera d. l.
b. usq; ad camera d. l. y. Et ena d. p.
endo a camera n. f. b. usq; ad came-
ra n. f. y. v. la istaz cameraz p
q. pma e d. l. b. & ultra d. l. y. mediu
signi p. q. d. q. d. b. y. t. v. p. y. z
trāscat ad l. q. d. e. mediu ageb illu
motu trāsmutatiois q. d. d. e. d. p.
q. d. artista itelliges itelligē debet q.
absq. d. m. i. m. e. j. i. l. trāscat etia n.
trāsmutari valz Alie uo canie p. p.
pma e m. q. b. & ultra m. q. y. sig-
ficat q. l. trāscat d. m. m. In q. q. d.
m. fur p. p. q. hor e d. m. q. fur i. p.
ultio gradu accessiois ad q. Alie uo
canie quaz pma e n. f. b. & ultra
n. f. y. significat q. aptu natu e ut fur
fora & aliud m. b. t. v. z. aptu natu
e ad receptibile fore & hor itelli-
gē h. artista q. de nro q. m. d. x.
y. h. gūti nro ut d. m. e. sup. id. alijs
uo artista nra neq. p. habere debz
ner etia lato laborare ut gūtat
m. o. t. amē si affectant & ipa ferit
trāscat ad o. b. n. q. d. erit uaz q.
fortis i. opante Et modū que de-
signi ista tabula que i. practica s. mo-
nali nā ibi t. s. n. b. laborantur dor-
tina practice pū. h. y. table talu
q. si h. q. de obiectare uel b. si exsti-
tū id. q. d. p. r. i. u. b. a. n. e. l. u. d. i. g. r. u.

De quinta tabula
Et rade gpleto magisterio p-
m dū doctna plubate tabule
trāscat suos opator hūy art-
i alia tabula d. g. u. t. d. g. u. t. y. p. o. r. e. i.
mera ex o. y. ultia uo o. p. m. q.
z pme canie significatu e q. ex o. p.
fieri pme o. & ex y. h. z. fieri o. p. q. u.
tuor elemetoz s. p. o. n. o. z. & h. o. r. d. e.
signat q. tuor p. t. a. i. medio canie
existetia Et qm iste modū e alq. l. r.
grauis sufficit t. q. p. y. q. m. d. r. a. p. y.
y. trāsmutata fuerit i. m. q. d. d. m.
m. ponas i. f. & f. a. n. a. b. s. i. d. u. r. e. p. o.
luciois fuerit ut sup. d. m. e. a. n. t.
p. modū pme distiois canie 13.
t. i. p. d. a. p. t. e. i. a. p. t. o. l. u. z. d. o. c. t. i. n. a. p. u. p.
f. Q. u. o. p. t. o. q. d. l. y. t. o. z. m. o. d. o. z. p. a. d. m.
m. Alie canie i. flores significat q.
m. b. t. v. z. p. o. r. a. r. i. d. e. b. e. t. n. o. d. e. p.
y. Q. u. o. p. t. o. & f. i. n. i. t. o. a. l. i. e. c. a. n. i. e. u. d.
t. e. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. q. d. m. m. d. r. o. z. b. t. v.
z. p. o. q. e. s. t. u. t. i. n. q. In quo e. i. f. i. e.
t. p. a. r. o. i. s. & p. p. o. i. s. a. t. t. i. n. g. u. t. f. i. r. p. n. i.
a. r. t. i. s. q. u. a. l. i. b. i. s. t. a. e. g. s. t. a. n. t. o. z.

De sexta tabula
Eru canie artista h. y. artis tra-
scat optz ad tabula reliqua q.
pma camera e b. t. x. i. t. i. & ultra
y. z. & p. o. e. b. c. a. m. e. r. a. b. i. s. t. i. g. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t.
p. m. o. d. y. q. u. i. s. i. o. i. s. s. i. p. l. u. s. q. u. e. f. i. r.
e. x. i. p. i. b. i. t. r. e. m. q. q. d. e. m. t. r. u. e. t. a. t. f.
q. s. i. d. e. r. a. t. u. m. o. d. i. s. q. i. f. u. r. o. e. b. a. l. i. e. t. a.
b. u. l. e. n. u. t. s. i. g. n. a. z. i. s. t. a. e. x. i. s. t. e. t. e. b. & e. r. i. a.
e. x. t. m. o. d. y. i. s. t. i. g. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. i. o. i. s. h. y.
t. a. b. u. l. e. e. t. a. l. i. b. n. l. a. c. e. r. t. i. e. q. b. t. v.
y. y. z. g. u. t. u. r. i. p. y. y. b. z. t. i. n. i. q. z. t.
e. b. i. t. e. n. i. n. y. z. v. d. b. i. q.
Et fur p. r. d. u. r. i. d. e. o. i. b. y. a. l. i. y. c. a. n. i. b.
i. s. t. i. g. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. s. e. d. m. s. u. m. m. o. d. u. a. p. p. l. i. c. a. d. o.
d. r. a. z. q. u. i. s. i. o. z. a. d. m. n. o. p. q. i. s. t. u. r. i.
t. e. l. l. a. z. q. u. o. e. x. i. s. t. i. t. i. s. t. a. q. u. i. s. i. o. q. d. i. c. i. o. n. a.

ta it' dca s. t. v. p. p. p. in mō t'io r.
colore colore resultat ex eis s'c'm
q' artifex h'q' artib' placuerit Et p'
dre g'sequerie quas ualuerit f'eri
m'q' s'c' si diceret s. t. s'c' v'ing' t'c'
ipdem nē it' s'c' idem i. q' ut m. n. o.
i. q' d'z quide' istoz ipis dca s. t. v.
p. p. z. existētibz ex nūm' t' antiqui
et habētibz alia nōz ex eis i. didu
ata t' multiplicata p' ma' g'ia rōis t'
p'ossiois i. l. m. n. o. q. t' p'esse di
ti p' i. q. q' m. i. l. m. n. o. q' m. q. e
s'ba multiplicata ex eoz v'it'atibz
q' quide' v'it'ute vna habet ex oibz
ipis t' ex eoz multiplicatōe exis
tu multiplicatio sua t' i. v'it'ia v'it'
tate s'c'plm' a s'c'pō v' t' nō ab alia
Quia quide' v'it'ute q' d'z d'cōz s. t.
v. p. p. z. anquā g'ia essent i. q.
nō hebat. quero v'it'as s'c' exte
du i. multiplicatōe p' n' ex existe
m' talit' q' i. s'c'pō ia dca ut subiet
tis fiat aug'mētato sue s'c'pō t'
op'ū v'it'ioz multiplicatō Et s'c'
finita ē doct'ia tabularū i. magyst'io
mioris op'is t'agēdo q' h' tabula
t' p' n' ex cū t'anglo i'ndi t' p' rōes
t'angli rubei mixtas cū eodē t'ān
glo m'c' q' h' p' n' t'anglarū tabu
larū sūt g'dicōnata p' t'angli co
ren t' de h' d'abiq' leuit' ex' h' p' d'c'
p'us ang' d'c' it' tabulas t' m'c'
es q' h' ibi differētes sūt mō q' q'
da ē t'q' p'ima t'ania ē c. s. alia ē t'q'
p'ima t'ania ē l. s. ut s'c'pō cūa diffe
rūt q' q' da ē q' t'ulacōis l'neas
h'z m'gras alia pallidas alia rubeas
alia asurinas Et alie etiā tabule
q' l'neas mixtas habet utroqz co
lore ut in figa p' Codicōnatis
s'c' d'ns tabulis opt' p' artistā eoz

cameras gditionare p dñm anghm
 hoc sat pax Quibz sit gditionans
 optz gditionare capz cameraz signi-
 tata e i hoc gditione mistere optz an-
 gln gditione. s. qñt dñe camie dñs
 itutet mñs gditiones st i eade op-
 atoe sit sit camie eb. z e v. z tere
 qñt differetes in gditione vna z
 eade optoe adifferencia e it b. z t.
 significando z gditionat dñs camie
 rap i gñatoe nali sit gñat qñt
 z puato puat Et dñs istaz no e
 nisi pñt i didua pñt sit gñat hois
 z leois z hbe zñt Qñm gñat gñat
 vñm mediate leone hoie aliud me-
 diate leone Et sit de puatoe suomo
 pñt dñm Tamē gñat mñl aliud
 fante qñm atqñt sine sim pñt que e
 de mñl mñt camie deducta sit. e.
 ut h. ut tali mñt gditionat in simbz
 suis Quibz utaqz pñt posup z gdi-
 tionat sub anglo dñe z gditione
 repiet artista q e f. g. h. i. k. l. m.
 n. o. p. r. q. vna habet gditione in
 b. z alia i v. ut Et ena b. vna co-
 dicioz i qñt utoz alia cu t. z alia
 cu v. z alia cu p. z alia cu y. z alia
 cu z. Et ena t. vna gditionz h. cu b.
 z alia cu v. z alia cu p. ut mñt do
 hñs quapda cu alijs ut modz e datz
 i tabula gñsiois cy pñt camie e t. b.
 z ultia y. z. Etia pñt artista repire
 alia gditionz mñt do b. t. cu v. z cu
 z. ut v. z. cu t. ut cu b. ut z. t. cu b.
 ut cu v. z sit pñt mñt pñt gdition
 oēs hñs quapda cu alijs z quatis
 mñt mñt gditionz sit mñt hñs
 tat gditionat gditionbz. q. z istam
 tio bñt pñt i camie qñt ex signis
 gditionat z reduct dñs camie z
 tabut p angln z dñe z gditione
 optz de mñt qñt hñs dñs digat ad
 q. p. dñs dñs z gditiona qñt e p.
 g. h. i. k. l. m. n. o. p. r. q. z r. artor

physialis nō sit angly gērietatē q.
 finis eoz hāz simpaltig hē nō gner
 sit ut sū r arborē physiat nō gduat
 fin e. ut f ut q fieri pōt si artista
 defecit. i. q adūstratōe h p p y ista
 q dūoz artista gduat p optz dras
 hās p tanguū ruben gduonādo
 qualibz hāz scdm sua rōz i dō an
 glo z hor mouedo illū ut dist
 nē fiat quid ē p m z p mariū
 p n^a lūi quo magisteriū itipi dē
 t etiā disternedo quibz z qualibz
 erit finis omī p n^o i p fōe z t i a
 rōe z etiā de medio scdm sūm mo
 dū dūi pōt scdm quē e q dras spēs
 solūmō hūc artista gduonare pōt
 Nā ista q orta sūt de tanguū rubeo
 clare patet i qūor angly rotulis
 ad qūor aglos figē posūt z alias
 rōes q de isto tanguū sūt p n^r dūi
 temz artiste bñ obiectati. Idē
 nō dāt hīs sūt gduonare p tanguū
 ruben optz artista de dūe ip
 sas p tanguū nocen scdm q qly
 hā ē maior i p fōe quā alia sūti
 ti. m q maior ē q l. z l. q l. z sūt
 p dūi de mōzitate nā correlatiōe
 se habet q p q litate optz eas
 deducē sūt ē. g ē cālibz f. g. z g h
 z h. f. ut etiā i gstitūōe subiecti
 q ē. q. z etiā ē q cālibz se fīcat
 oibz hīs exīstētibz i ista figū scdm
 sūm modū z est aliud q de applica
 tōe hū tanguū ad p n^a hū figē pōt dū
 i dūmītemz artiste bñ itūat tā
 binitatē z etiā artista dēt applica
 re dras hās ad tanguū mīgrū p
 quā qdē applicatōz artista mīpōia
 secreta totū physici magistū re pē
 ciet qūi p gduos ipi sūt locatē
 p n^a suatēssimē vñm p y aliud suo lo
 to m p dūta magistū z hor sup

ponendo et affirmando aut negando
quidam prout secundum quod sunt affirmabilia
aut negabilia sic dicitur Boetius 1.
v. x. y. z. transire possunt et transmutari
in l. appropinquat absentia e. f. g. h. i. k.
et per tunc per supposito denotat negati-
uam tenet quoniam desinit medium locale quod
et k. b. et q. r. e. f. g. h. i. desinitibus et
fiat rangit iudis per que gratia et cor-
ruptio ipsius b. t. v. x. y. z. optis sibi in
per dicitur gratia et corruptio dicitur b.
t. v. x. y. z. transmutet et i. l. e. g. m.
possibile sicut quidam quia quoniam dicitur dicitur
e. f. g. h. i. k. m. hoc magister corpore
absentia b. t. v. x. y. z. transire ad l.
et sic per dicitur de e. Boetius possit et an
f. e. g. m. i. dicitur b. t. v. x. y. z. et secundum
quidam dicitur e. f. g. inuenit ar-
tiste affirmatiua tenet posita in ne-
cessitate autem dicitur b. t. v. x. y. z. muta-
tur in f. de notate optis ea prout su-
as foras in e. altari. Quoniam si suas
foras non prout e. mutat in f. minime
transire possit et hoc vult quod et patet
quod affirmatiua et negatiua artiste
regulare per dicitur in aliis affirma-
tiua et negatiua quod sibi prout de co-
clusione prout tunc art. f. Boetius opus
magis possit sibi ab sibi in abstractu
ab b. t. v. x. y. z. et ruder quod non quod
desinit medium corpore prout sapientia
in. et absentia x. y. non possit trans-
mutare b. t. v. z. in sua species et hoc
vult diffinitio medij quod h. e. e. quod positi-
de dicitur b. t. v. z. et de o. x. y. ut
sit quod quidam medium prout sapientia utro-
rum quod taliter quod don. quod. r. o. e. g. r. o. d. a. c.
quia h. e. in dicitur b. t. v. z. dent sibi
locum per o. e. b. suas pres. taliter ut in
dicitur per minima sit per minima quod
quod b. r. o. e. sue subtilitatis penetrat

et in illa illa q. subiecta e. p. a. d. a. s.
e. t. v. 3. forata e. p. o. e. s. u. a. s. p. t. e. s.
et colligata forata e. p. o. e. s. u. a. s. p. t. e. s.
abili et p. t. e. t. a. t. e. u. e. g. e. t. a. b. i. l. i. q. u. a. a. l. i. a.
v. i. a. r. e. n. p. u. r. d. e. a. s. t. v. 3. s. u. a. f. o. r. a.
forata talit. q. minima p. t. e. d. e. o. r. p. s.
t. v. 3. m. u. t. a. t. i. n. p. u. t. n. i. y. et s. i. d. m.
s. u. i. m. o. d. u. r. e. p. i. e. t. a. r. i. s. t. a. h. u. g. o. p. a.
n. o. m. b. m. i. s. t. i. m. a. i. m. o. d. a. r. a. t. i. o. n. p. u. e.
g. i. t. a. t. i. u. a. e. x. i. s. t. e. t. e. q. g. i. m. p. n. e. g. a. t. i.
u. a. e. e. n. e. n. e. g. a. t. i. q. d. o. p. y. m. i. g. n. o. p. o. s.
s. i. t. s. i. a. b. s. p. m. d. e. o. r. p. s. t. v. 3. u. t. p. z. r. a.
p. r. o. m. b. y. s. u. p. d. a. s. N. o. e. a. u. t. s. i. t. o. p. e.
m. a. i. o. r. i. et h. o. c. v. u. l. t. q. d. i. n. o. m. i. n. i.
u. e. g. e. t. a. b. i. l. i. s. q. d. e. m. e. d. i. u. g. r. o. r. d. a. s.
n. i. q. u. i. p. i. s. t. o. r. p. i. l. l. a. q. d. e. a. s. u. t. d. e.
d. a. s. t. a. n. g. l. i. s. q. s. i. s. t. a. r. a. r. t. i. s. t. a. h. u. g. a. r. t. p.
r. e. g. u. l. a. t. a. t. i. a. r. t. i. s. t. i. c. a. t. i. o. n. i. o. p. e. i. s. t. o. r. p.
i. o. p. e. m. a. i. o. r. i. q. d. i. n. o. n. a. d. o. i. s. t. o. r. t. a. n.
g. l. o. s. i. e. s. e. s. e. d. m. s. u. i. m. o. d. u. p. u. r. q. d. i.
n. o. n. a. t. i. s. u. t. i. h. o. c. l. o. c. o. et n. i. d. e. a. a. p. p. l. i.
c. a. t. i. o. n. e. t. a. n. g. l. o. r. p. a. d. d. e. a. m. a. g. i. s. t. e.
r. i. a. et d. e. o. r. p. r. o. e. s. a. r. t. i. s. t. a. h. a. b. i. t. u.
a. t. q. e. r. u. d. e. m. a. p. i. a. s. t. a. a. d. q. u. a. f. o. r.
p. a. n. m. o. d. u. i. p. u. e. n. e. r. u. t. P. o. s. u. i. m. u. s.
a. u. t. d. e. a. s. d. u. o. s. q. u. e. s. p. o. l. i. m. o. r. a. t. i. u.
t. a. t. p. e. o. q. u. i. i. s. t. a. t. u. i. o. n. e. a. l. i. y. s. a. r. t. i. b. y.
q. u. a. s. f. e. a. b. y. u. o. l. u. i. m. u. s. f. a. c. i. e. i. q. b. y. a. r. t. i. s.
t. a. b. u. s. p. l. u. r. i. y. et e. x. t. e. r. i. y. d. e. h. y. s. m. a.
g. i. s. t. i. y. s. t. r. a. d. a. m. u. s. s. u. t. i. t. e. s. t. a. m. e. n. t. o.
et i. n. d. i. u. i. l. l. o. a. r. t. e. m. a. g. n. a. i. q. b. y. f. i. g. u. r. a. s.
f. e. a. m. u. s. q. s. i. s. t. i. t. a. b. u. l. a. s. N. a. i. s. t. a. a. r. t. e.
r. e. s. p. a. i. o. p. i. s. p. h. y. n. i. q. s. i. d. e. r. a. t. i. d. q. d. e.
a. r. t. e. s. q. s. i. d. e. r. a. t. e. a. i. a. q. d. a. i. s. p. l. y. N. a.
h. u. m. o. d. y. d. e. a. s. e. m. b. a. c. c. l. a. r. i. y. N. a. i.
a. l. i. y. s. m. a. t. i. a. s. d. e. q. u. a. n. i. c. u. r. i. y. n. i. d. u. r.
a. r. t. i. m. i. n. i. m. e. p. o. s. u. i. m. u. s. h. u. r. u. o. e. a. i.
u. t. n. o. i. e. a. d. s. e. n. s. u. a. r. t. i. s. t. a. u. a. l. e. b. u. t.
p. a. p. m. a. d. i. s. t. i. c. t. o. r. y. et p. a. r. t. e. r. e. p. h. y.

91
et equina artista h. y. a. r. t. p. a. p. p. l. i.
c. i. o. s. q. u. a. t. u. o. r. a. n. g. l. o. r. y. h. y. a. r. t. n. o. t. a.
r. e. p. r. et p. s. e. i. p. m. f. a. c. i. e. m. i. t. a. s. a. l. i. a. s.
o. p. a. t. i. o. n. e. s. s. e. d. m. q. u. i. m. o. d. e. d. a. t. a. n.
g. u. l. i. i. s. t. a. a. r. t. e. q. d. i. n. o. n. a. t. i. c. u. q. b. y.
a. p. p. l. i. c. a. t. i. o. n. i. y. et m. i. x. t. o. m. i. y. q. b. y. s. t. a. m.
a. b. a. l. i. y. s. d. i. f. f. e. r. e. n. t. i. b. y. d. i. u. s. i. s. h. y. b. y. q. d. i.
n. o. n. e. s. s. e. d. m. q. u. a. s. i. p. m. t. a. n. g. l. a. c.
o. p. t. i. i. m. a. g. i. s. t. i. o. h. y. a. r. t. p. q. u. o. s. m. i. n. i.
m. e. d. i. x. i. m. u. s. r. a. t. u. n. t. a. t. i. t. a. p. e. p. e. a.
q. d. i. a. s. u. r. r. e. g. u. l. a. r. i. p. i. a. d. a. l. i. a. s. n. o. i.
o. n. e. s. i. n. e. s. e. g. a. d. u. Sequitur de
abstractis tabulis a figa s. q. s. u. r. e. x.
O p. t. o. d. e. m. a. g. i. s. t. i. o. t. a. b. u. l. a. r. y. q. s. u. r.
i. t. r. a. t. a. b. u. l. a. et d. e. e. a. p. s. i. g. n. i. f. i. c. a.
t. i. o. n. e. i. q. b. y. e. n. i. a. a. r. t. i. s. t. a. d. e. f. i. g. a.
s. m. a. g. n. a. s. t. a. s. f. a. c. i. e. p. i. d. i. r. e. d. u. e.
d. e. t. a. b. u. l. i. s. a. b. s. t. r. a. c. t. i. s. a. b. i. l. l. a. q. s. i. t.
t. a. b. u. l. e. e. x. i. s. t. e. n. t. e. s. e. x. t. r. a. E. t. m. o. d. y.
d. e. a. s. t. a. b. u. l. a. r. y. q. s. u. r. e. x. q. d. i. n. o. n. a. t. i.
s. e. d. m. m. o. d. u. i. t. a. b. u. l. a. r. y. q. s. u. r. m. i. t. i.
e. i. s. u. a. d. e. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. i. o. n. e. m. i. s. t. p. t. a. b. l. a. s. q. s. u. r.
i. t. d. o. c. t. r. i. n. a. d. a. t. a. d. e. l. y. p. u. r. q. p. o. n. e. d. u.
d. e. m. s. t. v. 3. et h. o. d. e. o. m. e. x. i. s. t. e. t.
a. b. s. t. r. a. c. t. o. t. u. i. a. b. s. u. t. a. t. u. t. a. b. p. t. u. i.
t. a. b. u. l. e. q. s. u. r. e. x. d. a. t. m. o. d. u. o. p. a. n.
d. i. d. e. d. u. o. b. y. t. u. i. u. t. d. e. t. b. y. u. t. d. e. o. i. b. y.
q. u. o. r. et h. o. c. e. a. d. a. r. t. i. s. t. e. p. l. a. n. t. i.
s. e. d. m. q. q. e. x. e. i. s. u. o. l. u. i. t. q. d. i. n. o. n. a. t. i.
E. t. e. n. i. a. p. e. e. a. s. m. o. d. y. d. a. t. q. l. i. t. f. i. r. o.
e. x. y. p. et o. m. i. i. s. t. o. r. y. u. n. y. e. m. o. d. y.
p. e. f. g. h. i. k. l. m. n. o. p. r. a. u. t. o.
r. i. s. p. h. a. l. i. s. m. i. s. t. q. d. u. o. u. e. l. i. s. q. u. i. g. e.
p. o. s. e. a. s. i. t. i. e. m. e. d. i. a. t. e. d. et p. y. i. f.
g. h. i. k. l. m. n. r. E. t. s. i. p. u. t. y.
p. y. q. u. i. d. o. n. m. p. o. s. m. h. E. t. s. i. s. u. r. m.
d. u. z. p. i. h. m. i. t. t. e. s. i. b. i. d. e. p. a. g. n. e. m. e. s. t. r. u.
a. l. i. et m. g. i. t. e. m. o. N. a. r. e. s. p. i. n. a. t.
t. a. b. u. l. a. s. et o. b. i. e. t. e. r. e. a. s. et f. a. n. e. t.
e. l. y. p. u. r. s. e. d. m. q. p. l. a. n. t. i. e. r. u. s. i. b. i. N. a.

ualde generatis & ista ars & plurima
se gtnet particularia q' h'c n'c nō
dicem' ut utem' p'p'itate Qm'
artista b'z ities p' doct'na h'c p'ie
tuenire potu' Seq' p'ca i'ope m'ori

Diximus de mō & doct'na f'ge & t'
tabular' ab ea abstracta. Nūc
de doct'na q' h'c p' p'actica f'mo
male refare itredm' q' nō e' spe
culu' op'is p'hyat m'or' p' quaz
qd' artista exp'p'at h'c doct'na ar
noticia ad p'acticadu' ad ely'ur
aut q' p'hoz artificialet' p'ponedu'

Quo debz fieri calid' i'ope m'ori

Acta aut calidat'oe t'nyq' cor
p'is uolueris stdm' modu' an
don' ut exp'p'at' i' p'ma p'te
i' p'mo libro ubi tracta' de calidat'
oe de mō p'acticadi ultra p'p' cal
tinat'oez q' de mō liq'stois t'nyq's
calis corp'is attede b'z & nota

In noie d'm m'n ihu xpi reipe
calre t'nyq's corp'is uolueris &
p'oe i' vna apulla q' h'eat collu' lo
gu' & sup'oe de suo liarie q' sup
nat' q'tior' digut' & p'p' p'oe sup
mies & buliat leut' p' vnu die
nale & p'p' bulioz p'oe i' f'mo ca
lido ut in st'upha p' duos dies na
les ut melig digerat' & m'a sep
are p' p'tes subales a g'state
sua trasado t'io apulla exhe
chado p'p' apulla ut aqua possit
tante exhe p'etipe aq' illa clata
i' vna cucbua & teneas ne fereb
t'bet rōe it'harois nasis & i'g'tine
ti ropi cucbua ista e'ef cu' suo co
p'ulo & p'oe in f'mo ut in st'upha
s'it p'us f'egit nase m' p'us b'z
obturato Et f'ra euacuatoe i' f'i
de alia aq' s'ilez p'me ita q' sup'nat'

ut p'us & far bulire ut p'p' & p'oe
i' f'mo & istas op'atoes reuerab'is
donec t'nyq' a f'mo s'p'itib' & euacu
q' tenet' & euacuatoe figurat' &
tabular' ut h'c e' Et si s'ibi aq' de
f'ur sume cucbua i' qua s'it oes liq'
f'roes & sup'oe al'ebim' & distilla aq'
lento igne s' p' balneu' it'm q' h'eat
duas p'tes liq'stoes & de ista aq'
p'oe sup' matiaz corp'is q' e' i'apul
la up'p' ad quatuor p'st'p'ta s' q'tior
digutoz & f'ra reuab'is donec t'ra
sit uacua qua p'mo p'bab'is s'it.

Reape modum de illa & f'ra ad
sole qua desirata p'oe sup' laq'z i'g
ta & si f'etit f'mu' reuab'is o'pa
noes donec uideas q' nō f'inger
t'ame p' teneas m'as liq'stoes i'
loro calido & h'undo q' melig f'uet
Tertia p'oe de mō q' h'c f'ra subtkat'

Qum' oia ista p'f're g'plenib' &
figm' p'don' assecurus f'uis ut
exhe m'az tua ab apulla cu
al'g'mulo de p'don' aq' & p'oe i' vna cu
cubua & sup'oe al'ebim' ut desirare
m'a i' o'mib'z qua desirata st'as eig
p'don' & co s'ito h'eat liaria p' op
t'ie m'f'icata i' u'p'e t'ulatois i' aq'
noua & de ip'a aq' t'ra podera ip'ig
t'ie sup'oe & t'ra o'ro p'oe al'ebim' &
claude b'z m'itua & m' l'etissio i'g
distilla & g'pleta distillatoe d'mite
i'f'ari Et cu' uidib' q' t'ra s'it b'z s'it
ta & m'm p'oe aq' noua i' p'ti g'du
r'f'icatois exister' stdm' p'don' p'
dm' Et oes aquas illas quas a'ra
s'it exhe p'oe ad p'p' i' apulla b'z ob
turata Et oes istas op'atoes reuab'
bis donec t'ra i' p'tuere subtkiffi
m'm i' palpabile s'it redada. Seq'
modus exuberatois aque ab
stracte a'ra i' h'ur modum

Omib'z h'is
p'actis re
o'is liq'stoes
p'oe al'ebim' & d'
donec uideas i' f'
d'mite f'ig'm' uel
m'm i'f'icatu'
te desup' de illa
t'ra m'm ut super
& p'oe ad i'f'uand'
vnu die n'le u'
trasado p'oe al'
cu' igne m'edio
ista distillatoe
sup' m'az i' f'ido
aut aq' a'ra q'
q'tior' digut' &
sup' & distilla u'
t'ra b'z q'time i'
m'm p'mi ex
de reuatois mō

Ompleta a
st'as p'don'
f'mu' & t'ra cu
d'mis aq' quib'
du' & m'itendu'
dies & i'f'ine i'
es m'az tua m'
al'ebim' & desir
remp'edo aq' o'
m'm moderame
p'oe de notato
remp'asti & de i'
far g'plenem' m'
d'mis & oes istas
& i' h'uanos & r'
ner t'ra bilat' de
q'ragita p'tes s'
ad tale figm' q'
m'a sup' laq'z i'g'
f'mu' factu' est o'

Omnibus hijs sic paratis seu pre-
paratis rempe uas i quo st-
oeb liqstoe ut oparioes et sup
poe alebim z distilla aq p balneu
doner uideat i fudo uas niaz admo-
du cere fusa uel mett z p mite bal-
neu i fudo uas quo refrigerata ni-
te desup de illa aq qua mo exsistit a
tra nu ut supereminet qtuor digup
z poe ad ihuandu i pmo ut i stuba p
vnu die nate uase optie obtato Quo
trasacto poe alebim z distilla aq
cu igne mediocri z poe ad pte sta
ista distillatoe z i uase fgesto poe
sup miaz i fudo remanete de ipa
aut aq a tra exota q supereminet
qtuor digup z poe ad ihuandu ut
sup z distilla ut sup z oeb istas opa-
tioes qtime reitabis Et her madi
argenti pmi exuberati ut lar uigis
Se redutiois mody aq exuberate a

Ompleta aut ista exuberatioe
stas pody pda plueris subtilis
simu z ibide eu cu medietate sup po-
deris aq exuberate z poe ad ihuan-
du z mitemdu i calore simu p octo
dies z i fine istoz octo dieru miaz
es niaz tua nimis hunda z suppoe
alebim z desita illa cu lenissio igne
rempiedo aq Qua desitata i tme
tu moderamente iterato stas pody
z poe de notato repoe aq qua mo
rempasta z de illa aq exuberata
far pplemetu ad medietate sim po-
deris z oeb istas tales i bibitioes
z i huatioes z caluatioes reita do-
ner tra bilat de tali sua humiditate
qdragita ptes sui z hor sic gystes
ad tale signu q si ponas modum de
ipa sup laiaz igta z euolauit in
fumu factu est Om aut reita i bi-

bitioes i huatioes z caluatioes doner
qst signu pda. Quo at qst supoe
sup miaz z da p igne tenu z paula =
tun fortifirado doner nia tota aspe-
dar supig z ad laia uasit z du fuit
stbm diu corpg exaltatu i solimnia
bili q pty clamat q z in Intera
ipm cu o y doner fluat z it est me-
dica psta z pte vnu pody supioo-
ious du pal fuit fuit de ioue z si
pal e de s pte vnu pody sup ho psta
m z erit pssimmi oi nali melig de-
um aut lue h utute figatua z dar
fixione leue sup oia salia

Mody fanedi olen de quous torpe

Ody gnahs qtu fir olen y a
cquis alig corpis z p de pma
liqstoe rempe z i lue liate ut
foliare z calia ut stas qua calidate
exhe sua humiditate i simu argenti
vnu cu suo ludie ut supig dor
est Qua humiditate exota p modu
liqstois ut sup supoe alebim z pbal-
neu distilla tota humiditate ita m q
nia remaneat liqda ad modu mett
despuat calidi ut in pory pttia

De liqstoe cu luaria

Ompleta p liqstoe ut don est
z uase fgesto ifude sup miaz
manis liqda de luaria bi rificata
ita q supnat p qtuor digitos z poe
ad ihuandu in sto ut in stufa p i die
nate z i nate simu exhe z p mite ip-
tudari z q dissoluiti fuit p modu
liqstois acipe i alio uase Quo sto
poe desup alebim z i balneo re-
pidisso z miaz desita Qua desita-
ta repoe ista aq desup z de alia lua-
ria reita rificata z da pplemetu
talimo q sup emineat qtuor digup
z poe ad ihuandu p vnu die nate ut
sup z sta ihuatioe far euatioes
miaz ut supra z ista opatioes reita

illa modum et pbi sup flama cadde
et si leuit fudit factu e om aut re
ua iteratoz ut pns dner leuiffie
pluat ay dnamy foga Practica
labora et mices et ftoz p fallo et
fir qpleta e et pfta medina sy fal
lo deo gras Na p ysa iteratoz po
tes facere ad quita centra p ut y.
et age p oia i dia iteratoe Na ha
pdon oleu dr et no pty hui

Doto de ordinatoe tabulaz abstru
taz ab arbore phticali da figat
b Nur de foga iduinduoze a
pmo de mo figficio i pma tabu
la qhr m mnuq exhr a qhly idu
duoz noue defigtoz p has has
b. r. d. e. f. g. h. i. k. Nur dney
qhr m mnuq exhr ab ill sedni
q e i potera i alyb rebz nalyb.
Idm e de magistro foga b et tabu
laz abstrataz ab ea et de pradi
ta fmonali ubi paf declaranmg
fidm cozo doctna mtr e duedu ut
ordinanmg de tabut abstrat ab ar
bore phticali et a foga iduinali ut i di
duoz et pmo de mo de figto i pma
tabula qhr m mnuq exhr ab yf
has b. h. k. dre foga iduinduoze
Modo exhedu dnamy

Est m modq b. et k vny i ma
gistro exatois et modq e ut po
nas b i o. arbore phticat et farias
demceps fidm magistru pme distir
cois m pda pte i raptu No repi
tes f laupies pro Quo magy
terio qpleto r. b. r. v. at arbore pht
cat de fcedit ad pma fit Noft aut
faguis mestrualis de fup natar
et hor figfcat pme et pde rane
fir p lmea riaz distredo a rana
b. d. upz ad rana b. v. b. m rana
q paf i medys e alia doctna p f

alut artista se regulare deb i magy
terio et opatoe exatois m mnuq
ab h. foga iduinduoze p pma rana fig
fcat qm mnuq e m potera i h.
et ad h. ut ipm exhe possungit pos
fir artista dnu h. pone optz pmo
mnuq no mtrarioz tby dieby nalyb
et fir mtra qhtas qui pua qhtas et
fir ad modu lapidis Quod hui mo
les subtilit et poeb i b. f. ut h. ar
bore phticat i mar mae m loto foga
dissio et roopias p phtuere et h.
quter m p. t. Quod et distillet ar
tista p fiktz m uase mureo et p p
artista hui et ex h. fir pary mnu
mnuq a dno et exhe dupli qmo
p magistru dnu rapti No reputes
me i f laupies. Scmo p magistru
rapti No phtica i phibata distredo
i eade pte // De pda tabula
q est de signas modu

Doto de mo quo h. manerent et
doctna p tabula qhr artista h
artis se p regulare ad exhedu
m mnuq d. ex b. h. k. ayo duedu
est de pda tabula q e fhm de signas
artiste modu fidm que dnu d. exhe
p r. a. r. d. e. f. g. i. et modq e ut qh
ner m raptu No phtica i ut adas
r. d. e. f. g. i. p ptem dnu et q ex das
r. b. t. v. accipiat solimio r. et dnu
psequat mnuq i r. fir m. b. k. p r
phtulid No reputes doctna et fir
habebis mnuq m i mra fima ex
ultatoe pami et hor figfcat oeb ra
mie dnce et mtrualit upz ad rana
d. g. f. i. figfcat mnuq d. et
Et i pta rana d. h. duplice figfca
tione qm figfcat d. b. ut k. et de
r. ut de d. ut de e. et fir de dylbrie
foga iduinduoze p. l. foga rane dup
has figfcat i Na ipm figt ehlta
te fidm doctna artis gialis figfcat
fir p p phticat p ut accipit m
arbore phticali et p ut equalitate

figura h[uius] artista g[eneris] et intellige
q[uod] d[icitur] fieri de d[icitur] de b[et] h[uius] et d[icitur] de c[et] d[icitur]
e[st] f[ig] g[eneris] q[uod] g[eneris] fieri h[uius] in h[uius] ma-
gisterio s[ecundu]m e[ss]entia[m] p[ro]p[ri]etatis d[icitur]
d[icitur] d[icitur] s[ecundu]m g[eneris] e[ss]entia[m] p[ro]p[ri]etatis et f[ig] g[eneris]
e[st] q[uod] est uas uacu[um] ad h[uius] apti q[uod]
adornare h[uius] d[icitur] g[eneris] s[ecundu]m p[ro]p[ri]etatis de-
clara[re] clara[m] supra in p[ro]p[ri]etatis ar-
boris p[ro]p[ri]etatis et f[ig] p[ro]p[ri]etatis p[ro]p[ri]etatis
que do s[ecundu]m d[icitur] p[ro]p[ri]etatis d[icitur] q[uod]
que d[icitur] ad m[agister] et h[uius] ortu d[icitur]
fuit in p[ro]p[ri]etatis alia mixto de d[icitur] d[icitur] p[ro]p[ri]etatis
q[uod] d[icitur] d[icitur] p[ro]p[ri]etatis g[eneris] in p[ro]p[ri]etatis de-
inde in p[ro]p[ri]etatis in g[eneris] e[ss]entia[m] p[ro]p[ri]etatis q[uod]
assignari e[st] de p[ro]p[ri]etatis arboris
p[ro]p[ri]etatis et d[icitur] in p[ro]p[ri]etatis h[uius] p[ro]p[ri]etatis
cular p[ro]p[ri]etatis p[ro]p[ri]etatis s[ecundu]m d[icitur] p[ro]p[ri]etatis
ca d[icitur] arboris et f[ig] in p[ro]p[ri]etatis i[st]a
Quod uo q[uod] p[ro]p[ri]etatis s[ecundu]m p[ro]p[ri]etatis
re in s[ecundu]m q[uod] s[ecundu]m s[ecundu]m q[uod] b[et] b[et] m[agister]
lib[er] m[agister] mobile e[st] magister h[uius]
tabule qui p[ro]p[ri]etatis artista f[ig] p[ro]p[ri]etatis
minuta sup[er] i[st]a De mo p[ro]p[ri]etatis
ca d[icitur] s[ecundu]m i[st]a tabula

Dato de mo p[ro]p[ri]etatis s[ecundu]m p[ro]p[ri]etatis
tabula abstracta ab arboris p[ro]p[ri]etatis
culi et a f[ig] i[st]a d[icitur] m[agister] de p[ro]p[ri]etatis
tira q[uod] habet s[ecundu]m p[ro]p[ri]etatis tabulam
edisse p[ro]p[ri]etatis q[uod] d[icitur] aut p[ro]p[ri]etatis
radi p[ro]p[ri]etatis tabule h[uius] s[ecundu]m p[ro]p[ri]etatis
omnib[us] e[ss]entia[m] ut h[uius] d[icitur] de b[et] ut de k[et] et
d[icitur] de r[et] et de s[et] de q[uod] i[st]a p[ro]p[ri]etatis
d[icitur] e[ss]entia[m] f[ig] ut de h[uius] p[ro]p[ri]etatis p[ro]p[ri]etatis
temu cap[ut] r[et] p[ro]p[ri]etatis i[st]a p[ro]p[ri]etatis d[icitur]
tunc in s[ecundu]m p[ro]p[ri]etatis quib[us] uas h[uius]
but et p[ro]p[ri]etatis p[ro]p[ri]etatis obiectare
d[icitur] tabula et abstracte s[ecundu]m p[ro]p[ri]etatis
cameras. Na p[ro]p[ri]etatis p[ro]p[ri]etatis artista
obiectare p[ro]p[ri]etatis et s[ecundu]m d[icitur] q[uod] d[icitur]
regulare se i[st]a p[ro]p[ri]etatis op[er]is p[ro]p[ri]etatis
nilar h[uius] op[er]is tabule Na p[ro]p[ri]etatis
camera q[uod] de r[et] b[et] d[icitur] p[ro]p[ri]etatis p[ro]p[ri]etatis

h[uius] s[ecundu]m p[ro]p[ri]etatis artista h[uius] p[ro]p[ri]etatis
g[eneris] d[icitur] de b[et] ut k[et] ut h[uius] p[ro]p[ri]etatis
cap[ut] r[et] p[ro]p[ri]etatis s[ecundu]m p[ro]p[ri]etatis et d[icitur]
quod i[st]a p[ro]p[ri]etatis in g[eneris] p[ro]p[ri]etatis s[ecundu]m p[ro]p[ri]etatis
g[eneris] d[icitur] h[uius] p[ro]p[ri]etatis d[icitur] g[eneris] d[icitur]
arboris p[ro]p[ri]etatis et h[uius] m[agister] k[et] k[et] ar-
tista obiectare p[ro]p[ri]etatis op[er]is ne forte
d[icitur] a m[agister] et i[st]a d[icitur] k[et] effigiat et
en[im] in balneo p[ro]p[ri]etatis et f[ig] i[st]a
roque p[ro]p[ri]etatis sup[er] i[st]a camera q[uod]
nates d[icitur] ip[s]i k[et] ap[er]it i[st]a d[icitur]
nes d[icitur] de s[et] quod i[st]a p[ro]p[ri]etatis et i[st]a
de p[ro]p[ri]etatis obiectare et obiectare fortit[er]
optebit ut p[ro]p[ri]etatis et de s[et] optebit t[er]m[inu]m
e[ss]entia[m] i[st]a p[ro]p[ri]etatis i[st]a d[icitur] d[icitur] s[ecundu]m p[ro]p[ri]etatis
s[ecundu]m p[ro]p[ri]etatis de d[icitur] et i[st]a d[icitur] p[ro]p[ri]etatis p[ro]p[ri]etatis
d[icitur] t[er]m[inu]m s[ecundu]m p[ro]p[ri]etatis et h[uius] s[ecundu]m p[ro]p[ri]etatis
camer[is] o[mn]ib[us] q[uod] s[ecundu]m p[ro]p[ri]etatis ad camera
d[icitur] b[et] et d[icitur] b[et] p[ro]p[ri]etatis d[icitur] dieb[us]
decoctis p[ro]p[ri]etatis et s[ecundu]m p[ro]p[ri]etatis
one p[ro]p[ri]etatis t[er]m[inu]m d[icitur] s[ecundu]m p[ro]p[ri]etatis ap[er]it
re op[er]is k[et] et de d[icitur] r[et] p[ro]p[ri]etatis h[uius] b[et]
t[er]m[inu]m p[ro]p[ri]etatis in g[eneris] de d[icitur] d[icitur] b[et] ut de h[uius]
q[uod] d[icitur] ut d[icitur] est q[uod] i[st]a d[icitur] de
b[et] ibi p[ro]p[ri]etatis et obiectare fortit[er] k[et]
quanti plus p[ro]p[ri]etatis in m[agister] et d[icitur] q[uod]
s[ecundu]m p[ro]p[ri]etatis usq[ue] ad alios quidem
dieb[us] h[uius] artista s[ecundu]m p[ro]p[ri]etatis o[mn]ib[us] ca-
me[is] p[ro]p[ri]etatis imediate p[ro]p[ri]etatis a ca-
mera k[et] o[mn]ib[us] d[icitur] usq[ue] ad t[er]m[inu]m
ra r[et] b[et] d[icitur] b[et] q[uod] no[n] s[ecundu]m p[ro]p[ri]etatis
s[ecundu]m p[ro]p[ri]etatis d[icitur] mixto i[st]a har-
arte s[ecundu]m p[ro]p[ri]etatis har p[ro]p[ri]etatis q[uod]
artista in q[uod]libet camera p[ro]p[ri]etatis p[ro]p[ri]etatis
ang[ust]u d[icitur] et s[ecundu]m p[ro]p[ri]etatis q[uod] d[icitur] an-
g[ust]u d[icitur] t[er]m[inu]m p[ro]p[ri]etatis q[uod] d[icitur] in d[icitur]
re de mixto i[st]a Copleto itaq[ue] i[st]a
magister d[icitur] g[eneris] t[er]m[inu]m i[st]a
i[st]a et h[uius] de s[ecundu]m p[ro]p[ri]etatis q[uod]libet camera
i[st]a s[ecundu]m p[ro]p[ri]etatis s[ecundu]m p[ro]p[ri]etatis d[icitur] p[ro]p[ri]etatis
q[uod] d[icitur] s[ecundu]m p[ro]p[ri]etatis ex q[uod] b[et] d[icitur] abstracte est
differet ab alio i[st]a q[uod]libet i[st]a camera
na p[ro]p[ri]etatis p[ro]p[ri]etatis ar p[ro]p[ri]etatis i[st]a tabula

Q[uod] b[et] usq[ue] ad t[er]m[inu]m
s[ecundu]m p[ro]p[ri]etatis p[ro]p[ri]etatis
na d[icitur] p[ro]p[ri]etatis
d[icitur] et h[uius] p[ro]p[ri]etatis
re h[uius] p[ro]p[ri]etatis
k[et] b[et] usq[ue] ad t[er]m[inu]m
na p[ro]p[ri]etatis
q[uod] d[icitur] i[st]a
na p[ro]p[ri]etatis
p[ro]p[ri]etatis i[st]a
Cum h[uius] tabula
t[er]m[inu]m na d[icitur]
b[et] p[ro]p[ri]etatis
corrupta q[uod]
p[ro]p[ri]etatis i[st]a
te assignat
de notia p[ro]p[ri]etatis
et q[uod] ab e[ss]entia
q[uod]libet p[ro]p[ri]etatis
q[uod]libet aut m[agister]
In d[icitur]
ra artis
b[et] et cor[poris]
affigunt q[uod]
in d[icitur] ut artis
g[eneris] q[uod]libet
d[icitur] et f[ig]
ra iudicia p[ro]p[ri]etatis
tu affigunt
modu sup[er] p[ro]p[ri]etatis
et p[ro]p[ri]etatis mag[ister]
re qui s[ecundu]m p[ro]p[ri]etatis
p[ro]p[ri]etatis h[uius] artis
na et p[ro]p[ri]etatis
i[st]a d[icitur] p[ro]p[ri]etatis
qui p[ro]p[ri]etatis
artista intelligit
art[is] et qui ip[s]i
nume s[ecundu]m p[ro]p[ri]etatis
s[ecundu]m p[ro]p[ri]etatis
ne ut artis

[illegible]

quis ut nunc in vulgi accepit
et ipse si aliquid mali in aqua reduplet
et si per in flectente madet si aer
ei sibi dedit ista nabis et sepe per
aleburi distillat et habet hunc per
laxo quod est per eorum eutrogema quod non
non est de quod dicitur in lapidibus est
cautela maxima ut artista huius
et in ididuo in tale spei nunc in
tat quod si egit quoniam huius ad malum est
magister qui per primum finis
primarius ex defectu sibi stant. Qua
re dicitur et artista quod si in fine quod
nois hoc magister in opari ipse
ab ididuo abstrahat per huius
migrum et finis primum nunc in
Nā ex de sur aliqua ididua in quibus
et in eorum libere huius acti aliqui
uno vero ididuo de nunc in
huius opari libera solimio et in alio de
ab et hoc artista facit opus ut ponit
etificet in hac arte et ex prima in
tare Nā et est illud ididuum in quo
solimio in eorum una huius opari
libera in ipso in. et. existeret ut in
opari aurifera si et ex de alba
si si. et aliquid modum de. si. po
tur in de et a iustibus et ex de
mirari sensuale ad sup. fine de
ductus et in huius reuelat in istis quod
dantur et. et ipse eorum et quod
foris est et si accepit de. et in
pos et et ibi existeret. quatuor
ad quod albedine et ego in de.
pōne existeret ut albi quod erat
nunc si illa albedo non est permanens
qui desunt ibi sibi stabile fixum est
alia opari qui facit huius qui pri
psitare appetit Nā in de
et. et existeret illud in albi quod

[illegible]

quatuorlabilita
 de nā ipia q̄ de
 ppa ubi q̄ elem
 to in suo amore
 in ind q̄ rāo ill
 tra lentate q̄ p
 robusta q̄ hūa
 q̄ dulcedine ei
 pōstā remisse
 to sub āa pōa
 ē tūa mīa it
 habz dulcedine
 mixta i pō t
 nō pōstā q̄ d
 te pōstā pō
 eltoz t eltoz
 nō eltoz
 tū etibz i mō
 acūde t i alio
 loz i quo aē h
 h amoz q̄ pūa
 famitāte t et
 ē rōe uatū rō
 tūq pōi ibi nō
 actualit mī h
 pōi acūde tū
 aq fontū dū
 t hūditate p
 i ista figā ite
 gūlatz ad fā
 Scq̄ de mixtā
 t de mixtāe p
 mixtāe pī t
O pōm q̄ i
 planāoz
 nō q̄sīte p
 q̄ necessaria p
 quā notūa h
 i q̄q nū mōu
 etūa dēclāto p
 pūa t idē ē
 tūq nū fūgā

duplicat et de hoc patet artista reor
 declarare sit si canis fora fora et simili
 que quodam hanc canis quod de declara-
 re fore et si nra nra debet que de la-
 re marie et sit de alijs et in ista de la-
 race quodam artista hanc artib regu-
 lare se pot ad quod hanc fige habeda
 que etia ista figa opz artista miste
 alios tres angulos ut reguler se in
 qualibet caniaz ut pferat attinge
 possit stas i lapidis phoz quodam
 pdm quodam caniaz et anglos stas
 i qhber cania pomm aglos maio-
 ritat meier artista quod quod pna
 sunt maiora qm alia pncipia am-
 detalia sit colores altano digestio
 Et in ista hanc rei quod dnm demrat
 in ut q. i qz pny stahly plus m-
 pnat et itellm repnta ply de sig-
 ficatoe sit in mestrat qua i pny
 acndetaly ly et dnmstrat iste a-
 guly q qd pny sub pna se mang ex-
 istit qua aliud i fine sit maria qma-
 nib pny qssit iroe moue qua na-
 ut et si de mioritate roe q oia pna
 existit nura i se alia q e ppetab
 pna pna alia ly ppoat artista aguly
 calitay q qz caneray et meier q
 oia ista pna calia scdm sui modu
 i qua m qssit qssimur calit m ut
 q ipis pncipis habituatibz dnm
 ut q de sub pny finibz et de qbz m-
 ut q agut i stumeta et qbz excedit
 sta sit ne in stibz q sit ex ppetia
 opz artista ponit angly ruben in
 qz caniaz et q pny quodam on-
 guly pna p oes canias et stdm qd-
 noue qua dnm angly igdu i oia ista
 figa meier reli fora etia pny ly
 ee i quodam m ut q qua alia pna
 ee ista Cu ista necessario habet
 ee alia no postiora i pna m absp.

istaz pporoe i arte ista m ut q.
 et oia alia pna mclt eor qui d ppet
 sbm gnale sbale ly quo stano pnt
 Concludit q q dca pna pna habet
 ee i dca quodam et ly ut dca pna pna
 sit ee fons vni i arte ista pna pna
 a sit orta et i quodam sit rystodm
 et fortificata qz ly itellige msta
 q qd pna resmet pntate pna
 sui fine pna que e sit fora et pna pna
 pna e i forare qua matia etia etia
 pncipia et colores et pna e colore
 qua oia alia et sit de ista dnm
 ita hanc art opifex de oibz alijs or-
 diaro pnt respuedo qreta etia
 ita qz pna i qbz qd pna de ne-
 cessario pna ee qua alioz finibz
 pnt pna quodam medij caniaz mixtaz
 in ipso meier artista q qd e me-
 dnm p qd pna vasp ad aliud i dnm
 do aliud pna de sua sit ne pna ex-
 i pna et refluencia in oribz q
 phoz q existit i mudo i medio om-
 Cui qd e medui nate i qd pna
 sit sustenta et pna q phoz q est
 quida m ipis pncipis et oia pna
 sit quida i illo et pna q e poia et
 oia illa sit p pna pna etia stdm
 finibz quodam et om caniaz meier
 artista qz qz pna sub roe finibz
 e quodam et hoc i pna pna
 stdm fine pna que stdm pna fine
 quare sit tno pna fine existem
 in qhber pna i la pna fine e itell-
 genie q i ista arte pnt horez sub q
 oia alia pna qssit pnt finibz
 e q phoz i quo etia qssit oia
 pna alia i stumedo pna et quodam
 do de se ipis Cui qd e q agut sub
 illoz roe qz istoz remanete hoc
 qd e sub pna roe qz etia alia finibz
 e existet in qhber istoz pna pna
 ne q e sit natum et natals dige
 q e finibz et digestibly ly etia opz

Prima tabula de tribus ex figuris. B.

B t d e	B t d f	B t d g	B t d h
B t d i	B t d l	B t d m	B t d n
B t d o	B t d p	B t d q	

Tabula ista dat modum faciendo elixir ex plumbis et stagnis ut fiat ex eis sol et luna

B v d e	B v d f	B v d g
B v d h	B v d i	B v d l
B v d m	B v d n	B v d r
B v d o	B v d p	B v d q

Ista tabula docet qualiter ex saturno et Marte fiat elixir super ipso sit

B z d e	B z d f	B z d g
B z d h	B z d i	B z d l
B z d m	B z d n	B z d r
B z d o	B z d p	B z d q

Ista tabula est veneris et saturni qualiter ex eis fiat elixir super saturnum et venerem ad solis et lunas

B t d e	B t d f	B t d g
B t d h	B t d i	B t d l
B t d m	B t d n	B t d r
B t d o	B t d p	B t d q

Ista tabula est martis et iouis qualiter ex eis fiat elixir ad solis et lunas super Marte et Ioue

B z d e	B z d f	B z d g
B z d h	B z d i	B z d l
B z d m	B z d n	B z d r
B z d o	B z d p	B z d q

Præfata tabula docet facere elixir ex Marte et Venere ad solis et lunam in uno

B t v d e	B t v d f	B t v d g
B t v d h	B t v d i	B t v d l
B t v d m	B t v d n	B t v d r
B t v d o	B t v d p	B t v d q

Tabula ista dat modum faciendo elixir ex saturno Ioue et Martis ad faciendum ex eis solis et lunas in uno

B t v z d e	B t v z d f	B t v z d g
B t v z d h	B t v z d i	B t v z d l
B t v z d m	B t v z d n	B t v z d r
B t v z d o	B t v z d p	B t v z d q

Ista tabula dat modum ad opandum elixir de saturno Ioue Marte et Venere ut ex oibz sit possint fieri sol et luna

B v d e	B v d f	B v d h
B v d i	B v d l	B v d m
B v d n	B v d r	B v d p

Tabula ista docet facere et opando quod est oleum et combustibile ex luna et sole.

b d g k	b e d k	b f d k	b d g k
a d g k	a d t k		
a d r g	b k		
a d b q			

Ista tabula est de operatione plumbi et est cum resultatu ex a. d. e. et cum resultatu ex a. d. ad habere et resultatu per uas rectificatum cum lacris ut sepius distillari si est vulgi

b d k	instans 30
b e d k	horis quibus
b d g k	instans 30
a d o k	hora per horam
a d r k	diebus septem
a d r g	b k quinta per hoc
a d v q	est magister in quatuor

Aqua vite descendens ab aqua vite sic fit. Recipiat aqua dulcis facta ex aqua ardens ut sit h. g. una per lib. geriane purpuree gyna ma dre una. 3. an q. herbe bene tri te ponat in dra aqua dulci per tres dies qbz mactis et har aqua per filum calidum ut in munda a dris h. b. i. qua ponat una 3. butiri aurii et cito dissolvat et fiat aqua pallida q aqua sit facta uocatur aqua vite et me dicina super oes medicinas q sua pra te curat leprosus pusiosos et oes ali as infirmitates q alijs medicinis cu rari non possunt et ex alijs virtutibus h.

Aqua amara po
in seipso passio
ut i. solis quatuor
le romm i. p
i. ap. u. d. n. e
et p. e. i. d. e. b. n.
collige qd d. i. s. t.
i. b. i. u. r. o. r. i. s. z. d. i. s. t.
ut i. p. o. r. p. o. n. e. d.
p. o. s. t. e. r. i. p. o. e.
s. p. i. r. i. t. o. z. p. i. s. t. a. n.
v. n. o. p. i. s. t. e. l. l. o. l. o.
m. i. s. t. a. t. a. n. t. e.
i. p. a. s. t. a. b. i. s. i. t. a.
p. o. e. i. o. l. l. a. m. i. s. t.
m. o. d. i. c. i. o. n. i. s. p. i.
a. t. a. p. u. a. a. d. b.
s. i. t. a. q. u. a. d. u. l. c. i.
d. o. n. e. r. m. e. l. f. i. c.
d. a. r. a. d. f. i. d. i. n. a.
p. o. d. i. s. d. e. m. p. e.
z. t. a. n. t. e. t. a. n. t. q.
v. n. o. p. o. l. e. s. t. e. r. e.
m. e. l. l. e. m. o. p. e. d.
q. u. a. s. i. t. p. a. n. i. c.
z. p. o. e. i. a. p. p. h. o.
r. i. e. u. t. p. o. e. i.
p. u. l. l. a. p. o. e. i. t.
v. n. a. s. i. t. a. l. b. u. m.
a. q. u. a. s. i. p. l. i. n. t. e. z.
t. a. d. i. n. i. b. i. m. a. n. u.
t. a. t. i. a. q. u. a. r. e. s.
a. u. r. e. a. q. p. o. r. t.
t. a. n. s. e. r. u. s. p. u. s. t.
z. s. e. n. e. r. e. d. u. n. t.
e. i. m. m. o. m. u. r. u.
M. o. r. a. d. i. n. q. s. i. d.
u. g. u. e. z. i. n. e. s. p. i.
q. g. e. l. a. n. t. z. s. o. l.
q. g. e. l. a. n. t. z. b. n. i.

Aqua amea potissima et purissima est
in seras passiones penpe late solis
ut folijs quatuor in calena in sa
le comuni ppato et nite ipaz calen
i aq ar dente optie rectificata
et po alebu ad distilla du et re
collige qd distilla et uini reita
tributoz et distillatoz usq sepn es
ut qter ponedo de noua aq pda
Postea po in melle optime de
spuato et ppato et miste sit bu in
vno pistello ligni bussi passide
mista cante ne fraga saurella et
ipasa bu sit ad modu medis py
po i olla buata pua ad bulieduz
modu et py pue cala ollavur
ata pua ad buliedu modu iqua
sit aqua dulcis calida et dmire ibi
dener mel fundat in aq et sol deste
dar ad fidu olle postea eue aq
pda de uise p lignas paulan
et cante et q no pda alud de
ipso sole reita har opatoz in
melle mo pda usq sepn es post
qua sit panis sole pda reape pm
et po i aphora vit i balneo ma
rie ut po i apulla uit Epas am
pulla po et duas assas uit i q
vna sit albumen ouoz reductu in
aq pistite et roopi in alia cassa et
ta du ibi maneat apulla don solu
tat i aqua resolue ita q i aqua
amea q potabilis erit panas oes
in seras passiones et qfortas nas
et sepe reducit ad iunene bitedo
in vno turat etia hoiez a lepra
Nota du q si da aq ggelare lento
igne et uise rephiet aq et uini
ggelare et soluet et by uini et
ggelare et vni pda hug aq coge

ggelate ggelaret 100 in munda
ti et loti. Et vna ps hg ajunij gge
lan ggelat 10 gites in auri no gge
lan. Et ita pcedi possit i m finit. It
si recipis vni pda hug solis et duo
pda in auri rubificati et vna pre
de q paly de fina lua dissoluta sit
sit sol pma mce usq ad ultimū
et vni pda de mabrio et oia ponēs
i vase vitreo fori et lutato et gge
laret leto igne et de ipa media
vna ps pnt qui quagita ptes
aj. i. pda lua et etia 30 ptes aj
qnt in sole usq. Et ita qnt in
gnt qui ptes pnt in vespole

**Copia Alphabeti et significationes eius ex
testamento magi Raymundi lull**

A. signum dei
B. signum q. olu
C. signum vapores compositos ex q. dno et st p. opoio p. c.

D. signum aqua clara composita ex dno vaporibus et con den
satione sue nature que dnt in ipis vaporibus. Et
olus facta immediate argenti vna quod dnt p motu
aeris p loca venosa sub raperforata et penetrat mine
ras sulfureas causatas ex vaporibus calidis et sic.

E. signum vitrioli quod est vicius materie metallice
generatu immediate ex materia argenti vni pda et
conceptu ex dno vapore sicut et sulfures in sua resolutione
Et in eius compositione multiplicatus est calor mineralis

F. signum vapores immediate ex. Qui est vita metalli
neratos ex dno vitriolo p subactione et arsiou ipis vitrioli
Et her est pma et pma materia gnarom eius metallor
conceptor ex calore naturali vni ficationis in forma et

G. signum sulfure fmi immediate. Hece aque vne
generatu p naz ex stia vna de aque ex eius vapore
congelato totu argenti vni qd et retinatu du va
poris in ipso metallo aug est vapor.

H. signum metalla gnara ex vaporibus sui sulfuris et argenti
vni p subactione de ratione que sit extrema verissima
prima figura elementalis magi Raymundi lull
Nota q sign

I. ignem. B. Ignitas. C. Aeritas. D. Aquetias. E. terretas
F. terram. G. esse. H. forma. I. materia. L. simplitas
M. Aerem. N. composito. O. substantia. P. accidentis. Q. virtus
R. Aquam. S. operatio. T. virtutis. U. exhorat. V. motus
Sequitur Alphabeti magi Raymundi lull in pma tabula
operis maius in testamento.

A. signum dei qui est pncipiu mediu et fimo. Secunda tabula
B. Argenti vni qd stis. i. aqua
C. Sal petre. i. terra
D. Vitrioli. asozench. i. oleu
E. mestrui comit tria pda
F. Argenti fmi et clazu. i. rza alba
G. azerang quem sds. i. aqua
H. amu honoratu. i. oleu.

I. Rza mestrualis
L. terra compositi albi
M. aqua eiusdem
N. Aer eiusdem
O. terra compositi ruber
P. Aqua eiusdem
Q. Aer eiusdem
R. Igne. m. lapidis

T. calor abntichy. i. calidus et hudy tpraz
V. calor. i. calidus et hudy foris
X. calor. i. calidus et fiamus paur calor febrilis
Y. calor. i. calidus et fiamus tpraz medij
Z. calor. i. calidus et fiamus foris

forma	motu	orbis	forma	elementa	materia
intelligencia	forma	forma	forma	forma	forma
materia	motu	orbis	forma	elementa	materia
intelligencia	materia	materia	materia	materia	materia
elementa	orbis	motu	forma	elementa	materia
reli	reli	reli	reli	reli	reli
intelligencia	motus	orbis	forma	elementa	materia
elementa					
intelligencia	elementa	elementa	forma	elementa	elementa
poteria	motu	orbis	forma	elementa	materia
intelligencia	poteria	poteria	poteria	poteria	poteria
mixtio	opano	alteratio	alterformatio	alteratio	alteratio
intelligencia	motu	orbis	forma	elementa	materia
dissolutio	mixtio	mixtio	mixtio	mixtio	mixtio
intelligencia	motu	orbis	forma	elementa	materia
generatio	dissolutio	dissolutio	dissolutio	dissolutio	dissolutio
intelligencia	motu	orbis	forma	elementa	materia
colores	gradus	gradus	gradus	gradus	generatio
intelligencia	motu	orbis	forma	elementa	materia
digestio	colores	colores	colores	colores	colores
intelligencia	motu	orbis	forma	elementa	materia
perfectio ens	motus	orbis	forma	elementa	materia
intelligencia	perfectio	digestio	perfectio	perfectio	perfectio
finetatio	motu	orbis	forma	elementa	materia
intelligencia	finetatio	perfectio	finetatio	finetatio	finetatio
separatio	motus	orbis	forma separatio	elementa	materia
intelligencia	separatio	finetatio	separatio	separatio	separatio
opano	motu	orbis	forma	elementa	materia
intelligencia	opano	separatio	opano	opano	opano
venenum	motus	orbis	forma	elementa	materia
transmutatio	venenum	opano	venenum	venenum	venenum
formas	venenum	orbis	venenum	venenum	venenum
intelligencia	transformatio	venenum	transformatio	transformatio	transformatio

natura	appetitus	potentia	habitus	actus
forma	forma	forma	forma	forma
natura	appetitus	potentia	habitus	actus
matia	matia	matia	matia	matia
natura	appetitus	potentia	habitus	actus
reli	reli	reli	reli	reli
natura	appetitus	potentia	habitus	actus
elca	elca	elca	elca	elca
natura	appetitus	potentia	habitus	actus
potentia	potentia	potentia	potentia	potentia
altano	altano	mixtio	altano	altano
natura	appetitus	potentia	habitus	actus
mixtio	mixtio	dissolutio	mixtio	mixtio
natura	appetitus	potentia	habitus	actus
dissolutio	dissolutio	generatio	dissolutio	dissolutio
natura	appetitus	potentia	habitus	actus
generatio	generatio	colores	generatio	generatio
natura	appetitus	potentia	habitus	actus
colores	colores	digestio	colores	colores
natura	appetitus	potentia	habitus	actus
natura	digestio	perfectio	digestio	digestio
natura	appetitus	ens	habitus	actus
natura	perfectio	potentia	perfectio	perfectio
fermetatio	appetitus	fermetatio	potentia	actus
natura	fermetatio	potentia	separatio	fermetatio
separatio	appetitus	potentia	habitus	actus
natura	separatio	separatio	operatio	separatio
operatio	appetitus	potentia	habitus	actus
natura	operatio	operatio	venenum	operatio
venenum	appetitus	potentia	venenum	actus
venenum	appetitus	venenum	venenum	venenum
transformatio	venenum	venenum	transformatio	venenum
venenum	venenum	transformatio	transformatio	transformatio

Prode ergo in quolibet botria una libra
hy aq et una. 3. fermenti bñ et optie
purgati et foliati et heas furni cu
igelo sui pbi vna qd carbonu
possit p brachia furni tepatu ta
lore pñi ubi collora tua uasa et
fat igne. Et est hor igelu excel
lentissimu qd hic ignis nō pñi
maior quā necesse est. Tur et
apulle qñ sentiunt calore statim
soluuntur finetu. tñc liga antiqua
ad canas alebui spongia q cane
sunt aple nā alebui et bñ spisse et
ubi itat curbitas sunt stricte et il
las spogias tene grime madidas
cu aq frigida. Et solucōe gpleta ro
tinua igne et indebis ascedē totu
finetu cu aq sua et distillabit de vno
uase i aliud grime. Et cu hor igelo
apparet uides qñt quibet libra bis
distillat i die et bis i nocte et rema
net grime vna i qñ uase q qua
ti ascedu i vno vase tñ itat de
alio. Et cu sit uideb ascedē et de ste
de cu qñ igne grime indebis qñt
roē color subtilit et spissat spūs.
Et hor ē miractm hy artib. q si diu
ua distillat grime p aq ascedu
i gradu subtilitatis et aruitatis et
grime indebis pñ finetu spissa
tur q de quato talis distillatio fue
rit lenior igne erit subtilior spū
et fortitudine et igssat finetu grime
cl. 22. **H**ic ar modū tene usq ad dēre ut
duoden dies et spissat quita esse
na aq hy bñdē sit q aple nō asce
det et cu finetu fixabit et lapide
qñtet. Et cu uideris hor abo ua
se qñte sit set et lora in fumo ut bal
neo et itez statim i vna nocte sol

uet et uerū qñ gelat et hor fat be
et aple lapis manebit i dei utute
et potētia exaltat q bñ ggelari nō
poterit qñ ut oleū uideb aliqñ
spissatu. Et hic ē pñosior modū oibz
Tamē scire debes q si fermenti albi
posueris i dēre diebz ggelauerit
quita essentia sup eū eo q res nūtrū
ita et trestis et fñia ē in lūa. Et
ita cito soluit post gplemetū su
us quite eērie sit in sole. Bñ qñ
i fine gplemeti tempus nō ē dñsu
in albo et in rubro. Et deus nouit q
hic modus i effū subtilitate et tñp
bōtate autis opibz mudi ē subtilior
et melior quā qñ illas gpletas dñs
nū nō habeat quas pñy elyū mag
ni hñe nō affinat puta si hac me
dicinā gpleta uideris cu qñ metallo
et pñ hor metallū metallo q tras mu
tatio fieri sñdm pñm puta si medi
cīna ingēs lūa et lūa solū q sol utē
tur in lūa. Et gpletas i mē medi
cīna sit gpleta nō repit q iā quita
essentia q totū lapidē gpoit quo ad
eū motū et tñtū ē fixa et fñata
i finetu sibi adiuto sit q fñat tras
mutatio sñdm hor finetu. **S**ed si
ualles medicinā facē vltz sñdm mo
dū iā dñm nō opteret te facē fixo
sup aliq metallo s sup sua gpa tñ tu
cu metallo gñge nūq in hor placu
q talis fixo ē mē pñulosa longa
et rano tñ gpa ē bñ nālū et si bñ nālū
esset tñ effū ipis post gplemetū
esse nō inest tñte potētie sit habe
sit hic qñ quita essentia sup alte
ro finetoz fixat ubi cito sit fixo
et effū autis et fortis. **S**i causas
stis ut puta qñ medicinā trasmutat
me uerū dñe affinas tene te hic

et mo igitur principale tibi notu feci
Et scias q si pata dea distillat. i
 aq solius aurum p euol are miseris
 aqua leto igne et aux demm i ludo
 loco ut balneo lotamib statim in quatuor
 diebus p se soluet et her solutio est
 aurum potabile habes istas nutes
 ut in libro humane gseruationis nute
 stp. **T**usup si in isto anno sic sol
 to bi mstedo ipastamens argenti
 vnu sexies sublatu cu mtole et
 pma et auri septem et argenti vnu
 p sublatum ipastatu aliquib un
 bus semp sublatu sup feres reduce
 do fixabit inuicem i mediana pene
 trare et ungete. **I**t aliud miratu
 Si 3 vna isty auri sic p se solui po
 uet i rge lentissio octo diebus cu
 ceti paly mcury ggelaret totu in
 aux. **H**er et mirabilia snt i na etta
 me hor totu uet ex pte spūs aque
 q i solutio auri cu auro ipastabilu
 fixat. **E**t par igitur altu miste mo
 dos mineralu et vegetabilu et me
 diana alia ma bni i huc modu copo
 ne. **D**istillato lapide vegetabili
 usq i ea distillatō q tota aqua sine
 flemate sit et hor in quita nite gtm
 ge solz tur heas mtole bi ludi et
 optimi mirabry i eqli pōde et sit mste
 do poptime itura et i sole exsiccata
 et p cura carbōes sic q tibi uideat
 q tota aqstas exiuit. **E**t in sit est
 pte ity aqua ma et distilla bene le
 to igne i pncipio et i fine forti ut
 moris e i aq phoz arua et spūs
 quite esserie vitoli et romani tina
 bry q pncipali gstituit lapide mi
 neralē. mstebur et gūget in spū
 quite eene aq ardentis bi doe q spūs
 e aia lapidis vegetabit ut tibi no
 tu e. **E**t hor gtmia usq ad de re m

res putu a quita mptedo et su cu
 qst corpib gtmia distillatō quāq
 et et heas men q res tue snt optie
 exsiccate et arid anq i aqua pnaab
 sit q tota aqua sit exsiccata et spūs
 remaneat q pte. qu pte fortitudine
 ignis aq ardent gūgar et i qliber
 distillatō nouas res ipone de bes et
 cu pfereris de omia distillatōz copu
 pu distillatōis aq ardet i mptedo
 one aux m pōde ut sup dōm e i ue
 getabili p se et loca i furno qpōedo
 singula ut dōm est et tur mdebsm
 rabilia qm in decem dieb gplet to
 fixio q m simpli vegetabili m pō.
 no gplet it m p et hor e q spūs vng
 gssat alu et q spūs quite eene m
 toli e magis fixus et gssus quā spūs
 quite eene aq ardent et q etia mag
 na e gcondana m spū mtole et nāz
 auri q abo exo esdem pū. b m mne
 ralia snt i huc origine. **I**deo spūs
 mtole quity spū aq ardet i spūat
 cu et adhe fant cu cito auro ut se
 m fixat. **E**t mde m q her aortano
 e pexcelles i arte quatu ad aux
 alchimicu no tū quatu ad mntem
 medinale. **A**ddite mlti pty dpe
 m istas pncipales puta caluatoz
 solutoz et et hor totu ut spūs quite
 esserie possit bi gūgi cu pmeto et
 fererit mtras nūtanōes ut spūs
 ia quity corpi i alia opatōe fortifi
 caret p alu spū et sit fererit alia vna
 aqua et caluabat corpus et dixerit
 spū adhe et fererit alia et solue
 bat et coagulabat spū illiq aq cu p
 mto. **E**t p mto alia et soluebat et
 itm coagulabat et et sit sangume
 m se mltis diebus anqua aliquā
 mediana pduxerit. **E**t huc tibi notu
 est q huc id q ipi dū snt opatōib et mag
 imis pūlis qsiuerit huc mto me
 hori igitur o vna acoe gplet. **E**t

neceffe e har mediana ee optia q
meliora qua si p suos modos exple
ret qm in singularibz aquis pauci
sunt spūs 2 qn agut agut solu in ex
tremis et alij spūs cu illis fixan
tur 2 res grosse sit q mediana atq
aliqui erit fugitiva q spūs nō sūt
i intus fineti s i extremis ubi spūs
spiritu nō pnt fixari iō uī. Et sit
fīa fixa p rede p solutoz p se i
balneo ut don e in vegetabilis. Et
stedi qn hī lapis ex mixtis nō p
ut va ato p se sit vegetabilis ta
me nō solut quā mineralis p se
aliquos 2 etia p fixa cōes ut me
diana plus penetret. Dñ mediana
bene penetrat 2 fixa. est q bñ nō
mutat 2 de quāto ply penetrat
cūq corpibz quātū 2 erit manus
elixir. S ut oia bñissie mō mīhi
possibile tibi stiba stare debes q p
plūbo p hōz exolit qda oleū auri
coloris ut qsi cū quo si lapide mine
rale ut mixtu ut aiale post fixa
tione pma subliaueris itbz aut
q tuor diebz exsiccabit te ab oī la
bore solutōm 2 coagulatōm.
Pano e q hor e oleū oculū q fa
it mediana penetrabile adabile
quātibile oībz corpibz 2 augmetat
eig effmū ulimodu sit q i mudo
i hor ferrig eo nō est. Inde mi
rabilia dico q oībz antiquis p hōz
i credibilia foret s q si stūis hor
bñ ab aqenare separe 2 laborantibz
i mō mixtōis iā dato potis i 30
diebz lapide p pñe. Hor aut oleū
nō e mō i vegetabili p se qn p
lucēs ibi 2 coagulatōes ut dñ
est cū sūt tamen si p hōz subliato
ibi credo tūctāz lapidis mīti am

phari. Nō pnto aatāoēs esse q
i ista pua cedula tibi nō declaravi. Et
re q ex ea itentū laudas dñ. Amē
Bñden sit dulce nome dñi nri ihu
xpi 2 dulcissime nome i gis marie ma
tris eig ietm 2 ultra. Amē
Explūe epta aatāoēs lapidis bñ
māgistri raymundi de isula ma
ritima. Nissa Regi Subento

Dulcificatio aquarū
Be medullas alia
fir. et cetera nōne a
et lēto igne distilla
māgistm aquam
collige: et m ea ex
suscipiam: et si opor
eo vngat ignitas
Colligatio vni
Be sanguinem h
et sēpēs distilla
aqua vngt for
tūti pone: et s
tali nōuo: et d
Per sēpēs distilla
Daurada sēpēs f
Dion. 12 de bonay
fontana. et mol n
pux meru hō tōr
bulla per spū de
de aquilla ay gna
e a pōp hōu polu
mureto sūo la tūla
la tūla sūo lo fōch
sē dōrmell pūg
fōr: i fōrtitū
de pell de pōr: e
delay gna fōr: e
de fontana iō
Be aqua fōr
Alum de tēpā
oīpment
viduol. Intuol
salatmōmā
pūlūgēnt or dñ
Per sēmentar lo
Regola pūada e
salatmōmāy rē
pūda vna pōr: a
e ligatōs hō ab m
tās les pēcēt: e lū
e quātū volēas m
tām les pēcēt del p
pōr: e pōlūmā: e
dall. fōch a pūg a
tām lo fōm lo fōr
pūa mēne lo fōch
Jo. hōrō:

Dulcificatio cuiuslibet corporis duri

Re medullas aliauz aialis auguqz
sit. et cete noue an. et misce simul
et lento igne distilla p statū sabuli
mūdissimū. aquam clarari. et istā
collige: et in ea extingue corpū dūz
fūsum: et si oportuerit extingue in
eo vngas ignitas.

Mollificatio Vitri et nerui attacti

Re sanguinem hūanūz vel porcinū
et sepiēs distilla p alembrat: de qua
aqua vnge fortit nerui: et vitū
tūtu pone: et sanabit mebru auy
tali neruo: et vitū mollificabit

Per saber distillare lor de vna tassa

Daurada senza fondre la tassa
pren. 1.3 de borax. et 3.1. de argua de
fontana. et mol molt be lo borax. e
pux meren ho tor dmo vna olla. e
bulla per spay de vna hora. e pux
de aquella argua nullau la tassa
e a prop huan poluora de soffre: e
meren lo sus la tassa: puis meten
la tassa sub lo foeh de carbo. ro fia
be vermell pux lauras ab laygua
fort: e frocturas fort ab vna laygua
de pell de porch: e tor lor tira al fons
delaygua fort. et robalo ab argua fort
de fontana. et

Re aqua fort

Alum de torcha .3.

orpiment .2.

viduol .3.

salarmomach .3.

piducuzent et distillent

Per sementar lor

Ragiola picada e passada. q. parte
sal communabon recuita picada e pas
pada vna part. a prop vmagre fort
e ligaras lor ab coure fi: pux terou
ras les peres: e langar los has al vmagre
e quant volkas romponre lo siment
tran les peres del vmagre: e firas un
postre de poluora: e altre deles peres et
dall foeh apoch a poch rostampo multipli
cant lo fms lo fornell sia blmch de dmo
pux meren lo foeh temprat et sia p.
36. hores:—

... de borax. et 3.1. de argua de
fontana. et mol molt be lo borax. e
pux meren ho tor dmo vna olla. e
bulla per spay de vna hora. e pux
de aquella argua nullau la tassa
e a prop huan poluora de soffre: e
meren lo sus la tassa: puis meten
la tassa sub lo foeh de carbo. ro fia
be vermell pux lauras ab laygua
fort: e frocturas fort ab vna laygua
de pell de porch: e tor lor tira al fons
delaygua fort. et robalo ab argua fort
de fontana. et

... de borax. et 3.1. de argua de
fontana. et mol molt be lo borax. e
pux meren ho tor dmo vna olla. e
bulla per spay de vna hora. e pux
de aquella argua nullau la tassa
e a prop huan poluora de soffre: e
meren lo sus la tassa: puis meten
la tassa sub lo foeh de carbo. ro fia
be vermell pux lauras ab laygua
fort: e frocturas fort ab vna laygua
de pell de porch: e tor lor tira al fons
delaygua fort. et robalo ab argua fort
de fontana. et

Ad indurandum ferru: adeo ut possit cum eo alia ferru madi ut lignum.

Accipe ferru in forma ensis vel gladij seu alius forme conuersu et anteq temperet in aqua: sex viabus in assingia porci mastuli et anseris equalit mixtis intingat: et quanto plus tanto melius: et qualibet vice desiccetur in igne: et caueat faber: ne ferru illud aquam tangat: donec ut supradictu est ferru totiens in dictis assingis intingat: —

Item ad indurandu ferrum.

Ad indurandu ferru itaq madi dat et corrodificet. R. Vermes terre: qui inueniuntur in tra du fodit terra vel arat: et tantu de rafano. et bene pistent: et p panis eoz succus extorqueat: et quilibet sepe ratum de perse: dem misce simul tantu olei olue quantu est quarta pars illoz succoru: deinde ferru ignitu exigue in dictis succis: et operabit mirabiliter.

Aliud experimentu de ferro adide.

R. succu radicis falsis et succu rafani an. et in dictis succis tempera ferru et videbis mirabilia.

Ad diuidendum Luna a stagno.

R. ferru limatu inuoluat pice greta molliora ad ignem misce luna fusa cu isto ferro: et stagnum adheret et luna sola remaneat.

Ad capiendas aues

Ad capiendu aues cu manibus Accipe frumentu positu in fete vniu: et in acuta mixtu: et minutu asperge in loco auiu de quo si aues comedunt de illo loco volare no poterunt.

Ad gram et Amorem

Dens lupi aut pellis eig aut ondy. qd lupi portans facit pssoru successum. et amicitiam seu gratiam magnatu puocat et induit.

Ad componendu lazuru

R. salis armoniaci parte vna breidis cris duas. contete opte pone mst et imbibe ad modu paste cu oleo tartari pone in ampulla vitri lutata bn et bn clausa pone in furno pans postq pans abstractus est. per .6. dies: et inuenies tuc eu optu apatu.

Quomodo fit azurum ex plumbo

R. plumbu: et lamina eu subtilit: et pone in olla bn sigillata m grappas vne in vinacia p. 14. dies et aperit et inuenies florem qdca ipm zade. et sua quia azurum est. zedue ut p in vinacia easdem laminas quopz omes in azurum conuertant.

Ad scribendu lras aureas cu calamo

R. gum arabia. et dissolue in aqua bn. et sic modicu de guma: et cu ista q mole materia usquo remaneat spissa aliqte. cu postea adde de succato caduto ad vi. pannellos: quantu sut duo grana arabis: et tunc mole optime: et mcor porit. deinde mte satis de caq clara: et leuet ma bn. cu digito: or sine paulate aqua. et distute digitu ne aliqnd ei adherat de o. postea leuet eue aqua vsp videas mouere o. et ite mte de noua aqua: et sic facies tribz vel quor viabz: ut gum in illis aquis soluat et sepe a o. et materia scitabit: que fuerit mude in mto. Et qn voluis opari accipe modicu de dta materia et dissolue aut distempera cu aqua gumata: et stribe quod volueris: —

Ad fare le tre doro

Togli del cristallo fino: et tritalo bn
e poi togly delacqua dela gomma ara
arabica: et dela chiara d'ouo: et
distemperala questo cristallo con qsta
acqua de gomma et con questa chia
ra d'ouo: tanto chel corea con la
penna: como fa lo maestro: et poi
seme quello che tu voy: et poi la
falo seccare: et poi togly con lore
et seccalo su questa tra: tu haueray
le tre doro.

Se tu voy hauer le tre d'argento

Togli delo argento: et seccalo sop
queste tra: tu haueray le tre
de argento: questo e prouato.

Ad ponendum aurum. Accipe
gypsum bene tritu: et terze cu
colla tartari: et aduige modicu
de floze lache: et pone in carta
vbi vis ponere aurum: et pmitte
bene scicare. hoc facto prius ra
de bene cum cultello: deinde pone
sup dictu gypsum aquam claram:
subtilissime cum penello: et statim
pone aurum: et pmitte scicare bn.
hoc scitatu: polias in lapide ama
riste: vel cum dente lupi vel canis
vel vrsi: et sic videbis optime
aurum.

Per fare colore in azzurro. Togli
serusa: con vno pochissimo de ma
bruo bene macinato.

A traze via le tre. El poluere
d'osso biancho: e gesso. oz. ij. e pista
lo subtilmente: et distemperalo
con vno torlo d'ouo: et vngi sop
le tre: e po lassa seccare: et quando
e seco: radilo con vno rempatoro
piamente: et remaneza netta
la carta.

A fare bono azzurro ultramarino

Togli argento fino: oz. i. et aise
do fino. oz. i. et salnitro. oz. m.
et litargio de piombo. oz. m. et
lapis lazuli. oz. m. et mette ogn
cosa in vna peza delmo sottile:
et togly delo aceto: et mettelo in
vno bocaleto de aceto: dala a do
in su: e bussa spisso d'intorno: et
po togly la dicta peza onde in
ay menudo dentro quelle cose: et
ligale bene: et fa chela stiga
bene amoglia in questo aceto
el trzo: et metti dentro in qsto
bocaleto quatro bastoncelli: et
fa vna bona fossa sotto a rza
vno brazo: et metti dentro el
bocaleto: et vuotelo bene: che
no refreda de sopra: et poi mette
de intorno delo ledame forte: et
lassalo stare. 30. dy: poi toglylo fora:
et haueray azzurro fino.

A lauare lo azzurro ultramarino
prima togly lapis lazuli. lb. i.
et lauato bene con lissia calda
porricha volte: poi lassala bene
con vno panno: poi che la sia scita
mettela in vna pignatella noua
et mettila al fuoco: et soffia bn
tanto che la preta sia bene mfo
rata: et poi si la mette in su lo a
reto distillato in vna stucella: et
po cauela fora: et mettelam in vna
stucella: et lassala bene scicare:
ala vmbra: et poi la pista bene
in vno mortaro de bronzo: et
poi si la tamisa fora per vna
peza bene sottile: in vno vasso
bene scitatu: ad cio che la poluere
non possa mischiare fora: et poi trita
la dicta poluere subtilmente suso

vna preta de porfido o vo seperi-
tina. con questo aceto. che tu la
mortasti: che sia ben sottile. et
poy la mette in due sotelle. a
sugare: che siano de preta mui-
riata: et lassalo daze al fondo
et poy togli vna spongia ben
netta. et nasugandola de sopra
ua: et poy lassala seccare la dta
poluora allombra: et quando
e bene secca: spoluezigalo sottil-
mente. po fa lo pastillo seque-
te. **A fare lo pastillo.** primo togli
sey oz. de raga di pmo. oz. m. de
mastice integro. oz. m. de cera
nona. et tagliela sottile: et poy
togli vna barattella de tra: et
munita: et mettelasus le
brase. apresso al focho: et mette-
gle pama la vasa dentro: et
lassala bene distare. continuamete
messedando con vna spatola de
legno: et po mette lo mastice
et lassalo bene distare con le
altre rose. et quando le predte
rose sono bene distate et dis-
colate: habby apparecchiato
vno bacile mezzo de aqua:
monda. et habbi vna peza
sopra questo bacile: et cola
le predte rose in lacqua gusa
per questa peza. et struola
bene fora dela dta peza. et
quando in lay bene struata.
togli quella coladura che e mlo dco
bacile in tre mane: et fane vno pa-
stillo. ad modo de vno pane. sempre
menando per mano. et spesso vnge
le mano de oglio de semenza delmo:
et mena tanto questo pastillo pmano.
quel vegna humile a modo de cera.

et che se tre humilmente bene:
caldo. Et facto questo. togli la
poluere de lapia lazuli. et debe-
la bene mrozporare. in questo pa-
stillo a pocho a pocho. sempre me-
mando el dicto pastillo per mano:
et pur vngendo te le mane aloma-
volta. del dicto oglio. Et quando in
lay bene mrozporato. mette qsto
pastillo in vna sudella de preta
munita: et vnge la sutella del
dicto oglio: et lassala stare el dicto pa-
stillo nella dta sutella per otto di.
Et quando in voy trahere el dicto
azuro fora del dicto pastillo: togli
vna piatena de perca: che sia in-
unita: et vno pocho pozuta. no
e aupa. et habi doy pastanelli: ch
siano longi vna spanna. et grossi
come e doue volte el diuogrosso de
la mano. et mette vno pocho de
lixima dolce che sia remda in la
dicta piadena. doue e el dicto pastillo
con la dta lixia no e si e del
tempo del inuerno. no. si e del tpo
destate fa. con lacqua fresca che
sia chiara e bella. et quando in
vay tra fora vno pocho del
azuro: buttalo in vna sudella
de tra. che sia munita: et
nisi fa per soy o otto sudelle ad-
uungendo a pocho a pocho dela q
o dela dta lixia: per fin che in
la togli fora del dicto pastillo: et
si lo butta de vna sutella in lalt
roghendo el piu fino: tanto ch in
lo reduce in tre ceue. no e in
tre maynere. et de tre rayone.
vna seta piu fino: laltre meno
fino. et laltre meno fino: et vni
haueray el mo azuro conphito: —

A lura
fa sempre
tada. et
sempre ch
caldo o
dane m
biancho.
A fare la
Togli el
bene lo ac
et quando
sotile. al
con la l
vada for
quello ch
questo e
Como se
Togli de
pamo bu
no nella
azuro m
haueray
vray.
Tempera
marmo a
Primo tog
peralo su
con lacqua
vna gutta
lo in lo m
de seuerze
Ad floren
Togli pocho
de blaccha
et poy de q
ridare lo
nisi se fa.
Ad temper
vay lauo
de lacqua
tempera l

104
A lauare l'azuro o vno ad mundarlo.
fa sempre con l'acqua chiara pocho
calda. et poi con la fredda. et guarda
sempre che no lauasse con la rano
caldo. o no con acqua forte. et li
deue mettere vno pocho de mele
biancho.

A fare l'azuro d'alama.
Togli el rosso del ouo. et trita
bene lo azuro con lo rosso del ouo
et quando e bene ben trito et
spitale al tuo modo. laualo bene
con la liscia tanto che lo rosore
vada fora. et poi l'adopera in
quello che tu voy. et piace. et
questo e prouato.

Contro se l'azuro d'alama.
Togli dela schiuma che rone lo
panno biancho: quando se tenga
no nella caldara: laua lo dicto
azuro con questa schiuma et
haueray si bello colore como
voray.

Tempera bona alo azuro d'alama.
marino a seruire con penna.
Primo togli lo azuro: et distem-
peralo suso la preta serpentina.
con l'acqua de gomma. et poi togli
vna gutta de rosso douo. et mette
lo in lo tuo ormicello: et fa fino
de seruire con penna.

Ad floren azuro de zaffano.
Togli pocho de zaffano. et pocho
de blaccha. et distempera insieme
et poi de quello colore poi inflo-
ridare lo azuro posto in tazza. et
vsi se fa.

*Ad temperare lo azuro quando
voy lauare con penna.* Togli
de l'acqua de gomma arabica. et
tempera l'azuro con essa. et qn

fy la dicta acqua. laua la dicta
goma con vno pocho de acqua
tepidia: et quando e chiara: togli
de l'acqua similmente tepida: et
mettene nella dicta gomma: et fa
che sia como se apucha el mele
al piume: vni sia temperata.
Contro se fa el anabrio. Togli
argento vno: et sulfo ben trito
et ponelo in vna ampolla de
vetro. per modo che la sexta pte
sia sulfo. et la septima sia argento
vno. et poi piglia roeta: et stizzo
de cavallo. et mesthila insieme
et impasta la ampolla per modo
che della ampolla no para fino
lo percussu del quale possa respi-
rare: et mettelà nella fornace.
fin che lo fumo mistha rosso per lo
respirando: et toglielo del focho et
lassalo zefredare. et sera bono gi-
nabrio.

Quando vogli se fiorire con loro.
Togli vna quantita de quello oro
fino battuto: et togli del mele
et mamma insieme col porfido.
como se fa el colore: et poi togli
vno pocho de acqua calda. et mestla
lo insieme: loro va tutto al fondo
et quando lo voy adoperare: re-
pera quello oro con la chiara et
con la gomma. et lauora: et e bono
a fiorire.

Ad fare la purpurema. Togli
sale armoniaco. stagno: argento
vno: et sulfo an. onze. ij. et
fa como del anabrio.

Ad fare el verismo bono. Togli
del verismo. et raspalo o taglia
lo minuto: o radelo con lo vitro.
et poi mettilo in vna pignatella

mutuata: et poy mettili tanta
urina: che copra el ligno stazzamete
et poy li mette tanta liscia que sia
meza la pignata: no e che sia bene
forte: et poy limpie de aceto: et met
tela al focho: et lassalo boghere tato
che tale la mitate del trizo: et poy
li butta dentro mezza onza de goma
arabica: che sia trita: et lassalo in
lare el trizo dela pignata: et poy
li mette alumine de rocha che sia
trita: tanto quanto voy piu chiaro
e mettere piu alumine de rocha:
et cosi per lo contrario: et poy las
salo stare tanto al focho che tu
dissi vna pr m: et poy toglia via
et e fatto.

A fare verde fmo Togli del verde
ramo: et macinalo con aceto: et
mettili vno pocho de zaffarano: et
tempera lo dicto colore con lo rosso
del ouo ben zotto quando voy mettere
in libro.

**Acqua con la quale voy tingere
verde vno cavallo o cane: et e co
lore durabile** Togli ropozosa. lb
ij. ben poluerizato: et distillalo p
l'olambicho: prima aqua ad hor
nichil operat: et quella serua. la
quale tu voy et fuala reclusa in
vna ampolla: et vale p quello ch
e dicto. et con quella voy struere
in carta.

per fare colore marnato Togli
la ceruica con vno pocho de rina
bruo: ben trito et macinato et fa
fmo.

**Ad trare via le tre dela carta
senza ferro** Togli del succo deli
limoni: et bagna vna spugna in
lo dicto succo: et frega bene su per

la tra: et seza de tratta fora et
si li poray struere de nouo quello
che voray.

A trare el succo dela carta Togli
de gesso be trito: et pone primo
vna peza biancha sopra la carta
con la poluora del gesso: et chiude
el libro stretto.

A trare loglio dela carta fa come
de fermenti o della paglia delle
faue: pone questa tepida nella carta
doue e cascato el oglio o grasso: et
lassalo stare vn di et vna nocte
o piu piu o meno como e necessario
stringendo el libro forte.

Ad idem Togli ossa de caprone
arso in focho tanto che sia bene
biancho: et poluerizalo bene stutile
et ponelo sopra loglio bene stut
lissimo: et poy stringe bene lo
libro in lo vnculo per sparo de
hoze. xij. et infra fora loglio.

**Quando fosse arsa et arumchiata
la carta** pone vna peza ba
gnata sopra la carta arsa dela
vna banda e l'altra. fin che la carta
sia humida: et poy leua le petze
exordendo la carta. poy stringe
et firma el libro che la carta sia
bene stesa.

Quando la carta fosse bagnata
Togli dela calina vna doue e cas
cata lacqua: et chiude el libro su
lacqua e fresca. Et si fosse seccata.
bagna la carta vn pocho con peza
biancha: poy ponela la calina.

A lauare carta de vno dela carta
pone vna peza biancha bagnata
sopra la carta. et poy pone del gesso
puluerizato tepido: et poy peza biancha
et poy gesso. et stringe el libro.

Ad idem Togli
lo molto bene
fatto: et qua
meglio: po
chiata: et q
laualo molto
seccare: et p
la chiata del
carta: et poy
chiata: et m
e del'altra

Mediana
R. lb. ij. q.
to: et lb. ij.
et marmale
sieme: et fa
porato con ac
poy mittelo in
lo forno a des
tira fora: et
bene: et poy
mare: et qua

Ad idem
R. lb. ij. tre bo
sis: parte: et
parte: et m
et pone in b
tata: et cope
lo carbone: b
et che la ma
parera oglio.
vna parte da
et mescolalo
poy lo tira fora

Ad temperare el mabrio molto
bene. Togly el cinabrio: et trita
lo molto bene: et subtilmente cos-
suto: et quanto e piu trito: e
meglio: poi tritalo con lacqua
chiara: et quando il e ben trito:
laualo molto bene: et poi lassalo
seccare: et poi lo distempera co
la chiara del ouo: et lassalo mar-
care: et poi butta via quella
chiara: et metteglime delaltra
e delaltra

Medicina ad rubu

R. lb. i. a. ci. lb. i. de sale spara-
to: et lb. ij. de vitriolo romano.
et marmalo molto bene in-
sieme. et fa che sia bene inci-
porato con aceto et orina: et
poi mittelo in vna pignata in
lo forno a desiccare: et poi lo
tira fora: et rema marmalo molto
bene: et poi lo mitte a subli-
mare: et questo faray tre volte:.

Ad idem

R. q. ij. tre volte sublimato ut
sas. partes. iij. sale armoniaco
parte. i. et marmalo insieme:
et pone in vna bona bene lu-
tata: et coperta. et ponela fra
lo carbone bene acceso a cosere
et che la materia sia fusa: ch
parera oglio. Et da poi pone
vna parte da quello che tu voy
et mesclalo prestamente: et
poi lo tira fora.

Ad faciendum agurum pferuz

Reape lapidis lazuli in feustea
contiti lb. i. et pone ad ignem
ceratoriū donec dicti lapides
videantur igni tūc proice ipos
in vas aceto fortissimo plenuz.
et permittit refrigerare perse.
quia tūc seperatur sex et terre-
streitas ab azuro. Demde tere
in mortario cupreo. dictos la-
pides. Demde super porfidum
contere in puluerem subtilis-
simū: quasi sine tactu. Iterū
reape. 3. 4. pias gtere: et tan-
tundem de rassa pmi. et tantūde
de trebentina. et de cera vnaas
duas. et trita bene pitem et rassa.
tūc imitte olle noue vitreate de
oleo lini vsq. quo cooperiat fundū.
et expone igni: quod cū feruere
incipit: incorpora puluerem pias
et rase: et ceram minutatam. et
demde trebentīnam. et cū feruet
agita cum baculo. Tūc habeas
vas plenu aqua feruenti: sup
aug oreficiū extendas panum
lineū mūdū. In quem proicias
totam illam incorporationem.
et permittit stare donec poteris
aquam palpare: sed quanto calidior
tanto melior: tūc comprime dictū
panū cum confectioe. Ita q. qd
exit de petra cadat in aqua: quod
est pars subtilis: grossa aut in pano
remanet. demde duc pastam illam
per mang. mungendo cū oleo lini
parū. Demde incorpora puluerem
lazuri super porfidū extende cum
dicta massa: et permittit stare per
quatuor dies. Cum vero voles

azurum extrahere: habeas vas vitreatum et impone modicum de aqua tepida: et duc pastillum per manus: et aqua efficitur velut celum serenum. tunc porce in aliud vas mundum: et iterum facias sic usque ad quinque vices. Et illud est primum lazurum et et distingue per quinque reiterationes. Et sic 3.^m quoz omz qd nobilius

Ad rodendum ferru

R Salis natri lon. 3. m. Salis cois 3. 4. Tartari albi 3. 4. Aluminis roche 3. 4. Viridis cris 3. 3. et auripigmenti 3. 3. Salis armoniac 3. 2. Viridoli romani 3. quat tevant in mortario valde mudo: ita q nulla punctiositas misce. Cribellentur dicti pulueres: et ponant in olla vitreata et tersa: cu libris vii. aque dulcis. et dum requiescit totum simul agitur cum baculo mudo. usque quo consumatur pars tertia aque. deinde condatur in vase vitreo: et opturet valde sagaciter ne respiret. et de dicta aqua huiusmodi ferru tepefactum bene politum est.

Colla fortis que non timet aqua

R cornu cervi: et aliquantulum terigule amque: et pice navale et huiusmodi ferri an: et simul tere: et confice cu albumine oui: et aliquantulum mellis ad igne et unge quod vis: et non timebit aquam.

Ad mollicicare el cristallo et dazeli che colore tu voy

Piglia sanguine de hircu vecchio nutrito per. 14. di de foglia de elera. et libra. 5. de sanguine de oca. et 3. 2. de morcha degli 3. 1. de aceto forte. 3. 5. de sale gema. 3. 2. de alumine de rocha. 3. 1. de allume stalla: et tutte queste cose falle boghere insieme. et mettelidentro lo cristallo che tu voy mollicicare et lassalo stare p. di. 7. et poi li poi dare colore ch a te piatza. Et quando lo voray trarlo de qto loco oue e stato. timeto et mollicicato: metteraylo in acqua fredda. et deventaro duro come da primo era. et poraylo polire a tua tua voluntate.

Ad tingere lo cristallo de colore

La tintura dello cristallo se fa rossi fa vno capitello de cendra de sarmiento de vite et de cinere de zero: et de calina viua: et falla boghere allo foro tanto ch torne allo terzo: et con la terza parte distempera lo colore ch tu voi dare allo cristallo et si come e stato de sopra.

Ad dissoluendum Cristallu

Solutu cristallu si ponat in aqua resoluta ex tartaro: calce: sale: et aliis roche. Et hec eadem aqua delet maculas faciei: et reddit eam mirabiliter pulchram: =

De compositione
lithiorum de
composita in m
versibus

filii doctrinam tu
Sumus thosauri
hanc amplexari
Vincula dissolue
Primum Alchimia
Quosvis auctores
her fallit philtos a
Que soluit mias
her ars optat a pl
Quos deus accipiat
her ars est cara breui
Et complementum da
At hanc posat con
hanc aptant plura
Illi nec similis est rei
Nec confenenda ne
hanc tu fixare del
Sic ut confendar
Disipa rem capre
Lentem extrahit
Aspera res lene
Que dum calcit
Sed dum fixatur
hanc terti vml
Oma que iugit
Et cum sit fixum
hec rei aptat
hec rei fixat
Dantq: res mor
hec rei est acti d
Simplex corrosus
Iguem si sper me
Intrans tunc egre
Regnare pressos
huius arti forma
hec attinet na

**De compositione lapidis phi-
losophorum. doctrina elegans
composita in manuscriptis centum
versibus**

fili doctrinam tibi nunc porrigo bina
Sumus thesaurum tene meti dat foris aut
hanc amplexare tibi ne dñet amari
Vincula dissolue sapientia dicta tenet
Primitus alchimia discas discasq; pillas
Quosvis auctores capies quoque res et honores
Hec fallit stultos ars p probleumata mltos
Que soluit metes virtute dei sapientes
Hec ars optat a pluribus his vō datur
Quos deus acceptat dū tali munere sapit
Hec ars est cara brevis atq; levis quoq; rara
Et complementum dat hī versibus tibi centū
Ars vnam posat rem quā quivis vñ nosat
Hanc aptant plura res res est hec in vna
Illi ner similis est res precio quoq; vilis
Ner continenda nā pñat illa stipeda
Hanc tu fixare debes et in igne domare
Sic vt conscendat et rursus ad infima redat
Discipa rem capta pñt hanc pñt sansapna
Lentet extractam sic massa continere frāg
Aspera res levis que fit basis in amens
Que dum calcatur in a doctis adamatur
Sed dum fixatur hec res et in igne moratur
Hanc tegit umbra rez substantia quinta
Omnia que iungit si fundit oīa fundit
Et cum sit fixum nō suscipit hoc nisi fixū
hec res aptat si se siccata rigatur
hec res siccatur si cum rebus associatur
Danq; velut montes rēones rēq; fontes
hec res est acta dū fir pulvis sine tactu
Simplex corrosus subtilis erit pñtiosus
Ignem si spernit nec ad sublimia vergit
Intrans tūc egza nā corpora reddit aleg
Regnare pñtios facit atq; reābere fossas
huic arti forma mūdi est rectissima norma
hec attentet natura in omni tenet

Que non festine sed temporis ordine sine
Limphe lunone rēaz coniungit et ignem
Mistura fragili res quita supueit illi
Que iubet mēcare mistura quā variare
Debet fermentū p cōsimile specierum
Consurgit nullus vñq sine semine fructus
Nec fit maturus quisq sine semine fructus
Vñta nascunt substantia fert et vñum
Sunt ex reliquo corruptio si fit in illo
Semina sūt rez sed fermentū specierū
Nil fermentat vel si locū ille negatur
Quem vult mistura dāns fermento sua iura
In qua dū morit semine fructū dare fert
Sic abas in stomacho fermentū suscipit mēto
quod purū est et idem p mēbra capiat et idem
Semen et humanū purū de sanguine natū
Rembus extractū matricis cellula supnat
femineo iūctū ai semine fit velut vñū
Tunc calor innatus primū de patib huius
Extremis format pelle post minima normat
Mestruis hūc pasit donec sug exinis assit
fermentūq; rei res est sed pneumate rei
Vult proprio sine quo nil fermentat ab illo
pneuma fermenti iūctū ai pneumate misti
Indudit pellis vñtis sua proferit vt illis
Ars pro pelle petit dū natura sequit vas
Opus metallinū p semine qd caput mēto
Qui celū voluit pbleumata mēta resbluit
Corpora que fingit fluxū res fixa restringit
Nam durat minime qd pmanet absq quiete
Si tria defendis tūc omē volatile pñdis
Illud siccatur hec soluit hec q domatur
hec sunt que fingit qd substat qd q tngit
Ars aut natura hmfam rebus extrahit extra
hec sūt secreta que gaudebit sine meta
Quatuor ex vna sūt et quatuor vñum
Dum corrūpant simul hec ars exapit vñū
Quod bene purgat format ventre locat
Huic natura dat duplex et multiplicat
Vt sublimatus ops capitis limpha solutus
Quale sit vt tantū pñt et post respice quantū

inside

Quale pectus medius patiens vult claudere sacra
 Que rite fixate sursum mittunt simul a se
 pulvis bullitus celum sit bene textus
 Soluitur exhaustus lapidesat vult q' huius
 Tartarei fundi queat ut pars munda mundi
 Quod manat est fixu dum transit est in lyxu
 Suscitatur hoc rursus seruant huc hec d' m' r' s' u
 Siccant vel stringunt limphas g'ra q' s' u
 Non forma est ut vas vel forma
 Quoz vnu ex reliquo nasci quoda
 Iungit dulcorat fmdit purgatq' deo rat
 Sese consurgit sine se nuq' q' resurgit
 Surgere qd posat flama fomenta deponat
 Arce sur lapides magnos p'z mde minores
 Vrentur quoz et noia nostate debes
 Est sua magna moles et sp'us munda ples
 Sordibus extensa flamaq' formit mersa
 Ethere mollesat male putet m' v' lapidesat
 Rem simile nescit reperit m' arbore cresat
 filius extat aius re contentus q' quantus
 Suscipit ut prompte tandem lateat volono re
 Quodlibet istoz nome gestare duoru
 Maxima vis quoz valer atri plus alioz
 Vmicit magnus lapis hisq' loone fragris
 Du se consumit aptat spargitq' resimut
 Vires obstandi sibi p'ntitq' et famulandi
 Qualia bis vna latitant parat q' bma
 Rezu dum vna latitant parant q' bma
 hinc duo sur vnu conuertit du tenet vnu
 panditur occulte qd her reliqua manifeste
 Ars complementu sibi versib' hystape vnu

Quomodo herazius conuertit
 In veram Lunam

Calacitute
 herazius verissima luna sit
 morificante suos viuificat modulos
 Nulla dyagridi vis est breuitate poteti
 Accumulare valens mercurium fluidu
 Optinet id fulfur rectu cu lacte capno
 Vaccino q' immis qn caput sperem
 per fiat vnda salis muerfa vel sonata
 lacte seu fuit cu capno fit ei
 Est fons in limis aug later agnus i ymjs
 Euolat in p'mis msi clausis vndiq' rimjs
 Ex prima vena pars totis surgit arena
 Tempora post sena p'sut suscepta venera
 post hieme flantes fortes reuere gigantes
 Quos sup'astantes flatu perennit elefantel
 Si bene contrite: qd gignit est aqua bite
 Et corpus mite purget demiq' vite
 Effiat g'ra p'rio sudore venatu
 Redditur albatu corp' pus obrebebratu
 Assequit' vnti cu p'se sit bene lotum
 Et fuerit potu qd standit ad ethera totu
 hinc perza diuina fluit alba q' mde ruzina
 Nostra nempe mina vna est elata carina
 Exaltatus ego terre sup oia dego
 Non mea scripta nego serues ea que
 Versus hermetis
 sup lapide phoz

Cui lego

De luto sapientie qu
 de eam renacem: et
 et puluerem eam: et
 puluerem eam: et
 vbi sunt alba ouoz
 puluerem: et
 fit: cu ea mungat
 sitata in p'ma: et
 Quomodo fit
 de sanguine has
 vnde: et: 6. tb. aqu
 misce et distemp
 p' filiu distilla:
 et ibidem dimi
 vnde: et: aq.
 q'moniam.
 N. m. d. Modus compos
 san. sidi. Accipe laminas
 vni. an. quatuor digitoz
 compositione: fac
 calce vna et sale
 ampe vas terreu
 dras laminas: qu
 vbi radij solares
 m'pholomig' orat
 calido: et ponas
 acen forte ex v
 fatis ex quibus
 vel paleas oder
 toze sitos in tant
 superastendant a
 digitoz: et suspi
 m dato vase: ne
 vel ponas eas su
 mo sitis: seu p
 cooperi dictas lam
 seu palea: du m
 liquece seu comp
 et ita continuat
 ponendo sup rater
 vas plenum sit
 optime claudere

De luv sapientie qualiter fieri debet

Et etiam tenacem: et fac ipsam bene sicari
et pulveriza eam: et fac ipsam subtiliter
pulverizatam: et compone cum aqua
ubi sunt albiua ouora: et sterzans equinu
pulverizatu: et mista et contemptata
fit: cu ea mungat vas bis vel ter de-
siccata in pma: et 2. tunica.

Quomodo fit sal Azmomaui.

Be sanguine has .lb. i. et .2. lb. salis
cis: et .6. lb. aque cis: et oia sunt
misce et distempera. et postmodum
p filtru distilla: postea pone ad igne
et ibidem dimittas donec recedat
vniuersitas aque. et remanebit sal
azmomaui.

Modus compositionis vridis eris
Accipe laminas creas latitudinis
quatuor digitorum: quas vngas cu
compositione facta ex aceto forti.
calce viua et sale armomaui: et
accipe vas terreu in quo pones
dras laminas: quod vas stet in loco
ubi radi solares ipm tanguant: et
nichilominus aranda vas fimo ajno
calido: et ponas in eodem vase
aceti forte ex vmo rubeo: et de vius
ficus ex quibus expressum est vinu
vel paleas ordei: vel ramos sarne
toze sicos in tanta quantitate vt
superascendant acetu p duos vel tres
digitos: et suspendas dictas laminas
in dicto vase: ne tanguant acetum.
vel ponas eas super predictis rae-
mis siccis: seu palea ordei: et deinde
cooperi dictas laminas alijs raeemis
seu palea: du in lamina vnde sit
liquore seu compositione predicta.
et ita continuabis: laminas vntas
ponendo sup raeemis seu palea donec
vas plenum sit: deinde cooperi et
optime claude vas. et dimittas stare

sic per horas .24. Et postea aperto
vase et extractis laminis: abra de
et recollige es vride in aliquo vase
terreo vniato. Et ita continuabis
donec habueris bonam quantitate
dicti vridis eris: quam quantitate
vridis eris cum aceto et vrina re-
duces in formam vnguenti: et
repones in sacculo ex corio arietino
bene comprimendo et implendo: et
superpositu pondere repones ad sole
ad desiccandum voluendo sacculum
continue ad solem vt vndus optime
desicet: Et cu desicatu fuerit vn
ad solem: habebis tuum vride es
perfectum

**Inapit tractatus lapidum preciosorum
et mercuriorum**

Mediana ad album

Opus ad album. Be artemia auripigmeti
et tactari añ et mole quodlibet p se
et post modum mitte mst ea. et accipe
3. pres venetis. et 1. lunc. et funde
mst. cu aut fuerit fusa pice vnam
partem istius pulvis sup dñ et for
titer volue cu quoda avelazi ficeo.
Deinde accipe de sale rubeo quod
dicitur sal de india. lbz 1. vel plus
et mole bene. et pice totu in illa
confatione. et dmitte post modum
aliquantulu quiescere sup ignem
post heas de succo archimiesle in
quodam vase fictili. in quo ponet
totu illa confationem. et hoc facias
ter. s. illam fundendo. et in succo
extinguendo. post modum funde
ure. et pice intus omes pulveres
et mste forte. vr dictu est. tandem
extingue in dñ succo Arzhe meste
et erit p dei gram bene factu.:

Opus ad album. Be artemia pallidi
folia. et mole sicut faciam. :
et accipe tantu dem xpmis pre
parati. et mediam parte mrensi
albi. et resolu in aceto forasflo
albo. sal et mrensum. et sit de
aceto duplu istoz. et pmette p diem
et nocte voluendo ipm quater
vel quinquies in die. postmodum
distilla p alembicu. et de isto da
bibere artemia paulatim tamen
moliendo. et sitando donec totu
biberit. et massa eu et liva nny
aqua pura. donec collat ab eo.

quicquid falsedinis fuit in eo. et donec
videris eu albu sicut minem. et ac
cipe istud artemia sic parati. et
tandem de sale sic parato. et mole
poptime parit. et pone in vitruata
et tenuilmita luto sapientie. et
suppone aquam casei. donec cogat
illa ipm cu foru sit acidi. et fu
idu. et coque assidue igne lem
ny illa aqua fuit consumpta.
pone tantu de eadem sed calida
et cu consummata fuerit. pone
super id.

**Ad tingendum lunam in colorem
auri**

Opus ad Rubeu. Be viride eris qd
ius. et pone. 1. pte salis az mo
maci et dissolu in aceto forti.
ipo dissolum. distilla p filtrum
et congela ad igne. donec sit
fictu. et reduc ipm in vrpus.
post modum si vna lbz fuit. pone
sup mercuriu. vna lbz plumbi sem.
hoc facto habeas aliu mercuriu
nny totidem de saturno ad pondus
et ita facias bene qmior vrbz
semp tingendo de saturno nny
dicto viridi eris ad pondus sep
mutando mercuriu. et effiner
rubeu sicut sciatu. et tingit
1. 3. sup. 3. lime.

**Ad colorandum lunam nris et
extra in colorem solis**

Opus ad Rubeu. Be lbz 1. alius
Iamem. lbz 5. viridi artemia
lbz 5. viridis eris. lbz 2. verdetti
lbz 5. salis azmoma. lbz 1. elca
mine. lbz 5. amatis. hec oia
simul pulveriza opne sup marmore
et ipasta cu vima pueror. 12. anoz
opne ad modu coloz. valer ad coloradu
solum p modu in lima.:

De proiectione vniuersalis partis medicine
sup. 100. lune in vix solem conuertit
Inapiamus nunc dicit opatione
rubedinis cum deco. Summe
de aqua distillata in qua sunt
dissoluit. q. ptes rubedinis.
et azetarij ruber. pars vna
auripigmenti dealban resurrecti
ps dimidia. et tere in mar
more. et spande sup eas tñ aq
quantum sunt omnes species. et
tere. et sicut post n̄ fuerit
desiccata tere p hora vnam
eas. et assa in ampulla vitre
ata. p horam vnam. hoc erit
fanes donec congelet in massa
vna rubra. aug pars. i. cadit
in. 100. lune. Et si dñes hoc
feteris in dissoluendo. exhibet
sol optimus.

**De medicina facta ex busone que co
uertit Mercurium in lunam.**

Opus ad albu. Be vnu busonem
aut plures in mensis azetarij.
et ponat in vase vitreata.
bene cooperito. et glutinato ni
luto sapiente. et fac ignem
tota vna die. et fiet puluis.
et si istis pulueris ponatur
3. i. sup. tondem lune eris fiet
luna optima.

**De medicina cuius vna pars precta
sup. 40. lune parte ea in solem conuertit**

Hoc est elixir ad ruben.

Be solem puluerizatum. et non ferri
et elusum an. parte. i. salis berri ad
quantitatem illoz tñ. quo resolutio
inlibes pulueres cum predictoz per
longam contritione. post ponat ad
soluendum. quosoluto. ad ignem lentum
mensis calidi coagulet. et illis pul
ueris sic coagulari ponat ps. i. p.
10. lune. et fiet sol. Et si illud co
agulari utz soluat. et coagulet

cadit. i. ps sup. 20. Et sic exet
tendo quater ps. i. cadit sup
40. lune preparate **De caliditate**

Sol puluerizat sic. Soluto sen
liquefacto **solis** in vase habente
in summitate foramen ad qua
titatem solis puluerizandi.
et sup id foramen ponat sol.
si recipit summum saturni. et
post vertat vt recipiat ab
alio latere summum. cu aliquo
tens est hoc factum. poterit
sol puluerizari. **De croco ferri**

**Croci ferri qualiter fiat iam
dictis in hoc libro sup. de
scriptum est.**

Es vsum sic fit De ore vso

Be auripigmenti caliditatem
et puluerizatum subtilissime.
et es limatum subtilissime. et
pone in crucibulo ad ignem
lentum. de auripigmento pul
uerizato post aliu lentu de li
matum. et sic alternati fa
ciendo. quousq totu auripigmentu
et es ibi posueris. Quo facto.
supfundendum est de oleo oliuaz
optimo. Et demde ponas in
du crucibulo ad ignem. et stet
ibi. donec videris auripigmentu
et oleu totalit consumi. et q es
remaneat bene combustus. et in
ruborem mutatur. **De sale alkali**

Sal berri ala alkali sic soluitur
Be dictu sal berri in subtilissimu
puluerem. in lapide marmoreo
bene mudo. post ponas in ampulla
vitri. que ampulla mergatur
in aliquo vase. in quo sit aqua
frigida bene mudo. ita q aqua
non possit intrare intus. et stet
in aqua dicta ampulla quousq
in videris videris puluerem

corum soluti in
fetes pmitte q
ampulle post
armomati sic
pulueres p
con ferri. et
pulueres sup la
rei mudo
nili de aqua
tendo puluer
aliquo molo
quousq pulu
aquam amp
illud desicc
desiccata tere
puluerem si
Et illa puluer
vel vtrinali b
equino calido
operta pofin
die pofinas
vel vtrinali a
Et sic stet p no
Post quos ext
ampullam pe
Quo facto hab
nu mteribus
infra mter
dicti pulueres
equino. et fa
ignis. quousq
ampulle conge
cam de mter
frigida. et p
et serua. quod
est medicina

De augendo po

Be si auto defici
Solae alumen
ad ignem. quod

totum solutum in modum aque. tunc
fetes permittite quiescere in fundo
ampulle. post in aqua ista salis
armoniaci sic soluti imbibant
pulveres predictorum rerum. scilicet solis
et ferri: et eris vsti: sic pone
pulveres super lapidem marmoreum
mundum. post proice aliquam
titulum de aqua dicte ampulle: du-
cendo pulveres cum aqua. in
aliquo molitorio marmoreo
quousque pulveres bibant totam
aquam ampulle. post permittite
illud desiccari: quo facto: illud
desiccatum terre in subtilissimum
pulverem super planum marmoreum
et illam pulverem pone in ampulla
vel vtrinali bene clausa sub fumo
equino calido. quod sit ibi bene co-
operata proinde. Et qualibet
die proicias circa ampullam
vel vtrinale aquam calidam.
et sic stet per novem vel decem dies.
Post quos extractam eandem
ampullam permittite in frigidari.
Quo facto habeamus titulum unum ple-
num cineribus: et figat ampulla
infra cineres in qua ampulla sit
dicti pulveres resoluti sub fumo
equino: et fiat sub titulo lenissimus
ignis: quousque videris totam aquam
ampulle congelatam. Tunc extrahere
eam de cineribus: et permittite re-
frigidari. et frange ampullam.
et serva quod invenies: quia
est medicina super luma ad solem.

De augendo pondere auri

¶ Si auro deficiat pondus: sic datur
solae alumen de albo in crucibulo
ad ignem. quo soluto habeamus tantumde

bonae terre none. quam paulatim
dissolvas cum dicto alumine in
dico crucibulo ad ignem. post per-
miste predictis: de optimo claro
aceto: post bibat simul. et spuma
totam quam fuerit coagulabit
desuper msta crucibulum: ad pre-
trahendo spumam: et illa resoluta
infra crucibulum in quodam latere
quasi pinguedo: et in toni dissolu-
tum et bene permittit et compleri
erit: extrahere igne de sub crucibulo
et permittite desiccari. Quo facto
recipias super acetum quoddam corpus
quasi unguentum durum quasi pyx.
et de illo pone duplum quod est
aurum sic factum: quia minus pon-
derabit alio auro non. in auro
tuo remittendo in crucibulo in
resolutum fuerit ad ignem habebit
rectum pondus.

De Saturno convertendo et colorando in colorem solis

Opus ad Rubrum

¶ Be eris vsti: et viridis eris: et terre
bene et fac stratum: et de laminis
saturni: et funde: et hoc sex viribus
et effinet coloris rubei. Deinde ac-
cipe. ȳ. et calamitam. et buax passax
seu zarcumox extractis azillis: et
pista totum simul in forma unguentum
et de hoc facias stratum seu lectum.
eodem modo in dictis laminis saturni
aliis sex viribus: et habebis saturnum
fortem: qui habebit colorem solis
fundendo et refundendo. sed quod saturnus
prius purgatus sit in uno ex
modis supradictis.

Item aliter.

¶ Be ȳ. eo vsti. calamitam. et tunam
et pulverizentur bene: et pistum.

cū melle fiat unguentū. post
accipe laminas sicuti: et unge
cum unguento predicto. post
pone ad fundendū in reuabulo
sic bene cooperis cum sale
dissoluto in vrina. et cinere:
et fac quatuor vmbas sicut
dictū est superius. et erit sol
de. xvi. chreano. **De ecc vso**

Si vis facere coctam bene ru-
būdum: contore subtilissime
et miorpora cum vndem salis
armoniaci. et ponas ad sub-
limandū cum lento igne. Et
sal sublimabit in colore rubeo.
Et rem foris. seu es vsum
remanebit in frug rubiandū.
Et aliqui addunt cinabrum.
sed dico q non oportet.

Opus ad rubē et dar ^{al tauri.} beneti
colorem solis: sed nō sustinet
cementum sed solū habet colore
florenoz

Re salis facti de vitriolo. pte. j.
et salis armoniaci tantūdem.
et verdetti tantūdem: et de aliis
ganeis rubificatis ptes. 2. et diste-
pera cum aceto forti rubeo talē
q sit sicut cementū. Accipe de
solē: et fac laminas: et remeta
eas cum dūta confertione. et
dimitte stare sic p tōm diem
sic rubē sup carbones ardens.
post dimitte in frigidari: et in-
uenies laminas bene coloritas
intus et extra. post rementa
eas sicut prius in eadē confertōe
et fūde in cemento easdem ex-
tingue tōm fūsum in felle tauri

in quo felle erit dissoluto
2. ptes aliis sup dū. et vna pte
vitrioli. et de felle sic duplū.
et sic habebis solē bonū et
finū in colore florenorum.
et est bonus ad deaurandū
et sustinet fusiones: sed non
sustinet cementū. Si exinxe-
ris in aqua vitelloz ouoz
bene erit: vel in felle tauri
si vis. Et in hoc opere sic fū
2. aparche valent. 3.

Sal vitrioli. **De sale vitrioli**
predicti ita fit. Rx vitriolū
et dissolue in aqua rō. et
dimitte residere. et distilla per
filtrū: post congela ad ignem.
et sic habebis sal vitrioli. et
istud sal est multū penetrans
et dat magnam tincturā rubē.
Ad rubificandū alumen goni

Item alumen goni predicti est
parum viride. et dissolue ipm
in aceto forti albo: et distilla p
alembinū. Et oīa genera alu-
minū debent dissolui in aceto.
et post congelā ad ignem. et
sic dissolue ipm ter: et congela
tōnens. **P**reterea istud sal
pone in vitro duplo. et istud vi-
trū pone super furnū super
cineres qui sint bene compssi.
sub vitro et orā circa vitrum
ad spissitudinē duoz digitorū

Preterea da ignē p vnam horā
et post fac ignem p dūm diem
diem et nō plus: post dimitte in
frigidari: et inuenies alumē
rubūdissimū sicut stazlata:
et habes alumen nū ppara-
ratū ad ponendū in isto opere

et in alijs opere
rubrum.

De preparacione
rem accipe vitri-
quod possit in
tas sicut esset
pone inter carb-
pos: per vnam
sic rubē in tu-
extrahe et pu-

De preparacione
Sal vitrioli non
misi vt sup d
nature: quan-
q si ponat su-
q sit cuprum

De preparacione
Sal armoniaci
sublimati sem-
accipe pte. et
tm. et pulueri

quia aliter nō d
isto opere. Et
est bonū et v-

septem partes
et sex ptes de p
simul fundi: e
in dicto cemen-

tuū sicut solē
vt ex ioue fa-

facta luna

Opus ad album

Re lime foliate

ponat sup carb-

rubescant: et

tōnens. donec m

ponas in sale d

dictū est. et den

vnam sup dū p

salis armoniaci.

in vrina dissolu-

et in alijs operibus que sunt ad
eubeum.

De preparatione vitrioli

Item accipe vitriolum magis finum
quod possit mueniri. et fac inde pe-
tias sicut esset cuius et alumine. et
pone inter carbones ardentes gros-
sos. per unam horam vel quousque
sit eubeum intus et extra. et post
extrahe et pulueriza.

De preparatione salis vitrioli

Sal vitrioli non debet preparari aliter
nisi ut super dictum est. Et est talis
nature: quando est sic preparatum
quod si ponatur super cultellum videbitur
quod sit aurum.

De preparatione salis armoniaci

Sal armoniacum sic preparabis
sublimatum semel. Et de sublimato
accipe .i. partem. et de sale cuius par-
tem. et pulueriza totum in simul
quia aliter non debet preparari pro
istis operibus. Et scias quod istud opus
est bonum et utile. Quod si accipis
septem partes de sole florentino
et sex partes de pura lima. et facias
simul fundi. et laminari. et ponam
in dicto cemento. habebis opus
tuum sicut solem de lauris.

Ut ex sole fiat optima et perfecta lima

Opus ad album

De lime foliate subtilissime. et
ponatur super carbones ignitos donec
rubeant. et extingue in oleo
torrens. donec migrescant. deinde
ponas in sale dissoluto ut supra
dictum est. et deinde accipe partem
unam super dicti pulveris. et tam de
salis armoniaci. et misce cum
in urina dissoluto et mibibito. et

bene incorporato. Deinde reponere
in testis ouorum gallinarum euacua-
tis per paruum foramen. et clau-
tum luto sapientie superposita
alia testa. cui bene coniuncta
et clausa. et ponas in igne ster-
corum. per .x. horas. aut in me-
ribus temperate calidis per die
naturalem una vice. et proice
non congelatum. Cuius una pars
proiecta super .x. partes solis con-
uertet eum in limam optimam.
Et solis auferet stidorem. et tali solu-
ta purgato pur detet. sublato sibi
stidore. cui recepta descripta in li-
bro. Accipe .xviii. .3. et funde in simul.
et extingue in aqua mercurij et hy-
drargyri. et deinde ponatur in cucu-
bulo ut fundatur. et eo fuso. erit lima
valde bona.

Hec est confectio preciosa ad album

Tres dragme arsenici. et due dra-
gme atramenti. et quinqz dragme
tartarom. et una dragma salis
verti. et quinqz dragme salis ar-
moniaci. omnia optime terantur
et accipe libram unam aceti albi et
foris. et duas libras aque pluui-
alis. et unam libram salis cuius
separatim. et ponatur totum ad ignem
lentum. et omnia misceantur simul.
et siccantur usque ad duas libras
bulliendo. et reducantur ad spissi-
tudinem mellis. deinde reponatur
in vase vitreo. seu vitreato. donec
desiccat. Et cum bene desiccatum fuerit.
tere totum. et resoluat in aceto foris.
Et hec est confectio preciosa. et confusa
eam ex lorum humidis in vase vitreo. ad
opus tuum. et confusa bene.

¶

Pulvis preciosus ad album
Re. Vitelli oui .3. i. marchesite
.3. i. Salis gēme .3. i. et Jouis
.3. i. et auripigmenti .3. 2. oia
pulverizent et misceant om̃
aceto forti: et coquat ad spissu-
tudinem mellis. demde de-
siccet. demde fac ex eo frustu-
ronda ad modū auellanaz.
et ponas ad solem quousq; op̃e
deficient: demde utz op̃ime
terant. et addat dragma vna
artemici pulverizan: et misceat
tōm sit in aceto: et adde duas
dragmas tartari pulverizan:
et demde desiccet tōm: et hac
confectionem preciosam op̃ime
conseques.

X **Opus ad albū ex ere de albato**
Re succi de beusi recto: et in mi-
nime parabus mōde: et imple
ollam: et mitte in fornā cum
donec infrigidenur fornax.
demde pone in senda formare
et in terra: quia in p̃ma nec
in scda nō calinat sed in t̃a.
demū tere: et solve in sale.
communi op̃ime soluto in aqua
aluminis fariem: et post aqua
rezano fiat. donec deureat
quasi ceta: et desicta in rine
q. viabz: quia tūc om̃es sup̃
fluitates p̃mū meliū sublimat
et depurant. p̃p̃t amittat
salis. et p̃t aluminis fariem
meliozem virtutem habet re-
tinendi: et post tere: solvendo
donec erit quasi pasta. et mitte

desuper ad mensurā vniū
digiti. demde pone sub fimo
per .4. dies. ipm̃ em̃ soluit
et mutat in aquam: dem-
guta .i. 3. sup̃ .40. milia eris
dealbari: et mutat in bonaz
lunam.

**Qualiter ex Jove et Saturno
possit fieri Luna**

Opus ad album. Quidā sic
faciebat Toleti lunam
Accipiebat lbz. i. Saturni: et
aliā Jouis: et fūdebat eas
23. viribus: et qualibet vice
proinebat eas in aqua calis
pparati soluti in aceto albo.
distillato p̃ alembicū in dua-
bus vniis mellis. Et postq;
erant sanz et Jupiter bñ
ablut. accipiebat de vnoquoq;
sic pp̃arato lbz. i. et fūdebat
eos in vna lbz de leuono fran-
cigena: et habebis mōde tres
marchas cum dimidia ab̃bisse
lune.

Ex Jove vel Venere faciendū lūaz

Opus ad albū. Re. 3. i. salis
et lbz. i. de aceto et de azep
rubeo. i. alumine .3. i. de
azeche. i. mizo. Et her oia
sint in aceto posita. et racent
ibi p̃ vna noctem. sequenti
die pone ibi .3. i. de p̃anslo
raremoz. et tere bene tōm
insimul. et pone in vase vi-
treo: Et quando volueris aliqd
operari: fūde Jovem: vel
Venerem: et in nixit pones
ibi de ista confectione: et
miste morporando insimul

et bulbar. post
supradictis ad
vnum finit
et erit luna

Ex Jove vel V
Opus ad albū

auripigmenti
bene: et tūc
vitreatur in
de medullis
rebus. 4. lbz.
in fimo calis
post coraha
de dragmoni
coraha bene
aque in aceto
vniū diem.
aceto tabis v
ibi vnam pal
sublimatio. d
et quando vol
fūde Venerem
pones in co
uere: et bul
bona et p̃

Hor est elixir
Re testas oui
mū vel acet
post exortia
et sita ad p̃
grossas: et n
recatam in
in furno. de o
p̃ vnam noct
tere bene: et
fūdit vna m
extrahe: et t
et fiet calx al

et bullat. post mortifica in
supradictis aquis. et facias
vnam finem inonem super hoc.
et erit luna clara. et pulchra.

Ex loue vel venere faciendo luna

Opus ad albu. R. lapidem
auripigmentum croci. et teres
bene. et trinu mittes in olla
vitreatam nouam. et pones ibi
de medullis vacinis. s. de cru-
cibus. 4. lbz. et subtrahis
in fumo calido p. 20. dies. et
post extrahas. et ponas de aq.
de dragontina herba. s. post
extrahe bene succu. denide de
aque in aceto. et in sale per
vnu diem. denide teres cum
aceto tubus viabus. post pones
ibi vnam palatam de sale. et
sublimabis. denide custodi ym
et quando volueris operari.
finde venezem vel louem. et
pones in eo cemenru de ista pul-
uere. et bulliet bene. et erit
bona et puza luna.

Hoc est elixir ad albu.

R. testas ouoz. et mitte in lixi-
mū vel acetu per vnam nocte
post exorta. et laua in aqua
et suta ad solem. post tere ipsas
grossas. et mitte in ollam vi-
treatam intus et coque. et mitte
in furno. de obz. et nigecorum
p. vnam noctem. post tere. et
tere bene. et mitte in olla ista
similit vna nocte in furno post
extrahe. et tere bene. et reba
et fiet calx alba. post accipe

tamas veritas bone amplas.
et pmas. et exorta corticem
desuper. et fac tinas de nodo
ad nodum. et mitte de ista
calce inis vsq. ad mediu vel
plus. et claude superius et in-
ferius cum reza. post pone sub
terza erectos m. fionem
quantu vng. rubin longe.
p. 6. dies. post extrahe. et
reonda aquam in reba ad
opus tuu. **De sublimatione azeram**

Accipe azeram et mortifica
in stagnu. cum anatron. 1. viduo.
et mitte in sudellam vitream
paznam cum aqua sup. dra-
ta vt coqueat ipam. et
mitte aliam sudella maiore
desup. et hoc fiat sup ignem
lentum. et roquat bene vsq.
fiat sublimati. 1. sup sudella
que est sup aliam no mitas
ignem. post zade istud quod
inuenies desuper. et reonda
ac ferua. **De calcinatione lune**

Accipe lunam. et fac ex ea la-
minas. post mitte eas vnam.
ad vnam sup lapidem tale-
factu. et mitte desup aliqua
tulum azeram. et post tere
bene. et erit luna calcinata.
et reonda ad horam necessitatis
tue.

Accipe azeram que sublimasti
et salina de luna supradicta.
in. et mitte in vna sup dicta
disco perta de pulueribus anredis
et coque de aqua sup dicta. et
roquat in igne lento. quousq.
aqua sit consumpta. tali modo
ut remaneat aliquid liquoris

et hoc fac per .9. dies. post tunc
ipm bene et recondere
Accepe Venerem: fac ex ea la-
minas: et fac ita ut bene ca-
lestant: et exstingue in aceto
cum pipe per tres dies: et p-
tres alias vires in aceto in tar-
taro. s. de vino et sale communis
post accipe ipm: et molve in
lino et argilla: et mitte in igne
quousque fiat ruber: et iacta
cum lino in aquam claram
et sic erit purgatus. post accipe
.x. p. h. isus Veneris et solve
et quando aruerit. mitte una
p. h. de hoc elixir et fiet luna
bona.

Opus ad albu. i. ad dealbandu Veneris
Be calcem viua: et p. h. in oleo et
sapone: et sic bene ad sole p. 7. dies.
et post mola in aqua frigida. et po-
ne ibi de aleia molendo bene.
quousque in corpore. post pone ipm
in tucha noua: et pone in furno
suo. et facas igne suauis submis de
carbone quousque sit siccus. post mo-
les in oleo siccus et funde Veneris
in eo et misce et erit alba et bona
luna ad operandu

**Ad faciendu ex Ioue et Saturno
bonam Lunam.**

Opus ad albu
Be duas partes sarm: et tertiam p. h.
Iouis: et quintam auzipigmenti et
misce oia: et funde in siccum. et
quando erit fuscum: immitte pul-
uerem de anoxant: et puluerem
tartari. et de auzipigmento arno.
et misce bene in ligno de finlnea

et erit luna.

**Ad faciendum ex Veneris
Lunam**

Opus ad albu
Be vitru et de anarzon. et de vino.
quousque an. et mola et misce cum
sangue capre et impasta. et fac
inde pillulas ad modum areris.
et funde Veneris et omiste.
ponendo de pillulis hoc faciendo
terno. et in aliis tribus diebus
funditionis pones ibi alkali et
totidem de sale armoniac. et
de medulla vatte: et de anoxant
et in septima vice pones mercuri
in mortari ad pondus .x.3.
Veneris et fiet optima luna

Ad faciendu ex Veneris Lunam

Opus ad albu
Be Veneris ruber et funde .7. v. m. b.
et reponere in aceto forti in ax op-
lamem: et tertia vice muta acem.
et pone sup. 3. 1. de hoc. 2. 3. lue
et fuit optima bene: sicut p. h.
ibi pondus duorum denariorum
de mercurio sublimato: et erit
bonum. et hoc affir malasse

**Ad faciendum Solem vel lunam
ex Ioue vel Veneris.**

Opus ad albu vel ad ruber
Be artem in artem quod simi. o. p.
lar poliet tere bene: et tribulis
in p. h. subli quod moles in p. h.
marmoris rosando illu in sepo.
Et quando fuit distemperatum:
pones in una noua vitreata
et pones in suo furno super
carbonata: et siccet bene.
post mola et fac similis p. 2.
vires: et post in aceto. 2. v. m. b.

similiter post mola
cepum de vatta a
patella. et pones
terre siccum in an
post reponere in
ignem: itaque sit
mola: et quando
nisi in vase de
ipm sit. et fuit
post Iouem vel
et pones facere
cum pulueribus

**Ad faciendu lunam
ex Ioue et Saturno**

**Opus ad lunam
dum siccatur**
Be Iouis. 2. p. h.
et Saturni funde
dum pones in v.
in m. f. format
vase optime lura
tam diu siccet
donec a sole siccet
pones tamen p.
h. de m. m.
foris in m. sal
an. post bo du.
voluerit amone
ex parte a vase
in aceto foris
p. h. ter itane
mores rubellu
factos aliquant
fones terre du
donec m. m. g. n.
post bo talem ibi
qualis quante
de hinc bo accipe
mercuri: quon
tunc calefactu

similiter post molas. Deinde accipe
cepum de varta albu. et fundes
patella. et pones istos pulveres et
terres sicut in antro in manore
post reponere in olla. et pone super
ignem: utaq; sicut. Deinde iterum
moleb: et quando fuerit molu. po-
nes in vase de sublimar: et subli-
um set. et fiet albu sicut nix.
post Iouem vel Venere funde
et pones facere luna vel solum
cum pulueribus istis.

h. o. b.

*Ad faciendum lunam ex Ioue. et ad aufer-
endum ei studorem*

Opus ad lunam. et ad remouen-
dum studorem a Ioue.
Et Iouis. 2. ptes. que in rotula
reio fere fundes bene. et nix
dani pone in vase vitreo sic
ut msta formato. in quo quida
vase opime lutato in luto sapie.
tam diu firmit igne tenebis.
donec a Ioue stridor amoueat
pones tamen palembian vase
hous determinans q. 3. s. acen
forissim in sale marino mixti.
an. post vo du. q. spūs ascendere
voluerit amouebis ab igne. quo
ex tracto a vase sic fup. pines
in aceto forissim. in tannide
sals ter utranq; deinde accipies
mores rubellans quos made-
factos aliquantulu in aqua in
fouea terre diligenter malleabis
donec nimix mducent et
post vo talem ibi fouea facies
qualis quantitas Iouis apparet
Dehinc vo accipe. terna parte
azerum: quem vsq; ad exalta-
none calefactu in fumo fillim.

mirulari et barbe Iouis inectam
tere eam: sed ternam parte Iouis
muscens. ita tamen q postq; ineres
fuerint manifestati desiccati Ioue
fusum medietate filtri spisso in
predictam fouam proines: de
hinc vo azerum vsq; ad exal-
tationem calefactu pone in sup
filtru regulam. ne fiat subita ex-
altatio: que mixta iteru fundes
in aceto in aer forissim in tannide
sals iteru pines: ac in eode aceto
tam diu lauabis: donec acetum
nullatenus demigret. post vo in
aqua clara frusta illa tam diu
lauabis donec aqua clara rema-
neat. Dehinc vo frusta illa in vinu
congregata iteru fundes: et habe-
bis lunam. 1. sustinens fusiones.

Opus ad rubem. id est q; in puru in
colorem auri conuerteret.
Accipe veneris. pte. 1. qua in dili-
gencia limam cum aceto et sale diu
lauabis: donec viriditas non
appareat in aceto. dehinc vo in
aqua clara tam diu lauet. donec
constet aquam in sua mundicia
remanere. post vo accipies. 2.
reunbulos: et pones in alio
eoz lectu predictu limature fir-
rati prius ad solem: post aliu
lectu: de stipidibus sari. 1. fabaz
minutissis. post lectu aliu
predictu limature: post aliu lectu
calamine: post aliu limature.
post aliu tunc patina: post
azerum rubendi: post alium
de stipidibus fabaz sic fragmen-
tans. donec reunbutu impleat.

post vō reuabulū in alio reuabulo cooperiens eos in luto sapienne diligenter lutabis et eoz mictura ambore claudes ne aliq exalatio fieri possit: deinde reuabulū ad solem: quos fornter siccato in fornace. ad fundēdū pones: q̄ fusum sit sic ppende nam tū t̄pō reuabili fornt tenezet. Dehinc vō ad refeiḡrandū pones: et pōne inde fac momilia. Rō. tēper em̄ colorom suū vsq̄ ad .x. fusiones. quando nō inueniūt aczib. i. panyē: ponūt stipes seu ligna fadaz.

Ad faciendū ex sole et luna an ad .xviii. Reratas solem

Opus ad Rubēū

Finde solem et luna p̄ mediū: q̄b addas vna parā eris vsq̄ sic preparati: Ignas laminas in eis vsq̄ p̄uincendo om̄i vire in oleo lūm. vel vī: nūc renoua oleum: in quo d̄tas laminas vīrū .xx. vīribus exingnas. et vīrū renoua oleū: et fac tēris similit̄ vsq̄ ad .lx. vices m̄ oēs. Et sic t̄ratū est q̄ pones vnam .3. hūg eris vsq̄ sup. 4. 3. solis et lune sup. d̄ti. her oīa simul finde. 2. 3. vel 4. vīribus p̄uincendo in oleo facto de 4. vīribus ouoz distillatoz: et hebis solem. xviii. chratoz.

Ex sole et luna mixtis p̄ mediū ad colorandū

Opus ad Rubēū

R̄ solem et luna p̄ mediū: et fide et prout desup de hoc puluere. R̄ sal gema. lbz. i. alio lantem lbz. media. vīrū l̄rīm. lbz. media. vīrū eris lbz. mediam lapid

Emarins her oīa simul puluēza optime sup marmore et m̄pasta m̄ vīna pueroz. xii. anoz et areto. et pone ad r̄ngelandū: optime valet ad colorandū solem et lunam per mediū.

Opus ad Rubēū. ex Venere

R̄ aget m̄rū et aque ipm̄ in oleo p̄ diem vnu. post in areto salagmaro tartarū: alūato si volūis: vel simpliū in areto p̄ diem vnu: et ablūa ipm̄ in aqua: et exiet pulcher.

Et accipe caldaria: et m̄ple ea cinere: et pone in ea vas vitreū in alembro in quo pone agetū in vīa paratū. vī modo d̄ctū est. sine admixtione aliorū rei. et fanas distillare in aliquo vase: et vide si potius inde hōre oleū n̄rū. vel rubēū. vel quatenūq̄ oleū: claritas t̄m̄ d̄cti olei talis erit mictura. q̄ si poteris ducere ad effectū pone in illo oleo tabulas venere bene ignitas: et nūtabit eas in colore nigro: post p̄uinc in marmello: et vīrū p̄uinc ignitas in dicto oleo: et p̄uinc in marmello: et fac vīrens quousq̄ deueniat in colorem solis p̄uissimū.

Ad tingendū et conuertendū venere in colorem solis.

Opus ad Rubēū

R̄ venere arsu purgati in vīo de vīribus: et accipe succū m̄ calidonia: et succū edere. et

m̄ste fuligine
tingue venere
ignitas p̄ 3. vī
purū et venere
vola **Ad tingendū**
Ad idem. R̄ a
vis sublimam
paratū ablūa
et iterū ablu
et exia

Ad tingendū sa
auri.

Opus ad Rubēū

R̄ Saturnū p̄u
p̄tem extrin
lax: et bullian
ratur n̄rū in
stempertatis s̄
ad hoc. et prout
it̄z bullian: e
lore m̄rū et ex
est si conue dist
sucto aliorū he
entis: vī est tel
milla: que hab
reū: et redole
herba que d̄ct
ad her valde be
or ad eis adore
vīrū: et est si
amata. et est
que vocatur An
florem auri
Mediam auri
partes lune m̄
Opus ad Rubēū
R̄ salazmoma
de sale gema: e
vīo: m̄ste oīa
lapidem m̄m
quem puluerem

misce filigine cum succis: et ex-
tingue Venetrem in lamina
ignita p. 3. Vices: et exiet sol
purus et verus melius q. de pe-
vola *Ad tingendu saturnu in colore rubi.*

Ad idem. R. auripigmentu
bis sublimatu et pone super
saturnu ablutu et calmatu
et iteru ablutu et erit sol mny
et extra

*Ad tingendu saturnu in colore
auri.*

Opus ad Ruben
R. Saturni ptes. 3. gyzauru q. rta
ptem extricu in lacte amigda-
laz: et bulliant oia fit. post te-
ratur xonis in alio liquore di-
stemperatus sed vinu valet mag
ad hoc. et proinde xoni desup
itiz bulliant: et exiet sol in
lore mny et extra. Sed melius
est si xonis distemperet cum
succo alicuius herbe sibi conueni-
entis: ut est celidonia et camo-
milla: que habet florem au-
reu: et redolet bene. et de alia
herba que dicitur tamariscu.
ad her valde bona: sed olet male
et ad eiu odorem homines mo-
riunt: et est super omes herbas
amara. et est alia herba ad hoc
que vocatur Antem: et habet
florem auri *Medicinalis auri una pars pienta super
partes lune tngit et conuertit*

Opus ad Ruben *(in solem arabie)*
R. salis armoniaci lb. 1. et tantu
de sale geme: et media lb. salis
cois: misce oia ista simul super
lapidem marmoreu puluerizado
quem puluerem pone ad sublima-

du. quo sublimari accipe quod sub-
limatu est: et pondera ipm et
misce cum candido de sale al-
kali. et tere simul sup marmore
et pulueriza: et pone dictu pulue-
rem in vesica houis vel vacce.
Quo facto accipe ollam vnary
magnam et sit semiplena aque
et bulliat bene: et bulliendo
ollam suspende vesicam in oia olla
q. fundum vesica no tngat
et semp dabis ignem. donec
puluis qui est in vesica dissoluat
in aqua. post extrahere istam
aquam a vesica: et pone eam
in zoniba vitri. post accipe 3. i.
tutie mazarabie: et tere sub-
tilit in mortario cupri vel
allanome. et post sup lapide
marmoreu mibibe istam tunu
puluerizatam sup predictu.
lapidem. cum aqua quam re-
posuisti in zoniba vitri. et
sic fanez ter vel quater m-
bibendo. vel desutande ad
solem. vel ignem lenem. usq
quo sit duplex pondus tunc
q. fuit prius: et reponere ista
tutiam. post accipe 3. i. al-
fande: et tere subtiliter pmo
in mortario: post sup lapide
marmoreu: et mibibe ipsam
cum aqua quam resuasti
in zoniba vitri. Et sic fanez
mibibendo et de-
stando: usq quo sit duplex
pondus alhande: q. fuit pmo
et reponere istam Alhandam.
Post accipe 3. i. xon ferri.
et tere ipm sup lapidem mar-
moreu mibibendo ipsu in aqua

quam reseruasti in rotunda vitri
et sic facies multotiens imbibe
et desiccando usq; quo sit duplex
pondus rotundi ferri: q; fuerit
prius. et reponere rotundi ferri.
Post accipe 3. i. minimi: et tere
super lapidem subtiliter imbi-
bendo cum aqua quam fuisti
in rotunda vitri: et sic fac mul-
totiens. donec sit duplex pondus
minimi q; fuerat primo: et reponere
minimu. hoc facto pone tiniam
in vna rotunda vitri: et Alpha-
cidam in alia: et rotundi in alia:
et minimu in alia: et orificiu
ingibet rotunda sit clausum
cum luto sapientie: et ponat
iste rotunda sub fumo equino p
4. vel 6. dies: donec totu dissol-
uatur in aquam claram: post
extrahe istas aquas a rotundis
et pondera qualibet per se:
et misce eas equali pondere
in vna rotunda habente collu
longu et strictu: post pone
istam rotundam sup cineres
calidos: donec aqua congelet:
et reuertatur in puluerem. de
isto puluere prout vnu pondus
super. x. pondera lune fusa
in crucibulo: et exibat luna
multu rubra: quam fundas
iteru: et bulliat paru in cru-
cibulo. et exibat in colore solis
arabie: et fac de eo quod vo-
lueris: sicut de bono auro.

Elixir ad Ruberum aug. 1. 3. tngit. 4.
funde venerem: et creta cum
auri pigmento citrino: et melle
et lana nym aqua et sale. et
assa in furno donec fiat albu
Post imbebe in aceto in quo
soluta sunt alacrotar. alca-
candiz: de vnoquoq; soluto
3. 3. et assa donec fiat puluis
ruberus. et 1. 3. tngit 3. 4.
Ad calcinandum mercurium

Si vis facere calcem de auro:
accipe calcem vna ouoz
p. i. aceti pres. 4. et coque
sicut aquam Alkali et coque
minus auriu: et efficietur
calx: que magis valet: q; lina
laborata: et no.

Medicina aug vna pars tngit
40. pres lune in colore solis.

Elixir ad Ruberum
Combure auro venerem cu
auri pigmento: et imbebe cum
aqua de azoch et de amiac
et de anoxatru. et assa donec
fiat puluis ruber. et tngit
1. 3. 34 lune. Et si cu hac
medicina adiunxeris auriu
ruberu. et soluas in stercore
et vagulas: tngit. 1. 40.

Medicina ad tingendum et con-
uertendum es in lunam

Elixir ad albu
De lbz. 1. artemia. et mediam
lbz ferret: et borax. et pista
1. 3. mercurij. 3. salis armoni-
aci. 3. 3. aliud samem. 2. 3.
aliud de Rocha. 2. 3. Eustorbi
2. 3. de tartaro. 3. 3. litargiri
3. 3. sba. 3. 3. Oia ista terant.

bene et misceant
in tepo hyeme:
veretibz: et in
aralimta opm
ampulle sit et
dici foramen
pulle: tale ut
exire: et facia
bombus. post
exire fumus
ceus: et in fin
fimus blaug
ignem. et pr
et frange re
uenies ibi a
Medicina aug
maria vna cu
Elixir ad idem
Accipe Artemia
borax de pasta
Salis armoniaci
mem. 3. 2. Aliud
tartari. 3. 3. Eu-
rach. 3. 3. sba
cina vel Arseni
dus. Oia ista
stent cum igne
mutat in o
olla cu luto m
ibi foramen p
exeat fumus et
fluam de ca
ibit fumus bri
In fine debet a
uius. Tunc ven
ollam et dimitt
et debet fluam
cristallinu. Et
pone vna vna
et dimidia lune

benec et misceantur in sit et pistet
 cu cepo hircine: et castratino
 veteribus: et mittat in zoniba
 aratimta optime: et caput
 ampulle sit clausu: et sit mo
 diai foramen in capite am
 pulle: tale ut fumi possit de
 exire: et facias igne de car
 bombus. postmodu debet
 exire fumi viridis aur ro
 ceus: et in fine debet exire
 fumus blaucus: et tunc remoue
 ignem. et pmetate refrigerate.
 et frange conibam: et in
 uenies ibi aliquid.

Mediana cuius vna vna pienta sup
martha vna cu dimidia lune facit
Elixir ad idem mediana ad albu
 Accipe Arzema lib. 1. ferret. lib. 1. 1/2
 borax de pasta 1. 3. mercurij 33.
 Salis armoniaci 33. Aliud sa
 mem. 3. 2. Aliud de zorra 3. 2.
 tartari 3. 3. Euforh. 3. 2. Ama
 rach. 3. 3. sorza 3. 3. Cepu hirci
 nu vel Aricinu. duplex pon
 dus. oia ista terantur et impa
 stentur cum isto cepo fuso. et
 mittat in olla et cooperiat
 olla cu luto magisterij: et sit
 ibi foramen paruu p quod
 exeat fumi et facias ignem
 suauem de carbombus. et ex
 ibit fumi viridis coloris: et
 in fine debet apparere bla
 uicus. Tunc remoue ab igne
 ollam. et dimitte in frigidari.
 et debes inuenire lapidem q
 cristallinu. Et de isto lapide
 pone vna vna sup martha
 et dimidia lune purgare:—

abotach

Arzema 1. 3.
 ferret. 1/2. 3.
 alume recte p. vi. dz.
 tartari. 1/2. 3.
 Sorza. 1/2. 3.
 borax. p. 1. dz.
 Ar. vi. 1/2. 3. sorza
 Sal. armo. p. vi. dz.
 Alume samem. p. vi. dz.
 Euforh. p. vi. dz.
 litargiri. 1/2. 3.

He sunt sps que pmet ad purga
du eramen. et ad dealbandu ipm

Azep. samem
 Azep pulinoso
 Azep blanco de pluma
 Azep rubec
 Alumen de pluma
 Azep de pluma
 Arerum
 Anoxatix.
 Sal gema
 Albaurach
 Alkahorti
 Alkahuli aborax
 Sal dahanat
 Calma vna
 Oleu lehe
 lirimu distillatu
 medulle vaccine
 Azehibat
 Azche vne de omar
 Sulphur recte
 Tutia alenqdell labor
 Alahda.
 Almaguiz
 Azacinach.

ozprimen
 acen distillatu
 ladahanach
 Sal sabon
 Azetme
 Crocus et anatron
 Sal de compass
 de babilonico
 Niteo

*Ad componendum aqua que dicitur aqua mundi
fixans et fixans omnes spiritus*

De aqua que pertinet hunc artem

Re seu de boch. mija lbz. e. q. tats
de fort. Vmagne. e almetant de
aygua de pluy. a acust sal de
tartaron. ede ofo. 3. r. de casti
e de les confectiōs desus dites au
menta e preñosa e humectiosa de
cadauna. 4. dragmes e de * 3.
dragmes: totes aquestes coses
mestla: e pausa en vn alembich
de vidre. e glutalo ab lur de sa
uesa: e sia a soley p. xij. jorns.
o a lent forch. apres haies vna
fornal apparellada a aquesta obra
semblant ala fornal en ques cou
laue: e sia pausat sobre lo forch.
e sia fait forch baix ab de salze
a que laygua sia distillada. e re
cep la. Apres pren aquesta
noble aygua que val mes que
e que es pus profitable: es dita
aygua mundificans: que fixa les
espirits. Apres pren la fega: e
sia desitrada al sollell. p. 3. jorns.
e sia guardada de aygua e de
humiditat: e sia tor be guardar.
tro quel haia obs.:

Aqua preciosa que pertinet hunc artem

Re. 3. 3. daygua. 2. 3. 3. daygua.
e. 2. 3. de sal. tot sia mestlar ab
lo. 3. 3. esia bolit ab lent forch. i.
pauch: apres sia colat. e sia mes en
vaxell de vidre. es dita aygua p
iosa. e guarda aquesta aygua.
Apres aygo sia presa vna quantitat
de. 6. lbz. e ab de Vmagne sia

3. dies. apres sia pausat ab
altre Vmagne. e sia paltres
3. dies: e axi ho fait. tro que
tota sia negra. e sino era prou
negra: torna p rap pmez e
guarda la.

*De congelatione mercurij: et eius
transmutatione in alia materiam*

*Si vols congelar lo. O. e tras
mudar en altra manera.*

Re. 6. ons. e coulos p. i. d. puy
trentalos: e gita foras lo Vmell
e p. 3. d. fin los al soley. e guarda
los daygua que nals roque: puy
reusalos p. 3. mts: e ayso es con
figment vnetuos m alzi mia
*Ad congelandum et mudandum
mercurium.*

Si vols fer tot. q. sia mes en
vn gran resol. o petita olla. e
cobri la bocha del vaxell: e sia
pausat drap deli: e de sus cans
vina pulueriza: puy de sus la
cans aquel oli ab seu de cabres.
e colaza se aqui sia lo dir. q. p.
1. d. e. i. nit. e fra molt dur.

*Ad dandum lune pondus mercurij
sed non erit luna fixa*

Ad dandum .O. pondus de .O.

Tu pendras. i. 3. de .O. si calmar
e. 2. 3. de .O. sublimat p. 7. negades
e sia encorpozat ab Vmagne
distillar. on sia mes a dissolue
alum o ab almetat de .O. e. sal tartaron
sia mes en. i. vexigua: o en
1. bodell en aygua calda. ab
aquesta aygua embuzarsal
sol ey e secat moltos vegades
e puy pausalos a forch de
castanyes fait agi sia fait

moltes vegades. tro
fich len apres sia
haura pes de

Ad mudandum

De O. conuertat

O. ha. 2. manes

altre vermell.

tro los suus al

preñen. i. 3. de

e. i. lbz. de ofo

for: e onuenen

puy. e sia pausa

ayso: e lo ho

d. e tornat en

Ad cognoscendum

De purgati

Se volo conuer

ben purgat. fin

or igneles: e met

poluora. puy de

aytant de. i. quan

uerzato. e fillo

saues que enca

e tornel purga

fant e gitan de

p lo gitanent

torne negra:

purgat. e ha p

tar que fahia

mitat en lo. O.

gat. e dealbar.

Ad faciendum sal

Ay es la maner

o al bern.

sal fahia en lo for

prala tanoit:

es calent. pren.

moltes vees. ro que sia ho en
foch. len apres sia reduire. O. e
haura pes de ϕ . i. pnda.

Ad conuertendū venetem in colorem solis

Que ϕ . conuertat in colorem solis
oto ha. 2. maneres. i. groch. e
altre vermell. lo groch. val mes
car los sams alguns allzimistes
prenen. i. 3. de lmadura de ϕ .
e. ϕ . lbz. de oto nri e trura se
fort. e enbeuent ho ab vrina de
puer. e sia pausat en. i. sach de
cuyr. e lex ho star be streit p. 30.
d. e tornata en color de ϕ .

Ad cognoscendū quando venus est bene purgata

Si vols conixer de ϕ . quant sa
ben purgar. fen lamineles fons
et igneles. e met les desus de aqua
poluora. gros de ϕ . e de. oo.
aytant de. i. quant del altre be pul
uerizats. e si les lamineles sen negrexe
sapies que encara no es be purgar.
e tornel purgar. puyt proua tal
famt e gittant dela puluora. e quat
p lo gutament dela puluora no
torne negra: sapies que es molt
purgat. e ha perduda la humidi
tat que fahia la negrot. e li nri
mitat en lo. O. lo qual es molt pur
gat. e dealbat. e apres sia subliat.

Ad faciendū sal alkali seu sal beiti

Ago es la manera de fer sal Alkali
o sal beiti. ϕ . Be dela sogra: e
scalfala en lo foch. e rom seta calet
pirala tantost: car mlt se pura rom
es calent. pren. i. lbz. e mit h. 7. lbz.

de aygua en axi lexala fer metar
7. d. e apres distilla p filtre: apres
pren aquesta aygua. e roula desro
que tornla mitat. apres lexala re
posar al sol. e rom se congela de sue
ro que sia congelada.

Item alio modo laug et melig

Item si ho vols fer daltre manera:
Can la tant en aygua: ro que venga
adeserrano. e axi hauras ϕ . lo q
val mas que altra que putha est
en aquesta obra.

Ad reducendū venetem in colorem solis et ad affonandū eam cū sole et luna ad quodāq opus faciendū

Si vols tornar ϕ . en color de ϕ .
Be lmadura de ϕ . i. lbz. 2. 3. de
9. e. 3. 3. de bludre clar. e rom.
3. de ϕ . e mija 3. de ϕ . e. 3. 3.
de ϕ . tot aco sia be picat: e sia
pausat dms vn cresol be fortmet
lutat: e quant lo lut sa be sech
tu ho pausa a fondre axi rom
saps: e quant sa fus: tu len tray
e sapies que atrobaz ho has en
color de fm ϕ . de dms e de fora ϕ .
lo qual si tu fas fondre en la
4. part de bon ϕ . e vn poch
dela luna. deles rasises dels
homo fuzible: sapies que sa ϕ .
lo qual tu pots fer obrat a ta
voluntat en tot ro que volras.

cerusa
verder. sal gema
sal razaton

Ad sublimandū et faciendū arse mium album vt m.

Si vols fer oto. Be. i. lbz. del
oto. e. i. lbz. de ϕ . e altra de
lmadura de ϕ . e sia ben molt
en vn morter: cadaun p si puyt
sia encorporat ab fort vimage
e fes lo setar al sol: e enbueto
ho. 3. o. 4. vegades. puyt. Be.
i. lbz. de oto ben molta. e en **sal sepada**

corporatis ho tot. puyt posa ho
a sublimar en vzinat: o en alu
dell: e fco li vn poch delit de
ofo de uio: e fco li foch lent.
entro que la humiditat sia fora.
puyt zeforsali lo foch: e subliat
sa Vermell e gzoth. puyt tor
nal sublimar en vna ompulla
ab alretant de lmadura de
o. e ab alretant de ofo. e feu
lin. 2. poch de lit. quant la hu
miditat ne seza exida tanta
la boiza: e sublimar sa bell e bland.

**Ad faciendum et dealbandum eo
et faciendum illud dulce et mal
liabile**

**Cementu symonis phi p deal
batione sua.** R. terre sibilie
3. pres. alumio de alapa. pte. s.
alumio de pluma. pte. i. et pul
ueriza: et fac stratu de isto pul
uere sup regulam: et sup pul
uerem pone laminam. o. tu
iam dealbari: et fac aliu stratu
de dicto puluere sup laminam.
et post lura et ponem in ollam
cimenti: et ster ibi ad
igne: et exibat inde albu et dulce
ad malhandum

De dando colore Solis veneri.

**Si vis dare colorem x. p. q. tene
legem: funde ipm. et proice in
* ex sup ipm pone de dno sale
firm lter. et dmittre in fegi
dari. et seiga ipm. et erit pulcrum.**

De dando colore Solis veneri.

**Oleu steroris hois. 3. viabus
distillata. et cum amalgamate**

erit vsti.
et cu aqua breidis o. et
cum aqua vermi homis plun
cum * tngit. o. et aliud o.

**Ad tingendum venerem in pulchru
colorem solis**

**Oleu sanguinis distillatur
3. viabus. cum adofez. et
imbibitu cum aqua. o. so
luti et o. o. tngit. o. et
aliud corpus pulcro colore**

**Ad congelandu seu mdurandu
mercurium**

**Et no. q. hec sut que mdurant
o. assungia porri et hren et mercuriu
anseris: succus raphani: albina
ouoru: succus lumbricorum.
cornu serui: aqua capilloru.
et oleu.**

**De oleo tartari faciendo quod co
gelat. et figur spūs.** fo. 7. 120.

**Secretu sup oleu tartari: modo
pparationis est: vt albisfer
et stafi sit claru vrens mer
gar. in aqua frigida de vt dissoluat
et dissolutione facta distilletur
p filtru: et clarum recipies aqua
albam. quam pone in caldario
no sagnato: aut in vase no vi
treato. sed crocis vitreato dili
gentissime congelabit. et qn
venit ad tantam spissitudme
q efficitur quasi sal: tuc aliqua
tulu priciat cu manu aqua
frigida: et pmitat bullire ut
iteru veniat ad pma conge
lationem. et tuc iteru de aq
frigida ponat vt prius: et hor
totiens reiteret. q pro nullo
igne congelari possit. quod
erit in. x. vel. xi. viabus iuxta
virtute pman tartari bel ignis.**

et istud est ad modum
et est id oleu pphoz
oia dissoluit et p
pno figit. et om
dinas stamm
pro thesauro ten
etiam oia metala
q fundantur stat
dele.

vt argenti sem

ab igne

tem aliud sece

vt argenti q se

bu ab igne.

manere. o. vel

facias inde amal

tatur sic pmane

realem. Semu re

lini sicut. et frang

exeat. quantu pue

sublima sicut. 3. f

substi cam. o. 3.

veru supulissim

rigati mcorpora

dut in porpho.

salem. et. o. n

in isto ope mcor

duchy an. f. o.

natur in vase v

pro ista sublima

sublimant pma

lmanones pon

lento: ut exeat

ora. Exinde ign

et istud est ad modum olei non aque.
et est id oleum phos. rectum: quod
omnia dissolvit et penetrat. et
spiritus figit. et omnes duras me-
dianas statim intrare facit.
pro thesauro recondat. facit
etiam omnia metalla fusibilia:
quod fundatur statim in igne can-
dele.

**De argenti semper exeat albu
ab igne**

Item aliud secretum. Quod si nigrum
sit argentum quod semper exeat al-
bu ab igne. Accipe. ϕ . et li-
mature. ϕ . vel in panellis: et
facias inde amalgama: et dimit-
tatur sic permanere per die natu-
ralem. Demum reponat in pan-
cello sicco: et frange ita. Quod ϕ totum
exeat. quantum plus potes: hoc fac
sublima suae. 3. ϕ . quando compo-
sisti eam. ϕ . 3. ϕ . appones sales
verius subtilissimum pulverem pulve-
rizati. mactura simul faciendo.
dui in porfido. ϕ . 2. ϕ . ϕ . et
salem: et ϕ . non ad nos amplius
in isto opere macturatus. si ipse
duobus annis. ϕ . et sale heri: po-
natur in vase vitreato parvulo.
pro ista sublimatione parato ad
sublimant ponat: sicut alie sub-
limationes ponit. postea igne
lento: ut exeat primo humiditas
tota. Exinde ignis deur ut as-
dat sal. Cum vero ascenderit: di-
mitas ignem et extrahet: et pon-
dera quantitatem salis. et cum ming
reperio primum ponderis. aduget
de rudo: et fiat simul: et reponas
ad sublimandum: et faciat ut prius

et totum tertio reitores: et factu
erit. Tunc serua salem qui as-
cendit: pro alijs tui negotijs.
Quod aut in fundo remansit
est luna. ita parata quod statim
in candela fundit. facta igitur
dealbatione tua: et mixtura
optime fusa: aponas. 8. 3. i. tal
 ϕ . sic fusa. post modum si mille.
fies fundat et igniamur: semper
albu exiet de igne.

De mirabili dealbatione venenis

Item aliud capitulum continens
virtutem ad dealbandum: que est
mirabilis dealbatio: et est firma.
i. ϕ . sup. 3. Sed est notandum
quod in calcinatione. ϕ . 2. ϕ . de
venit esse. ϕ . sublimati. et 2. 3. ϕ .
atremi sublimati albi et sub-
limati ponatur. in ϕ . sup. h
foliata: et tenuissime sic sit tibi
quod de uno quatuor lime nos re-
cepimus quatuor cum dimidio.
quod nullo igne nec in sale ar-
net aliter copare ponimus. ϕ . quod
probauimus.

De penetratione olei tartari

De oleo tartari totum quod scripsis
et fecimus et dedit mirum
illi medicine que panibus in-
trare poterat.

Oxidiana ad dealbandum venenam
aug una pars dealbat. 60. partes ve-
nenis

Amalgama que fit de ϕ . et de ϕ .
ita fit. ϕ . ϕ . optime loti.
panelloz. ϕ . an. dui macturatur
simul frugando. et sit per die
ster naturalis. Item facit

fortiter. et diu: et apponatur. 4.
 pars ponderis pmi. 4. et sic stet
 p diem naturalem: iterum ut p
 fricando addatur. m. aliquamulum
 et terat. ac totiens fiat: sic re-
 iterando q recipiat. i. 3. 4. 5.
 3. 4. et dimittat sic p. 8. d. 6.
 die fricandonem longam facied.
 vltio fortiter. et sublimam. 4.
 per pannu: et ponderet. m. et
 si. 3. ps ad ming remanserit m.
 4. m. pena: optime facta sit.
 et talis amalgama i sup. i. d.
 congelat optime. Quando aut
 facere volueris opus nrm: pista
 amalgama: et contere subtilit
 et pone m vase: et super pone
 de mscastripio. 100. albo fixo.
 2. sup. 60. et facias foua miza
 et reponere m vase vel ampulla
 cum longo collo: et de fimo sico
 pone mferis et superis: et pone
 m ignem m fimo: et dimittet
 sic stare per dies. 8. et recipies
 splendidam. et erit melius oi. 4.

ampugnatio

**Ad tingendum et ligandum es in
 sole.**

Rex Tutie Alexandrine. 3. i. gise
 serpentine. 3. i. bozant. 3. i. et
 fac puluere. de quo puluere ac-
 cipe p. i. et i. p. 4. et i. p. 4.
 et pone soliam mediu m cru-
 cibulo. et tempera ei m mizo.
 teris: et da ignem ad fundendu
 et habebis quod optas.

**Ad tingendum et ligandum vene-
 rem cum sole**

Rex virioli. lbz. i. et fac aqua
 consua et feres rubifica: et
 venient: de quo rubificato ac-
 cipe. 4. 3. et de viriolo rundo
 3. 4. salis berzi. vndis eris
 an. 3. 2. salis mirri. 3. 1. alius
 lamem. 3. 1. Oia subnit pul-
 uerizent: et m pasta m dicta
 aqua ad modu vnguenti. et
 pone i. p. 4. et alia. Oia
 fac laminas: et pone m reu-
 bulo p modu cimenti. 4. 1.
 ignas eas: et extingue eas
 m vyna. 4. vna: et de hoc
 est certum.

**Ad faciendum et tingendum m co-
 lore rubeo**

Rex emabry. 3. 6. fiant pusta: et
 ponatur emabry m panno lino
 et m posini fuit: deoquant
 emabry m aceto forti rubeo.
 m quo aceto posini sit feru
 puluerizatu: et amoxant pul-
 uerizatu. 3. 1. ipo posito m olla
 rudi: ponat emabry.

Ad micturam rubeam

Memoria q magr iohes de vermola
 asserit istas opationes esse veras
 prima de emabry facta. m. 7.
 p. 100. albi: et pone m am-
 pulla m fimo rotundo. vel ouo
 vitreo. quod est melis: et da igne
 p. 6. dies post m mizatio

De tingendo colore

Rex aceti fortissimi
 ad fimum vel ad
 et alius rotunde. 3.
 alambici: et
 est sublimam albi
 pone ad patrem
 lbz. 3. ceruse pul-
 uer de aceto disti-
 reusa. et pone
 et leua ex fimo: e
 dissoluta m dno ac-
 gungit. post ex
 si madefacta m

Ad faciendum canis

Rex aceti distillat p
 mastas electe et p
 si non habes mastas
 arape vermis albi
 riza: et pone m ac-
 sub fimo p. xv. dies
 et pone m alio vase
 bene os longu v

Ad conficiendum canis

Rex aceti distillat p
 et mastas electe et
 et sine hec mastas
 vermis albi clare
 riza. et pone m dno
 p. xv. dies. et ex
 m alio vase vitreo
 vt sol punitur b

De tingendo colore rubeo

Rex aceti fortissimi quod steterit ad furnum vel ad solem. lbz. 5. et aliud rotte. 33. et distilla p. alembicu: et Rex solūmodo quod est sublimatum albu: sed nū mutatur pone ad partem. et nū dno pone lbz. 3. ceruse puluerizare. et p. 19. erit de aceto distillatū. nūq. soluet cerusa. et pone sub fumo. p. xv. d. et lena ex fumo: et iuuenies cerusa dissoluta in dno aceto: de quo mola gmgiber. post exorta ad solem: et si madefactis mru plus. 24. lbz. ceruse.

Ad faciendū camforam

Rex aceti distillatū p. alembicu. lbz. 2. et mastias electe et pure. lbz. 1. et si non habes mastice: loco eius accipe vermins albe. lbz. 7. pulue. riza: et pone nū aceto dno: et pone sub fumo p. xv. dies. et extrahe et pone in alio vase vitreo habente os longū ut sol pruriat bene.

Ad conficiendū camforam in forma pami

Rex aceti distillatū p. alembicu. lbz. 2. et mastias electe et mixte lbz. 1. et si nō habes mastice loco eius accipe vermins albe clare. lbz. 1. pulue. riza. et pone nū dno aceto sub fumo p. xv. dies. et extrahe. et pone in alio vase vitreo habente os longū. ut sol pruriat bñ mrg. et dimittit

in sole p. vni diem: et iuuenies camforam congelatam in forma pami.

Ad faciendū signa seu patet no ster de ambra

Rex clarum ouoz in quo nō sit aliquid de vitellis ouoz. et contezant bene spūmā. et mitte ipm in budello porci prius lauatū et exortatū. tali modo: infla budellū lauatū nū ore vel cannello et liga nū filo et extra istū budellum. et mple de clara et liga: et pone ad furnū. p. 3. septuaginta. et quāt plus stat: plus rubescit. Et i rapite. xv. diez accipe clara tuam. et iuuenies mduatā et mde eam. in forma patet noster grossa vel mīnuta. ad libitū. perfoza ea nū filo oreo. et reponē in budello alio ad desiccandū in furno: et quāt plus stat in dno furno: tantū magis colorant: et nū fuerit siccata: debent poliri super tabulam mra in carbone pulue. rizarū: et in oleo linofo.

Ad faciendū cerusam sublimatam

Rex ceruse. lbz. 1. aut litargiri argentea et sublima in mīnuta. aut bene lutatū vase vni fortissimo igne p. 3. d. ac. v. in folle sufflando. et iuuenies cerusam alexandrinā sublimatam. q. d.

Ad colorandum Iouem

Re recto puluerizato: oleū suppone
et optime macina. et dimitte
pluribus diebus ut accipiat in se
colorem acaminatū quāntū expe-
dit idest q̄ respondeat colori. q̄
quando vis multiplicare: et pone
de ista infusione. xxv. lbz. m.
q̄. 2. lbz. et proice in vase inter
balneato. Et sicut fecisti de ista
resma p̄m̄ p̄mo colata et depu-
rata. et fige eam. ut sit de co-
lore q̄

**Ad faciendum sanguinem draconis
optimū.**

Re urine hominis antiquate p̄
2. menses nocte et spumate. quo-
usq̄ nō fiat plus de spuma lbz. 6.
lacte rēde puluerizare subtilissime
lbz. 1. et ḡne. 3. 2. puluerizare
subtilissime et vergm̄ brasilly 31.
abrazi. et bullias oia in urina.
Et in incipit bullire: tūc statim
pone m̄us. 3. 1. aliū nocte pul-
uerizare: et post pone pulueres
uos omēs. et dimitte bullire
q̄ aut. q̄ bullitiones: et cola per
sacculū. Et accipe aquā rubeam
et pone in ipā. 8. lbz. verminas pul-
uerizare et miste optime lbz. 1. **verdet**
boli armenī: et pone sub fimo
p̄. xv. dies in vase vitreo: et
extrahe a fimo: et pone vas in
mezibz cum igne leno et desic-
et tempta cum baculo sic est fca
siccato. et extrahe a vase: et
frange in frustū parua: et ha-
bebis optimū sanguinem dra-
conis.

*Ad molliendum
O. ita ut non digito p̄ salina
et hinc p̄p̄r*

Ad faciendū nobilissimū colorem solis

Tinctura musaica. **R**e vitri be-
tezi p̄tes. 3. calamine ouoruz
1. testas ouoz seu ortices. taz-
tari combusti. postmodū totū
hoc puluerizati in corpore vitre
cum limaturis de auricalco. 1.
loueno. deinde m̄ duos ren-
cubulos bene sigillatos finde
et habebis nobilissimū colorem
solis.

Ad faciendū viride es

Re aceti acerrimū: quod acetum n̄ tu
sit sit. **R**e aceti et puluerizati
in eo **Q**uod **Q**uod ad placitū
ming om̄m̄ istoz. **R**e deinde
pone in vase vitreo vitreano. **Virid.**
factū ut ventose: et sit coop. **Virid.**
totū de. O. et sit bene vitum-
natū in farina ut nō respiret
et respice de. 3. m. 3. diem. et
florem rade et fua. **Faciendū**

Ad soluendū marchasitā: ac ad viride es

Item facilior modus in forti
aceto vni pulueriza tartaz
m. lbz. 1. aceti. 3. i. tartari albi
et calmati vel rudi. **R**e
dimitte 3. diem. fac qd
sit in eodem aceto dissol-
uet marchasitā: et p̄bes.

Ad tingendū colorem viridem

Re verdetti et dissolue in aceto. et
distilla p̄ filtrū. recipeza totū aceti
quod erit viride dimitte fereō
et distillatū congela et est bona tinctura
p̄r suis

*Per face pulue
vasello de ran
Pigliale sale
an in pondere
argento. q̄
la limatura
et mischiare
vno crisolo
dimitte ruti
nate con vno
vno punta de
la humdita
el vaso de ra
con aqua
cando lo con
margentat
per ligare
oro per m̄
in colore et p̄
Pigla alime
sale gemma
sale comune
alime gran
Viruolo ro
Verderame
tattmo de
pigla ruti
pulueriza li
tarrasa de
vna dobla
materiali d
acqua com
fin che mar
Et poy pigla
o rame cypro
aqua: et po
reudo passan
et amalgama
de rame cypr
amalgamato
crisolo allo fo*

**Per fare puluere di margarite ogni
vasello de rame.**

Pigliate sale armoniaco. et sale mitro
an in pondere. et la quarta parte de
argento. o vero meza parte. no e
la limatura de argento finissimo.
et mischiateli bene insieme. et fate
vno crisolo russo al foco: et mettete
dentro tutti li dicti pulueri. et me-
nate con vno bastonetto de ligno. o
vo punta de ferro per fine che passa
la humiditate. et ey facto. Et essendo
el vaso de rame netto et ben lauato
con aqua o succo de atranguli fer-
cando lo con la dicta puluere serua
margaritatu. et biancho.

**Per ligare et colorare lo rame con
oro per mitate. et serua oro bono
in colore et peso de vinti chirati.**

Piglia alume de rocha. 3. 1.
sale gemma vno quartzo.
sale comune vno quartzo.
alume gramemis meza onza.
vircuolo romano due onze.
verde rame vna onza.
tartaro debotta vna onza.
pigla tutti questi materiali: et
poluerizali bene. et pigla vna
cassaf de vitro de misura de
vna dobla. et mettense tutti qñ
materiali dentro: et impleta de
acqua comuna. la fa bullire
fin che manche la mita.
Et poi pigla la limatura de leuono
o rame cypro: et bagnala con questa
acqua: et poi pigla lo mercurio
crudo passau per la pelle de moltonne
et amalgama la dicta limatura
de rame cypro con lo mercurio. et
amalgamato che sia ponetelo in vno
crisolo allo focho monendolo con

nuamente con vno bastone fin
che se squaglia: et squagliato che
sia gettare dentro tanto peso de
oro quanto era lo rame cypro.
et ferua de optimo colore et pisto
de vinti chirati: et potrete fare
de quello ogni opera doro.

Per blanchimento a beng russo

Piglia vno. 2. de rame russo bat-
tuta sutile: et tagliata minuta
et 3. 1. de arsenico bianco: et 3. 1.
de tartaro. et 3. 1. de sale pparato
et pistali tutti in sembla. et mette
vno solo de puluere: et vno solo
delo dicto rame mitra vno crisolo.
et lo primo solo et lultimo stano
de puluere: et stappa lo dicto ri-
solo con vna tegula. et bona creta.
et sutterate lo mitra li carboni
allumati: et lassarelo assime-
tate per vna hora: poi lo nexi.
et adugeti meza onza de sale
mitro: et meza onza de tartaro
et stappa come feristi: et finde.
et getta in cannali: et est facto
et pferissima.

**Per ligare lo dicto rame con
argento.**

Item poi quando voy ligare lo
dicto rame. pigla 3. 0. 2. pre-
delo dicto rame medicinato:
et vna de argento: et mettel
mitra vno crisolo netto: et fude.
et getta in cannale: et nexma
rosso o nigro in facie. et tu lo
blanchia: pigla due parti de
tartaro pisto: et vna de sale ve.
et mettel con aqua mitra vno
baccile de rame netto: et fallo
bugliere: et come bugli: gettari

dmro lo dicto argento ligato: et
lassalo bugliere vno pezo. et xinde
lo dalo focu et laualo presto con
aqua netta. et si lo voy piu bian
reochi lo allo focu: non lo fare
trotto vasso. como vene in poro
a ruficare lo nexi. et mento lo
sopra vna preta oy fereu: et
lassalo a zefuddate: et fallo ze
bugliere da zutapo lo blancha
mento: et come bugli: fa
come feristi inanti: quanto
pui volte lo fay. tantu vene
pui bianco: sempre che lo ze
cochi nexi zuffo q nigro.

**Item albu veru et perfectum
multotiens probatum**

H aquam fortem factam ex an
pre. s. ex vitriolo romano: et
ex sale nitro purificato. et opte
ruto: quodlibet per se. demde in
simul misce: et optime macpora
per diem naturalem in loco qeto
pausato: et alia die vero p alem
biu distillato: sicut mos est distil
lationis aque fortis: et collige
primam aquam: et etia aquam
secundam in vno recipiente. et
de ista distilla in bona quantitate
et sua ipam in vitro bene clauso.
ne respiret. Demde ex de dta ag
vni. pres: et vna pre mercurij vulgi
et pone simul in aludel: et distilla
aquam sicut decet: pmo igne len
tissimo. et aquam distillata serua
in vase vitreo bene clauso ne zesp
ret. et mercurij remanebit in fundo
bone duru sicut lapis: vel sicut sal
duru: quem accipe: et tere ipm
et reponas ipm sic tritu in vnam

aliam botiam: et desup proice
aquam suam ab eo distillatam
tunc dictus lapis aut puluis
pdictus conuertit se in aquam
citrinam. Et si itez distillaueris
ipam aquam ab eo mercurio: tunc
itez conuertit in lapide duru
tang sal duru quem serua bn.
Demde habeas calcem ouorum
bene puluerizata parte vnam
et pone ipam in vna botia: et
desup proice de aceto fortissimo.
ita vt dictu aceti abudet p duos
digitos desuper: et fac sit bullire
igne lentissimo. donec dicta calx
ouoz resoluat: et sit rubicunda
et remanet in fundo botie
aliqua ypostasis. et tunc sepeza
ab ipa aceti claru: et dictam
ypostasin pone in vna aliam
botiam: et desuper pone alem
biu: et distilla iteru aceti ab eo
et remanebit in fundo sal nobilis
simu quodi sale diligenter sua
quia est factu fixu.
Et tunc ex de isto sale fixo et tannde
de supradicto mercurio et simul
misce bene: et ipam mixturam
pone in vna botia: et iterum
distilla humiditatem: ita q in fundo
botie remaneat vna materia
facta sicut sal: et tunc itez pice
desup dictam humiditatem quam
ab eo distillasti. et dimitte sic pan
sare p noctem: demde itez distilla
ab eo ipam humiditatem p alem biu
vt supra fecisti. et hoc fac totiens
quousq habeas lapidem albyssimu
in ipa botia: Et tunc ex ipm lapi
dem albyssimu factu: et tere ipm
sup lapidem porfidum in puluere

impalpabilem : et ipm pulvere
pone in loco humido et frigido. sup
dictu lapidem porfidu extensum
et sic per mitte stare p vnu mēse
vel donec in oleu soluat : et
dictu oleu pone sup furnu infra
cineres : et congela igne lentissimo
et serua dictu congelatu in vitro
mundo : et loco calido . Et quando
volueris adoperari : tūc Be. p. v. s.
etis purgati : et fude ipm in cen
abulo : et cū erit fūsum : tūc pice
in dno ete fuso et bulliente pte
vnam supradicti lapidis conge
lati : et conuertit dictu es in
luna zofistatam ad decem ligas
veraciter et

De purificazione dñe qñ fit

Item purificatio eadem etis est talis
extingue es ignem et laminati
in vna pueroz de .x. aut .xij.
et vsq ad .xv. ānos salata for
tissime . Itavt sentiat totalit
de sale : et illud es erit rubicu
dissimu et dulci. nō nō debet esse
sal de mari . lano deo

De dulcificatione etis qñ fit.

Item dulcificatio perfecta et mūg
pmem meliore Be colosome
asse fende . medulle boum : et cere
noue : oia ista recipe an : in ponde
equali . que oia ponas in patella
terrea . et pone dicta patella inf
aut sup cineres calidas . itavt lique
fiant materialia sup dicta . et n
fuerit liquefacta : tūc extingue
vregam ignitam in pda in m
positione que est liquefacta . et
hor fac bis vel ter .

nō q medulla boum sup dicta et

cera noua debent esse distillata
p alembicu . deinde mixta in dno
materialibz et erit molle illud so
phistm . quod mtiū extinguas .
quod nō potest esse ad similia melis
et hor mitem dezz

**Ad dandum pondus denary 6
grossis non habentibz sufficiens
pondus**

Be regulas antiquas . et triturata
postea ens ignias : et extinguas
in oleo oliue : et hor fac pluries
postea istas regulas miste cum
mercurio : et fac sublimari ista
in simul . deinde hys sublimatis
fac distillari per filtru et sit oleu
rubeu . et istud dat pondus flor

De eodem

Accipe litargiru et cerusam et
tritura bene simul ita q sit vna
pasta : postea Recipe modicu de sepo
casteato : et cū hor fac vnam
unguentu : et de hor denario 6
calefactis munge . et dat pondg

**De mutatione Iouis et mercurij
in lunam optimam**

Accipe Iouem : et fude sup igne
et cum fūsus fuerit : proice
sup ipm paru de pice greca : po
stea proice ipm in succo repage
et sic fac ter . vel amplius .
et purificabit : et mducescet .
et albescet ut luna . Cū dñ
aut Ioue sic purgato equali pon
dere sic miste de mercurio sub
limato : et fūde simul . Et illud
quod sit ex tali mixtura dñt
elidriu .

Accipe igit elidriu : et tantu de
de luna : et fūde simul . et totu

*Nota
valde et
aperire*

rediget in limam optimam:
Sed si ponat ad ignem: vel in
gma. vel fundat. ut lima resi-
stere non poterit: sed paulatim
defiat. Omne aut opus: et
quaslibet malleationes sustinet
et durat: qd diu volueris: -

De purgatione Lune.

Luna sic purgatur et pparat.
primo purget cum plumbo.
et postea fusa proinat. per
vregulas: et ignis decet: et
qualiter vire ignita usquequo
sit rubea: extinguat in porcino
sanguine: Et post decimam
vicem laminetur teneriter:
et fundat in modico boras.
in novas laminas. Et sic fusa
proinat utrum in vregulas. ut
prius extingue ignitas decet.
Iterum laminatas cum borace.
tertio funde. Et pro tertio scias
q habebis limam dulcissimam
et purgatam. Qua fusa: adde
sibi decimam pondus sulfu-
ris preparati ad albu: et habes
limam sponis amitam. et pre-
dicti stagni vel plumbi velocitate
fundetur.

De operatione aliquarum rerum in lunam.

Rx ususur. i. cinabrium. et pone in
vase ubi sit delitargiro aureo.
et sup ipsum litargirum pone ususur
et deinde pone vitriolum. calcem
vinam: et claude vas: et da sibi
ignem per duos dies. postea accipe
ipsum ususur fixum mibibe et assa
cum oleo ouorum. donec fundat
et rizzat: de quo parte parte una
sup. 10. parte lune pure. i. -

Qualiter fit dictum oleum ouorum.

Oleum vō predictum sic fit. Rx
vitrioli rubificati: croci fori
vireidis etis: salis ar monian
añ. et in pasta cum vitello
ouorum: et distilla per alembicum
Et primo dabit aqua: qua
proice: deinde oleum: quod
serua: et eo utere.

De operatione gummarum in stagno que auferunt stridore et fetore

Item sunt gume que auferunt
stridorem stagno et fetorem
et reuocem ac etiam molliet
vz. guma aloë: rasa pmi: et
pix nautalis: et terbenitima et
glassa puluerizata. Insuper
borax. Et scias q si gume
iste equaliter in stagno pparat
dant sibi duriciem et homi-
rare: dum tamen prius
sit preparatum.

Ad dulcificandum omne metallum

Si metallum post proietam me-
dicinam fuerit nimis durum
et frangibile: extingue ipsum
ignem decet in sanguine por-
cino: et postea fac laminas:
ex eo: deinde puluerem boras
tertu: et de predicto sanguine
porcino: et sale alchali subli-
mato sup dras laminas pone
et sic funde: et proice in vregas
et erit dulce: -

Ad albisicandum es pulcherrime ita q in modica parte bone lune rem quasi per fertam habebis:

Rx resalgar. 3. 1. sal niri muros
3. 4. niri vegens. 3. 1. et. s. alu-
minis roche 3. 1. aluminis

plume. 3. 5. oia terant^r et misce-
antur cum aliquantulo liturgizi
et dimitte exsiccari. donec fiat
puluis. postea pone. 3. 1. de isto
pulvere sup. duas vncias eius.
de quibz sunt quinqz ptes ottomis
et sexta pars eris: du simdit^r
per modum cimenti

Ad rectificandum stagnum.

R^x ^{stagnum} aserai^r et calefac in tassa
ferrea: et extingue in sale ar-
moniaco soluto in aceto: et pur-
gat^r et mortificat^r. postea ar-
cipe duas partes aceti: et vna
vrine distillate per filtru: et
pone vniam partem tutie: et
vniam arsema: et vna parte
sulfuris: hec oia pone in aserai^r
rio in olla: et fac bullire donec
durestat. postea iuge cu torde
bone lune: et cum tercia pte
eris: et simul finde.

Ad faciendū oleū tartari.

Ad faciendū oleū tartari. i. rasme ^{fo. 115.}

R^x ipm: et pone in vno sacculo
lineo: quod sit aqua madidatum
postea pone in igne: faciendo for-
tem ignem: et cum sacculus fuit
combustus: remanebit vna massa
ipius tartari. postea remoue
ab igne: et pone in vno sacculo
in loco humido et frigido. et fac
pendere: itaqz vitru vel succella
sub eo teneas.

Ad faciendū ex stagno vasa malle- abilia

R^x sumi radice felinis et sumi
rasam ana. et extingue in
eo louem purgatu mixtu cu
octaua parte bronzi campanaze

et fiat ex eo opus bonu et duru
ad martellum:

Ad purgandum louem.

R^x succum rape et radice come-
stibilis: et proice in eis louem
fustum: et optime purgat ipm
et ab omi lepra ipm emundat.

Ad mādendū seu rūpendū vitru in loco vbi illud rūpi vel madi voluit

Balnea vitru in loco vbi illud madi
vel rūpi volueris cum salua seu
spuro tuo: et in loco balneato super-
pone de sulfure puluerizato vt ad-
hereat circum circa: et demde pone
in ignem. vel ad candela accensam
et rūpetur vitru equaliter in loco
vbi balneatu et sulfur sumsum
fuerat

De doctrina compositionis me-
dicine ad rubem super argen-
tum preparatum. probemium.

O E hys aut nullus philo-
sophicus liber mentione
facit. sed experimento vario
ad inueniendam faciem aliquam
sumpserunt. Marcasita autem
aliang est nois: sed ego pro-
bavi q non satis est digna.
in complens operibus. ppter
quod de ea et de alijs preter-
mitto. Ea aut breuiter pro-
secutus: ut premiseram que
ad artis perfectionem ducit
libris philosophicis et compo-
naturalibus: et experi men-
tis sensibilibus approbata.
her tibi carissime magr rusto-
diendo promitto sub phy-
sereto sigillo. in fidelibus
dignis ostendam: quasi phy-
seretoz archana sunt the-
sauru fide moribus et studijs
liberalibus eruditi.

De preparatione Lubrit

I N noie dm omnipotentis
Acipe Lubrit mundum.
et laudum: et mundissime tritu
putrefacti bullu et sublima-
tu rorens cum Lento igne
bullias in vrina: q totam
extrahas ntrinam vrinam.
ab aliqua pmguedme: tu
omnes loturas distilla in lento
igne. Et omes aqua albam
vel rubeam serua: et feres
aqua duas vltimas simul
far ascendere: serua omem
tmtitram et reserua. et
feres quoq primas pure
et secundas serua ad partem

et rotasti aquam albam simul
pone ad partem <sup>De reductione lubrit
in massam.</sup>

Acipe ig in noie dm alumen
quod vis et modicu calina: et
calinati pulueriza minnte.
et puluerizati romisce: et con-
tere in equali pondere tu drs ^{11a pondus}
ferabus: et tota semp in aqua
mbibendo tmta et desiccando.
bene ad ignem vel ad solem
donec lubrit efficiat massa
sicca. <sup>De reducendo lubrit in puluerem
rubeu vel atrium</sup>

Tunc eu acipe in noie dm
et pulueriza minutissime.
et pone in vase terreo forti
et pone in furno calinati-
onis paulatim igne agitando.
donec fortem ignem p sex
horas sustineat.

Tunc si omnino caret nigre-
dine massa rubea vel atrina
bonu est. sino: calina itez <sup>De sulfure
rubeo fa-
ciendo</sup>

Tuc acipe aquam alba qua
seruasti: et distempera in aqua
predicta in ea przig minnte
puluerizata. abluie multones
semp aquam albam colando.
donec alumen p aquas clazas
reicias ad partem. in loturis.
seruato. Quod aut remansit
erit preadus ignis sulfur
nreim vel rubei: qui sino
est talis: calina ipm donec
talis sit: et ad parte resua.
Et tuc dras loturas in alue.
et distilla in lento igne. donec
ad feres: et aquam alba ot
ntrinam sua ad partem.
rubeam aut ad pte alia sua.
Rubeu est pte su sulfur.
oleu om ali comparabile.
ipm optime serua.

Nota

in pte lubrit
allegigetur
magr cum
vna multa

in pte la-
ray. in
infusibla
aray. in
laos. in la-
habet

Quod au-
tere: et
alba: et
claram
et aqua
atrinam
pone: et
oleo rui
feres.

De
La
dis

oleu rui
pone h
sulfur
Postea
tmtur
ipm in
modicu
romisce
more re
effinat

Et tuc
ad ignem
exerit:

ad calina
duro: et
horas. et
uon super
calimab
pmguedme

Tunc ipm
uoriza:

ut prius
et repon
ora tere
extrahet
et assand

extrahet
vratu b
donec eu
clazas ser

Quod aut remanserit iterum
tere: et distempera cum aqua
alba. et iterato quasi falsam
claram optime trita distilla.
et aquam albam eietam
atrinam. cum predicta atrina
pone: et tunc cum predicta si fuerit
oleo tunc reponere. et tunc facere
fereb. alias reire.

De oleo sulfuris rubeo.

A cape igitur aquam atrinam
distilla lento igne: et solum
oleum rubrum refusa: et cum illo
pone hoc in eo pernoctabis hebis
sulfur oleum: quod bene custodisti.

*de reduciendo
ipm sulfuris
massam.*

Postea accipe predicta. unde
timiditatem extraxisti: et tere
ipm cum equali pondere alij
modici calinati: et optime
comiscabis: et tere super mar-
more rotundo. cum aceto: donec
efficiatur massa sicut pasta.

*De calina
non ipm.*

Et tunc in vase ferreo forti
ad ignem pone: et cum humidus
exierit: optime lutebas: et pone
ad calcinandum et assandum in igne
duro. et sublimatione per sex
horas. conterendo sic vas ab infre-
riori superius per tres horas: et
calinabitur et consumabitur ipm
pinguedo pro magna parte.

*De desiccando
et conterendo
sulfure in pulvere*

Tunc ipm extrahere: et minute pul-
ueriza: et tunc conterere: et comiscare
ut prius fac ter rora cum aceto.
et reponere iterum ad calcinandum.
omnia tere ut prius: et per sex horas
extrahere ut prius: fac ter conterendo
et assando: post assationem
extrahere. et ipm minute pulue-
rizatum bulle in aqua auri
donec eicias alumen: colando aquas
claras semper. tunc desina sulfur.

et desiccato sulfure: et desiccatum
contere optime. et misce cum ali:
quali pondere aluminis calinati.

De sublimatione sulfuris

Sublimatio sulfuris est de
siccatis alkimie. Collige spi-
ritum nunc mundum et albam. et lucidissimam
finitum: et serva ad partem.

Postea accipe purum et omni-
um in ventre patris sui: sublima sepius
donec abluissimum et siccissimum non
exeat: et lucidissimum. cum pulveribus
viridoli. vel atramenti. cum sale et
sulfure equaliter mixtis. in triplo
vel quadruplo ad ignem. mundissi-
mum. atque lucidissimum ad partem suam.

Postea accipe aurum omni-
um purum: et sit finde ann. et fusa per regulas
proice: et extingue sepius in
potissimo sanguine. et postea
tenueret laminata finde. et
amassatum borare: et sic reducat
ad regulas: et extingue ut
prius sepius: et secundo finde:
et fac termes laminas: et massa
ut prius. *De molliificatione et subtili faciendo aurum*

Hanc viam sequere: usque fundat
valde. et fere ut stagnum: et
molliam fiant valde. et tunc sua.

*De depuratione
armomaci.*

Armomacum vero antequam cum auro
ponatur: depuratur. et depuratum
ponatur ad calcinandum: per regulas
in medio salis per diem integrum
in igne forti: donec ingredo
similiter. et sulfureitas. et va-
porans humiditas efficiatur calx
alba et munda. et tunc extrahere.
et eiciatur aqua salis: et residuum
fundatur. et amassentur cum borare
et erit optime preparatum. postea
resideat: et erit elixir.

De elixir faciendo

*Compositio medice. aug vna ps
quatuor lue parate in vera sole conuert*

In nomine domini. Accipiantur
spiritus parati ad. Auripigme-
tum: sulfur: argentum viuum: et
sal armoniacum. cum tribus. y.
parati. 3. m. salis ar. ter sub-
limati. 3. y. *Her oia simul et*
semel tere: et comiste: et tere
sup marmore rotundo. cu resuato
oleo: donec efficiat sicut salsa.
et sit permittat desutari in
sole: vel in lento igne in vase
vitreo. Et cu bene fuerit de-
siccatum: terat secundo vt pg.
et desicet: et desiccatum diste-
peret cum ducto oleo: vt sit
quasi salsa claza. et sit positiu
in vase vitreo: et ponat ad sol-
uendu et digerendu sub fumo
equino: in calore continuo. p
septem dies vel amplius: tunc
extractu vagulabit inter cineres
calidas. *Iterent cerationes*
contritiones. mibitiones et
desiccationes: quousq metalla
desiccata super laminam ferri
ignitam diffundant velut
terra. *Alioquin recitentur*
sublimationes vt prius. donec
in sua fusione vel ingressionem
super corpus pietu vel lami-
nam non fumet: sed sua fixio-
nem cum sua ceratione con-
firmet. et manifeste ingrediat
tota sine fumo: tunc erit pre-
ciosius auro et argento incom-
parabili. *Cum vna quatuor*
partes lune parate in vera
solem conuertit. *De multiplicand me*
Item ergo medicina accipe dume
super solem et luna parata

et inxtam vt predictu est supra
proicies in corpore quatu plus
poteris: et extrahas. et mueres
massam rubicundam collois
rotundam rubicundi coloris
mollem in fusione: et malleo
ad modu stagni: qua minu-
tissime puluerizabis: Et illo
cum agetur mox orato cu
adhuc redeat: postea ablu cum
aceto vel aqua salsa: donec
minutissima calce recipias.
Istam igit calcem in nomine domini
accipe: et cu equali pondere
medicinis tenens tere et solue
et tere et vagula: q vnu
corpus efficiat. et optime
teratur: et compositu ingred-
atur posita. ita sine fumo sup
lamina lune ignita: et erit
thesaurus preciosus: luma
vt predictu est parata con-
uertet in bonu solem.
Vt aut nichil perfectioris or-
cultetur: tunc melius est dictam
calcem in albu aprinapio tere.

*De nominibus septem planetarum
qui septem metallis appropriant*

Sicut aut sunt septem planete
Sol. luna. mars. mercurius
Jupiter: Venus: et Saturnus
Sic accipe. Aurum: Argentum:
ferum: Argentum viuum. stagnu
cuprum vel auricalcu: et plumbu
Sic ut sunt septem planete: ita et
septem metalla. Et Sol signat
aurum Luna Argentum Mars ferum
Mercurius argentum viuum Jupiter
stagnu Venus cuprum. et vel
auricalcu Fer Saturnus plumbu.

De quatuor spiritibus principalibus

Quatuor sunt spiritus principales
Auripigmenti. Sulfur. Argentum
vini. et sal armoniacum.

Qui quandoque vocantur angeli.
quique accidentia: quandoque fatui.
Ex quibus istorum nomina per se multa
habent.

Alieque partes sunt essentielles.
multe vero secundarie.

Partes eius principales sunt quatuor
spiritus. et septem corpora.

Spiritus sunt hi. viz. Argentum vini.
Sal. Auripigmenti seu Arsenicum.
et Sulfur.

Corpora septem sunt Aurum.
Argentum. ferrum. cuprum. stagnum
plumbum. auriscalum.

Secundarie vero partes sunt Alumine
plume. Alumen gissi. Sal alcali.
Sal geme. Sal mirri. calx tar-
tari. es vstrum. Coprosia. Vitri-
olum. Urina puerorum. Acetum
Capitellum. calx viua. sapo. et
alie res acule astingentes et
penetrantes.

*De spiritibus impurissimis
et colorantibus corpora.*

Notandum igitur est. quod spiritus im-
gunt corpora. et colorant.
Et non nisi preparati fuerint.
ut oportet. Corpora vero tractata
non recipiunt: nisi prius a suis
impuritatibus bene fuerint ex-
purcata. Quod fit. quodlibet
calendo: aut cum aqua acuta
bene lauando.

*De preparatione
spirituum.*

Nota enim. quod spiritus preparantur
purgando. seu sublimando: in-
cretando. et congelando. dissoluendo.
et fermentando. Et si fuerint
corpora spiritualia: et spiritus corpora.
ad que intendit ars ista.

De sublimatione Argentum vini.

Argentum vini preparatio fit. ut
teratur bene cum salibus in
mortario lapideo: postea immedi-
ate aqua calida a salibus separ-
atur. Tum sublimetur hoc modo septe-
mies.

Accipe Vitrioli Romani seu cu-
perose lib. 5. et aluminis classe
lib. 5. que pulverizata sumide
in patella terrea plumbata. quibus
fistis pone lib. 5. Argentum vini
continue mouendo cum baculo.
donec refrigeret et indurcet.
tum pulverizatum pone in sub-
limatorio bene lutato luto sapie.
et terra obnitrato: et sublima
sicut fas.

De sublimatione Salis armoniaci.

Salis Armoniaci hec est sub-
limatio. Accipe lib. 5. Salis
geme: et lib. 5. Salis mirri. et lib.
5. Salis Armoniaci. que simul
in lapide porphyreo contrita sub-
lima tantum duabus viabus.
sicut fas: et sufficit.

De sublimatione auripigmenti

Auripigmenti hec est subli-
matio. Primo ipsum pulue-
rizatum fac bullire per horam
in aceto: vel lixiuio de vima
puerorum. dispumata: ut eius
auferatur pinguedo: et brevis
ignita. Et debet tantum bullire
donec bene mississet et indurcet.
Post hoc accipe lib. 5. cerise vstr.
et lib. 5. ceruse. et lib. 1. Arseni-
cum ut iam dictum est preparari: que
simul in corpora in lapide mar-
moreo. terendo: et sublimando
tribus viabus.

De sublimatione sulphuris

Notandum est qd de sulphure viuo
idem modus tenendus est
et ordo. ipm lauando et sublimando
qui dictus est in argento viuo.
nisi qd superadditur aliquantula
caloris viue. ad sublimandu

De resolutione et congelatione prescriptoꝝ spirituum

Nunc hęc doctrina sub-
limandi quatuor spūs.
Restat dicere de eoz resoluti-
one et congelatione: que tū
modo fit.

Accepe Arseniū sublimatum
septies. et .v. iō. sublimatū
ad ming: et ipōs in lapide
armoreo cū aqua salis ar.
sublimari septies incorporado
et pone in ampulla vitrea
bene opturata: sub fūno cigno
p. 7. dies. et fermentet: et dis-
solvat: post dissolutionem
imbibe cum ea calcem lune.
et deinde pone ad resoluendū
post resolutionem coagulabit
hoc modo: pone ipam resolu-
tionem inter cineres fori inde
tribellato: et sub ipa fac ignem
lentū de carbombg: vt induret.

Et sic fac tribus vicibg dissol-
uendo et coagulando donec figat
et in igne nō fugiat: quod pbare
poteris in lamina ferrea ignita
si super posueris modicū: et fudar
ad modū cere: et nō fugiat. quia
tū elixir est completū. Sin aut
reitera resolutionem et coagula-
tionem: donec sic fiat et figat.

De aqua salis armoniaci sublimati

Aqua de Sale armoniaci
sublimato sic fit.

Accepe oīū durū: et calidū in
aqua decoctū: cuius testa de-
posita: diuiso per mediū: vi-
tello deposito: imple concui-
tatem eius sale iam dicto: et
inter mang comprime: et aqua
a sale eguttabit.

De resolutione salis ar. sublimati

Alio modo: pone ipm salē
in vesica botis extensa: quā
pone in aqua frigida: collo ex-
teris manente. infra diem
vel itig resoluet.

De purgatione et resolutione metallorum

Terū metalla hoc modo pur-
gabis: prius funde ea vel
illud in crucibulo: quibus fisis
in aqua acuta prore: et hoc
facies septem vicibus

De Aqua acuta qualiter fit

Aqua acuta hoc modo fit.
Accepe vrina puerorum
bene distillatam: et acetum
bonū. in quibus fac bullire ci-
neres tribellato & conuissis. et
calcem viuiam. donec tertia ps
per ebullitionem sit cōsumpta.
Quo capitulo clarificato. et fide
et distilla per filtrū: et resua
donec opus fuerit.

De aqua acutissima qualiter fit

Alium ad aquam acutissimā
Accepe tartarū vni albi et
ipm pone in testa oblonga igne
sustimente cū aliquantulo salis
gēme: et combure in igne for-
tissimo donec dealbet ad modū
metalli: fmdat tū pulueriza

et in sacculo, pone lino infreg
auro et suspende in loco frigido.
et hundo: et egustabunt aquam
puram valde bene tartaream
et aurtam.

De aqua aorta optima q̄ fit

Aqua aorta optima. Rx
Nitri partem vnam, Vitri
oli partes duas. Aluminis
samen prem vna. vsifur. i.
cinabry parte vna. et distilla
sicut nosti.

**De aqua aorta ad soluendum oia
corpora qualiter fit**

Tertu aqua ad dissolvendum
oia corpora. Rx an de rebus
datis: et distilla prius habito igne
lento: post paru fortifica ignem
donec totu exeat: et ampulla in
qua recipis aquam que exit re
neat in stutella plena aqua fer
gida: propter ferorem aque que
exit. **F**acta igit pma distilla
tione huius aque: rectifica eam
et sic distilla eam iteru: et repru
cum lingua. Et in mapis exire
acutissima affrigas linguam.

Recipe eam in aliam ampullam
et claude eam cum pasta bene, q̄do
vultis igit calcem solis resolu
in aquam pulcherrima et olen
tissimam: calcem ipsam prius
paratam proice in hac aqua.
et obmra bene cu pasta: et bulli
erit per se. In fine bullinome
erit solutum totum. Tunc p
alembicu extrahere: et quod ex
tractu est remanet vt pulcherr
ima aqua solis necessaria ad
huius operis perfectionem.

**Qualiter ~~et~~ purgant corpora
per calcinationem**

Tertu per calcinationem hor
modo corpora purgabis
Accipe Alumen plumosum: Sal
nitri: sal geme: AlumenASSE
que trita in mortatio distem
pera cu aqua tartari: vel salis
armoniaci: et fac stare in reu
abolo nuc de predio pulvere: nuc
de laminibus: donec plenum
sit cucubolum. Et inter prunas
deroque.

Ad dealbandum metallum

Notandu etiam q̄ sola aqua
tartari albat metallu bul
liendo: et hoc si aliquantulu ha
buerit argenti boni <sup>De unione corpoz
cum spiritibus</sup>
Et notandum est q̄ aqua tartari
et calx est mediu et vinculum
coniungens spum cu corpore. et sub
intrare facit: et permanere

De purgatione metallor

Alx hoc modo calcinat vna
hora. Tere sal comune cum
aceto: de quo fac stratu in cucu
bulo. Vel alr fac stratu de calce
et sic faciendo donec totu cucu
bulu sit repletu: postea combure
inter prunas.

De dealbatione metallorum

Dealbano quedam facilis
Accipe tartaru: Alumen
plumosum: sal comune: sal ar
moniaci: que trita simul in aceto
bono fac bullire per horam modica.
tere rem dealbandam: postea fude
aliquantulu boni argenti. s. terna
partem: et cu per horam her omia
in igne steterint fusa proice in acetu
forte et feruens vt tartarz bulli
erit: et sepius ignitum in eo ex
tingue.

De his que tingunt in colore rubeo
Oido de albedine quod vidi.
Dicam nunc de operibus
rubeis

Unde notandum est: qd pulue-
res illi qui tingunt albu tingunt
et rubeum. et hoc si parare
et calinare fuerint debito mo-
do oportet. *De tingentibus in aurum*

Et hoc de croco ferri: et de vstro-
tutia: oleo frumenti: oleo migelle
oleo sanguinis: et capillorum:
et atramentorum: et vitriolo
rubificato in aquis rubificans
et rebus multis alijs

De reductione lune in solem

In solem reductio hoc modo fit.
Accipe es vstrum: sal Azmomi:
acum: vitriolum: et crocu ferri
et puluerizata distempera cum
oleo frumenti: vel migelle: et pice
super argenti fustum: aug resina
pars sit puru aurum: et simul fer-
ueat in testa aurifabri per horam

De reductione Cupri in aurum

Cupri reductio in aurum.
Accipe tutam crocam: siue la-
pidis calamin: et ramos arbores
que terendo in mortario distempera
cum aliquo de oleis amidijs infor-
mando pillulas: quas proice super
argenti vel cupri fustum: et pmitte
aliquantulu feruere in cucurbitulo.

De croco ferri qualiter fit

Croco ferri fit hoc modo.
Accipe limaturam ferri bene
cum aqua pura purgata lauando
et ipam bene incorporata in sale
gemma: vitriolo: et aceto: et vtriusque
pueroris bene dissipata. postea in
feruore solis: aut furno panis calido
desiquatur.

Qualiter ex his oleis de frumento

Oleu de frumento: aut migella
derogatur hoc modo: saluer-
per tabulas ferreas bene igni-
tas predicta semina in primedo
De rubificatione atramenti

Atramenti siue vitriolum
hoc modo rubificatur.
ponat in testa aliqua de-
inde in furno panis bene ca-
lido donec fuerit satis

De compositione aque auree

Aque auree hoc modo fit
rubeo: quibus sublimati-
spus colorant et rubificant
ad aurum faciendu. Incorporat
bene in atramento rubificato
aut Croco ferri postea distillet
per alembicu: vel ut aqua
ardens: et hoc rebus viribz
reiterandum est: donec bene
colorate fuerint et rubificate

Cumabru qualiter fit

Item Accipe ampullam vitrea
in datam arzilla et Recipe
vnu pondus argenti vni: et
tria pondera sulphuris roci: et
voperia ampulla munda igni
apponas. et cum fumum rubeum
exire videris: cumabru est com-
pletum

Ad delendas maculas faciei

Item nota qd oleu frumenti
tollit maculas et lentigines
de facie. *Et fusibile ut plumbu*

Ad faciendu vitru malleabile

Ad faciendu et fundendu
vitru ut plumbu
Accipe hyzai et da ei rebus
vel quatuor diebus fila edoce
ad comedendum. Et in folia
comederit qualibet die collige

eius veniam. et de sanguine
eius equaliter confice cum cinere
facto de filice unde fit vitru
et coque in fornace donec e
mittat vitru. et de dicto vit
labora cum martello: et plus
valet quam aurum.

ut ex Venere fiat Luna

Accipe oleum tartari: et di
stilla per alembicum: et quod
distillabit soluat in vesica.
et iterum per alembicum distillet
Et hoc torrens fac quousque
totum oleum distillet. vel saltem
maior pars eius.

In ista eius aqua dissolvatur
arsenicum sublimatum: et ex
ista muret calx lune. Ita
quod calx tamen semel bibat de ar
senico sic dissoluto quanta
ipsa fuerit. Et hanc medi
cinam proice super Venere
et videbis eam pulchram
dealbatam.

Qualiter fit calx ex Luna

Alex vero lune sic fit
Accipe lunatram vel
folia lune: et tantum dem
mercurij sublimati. vel arse
nici sublimati. et ponant
hec in vase sublimatorio et
subliment. et tunc feret quod
in sublimatorio muereris
est calx lune. Et si prima
vice non calcinat: torrens
sublimet quod bene teri possit
calx.

Qualiter fit optimus cinabrum

De cinabrio faciendo
Accipe libram unam sulfuris
et fundatur in patella ferrea.

et imponentur libe tres
mercurij cum baculo mcor
porando. postea extrahat
de patella. et cernat: et in
vasis terreis ponat. et lu
tentur vasa. Et fiat ignis
quousque tota humiditas sit co
sumpta. Demde de vase ex
trahat. et iterum subtilissime
terant: et in vase vitreo po
nant: et subliment quem
admodum alij spiritus sublimant
nisi quod os vasis non claudat
et in fine ignis potest in
gorari.

De purgatione lune in solem

Accipe de sole combusto per
sulfur et calcinato partem
unam. Salis armoniaci parte
unam. vel duas quia melius
et bene terere calcem aurum
aqua salis armoniaci: usque dum
totum bibat: tunc pone in forn
vitro. et illud vitru pone in
loco humido per .7. dies. soluet
enim in aqua rubea ut sanguis
cum qua aqua teras. et subli
matum in rubrum sepius stando
et assando. et mibibendo: donec
fiat pulvis rubens. sicut cin
abrum. Tunc pone per duos dies
diem: et coagulabit: ipsum iterum
tere cum aqua salis armoniaci
et pone in humido loco per .7. dies
tunc soluet in aqua. et tunc pone
aquam in furno calido per di
m duos dies: et coagulabit
sicut cinabrum. Tunc proice
vna vna super. sepius vna
lune fine et examinate. et
funde simul: et erit sol duras
ponderosus et malleabilis.

De luna in sole pmutacione

Item aliud ad solem
I Accipe limaturam solis
mixtam cum arsenico: et pone
in panno spisso: quem lutabis
luto sapiennae. et assa p nocte
in igne: deinde extrahe: et
tere cum aqua et sale trito
et pone ipsam terram lutatam
et moute in furno p noctem
fit enim calx alba: ut pulvis
qui apparet ut radus solis.
tunc operare cum eodem.

De regimine purgationis lune

Modus regimino: mitte .3. l.
sulfuris aut arsenici in aqua
in qua solui sit: in quam fides
aliquantulum plumbi: postea lue
et in ea liquefacta tam diu te-
ratur: donec calcinabitur nigra
postea tere ipsam cum sale soluto
et assa in furno: et abluere ipsam
ab ipso sale: et erit album

De puluerizatione lune

Item aliud optimu Accipe
limaturam lune limatam
cum oleo et sulfure combure
in testa et fiet pulvis: postea
munda ipsam cum sale soluto sicut
p precessit sermo. et veniet
pulvis multu albus et subtilis:
hunc serua.

De singulorum rerum operationibus

Alces figunt. *In aluminis*
Spiritus tingunt
Sales calomant
Alumina clarificant

De calcinatione veneris et azaris

Calcinatio veneris et azaris
sic fit Accipe sulfur bene
puluerizatu: et habeas quoddam

vas et fac stratu sulfuris: dein
accipe laminas ferri vel erio
et lava in oleo rvi. hys lons
fac stratu laminarum super stratu
sulfuris: et ita fac soliatim do-
nec vas sit plenu: postea pone
vas super ignem donec rubescat
hoc facto accipe dictas laminas
et tere bene: et abluere cum
aqua calida: donec exeat
inde clara. **P**ostea accipe
aquam aluminis de Rocha
et salis rvi: et tere dictas
calcem super lapidem mar-
moreu vice post vicem: donec
habeas calcem viuam et albam
postea vo dictam calcem ac-
cipe: et mitte in crucibulo
et fac ignem donec fun-
datur in virgas proice: et
inuenies album metallu
mure et extra.

De sublimatione mercurij

Sublimatio argenti vini
sic fit. Accipe lbz. 4.
vitrioli romani: et funde
ipsum in quodam vase terreo
super ignem: et cum fuserit
fuerit: Accipe lbz. 2. mercurij
et per periam lineam cola
in supradicto vitriolo: et
miste cum baculo: donec
de eo nil appareat: et ad hoc
pone lbz. 1. de sale rvi ppazato
et miste cum baculo: et po-
stea elena ductu vas desuper
igne: et pmitte refrigerari:
hoc facto Accipe quod est in
vas: et tere bene: et mittas
in ampullam vitream: et
pone super furnellu ad sub:
limandu primo igne leno

donec aquositas euaneſcat. po-
ſtea forniorem ignem p̄ diem
vnu. hoc facto p̄mitte m̄feri-
gidari: et frange ampullam
Et quod erit in ſuperiori p̄re:
erit ſubſtantie albe ad modū
chryſtalli: et reſua dū dīcātib:

De m̄p̄ reductionis lune in ſolem. i. 3. ſup. 4.

Accipe eris vſti partē vnā
Croni ferri aliam partem.
Vitrioli. que tria puluerigent
poſtea reape tantū ſalis ar.
quantū iſta tria: et diſſoluas
per alembicū: et iſtos pulueres
in predicta aqua ponas: et fac
in igne leni ſtare donec co-
gulari. ponas poſtea vnā
partem iſtius medicine ſuper
quatuor partes bone lune: et
videbis optimū ſolem.

De reduciendo lunam in aurum.

Tem alit. Accipe es vſti
Sal armoniacū. vitriolū.
et cronī ferri. et pulueriga: et
diſtempera cum oleo ſemini
ſeu nigelle: deinde p̄roce ſup
argentiū fuſum: Cuius tertia
pars ſit purū aurū: et ſimul
hec ferueant in igne p̄ horam

*De compoſitione aque foris ſolūt
omne metallū.*

Aqua preioſa: que ſubito
omne corpus diſſoluit
Accipe m̄tū: vitriolū: ſal ar.
alumen. iam. et amabrium
an. her oīa diſtilla in igne leni
primam aquam que exierit
alba reape ad partem. Cū vō
mutabit colorem in aliam am-
pullam recipias aquā rubei
coloris que forior eſt. et omne
metallū ſubito ſoluit.

*De aq̄ foris ſolūt et molliſicante corpora
deſtrūere fiſtulā: et ſcicā ſanare labijs: et congelante*

Aqua m̄tū que dicitur aqua maior
Accipe m̄tū: et teze bene ſubtili-
et laua tribus vicibus cū capitello-
forti. et cū lauat deſtoretur
et tezat. deinde ps vitrioli m̄tū.
tazati an. tt. dimidiam
amabrij. vitrioli. m̄. tze et diſtilla
per alembicū: et collige totā aquā
in quam ponas m̄tūm p̄dictū.
et diſſoluet om̄ino: et conuertet
in aquam. hec aqua ſoluit om̄ia
corpora et molliſicat. Et etiā
deſtruit fiſtulam: et ſcicā anſer
de labijs: et viſibiliter congelat
ayerauiā ſi ibi bulluerit: et etiā
diſſoluit.

De coagulatione ayerauij

Tem nota q̄ ſucus portulacē
ſilueſtris cum ſucco ſemp̄ vire
mixtus: et cū vna vna lune bone
fuſe: que in ayerauiā purantur
ipm̄ ayerauiā congelant: Et ſi
addat ſucus juſquiamj cū ſucco
torre. aut in predictis congelabit
melis ayerauiā.

De ſeptem herbis attributis. 7. planis

- P**rima herba vocat̄ affodillus: et
appropriatur Saturno
- S**eda herba vocat̄ camellonta et
appropriatur Soli
- T**erna herba vocat̄ anelago. et
appropriatur lune
- Q**uarta herba vocat̄ Arnagloſſa
et appropriatur Marti
- Q**uinta herba vocat̄ pentafillon
et appropriatur ayerauiā
- S**exta herba vocat̄ juſquiamj
et appropriatur Ioui
- S**eptima herba vocat̄ colubina
et appropriatur Veneri.

Ad inducendum ferru. *Ad inducendum ferru.*
Ad inducendum ferru. Vt oia
corpora madat et penetret
Nota q sal Armoniacu fixu cu
calce viua: et in aqua istig calce
distillata per filtru sicut dissolutu
et iteru distillata per filtru. habet
omne geng ferri adeo inducere
q oia alia corpora durissima
penetret et madit

Ad lunam faciedaz ex mercurio
Item nota q si exstinguat
Iupit aut saturnus quatuor
vmbis aut quinq in oleo rvi: et
si ponat illud oleu in mercurio
q congelabit cu per hora steterit
in igne: q qua congelatione
leuiter potest fieri bonaluna
De arbore Borissa: et eius virtutibus

Apitulu hermetis De arbore
que dicitur Borissa: que est
similis ayaozane: cuius folia ce
lestis sunt coloris: similia folijs
vireole: et qualibet die lunare
foliu nasat usq ad quindecim dies
Deinde amittit folia: ita q re
manet nuda vt nasitur
Acipe hanc. et succu eius extrahe
et in eo argenti viuu coque:
in massam naq rubeam con
uerit. Deinde pone de hoc
sup es: et conuertit in auru
Inquit Aristoteles q hec herba
nasat in montibus: in flumi
nibus ripis: et habet folia ro
tunda vt dicit: et eius lignu
rubeu: et flores citrim. Et
habet odorem musci. Acipe
eam: et tere: et aqua eius
extrahe: et sup argenti fustig
pice: et conuertitur in auru.

Idem operat sup plumbum
Item nota q hec herba est in
quadam valle que vocat neme
ppe parentiu.

In loco seu succo istig herbe fac
bullire mercuriu: et fiet lapis
durus et rubeus. De hoc lapide
pone super plumbu: et fiet duru
Ad dealbandum es

Ad albificandu es. Acipe sal
nitri alexandrim. 3. 4. Sal
ar. 3. 1. Sal mty murorum
3. 1. Sal allu. 3. 1. alius
plume. 3. 1. alius de zorch
3. 1. Resalgaris. 3. 1. Tartar
3. 1. ex his fiat pulm
Cing vna. 3. ponatur sup
duas. 3. et ita

Ad dulcificandu omne metallum

Ad dulcificandu omne me
tallum. Acipe succu
lacture paruille: et succu
spargule: et cumazelle: et
semperuue: et aug da aliq
herbe que piper vulgariter
dicitur. Et in herbaz pre
dictaz succis ferru seu me
tallum exstingue: et dulci
ficat.

Idem dicit de qualibet herba
frigidissima

Ad dulcificandum calibem

Item ad dulcificandum
calibem sine ferru quod
cuius frigidissimu. Ex succu
herbe que dicit muralis cuius
folia sunt ad modu mentis que
a quibusda dicit vituola: et
in eo succo calibem seu ferru
ignitu exstingue semel aut
bis: et mto modo mollifi
cabitur.

Ad temperandū ferrum

Ad temperandū ferrum
Accipe filices Rafanum
et Radices celidome. her oia
terant^r: et reape succos: et
in illis succis tribus vialib⁹
extingue ferrū seu enserr⁹
aut aliud metallū. renouado
succos

Ad conuertendū Ioue in Lunam

Ad conuertendū Ioue in
Lunam. Accipe sal ar⁹
fac ex eo aquam: postea re-
ape medietatem ip⁹ de li-
matiza boni calibis: et iuge
bene simul: postea dissoluas
Et cū dissolutū fuit distillo
per filtrū. Demde sua istam
aquam tanq³ rem p⁹osam.
Demde reape Iouem puzi-
ficiatū et funde: et pice in
predicta aqua. 7. vialibus.
et effinet bona luna.

Ad fundendū Crystallū

Cristallū fundi possit
adeo q³ vasa de eo fieri
poterūt. Accipe ipm cristallū
quantū volueris: et calama
in furno calcinationis p⁹ diem
vnam. in quodam crucibulo
cum igne violento: et extingue
ipm in aqua violenta frigida
Demde exicca ipm: postea
calama ipm bene p⁹ diem dū
diem. et itez exicca ipm
sicut prius. Demde tertio
eundem ordinē continua.
Demde accipe: et triturabis
ipm in mortario valde bene
Postea Be de tartaro calanato
et mole ipm fortiter: et fac
ipm transire per 3 andati

postea accipe de isto: et de crystallo
singulas p⁹os: et p⁹misce bene
in simul. Demde istam cōferti-
onem Reape: et pone in vno
mortario: et de illis in quib⁹
vitra fundūt^r: postea pone in
furno vitrarioz: et fac ibi
stare per diem et noctem.
et mane inuenies cristallū
fusum. De quo vt de vitro po-
teris operari.

*Inapit libellus qui vocat^r flos
Regis super lapide phoz.*

Scias in Rex q³ sapientes *Notandum*
posuerūt in opere multas *egregie*
res et multos modos operandi. s. *tristatuz*
dissoluere et congelare. et plura
vasa et pondera: que posuerūt
ad exercitandum ignorantes
et ad declarandū opus intelli-
gentibus

*Et nota q³ sapientes demū naue-
rūt opus subbreuib⁹ verbis. lūz*
plura alia verba posuerūt et adiu-
xerūt vt non intelligerent nisi
per sapientes *De natura et materia lapidis*

Sapientes vō dixerūt: q³ est vng
lapis: qui ex quatuor naturis
est compositus: que quidē nature
sūt aqua. ignis. aer. et terra.
Qui quidem lapis est lapis in
stilitudine et in tactu: nō aut in
natura. Et vocat^r lapis siue cō-
positum: quod quidem compositū
est ductū per viam rectam:
est illud quod queritur. In quo non
est aliquid supflūū: vel aliquid
quod desit: ymo oia que sūt in
lapide sūt eide natura: et de nullo alio

De coloribus lapidis anteq̃ fiat albus

De melioratione
lapidis in igne

indiget. Et quod dictum est com-
positum. siue lapis est unus natus
et una res: que quidem res in de-
coctione ignis. habet diuersos
colores: anteq̃ fiat lapis albus
perfectus. Et nota q̃ ubi ma-
gis dictus lapis stat in igne
tanto magis augmentatur
de virtute et bonitate. Quod
de alijs rebus non est ita. q̃m
oed alie res in igne coctur. et
amittunt humiditatem radicalem.

Dictus vō lapis totus solus semper
in igne melioratur. et crescit eius
bonitas. et ignis est eius lapidis
nutrimentum. Et istud est vnu de
evidentioribus signis ad agno-
scendum ipm lapidem: quod intel-
lige bene. *De diuisione lapidis in ma-*
strem et feminam

Quod compositum siue lapis diui-
ditur in operatione duobus modis.
seu rebus: vna corporalis: et alia
spiritualis: et vna exiit ab alia.
et est res vnitā: et regit vnu
num alio: et vnu meliorat aliud.
vnu vnat aliud et interfiat.

Et phi noiauerunt vnu masculi-
num: et aliud femininum.

Et nota q̃ qñ phi noiauerunt
argentum vnu: et magnesiā
ducentes. congelari argenti
vnu cum corpore magnesi-
qua ipi nō intellexerunt de
argento vno vulgari quod
videtur. sed intellexerunt q̃ ar-
gentum vnu erat humiditas
dicti lapidis. Et q̃ magnesia
non est illa que videtur vul-
garis: sed magnesiā voca-
uerunt totū compositum in quo
est dicta humiditas que est ar-
gentum vnu. Que quidem

De humiditate lapidis

humiditas non est sicut alie
humiditates. que quidem
humiditas currit in igne. et
in eodem igne totū compo-
sitū dissoluit. congelat de-
inigrat dealbat: et finalit̃
rubesat: et perficitur.

Et nota: q̃ in opere nō po-
tuitur plura: sed vna res
dūtaxat: nec oportet alie
quam fieri trituracionem.

manuū: nec etiā aliud pom-
debet cū dō lapide *de terra et*
rubeo lapide

Et nota: q̃ terra alba vocatur
lapis albus perfectus. Et t̃ra
rubea vocatur lapis rubeus.

perfectus. Que quidem terra
alba per regimen dicti opis
absq̃ adiutorio alterius rei
conuertitur in rubedinem.

Aqua vō siue argenti vnu
vocatur humiditas que est in
dō lapide. *De ingrediente lapidis*

Et nō q̃ aqua siue humiditas
dum exiit de compositione
lapidis versa fuit tota compo-
sitio magna in fundo vase.

Et sic continuando ignem
ip̃a ingredo que est humiditas
vertitur in diuersos colores.

Et finalit̃ in albedine: que
quidem humiditas vocatur
etiā aer. qui aer seu hūi-
ditas mutatur cū t̃ra sua.

Et cū alijs elementis in ip̃o
lapide existentibus. donec
fiat vnum quid album.

Et nota q̃ d̃ra humiditas
aerea que est argenti vnu
est vna res cum t̃ra p̃d̃ra
et alijs elementis in dicta
terra existentibus. Que

De aere
phox et non
vulgi

De diuisione
ingrediente
in alios co-
lores diuise
et finalit̃
in albedine

quidem
et per se
a quo est
Et est
siue compo-
in virtute
in natura
essent in
fieri mē-
tū non est
ip̃a luna
ip̃a sol
ip̃a com-
q̃ sunt in
Et q̃ sol
sunt vnu
mortui h
et lunam
res. ut est
noiauerunt
et lunam
ip̃a lapide
aut vnu
Et est siue
compositum
et vna n
vnu illud
et eū qui
Et non est
quod est
quoz a
lū. sed e
clara de
que tran
ignis. et
et albesce
plures a
Et nota
que est a
eupno
ip̃m lap

...et finaliter ipm lapidem dealbar
Et nota o m Rex et fias : q
phi dixerunt : fundans corpus
et assens eum : donec conuerstat
in aquam . quod intelligit de
dno composito : quod fundatur et
congelatur . et tunc vocat terra .

Et nota q phi vocant aquam
dum dms lapis est liquefactus .
cum sua aqua que in ipso lapide
est fixa : que aqua tunc est mter
et alba sicut aqua .
Et nota q phi dixerunt : q conuer-
tatur aqua in aerem : quod est
intelligendu : quando aqua pda
congelat et conuerstat in corpus
quod ante fuerat : quod corpus
fuit tam diu in regimine ignis
donec conuertatur ipm corpus
subtile et in albedine redacta
perfecta : et tunc vocatur per
aliquos aer .
Sed quando dicit q conuertat
aer in igne : intelligit q dictu
compositu quod vocatur aer fuit
in igne fortiori tam diu : donec
rubescat . Et tunc erit elixir ro-
plem ad rubem : quod tunc vocat
ignis sive sol .
Et nota q de vno solo composito
et dntaxat de ipso fit opus et no
de alio : quod compositu recipit
puru absq iniectione : que sunt
in eo . v . q fuerit mndatum
vt oportet . Quod compositu
regit ipm in igne in fornori
pax naturae : donec mstet
et fiant vni .
Et facias istud in p m nio re-
gimine ignis : quia in hoc est
tomo defectus sive pericul
Et dum istud est factu . vltimis

Et finaliter ipm lapidem dealbar
Et nota o m Rex et fias : q
phi dixerunt : fundans corpus
et assens eum : donec conuerstat
in aquam . quod intelligit de
dno composito : quod fundatur et
congelatur . et tunc vocat terra .
Et nota q phi vocant aquam
dum dms lapis est liquefactus .
cum sua aqua que in ipso lapide
est fixa : que aqua tunc est mter
et alba sicut aqua .
Et nota q phi dixerunt : q conuer-
tatur aqua in aerem : quod est
intelligendu : quando aqua pda
congelat et conuerstat in corpus
quod ante fuerat : quod corpus
fuit tam diu in regimine ignis
donec conuertatur ipm corpus
subtile et in albedine redacta
perfecta : et tunc vocatur per
aliquos aer .
Sed quando dicit q conuertat
aer in igne : intelligit q dictu
compositu quod vocatur aer fuit
in igne fortiori tam diu : donec
rubescat . Et tunc erit elixir ro-
plem ad rubem : quod tunc vocat
ignis sive sol .
Et nota q de vno solo composito
et dntaxat de ipso fit opus et no
de alio : quod compositu recipit
puru absq iniectione : que sunt
in eo . v . q fuerit mndatum
vt oportet . Quod compositu
regit ipm in igne in fornori
pax naturae : donec mstet
et fiant vni .
Et facias istud in p m nio re-
gimine ignis : quia in hoc est
tomo defectus sive pericul
Et dum istud est factu . vltimis

Et finaliter ipm lapidem dealbar
Et nota o m Rex et fias : q
phi dixerunt : fundans corpus
et assens eum : donec conuerstat
in aquam . quod intelligit de
dno composito : quod fundatur et
congelatur . et tunc vocat terra .
Et nota q phi vocant aquam
dum dms lapis est liquefactus .
cum sua aqua que in ipso lapide
est fixa : que aqua tunc est mter
et alba sicut aqua .
Et nota q phi dixerunt : q conuer-
tatur aqua in aerem : quod est
intelligendu : quando aqua pda
congelat et conuerstat in corpus
quod ante fuerat : quod corpus
fuit tam diu in regimine ignis
donec conuertatur ipm corpus
subtile et in albedine redacta
perfecta : et tunc vocatur per
aliquos aer .
Sed quando dicit q conuertat
aer in igne : intelligit q dictu
compositu quod vocatur aer fuit
in igne fortiori tam diu : donec
rubescat . Et tunc erit elixir ro-
plem ad rubem : quod tunc vocat
ignis sive sol .
Et nota q de vno solo composito
et dntaxat de ipso fit opus et no
de alio : quod compositu recipit
puru absq iniectione : que sunt
in eo . v . q fuerit mndatum
vt oportet . Quod compositu
regit ipm in igne in fornori
pax naturae : donec mstet
et fiant vni .
Et facias istud in p m nio re-
gimine ignis : quia in hoc est
tomo defectus sive pericul
Et dum istud est factu . vltimis

...et finaliter ipm lapidem dealbar
Et nota o m Rex et fias : q
phi dixerunt : fundans corpus
et assens eum : donec conuerstat
in aquam . quod intelligit de
dno composito : quod fundatur et
congelatur . et tunc vocat terra .
Et nota q phi vocant aquam
dum dms lapis est liquefactus .
cum sua aqua que in ipso lapide
est fixa : que aqua tunc est mter
et alba sicut aqua .
Et nota q phi dixerunt : q conuer-
tatur aqua in aerem : quod est
intelligendu : quando aqua pda
congelat et conuerstat in corpus
quod ante fuerat : quod corpus
fuit tam diu in regimine ignis
donec conuertatur ipm corpus
subtile et in albedine redacta
perfecta : et tunc vocatur per
aliquos aer .
Sed quando dicit q conuertat
aer in igne : intelligit q dictu
compositu quod vocatur aer fuit
in igne fortiori tam diu : donec
rubescat . Et tunc erit elixir ro-
plem ad rubem : quod tunc vocat
ignis sive sol .
Et nota q de vno solo composito
et dntaxat de ipso fit opus et no
de alio : quod compositu recipit
puru absq iniectione : que sunt
in eo . v . q fuerit mndatum
vt oportet . Quod compositu
regit ipm in igne in fornori
pax naturae : donec mstet
et fiant vni .
Et facias istud in p m nio re-
gimine ignis : quia in hoc est
tomo defectus sive pericul
Et dum istud est factu . vltimis

non potest esse aliquis defectus.
Et nunc ignis debet esse inter
fortem et lenem: quousque spiritus
fuerit separatus ex corpore.

Et idem spiritus in albu supra
illu lapidem: pur ascendunt
nubes migre super terram.

Et remanebit in fundo vasis
corpus mortuu: sine spiritu in
ipso existente. **E**t signu eius
est: quod si ponatur super ignem:
et non findit neque fumat:
iam est completum: quannu
ad istum passum.

Et dum est ita: reducat idem
spiritus supra ipsum aquo exiit.

Qui spiritus est similis ad nubes
migras: que portant aquas.

Iste namque spiritus vocatur aqua
vite: per quam sustinet hoc
corpus: et cum aqua moritur
et post mortem vivificatur.

Et nota quod cum dicto composito
est illud quod mortificat et
vivificat ipsum compositum.
et cum ipso eodem dealbanur
et rubescit ipsum compositum.
sine adiuvio alimur rei
extranee.

Item nota quod ignis debet esse
in principio operis lenis
semundo mediocriter. **E**t tunc
fortis: vix paulatim augmen-
tando ipsum ignem: donec datus
lapis albus fiat: et vltimo ruber.

Expliat liber qui dicitur flos
benedictus. **I**tem qui sit omnipotens
datus deus in qui humilia respicit
in celo et in terra. **R**equiescat
in gloria qui ipsum composuit
et regescat pater qui ipsum intelligendo
reclauert a meo.

qualis sit si bene
operatus est

de aqua vite

de dealbatione
et rubificatione
compositi sine
adiuvatione extra-
nei.

de regimine ignis confuado
circa compositione lapidis

Hic mapuit auctoritates philosophorum
antiquorum super lapide magno
philosophorum. **E**t primo dicit hermes

Sciatis domine quod lapis noster fit ex vna
sola re: et in tria sunt. vix. sol luna
et mercurius: et tria vnu sunt: quod
sol et luna nascuntur ex mercurio
vnu naturaliter in ventre terre. **S**ic
lapis noster fit ex vna sola re.
et mixtura eius est terra: et terra
est corpus metallorum. vix. sol et
luna: et terra tribuitur cum humiditate
aerea sue similitudinis. vix. de aqua
mercurii: et de quinta essentia
eius aerea: et coniunguntur in simul.
vix. sol et luna et mercurius: et vnu
fit in eis. vix. coniunctione et imitatione
sicut est videndum de patre et filio
et spiritu sancto: qui tria sunt. et tria
sunt vnu. **S**ic lapis noster fit de tribus
et tria sunt vnu in principio et in
fine quoniam est completum. **P**ropter hoc
dicitur philosophis. **L**apis fit vnu:
medicina vna: cui non addimus
aliquam rem extraneam: nec
diminui mus: nisi quod in prepara-
tione supflua remouemus.

Arnaldus de villanova

Sciatis domine quod philosophi multis nominibus lapidem
magnum nominaverunt: ut illi qui non sunt de
numero philosophorum non intelligant quod sit res
vna: ymo ex diversis rebus conficitur. **I**ste
ex .i. alio: et ex .ii. aliis. **P**rima pars
est frigida et humida. 2. est frigida et
secca. 3. est calida et humida. 4. est quiescens
calida et secca. **E**t propter hoc quod lapis noster
continet in se omnes istas qualitates: philosophi
diversis nominibus istum mundi lapidem nostrum nomi-
naverunt. et secundum colores variantur et mu-
tantur quanta nomina imposuerunt: et secundum
opiniones eorum diversas operationes posue-
runt ipsum quod vos creditis. **S**ed autem vos

vna sola
sed non in
esse oculis
Aristoteles
qui congluti-
et qui con-
si ipse qui
et fit com-
in aqua
ant videri
gulanda
se reterab-
bendo: re-
melius fieri
Solis est n-
congluti-
Sic melle
mixto in a-
in liq. ut
in qua est
albu: et v-
quatuor v-
Et sciatis p-
cessum: v-
gitar sine
parare in
consequer
et calana
metalloz
fermentu
Astinus
in hanc
quod philosophi
fundament
vix. sol
philosophi
corpora
sunt: vix in
conuenit
primo sunt
Morienus
noster sit in

(quo) aqua dissolutus quo dissolvit o.

Albericus magnus. Sponsus dñi qm̃
predicta terra alba calcinata vt dictu est
que est ignis fermentu ponit qd fer-
mentu pñi aia; dicit pñr rubeome
ad rubeu. Ideo quia sicut corpus
humanu sine aia nil valet. Sic est
de terra vel de corpore imundo absq;
fermento seu eis aia nichil valet.
Nam fermentu corpus pparat; vt dñm
est ad natura sua conuertit. i. colore

задача.

Et scias qd nō est fermentū nisi sol.
et luna: quilibet in g^o du suo. v^o. in
albo vel rubeo: istis apparet p^ont^o. Ideo
quia sicut sol et luna alijs corporib^o
certis dñant p^ont^o: sic ista duo corpora
v^o. sol et luna alijs corporib^o dñant^o
Ideo fermentū dicitur. p^ont^o h^o. dicit p^ont^o
q^o oportet q^o fermentū in eodē corpore
albo introduce: qm ois aia est prop^o
rubedmem.

Eximemus. Scias dñm qd q^o aurig
spūs nō gūgit^o in corporib^o: donec
a suis imūditib^o p^ont^o fuerit de mu-
data. i. dealbata et mūdicata ut
dictū est. Et in hora cōiunctionis eoz
v^o. corporis et spūs et aie maxia
apparet mirabilia. Nam ois v^o.
res apparet: cor quot exogitari
possit: p^ont^o gūgit^o eoz. Corpus aut
imperfectū colorat^o. fermentū mediare
qd fermentū est aia. In colore firmi
conuertit^o: et fit vñū in eis. v^o. con-
iunctione mīmitatis. sic. p^ont^o. Aliter spūs.

Daurus. Scias dñm qd cōfectio nri
magis assimilatur in ordine hōis re-
anom. Quia qui facit masculū et fē-
mā gere vera cōiunctione in spūare.
et facit eos regere: nouit totū magis
Et sic in sole et luna et azeaurio con-
sistit totū magis: quia p^ont^o est vñū
2^m conceptio 3^m pregnatio. // 4^m ortus.
q^o sequit^o nutrimentū. p^ont^o hoc dñm
p^ont^o sic. Sparma nri est azeaurio vñū
quod in t^ora gūgit^o. que t^ora nri dicit^o
que t^ora est nri ois etroz nri vñū
appellat^o. Et qñ t^ora mapit aliqñ mū-
de azeaurio retinere scē: tūc dicit^o
conceptio. et tūc agit masculū in fē-
mā. v^o. azeaurio in t^ora. Et hoc est quod
p^ont^o dixerūt sic. Nri magister in
nichil aliud est. nisi masculū et fē-
mā et ipoz gūgit^o dñante aqua. id est

azeaurio. et t^ora crescit et multiplicat^o
et augmentat^o. Et euenit hoc qñ t^ora
est impgnata. et tūc dicit^o ortus: tūc eiz
natus est lapis nri. q^o res a p^ont^o nūcupat^o

Geber. Carissimū dñm honorate Rege nri
ab igne veniente dyademate coronatū
et ipm illuare quousq^o ad etate p^ont^o
perueniat. Cuius p^ont^o est sol: m^o nō est
luna. Luna p^ont^o corpore imperfecto p^ont^o
et sol p^ont^o corpore p^ont^o. Vñū sequit^o
nutrimentū. Nutrit^o aut^o de lacte suo.

v^o. de azeaurio aeris: vsq^o dñū augmentat^o
augmentacione magna. v^o. de spūare
ex quo fuit ab p^ont^o. i. de azeaurio ibibit^o

sepe et sepe: quousq^o bibat q^o sufficiat
Hermogenes. Carissimū dñm p^ont^o qd
deber fieri in ope est q^o sublimet^o p^ont^o
azeaurio: postea solue eū: ut redeat
ad suam p^ont^o nām: vel materia. v^o.
in aqua: ex qua p^ont^o fuit. Et in illo. q^o.
soluto pone corpora mūda et liquent.
q^o nisi corpus sit solū: nō retinet spū.

q^o corruptio vñū et gūgit^o aliq^o. v^o. q^o
mūq^o fuit aliquod azeaurio: aut a natu-
tate eductū: neq^o crescit: nisi post
putredine. Ideo oportet q^o lapis nri
putrefiat: quia alio nullo modo factū
aufert. Et tūc fuit aqua nri azeaurio.

Dedalus. Carissimū dñm sublimet^o vñū: nō
sublimat^o quāntēdū ignorantēs: q^o sub-
limare sit vñū ascedē. nō ē nri sublimare
sup^o ascedere. s^o sublimat^o p^ont^o de re bassa
et corrupta. v^o. t^ora mūda alia fuit p^o
putredine. i. dealbata et impgnata. Et ad dñū
p^ont^o hō. i. vñū sublimat^o ē. i. dñū post^o.
v^o. alio et impgnat^o. Et sic dñū corpora sub-
limata sūt. i. sublimata et in alia nāq^o gūsa.
qd totū fuit aq^o nri azeaurio. Sic g^o mūllige
sublimat^o. q^o mūllige fuit in h^o. decepti. q^o vñū
nō sublimat^o nisi p^ont^o soluat^o. Et in gūm edē spū
azeaurio q^o p^ont^o sublimat^o et postea dissoluit^o.

Explicat^o dñm. 12. p^ont^o sup^o lapide p^ont^o.

et multiplicat
 euenit hoc qm
 de oetio: tur eiz
 q res a pps nupar
 n honorate Regi nrm
 vademat monatu
 non q ad etate pfram
 q sol: me bo est
 et mpteto pomt
 eto. Vltio sequit
 aut de lacte pto. *Incipit*
 Vltio du augmentat
 magna vj. de spm
 no i. de qmno ibit
 q bibat q sufficit
 nssim dm pma q
 q sublimet pmo
 lue eu: vt cedat
 bel materia. vj.
 fur. Et illo. q.
 mada et liquet.
 tu no remmet spm.
 pmo alio. vj. q.
 aut a natu
 scio: mli post
 vter q lapid n
 nullo modo furtu
 or aqua mra qm
 m sublimet co: no
 r ignotantes: q sub
 e no e nrm sblmare
 lmae ppoz de ze balsa
 mgra alia fura f.
 pgnara. Et ad dng
 q i. dngtate postq.
 sic dng opozu sub
 et i alia nq qm sa.
 ppoz su q mllage
 et i. dngtate q co:
 et m gnu e de spu
 + postea dissoluit.
 ppoz sup lapide ppoz

[Faint, mostly illegible text in the left column of the main body, appearing to be a continuation of the manuscript's content.]

[Faint, mostly illegible text in the right column of the main body, appearing to be a continuation of the manuscript's content.]

Nota lege
ac perpende
hunc tractatu
orthodoxu et
toliu artis
et philosophu

Dela composicio dela pedra philo
fal. com e de qual materia se fa
segons Mestre Arnau de Vilanova

E lo prohem.
N testimoniu es a mi deu: al
qual yo no ment: que en
aquestes vij. proposicions
son los artificis dela alchimia: qui
los principis naturals sabra: e les
causes totes dels minerals: e la
manera dela generacio: la qual
en la intentio generatio dela na
tura esta: e los doctos de aquells
hauran moueats: e no seran en
molts implicaments: ni en varies
cogitations: e deu hauran hui
ment pregat: lo final magisteri
e lo secret: e la intentio total de
la pedra dels philosophs: sens
diminutio alguna: e superfluitat.
per engin: en aquell dela scientia
dela philosophia. sobre les quals
coses los pensers de aquells ferma
ment fondata: e reposaran:
plenament trouaran: e souin e
pus souin e trop pus souin: re
uoluetz e encreades les dessus dites
proposicions: e en lo uer be streu
tades: el principi de aquelles:
e la fi. segons se poran ala pra
ctica comencar: o acostar. Car
aquella seguir ala operatio se
acosta: qui per moltes cogitati
ons: e moltes operacions: et va
ries ymaginations en son cor se
resulter: e manifesten: E si son
ignorants: e deus haura sellat
a ells la veritat: no vullen re
prendre a mi: mas axi mateix
Si deus en ells sabia: que la lux

pensa fos fell. la veritat a ells
manifestaria. Car la nostra en
la potentia de deus sta: e es re
seruada an aquell que a ell plau.
e la dona en aquell qui vol: e la
toll. Car ell es glorios: e molt alt:
e de tota iusticia es ple: e de tota
bonesa. Yo empero aquells en la
via he endregats: e del fals los he
treus: e lo meu deute he pagat.
encara les periades dels philosophs
seguesth ab paraules dissimulades
forts e fermes. aquells es preposi
tions he cobertes: ni per ago nom
vullem barre: ni blastomax: car
ago no fac per anueya: ni per
causa de Avaricia. Car los meus
vills plens mes per paor de deus:
e per pahor dels maluats des
uastadors: que si sabien aquesta
scientia: porien moltes coses illi
tes e abhominables e altres
les quals no son dihedores fer
e seria en gran derciment e
damnarge dells. E axi lo mon
seria de guastat. e dels peccats
de aquells yo a deus hauria a
rerre compte e raho. Mes aquells
qui a deus son obediens: la cosa
es patent e manifesta e clara.
Car neguna cosa qui sia ama
gada dels philosophs: no apzo
fite sino per la grana del sant
spirit es obrada. E axi finit
lo prohem: e seguit en les
vij. proposicions de verba

La prima
corpois m
A solus
Dela
rula de
de acc. le
es reductio
appellat
quant digi
qui en lo
amagat
sia tornat
argent v
aygua. C
altra cosa
nat hum
la natura
sua falsifi
lo qual sop
sotes rect

La segona
De reductio

Passa
vna
nos conge
gent vni
e lo argen
aquell disti
terra. E a
de aquesta
philosophs
terra es re
feta terra
aygua ven
es feta ay
dela aygua
feta solus
del spirit
operatio e
neguna res

*La prima proposicio. De resolutione
corporeis magnesie in aquam seu ar. vi.*

La solutio del cors es fundament
del art. e ago es la primera pa
raula de aquesta obra. e per amor
de ago. lo primer gran dela proposicio
es reductio del cors en aygua. e ago
appellaren los philosophos solutio.
quant digueren. Sua dissolt lo oro
qui en lo cors dela magnesie. es
amagat en la sua primera materia
sia tornat. estan fet vert sofre. e
argent viu tro que sia tornat en
aygua. Car la nra solutio no es
altra cosa: sino quel cors sia tor
nat humit. e sia reueuada a ell
la natura del argent viu: e la
sua falsitud del sofre sia mmutat
lo qual sofre es diuinal de dos
sotres tret.

*La segona preparatio o proposio
De reductione aque in terram seu corpus*

Passa laygua en cors. Car la
vna nos pot dissolre: si altra
nos congela. per ço congelaras lar
gent viu concep. e aquest ainsa:
e lo argent viu concep lamina. e
aquell dissol. et ainsa ab si: e es feta
terra. E aquesta es la segona paula.
de aquesta obra: dela qual disen los
philosophs. dela gressa dela aygua
terra es creada. Car la aygua es
feta terra: quant les qualitats dela
aygua venen aquella. e la terra
es feta aygua: quant les qualitats
dela aygua venen aquella. es
feta solutio del cors: e ainsament
del spirit. per ço que hagen vna
operatio. e sian vna cosa. Ala qual
neguna cosa stranya no sia apposa.

sino que en la preparatio les coses
superflues sien remogudes.

*La terga proposio. De rotatione terre
cum aqua et igne. seu calore*

La terra sia e es regada. e ab lo
foch. e ab laygua per la gratia
de deus. la obra es endregada. E aquesta
es la tergera paraula de aquesta obra.
dela qual disen los philosophs. Aquesta
terra ab laygua ses pudrida. e mondi
ficada. Adonchs per lo adiutori de deus
lo magisteri per lo dret cami es conti
nuat. Car la terra no germina ni
fa fruyt: si souin no es regada. ni
tant poch no recep rigatio. si abans
no es secat. Ago saben los infants.
eles dones. que sembren las sementes.
e los fruyts en los cors: e venen a
perfectio. E per amor de ago digueren
los philosophs: que la operatio de aquells
no era si no obra de dones. e de infants.

E per amor de ago totes vegades que
el cors sera embegut. ay tantes ve
gades sia desitrat. Car a tot deu es
donat son pes: e a tota mesura son
nom. e a tota obra deu esser donada
mesura. E ladonchs la dreta putre
factio dels philosophs se seguex. Car
la putrefactio de aquells no es als
sino la mortificatio del humit ab
lo sich. que per ço com la humiditat
tant solament ab la siccitat es con
tenguda. E asia que lo humit e lo
fred naturalment pusquen al foch:
empero si con aquella cosa. la qual
fugre no pot. car les coses ponderoses
nos ponen trobar sino per les leug
res. e axi mareix per lo contrari

La quarta proposicio. De gratia

fratone nature cum natura. et sublima

Allegres natura ab sa natura

Car natura per natura falegra.

Natura veng natura: natura cote

per natura: natura consegueix na

tura: e aquella abraça. E axi per

la gratia de deu. la obra se acala.

E ago es la quarta paraula de

aquesta obra. la qual por esser

appellada sublimatio, e ascensio:

dela qual dihen los philosophos.

Aquella matexa aygua es feta

aerencia: com dauant fos espessa.

e aynstada ab la terra: e ago per

obrasio de simateix: co es del pus

proisme. E per amor de ago na

tura per natura se gloriega. e al

legra. e car la continença de aqua

es la propmquitat daquell. Car

tanta es la propmquitat entre

natura e natura: com lo dymat

ab lo ferezo e magor. Car les rails

son vna natura. e no moltes.

Certa es donchs la victoria: per

la qual neguna cosa no es pus

alta: es la mortificatio del cors

e per mort incorruptable. E per

amor de ago natura veng na

tura: mortificant lo cors: e vni

ficant aquell. Car dell radicant

ment son: e en aquell se con

uerteyx: e saugmenta. e smolti

plica. E deus te dona de vn

molts. E per so natura conte

segueix e abraça.

La quinta proposicio. In lapide

sur spiritus corpus et aia.

Espirit nostre es portador

deles virtuts dela anima.

no quid est aiam aruimur

e aquell ara nostre ha axi com

lome es esprit e cors e anima.

E ago es la quinta paraula de

aquesta obra: dela qual dihen

los philosophos: que lo spirit de

aquell es la ygua: lamina de

aquell es tinctura: lo cors de aquell

es terra. Empezo lo spirit es

portador deles virtuts dela anima

sobre lo cors. e es vncle de aqua

anima. E axi lo cors sech e fix

continent spirit e anima. e aynst

en blanquesa. estiny.

La sisena proposicio. De transmuta

tionem colorum lapidis

Aria se esmuda de color en

color: fins que ve al terme

dela blancor. e ago es la sisena

paraula de aquesta obra: dela

qual dihen los philosophos a les ve

gades ve en color de aiam. e

moltes vegades sen vermelley.

e semnegreys. e deslira es dissol.

e ago. car la nostra pedra es co

posta de dues natixes: deles

quals la vna es humida: e lalt

secta. e com se congelen: son

feres vna cosa. e la vna no lya

laltre. e son abdues vna natura.

E atant com la humiditat senyo

rega sen negressa. Car la calor

agent en lo humit engendra

primerament negror. axi com

lo agent en lo sech engendra

blanchor. E la blancor engendra

ritimitat. axi com appar en lo

plom: quant hom fa mmi se

azerco. E aquella humiditat

es primera forza dela nra pedra.

e es appellat vniagre acerrim.

lo qual deu hom guardar: que
no sen vaga en fum: per massa
foch. e parezca per lo magisteri.
la terra empero secta. la negror
en de parir en blanqueses la ladancho
appareix lo tenebros. e la senyoreja
dela humiditat. e la secatat
tollí lo seu regne: e lo fum pene-
tra lo seu cors: e lo spirit es restet
en sech. E ladancho cessara la
negra corrent. lo deformat.
e serra fet blanch luent e clar.
E com la blancha molla al ma-
rit vermell serra ajustada: de
present se ajustaran e se abraçaran
E ladancho lo Rey coronat de
corona oxidada, yo son blanc fill
de negre: e vermell fill de blanc
vertader: e no mentim. E per
amor de ago dien los philosophs
Coses aquells: fino que sien ne-
gres. e sia fet veri. Car on mes
se couhen: mes se dissoluen: e
fan negres segonament. quant
mes se couhen: mes se desecquan.
e senblan quessen tercerament.
quant mes se couhen: mes se
rubifiquen. entro sus que son
acabats. Donchs la causa dela
qual lo cap es vermell: e los
peus blanchs. en cada sgle sia
acabada: e serra pedra de aytal
honor decorada. Empero en la so-
lacio lo foch sia suau. En la sub-
limacio sia misanger. En la co-
agulacio sia temperat. En la de-
albario sia continuat. En la ru-
bificacio fort. Qui en aquestes
coses neshent ment errara: per
mols treballs longament
plorara. :-

*La setena proposicio De reductione
fixi in volatile et volantis in fixu et fusione ipsius*
Es multiplicanda e acabada la
mea pedra blanca. quant
la soma volatil sobra la soma
del fix. e fixa ab ella. entro que
siga. E ago es la setena paraula
de aquesta obra. dela qual dien
los philosophs: per co que ell ga es
fix. co es la pedra. ab manera
de sublimacio. volant lo faras.
e volant fix. per mon subtil e en-
gnyos. en lo vas dels philosophs.
ajustant per pentas coses: per
tal que sia eleuat tot. e que
sia fixat. es mouhet si has ajustar
a ell quantitat no fixa. per co q
la soma del volant sobra la soma
del fix. entro sus. que a eleuacio
de aquell abast. Car si la soma
del volant. veng la soma del
fix: volara ab ell. es mola veng
serra fixat ab ella. E per amor
de ago la cosa que serra eleuada
sia unada la soma de aquello
vna vegada: et altra. e moltes
fino que per reiteracions de
sublimacions sia tot fixat. E
quant tot serra fixat. ala part
no fixa altra vegada sia embe-
guda. ab engin. a tu negut.
entro que altra vegada sia tot
eleuat. asin que tot sia fixat
entro que sus. fino que dons
compliment de fusto. axi com
serra. e alter en compliment de
sol. e de lima cert. Car per re-
iteracio lo grau de aquesta pre-
paracio en medicina se conuer-
teix en multiplicacio de altzacio
de bonesa. per co que *causa* cors

dels imperfects corsos e aquell
 que es convertit en infinit
 en sol. en luna verdadera. E
per aco dien los philosophs e con-
doen en esta de prop lo vas: e
guarda souin les coses marau-
lloses: quant se trasnuden de
color en color: en memys que no
es vna hora. fins que vinga
al terme dela blancor o dela ver-
melhor. Apres lexa refredar: e
 trobaras aquell cors margarital
 en color de papauera. saluage. e
 aquesta cosa es enseyant: lique-
 facent e penetrant. E cau vn
 peti sobze mil vegades mille
 milha e dohentes veus. de qual
 te vullas cors. convertint aqt
 m fin sol. en fina luna. segons
 la propietat del helixen. E aqsta
 medicina molt souin se dissolen
 lo forch. e en laygua se congela.
Car lo firm quant sentra layze:
 lo for penetrata lo cors: e lespi-
 rit se stremygera en sech. e fera
 fer vn cors fix. clar blanc e
 vermell. segons que sera la
 medicina el ferment. a tant
 com lo mon durata encoren-
 tible. —

Conclusio de les proposicions.

cy tota ars et scientia lapidis phoz consistit
in prescripcio septim ppositioibz et ita fuzar

I Va vos per aquell qui es
 Alpha et O. principi e deus
 eternal remable. e vn que tota
 la ley de aquesta art penya en
 aquestes vij. proposicions. aco
sobze posat. que lo argent viu:
el sofre e laue el argent el vi-
agre assoriment nel azam no son

p argenti viui. sulfu-
ris. argenti aceti
arceum. et cupru
non sunt ea que vulg-
eta noiat: sed sunt
diuina et philosophica

dels vulgars. Mas lo sofre nre
e l'argent viu nre es sofre diu-
nal. philosophal. de dos sofres
trat. axi com diu en la pmera
proposino. que diu: quel sofre
es dit del sofre. el argent viu. del
argent viu. e dels philosophs es
appellat vniagre arceumum
E aquest dos realment e essen-
cialment en lo dessus dit vniagre
son contringuts. E per aco qui
 ha orellas que oia. equi ha
 vlls: que vega. la pedra on les
 vi. proposicions dessus ditro ess
 contringuda. e loam deu glorios
 per infinita secula seculoz amen.

Explicit libellus septem pro-
positioinu Arnaldi de villanova
super compositione lapidis
philosophorum

Aquest
 guyen a
 gran philo
 de vilan
 nual e
 Marquis
 parti de

E N
 gla
 lib
 la
 e molt al
 appellen la
 que molt
 per cercar
 obres que
 den consi
 del me lo
 illuminar
 prura: ab
 fine dele
 mineres
 de les lurs
 be per an
 e als mal
 a deus lo
 fa. que
 Vila nona
 per capitol

Distincio

Capitol pri
 de vida q
Capitol seg
 spiritus vo
Capitol ter
Capitol quaz

Aquest xij capitols que se
guexen areu seu e ordena lo
gran filosof Mestre Arnau
de Vilanova lo qual son na
tural del loch de Cervera del
Marquesat de montesa de les
parts de catalunya.

En nom de deu Rey de
gloria componam aquest
libre: e comencem a par
lar aci en la molt noble
e molt alta scientia: la qual
appellen los sanis alchimia. per
que molts homens van errants
per cercar e per trobar en les
obres que son minerals: e no po
den conseguir neguna cosa. e
dol me lo cars dells. e vull los
illuminar en aquesta ben scri
ptura: ab la qual se pusan apro
fitar de les coses que son de les
mineres dela terra sens peccar
de les lurs animes: e que facen
be per amor de deu als pobres
e als malalts. e que regreïstan
a deus lo be. e la merce que los
fa. que yo Mestre Arnau de
Vilanova a honra dell la pos
per capitols ordonadament.

Distincio dels capitols

- Capitol primer. de les costumes e
de vida que deu fer lo mestre.
- Capitol segon. De sublimar los
spirits volatils.
- Capitol tercer. De calmar los corsos.
- Capitol quart. De fer les aygues

- verrosines e agudes p dissolre
- Capitol quint. per dissolre e
congelar.
- Capitol sise. De fer los olis.
- Capitol sette. per enserar les
medicines
- Capitol huyte. per dissolgar los spi
rits sens sublimar.
- Capitol noue. De calmar los spi
rits: e de remedar los: e pms tor
nar en aygua.
- Capitol dese. Dela Marquesita na
tural com se deu obrar: e sobre
qual cors se deu gittar la sua me
dicina
- Capitol vnse. De fer les sals: e
de preparaz les
- Capitol dotze. De congelar lo qer
oru ceu: e qual spirit es per
tanyent a ell. grās a deu amen.
- Capitol treze. En qual manera
fondras los corsos: e com seran
fusus en qual manera gittaras
ta medicina: m com deus temre
los vaxells en lo foch.

Comença lo primer capitol. De les
costumes e de vida que deu fer
lo mestre.

Aquell qui fill voldra esser de
aquesta scientia: coue que sia
mstra los bons: e que sia dels
millors acompanyat. E guart se
de les males gens. en sos fets en
ses paraules sia honest: e que temu
molt a deus: e honre la sua sem
blança: entendras la com pus nette
sament pustras. e sia aci com ala
casa de oratio: que deu esser loch

de gran fectat. de no monstrar m.
manifestat aquesta scientia a tots
homens: sino tant solament a hom
de bon enteniment. Lo qual enten
que per ^{trabal} o per operacions
demostra: que val esser fill delo
molt alta e noble scientia. la qual
mre Sempor deus no volc mostrar
sino als seus amichs. e ells ab vo
luntat de deus la fazen la en tal
manera freita: que no la aconse
guen en altres: sino aquells qui
l'amaassen. el homraassen e loassen deg
en amor e temor dels seus man
ments. e segussen la sua carrera.
E per ayo atal yo mestre Arnau
de Vilanova m'illuminy entegzamet
compon .xij. capitols a honor de
deus. e dels .xij. apostols seus. que
axi com ells foren a manament
seu. axi es mestez que sia aquell
qui de aquests .xij. capitols voldra
obrar.

*Capitol primer per sublimar
los spirts. primerament del mercuri.*

Pren dela aygua. la qual te de
mostrare a fer per auant en
lo capitol de les aygues. e pren mer
curi quant te vullas: et met lo en
vassell de vidre: e pren dela aygua
sobredita: quant al mercuri sobre
dit. per pes: e gittala sobrel mer
curi: e torna tot a un colp pasta.
e posalo al sol: e sectar la. e tor
naza luent. axi com a perles.
e si roman del mercuri que no sia
tot mortificat: aparta lo viu del
mortificat: e gitta hi mes aygua:
e fes ne axi com de primer. e nota.

que quant metras laygua de sus q
lo dit Vassell ont seera lo mercuri
sia mes sobre les semeres calentes.
que millor se fara: e ab menys
aygua: e pus pendras aquell qui
es mortificat e sec: e mescla ab ell
altretant de vitriol molt. e ben
poluerisat: e mescla ab ell la dena
part de sal comuna preparada: e
posa ho tot en vna saloya: e tot en
vna sia ben encorporat: e abeuza lo
ab lo fort vmagze blanc: que sia
stat de bon vi: que com mellor
e pus fort es. mes val. e remo
llent. e defectant al sol: o al foch
molt suau entro que sen torn
en poluora: de pus metras los
en vna ampolla enlutada. e
daghi for molt suau: entro que ne
stra la humiditat: e despus tappa
ben lampolla: e accrescenta lo foch
suauement. tota via crescent a
poch a poch. tro a .3. hores. des
leial refredar. e trenta lampolla
suauement. en guisa que ne trassas
yo que es de dins: com pus netta
ment puestas. e trouaras tot lo
mercuri en los costats: en lo coll
dela ampolla tot plegat molt
blanch. pren lo. e mesclalo ab les
seus fetes que stan ab ell. e re
mollent: e abeuçant: e defectant
en la saloya axi com de primer.
e met lo a sublimar en vna altra
ampolla: en aquella manera ma
teixa: que de primer fests. e fis
ho .3. vegades: e stuga lo ben.

Sublimatio del sofre

Pren aygua dolça e clara. e met
la en vna tenalla: que sia pp

de plena:
guisa que
reposit. e
de calsbu
e poluerisat
quant a
cassola en
capitell del
co es dela
dra de sus:
sofre vna bo
fuch: e cog
sia consum
si fona lo s
e pus quan
les mans:
ben rit. p
tant de ca
mez: e torn
e defectat al
torna lo a d
per esta ma
vegades. e
mes valen:
de corre:
E pus pend
monachi e
e pos ho to
corpora ho
ab de bon
blanch: e a
toty poluer
al sol. o a f
poluora. e
de mars. ay
encorpora h
son alurell:
que tota la
e pus ton
renta lo fo
en la hora p

de plena: e tapala molt be de guisa que begua la calor e lessala reposar. e aquest e dit capitell de calsbuia. e pren sofre vni: e poluezilla lo molt be: e pren ne quant te vullas: e met lo en la cassola en vermissada: e gitali del capitell dela cals que dessus es dit. co es dela aygua clara: que roman dra dessus: de guisa que cobre lo sofre vna bona ma: e posalo sobre lo foch: e cogua tant: que laygua sia consumada: e guardar que no si fona lo sofre: e met lo al sol a secat. e pms quant es sec: menual entre les mans: e fregalo ben: que sia ben trit. pms gitali dessus altre tant de capitell: com as fet de primer: e tornalo al foch: e reuure e defectar al sol. o a lent foch. e torna lo a diffre entre les mans per esta manera faras vna xx. vegades. e quant mes ho faras: mes valra: e tornar sa de color de corne: e blanch com a farina. E pms pendras altre tant de sal armoniack: e lo triz de sal mirre: e posa ho tot en vna salayha. en corpora ho tot: e abenta ho tot: ab de bon vimagre fort: o que sia blanch: e ago fes tant: fins que totz poluera: remolent e defectar al sol: o a foch lent: fins que torn poluera. e pms pendras imadura de mazz ay tant com es lo salmirre. en corpora ho tot en vna: e posau en son alurell: e dally foch molt suau. que tota la humiditat ne sia fora. e pms tanta ho molt be. e arrefrenta lo foch: e reprenilo tantost. en la hora pugara lo sofre ab lo sal.

atmoniar. At qual dien los philo sops aquila. e sessa lo foch: e lessalo refredar. e pren go que trobaras de sus: e mescla ho tot ables sues feres: e remol ho tot ables sues feres: e abenta ho tot de primer e agi lo sublima quatre vegades o entro quet placia la sua color: e stuga lo.

Sublimatio de arsenich

Pren arsenic quant te vullas: e poluezilla molt be: e met lo en vna cassola noua en vermissada e met lo sobre bon foch de carbo. e cogua fins que tot sia regular: e menalo ben regen ab vn fist: entro que istha lo fimm groch. e quant nescira lo fimm blanch: gitalo en vna sindella daygua feda. e quant sera fet: trau lo daqui: e eslugalo al sol: entro que torn en poluera. e pren altre tanta de imadura de venus: e metras ab ella altre tanta de sal romana preparada: en corpora ho tot molt ho fort: e pms met lo en lo alurell: e dally foch molt suau: ent que la humiditat ne sia fora: e apres tanta lo forat: e arrefrenta lo foch: e sublimat agi v sabs. e fes ho agi quatre vegades. e sera blanch.

Sublimatio de Realguar

Pren del realguar ay tant com te vullas: e poluezilla molt be en la salaya: et abentalo ab fort vimagre: e tro que torn com a clar:

e met lo en vna cassola. sobre el foch.
entro. que tot lo vmagre sia con-
sumat. en ayt regaló lo realguar.
E ayo fes per tres o quatre vegades.
remollent. e abeurant. e zenchent.
E apues met hi altre tanta sal co-
muna preparada. e mestla la ab la
realguar. en la salaya. abeurant
ab lo vmagre fort. al sol. en tro
que sen torn poluora. e met lo en
son alutell. e dally foch. per aquila
mateixa manera del arsemich. e ayo
ho fen tres vegades o mes. e stugalo.

Sublimacio de sal armomach

algema parada
romd pour r. author
g. dally
Pren sal armomach aytant com
te vullas. e polueriza lo molt be.
e pren sal comuna preparada. per
comminal pes. estes dues salo.
e es sal comuna e sal goma sien
tant com la sal armomach. e
posa ho tot en vna salaya. e mestla
ho tot be ensoms. ab de fort vmagre
blanc. e sino pots haure vmagre
blanch. abeura la ab vma distilla-
da. e sta la vma dom sone. e re-
molla. e abeurala. e serra la al sol.
fins que torn poluora. e met la en
son alutell. e dally foch molt suau.
en tro quen ista tota la humi ditat.
e pue tapa ho fort arcesant lo foch.
quant a .x. hores. e pue treu lo
lo foch. e lessala zefredar. e distobre
lo lutell. E ayo que trobaras en lo
cobertor. vna ho tot molre. e mestla
las ab les sues forces qui son ab ell.
e tornau abeurar. axi com de primer.
e desfalta al sol. axi com de primer.
e sublimat desta guisa tres o quatre
vegades. e stugal.

Capitol tercer. De calmar los corfos. e primerament dela Luna.

Primera ment pren dela lima
quanta ne vullas. e fan la-
mines primes. et fes la li-
mar si vols. e pren sal comuna
preparada. e fes ne vn lit en ton
calcinatori. e met altre lit dela dita
lima. e met ton lit a lit. entro
que sia tota. e fes ental guisa que
lo dit de mo. e desus sien de sal. e
cassin dels lurs dela sal sien spesses
de mig dit de gros de sus. e tapala
molt be ab son cobertor. e ab lo lut
del saber. e met lo al forn de
calcinar. e dally fort foch. axi
com si ho volias fondre poch pus
suau. per tot vn dia. e vna nu-
e lessalo zefredar. e quant sera
fret. treu la dally. e trobaras
tota la lima en vna massa. e
mol la sal. e ella tot en temps.
en vn morter de coure net.
E quant fra tot picat. met
ho en vna sandella d'aygua calda.
que sia dolça. e menala tant
ab la ma. fins que se dissolua la
sal. e treu la per metha. e lauala
dues o tres vegades. fins que
mista la sal. e laigua dolça que
sia quant mistra. E nota que
tota vegada que la passes p metha.
per tal que la cals dela lima no
sen anas per laigua. e si ho fa ro-
mandra en la metha. e que laigua
sia calda. e apues pren la dita lima
apues que sera ben dissalada. e
posala a secat sus les cenres cal-
des. e apues tornatlas a calmar
axi com de primer. vn lit de sal.

e altre de l
vegades. e
memida. e
que al laue
ab laigua
ras laual
que fra be
deu por
a secat al
calda. e qu
la non e

Alma mar

Pren l
en lo
e fes dela
mes. e m
vidre. a r
dela aygua
com fra la
tras aquest
calent. e
axi com a
pasta. e m
e met hi s
les ondes
molt suau
Recep
tapala. e
aygua po
il com en
nal. fins
e romand
ros ho m
ben. axi
sal prepara
e dissolue
vegades. e
manera p

e altre de lima: e feu axi tres
vegades: e trobaras la lima molt
menuda: e molt subtil. e guardar
que al lauar no sen vagala lima
ab laygua. Nota que quant lau-
ras lauada lessala ben reposar.
que fra ben lauada: laygua ne
deu exre neta e dolca. E posala
a secat al sol: o sus la cendra
calda: e quant fra blanca com
la neu estugala:—

Altra manera de calmar la lima

Pren laygua. la qual trobaras
en lo capitol delas ayguas.
E fes dela lima laminas molt p-
mes: e met la en vn vassell de
vidre: a troffes menuts: e gutahi
dela aygua dessus dita: ay tant
com fra la lima: per pes: e me-
tras aquest vassell sobre cendres
calentes: e la lima fesa dissolta
axi com a pasta: e pren aquesta
pasta: e met la en vn vormal
e met hi son alembri: e posal sobre
les cendres caldes: e dalli forch
molt suau: e distillara aygua clara.
Recep la en vna ampolla: e
tapala. e guardala: que ab aquesta
aygua pots congelar lo mercuri.
fil nous en ella: e des forch al vi-
nal: fins que no ysta aygua.
e romandra la lima tota en vn
roz ho massa. e molla. e lauala
ben: axi com has fet ab la
sal preparada: lauant e assugant
e dissoluent: faras ay per fer
vegades En aquesta manera
manera pots calmar iupiter:—

Sublimatio de Saturno

Pren de Saturno quant te vullas
e fes fornell de calmar. e pren
vn bassinet ben lis: e omplil dorma
e assen lo al fornell: e dalli forch
e posahi lo saturno e fendraxi: e pren
vna paleta de ferre: e aparta la
sarma: ala vna part: e leuata e
sumant. esumant: tro que torn
tot lo Saturno en sarma. E lo
forch no de fallesta com via sia
de vna manera: e no cesse: de gust
quel saturnus sia tota vegada fcs.
E quant tot serra tornar en sarma
met lo tot en lo sol del bassinet:
e mestla lo tot ab la paleta forch:
entro que torn en poluora: axi
com fendra: e de aquella matixa
color: e treu la dell prestament.
e lessala refredar: e pren aquella
poluora: e sal comuna preparada.
E fes vn lit dela dita sal primer.
e haga vn dir de spes: e apres
fen altra dela poluora: e fen axi
com has fet dela lima. lit a lit:
e tapala sempre la sal sia de sus e
deus: axi com v dir: e sia mes
al forn de calmar per .9. hores.
que no sia molt suau: ni molt fort
mes que sia donat duna gust
e pms: trel ne: e lessal refredar.
E apres laual per manera que
te dit dela lima: e guardala que
mester lauras per auant: E
nota: que si no tes prou blanca
que lay torns tantes vegades
fins que te semble prou blanca.

Calimatio de iupiter

Pren del iupiter ay tant quat
te vullas: e sia ben limat. e

e pren dos tantos de sal comuna
preparada. entozpora ho ben tot
en vna sallaya. ab verna disnt.
lada: en rto que sia ben encor-
porat: e met lo en vna olla en
uermissada. e tapala ben ab vn
cubertor fuytis: e ab lo lur del
saber: e leuala al forn dels vi-
driers: e lessalay star dos jorns
naturals: e pms tzaulon: e rto
bar las tot fos en vn rtoç. / pms
molto be... e dissollo en aygua
dolça. que sia calda. e passan tan-
tos aygues. fins que no sapia
a sal la dertza que ne passaras.
E nota que cadauegada que la
passaras o dissolras: lessalla re-
seute la rals. del iupiter: e apres
tota aqueixa aygua que ne tran-
ras: passa la per longuas. e apres
assugala genmlment: sus les cen-
dres caldes: axi com ia re dit.
Al calmar la lima: e pren al-
retanta de sal preparada. com
de primez has fet: e fes per
la manera dessus dita e porta la
olla al forn dels vidriers: e stigay
dos jorns de dms lo dit forn. e aps
torna lo laurc. e assugar sus les
cendres caldes. per la manera dessus
dita: e apres haiau vna altra
olla enbermissada: e haiau sal co-
muna preparada: e fen vn lit
de dos dit en gros al fons dela
olla. e apres metten hi la dita
rals: lit a lit. axi com has fet
dela lima: e torna tapper la
olla. per la manera dessus dita:
ab lo lur del saber: e portala al
forn del vidre: e stigay vn dia
natural: e pms treula: e dissolla:

e assugala per la manera dessus
dita: e serza molt blanca. e si no
era prou blanca: torna la altra
vegada: com has la dertza.
e serza prou blancha. e lauala
e assugala: e serza presta per
alla ma obra. Car dix homez
en son serret: che si no pots haner
rals de lima: sens tota pahor m
met de iupiter: que ala mern
de deus aportara ta obra a
perfectio. E seu gracies a deus:
que tant noble cosa da da en
tes mano: fos ne be: per tal
que deus rendrege: —

Calamatio del Tartar

PRen del tartar quant ir bulles:
e met lo en vn bassy de ftre:
e met lo dit bassy en lo forn de
reuerberano: e stiga robert: e dalli
bon foch: per tot vn jorn natural
de gusa: que no sesse lo foch. e rto
bar las blanch. e si no raggas
dela color: dalli mes foch: fins
quer semble prou blanch: e stigalo: —

Calamatio deles dosques dels ons

PRen deles dosques dels ons:
e laualtes ab molta aygua:
entro que la ygua mista clara: e
met les en vna olla enbermissada.
e met la al forn de reuerberano:
e stiga robert: e dalli bon foch
per tot dia natural de gusa que
no rse lo foch. e robar las blanch
e si no fos prou blanch torna la a
metre a forn e tant quer agtais:
e serzan blanques com la nen. e

a stigales:
fudella enue
serena vna
blanques com
que vent

Copied
verosus

PRen
vnt
molt
e. q. q. de
vermello:
e. 2. q. de

aquestes co
q. q. de sal
dissolue lo e
entozpora
sallaya: e ab
dessus dit: e
e ben encor
aloussa de
dissolue: e p
son cobertor
manera qu
e met lo so
en la man
baras: e li
pms reel n
parellat: e
ab la rend
laloussa me
alembi en e
non sta la
ab la sua p
axi com de
en lo bassin
la rendre d
sobra la m
receptes: e

e stragoles: e pus met les en vna
foudella enuermistada: e posales ala
serena vna mit o dues: e fzan tant
blanques com seda. et guardales be
que vent noles ne leu

*Capitol quart De far les aygues
corrosives e agudes per dissoluer*

PRen vitriol roma: que siaben
vnt vna lb. e polueriza la
molt: e miza lb. de salnitre.
e .4. oz. de euforbi. e .4. oz. de
vermello: e .4. oz. de tartar calinat
e .2. oz. de verder: e polueriza totas
aquestes coses. be e gentilment: e pren
.4. oz. de sal armoniac sublimat: et
dissolue lo en .4. oz. de vmagre fort.
encorpora totas aquestes coses en la
salaya: e abeuza les ab lo vmagre
dessus dit: e quant fza ben abeuza
e ben incorporat: met ho en vna
aloussa de vidre: en que ho puestas
distillar: e pus tapala molt ben ab
son cobertor fazing de vidre. en
manera que no ista nenguna vapor.
e met lo sors los fams dels canells
en la maior calencura que hi tro
bazaras: e lessa loy star .14. dies. e
pus reel ne: e te ton bassinet ap
parellat: en lo forn de calmar.
ab la rendza cernuda: e distappa
l'aloussa molt suau: e posahi son
alembi en conuier: en guisa que
non ista la vapor: enserat las
ab la sua pasta: e ab los seus draps.
axi com deu esser: e met lo alebi
en lo bassinet: en guisa que mont
la rendre del bassinet dos dies
sobre la medicina. e possahi son
receptori: en l'alembi ben tapat: q

no ista vapor nenguna: e dalli forch
suau al comensament: e issino
aygua clara vna poca: e quant co
mensara de issir aygua groga: tiran
aquell receptori: e posam altre. E
guarda molt be aquella aygua blanca.
que ab aquella pots mortificar lo
mercuri: e dalli forch tota via asse
gudament. poch a poch auansant lo
forch. E posats draps banyats sus
la testa del alembi: per que la calor
dela aygua fort noly pusta nouze.
E quant vendra alla derreteria: arres
centra lo forch molt fort. e quant
fora la ygua tota exida: tappa ben
lo receptori: ont forra la dita aygua
corrosiva: E si tens spru apparellat
per dissolue en aygua segons que
te manara ton mestre: metras hi
vn fere ben limat. e clar en la ygua
e tantost com loy hages mes: boltra
la ygua: e tantost lon tcan sobrada
ment: e met prestament ton esprit
dms la ygua. e si axi ho fas tornat
sam tot en aygua en vna hora.

Altra aygua resoluente

PRen sal armoniac vna lb.
e miza de sal nitre: e polueriza
ho: encorpora ho en vna molt be:
e met ho en vna aloussa en que
hauzas a distillar: e posahi son alembi
dessus. e met lo en lo fornell dels
rentes: per a distillar: e dalli forch
molt suau: e distillara aygua
clara: e noli nyris lo forch p go: car
se vol fze ab spru: car si mes forch
hi donares: tzentaria lo vassell: e
quant fza distillada tota la ygua: stuala.
q auant te dire a que es bona: —

Altra aygua resoluente

Pren vna lb. de vitriol. e mitia de sal mte. e .4. oz de vermello. e polueriza tots aquestos coses molt be: e mescla ho tot en vna alcussia: e posa ho al fornell de les cenes per distillar. e posa li lo cap ben lutat. ab son receptor: e dalli foch molt suau: en primer a poch a poch augmentalo foch tota via: reco que si apparega lo alembi vermell: e tanoch dalli foch pus fort: entro que pos la vermellura al receptor: e tapa lo ben: e tanoch en la hora potom mornificar azerari: axi com se dir dessus: o dissolre la luma. Aquesta es laygua que vau dire dessus: quant mornificara calmar la luma: e per mornificar lo azerari: per lo sublimar.

Capitol cinqu: per resbluere e congelar.

Resbluere vol dire ^{quant} tot los sprens e la cals dels coses es tornada en aygua. ha m'algua que fan resbluere ab colomina. reguada ab aygua calenta. de .3. on .3. dies. e mudant li de nou en nou dies la colomina. Hay altres qui fan resbluere ab cals vna: e ab fums de canalls. axi reguant la cals della is gran calor: que mes recoben se los sprens. Veritat es: que es bona que calomina que haen los sprens don se vulla: en gusa que reguen bones son. Mes hay vnes resbluions millors que altres: e pus naturals Ara les te dire sone merenda.

quant los sprens hauras mesclats ab ta calina: e tornats tots en aygua: ab laygua rosada: feras vn clor en terra: que hana .4. palms en pregon. e .3. en ample. e tendras con fums de canalls fresch. vn lit en lo clor de dos palms en alt: e alli metras ta medicina ben lutada. e ben tappada: en gusa que en lo receure dels sprens no ista vapor. e stiga lampolla al mig: e cobre la tota molt suaument ab aquell fums e lessa la restar .20. dies. e si mes hi sta: mes valtra: per go que sta ben. .4. o .6. jorns lo fums abans que cobre la calor quant es departint luy del altre: e des que es calent: sapies per veritat: que sta la calor ab ell .30. jorns. e aquesta es bona resbluio: e pus natural que ne gima de les altres.

Altra resbluio feras desta gusa.

Pren vna gran olla que hana molt forats: axi com a ^{cuina} muller. e fa la miga dels fums dels canalls. e alli dintre metras tot sprens quant seran tornats en aygua: ab la cals del cos ensemps. e ompliras la olla dels fums be calens. e ben freschs: en gusa que lam polla ab la medicina stiga en mig. e rapala molt be en manera que vapor no ista: e pren altra olla. e assenla en vn fornell e ompli la daygua: e assenli dessus altra olla: en que es la medicina e lo fums stiga sus a quella on es laygua: e dalli foch en tal manera que no ista laygua damont

per forza
plament
calda for
dona per
la ben
lennon
vapor den
tota dms
la medicina
la medicina
nor: e disti
ala olla
call alr al
laygua: q
dms fers
taper lo f
la vapor
calentura
e stiga lo
tostemps
luto. e aq
balneum

Congela

Oesta g
vna r
lampolla
los sprens
fornell d
en lo mig
res a dos
medicina
dels sprens
molt be lo
dissolre: e
en manera
vent alar
suau. de a
tostemps
en reco a do

per forza de bollir: mes tant
solament que sia vapor: que sia
calda for. e que tota la vapor
dona per los forats dela olla: e
sia ben lutada damont: e a tot
lentorn. per tal que no ista la
vapor den loch: si no que romaga
tota dins la olla del fons: on es
la medicina per dissolre: e axi stara
la medicina calenta en vna tre-
nor: e dissoluer sa. Empero fer-
ala olla: ont sia laigua vn espi-
rall alt al rostat: per ont metas
laigua: quant aquella que sa de
dins sera minuada. e pús torna
tapar lo forat. per tal que no ista
la vapor. E nota: stigma en aqsta
calentura ta medicina per 14. jorns.
e stigma lo forch de vna manera
tostemps: e aquesta es bona res-
olutio. E aquesta appellen los fons
balneum marie.

Congelatio desta obra e d'altra.

Oesta guisa congelaras los spi-
ritus resoltos. e dissolts. Pren
lampolla en que seran dissolts
los spirits: e posar las dins lo
fornell deles cenres: et met la
en lo mig: dela cenra. e pug-
tro a dos dies la cenre sobre la
medicina: co es sobre laigua
dels spirits e del cors: e tapa-
molt be lampolla: ont elle san
dissolts: e robri la ab vn vassell.
en manera: que no la roch negun
vent: alamolla: e dalli forch molt
suau. de guisa que la cenra stiga
tostemps calenta. de bona guisa:
en tro a dos dies. e tostemps a vna

ma donali lo forch multiplicant
dels vint dies auant: fins al. xv.
jorns: e sera congelat.

Altra congelatio

Quant los spirits e la cals del
cors seran tots tornats en aygua
e despus seran resolts en lo bayn
de maria. per. 14. jorns: pren aqsta
aygua: e met la en vna olla que
sia de vidre: azedona: e tapala mo-
be per tal que no espi: ab son ro-
bertor furtiu: que sia de vidre axi
matex. E nota que te guaris: que
los vassells ont resolueras: e ont
congelaras ta medicina ab la cenra
part no sien plens. E pren la dita
aygua ab la dita olla: e met la
en lo fornell deles cenres: e robe
la quant a vna via: que hana
de cada part dela olla ab les cenres
e dalli forch dessus per. vj. dies:
molt suau. e axi congelara: —

Altra congelatio

Pren la dita aygua dels spirits
e dela cals del cors: e met la
en vna olleta del vidre: e tapala
per la manera dessus dita. ab son
robeztor molt be: e ab lo lur del
saber: que despus te dire: e faras
vn clor en terra molt gran: e
ample la darena del vin: que sia
retruda: e met de dins aquesta
olleta. e robri la vna bona ma-
dessus della olla: e dalli forch molt
suau per. 4. jorns: e dels quatre
jorns abans arzeueta lo forch:
molt fort. e a cap de. 4. jorns

lessalo refredar. e trelne quant
sia fret: e trobar las congelat.

Del lur del saber com se fa.

En aquesta manera faras lo
lur de saber: per ensetar los
vassells: quant los metras a repolre
hi a congelar: Pren farina de
forment: remuda: e pren lo roig
de ma sech pichat: e remur: e
mescla ho en vna: e pasta ho ab
clazas dous: e axi es fet lo lur
ab que enlutaras vrs vassells.

*Capitol sise de fet los olys per
enferar vrs medicines.*

Pren del tartar calmat: e
polueriza lo molt be: e met
lo en vna ampolla: e tapala
molt be: e met la en lo forn
dels caualls: e lessa loy star. 2.
3. o 4. jorns. e dissolvasse: e
tornal desicrar e desicrar e dis
solre: per la miera que se dita
sus les vns caldes lo desicra
ras en los fons lo dissoluras: e
ago tres vegades faras: en la qta
oli fix lo trobaras: e per lo abebi
desendre lo faras: e apres ta me
dicinal venteraras. per aumt
yo te dire. E si per ventura
no hauras fons de cauall: met lo
sota la terra humda: e dissolua
rass ari com en fons.

*Nota que nor cal hauer tant
dissany da aquest oly. que nol
te cal passar si no tant solament
que sia dissolt: e nol te cal pus co
gelat: ni dissolure p aquesta me*

dicina on lor manare merce.

*Altra manera de fet oli del
Tartar.*

Quant hauras calmat lo tar
tar: e poluerizat: met lo en
vna olleta de vidre: e gettay
aygua dolça: de guisa que vne
gas: que la poluosa es tota
dissolta: e apres posala sobre lo
fornell deles cencres: e dalli foch
per manera: que minue tota
laygua: e trobaras al fons sal de
tartar: lo qual tornaras dissolre
e fersa bell oly clar e bo. Aquest
oly dien los philosophs: oly de tartar
rectificat: Es molt precios: e millor
que laltre. Ab aquest e hantal
oly pots ensetar medicina: ont
haia mercuri: e arsenich e realguar.

*Axi faras oly de anoxatre fi
e rectificat. ques sal armonach.*

Pren del anoxatre quant re
villas: e altre tanta calina
de cloques de ous: enorpura ho
tot molt be en la salaya: e met ho
en vna olleta en vermissada: e
dalli foch de calmar: e fis en
guisa: que la olleta sia ben
vermella: per tot vn dia li dona
foch fort: ari com si hauras a
fondre: e la olleta sia ben rentada.
ab lo lur del saber. per que no
isca lo spirit. E despus que per
tot vn dia haia rentada la ra
lor del foch. lessa lo refredar vna
mit. En sen de ma tren lon: etro
baras ho tot vna pasta: e dissolla

en aygua dolça: e distilla ho per
mecha: e allo que distillara e clar.
mer ho en vna ompolla: e mer
lampolla en lo fornell delas roras
e dalli foch suau: entro que sia co
gelat: e puix mer ho sors la terra
humida: per tres o quatre jorns.
o sors lo forn calent del canall
e dissolueza se: e vendra molt clar.
Ab aquest oly aytal pots enserar
medicina de azeruizi e de sofre.

*En esta manera pots fer oly dels
vermells dous*

Pren ons e feulos molt
coure: e tyrant les dosques
e aparten lo blanch del vermell.
e posa los vermells a settar al
sol. p. viij. dies: e fer san asi
com a vidre: e puix mollos be:
que sian poluora: e pren dos
fillas de ol. les millors que
troys. e scalfa be lo forn de ze
uerberatio: e quant ha ben ca
lent: tolne lo foch: e stombzal
ben. e posa les filles de dms: e
posa la poluora de sus: e laltre
filla posaras dessus. e la poluora
en mig: e mer ho tot molt
suau: e sigay vna peça e per
tal que receba ben la calor del
foch ab si: e quant suara la
pols: treulan molt suau: e mer
la en vn drap de ly prim. e
tors lo drap: e trauras ne loly.
e mer lo en vn vassell de vidre:
en quell distilles. Ab aquest oly
pots enserar medicina de azer
tuzi tot sol: car es bon oly re
tificat.

*Capitol siue De enserar les me
dicines*

Enserrar medicines vol dir: quar
la medicina es congelada: e
encara ha mestor auistament en
lo cors. go es cosa que fa entrar la
medicina en lo cors: que tant es
la sua fortaleza del cors: que vol
recebre la medicina: e aquesta
aytal medicina ha mestor ense
rar pmer la dita medicina con
gelada vna part: e pren del
oly quatre parts: lo qual se
partanyent a ella. e al sol molt
suauement abeutala poch a poch
en la salaya remollant. e abeu
rant. entro que la medicina se
haja begut tot loly: axi torna
ra la medicina blana e sera
de leuger fondre: ab lo cors. Car
tant val lenserar ala medicina:
com fa lo bon vnguent ala nafra:
per que tors los homens no ho
enteney. per que la medicina es
enserada: es tant blana. com sera.
Empero quant la pots torne al
sol. o al foch suau: que li pots tornar
en poluora: mes per ayo no perdra
sa virtut. del enserar: que quant
caygua la medicina sus lo cors: que
sia fos: la medicina empero ense
rada agi la recebra lo cors ab si:
eti plan se amistat: com fa ala
terra com sta setta: que ha gran
plazer ab laygua. quant li ve del
cel. E guardat. que quant voldras
enserar medicina: ont haja azeruizi
e arsemit: e altres species quals te
vulles: que no sia sofre: enserar las
ab laygua del tartar distillada per

alembry: e si per ventura la voldra
dissolre: dues vents pots la enfezar
tota via. e al aytal aygua la pots
aportar a perfectio de resblure
sens altra aygua: mes apurada.
que axi hodia Aristonil: que fars
vegades pots abeurar al aquesta
aygua: que la pots resblure la me-
dicina en la calor dels fers. E si
no la vols resblure dues vents:
no distilles laygua per alembry: -

Altra enfezatio de medicina

Q Vant volras enfezar medi-
cina: en que haia mezmia:
e sofre: e no altra species nenguna.
Enfezar las ab oly de sal armo-
mach fi: e no ab altre oly: que
aquest es pus natural. per que
en la medicina son dos sprits:
volans. e aquest oly es for da
noxaric. qui dona marzimoni
e coruicio: e daquest aital deu
m'hom gtar tant com es la
mitat dela medicina: e aquest
es enfezar daquesta gusa: es
appellar Elixir. Car dix vedo
en sona polegio: que tanta poluora
que montas de .xii. peses a mot
sol que no sia de tar: qui va
por esser dit Elixir. e tant vol
dir: com rosa alta e noble. e senyo-
reiant: Car senyor es sobre totos
altres alzymes. Aquesta aytal
por lom enfezar ab oly de vermello
dous: no poden hauer altre oly to-
tes les enfezations deuen esser
feres com pus ne de armer pustal.
ben son espy al sol o al foch suau.
remolent. e abeurant e desecant.

la pot monar tant. que se torn
en poluora.

Capitol huyte: per disligar los sprits sens sublimar.

P Ren sofre viu: e polueriza lo
molt be: e dos tant de sal co-
muna pparada: e mol ho be: e en
corpoza ho tot molt be: e quant
sera tot encozporat: abeur a ho
tot ab foch vimage blanck al sol
per lo terç. de un dia remolent
e abeurant e desecant: e pus
met lo en vna olla endermisada
ben calada: e tappala be: e met
la olla al foch de pa. per .ij. dies.
e per .ij. nits. que bega tota la
calor: e la poluora sia tanta que
la olla sia plena: e sia ben tapada.
que no ista spirit m'vapor. negua
per foch que haia. e a rap de .ij.
jorns: reulan. e trobar las tot
en vna pera: e mol ho tot: e
aptes sia dissolt en aygua calenta.
e lessa la ben posar. e versa laygua
poch a poch. e no per mecha: per
tal que la negror ne vaia ab laygua.
e laua ho tantes vegades: fins que
la sal ne sia tota exida: e que
laygua no sapia gens a sal. e
seca la poluora del sofre: al sol o
al foch lent: e pus gitta la en la
sallaya: axi com de primer: e gitta
a tanta sal comuna pparada
com de primer: e molla: e abeur a
ho com de pmer has fet: p aqueixa
manera. e met lo en la
olla endermisada e ben lutada: e al
foch sia leuada: com de primer. e
per aquesta manera faras ser ve-

gades: abeuzant e desucant e la-
uant. e portant la al forn. E quant
axi hauras fet: com damot
ia te dir: sera fort e bon estat per
a sublimar. E nota que cadene-
gada que lo portaras al forn:
que hi stiga .3. jorns. e pors lo sub-
limar tant leugar. com si era ar-
semich. E despus pren sal comuna
preparada. vna quantitat en la
olla enbermissada: e met aquell
soltre en lo mig. e omple la olla
dela sal: e sia ben calçada tambe
lo lit dessus. com lo de ius: e posa
la al forn del pa per .3. jorns na-
turals: en gusa que zereba tota
la calor: quant vnta al forn. e
a cap de .3. jorns tren la la olla
e trenca la olla. e tren la poluora
la pus nettament que puestas ab
quanta sal se sia presa ab ella.
a tot lon torn: e molla tota a
quella massa: que trobaras en
vn tros: e dissolla en aygua
dolça: axi com es dit damont.
e ferra la poluora sus les cenzes
o al sol: e axi ho fes tres vegades.
e ala derviera vegada luma ho-
tantes vegades: fins que laigua
mista clara e dolça: que no sapia
a sal: e ferra la poluora al sol.
e sia molt blanch. E si no era
prou blanch: fes la leuar al
forn altres tres dies. ab la sua
sal comuna preparada. e feu
axi com has fet la segona ve-
gada. e pus calmallo. e stiga
lo. E m en ton tot: que negun
spreit nos pot encalmar: m metre
en obra sens sublimar. sino tat
solament lo sofre: mes ha mes

molt gran milloria per lo sublimar.
es hi ben mes lo mal treit. que
hom ne pren: per lo dissaluar:
que tot ho val.

Altra dissalbario de sofre

PRen sofre viu: e polueriza lo: e
met lo en vna cassola enber-
missada: e guta hi vimagre blanch:
de gusa quel robze quant a .3.
dies: e mestlal be: e lessa lo hi star
vna nit. e al mati tou lo. entro
que minue la mitat del vimagre.
e pus lessa restedar: e lessa lo
vimagre que hi es zomab: e ferra
la poluora al sol. e memurala
ben entre les mans: e pus guta
vimagre axi com de primer. e
lessa lo star vna nit. axi com
de primer: e per lo mati faras
per la manera dessus dita: e per
aquesta manera dessus dita faras
per .30. dies e per .30. nits. E pus
pren aquella poluora: e met la en
vna olla enbermissada: ab sal comu-
na preparada: de gusa que la
poluora del sofre sia en mig dela
olla. e la sal sia de ius e de sus:
e per los costats ben calçada: e
la olla que sia ben lutada. per
no ista vapor per forch que haia
e met la en lo forn del pa. per .3.
dies e per .3. nits en gusa que
zeiba ben la calor: e pus
traulon: e pren la poluora ab
tota quanta sal se tindra ab ella:
e molla: e dissolla ab aygua
clara: que sia calda: E axi faras
vuyr vegades de .3. en tres
dies naturals: remolent tota

via. E nota que la sal que metras
tota vegada que sia preparada. E
axi fan. 24. dies. e feza blanch.
aquest sofre: e deneiat de. 3. en:
comodos que ha molts mals. los
quals son: lo primer la grossura:
lo segon. la fleuma. lo tizer la
oldor. Ab ayal sofre porten los
saus les obres a perfectio.

Dealbano del arsemich

PRen arsemich ben poluerizat.
E dos rants de sal comuna pre-
parada: e met ho tot en vna sal-
laya. en corporat: e abeuza ab
fort vmagre blanch: de guisa q
tot sia en corporat: e fet tot vna
pasta. e met ho tot en vna olla
en vermiffada: e met la al forn
del pa. e tapa be la olla ab lo hur
del saber. e met la en la maior
calor que poras. e sigay vndia
e vna nit: e pús redna. e mollo
e lauado en aygua dolca que sia
calda: per tal que mista be la sal.
e pús pren alre tota sal comuna.
com en primer has fet: e met la
en la sallaya: e abeuza: e re-
mollo com de primer: e met lo en
vna olla noua en vermiffada que
sia poca. per tal que sen pusta ben
omplir daquella pasta: e tapala ab
hur de saber: e met la axi com de
primer al forn del pa. en la maior
calor. E ago faras per. 8. vegades.
e sia molt blanch. Desta manera
pots dealbar lo rialguar. Mes es
mester que sia cru lo rialguar. Car
si era recuyt sia massa fort per
molre. Car l'arsemich quant es

recuyt: es pus leuger de moldre.
E guardat del gran forch del forn.
Car si hi donaves massa gran
forch: reia sen. E nota que te
guardes de mercel en vassell de
terra: mes quel metas en vassell
de vidre. E daquest spirit axi
disalbars pots sublimar ab sal
comuna: tant solament sens
alunils: e sens limaduras: e sens
altres ftras. E aqueste ayral
spirit axi dealbars son pus no-
bles: e pus preaciosos: ells son de
maior assayn: mes valen molt
mes: que quant son sublimats
reous. :-

Capitol noue. De calmar e de huydar los spreus.

Los spreus calmar e humi-
dats son pus leugers per ells
tornar en aygua: E sapas que los
spreus calinats son pus menuts
e pus leugers. e pus subtils en si
per tornar aquells en aygua. eno
poden purar: ans son amichs del
forch. Car lo forch los ha portats en
aytal stament: quant son calinats
e humidats: que no sen poden amar.
e tornen se pus leugerament en
aygua. E sapas que es gran secret
que los philosophos amagaren en
lur secret: e no ho volgueren scoure.
E io vull to mostrar: per don en-
tendre go quer dixi en lo nomen-
tament daquest libre: que vor
illuminare: e no to vull sellar:
ans to vull mostrar sens engan:
Car aquell qui vol fer ben p amor
de deu: no sen deu enuyar. :-

De calmar
Ren Mercur
Rizal molt be
vna olleta
que sen om
poluora de
romangua
non sia plom
preparada: e
pa la: e met
dels rentes
sa en mig
vna man d
per los cost
e dalli forch
dies. e dels
res a dos di
e dalli forch
altres. 8. die
arresta lo
altres. 8. die
pots calmar
en. 24. dies

De humida

Axi humi-
dats: e m
de guisa que
o dos dies: e
dell: que fa
haua altre
vn dior en la
haua de pre
cobrada la
rebra humi
4. en. 4. die
guarda que
de dms lamp
forns. e des

De calmar Mercuri e los sprits

Pren Mercuri sublimat: e polue-
 rizal molt be: en la sallaya: e pren
 vna olletta: la qual entendras:
 que sen omplestaben. e mer la
 poluora de dins: de guisa que
 romangua tro a dos dies que
 non sia plena: e pren sal romna
 preparada: e omplinan be: eta-
 pa la: e met la en lo fornell
 dels rentes. de guisa que la olleta
 sia en mig. e que sia la cenra
 vna man de spes de dalt. e alt
 per los astats: e altra en los fos.
 e dalli forch suau dessus per. 8.
 dies. e dels. 8. dies auant tira
 tro a dos dies dela cenre de sus:
 e dalli forch. vn poch pus fort:
 altres. 8. dies. e daqui auant
 arcefonta lo forch. vn poch mes
 altres. 8. dies. e desta manera
 pots calmar los altres sprits
 en. 24. dies.

De humdar los sprits calmar

Axi humdazas los sprits cal-
 mar: pren mercuri calmar
 e mollo: e mer lo en vna fialeta
 de guisa que romanga buyda tro
 o dos dies: e tapala a dos draps
 de lly: que sien nedeus: e no hi
 haia altre tancament. e fes
 vn dot en la terra humda. e
 haia de pregon dos palms. e
 cobrila ab la terra: e aqui re-
 cebra humditar: e reguala de
 4. en. 4. dies a tot l'omozn: e
 guarda que noy entre aygua.
 de dins lampolleta. e faga hi. 20.
 jorns. e despus trel na: e ferra

la sus les rentes calentes: o al sol.
 E axi pots humdar tots los altres
 sprits. e axi los pots tots tor-
 nar en aygua: pren qual sprit
 te vullas. e altre tant de sal ar-
 momach sublimat: enorpota ho
 tot en la sallaya. e mer ho tot
 en vn bodell de cabro ben lauad:
 e omplil ne axi: com sin omplies
 vna botti farza de sanc: e mer vna
 caldara d'aygua sus lo forch: e penga
 aquell stentimo sus la ygua de guisa
 que no bast alaygua. ans sigui
 luy vn bon palm dalt. en tal
 manera que receba ben la vapor.
 dela aygua. e faga aqui fins a
 dos dies naturals: e que no temps
 hi haia forch. E quant m'ua
 la ygua: mer m' daltre: e si av
 fas: tot tornara aygua: e guarda
 la de pus lo fons: que per auant
 te dree en que las mestoz.

^{10.}
 Capítol deser per saber qual
 es la marqueta natural: m
 com se deu obrar: m sobre
 qual cors se deu lantar.

Les Marquesites son moltes
 e de moltes minezes. Car
 son comparades en set maneres
 e naturas. primerament auzea.
 segona Argentea. Terzera ferea:
 quarta mercurialis: quinta stagna
 Sexta plumbea: Septima cuprea.
 Axi com los set corsos son de parnis
 en vn. naturas. los vns ver-
 mells: los altres blancs: los altres
 negres: e altres roigs. Axi marcy
 son de parnis les set marquesites
 en set colors. e cada una en sa natu

mostra sa virtut. E per go van los
homens que obren errants de aqtes
e no les conxen: e obren deles
ferreas e deles cupreas: e audan
se que sien argenteas. e per go
nul temps venen a perfetio. E
sapies per veritat: que de negres
de tottes aquestes marqueses
no vi ha de naturals sino dues.
La primera es aurea: e de aqsta
nor vull parlar al present. Car
no he manament de parlar en
tant alta obra com es la del sol.
Mes vull tr parlar dela segona.
que es argentea: que es dela lima.
E dire que la conxerzas alos
que no la pots errar. Aquesta tro-
baras en les minezes don trahen
la lima: e son se axi com la lima
e nomenen la en englaterra balen.
e es frangibile a martell: e es de
aquella color mateixa que es
la lima: e nos conxy en altra cosa
sino ala fortaleza que ha. Ab aqsta
pots fer obra sobre lo azeruixion.
congelat ab lo suc deles herbes.
e sobre altre cos no.

*Capitol vinge. De fer les sals
e de preparar aquells.*

En aqsi faras sal durina de
homens. pren urina de ho-
mens jouns: e daquesta fer quen
hages molta: e lessala posar: e pus
culla en vna caldera: e axi com-
couza: sumala: e roga tant: entz
que minue lo terç: e pus leua la
del foch: e laixala refredar. e pus
pren vn bassinet: que sia ben nedeu.
e assen lo sus vn fornell: e dalli foch

no molt gran: e gutay dela urina
apoch apoch de mentre que bollita:
e congelat sa: e vendra negra: e guar-
dala: desta guisa ne pots fer molta
tanta quam compla. ago que me-
ster nauzas. Enota que tota ve-
gada que siga robert lo bassinet.
ab son robertor. que no ista vapor
que aquella quey puiara: que son
torn tanust baix: entz que sia
congelat: e guardar que no bulla
massa fort. a tam poch. E vn hau-
ras feta molta d'aytal sal conge-
lada: e sia negra: dissoluez las en
altra orina distillada que sia per
alembich: e distillar las per lengual
e pus congelat las en vn bassell
de vidre: e preparar las quatre
veus. cada veu dissoluent en orina
distillada per alembich: e distillar
ab mecha. e congelant: e les pus
derrezes dues vegades congelat
en bassell de vidre: e vendra blanca.
com la neu: e s'ugala:—

Altra manera de fer sal dorma.

En altra manera pots fer sal
dorma. Pren orina crua:
que sia posada e distillada p mecha:
e coula: e sumala: e distillala
per alembich: e les fites que tro-
baras s'ugalas: e fen tant
destes fites que bast a dos. o a
tres. lb. o a mes: e molles: e
dissolles ab orina distillada que
sia per alembich: e distillada per
mecha. e congelat las. e axi ho
faras per quatre vegades. dissol-
uent e congelant. e les derrezes
dues vegades sien congelades en

vidre. e ven-
la neu.

Com se fa

Pren d
cham
puor dels
de sal com
ho ab orina
ben poluer
e lessa exor
dallí for p
mir: e res
de guisa q
molt fort.
vegades: e
e desferm
memach

Com se fa

Pren la en
gua dolça:
poluosa m
met la a r
tant entz
de laigua
per mecha
congelat ho
molt blanc
vegades d
mecha: e co
molt noble
aquesta sal
si los arge
rien ab ell
e reguarda
sals pots a
las has al

vidre. e vendra blanca la sua sal com
la neu.

Com se fa sal Armomach.

Pren della sugga qu'es fa ala
chaminella dela rohinia: e dela
fuor dels bany: e mestla hy lo rze
de sal comuna preparada: e abeura
ho ab orina: e met ho en alutell:
ben poluerizat: com qui sublima:
e lessa exire la humiditat. e pus
dalli for per tot vn dia. e per vna
nit: e rescenta lo forch por a porch:
de gusa: que ala dextria sia lo forch
molt fort. e axi ho faras tres
vegades: remollet e abeurant
e desecant. e hauras vn sal ar-
momach.

Com se fa sal Alkali.

Pren sosa: e poluerizala. e met
la en vna cassola: e mettay ay-
gua dolça: de gusa que cobre la
poluora mes duna plena ma: e
met la a coure sobrel forch. e regua-
tant entro que minue la mitat:
del aygua. o lo rze: e distilla la
per mecha: e allo que distillara
congela ho: e guardala. que fa
molt blanca: e ay fets per tres
vegades dissoluent e distillant per
mecha: e congelant. e hauras
molt noble sal e fustble. Car
aquesta sal ha aytal virtut: que
si los argenys ho sabien: solda-
rien ab ella be axi com ab armcar.
e reguardala. Entre les altres
sals pots agi preparar. Tornar-
las has al forch entro que no salen

e dissoluelas: e distillalas per mecha:
e congelalas cadauna per si: e axi
son preparades per a merre aleo-
mes obres.

Capitol. dozge. De congelar mercuri.

Lo Mercuri te manda reger-
lar lo filosof. per dues
coses: La primera: que quat
es congelat: es millor de guar-
dar: e de moznficar: e de sublimar.
La segona es: que per go com hi ha
medicines de tals coses. e en gusa
conficionades: que no fan perfe-
cto sobre altre cos: m mostran
lor virtut: si no sobre lo Mercuri.
E per go lo mana congelar: per
que quant hom te a gitar medi-
cina sobre mercuri ceu. no ha altre
senyal: si no quant vol exire lo mer-
curi del vassell. E si es congelat:
hay senyal: que quant hom dona
forch al vassell: torna lo mercuri
vin: e laons es temps de gitar
la medicina. Agi com son dues
rahons: per que lo mercuri se deu
congelar: Axi son dues maneres
con se deu congelar. la vna Ala
vapor de Iupiter e de Saturnus.
E l'altra es. ab lo suc de les herbes.
E vull las te mostrar.

*De congelar mercuri ab lo fum de
Saturnus o Iupiter.*

Pren vna lamina del maro que
sia ben prima e equal. e sia re-
dona: e no molt pora: e faras vn
clot en terra: que pugas cobrir
ab aquella lamina. e la lamina sia
dessus: que sagrell molt be: e lo clot

no sia mes pregon: si no tant ayso
lammour. 3. dies: e met aqui lo
mercuri. e robulo ab la lamina:
e tanca les iunctures dela lamina
molt be: e fets regualar lo supit
de sobre la lamina del forze: e mit
li forch alenorn: per tal quel supit
finga tota via fos. e finga agi tro
ala quarta part d'un dia: e lessal
refredar: e trobarlas congelat
Ago maruyt pores fets ab lo farinus.

Com se congela mercuri ab la herba.

Pren una herba ques fa on los
camps: que ha la fulla zedona:
e la sta giosa: e no molt alçada: e
ha m de dos colors, e detres ma
neres. La primera es vert: e
l'altra vermella: e l'altra es groga.
E aquesta es la millor. E pren
mercuri. quant te vullas: e altre tant
del suc dela herba: e non ho
tot ensempe sobrel forch suau: en
un bassinet: entro quel suc ha
tot consumat: e zernadura lo
mercuri tot congelat.

*g. l'aho
mercuri*

E si prens suc d'una herba que
ha nom mercurial: e altre tant
suc dela eldra: e si fas agi com
damont es dit: se congela la lo
mercuri.

Dien alguns, que lo suc dela ro
marina fresch. quant ha sa vir
tur: cohent en ell lo mercuri:
dues o tres vegades: que si con
gela.

*Capitol treze Com faras nos
vassells: per fondre qual cors
te vullas. m com hi gittas
ta medicina quant fa fos: m
en quina manera:*

E v faras nos vassells de bon
lut: de terra vermella: e
fia molt picat ab tonedis de
drap: e los vassells sien be zedons
com un map poquer ab son rober
tor de sus. que sien tost molt ben
la un ab l'altra. an com a cassa.
ebusca: per que la cenre noy
caygua dentree: m la vapor de
dedens no pusta molt eixir.
que com menys mista: melloz
obra nauas. E fets los p gusca
quels pustas ben tantar e obrer
quant mestex hi fa. e fien be
fers al sol: o ala raga del forch.
E pren una cerreda comuna
e altre tanta de ossos de maris:
e cerments: e pasta ho tot ab
aigua sal be e fets picat. Et
quant volras fondre. ab aqsta
aytal braci faras de dins
lo dit map una prima: curada.
en aital map com aquost
deus fondre aytal map:
com aquest es appellat rognos
E quant hauras fos lo cors
ten ta medicina aparlada.
e pesada. per pes per a gittar
sobrel cors: el forch sia molt
ben fort. de gusca quel cors
bulla. o vulla bullir. e tantost
hi gita la mitat dela medi
cina: que hi deus gittar: e
robri la map. ab son rober tor.
e asceenta lo forch: entro ab
oras molt fort. E apres disto
bre lo map: e gittar l'altra
mitat dela medicina: e tanca
la nap. e datti forch entro a tres
horas: e pués relina: e fets pa

*e vergua: e
aytal que ha
mercuri: faras
los vassells de
que sia ben lo
forch ben lo
fia aytal com
haua son rober
tor ab la iunctura
e que la nap si
dentree: e no
gittar medici
na: quant
faltas: te loy
sobrel lo mercuri
lo mercuri tot
lo forch: l'auor
ma. e robri
pus fort: e aq
dora. Car la
es aytal: e la
mercuri: quent
parey la sua
la medicina
ha gran plaer
e gran alegria
en una. elle
que null reme
daquella om
de de fora lo
cors: e la medi
e des que agi
amor per fens
m per videra
fara nos pod*

Amonto del
Ra son ac
ordenati a
comencament
parlar natural

o vergua: E si la medicina sera
aytal que haia a venir sobre
mercuri: faras fer alas obres.
los vassells de bon braç de terra
que sia ben pastat: per tal que
sobra ben lo forç. e la sua faysa
sia aytal com vna ondag: e que
haia son cabertor: que uinya molt
be ab la uirtuta del mig a monr.
e que la nap sia ben envermisset
dentre: e no de fora. E si voldras
gutar medicina sobre mercuri:
reu: quant lo mercuri voldra
saltar: tu loy gutta. E si la gutta
sobre lo mercuri congelar: quant
lo operari tornara vin demont
lo forç: lauons hi gutta ta medi-
cina. e robem la nap. e dalli forç
pus fort. e aci fa fer en pora-
dora. Car la calor del mercuri
es aytal: e la medicina ha aytal
virtut: quen poca dora aci stat
parey la sua virtut. que quant
la medicina cau sobre el cors: axi
ha gran plaer la vna ab l'altra
e gran alegria: que quant bulli
en vna. ellis se abraçen en tal gust:
que null temps nos departixen
daquella unitat. e podens hoyr
de de fora lo roxir que fan lo
cors. e la medicina quant se abraçen
e des que aci han formada la lux
amor profundissim: per martiri:
ni per vndrades. que hom los
faga nos poden departir null temps.

Amor del auctor p. prouar la obra

ARa son acabats los .xiii. capitols
ordenats axi com recontra en lo
començament. daquest libre: e han
parlat naturalment. e dretament

per veritat: cadauna per sa na-
tura. deo grans Amen.

ARa paellem en les obres nam-
rals: que son stades. approuades
per mres predecessors: e per a tu
merce en la creza: vull m mostrar.
Medicina per la obra ablanç
sobre venus. vn pes sobre 40.

PRen Mercuri sublimat: e arsenich
e Realguar: e poluerizau los
molt be: cadaun per si: en la salina
e pren tals de luna: e si de luna
no pots haure: sia de iupiter: e sia
tanta com del arsenich. e de Real-
guar. e del mercuri: tant com de
abdosos los spirts dessus dits: en-
corporar ho has tot en vna. e pren
dela aygua rososina: la qual se
recomta en lo capitol deles aygues.
E de aquesta aygua metras la mi-
tat de tota la poluora per pes: e
metras la en vna ampolla:
E nota bona manera per a prouarla.
Prend vn forç que sia ben limat: p-
tal que sia ben clar: e met lo dins
la ygua rososina: que es en lampolleta:
e tanyst bollira: traulon prest:
e en ta medicina que voldras lan-
gar de dins presta: e com lauras
prouada ab lo ferre: e bollira: lauons
hi gutta la poluora: e tornat sa tota
en aygua en poca dora. E quant
tor sera tornat aygua: met la a
resoluer per .20. dies. e recontra
los spirts. e la calo del cors tot
en la calor del fers: e pendran
virtut: la vn del altre: que quat
los spirts prenen virtut la vna

del altre: e dela cals del cors: tamost
son fells fins e leials: que aytar
vol dir fells. com coses leials. q
quant son fells: no sen poden mar.
E quant seran resoltos per los. 20.
dies: congelat ho has. E quant
seran congelats: enserar los has.
ab oly de tartar: enguisa que
tornen poluora: E axi es fet
elixir. E met vn pes daquest
elixir sobre. 30. o. 40. de Venus
E si altra vegada la vols dissolre
ab menys aygua daquella. la q
se fa dela sal nitre: e del sal de
momiach: es que daquesta ay
gua sia la quarta part menys:
la pots resolure e congelat en
menys temps. Car son pus leu
gers per dissolre e congelat: e
doblas sa virtut: que sia vn pes
sobre. 60. o. 80. de Venus: E sapas
que aquesta obra es verdadera.
E sen gracies e lausors al nom glo
rios de deus. e a madona sancta
Maria Amen.

Altra medicina per al corne.

Pren lo sofre disalbat: lo q
se disalbat ab sal comuna. e
pren mercuri sublimat: e si vols
calmar: mes valra: e pren
cals de saturnus: o de iupiter
tant com de abdosos: encorpore
ho tot en vna sallaya: e abeura
ho tot ab aygua de tartar distilada
per alembich. e abeurant. e dessecat.
e remollet al sol forment per
moltes vegades. per dos o tres dies.
entzo que se hana beguda tota la sua
aygua per pes. com es tota la me

dicina. E quant laura beguda: haura
doblat son pes. e met la en vn
vassell de vidre: e posa ho en bayn
de maria: per. 14. o. 20. dies. e
resoluer la. E despuys congelat
la: enserar la ab oly si de noxa
re. e gutar la vn pes sobre. 40.
de Venus: e guardalo: pera quar
voltras fet ta fondicio.

Altra medicina per lo mercuri.

Pren lo sofre viu: lo qual disalbat:
venhent en lo vinagre en los 30.
dies. en los. 24. dies en lo forn ab
la sal: quant te vullas: e sia calmar
e humidat. e tornar en aygua. ab
altre tant de sal armomach. axi to
ho trobaras scrit en la quarta ley
en lo nouen capitol. daquest libre
E quant lauras tornat en aygua:
met lo a resolure en lo bayn de
maria per. 20. dies: e pus con
gelat la: e tornar la en aygua.
la segona vegada: e met lo a
resolure altres. 20. jorns: e despuys
congelat la. E axi feras tres
vegades. e guardalo. car es molt
noble elixir. E daquest gutaras
vn pes sobre. 8. de mercuri rau:
et reuertetur in luma.

Amomio queda lo auctor per
declarar de vn gran secret que
dix voler declarar.

Arat mostre vn gran secret
que tinc en lo meu cor: per q
com est mon fill: tot vul mostrar.
e vull te illuminar: car ia to he
promes en lo comensament daquest
libre que te dir: que te illuminara
que axi que aquell qui ha entensio

de fer be: per
sen deu tractar
de res

Altra medicina

Pren Sal
calmar
en lo terzer
sallaya en lo
ab de bon

tant. e rem
que sia net:
e blancha:
de vidre: q
dissol ab la
e aquella h
m sublimat
e posat en la
ab aquesta
vegades: en
guda altres
lo mercuri
ont pus da
polla. e me
quet manda
ingay. 14.
lenara. e
com diu de
sallaya. e p
calmar fr
vidi: ensera
entre que se
com es la m
resolure p
que has fr
gada. e con
elixir pos
de Venus e
segons te n
ter capitol

de fer be: per reuerencia de deu: no
sen deu tardar en res: ni amagar
de res

Altra medicina per lo corree.

Pren Saturno calmar: lo qual
calmaras segons que manda
en lo rizer capitol: e posal en una
sallaya en loch humit: e abeuralo
ab de bon vmagre blanch: e abeu-
rant: e remolent: en un marbre
que sia net: e distillara aygua clara:
e blancha: e recep la en un vassell
de vidre: que la calina es que se
dissol ab la fortaleza del vmagre:
e aquella humiditat pren met-
niz sublimar: e calmar e humdar
e posalo en la sallaya: e abeuralo
ab aquesta aygua sobredita tant
vegades: entro que se haia be-
guda alzetanta aygua com es
lo mercuri per pes: e met ho tot
ont pus dar poras en una am-
polla: e met lo a resplure segons
quet manda en lo .q. capitol: e
sigay .iij. jorns en aquella ca-
lennia: e trel na: e congela lo ap-
om diu dessus: e posalo sobre la
sallaya: e pren aygua de tartar:
calmar fresch: e distillar per ale-
bich: enfora lo tantes vegades
entro que se begua per pes duntat
com es la medicina: e posalo a
resplure per .xij. jorns segons
que has fit per la primera ve-
gada: e congela lo: e daquest
elixir posa un pes sobre .qo.
de venus en aquella manera
segons te manda en lo pus de-
rer capitol de aquest libre.

Obra dela Marquesita natural.

PEndras dela Marquesita dessus
dita dela lima una lb. e sal
dorina. una lb. sal armomach.
.3. oz. sal more una oz. e mija: sal
gema mija onza: alum de ploma
una oz. alum guctari .ij. oz. sal
alcali .1. oz. e mija: sanc de drago
reu .ij. oz. e la Marquesita da-
mont dita sia ben poluerizada: e
totes aquelles sals sien ben pre-
parades: e posa ho tot sobre una
sallaya: e enfora ho tot ab fort
vmagre blanch: e abeurant e
desertant: faras ay per deu ve-
gades: e pus pren aquesta poluora
ben seca: e met la en un ou de
vidre: e sia ben tapat: e ben en-
braguar: e scalfi molt be lo for-
nell del calmar: e quant sera
ben calent: traue lo foch presta-
ment: e met dintre lo dit ou
ab la medicina: e tapa ben lo forn
de tots caps: e lessa lo hi star per
ij. jorns: e doncho se refredar:
e trel na: e trelar ho has tot en una
pera: e desta poluora met un pes
sobre .20. de azerai: en congela
en lo vassell pertanyent que tro-
baras en lo pus derer capitol de
aquest libre: e abeuraras aqsta
poluora sobredita ab aquesta aygua
daquest esprit: entro que la
beguda: apres la metras en lo dit
ou per la manera dessus dita: e
apres en lo forn de calmar p la
manera dessus dita: e sia millor
elixir: e ra un pes sobre .40.
de mercuri.

E nota. dir te de qual spirit deu

no fol

esser laygua: ab que deus abeurtat
aquesta medicina: in com ho deues
fer. Pren la dita poluora quant
lauzas treta del forn. del calmar
la primera vegada. lauons tu la
posaras sobre la salaya: e abeuras
las ab quatre oz. daygua de sofie
disalbat e calmar e humidat e
toznar en aygua segons que te
dit en la quarta ley del nouen ca
pitul daquest libre: e abeuraras
aquesta pols sobredita ab aquesta
aygua daquest spirit. que es del
sofre: e la desecaras al sol entro
que sia beguda: e apres la metras
a calmar per la manera dessu
dita: —

Altra medicina e la multiplicacio

Trem si esta medicina abeuraras
altra vegada ab laygua benastra
del saber: la qual se fa ab dosos
los spurs. es es a saber del mer
curi. e del sal armoniach en lo
noue capitul. en la quarta ley q
pouasset uns los fums pendras
de aquella tanta com has fer de
aquella del sofre: e abeurar las
al sol fins a tant que haia begu
des aquestos. 4. oz. dela dita ay
gua benastra. e apres metras la
en lo forn per la manera dessu
dita del calmar si ho fas axi
com has fer la segona vegada
ira vn pes sobre buytanta. e
sapias que aquesta obra es ver
tadera. guarda la. e fen granas
a deus: que tant de be quet ha
donat: e a tota la cort celestial.
de paradys. e fen ben e elmyms
per reuerencia de nre Senyor
hesu cristi.

*Dela conuicio del cors e dela via
que troben en los minerals co se fa*

E Ro axi te mostrar la via de
les obres minerals per dretas
sublimacions e calonacions. humida
cions e congelacions e ensecacions:
per que pots venir a perfetio de
fer chixre en lo qual ha vrent
de spirit e de anima que deus
volr alba e verdadera: que en les
obres que son minerals a spirit
e anima. per a fer vrent en los
corps en aquella manera sem
blant: com nre senyor feu lome
de brat: e mes spirit en ell. per
la boca: e quant lo spirit se stent
per lo cors manda los mēbres:
e tantost son anima en ell e a
dona a entendre e spirit e anima
car sens aquestos dues coses lo cors
no se faria an aquella virtut.
e per aquesta comparasio maxxa
posaren los philosophos spirit e aia
en aquestes obres. e lo spirit vo
lant es semblant al foc del hom.
que es spirit. e la cals del cors
es semblant ala anima. que ro
man en lo cors tota via. tro al dia
dela fi. que quant lo spirit volunt
pren virtut dela cals del cors: e
son ab dosos tornat en aygua:
sapias que son tornat ala pmeza
naturra: e es certa cosa que son
vrent en lo cors de tal gusa: que
sempre hi roman entro al dia
dela fin. e fen be: e forta deus
merce en aquestes coses no cal
dubtar. que certa cosa es e vera
e bona e prouada: —

*Medicina
Nrat m
adudar del
cals de m
sublimar vn
del Royalgu
tant com del
en la lura: e p
e sal armoniach
la quarta part
parada. tant
pes dels spurs
dos als ptes
enfer hor
que sia dissolt
que son los sp
rati: e remoll
que tornen en
en una ampa
bon foc. e
e fen ho en a
se contra en lo
sublimar lo
axi quatre
gada. auan
e pme lesa
e abeurar lo
del sal arm
sal dona co
matrimoni
gusa en vn
que venen a
que dix hern
pmar al cell
terea. es lo
lo sublimar.
moltes deus
entro que se
com si fossen
aquest estat
spurs sublim*

Medicina sobre Venus.
Encaraat mostre, com te pots
 aduudar dels spirits volants
 sens cals de vrs. Pren azeruay
 sublimat vna part: edel Azsemch
 edel Reyalguar sublimat ana-
 tant com del mercuri: e mer ho
 en lalurell: e pren alum de ploma:
 e sal armomach. per equal pes: e
 la quarta part de sal comuna p-
 parada. tant que complesta al
 pes dels spirits. ab ajuda dels
 dos als poredites en la sallaya
 enseza ho tot ab sal armomach
 que sia dissolt en la vestga entro
 que sien los spirits ben encorpo-
 rats: e remollos al sol. entro
 que tornen en pols: e mit los
 en vna ampolla: e posala sobre
 bon foc. e sia ben enlutada:
 e feu ho en aquella manera que
 se conta en lo segon capitol de
 sublimar lo mercuri: e feu ho
 axi quatre vegades. e cadene-
 gada. auanca la liny por apoch.
 e pms lessa ho refredar. e teno
 e abentra lo ab laygua poredita
 del sal armomach: per que aqsta
 sal dona comucho e agi com
 matrimoni. e fa auistar de tal
 gusa en vna aquesto spiritus
 que venen a perfectio. que segons
 que dix hermes e Aristotl: que
 puia al cell e descendre en la
 terra. es lo fer: E axi senten p
 lo sublimar. e per axi agi fagent
 moltes vns se adoben los spirits
 entro que se fan lampas blaus
 com si fossen de Saturno. e si en
 aquest estat pots aportar los
 spirits sublimant. es feta medicina.

e ra vn pes sobre .12. de Venus.
 E qusta aytal deu hom die medicina
 e no elixir. E si per ventura no
 podies aportar la medicina al stat
 de lammias sublimant: polueriza
 ho en vna sallaya: e haia caloma
 de lima: o de iupiter: que sia tant
 com los spirits: encorpoza ho tot
 abdoras dous: e feu ho de tal
 gusa: que pusta tot entzar pasta
 en vna ampolla que sia ben en-
 lutada: e secta la ben abans que
 la poses al foc: de dauant lo foc.
 e apres posahi la medicina: e
 posa la sul foc sublimar: entro que
 ne sia fora la humiditat: e pms
 posahi son descensori: e dalli foc
 poch a poch: tota vegada enfor-
 tnt lo foc: entro a .12. horas.
 e pms lessa refredar. e pendras
 ho que trobaras en lo coll en los
 costats del ampolla. que son los
 spirits que descenderon: e posta
 desta vn pes sobre .14. de veng.
 E aquesta aytal es dita destrusio.
 E si tapagias dela guctio e dela
 blandura: E si no mestlahi la q-
 part de fina lima: e vendra
 bona e blana. Empero nota q
 quant hauras recta la poluora
 dela ampolla: enseralay ab loh
 de tartar.:-

La purgatio de Venus com se fa.

Encara yo not he mostrar en
 aquest libre de purgar lo veng.
 e ara to vull mostrar. Pren veng
 e fon lo ab altre tant de vidre molt
 e lessa ben coute en vna: que bulla
 e quant lo trauzas: apartar sa lo
 vidre ala vna part ab la verme

llura del Venus: e ab la sugetat.
E si en aquesta manera lo reparas.
2. o. 3. vegades: mes ne valdra.
e a totes tes obres met d'aytal
Venus axi preparat:.

Obra sobre Venus quis dui tarquina.

Pren arsenich dealbar. e subli-
mat e resolt en aygua per .8.
dies. segons que saps. e pren la
minas de Venus purgat: que sien
be primes com paper. e scalfales
al forch: e quant seran be ver-
melles: apagales en aquesta aygua.
tantes vegades: entro quer plaça
la sia calor. e poden se fer blancs
en dues o tres vegades: e pren
altre tanta de fina luma: e son ho-
tor en vna: e faras vn gentil
tarquina. Hora que pveritat
de dich. en qualque obra en que
haua mestre la luma en fondino:
es apellada tarquina. si vol sia
alta: si vol sia baixa: que tant
vol dir com rosa mestrada: e no
fíell. e per aco es peccat en obrarla.
que quant la meten en cendrades:
disobre sa malvestat. e per aco
peccat de obrarla. Empero aqlls
qui las obren: per que han pau-
peritat: e noy sabon altra cosa fer.

Aprentis de qui sonch composat lo libre

Aquest libre es fet a honor de
meu Senyor deus: e dels seus amats
complit: e explamat per mestre
Arnaud de Vila noua: e donat a
vn seu disciple: quel amaua molt.
ab esta cominensa: que fil ne obraua:
que parís ab los pobres. e ab los
malalts: quels auudas per amor de
deu. E quant lach estret: tench lo.

tota vegada en la sua taxa: e no
loy volgue donar: tro que conegue
la sua fi. e lanons ridall e dix
li: yor do vna deles maiors si-
encies del mon. per tal io heret-
rats molts llibres naturals dels sants:
que foren sa en rete: e parlamen
naturalment: e de tota aquells yo
ne tret lo mellor: el pus verader.
e poders ne obrar per tot lo mon.
generalment: per que yo te po-
sar. e explamat en aquest libre
contra tota la error en que se
consumen los homens de aquest
mon: qui da questa sciencia usen.
Car los sants ho amagaren: e io
ho he descobert a tu. per q. car te
veig de bona manera. es en mon
entement: que tu faras be
per amor de deu als pobres. e
si vols fer ho poss. que ia veus
los Reys. e los grans senyors: que
tots son cupidiosos de haure aqsta
sciencia. E si no que hagni paor
que tu no fisses mal tos affers:
yo t'aguera presta l'altra del sol.
que val molt mes: ajes si al wt.
has de ben afer: ab aco ne podes
por fer: et daras compliment.
E casch te: que tu not avostes
ab negun hom del mon que haua
senyoria: per que quant ells han-
ren aquesta obra: m'la rendien:
los lurs robarjes argullarien. e
porien sen leuar gran guerra
e gran mal. mes obzela ont pus
segretament pustas. e per aco not
argulle: m' ten faces alai: que mal
ten pendria qualque temps. car
deus te demanara: a tard o abreu.
que a deus non es podem amagar.

que aquest co-
si te conuen-
quant a deus

Aquest libre
sciencia. era
rich hom: que
riqueza. e era
molt en haue-
que hauien h-
altres llibres:
qualaders: q-
los gens. ab
daren son co-
aportaren: les
e lo bon hom-
ret quant ha-
cio de ventu-
natura ab
noua: e per
aquest mestre
hom: e es co-
sants del mo-
som metra a
que nos por-
do certam-
mon pare
es pogut ve-
ensa grana:
any: entro
Arnaud sabra
neta star du-
ria. e son ve-
loue tostem-
o disque, que
de ser Almoyn
e val si sciu-
li dona: quan
sua fin: per
per amor de

que aquest camí que yo fac ara
si te conuendra a fer qualque temps
quant a deus plaura.

Aquest l'ou a qui ell dona aquesta
shenna era stat fill d'un gran
rich hom: qui hania molt gran
riquesa. e era hom qui treballaua
molt en hauer aquesta shenna:
que hauer en li dar entonent per
altres llibres: quell hania alguns
guahadors: qui van enganant
les gens. ab les obres falses. e li
darien son compliment: e quel
aportarien les obres a perfectio.
E lo bon hom crehent ayo: despes
tot quant hania: e son fill son
cā de ventura que hania ca-
nŕencia ab mestre Arnau de vila
nova: e pensa se en si matix: q
aquest mestre Arnau era san-
hom: e es conuixerit ab tots los
sants del mon: dix en si matix
som metre a servir ad aquest.
que nos pora fer. que ell nom-
do certamitar de ayo. per que
mon pare ha tant despes: e no
es pogut venir a fi. E val metre
en la gratia: e serui lo ben mch
anys entro que fina. E mestre
Arnau sabia be. que son pare
nera stat difet. per aquesta shen-
na. e son ventura quel troba el
loue tostemps de bona manera.
e disques. que li plara molt tostemps
de ser Almoyna per amor de deu.
e val li streure aquest llibre. que
li dona. quant sonc apres dela
sua fin: per quen ses be als pobres
per amor de deus.

Aqua plumbi ad solem.

Recape l'imatuzam Saturni
parte. 1. et aque virrioli
et salis miri partes. 4. pone in
ista aqua l'imatuzam predictam.
et statim soluetur. distilla per
filtrum: et feres abice: postea
distilla per alembicum: et recape
aquam. et serua feres. rubeas
et est virrioli et salis miri: tere
cum tantidem salis armoniaci
dissolui: post distilla: donec com-
pleas: post pone in ampulla vi-
treā: et superpone aquam quam
distillasti ab eo. et pone in loco hu-
mido: donec dissoluat in aquam
rubeam sicut sanguis: et cum
hac aqua mercurij miserabis
sublimatum. donec bibat aquam
quantum est sui pondus. et solue
et distilla. et congela. Cum una
pars tingerit sex tunc in solem.
Requere tale signū retro in ca-
pitulo aquarum forni et orreo.
suaz. quoniam ad hoc opus fuit
et est ad solem et ad lunam
Et nota hic qd virriolum aque fortis
fit rubificationem: et sal armoniaci
et mercurius sublimatus fit etiam
rubificans.

completi y Arnaldum
de l'isthour de bruxell
neapoli. 3. febr. Januarij 1473.

fol 135 verso

Per fer de stany argent si ator
examen

Pren cendres clauellades.
4. lb. e de cals vna. 7. lb.
e fen lixiu axi com si era de
bugada. passant lo tot jorn p
manega. e ago fes tantres vega-
des. fins que tinga vn ou. e
de aquell lixiu pendras vna lb.
e metras hi. 3. oz. de alum de
rocca. e. 2. oz. de sal petra. e. 2. oz.
de mel blancha. e fes que tot se
dissolua: passa ho tot per lengues
de filtre. puix met ho tot dins
vna ampolla: e meters dins la
ampolla. 2. oz. de arsemich blanch:
e puix posars ho en lo fornell
deles cendres ab son cap del a-
lambry: e ab son receptori: e
fes ne distillar daygua ab suffi-
cient foc: e puix tornars lay.
e si ago feu. 4. o. 4. o. 6. vega-
des. e l'arsemich sera tornat aygua.
e puix la derrera ven distilla-
mats ho vn poch. e puix lextars
ho refredar. e prenera de aquesta
aygua. qui es de dins lo alem-
bry: e prenera vna lb. de stany
fi. e foners lo: e gutars lo en cals
vna. 4. o. 6. vegades: e tinars lo
ab sal e vmagre: e passars lo per
drap. e apres prenera lo dit stany
e foners lo en vn cresol: e scalfars
largent viu. en altre cresol: e dare
lo a beure: e tot fa vn pa dur: com
a malgama. e puix mollers lo dins
vn morter de pedra: e tornars lo
a lauar ab sal e ab vmagre: entro
que mista clar. e net lo vmagre.
e lo stany e largent viu zomanga
blanch e net e luent: e puix fo-

neto lo en vn cresol: e gutars lo
tantres vens en laigua damont
dura. fins que torn axi com ar-
gent: apres passars lo per cen-
drada: e fa tal: que vna part
de aquell fara tornars. 10. de stany
fin argent: que sia fos e passar
per cals vna. E ver aci la millor
obra que pusques preuar de stany
e aquesta fahra verant en Anyr.

Secret de congelar lo dur axi com
pedra. go es lo exerciti.

Pren oli de oliues vert. 3. oz.
e pren sofes lo pus groch que
trobaras. 1. oz. mollo be: e enbeulo
en lo oli dessus dit: e met lo en vn
vassell de ferro: e mestral fortmer
ab lo boix de ferro. que sia ben me-
stlat tot: e met lo sobre lo foc:
e bullo vn poch fins que sia fos lo
sofre: puix traulo tantost del foc:
e loyal refredar: e met hi vna oz.
d'argent viu ben lauar: axi com du-
es: e congelars fa axi com pedra:
e mestlarlas ab la obra dela luna.

idem
e supra
76 verso

De respect
Axi comen
Fes fogon
pedra phlo
mostrar als
Bisla
N nom
e dela
e de ro
paradis: qu
dar. e endre
per tal que
not e reuer
profit e salu
Amor.

lar.
Dorificat
dra ph
Johan de R
penela ala
Axi dui per
curios de
I he co
dels el
glefia euan
thu xst. n
bularons
en arostar
remys. e
de molr e
montanyes
sancta esle
fa fer. pe
e princeps
zan de tot
en breum
fia gutad
mar de aq
sant pere
liuzada e

De Rupecissa

*Axi comença la obra que composa
fratre Johan de rocca tallada dela
pedra philosophal la qual volgue
mostrar als elects de deu dela sancta
esglesia romana*

EN nom de deu comens a scriure
e dela gloriosa verge maria
e de tota la cort celestial del
paradis: quem vuller tors adiu-
dar e endreçar en aquesta obra:
per tal quen pusta fer be per ho-
nor e reuerencia llur. e que sia
profit e saluacio dela mia anima
Amen.

*Axi se mostra qui fon lo auctor
dela obra: e a qui la volgue reue-
lar.*

Donificatio e reuelatio dela pe-
dra philosophal. per fratre
Johan de Rocca tallada. la qual
revela ala sancta esglesia romana.

*Axi diu per via de propheta les pse-
auctor deu hauei la esglesia romana*

TO he considerat les tribulacions
dels elects en la sacrosanta es-
glesia euangelica prophetada per
Jhu xrist. maiorment per les tri-
bulacions de Antichrist. e ia sta
en acostar se prop. deles portes del
temps. e no es negun dupte.
de molt esser affligida: e aleo
montanyes de esser fugidora la
sancta esglesia. E certament ago
sa fet per los tyrans homens
e princeps: lo quals la despulla-
zan de totes riqueses temporals.
en breument. Ayes gar sia que
sia gutada en grans ondes dela
mar de aquest mon la nau de
sant Pere: deu esser empero
liurada en les tribulacions

de aquells de ins la senyoria de
les gentis: per la qual rsta: per
amor de releuar la greu neces-
tat e pobretat esdeuenidora.
del sant poble eligit de deus: als
quals es donat de saber lo mi-
stori e secret de virtut. e de ve-
ritat: sença figures. la pedra
gran dels philosophs. a lina e a
sol. e a blanch: e a vermell.
Verament vull dir: e claramet
reuelar. contra la costumia dels
philosops: qui foren abans de
mi: qui de tanta enuegia
foren tocats: que als propis
celaren la veritat. E per ro
no es la mia intencio. que pro-
bant e reatant ho imputant
ho yo parlar. mes tant sola-
ment sots simple parlar.
de paraules la sacrosanta gene-
ral esglesia. informare de ex-
periment de veritat sellment
lessades les intencions. ala pra-
ctica sumariament. per abre-
uiar. me acostare

*Dela materia dela qual se fa la
pedra philosophal: e ont se troba.*

LA materia verament dela
pedra es vna res. de vill preu.
en tot loch trobadora: per co com
es aygua viscosa: mes ella es ar-
gent viu: axi com se trau dela tra-
empero es viscosa. mes empo lar-
gent viu volentat sengendra en
les priuades. Axi com digueren
alguns. que en vills coses se trobana.
E molts fills de besties e de ignora-
cia. e de grosseria no entenen
lo entengment dels philosophs.

*La materia dela
pedra es vna res.
de vill preu.
en tot loch trobadora:
per co com es aygua
viscosa: mes ella es ar-
gent viu: axi com se
trau dela tra empero
es viscosa. mes empo
lar gent viu volentat
sengendra en les priuades.
Axi com digueren
alguns. que en vills
coses se trobana.*

*La de la pedra
de vitriol
de la pedra
de vitriol
de la pedra
de vitriol*

aquell cercuen en los fens segons
la letra: Aquesta matonia es prepa-
rada ab alguna cosa remouent. q
es la terrestreitue que ha: e alguna
cosa auistant. q es lo sofre dels
philosofs. lo qual no es sofre vul-
gar. mes es sofre minisble. m-
tura de vermellor. e yote ano-
minare per lo seu nom certamet
es spirit de vitriol roma. E
aquestes dues preparacions se fan
ensens en aq.

*La primera operacio necessaria
per la composicio dela pedra philosophal*

Pren vitriol roma. e sal petra
ay tant de vn com del altre.
2 lb. e picals subtilment en vna
pedra: o en vna parena de tra:
e de setta ho a foc lent vn poch.
a fi que laigua mista. pux pn
1 lb. de bon mercuri ter de
mena: e no arnfinalment for.
en bolcal en vn drap de li e sam-
pal sobre la materia damont dita.
calda vn poch. per q que mls
se semble per los forats del drap:
e mouzas ho vn poch ab vn basto.
e abeurar las aci en la materia
demontr dita. aci que no apare-
ga. en aquell gens. Despus
met ho tot en vn vassell a
sublimar primerament a foc
lent. fins a tant que la humi-
ditat ne sia fora: per lo forat
del cap del vassell: per lo qual
forat ista. la qual cosa conue-
ras: si posas sobre lo dit forat vn
ferre o colall. e quant no apare-
ra gens de humor, en lo dit ferre
o colall. tanca lo forat ab lut
de samisa: e fornica lo foc. per

*sublimacione
mercurij*

intu a boufegat q temps

xij. hores: e alta fin: donal pus
for. a fin que tot lo mercuri
sia sublimat e tra nen blanch.
aci com nen. En aquesta cosa
has fetes dues coses: primera-
ment las purgar dela terrestrei-
tar: e negresa. e li has treta la
humiditat. per la qual viuia.
e corria. e has lo congelat. e
has lo venut blanch com a nen:
purador e mestrador apte ala di-
gestio. en la stuba setta. e has lo
fet. apte a reduir lo en aygua:
aci com daqui auant apparra
Segonament has mes en ell sofre
enuisible dels philosofs: lo qual
es tintura de vermellor. q es
lo spirit del vitriol roma. q es qui
vna gran maravella. per que
com aquell spirit es minisble: haia
natua de tintura de vermellor.
E per q congela lo mercuri. en la
sublimacio en la blancor. color de
nen. E ago es que molts del grans
philosofs s'usqueren: que la pedra
se fa de sol mercuri. e sofre. lo q
no es sofre vulgar: mes es sofre
dels philosofs. E dela damont
dita preparacio e sublimacio e
operacio dix mestre Arnau de
vilanova. en lo tractat figural
del maior tractat. sots figura de
parables o paraboles: q es a saber
semblances del euangeli de jhu
xpt. Aquella parabola. Nisi gra-
nu frumentum cadens in terra et
q es. si lo gra del forment cahent
en tra no sera mort: sol romen-
aies si sera mort: molt fruit dona.
Entench ho per lo gra del forment
en terra monficador lo mercuri

*monficar
e del vitriol
ar: e ab lo
dona per
cor lo gra
dona per
ol fia m
lmar: es q
tes fetes
empere si
marix ne
si no quel
nen ha tra
tar. e la
del vitriol
La qual es*

*La segona
essencia del
El segona
lar es:
sublimat: lo
nen: traue
per alguns
essencia es
aquell spir
enuisible
cell. par
volant: ca
re aquesta
lo spirit d
sublimat:
pren vna
tant de vit
aygua for
e pren lo
lmar. e d
aygua for
en vna am
per s'ay de
mercuri si*

mortificar. en la terra dela sal petra
e del vitriol roma. e aqui mortifi-
car: e ab lo foch sublimar. feny-
dona. per ço que la gran pedra que
tots los grans philosophs cresegueren
dona fenyal. que lo spirit del vitri-
ol sia incorporat ab lo mercuri sub-
limat: es: que casam sublimar mil-
tes foies terrestres lessa en la tra.
empero si vna tt. m. has mes tant
matex ne cobrars. seria impossible
si no quel mercuri pus blanch que
neu ha tirat aximatox la puri-
tat. e la purissima substancia
del vitriol roma damont dita
La qual es dita sobre invisible.

**La segona operacio. Traure la. q.
essencia del mercuri sublimat**

La segona operacio de aquesta
art es: que de aquell mercuri
sublimat: lo qual es blanch com
neu: traure lo spirit seu. lo q.
per alguns grans philosophs quita
essencia es nomenat. per aço car
aquell spirit es de forma incor-
ruptible semblant axi com lo
cell. ja sia que no sia fix. mes
volant: car axi es necessari tra-
ure aquesta. q. essencia: go es
lo spirit del mercuri: ab aquell
sublimat en aci. nota ben.

Pren vna tt. de sal petra: e altre
tant de vitriol roma: e traure
aygua fort: sobre les cendres caldes.
e pren lo mercuri damont dit sub-
limat. e dissol aquell en aquella
aygua fort: sobre les cendres caldes
en vna ampolla de vidre tancada
per spay de. xn. hores: lo qual
mercuri si nos vol dissolre gens:

posa dintre l'ampolla sal armoniach
rect la. 7. part delaygua o mes.

E aquest es gran secret en l'art.
e posal en lo tenor. **E** apres la
dissolucio: met sobre lozinal lo
capell: e met lo sobre foch: a dis-
tillat laygua fort: que es de dintre.
la qual recep: e s'ria la. **E** apres
de tota la distillacio continua lo
foch: e montara per los costats
del vrial lo spirit del mercuri.
Aquest spirit es la. q. essencia.
que es pus blancha que neu. e
alla per si forifica lo foch. a si.
que tota la. q. essencia mont de
tot en tot. lessa ho refredar.
pus obre lo vassell: e traure
la. q. essencia. e trobaras al fons
del vassell les foies cremades e
negres: del spirit separades.

Nota que en aquesta operacio has
foras dues coses. **P**rimera-
ment has separat aquella rosa: la qual
es lo mercuri blanch sublimat
era terrestre e corruptible. e no
perfecta: tot allo ha cremat lay-
gua fort: que es rosa molt marta-
nellosa: que de rosa molt blancha
com a neu se pusta traure tal
rosa terrosa e negra. **S**egona-
ment has embegut dintre lo
spirit del mercuri: encara mes
del spirit del vitriol: qui era en
laygua fort. **E**n lo damont dit
tractat diu mestre Arnau de Vila-
nosa. vegas tant com beure
pora. per. xn. hores. Car lo mer-
curi dissolt en aygua del vitriol
ha begut mes del spirit del vi-
triol: go es del sobre del vitriol
aytant quant haui de pmer.

la dissolucio sua se fa en .xii. hores.
Segonament dissol aquest matre
mercuri en laygua fort damont
resuada: e subtilmal axi com de
primer. Tercerament retorna
la obra. entro a tant: que de ne
gues fetes noy troues gens.
e la donchs has la .q.^a essentia
go es la materia dela pedra se
gonament preparada, enor
reupnble. no volatil: no fugitiua
e pus blancha que neu: mes que
dabans.

*La terca operatio. la resolucio
dela .q.^a essentia del mercuri en aygua*

LA terca operatio es aquesta
Prene lo damont dit spirit
del mercuri separat: o quinta
essentia nomenar. e pital sub
tilment e mondament. sobre lo
ayaire: o partiri. Item met la
poluora en vna capsa de vidre.
ben neta: e met la dins lo forn
dels philosophs en la stuba seca:
a desistir o a calcinar ab for de
carbo per .7. jorns: o mes. lo
qual forn dauall striure. aqui
se cou. per tal ques pusque dissolre
en aygua: que en altra manera
no se distillaria: m la obra per
reit no seria perfecta. posa en
ton cor aquest altre secret

*La quarta operatio. la resolucio
dela .q.^a essentia de mercuri en aygua*

LA quarta operatio es. quant
hauras fet la digestio axi com
dit es. en la stuba seca damont
dita: posaras lo spirit damont dit
o vero essentia .q.^a tret en vn ormal

dos dins en lo bany de maria.
co es vna olla plena d'aygua
e stiga a qui entro a tant: que
tot lo spirit sia dissolt en aygua
Ala qual apres que haia la dissolucio
complida: posaras lo cap del
alembich de dessus lo rinal. ont es
dissolta la dita materia: o de pri
mer. quant lo poses en lo bany. loy
pots posar: e pus donaras li lo foc
e montara la gota delaygua de
vida: axi com a aros de maug.
luent luy de veritat: let de vergine
molt pura e neta. materia dela
pedra. per la deuota preparacio
preparada e perfecta: e per lo gust
amargosa: es agra e volatil. e no
fixa. frangible. caris per la digestio
en poluora retornable de Geber
philosof. may no fench coneguda
de Amicerna. no sabuda. Aquesta
hermes pare dels philosophs la palpa:
Alfedig. ladoba. Lo Rasic la en
tasa. Mestre Arnau de vila noua
la dictata. dient. que mestre es
dela terra: exaltar lo fill del hom
en la reu. Car segons la terra
la materia dela pedra en la terca
digestio que poluerizada es. posala
a dissolre en lo fons del ormal.
mostra. Car aqui per go que aqui es
pur e net spiritual en ayre fums.
se comertio. es exaltar en la reu.
go es en lo cap del alembi. car is
axi com ihu xst en la reu: axi
com mestre Arnau dona semblança.
de aquesta dissolucio feta e complida
has la ma materia. per la deuota
operatio perfecta enblanqueix aqlla
aytal vna lamina d'arom dins e
de fora. En ay ha vist: que la

materia dela
simpla de tri
del spirit de
del virtuel
enunible
philosof. q
seca. go es
de vermello
mri haia
go es de den
les. moltes
e per co sen
del virtuel
nariament
el modo de

Aquesta
basas en
elementos en
manen gross
reut dels l
anima spre
es per axi
elementos
e a vermell
los altres e
obruas en
Prene aquel
e posalo a
la stuba seca
e posalo a
solre e a dist
ab fort foc
per lo foc del
del ayre. e
vn poch. e
e guardat
muda lo v
lo en lo forn
go es que lo
dels mres

matéria dela pedra es res vna. no
simpla de ter en tot: mes composta
del spirit del mercuri: e del spirit
del vitriol roma. lo qual es dit sobre
envisible: no vulgar. mes delo
philosofa. qui es tinctura mercuri
feta. q es amagada de dintre.
de vermellor. Jar se sta. que lo mer-
curi haia vermellor entresera.
q es de dintre si matix: mes y
les moltes purgacions la tinctura
e per q sens aquest spirit de sobre
del vitriol. nos pot fer acte ple-
nariament.

El modo de separar los quatro elementos

Aquesta dissolució complida: tzo
baras en lo fons del orimal tres
elements ensemps mesclats: qui re-
manen grossa materia cremable:
reut dells lo element dela aygua.
anima spiritual del vitriol roma.
es per axi matix sobre los altres
elements sufficient pedra a blanc
e a vermell. E si vols separar
los altres elements ensemps
obraras en aquesta manera.

Pren aquelles feres: e pira les:
e posalas a degostir e calmar en
la stuba feta: axi com de primer.
e posalas tutas en lo bany a dis-
sobre e a distillar. axi com de pmer.
ab fort foch. e axi qui ui montara
per lo foch del bany es lo element
del ayre. e de color de oly groch.
un poch. E pren donchs aquell:
e guardal com no pora pus exir:
muda lo vassell del bany: e met
lo en lo fornell dela sublimano:
q es que lo asseps en la cassola
deles rrics caldes: e donaly poch

foch en lo romensament: per com-
prar lo vidre. E com sta calent:
multiplicah lo foch. de poch en poch.
e montara per lo abembich foch
vermell. en liquor doly vermell.
pren aquell: e guardal a una part.
en axi has del mercuri sublimar
quatre elements. ensemps separas.
Primerament has lo element dela
aygua. q es la lait virginal. Se-
gonament lo element del ayre q
es loly resplendent. en lo bany de
maria distillar. Tercament lo
element del foch. vermell. q es
loly que has distillar ales cendres.

Quartament lo element dela terra
que es en lo fons del orimal tota
negra com a carbo. la qual diu
lo libre: que no es bona a res. empo
stija la. Car per auenir a fureta.
Car rona deu esser dela obra. de
colorano has entres aquestos rics:
nom se com es pusta pus clarant
dre. ni com no.

*La quinta operatio de negrit e en-
blanque la lait virginal e la materia
dela pedra philosophal.*

La quinta operatio es. En quina
manera sia preparada a blanch.
q es en quina manera la lait vir-
ginal sia digirida o sia redunda
en poluora. per virtut de foch. en
tant que no sta sentit lo totament.
Pren la materia dela pedra prepa-
rada perfectament: pren la lait
ab la benedictio de deu. dela qual
diguere en alguns philosophs. que ella
era animal ab fanch. per que creix
sublimant: e per q car ha anima
de fanch. q es tinctura de vermellor.
la qual es del spirit del vitriol da-

monr dit. posal donchs en vna apolla
de vidre redona al fons: que sia ayral
com vn orinal: e siali stret lo coll
al foch. e strenghent la e streientla
ab vnes trespres calentes: que neguna
cosa no pusta exre cautament. e posa
vna lamina de ferre entre lo foch e
lampolla: e aqui sia sinada: per tal q
la leit verginal no sia destruida per
lo foch. en lo forn del filosof. posla
a digerir: o a calonar. en lo dit foch.
en lo qual den haue foch alengir de
tota part. e egualment reciba lo foch.
de tota part: per q que de neguna
part la leit verginal no pusta volar
la qual cosa faria: si lom no li donaua
lo foch egualment. Car art es a donar
lo foch remperar: e no violent. empo
lo foch sia ayral. que hom hi pusta
tenir la ma dms als costats del for
nell. on estara. E del vassell en lo
qual la medicina sta: e continuara
lo foch aquest: entro a tant que tu
veuras la medicina enegre: la
qual cosa si massa tardaua: reix
li lo foch aquest: e veuras la medi
cina ennegre. E lauons alegrar:
per q com has lo començament
dela digestio. E continua lo foch:
entro a tant que la negre passa.
e veuras alguna matreia ongan
quassir. Adonchs reix lo foch poch
a poch ensensiblement: axi com po
ras veure poch a poch reixer blan
or en la medicina. E com veuras
la medicina enblanquida. Per feta
ment: adonchs es la pedra per
feta e complida a blanch.

La sifena operano

LA sifena operano dela pedra si
es aquesta. Complida la pedra
ablanch: cone que se comple a ver
mell: neguna cosa de tor en tor
noy sia aiustada. ni remoguda: e
fazas ho en axi. Trau del vassell
damonr dit aquella cosa la qual
se anomena ou dels filosofos.
Mestre Arnau diu axi. Com xst
en lo moniment pren donchs vna
part: qualte vullas dela poluora
sens tor: per q que per aquello
cometrestas metall no per fer en
vertader argent: axi com si era
de mena: les altres parts recou
les en lo vassell: com de primer.
e fornifical lo foch. Notablement
Mestre Arnau manant dix: pus
que la pedra es peruenguda a
perfectio de blanchor: non rema
les penes del foch crescent. ma negun
peril. ma siali fornifical lo foch:
per q: car axi ho ha mestor. es
li de tor en tor necessari: es en ven
tat axi. per q que per lo foch lent
que li es fer com se digreis en enbla
quiment: nos pot ben deuote lo
sobre enuisible amagar en lo vitriol.
es lo spirit amagar sors la blanchor
dela pedra. per la qual cosa es neces
saria cosa de reixer lo foch. per q
que prenga la profunditat e caloria.
la tintura dela vermellor del sobre
del vitriol amagar en la sal de fora
el fa aparez: e neguna cosa no
sia aiustada en ell. ni remoguda
mes aquella matreia terra blanca
per maior foch es feta vermella
e axi monta del sepulchre dos lo
Rey celestial resuscitat de mort a
vida ab la corona resplendent e

glorios: ay
lorefica
Nota lona
eti n
en
re dir del
la vn a b
mell en a
aquell m
no haia d
vassell a b
fora com
al vassell
vermell
sint lo for
dixi
ablanch d
dit dela l
altres obr
e del ayte
mes del e
e la lux o
ment per
table leua
per obran
Algm
elem
es vn
dayre. e
nal: e ac
for a ve
blanch. e
3: elem
matreia
foch: axi
lrat de
veies lo
dus glo
mso

glorios: axi com mestre Arnau
lo testifica.

Nota bona manera per obrar

Mes nota, que en dos vassells
ensemps se deu obrar axi co
re dit dela leit virginal: e sia
la vn a blanch: e laltre a ver
mell en aquell matreix foch, en
aquell matreix forn. ensemps e
no haia differentia: sino quel
vassell a blanch: quel trastra de
fora, com haura la blancor. e
al vassell que zomandra per a
vermell, que li sia lauons re
sist lo foch notablement axi co
dixi. *Nota* que alguns obra
ablanch de tot en tot axi com re
dit dela leit virginal. alguns
altres obren dela leit virginal
e del altre ensemps a blanch.
mes del element del foch no mze.
e la lux obra es feta tant sola
ment per la leit virginal no
table leuar per tot a blanch.

per obrar per lo vermell.

Alguns altres mestlan tres
elements ensemps a vermell
co es vn pes de foch. e .q. pesos
d'ayre. e .8. pesos dela leit virgi
nal: e aquesta manera es pus
fort a vermell: e pus fleble a
blanch. en lo ters vassell, dels
3. elements a vermell. en aqst
matreix forn: en aquell matreix
foch axi que vnegas les subn
litats de diuerses maneres: e
veies los miracles grans de
deus glorios com creats en les
corps

*Maledictio contra los reuelans
daquesta scientia.*

O Presignas per ver tu pobre
euangelich: que negim alas
de mi: mi de negims homens la
veritat daquesta art may fench
reuelada m fucha. Car sapras per
ver, que los grans philosophs als
quals fench reuelat lo misteri de
aquesta art donaren horribles
maledictions contra los reuela
dors daquest secret gran e mara
uellos: temens que no vengues
en mans de persones indignes.
e ayo feren per manament de
meu Senyor deus. que yo nol re
uell a homens malvats: m a fils
de mells: m a peccadors: sino als
fils dela santa mare esglesia ro
mana: qui consacran lo sagrat
sant cors precios de Jesu crist. q
es aquells: en la boca dels quals
se troua la labor de deus: dient
les sanctes hores de mi. e de dia
ab sancta castitat e humilitat. los
quals no blasfemen deus per la lux
boca. m per les lurs obres: los
quals seran presbs e premiss en
la proxima tribulacio. la qual deu
venir. empero si negim home car
nal no ha la pensa sancta. e totara
en aquest llim vertader: m en aqst
secret tant precios: dich te certa
ment, que la rea infernal ne co
sequira: si te la pensa mondial:
e mes li valdria, que no fos nat:
que quant es vengut en aquest mo.
Car sus la mo al pus pregon d'infir
seza assinat: e aqui per rostemps
seza tormentat. Veias si sera en
bon punt nat: que tant de be se

haria guanyat: quant on aquest
mon es estat.

Car com aquest libre es en remey
e subleuament dela calamitat
dela clerecia: e dela santa esglesia
en lo temps sdeuenidor del ann.
crist: axi es ligam infernal dels
reprochats. Adoncas daitantes
mortes sera tengut a deus aquell
qui sient merit reuelara aquest
secret als homens leugers de va-
nitat mondana, e de ayrtans
peccats e culpes com aquells faran.
sera punidor aquell qui aquest libre
comuniqua als mondials in-
dignes: e de tot quant ells faran
mi procuraran. Mes no seria obs
que fos reuellat: sino als sants
homens que sian pobres de spirit.
e que temen deu: e lamen de bon
cor: e de bona voluntat. E an aqst
ayrtals deu esser reuelada aquesta
veritat: per quen faran ben per
reuerencia de deu: als pobres q
hauran necessitat e a pobres pon-
celles que no hauran de que ma-
vidar se: e a pobres clerchs: que
no hauran de que auantiar se en
clerecia: que molts ne son que
serien bons clerchs: e per poner-
tar no poden omat auant. e per
ay se perden los secrets que no
son reuelats a natura: car no
han manera de obrir llo ente-
niment. E per amor pura de
deus io n he volgut reuelar per
tal quen faces ben als pobres
sens per puro amor de deus.
e dels fells desfinits. Car aquayxos
pregaran a deus que n done bon
endres per lo merit dela sua santa

sacrada passio. E dich es que si
aquest libre en les mans dels rinhos
ve: no sera ma culpa. Car ihu
crist per amor dels heretics in-
cristians mal vsants ia per ago
no leixa de reuelar leuangel. a-
donchs la mort ela vida es en
aquest libre: en les mans del
mal vsant:.

Com an donchs aquest reuelant
en les mans del rinhixi de nre
Senyor ihesu crist: del qual
yo he recebut aquest gran ma-
gisteri: e ala guarda dels sants
angels. edels euangelistas pobres
de ihu xst: los quals no son solits
deles riqueses temporals: mes
seruir lo llo creator. Mes tinguen
per ver los euangelizans pobres
que aquells qui per auaricia o
malicia, o venigancia, o per alcu
altre malefici auistaran respo
ab aquesta art: pena infernal
moriran: e per tot temps staran
en infern. E per q an ayrtals aqst
libre nos deu comunicar. q es m
participar sent pau dient an aqst
a qui venen les pones per ago les
raills de nos los mals es auaricia
la qual alguns la voldrien: e isse-
rien dela fe. E per an amor de
ay ab nos los simples: parlo
que sien bons: aquest libre nos
deu comunicar: per q que per
venura enganar si han del amor
deles roses temporals. e tenent
la man en la radze guardan de
parir de verba. E no tant solament
no es perill de reuelar la pedra:
mes encara es perill de reuelar
neguna obra del art, que sia abres

de auistar
fabras lat
o audar a
fe los al
delat. p
nos hane
molto ho
mentre a
en via de
algunes
tornaren
via de pe
pobresa
per riqu
deo gra

La mole
LA m
Lo el
Dren del
ben nar:
pragme
e tuncal
pola lon
philosof
ari com
jorns na
reftadar
baras ho
e sera to
bar: e p
1000. E a
entre a
ll. nr po
molto r
Ara e to

de amistar riquesas ayes tu qui
sabras laet: si vols fer almoyna
o auudar a tots parents e amichs
fe los almoyna de ço que trauras
delart. mas no del art. Car
nos haurem per la scriptura q
molts homens eren bons: de-
merite que eren pobres: e eren
en via de saluacio. mes com p
algunes ventres foren rics
tornazen mals: e caben en
via de perdicio. Donchs per
pobresa son humils e bons. e
per riquesa superbiops emals.
deo gratus Amen.

La multiplicatio dela dita obra

IA manera de multiplicar
lo elixir nre damont dit.
Prend del Mercuri viu: que sia
ben net. 2. oz. e del elixir mja
dragma e posa ho tot en lormal
e tantat be ab vn drap. apres
posa lormal en lo forn dels
philosofs: e dalli forch remprat
aci com saps: e qui siga. 14.
jorns naturals: e apres lessa lo
refredar: e trenta lormal: e tro-
baras ho tot convertit en pedra.
e fera tot elixir perfect hi ara-
bar: e posa aquest. 1. pes sobre
1000. E axi ho pots multiplicar
entro a. 10. vegades: que de. 1.
lb. nt pots fer. 10. lb. gratus
molts ne sian donades a deus
Ara e tostemps. Amen.:

complida la obra en
napols p Arnau de
lithour de bruxella Am
1473. p dte tñ. january.

Sobre Vnue verdadera operatio per blanch

Pren dela luna dissolta
en aygua. Prendet la apr
de mercuri dissolt en aygua.
13 e vaya a part. Sal armoniach
dissolt en aygua. 13 e met la a
part. e Arsenich dissolt en aygua
13 oz. E deus entendre que to-
tes les damut dites coses volen
esser molt be calinales e purga-
des. e ben preparades e ben sub-
limades: e be fixades segons la
natura deles coses.

E apres pren la luna dissolta
e lo mercuri dissolt dessus dit.
e mestlat tot ensens en vna
ampolleta de vidre ben tan-
cada: e ten a part. E puy
pren sal armoniach. be dissolt
e lo arsenich dissolt damut dit.
e mestlat ensens en vna am-
polleta de vidre ben tancada.
a vaya a part. e siga axi. p
4. jorn. que axi se emprenta
ran: e hauras complit lo dit
dels philosofs.

E apres passats los quatre dies.
mestla totes les damut dites co-
ses. o aygues en vna ampolla
e com sien mestlades: tappade
lampolla: e vaya sota fens
per. 3. dies: e alli faray con-
iunctio. E apres traua del dit
fens. e met dita ampolla en
rendres caldes. e lent forch: e
posali son cap de alembri p di-
stillar. e axi ab forch molt lent
distillaras. fes ho per manera.

que rom distillata: que de vna
gutta alalira sien. 14. o. 20. pnts.
e axi rone que distille. e lay
gua que distillata reebzas en
vn receptori ben clos.

E rom sia distillat: lexau re
fredat. per vn dia. e vna nit.

E apres en lo dema venint.
lo vassell sera fret. e troba
ras la materia al sol. del vri
nal. axi rom oli. leuali lo cap.

E donali foch a poch a poch. e
lexa exir la vmdatat stranya
sim ha gens. E rom ne sia fora
rappa be lampolla: e reexli
lo foch poch a poch. e coque per
4. o. 6. hores. **E** puy lexau
refredat. **E** reentra lampolla.
e mol be la materia sobre vn
marbre. ben polueuzada. **E** mes
te apparellat vna onza de ay
gua de luna dissolta: e dues oz.
de aygua de sal alkali: e mezza
oz. de sal armoniach dissolt en ay
gua. e mescla aquestes. m. ay
gues ensemps: e nomenas aqsta
aygua aygua palestina. **E** despuys
en aquesta aygua abenzaras
la dura poluora. que tens molta
sobre lo marbre. **E** mpero laygua
que distillist per alembich. que
traquist dela materia sua ma
terxa. mestla la on aquella que
tens dela luna. e del sal armo
niach. e dela sal alkali: car a
questa vertaderament se appella
aygua palestina. **E** ab aqsta
aygua enben ho mestla la me
dicina que tens molt sobre lo
marbre. e ben molent e enbenet
fins que sia rom a mel ben cor

rent. e rom fa en aquest punt.
lexa la star sobre lo marbre. p
3. o. 4. hores: **E** puy met dura
materia en vn vrial de vidre
e sit sera sobrada gens dela ay
gua palestina: met la tota en
dura medicina on sta. p es en
lorinal: e tanquel be: et met
ho de ius fems per. 3. o. 4. dies.
que sien ben cals. e puy tren
ho: e mer ho sobre rendres cal
des a distillat. **E** rom tota lay
gua ne sia fora: a lent foch:
lexa refredat lampolla: e leua
lo cap del alembich. **E** stuya be
laygua que as distillada: e tapa
be lampolla: e donali foch a poch
a poch: per. 6. hores. reexent lo
de punt en punt. **E** apres lexal
refredat. **E** puy trenqua la
ampolla: e la materia que
reobaras al fons: mol la be. que
fa molt bella e fixa. mol la
sobre lo marbre: e donali a beure
laygua que es exida de ella ma
terxa. que se anomena aygua
rectificada palestina. en beuet
e molent: fins que sia feta id
a mel corrent. **E** llavors met
ho en vn got de vidre. sobre
rendres caldes: per desitjar.
e rom se volra desitjar: tornali
donar dela aygua sua que tra
romasa: no mouent lo got.
deles rendres: e faza laygua
vn poch calda: per que no rope
lo got. e ay fca fins se hoya
beguda tota laygua. **E** axi en
beura la medicina ab laygua
palestina. **E** laurs romandra
la tua medicina en lo sol del got

dela qual
sobre. 20. d
e hauras
sment co

Operatio

per
Rin
veter
pren vna
e dissol la
Empero l
abans de
vnga des
fet ago. lo
ab lo vna
lexau sta
puy passa
dms vn
fendres d
car: tota
per fetre
gades: e
ga dissol
la terza
rom a o
romell
sol. e ago
e anome

En apre
mello: e
marbre.
vmagie
arenbeu
abenza la
vii. dies
damur d
rarr. **E**

dela qual medima longa vn pes
sobre. 20. de Venus fús e purgat
e hauras luna ators iuhis e p
stinent cendrada.

Operatio de sol. a. 24.

per fit acetu vermell

Primera ment fes laretum
vermell lo qual se fa axi
pren vna onza de viduol roma:
e dissol lo en vmagre distillat.
Empero lo viduol se vol sublimar.
abans dues vegades ab mitja
vnga de sal armomach. E apres
fet ago lo dissolras tot ensempe
ab lo vmagre distillat. E apres
lexau star axi per. 3. jorns. e
puys passa ho per merxe. E puys
dms vn vaxell de vidre sobre
sendres destrequeu. E apres desir
cat: tornau dissolre e distillat
per feltre. e ago faras tres ve
gades: e ala terza volta rema
ga dissolt. empero fa euaporar
la terza part: e deu romandre
com a oli vermell lo qual se
congell en fect. e en calt se dis
sol. e ago fexa e vaya a part.
e anomenes acet vermell.

En apres pren vna oz. de ver
mello: e mol lo be sobre vn
marbre: e abeural al sol ab
vmagre distillat per. vii. jors
azenbeuent e desirant. E aps
abeura lo dit vermello. altre
vi. dies ab lo acet vermell.
damunt dit. abeura e desir
rant. E apres abeural ab sal

armomach. abeura e desir
cant: fins raya bogut lo pes
feu. e met ho a part. E publi
mal dos vegades. E sublimat
que sia: dissolras per si mareix
apres sobre lo marbre: tot en
oli. aquell oli met lo a part
que oli de vermello es apellat.

E mes pren vna onza de Tutia
alexandrina: e fes la ben ver
mell en vn rcesol: e apagala
per. x. voltes en. vii. onzes
de vmagre distillat per alembic.
E fins lo vmagre sia minuat
per moytat. En apres lexa
reposar lo vmagre: e passal
per merxa: e stoyal. E puys
mol la Tutia sobre vn mar
bre: e donali a beure tot lo dit
vmagre poch a poch. enbeuent
e desirant. sobre lo marbre.
fins lo sava begut tot. E aps
pren aquella tutia: e met la dms
vn rcesol: e tapal: e met lo al
forn per ques axucha. E rom
sia axuta. mol la be sobre vn
marbre. abeura la del oli
del vermello: abeura e
desirant p. vii. dies en lo for
nell o al sol ben calt. En apres
abeural ab aygua de sal armo
mach: fins tant haya doblat
son pes. e stogau a part.

De apres rom se dissol lor ab
laygua segona. pren mitja
oz. de sal armomach. tres
oz. del sal petra: e fes ne aygua
per alembic. e stogala. E aps
pren vna part de fin sol.

e dues parts de mercuri: e fes
ne amalgama. e puys fes ne
amalgama lo mercuri sobre cendres
vives. e puys met aquest
sol: encara quey romanga
vn poch de mercuri: met lo
dms lo acer vermell: en que
haya dissolt cynabre. e bulla
vna stonetta sobre lo foch. e
lo sol calmar si a: buyda la
gua: e axuga la rals: que feta
ha lo sol. e en apres met aqlla
rals dms la aygua dela sal
armoniach. en vn vaxell de
vidre: sobre cendra ^{calda} e
lo sol se dissoltra. tot en aygua
groga. e axo es appellada aygua
de sol. soga la per los ops.

En apres pren dela tuna da
mur dura. 1. oz. e vn quart
del vermello. desus dit. e me
stlau tot ensempe: e donali
a beure. beuent e desicant.
en vaxell de vidre sobre fen
dres caldes. 1. oz. dela aygua
del sol. En apres lexau re
fresar: e trau aquella ma
teria delli. e molla be. e met
la dms vn pellica. dms lo
qual merias. 2. oz. o. 3. dela
aygua en que es dissolt lor.
e tapa be lo pellica: e vaya
pota fms. per. 2. jorns. e aqui
tot se dissoltra. en oli vermell.
com a sanch. e apres traulo
de alli. e met lo sobre fendres
caldes. ab foch de carbo molt
lent. e dms 4. o. 6. jorns.
seza tot congelat en poluora
vermella e fustble. com a cera.

lexau refredar. e leua del
foch. que la mediana es feta

Nota que es necessari que
tu dissigas. dos. 3. en. 4. oz.
dela aygua dela sal armoniach
e sal petra: com los hautas
calmats en la manera que des
se conte.

La prachia dela fusio sa a fer
axo. Tu pendras fin oz de durai
1. oz. e altra. 3. de fina luna
que sa simentada. de cynabre
6. hores. ab bon foch. e puys
que sa redmyda en ros. e axo
sa oz blanch. e haura pes
dor. e de. 1. oz. no robteras
si no. 1/2. mes no li pot nouze
siment. com es ligat en lor.

Apres pren. 1. oz. de aquest argot
axi adobat. e pren altra oz. de
fin oz. ensempe dms vn resol.
e fes ne riell. e puys sical
e fes ne planta de gemya de
vn coltell. e talla la a peccs axi
com vna fana. e pesales e sezan
dos. oz. Lauors pren vna
quarta dela mediana desus
dita. e distempella ab vn quart
de mell. e fes ne a manco
de vn vnguent. e ab aquell
vnguent vnta les lames del
sol. eluna. e met ho dms vn
resol neu. e tapal be ab vn test.
de terra enturat. ab luton sa
pienne. e lexa axugar. puys
met lo resol al foch. de carbo
poch a poch. per manco que
nos fone: per vn quart dora

e puyt donali bon foch. e rom
sia sus: buydal en vallera. e
trobaras un or tan vell e ze-
splendent com or de ducat so-
stiment a tota proua. q. q. que
hi pots fer q. que vullas

En nom de deu lo Rey del cel
E del Angel sant Gabriel
Qui ala verge apparech
E lealment la saludech
Dient a ella. deus te sal-
uaia verge eteyal
L'esprit sant en tu vendra
E carn humana ell pendra
per los homens que son damnats
per ell setran deslurats.
Deles penes en que stam
per los peccats de nre pare Adam
E la verge li respondera
Axi com tu dius sia fet.

En nom de deu qui es fons d'isens
preners los quatre elements
Terra foch qui son primer.
Daygua clara e del aer.
E tots ensemps los mestlaret
E sanch dome los tornaret.
Adonchs la terra aygua tornatu
E laigua terra ay sapiatu
E la terra foch tornaret
E lo foch terra suu sabetu
E laigua que es permanent.
Tornaret foch verament.
E laer que be conxetu
Atressi terra suu voletu
Axi setran trefigurats
E perdurables germanats
E tots ensems trespasaran.
Vuytanta dies estaran
En purgatori verament
En grans tenebres exament
Aqui purgaran lurs peccats
Car grans lladres son estats
Enueyosos daur e d'argent
De plom edeu coure xament
Donchs en lo foch ells purgaran.

Los grans peccats que fets hauran
E aquests torments be complits
De bell blanquet setran vestits
No temerit penes ni torments
Car purgats son verament
Del foc d'inforn quils ha blasits
De bell blanquet venestits
Adonchs vendra lo saluador
Qui los crech ab gran honor
E dira amichs sus lenats
Tantost setran resuscitats
E lausaran lux creador
Enoy haura sol ne luna
Ni stella blanca ni bruina
Que nos vinga humiliar
Ni enturs peus merce clamar
La donchs setran assiatats
En cadrea dor coronats
E vn offic hauran tal
De part del Rey celestial
Que sien princeps jutadors
Dels morts e dels vius purgadors
Qui en lo mon hauran peccat
Ni en la mala vida estat
Adonchs preguem lo creador
Veray deu payre e senyor
Que ell per sa pietat
Nos perdo nre peccat
Ens do gaug e alegra sis
Portant nos en paradís
Amen.

Qvos altres homrats senyors
Dela peyza estarmdots
E qui axi anats cercant
Noy anets trufaneiant
Si de naturas attendets
Eles planeres vnexets
E tot llur cors sabets partre
Elurs qualitats sens mentre
E vnexets tot llur antech
E lux naturas calte sech
Els elements sabets mesclaz
Elur natura sermanar
Jur vos per deu lo glorios
Quen pauch de dies haurers vos
Nostre peyza benyazada
Que en tot loch es atrobada
No sabets vos per veritat
Que peyza es cors animat
E la terra es exament
Peira de tot liament
E tots a ella van tornar
Elur repos hi venen far
Arressi delaygua gelada
Tota la terra son creada
E no sabets vos verament
Dela terra va forch exent
Edel aer verament
Deualla laygua molt corrent
E si en terra pregon cauats
Exament laer hi trobats
Donchs totes coses veraments
hixen dels quatre elements
per que eu jur per lo poderos
Que la peyza dich aza a vos
Laur mineral adonchs pendzets
Lucent e clar bel vnexets
E del argent blanch depurat
Daquell preneres ne la mitat
E de mercuri exament.

*En vore jurar
dela quia pila
de jurar bon
autz nre pila
la quia pila
de vore d'ho*

La terra p
E tot en
Sobre lo f
E haurers
De terra
meres hi
ni allern
Axi com
Ab gran
aza del f
Que gita
Car sig e
per deu
de mort
Que m
Ladonch
Ab grans
De molts
Cadaucts
Equant
per veru
frenetich
E manile
ydropsich
Serra q
De guar
Integran
En certa
E per th
Que ell n
Ans es f
La terra
E layer b
E sanch
Quant lo
puys pren
E del forch
E ab la san
De tots qu
Qui hom
De cors e

152
La tezza part verament
E tots en temps los mesclazets
Sobre lo foch si ho sabets
E haurets vn infant compost.
De terra d'aygua e de foch
q'etets hi del aer l'esperit
Hi alletant sia nodrit
Axi com mayre fa son fill
Ab gran treball e gran perill
Ayas del seu veri vos guardats
Que gita quant es estalfat
Car si entra en la narill
Per deus mettraus en gran perill
De mort sobtana cayxies
Que metia noy valria res
Ladonchs na l'infant crehent
Ab grans penes e ab turment.
De moltes colors mudata
Cadaucts que mamar haura.
E quant serra tornat vermell.
Per veritat guerra masell
frenetich e paralitich
E manias del cors pudrit
Ydropich quatre verament.
Serra q'etie homrat valent
De guarne tota malaltia
Integrament dms vn dia
Eu certament vos jur p' deu
E per ihs lo car fill seu.
Que ell no es aur ni argent
Ans es foch e aygua corrent
La terra negra vos pendrets
E layer blanch sil conexets
E sanch vermella los tornatets
Quant los hauren agermanats
Puys prenets delaygua corrent.
E del foch vermell suauement
E ab la sanch los mesclazets
De tots quatre vn cors farets.
Que home serra appellat
De cors e darma conpilat.

Dms en vn pou los gittats
E ab la rodals turmentats
Per tal queus diga son mester
Car ell es noble tinturer
Adonchs del pou los traurers
E sobrel foch los crematets
E puys a beute los donats
Delaygua molta e assats
Après al foch los tornatets
Sexanta vots axiu farets
Veurets los homrats de valors
E tots jorns mudar de colors
Vel vos vengut sus al draper.
E robes san faytes tallar
De vn fin blanchet clar bruñits
Hi ab gran gang los ha vestits
Car ell es molt blanch elucet
E nul temps no van distinyent
Ab tant ha dit quel prouara
Sobrel foch si negrira
Vel vos quel van al foch pausar
E lexen loy cent jorns estar
Lo blanquet torna en sa zoiar
Car del foch va prenent color
Adonchs ses fays braser vermell
luzent e clar com bell solell
Es se tantost fort estrat
Es engat de be abeurar
Que de vn palm podets vestir
Cent milia homens sens mentir
Adonchs pregem deu ihs xpcrist.
Payre e fill e sant esprit
Vn sol ver deus poderos.
Que aytal tmta mostre a nos

Auiats senyors complits de sauesia
Inquiridors dela pedra vermeya
Eu vos coniuir p'cel qui no menti
per la creu on ell mort sp'ffei
Que si laus dich no la bullau mostar
Ne ab nega ne bullars rahonar
Si no es fill de mra puritat
E que en son cor ho tnga celat
Veiatz barons ahon la anars cexar
que no es loch en tot lo mon p'ber
Terra e mar aer forch exament
per tot trobarzets la peyra verament
E tot jorns la vesets.
per tot loch on anets
En viles camps e ciutats
hahon que soto la trobars.
En v're alberch la tenets verament
E per los banys es tots jorns exament
E los aucells la mnten en laet
E soto terra es probada per ver.
Speciers la venen a dinades
Les maiestas ne son tots homrades
Aygua aer es dit si deus maiut
Terra e forch en si es estondut.
Noli tolques la huor radical.
De creacio tornad sia ayral.
De sa claredat al sol semblant
Quant es bell jorn no gens mudant
Car ell es luc e gitta grans claredats
Com fay lo sol com entra per forats
Clar metall se torna verament.
Quant ha cobrat go de que son p'dent
lux may re son de natura ceal
Ell es pus clar que null metall
Car sens ella no pot color haner
Nenguna res quel mon pusta esser
Sofre dels philosophs es dit

E argent viu nou metets enoblit
E vermello sens nengun altrengan
Aur e argent e peyra poderan
Aygua es vera ans que sia fixada
Tota color en ella es trobada
Estercol es de terra molt prudent
Coma vermell a es dita exament
Dues aygues dos fums son appellats
Ans que ensenis sien ager manats
Oli vermell es cert de sanch
Aygua clara viua fogueiant
Terra negra cremant e fetulent
Herba de pich qui romp certament
Lunaria ab la cama vermella
Tuxech mortal qui mta la bella
Ella ha nom basilisch e serpent
Leo temint ou de galiamen
Qui matal Rey del ayer en bon colp
El remiu quant en la mar es post
E del vidre on es forch de tenor
Con altre vaxell no sote sa color
E daysam lappellan lo doctor
peyra sanguinea que muda de color
de diuersos noms la peyra es mostrada
A tota res cert es comparada
Ella es cors arma espreit
Cert de gran temps no sera pas coplit
Los nostros altiments
del softe feu fer los enguentz

Verats que diu m're pare Adam
Esch son fill qui u anech refermam
Mesclats laygua ab lo forch suau ment
Tro sien vns alre nous hi conuent
Aiatz lux pes elo forch quels roue
fins que veiatz en ell recada pau
E disoluto e congelato exament
nou alongets meo del m'jorn veza met

Veureto
E vermell
Nohe for
Que ad
fay par
E no bull
Anstoml
E plato q
E farah
Teophylu
Sydrach
Hermes
Moriem
E maria
Ayse
Adrianu
ayis son
E carame
E lo preu
E los alre
Qui quar
E noy cal
fay pels
Tro fia n
E verma
Sobre fi
Veigato
Ermoget
Laygua
ayes no
Lo forch es
no crema
Que may
Negra bl
Entendet
Car vera
A volatres
los planer
Si no sabe
ni comex
ni sabers
ni qual es

Veurets negros e blanchos radiant
 E vermellors luzent lo payre sant
 Nohe son primer lo qual deu ama
 Que a dos mors totalobza fina
 Fay pars delaygua e del foch
 E no vullas vyta^{mentre} ho trop.
 Aristonl son natural
 E plato qui ho diu altretal
 E faraho Alexandri e Aron
 Teophilus Euax e Salamon
 Sydrach lili e Rasis ab plaser
 Hermes Batten Anirema pecher
 Morienus Geber lo Sarrafis
 E maria Josep emexeris
 Moyses gran e lo bybe Saul
 Adrianus ypocras e Abacith
 Mais son de quil los mestres hui la feren
 E carament en libtes la metzen
 E lo preus en sarme quui aneth refermar
 E los alreos dixen que axiu deu fer
 Qui quarce vero lo ingisteri dits
 E noy cal mays per sant damis
 Fay polys dissol e congela exament
 Tro sia negra blancha e luxent
 E vermella dms vn vexcell
 Sobze foch radiant com solell
 Vegiats que diu masoma sabidor
 Ermogenes lo gran Encantador.
 Laygua buia clara e luzent
 Mes nos mouza sens lacr verament.
 Lo foch es calt vermell e volant
 no cremaza sens la terra gentl
 Que mayze es de tot lialment
 Negra blancha vermella e prudent
 Entenders ho nou metars en oblit
 Car verament tot clar vos ho he dit.
 A vosaltres que no entenets
 los planetes q dec granas no conexas
 Si no sabets lur noximent
 ni conexas lur creament
 ni sabets com son engendrars
 ni qual es lur payre stat.

fin du Premier Volume

[illegible]

Opus et magis
transmissum
Reuocando A

Ver
 ago
 sua
 tua
 permisi: de
 deus mittat
 ne: vt m
 sum. et vt
 O Venetand
 plurem mod
 dicta sua po
 et alii falsi
 posuerunt p
 etiam sub fig
 intelligi: m
 Alii posueru
 figuras horu
 iudiciu nati
 ydoneam ui
 euerize per
 eam omes
 aut sciam
 ne impij et
 prophana
 mythoses:
 xpi reddita
 Et tunc t
 ne hanc si
 sed more p
 eam esse ve
 cognouerit
 lectio in re
 falsum aut
 liquidus et
 rit: quenda
 rit: qui ope
 at. vi. et sal
 limato. falsu

Tome I
Volumen Secundum
continens exquisitissimos tractatus de lapide
quorum plerique nondum prodierunt in lucem

Opus et magisterium lapidis phosphi 1653
transmissum per Magistru[m] Guillelmum
Reuerendo Archiep[iscop]o Remensi.

OVenerande p[ater] Gratias
ago deo qui istam sci[ent]ia[m]
sua bonitate ad manus
tuas et meas pervenire
permisit: diuini occultata. Et
deus mittat in te sp[iritu]m intellige[n]te[m]
ne: ut intelligas que dicturus
sum. Et ut sis tota mente att[en]s[us]
OVenerande p[ater] tibi dico q[uod] du-
plicem modu[m] phi in libris suis
dicta sua posuerunt. vnu veru[m]
et aliu[m] falsu[m]. Veru[m] modum
posuerunt p[er] verba obscura: et
enim sub figura: ut no[n] possent
intelligi: nisi a filiis sapientie.
Aliu[m] posuerunt p[er] enigmata et
figuras: ut ho[m]ines seducerent.
Judicia na[m]q[ue] dei hanc sci[ent]ia[m]
ydoneam iudicabo. munda hoc
euemize permittit. quia cupiunt
eam omnes alios ignorare. hac
aut[em] sci[ent]iam sapientes relauerunt
ne impij eam percipientes ad
prophana gaudia flecterent pro-
mithores: ne et de eor[um] peccatis
phi reddiduri essent rationem.
Et caue tibi venerande p[ater]
ne hanc sci[ent]iam tradas alicui
sed more phisico eam teles: q[uando]
eam esse vera[m] p[er] experientia[m]
cognoueris. amor eius et di-
lectio in te augetur vlt[er]ius modus
falsu[m] aut[em] modu[m] sub verbis
liquidis et intelligibilib[us] posue-
runt. quendam modu[m] operantes
vult[us] qui operant[ur] ex sulfure et
az. vi et sale az. artemio sub
limato salibus et alamb[us]: ut

poribus et eor[um] filijs commistio[n]ib[us]
requendo: soluendo: et congelado.
et alias varias multiplices p[re]para-
tiones faciendo. ut eor[um] error
magis confirmaret[ur]. **E**t ne
desperet illi: qui voluit p[er]ue-
nire ad notitia[m] huius excellen-
tissime sci[ent]ie: qua[m] tibi manifestabo
et modu[m] ad causas suas: ut ve-
ritas altissima magis clarescat.
Nunc Reuerende p[ater] audi et in-
tellige: et deus tuu[m] illuminet
intellectu[m]. **S**ed q[uod] sua clemen-
toz et tempore et qualitates
eor[um] ad invicem conuerse sunt.
et in hoc o[mn]i phi conueniunt.
Et scito q[uod] in o[mn]i re que sub celo
est sit. q[uod] etia[m] non p[er]vultu[m] sed
p[er] virtutem. Vnde phi sub
velamine sci[ent]ie elioz ista sci[ent]ia tra-
diderunt: et multi operati sunt ad
tra[n]s. Intelligentes q[uod] ex sanguine
capillis. ovis et vrina: nec no[n]
ex multis alijs elementalibus
p[ri]mo extraxerunt q[uod] etia[m] ut in
eis corpus suu[m] p[er]ficeret[ur] sepando
p[er] distillationem a p[ri]mo aqua
claram: deinde oleu[m] in sup[er]ficie
atrinu[m]. quod vocat igne et aere
contingere. et tra[n]s m[er]ita in fundo
remaneat postmodu[m] p[ri]mo tra[n]s pur-
gando et calcinando in aqua deal-
bant p[er]bibendo ip[s]am requendo et
distillando inde aquam totiens quo
usq[ue] tota terra dealbent: deinde
reddunt ei oleu[m] suu[m]: et igne p[re]parado
et distillando. quousq[ue] p[ri]ma tra[n]s totu[m]
bibat. et aqua et oleu[m]. **P**ostmodu[m]
ista tra[n]s seu cinerem p[ro]curat sup[er]
corpora m[er]ita facta fusa: et in-
veniant[ur] et in operant[ur]. sicut q[uod]
phi dicunt in libris suis: et sic in

Hereditas
traditio
quod est
p[ri]mo aqua
claram
deinde oleu[m]
in sup[er]ficie
atrinu[m]
quod vocat
igne et aere
contingere
et tra[n]s m[er]ita
in fundo
remaneat
postmodu[m]
p[ri]mo tra[n]s
purgando
et calcinando
in aqua deal-
bant p[er]bibendo
ip[s]am requendo
et distillando
inde aquam
totiens quo
usq[ue] tota
terra dealbent
deinde
reddunt ei
oleu[m] suu[m]
et igne p[re]pa-
rado et distil-
lando. quousq[ue]
p[ri]ma tra[n]s
totu[m] bibat.
et aqua et oleu[m].
Postmodu[m]
ista tra[n]s seu
cinerem p[ro]curat
sup[er] corpora
m[er]ita facta fusa
et inveniunt[ur]
et in operant[ur].
sicut q[uod] phi
dicunt in libris
suis: et sic in
p[ri]mo aqua
claram
deinde oleu[m]
in sup[er]ficie
atrinu[m]
quod vocat
igne et aere
contingere
et tra[n]s m[er]ita
in fundo
remaneat
postmodu[m]
p[ri]mo tra[n]s
purgando
et calcinando
in aqua deal-
bant p[er]bibendo
ip[s]am requendo
et distillando
inde aquam
totiens quo
usq[ue] tota
terra dealbent
deinde
reddunt ei
oleu[m] suu[m]
et igne p[re]pa-
rado et distil-
lando. quousq[ue]
p[ri]ma tra[n]s
totu[m] bibat.
et aqua et oleu[m].
Postmodu[m]
ista tra[n]s seu
cinerem p[ro]curat
sup[er] corpora
m[er]ita facta fusa
et inveniunt[ur]
et in operant[ur].
sicut q[uod] phi
dicunt in libris
suis: et sic in

errorem inaderunt: non inueni-
entes intentionem suam. Et cum
erroris illorum est: quia certum est
quod ex homine non generatur nisi homo: nec
ex animalibus nisi sibi similia. Cuius
ergo omnia predicta a natura metallorum sunt
penitus aliena: Impossibile est eis generari
fieri in metallis: quia metalla non generantur
nisi ex spermate suo: sicut nec homo
nisi ex spermate proprio. Argenti
vero viuum est sperma metallorum
et origo eorum put dixerunt philosophi.
et etiam visus nos docet: put inferius
declorabo.

Ista autem predicta ut sanguis, capilli,
urina, et terra vegetabilia
non sunt in materia composita ex aeris, vi-
sibili, et ignis. Impossibile est generari seu
transmutari perfecta metallorum: in
philosophi posuerunt ea in elementis lapidis nostri
philosophi. Sunt et alii qui accipiunt
quod spiritus aeris, visibilis, sulfur, et
sal aeris, et dicunt quod spiritus ab igne su-
gunt, et volunt in fumum, et ista
accipiunt loco quod elementorum. Videntes
quod philosophi in libris suis dicunt sciam esse
in spiritibus: et istos sublimant ut
sunt vere aeris, post modum fixant, ut
sunt vere terra, deinde calcinant, ut
sunt vere ignis, ultimo solvant, ut
sunt vere aqua. Et ista componunt
in libris: credentes habere sciam elementorum
et composita misce in una prout super
capitulum: et nil inueniunt: et ut primi
delusi sunt. Et causa erroris illorum
est multiplex, quare due sufficiunt
quoad presens. Una est quia put
dictum est: quia metalla non generantur
nisi ex suo spermate. Ista autem non
sunt sperma metallorum perfectorum:
excepto aeris, visibilis, ex eis est impos-
sibile generari seu transmutari.

Item sulfur et artemia cum com-
burentur in igne: et ignis robustior
conuertitur in carbonem. Ergo nunquam po-
terit expectare ignem. Ista igitur
nec per se: nec coniuncta cum corporibus
nec mixta cum elementis abstractis ab
omnibus sanguine, capillis, urina et
alijs vegetabilibus nec admixta
sunt lapis nostre medicina nostra.
et hoc patet per rationes predictas.

Quia ad generationem hominis non
fit alicuius rei admixtio: nisi sui
seminis: nec ad generandum plantarum
nisi sui seminis. Igitur magister
vrum nostrum non indiget re ex nea.

Quidam credunt in salibus sciam
inuenire: et ea solvant et calcinant
fridunt et spargunt: et super corpus
imperfecta prout: et nil inueniunt.

Alii simul miscent ut dictum est
cum corporibus spargunt calcinant
et solvant: et nil inueniunt.

Et causa erroris illorum est eadem
cum precedentibus.

Et quidam ex philosophis corporibus credunt
medicina dicere: et spargunt ea cal-
cinando, solvendo, congelando: et pro-
iciunt super corpora et decipiuntur.

Et causa erroris illorum est: quia sperma me-
tallorum ab initio non accipiunt: sed
ut est in natura sua.

Et vobis
predictis patet quod non ex sanguine
omnibus capillis urina, aut herbis
seu vegetabilibus est sciam nostra.
nec in spiritibus predictis per se: vel
admixta coniunctis, aut salibus
aut alijs quibusvis.

Quidam subtiliter intelligentes so-
siderauerunt aeris, visibilis, esse sperma
metallorum: et ipsorum metallorum ori-
ginem calore sulfureo in ventre
terre decoquendo. Et isti subli-

nota hanc
rationem
natura
maior
predicte
consequitur
bilibus
et bonis
compositis
suis autem
diligentibus
inueniuntur
bilibus

manent per
nil inueniunt
illo est quod
non producit
propter
ipsum inueniunt
gaudet autem
et amalgam
cum aqua
et videtur
dactylus esset
reus: et non
operatur: inueniunt
mut: et sic
Causa erroris
non coniungitur
mediante
corpus et spiritus
fermentum
homo vniuersum
et virtute
meat primi
suas: sic ferunt
lapides optimi
vires suas
et ut inueniunt
corporibus
sui naturam
corpora imper
et ponit in
quod illud bonum
imperfectum
et residuum
non habens
vires illorum
ferta sunt
origines: et
perfecti: inueniunt
perfectiores per
sui spermata
tunc in spiritibus
inueniuntur

manerunt p se ar. vi. fixauerunt et
nil inuenerunt. **C**ausa erroris
illoz est: quia sicut spina viri
no prodest: neq; fructu facit: nisi
proiciat in matrice mulieris: ut
ipm nutriat. **Q**uidam amal-
gauerunt azerium cum corpore
et amalga matu azerium miscent
cu cu aqua dulci tam diu: donec
eis videbat q corpus inuadu re-
ductu esset m. ar. vi. et istud re-
xerunt: et in fine credentes hanc
optatu inuenerunt q ar. vi. eua-
nuat: et sic corpus puidit q ante.
Causa erroris illoz est: quia sps
no coniungit cu corpore: nisi aia
mediante. qm aia inedia est inter
corpus et spm: quia ipa aia est
fermentu. Vnde sicut aia corpus
hois viuificat: et ena corpus mortuu
eis virtute altat: cum ipa aia op-
tineat principatu exercens vres
suas: sic fermentu. q m composioe
lapidis optinet principatu exercens
vres suas. Idcirco aia nupatur
et vt infra dicit. id qd puru est m
corporibz imperfectis conuertit m
sui naturam. **Q**uidam miscent
corpora imperfecta cu corporibz perfectis
et ponunt m examine: credentes
q illud bonu et puru m corporibz
imperfectis cum perfectis remaneat:
et residuu euanescat: et sui mieu
non hentes delusi sunt. **C**ausa ex-
erroris illoz est: quia corpora imper-
fecta sunt corrupta m principio sui
originis: et p nullu ingenu possunt
perfecti: nisi prius reducant m spem
perfectioe prima: i. ad originem
sui sparmans. ergo si no conuer-
tunt m spem primam perfectioe: et
coniungant cum perfectis corporibz

remanent corpora imperfecta m
sua grossitie: et m examine recedunt
corpora imperfecta: et remanent
perfecta. **H**ec oia temptauerunt
opantes viri: et m stupore deducti
sunt: tanq de sna desperati: et ma-
gisteriu reliquerunt.

O venerande pr: nuc aures tuas
huc inclina: et intellige: quia prius
te scire volo q materia ouz me-
talloy et eoz sparma est. ar. vi. **S**piritu a ouz
deuotu et mspiratu m ventre tre-
mulo sulfureo decoquente: et fm
virtute sulfuris: et ipis multitu-
dinem m terra diuersa metalla
procreant. Tamen ipoz materia
prima est vna et eadem essentialit
sola differens actione: vz. decoctioe
maiori vel minori adurenti et no
adurenti. sed temperate. Et m hoc
omnes phi conuenerunt: et hoc pr
sancte tibi demonstrabo.

Certu est q omnes res de eo: et ex
eo est m quo soluit seu resoluitur.
Exemplu de gelu seu glacie: nam
mediante calore resoluit m aqua
s. p. fuit aqua. Sed oia metalla
conuertunt m. ar. vi. ergo prius
fuerunt argentum viu.

Modum conuertendi metallu m
ar. vi. inferis te docebo: hoc sup. fo-
posito: soluit opimis illoz qui
dicunt spes metalloz transmutari
non posse: et hoc veru est: nisi re-
ducant ad primam materiam.

Reductio aut ipoz ad primam
materiam est facilis: vt tibi m-
feris ostendam. Ergo transmu-
tatio facilis est et possibilis.

Multiplicatio eoz est etia possi-
bilis: nam oia crescunt et nascunt
multiplicat: vt patet m omnibus

Foris 807
col. 3. 86 dicitur

planno et arboribus et animalibus. Nam
ex uno grano arille grana preceat
et ex una arbore infiniti pariter
ramusculi: et quibus sunt diuerse
arbores: Et sic quelibet species animalium
arborum et herbarum crescit et multi-
plicatur. Metalla autem in terra
preceant sine generatione et crescant.
Ergo si reducantur super terram per
artificium ad spem immediatam eorum
possibile est eorum augmentatio et
multiplicatio.

Ostendi ergo tibi per se si recte in-
tellexisti errores omnium operantium
cum causis eorum: et confirma-
maui tibi hoc magisterium esse
verum per demonstrationem. Nunc
autem dei adiutorio ad predictam accedam.

Dixi tibi per se: quod oportet primo
corpora in prima materia redu-
cere: ad hoc ut fiat generatio arti-
ficialis. Et multiplicatio metal-
lorum. Intelligi ergo modum co-
uertendi eorum: et melius autem
tuam.

Accipe primum libram unam et sic
luminata munda. et omiscere omni
quod tibi. ar. vi. terendo in mortaria
non nimis sale modico. et aceto.
quousque sit amalgamatum. primum
opere amalgamato. pone ipsum
in bona quantitate aque vite
et pone totum in vrinale super
ignem mita cineres. et fac mife-
rius lentissimum ignem per diem et
noctem. tunc dimitte refrigerari.
Et cum frigidatum fuerit: cola aqua
tuam per pannum lineum: donec trans-
eat per pannum de aqua illud quod
de corpore fuerit resolutum: et
pone ad partem. Deinde accipe
illud quod remansit in panno:

et iterum pone in noua aqua binda
et reponere ad ignem in vase pre-
dicto. per diem et noctem. ut prius.
Et sic totiens reitera: quousque
totum in aquam conuertatur. i.
in primam materiam. que est. ar.
vi. per istum modum isto ordine. ob-
seruato omnia metalla tam perfecta
quam imperfecta possunt reduci in
primam materiam. i. ar. vi.

Quo facto: illam totam aquam
reapiens pone in vase vitreo
super ignem lentum in vase dicto
facto in modum parapsidis: et
decoque: quousque videas in
superficie nigredinem apparere
quam remoue subtilis quo
poteris: et sic reitera: et mi-
gredinem super eo apparente
amoue. et hoc fiat totiens:
quousque de nigredine nil veniat.
super aquam. et aqua remaneat
clara et munda.

Nunc habes aquam et terram.

Deinde recipe aquam et distilla
eam. per alembicum. quod autem
in fundo remanserit dissolue in
triplo sibi aque vite: et iterum
distilla. Et hoc fiat totiens: donec
fundalia penitus sint amota.
tunc habes aquam depurata et
subtiliatam et rectificata.

Deinde reape terram quam superius
separasti: et pone in vase vitreo.
et da sibi aquam preparata predictam
quam distillasti: usque super eam
nate. et coque leui igne: per
quatuor dies. Tunc iterum pone de
predicta aqua: et coque. et sic
demum: quousque tunc sit clara
et alba. Et hoc est quod philosophi dix-
erunt. terra cum aqua putrescit

et mundificat. Que cu mundificata fuerit: auxilio dei totu magisteriu diriget. Demde terra istaz vagulatam et aquam suam mspissatam sine appositione aliis aque decoque forti igne: in cu nurbita alembico supraposito: et teiza remaneat calinata.

Tunc accipe fermentu de qua cuq volueris quartam sui pte idest si fuerit tbr. vna corporis imperfecti. accipe de fermento 3. 3. Fermentu aut est sol et luna. et no aliud fermentu et istud fermentu sit solum: et terra factu sicut corpus imperfectu et eodem modo et eode ordine pparatu. Demde simul coniuge. et mibibe cu aqua predicta: et coque vt prius: totiens mibibedo et congelando: quousqz hec duo corpora in vnu reducantur: quod perpendes: quando color no variabit in eisdem. **T**unc sup mfinde aquam predictam. et partem paulatim paulatim mibibe: quousqz predicta duo corpora bibant de ea: quantum bibere poterint: semper dando eis nouam aquam. in ista coniunctione corporis et spūs in eis missetur: et vnu fiat cu eis. et conuertetur in naturam ipoz: et sic germen coniugitur cu corporibus predictis et mudatur. qui no poterat coniungi cu eis ante istam pparatione ppter imundiciam et grossinem in eis existentem. Sed modo in eis crescit: et suu augmentu numeru: vt in eis multiplicet. multiplicatione magna.

Nunc reuertor pr reuerende. ad prius dicta singulariter applicans super eis verba phoz antiquoz obscura: et in parabolis celata: vt inde iudices verba phoz et intelligere possis. et ipos vera prodisse affirmes.

Primu verbu phoz est. corpus in. ar. vi. reducere. et istud est quod phi vocauerunt solutionem. quod aens est fundamentu. Vnde dicit Rasmus phs. nisi corpora solueris: in vanu laboras. De qua dicit in libro turbe. Quidam audientes corporu solutionem: putant solutionem aqua nubis esse. Si aut libros nros legissent: scirent eam vng aquam permanentem esse. que absq suo corpore cu quo dissoluta est: et cu quo coniuncta est: et facta sit vng permanens esse non potest. No igit phoz solutio est ipoz corporu conuersio in aquam nubis. S3 ipoz corporu conuersio: et conuersio in aquam: ex qua pmo corpora fuerunt creata. i. ar. vi. put gelu seu glacies conuertitur in aquam liquidam ex qua primo fuit. **E**cce p dei graz vnu elementu quod est aqua et ipa in primam materiam reducta est.

Secundu verbu phoz est. q aqua predicta conuertit in terram. et hoc est qd phi dixerunt de grossitudine aque terra preatur. Sic ergo habes aliud elementu quod est terra.

Terciu verbu phoz est: terre predictae mudificatio. De qua mudificatione ar. vi. re. vi.

folu

Udin
Graz

in la
quod
ad la
quod
ad la

Corpus
in. ar. vi.
quod phi
quod aens
dicit Rasmus
solueris: in
qua dicit in
audientes
putant
esse. Si aut
scirent
conuertitur
conuersio
ex qua
fuerunt
put gelu
conuertitur
liquida ex
primo fuit.
vnu elementu
et ipa in
reducta est.

Aqua
in terram
hoc est qd
de grossi
tudinem
Sic ergo
quod est
terre
mudificatio
De qua
mudificatione
ar. vi. re. vi.

spiritus ibi aquam dixerunt... aqua dicitur... corpus...

corpora metallica a perfectione di-
minuta. **T**am ostensa est: qd
lapis nre ex ipis generat in eoz
sparmate. **D**ixerunt etiam q
vbiqz inueniunt. **H**oc dixerunt
propter participatione. **E**t etoz
omibz rebus en assimilauerunt
et hoc propt diuersitate coloruz
in opere apparentiu. **D**ixerunt
etiam q lapis nre est compositus
ex corpore et aia et spu. et ver
dixerunt. Nam corpus imperfectu
corporei comparauerunt: propter
hoc q non est fermentu. et ena
quia est corruptibile sicut corp
humani. **A**quam spm dixerunt
et vere: quia sps est. Et etiam
quia sicut sps vitalis hois volat
etiam et ipa aqua. **F**ermentu
anima dixerunt: et veru dixerunt
quia est substantia corruptibilis
et dat vitam corporei. et consistit
eu in spem humanam. sic ferme
tuz est corruptibile. et ideo con
iungit corporei imperfecto: vt vna
tribuat ei: quam prius no habuit.
et conuertit eu in forma meliore.
Dixerunt etiam phi. Nisi corpora
veritas in naturam incorpoream
et naturam incorpoream veritatem
corpoream: non du regulam ope
randi inueniunt: et veru dixerunt.
Nam primo corpus fit aqua. i.
ar. vi. et p consequens substantia
corporea fit incorporea. **D**emide
in coagulatione aque. i. aeris
fit corpus. et p consequens nata
incorporea fit corporea. **E**t ideo
quidam dixerunt. Conuertere natu
ras: et quod quere inuenies.
Naturas conuertere: est facere
sicut humidus. idest corpus spiritui.

Corpus
imperfectum
corporei comparauerunt

Spiritus

aia

Et humidus sicut. idest spm corpus.
Et hoc est veru. In nro magist
vio primo facimus de grossa gra
nle. idest de corpore aquam: et na
p consequens facimus de sicut hu
midu. **D**emide facimus aquam p
corpus. Et per consequens de
humido sicut. hoc est de corporali
facimus spirituale. et de spiritu
ali. corporale. Et p consequens
facimus illud quod est in se
sicut illud quod est superius. et
conuertit. i. spm corpus. et
corpus spm. sicut in pncipio
nre operationis est ostensum.
in solutione. **P**ater ergo ex pre
missis q lapis nre est ex. **E**t etis.
Et habent eu diuites. et pauperes.
Et inuenit vbiqz. **E**t assimili
lat oibz rebus. Et est compositus
ex corpore: aia. et spu. Et conuertit
natur de natura in natura. **V**t
ad vltimu sue perfectionis.

Dicit etiam quidam q lapis nre
fit ex vna re. Et recte verum
dixerunt. **N**am vbi magistru
fit in aqua nra. **I**pa namq
est sparma omz metallorum
et oia metalla resolunt in ipa.
vt ostensum est. **C**orpus ergo
imperfectu conuersum est in pri
ma aquam. **E**t fermentu con
uersum est in prima aquam.
Et iste aque conuertit in aqua
nra fit vna aqua munda et clara
oia necessaria in se conueniens.
Et illa est vna res rara et bilis
de qua et in qua per fiat totu
nrm magistru. **N**am corpora
soluit: vt dictu est: no solutione
vulgari: put credit ignorant
qui conuertit corpus in aqua

Nota Quid aqua quae soluit
durum vel argenteum putredine
et huiusmodi qd de spiritu
soluitur ppter diuersitatem
eius abundantem. Conuertenda quae
in primam aquam. Et hoc
est redemptio qd est
in aquam, quod dicitur et
hoc hinc est de offitio
peritum quod a nullo dicitur

Nota Quid aqua quae soluit
durum vel argenteum putredine
et huiusmodi qd de spiritu
soluitur ppter diuersitatem
eius abundantem. Conuertenda quae
in primam aquam. Et hoc
est redemptio qd est
in aquam, quod dicitur et
hoc hinc est de offitio
peritum quod a nullo dicitur

Non est ergo sublimare superius asserere. Sed vera sublimatio phyco est de re corrupta et infirma alteram et mundam facere et putamur committere. Unde in diomys corpora sunt sublimata. Voluimus dicere sublimata et in alteram naturam commissa. Unde sublimare nrm idem est quod sublimare quod totum facit aqua mea. Sic in pulch. diomys et iam supra dictum est adeo est per humilitatem rebus facienda. Et unde oratione anima sublimatur et tunc sublimatur ad gloriam et gloriam et limatio est.

Unde scias p^r reuerende: q^d phi
nōa multiplicauerūt m^ri lapidib⁹
et absterderūt eū. ¶ Quidam
vocat^{ur} ipm. es: quidam abster
ditū et patens: quidam relū
quidam tertiam. Et sic quasi
in finis nobis nōiat^{ur}. Quocūq^{ue}
tū modo nōiet^{ur}. Vmū et idem
est apud omēs. ¶ Dicit etiam
mouens phis: q^d confortio m^ri
magisterij assimilatur in ordine
creationi hōis. ¶ In creatione hōis
primo coitus est: post modū con
ceptio: deinde impregnatio
quarto oratio: deinde sequit^{ur}
nutrimentū. hec verba p^r
reuerende faciam te intelligē.
¶ Dixi tibi. q^d sp^ritua m^ri est
az. vi. Coniūgitur in corpore
imperfecto: et illud corpus in
perfectū vocat^{ur} terra. et dicit^{ur}
maris. eo quia ista terra maris
est omīz elementoz. ¶ Cū vō az

950a
 aret. Per
 or. bi. ferrab
 950a pro
 Lucia in hit
 Singuany pro
 Singuany

conuagatur ad
pellat. ¶ Dum
quantulum de
tis dicitur conu
culus in femi
que terrea fem
lar. Et hoc est
gnem magis
mili masculis
iunctione car
terra crescit
augmentat
crescit et m
tatur. ¶ Quan
tunc pregru
terea est m

mentis iung
perfecto et
omnino t
fuit in re
dicitur omni
est lapus m
De quo Reg
noque Reg
entem: dicit
et ipm illu
perfectum
est Sol: mat
pro tempore
Attus Solen
Ultimo aut
dicitur murtim
tenet augme
murtur aut

suo. west spa
 mino. Imbi
 et sepius quom
O venerande
 sur pores m
 facile: pores
 obscura. et m
 gere in eodem
 gine

coniungitur ad dñā terrā: cōynis ap-
pellat. ¶ Dum vō terra incipit ali-
quantulū de vi. ar. retinere scēuz:
tūc dicitur conceptio: et tūc agit mas-
culus in femina. i. ar. vi. in terra
que terra femina seu mulier appel-
lat. Et hoc est quod phi dixerūt
q mēm magisteriū nūc aliud est
nisi masculus et femina. Et in con-
iunctione earū aqua dñat. i. ar. vi.
terra crescit et multiplicatur et
augmentat. Quando vō terra
crescit et multiplicat et augmen-
tatur ¶ quando vō terra dealbat
tūc p̄gnatio nūcipat. qm iā
terra est impregnata. ¶ Deinde fer-
mentū iungitur cum corpore im-
perfecto et sparato v̄ dictū est
om̄itione tali: quousqz vnum
fiat in colore et aspectu. Tūc
dicitur ortus: quia eo tūc natus
est lapis n̄r qui Rex nūcipat.
¶ De quo Regē dicit in Turba: ho-
norare Regem v̄m ab igne veni-
entem: dyademate coronatum.
et ipm illuminare: quousqz aditūe
perfectam pueniat ¶ Cuius pater
est sol: mater eius luna. ¶ Lūmaz
pro corpore imperfecto accipe. Et
accipe solem pro corpore p̄fecto.
¶ Ultimo aut sequitur matrimoniū.
id est nutrimentū: quousqz augme-
ntetur augmentatione magna.
¶ Multiplicat nutritur aut lacte suo. i. sparmate
suo. id est sparmate a quo fit ab-
solutio in no. Imbibatur ergo. ar. vi. sepe
et sepius quousqz bibat de eo q sufficit.
¶ O venerande pater. per ea que dicta
sūt potes intelligere: esse verū et
facile: potes intelligere verba phoz
obscura. et agnosces om̄es intelli-
gere in eodem conuenire. q phlog
et rē virginis

aliud est magisteriū: nisi aliud quod
predixi. ¶ Nam habes corpus sō-
lutionem: et reductionem rei ip̄is
ad sui p̄mam materiam. Deinde
habes ip̄is in t̄ram conuersionē
et postmodū dealbationē: inde
in aerem leuigationem. quā
distillando humiditatem que in eo
p̄uenit: quod ascendit fit aerem
et terra remanet calcinata. et
tūc est ignee nature: habens
etiam conuersionem ip̄is ad in-
uicem. Et habes augmentatio-
nem tantam: cuius utilitas maior
est: q̄ possit vone p̄pi. Et sic
terminatur magisteriū ad laudem dei.

¶ Res hec fuit completa et perfecta
apud Romū prope parisijs die
parasceue s̄c̄e año dñi. 1216. et
cūata per magr̄m. Gm Reue-
rendo Archiep̄o Remensi. Et
sūt fidei abstracta ea dicta a q̄dā
libro antiquo. deo gr̄as.

1216.

Explicit opus et magisteriū lapidis
phoz. transmissum per magistrū
Guillelmū Reuerendo Archiep̄o
Remensi.

hec sunt questionēs facte a Reue-
rendo Archiep̄o Remensi ad p̄d̄m
magr̄m Guillelmū.

¶ Primo querit. Vtrū operari pōt
fieri ex solis luminaribus. et aqua
vite. Et ex vno luminari et aq̄ vite.
¶ Respondit q̄ sic. v̄ in fine questio-
num ostendetur.
¶ Querit si potest fieri ex sola aqua
vite. ¶ Respondetur q̄ non. quia
ar. vi. nil operat. nisi p̄uat in

¶ Sicut arguitur in
his libellis
et chartis
auro sol ab argenteo

Responder. aqua nra debet esse mineralis: et nō de plūbo nec de stagno. quia phi dicit: aqua ex plūbo nō mteat magisteriū nrm: sed aqua minerie. tñ q plūbū est imūdū: et aqua nra mineralis est mūda: plūbū viti

ante pzo pictura tabernaculi

Nov 11 -

moreclius tempus **D**uo etiam lapidis. s. t^{ra} et aqua.
Querit^r per quor^u t^{ra} debet esse

Querit per quorū tēpōra debet esse lapis in nigredine: et quod est signū vere solutōis lapidis.

Responder. cū mīgredo apparuerit p̄ma vice: est signū putrefactionis et solutionis lapidis. Cū autē mīgredo totalit̄ euānuerit: est signū totalis putrefactionis lapidis. et solutionis eius. Durant autē nebulę mīgre in predicto lapide. 40. dies. aliquando plus: et aliquando ming. hec autē variatio accidit propter varietatē quantitatis medicę: et etiam industriā operantis. Vnde maior quantitas magis tempus requirit. minor mīg. sapientia operantis iuuat. per magis attentam separationem mīgredm̄s.

*Modus faciend
quam quibus
~~et~~ et quibus
Sunt etiam
Sunt etiam
urgenti et Notu bene*

[illegible]

Querit. Terra separata: quid est
faciendū de aqua. Respondet
Aqua ponenda est in vtrinali:
et alembico superposito in suo
recipiente. ut motus est. situer
in cineres in furno distillanoy
et in lenis igne distillet. Et sic
attenuis in ista distillatione: ut
inter guttam que cadet. et gutta
subsequente sint. 60. momenta.
hoc est. qd proficit homo verba
distincta cum pausa in medio
dicendo. 1. 2. 3. 4. id est vsq. 60.
verba perfecta. Et iste ordo oio
obseruetur in distillatione. Id qd
inuenies in fundo cucurbitur dis
soluat in aqua noua. in triplo
vel quadruplo sui. vel quousq
oio sit dissolutum: et conuertatur
in. ar. vi. et sicut p̄ distillet.

Et hoc fiat totiens. donec sim-
dalia sit penitus amota. et cu

[illegible]

aqua distillata. Et sic habet aqua
rectificatam. *Qualis est de rebus aliis
a rectis p[ro]p[ri]is et aqua*

Q. q. quor. tyza dicitur dicta
distillano. R. q. no est ipus
determinati in maiori vel mi-
nori. fm maiore vel minore
quantitatem. aque. suata umi-
formitate ignis.

Ro. facta distillatione: quid
erit faciendum de aqua. **R**o.

Terza quam superius sepasti et
refuasti puluerizabis: et ponas
eam in vase vitreo predicto: lu-
tato iuncturis amboz: et da sibi
de aqua distillata predicta. quo
usq; super eam nater. et q; usq;
igne lem: sicut erat ignis pu-
trefactionis: vel paze fortior

p. 4. dies: vel quousq; aqua
destaret. cū terra. **T**ūc ite
pone de p̄dicta aqua. et coque
et sit densiceps: quousq; terra
sit alba et clara: et bibeat aq̄m
suam. Quā sicut terra in aqua
putrescit: et mūdificat̄. quē
in mūdificata fuerit: dei auxi
lio totū magistrū dirigatur.

Quo. per quot tpa durat ista pu
refactio et mudificatio. **R**
40. dieby aliquando. plus aliqu
ming: fm maiore vel minore
quantitatem aque.

Quod est. faciedu de aqua
quod est terra sic mundificata. Ex. poneda

est in vřinali: alembico supposito
collocato vřinali in cineres.
in furno sublimationis. de az-
igmo furno: quousq; quicquid
fuerit ibi de aqua ascendat in
alembicu. et terra remaneat
in fundo vřinalis calcinata
tunc vo habes accen aquam

Spontaneous
Growth

terram et ignem. quia illa terra
est nature ignee.

Quo. Vnu lunaria debeant pre-
parari eodem modo. sicut corpus
imperfectum. **R**. Sic oio. qz
alio no pot dignitate fermenti
assumere: quousqz sint dissoluta
putrefacta: distillata et mudi-
ficata. sicut dictu est de corpore
imperfecto. Et in p'dno regimi-
nibus stat clausa prima totius
artis.

Quo. quid est faciendu de aquis
distillatis: et lunariis: et corpore
imperfecto. **R**. aqua corpo-
ris imperfecti diuidenda est in
duas partes equales: et vna
pars coniungi debet cu aqua
solis. i. cu aqua distillata a sole.
Reliqua cum aqua lune. i. cu
aqua distillata a luna. tunc
sint duo. arg'ta vna. veru et
vnu: quia vniqz sparmatis
sunt creata. Demde aqua
lunaris diuidenda est in .9.
partes equales. et etia aqua
solaris. et quelibet debet
poni in ampulla separim: et
consuari int cineres in ca-
lore lenissimo: sicut est calor
galline nutriendis oua sua.

Quo. quid est postmodu faci-
endu de istis aquis. **R**. si
vis pretere ad luna. recipe de
terza terra corporis imperis imper-
fecti quia calcinata de albata vt dicitur
fieri p' se. p' se. 4. terre solis que dicitur
aqua. fermentu solis. parz vnam
in superioi terre lune que dicitur fermentu
proximu. la m' f'ci partem aliam. hoc est
si terra corporis imperfecti fuit
libra. pone de fermento solis
libra. pone de fermento solis

vnas tres: et de fermento
lune totidem. et mistentur
bene. et subtiliter in vase ro-
tundo vitreo cu paruo rollo.
et pone desuper de aqua lunari
ampullam vnani: et clauso vase
cum pano lineo ponat in furno
phico inter cineres. ad scdm
igne: et continuet ignis con-
tinne: quousqz materia fuit
desiccata. Demde detur sibi
alia ampulla: et ignis conti-
nuer vt prius: et hoc fiat to-
tiens: quousqz materia fuit
dama vt cera: et tunc me-
dicina perfecta est ad album.

Quo. Quor mibitiones sunt
sufficientes ad hoc: vt materia
ad albu liqueat sicut cera.
R. Septem ad plus: quicqz ad
minus.

Quo. p quor rpa durat mibitione
nes ad albu: **R**. si corpus im-
fectu fuit libra. fiat cu mibi-
tionibus suis in .90. diebus.
et in .90. diebus ad rubeu. Aliqu
tu fiat in maiori vel minori
tpe. p' industria operans. et
p' maiore vel minore quan-
titate pigmentali.

Quo. Completa medicina ad albu
qualiter perficitur ad rubeu.

R. Accipiat de medicina alba
perfecta libra semis tenendo eam
inter cineres calidos ad ignem
primu tandem quousqz materia
desiccat. et m' cineret. demde
det sibi ad bibendu pma apulla
de aqua solari. i. distillata a sole.
et continuet sibi ignis secundus
quousqz materia desiccat. postea
detur sibi alia ampulla. et sic fit.

primu. et sic
ad rubeu. i. ad
rubeu.

cessive imbibitiones continentur
et desiccationes: quousque materia
rubifuerit: et tunc terra liquescat.
Et sic erit medicina per frita
ad Rubem.

Quo si tota aqua vniq. ampulle
tam lunaris q. solaris est pone-
da simul in vna imbibitione.
lunari vel solari medicine.

Re tamē debes ponere de aq.
sup. materia solamodo. vt wo-
periat de aqua. et nō ultra:
tūc continuandus est ignis. vsq.
ad desiccationē: nūc debet fieri
seda imbibitio: et sic per ordinē
vsq. ad perfectionem medicine.

Quo qualiter fit pectus huius
medicine solaris et lunaris.

Re. vna pars ponenda est sup.
io. metalli. mupert fitti fusi. vel
ar. vi. calidi. Et tūc erit medi-
cina. Et de illa medicina ponenda
est vna pars sup. 100. Et adhuc
erit medicina. Et de ista vna
medicina ponenda est vna pars
sup. 1000. corpus fusi muperti.
vel ar. vi. calidi et mitidi. et
erit q. lunari vel solari.
fm q. medicina fuit parata
ad albu vel ad rubem. omne
sustinet iudiciū et examen.

Quo qualiter ista medicina alba
vel rubea multiplicat. **R**e. Tibi
dixi p. sc. verbo: et nō dixi
tibi scripto. Dixi tibi q. nullus
phox fuit ausus dicere. Cōmū-
te p. creatorem eternū. vt nō
reueles hoc precellens secretū
misi dūtaxat filijs sapientie.
et prouectis in arte.

**Hec predictæ questionēs sūt essen-
tiales huius operis. Et munt**

**Inapunt questionēs accide-
tales huius operis seu magi-
sterij lapidis philosophorū**

Ad questionēs quas mihi fecisti. **nota h.**
accidentales tibi respondeo **quæstio**
per ordinem **Valde**

Primo queritis: quorū furnelli sūt
necessarij ad operationem. **R**e.
q. vniq. furnellus sufficit si sūt
prudens indagator. quia vniq. est
furnus putrefactionis et distillationis
cinerationis. siue calcinationis.
sublimationis. imbibitionis et fixa-
tionis sicut patet per figuram deo
antedictam in fine questionum.

Quo quorū sūt vasa necessaria. **R**e.
si bone hēs intellectū. requirere de
de questionibus essentialibus: ibi
est satis determinatum.

Quo si vasa debent claudi: et in
quo. **R**e. Vasa putrefactionis
debent claudi in paruo lineo.
siccō. et enām fixationis. Vasa
distillationis et cinerationis
debent lutari in gypso et albiū-
oui. per iuncturas. Receptorū
distillationis nō debet lutari cum
vasc alembici: sed debet remanere
apertum.

Quo quorū sūt ignes operationis.
Re. q. sūt ignes quos intellige
per hos versūs.

Primus dicatur in quo sensus dnat
Sensibus equato gaudet natā scō.
Ternus heredit omg. tolerantiā ledit.
Destructor sensus nescit pcedere q. rāis

Quo qualiter sūt ordinandi isti ignes.
in opatione. **R**e. p. ignis est
putrefactionis. 2. distillationis. 3.
et fixationis. 3. cinerationis.
4. est sublimationis. i. fims sublimationis

quoniam spiritus sublimatur a corpore: et vocatur
animus hermetis

Quot sunt colores in opere apparentes?
Res. Tres sunt colores principales in opere
apparentes: scilicet niger: albus: et rubeus.
Sed multi sunt alii colores apparentes in
opere nostro. Et sic se habent in ordine. primus
color est argenteus. 2us niger. 3us violaceus.
4us atrox. 5us viridis. 6us paucissimus.
7us argenteus. 8us albus perfectus. 9us ci-
neritius. 10us croceus. 11us rubeus perfectus.
et multi alii colores sunt in medicamento. de
quibus non est curandum.

Quando apparent colores?
Res. In amalgamatione apparet color argen-
teus. In putrefactione niger in super-
ficie tantum. In coniunctione fermenti cum
corpore variatur de omnibus coloribus. qui co-
gitari possunt. In fixatione recipit
colores firmos: qui nunquam delentur pigne-
re. quoniam prius super corpora imperfecta fusa.
vel super arbori. calidum mundum.

Quomodo medicina perfecta rubea-
dat pondus lune: et corporibus non habentibus
Et medicina alba perfecta diminuat
pondus plumbi: et reducat ipsum ad pondus
argenti.
Res. Medicina rubea con-
stringit partes lune: et aliorum corporum
non habentium pondus solis: quo usque autem
in pondere vinensceret: et hoc vir-
tute sue forme specificae: quia formam
specificam attingit propriam perfectam et
longam deviationem sui fermenti. quod
fermentum attingit: et convertit corpus
imperfectum et aquam vite ad sui per-
fectionem et naturam. Medicina
vero alba constringit partes stagni: et
dilatat partes plumbi: quousque conuer-
tantur ad naturam sue forme specificae.
quam formam etiam attingit propter
debitam deviationem sui fermenti.
quod fermentum attraxit: et convertit

corpus imperfectum: et aquam vite ad
sui naturam et perfectionem.

Ex istis dictis sequitur quod argentum
vini: cuprum: et stagnum: quando co-
vertuntur in aurum per medianam per-
fectam rubedinis: crescit pondere secundum
magis et minus: et diminuitur quan-
titate arbori. et plumbum: non crescit
in pondere: nec diminuitur quantitate
per istam medicinam: sed tingitur solum
perfecta rubedine. plumbum vero: et
argentum vini: quoniam convertuntur in ar-
gentum per medianam perfectam albedinis
crescunt in quantitate: et diminuitur
pondere. Stagnum diminuitur quan-
titate: et crescit pondere. et cuprum
nec crescit quantitate: nec minuitur
pondere: sed dealbat solum perfectam
dealbatione ad omne iudicium et examen.

Quomodo est possibile nec medi-
gibile: quod una pars huius medicine
convertat mille milia partes ar-
bori. vel corporis imperfecti: in cor-
pus solis: vel lunis.
Res. Tota materia huius medicine per
accidentem subtile et ingenium composita
est in spiritalem substantiam fixam: quae apud
philosophos quinta essentia vocatur. quoniam omnibus
modis habet naturam informitatis.
et forme perfectissimae. Et ideo
quia forma habet naturam infor-
mandi ad infinitum: si debita ma-
teria sibi approximetur. propter
hoc si esset possibile quod tota aqua
mundi esset argentum vini mundum
calefactum vel corpus imperfectum fusu:
et parum huius medicine desuper po-
neretur: tota illa aqua converteretur
in aurum. vel argentum. quia una pars
convertit aliam. et sic in infinitum.
et sic et ita subito: sicut fit illuminatio
quia ex quo materia debita habet medicinam

aptitudinē recipiendi formā: et illa
medicina que est substantia for-
malis fixa hēt nām formā
ideo necessario: ex quo sūt debite
approximata: et nō impedita
agentia in nē. sequit̃ effectus
eorū et actio.

Quo. Quomodo est intelligendū
illud puerbū antiquū phoz. Vng
est lapis. vna medicina: vnu vas.
vnu regimen: ad albū et ad rubē.
successive faciendū. **R**es. Dicitū
est superius: q̃ materia dūz me-
talloy est vna. s. az. vi. inspissa
in calore sulfureo in ventre fere.
et q̃ nō differūt metalla: nisi pones
accidentalīa. **D**icitū est enā q̃
oportet reducere metalla ad spec-
ma eorū immediatū v. ad. az. vi.
Ex quo ergo oīa pigmentalia hūc
operis reducūt ad az. vi. et co-
iuncta sūt vnu: az. vi. albū vel
rubēum: sū maiorē dectio-
nem: vel minorem. Ideo dicitur
lapis vng. s. az. vi. quod est sp̃ma
immediatū metalloy. vna medicina
s. dealbata: vel rubificata. vnu
vas. s. putrefactionis. successive
vnu vas distillationis: et vnum
vas fixationis. vnu regimen
putrefactionis: vnu regimen
distillationis. vnu regimen in
fixationis: vnu regimen
fixationis. ad albū et ad rubē.
successive faciendū.

Quo modo est intelligendū illud
dictū aethere. Aristonlis. vno sul-
fure albi non vrentis congelat
argentū vnu: et conuertit illud
in argentū. **E**t vno sulfure
rubri nō vrentis congelat. az. vi.
et conuertit ipm in aurū: et est

illud maximū quod Alchimiste
possunt acquirere in hac vita
Res. In libro aethere. Agilis
subdit in dñe illis possibili-
tatem artis Alchimie: et eis
veritatem: et ponit conclu-
sionem vltimam artis alchi-
mie super albū: et est medi-
cina alba pfecta. Et sup ru-
bēū est medicina rubea pfecta
Et in alchimiste albedinem
pfectam hēant et rubedine
hēant lapidem pfectū ad albū
et ad rubēū. et est illud ma-
ximū quod ipi pnt acquirere
in hac vita. p artifiū hūc
artis. **E**t si hoc quod dicit est
verū: quare dicit Agilis gam-
deant alchimiste: q̃ vna spes
in alia transmutari nō possit
possunt inuidias plūbi tergere
vt videat aurū: tñ semper
erit plūbum: possunt cōtinuare
argentū: vt videat aurū: ut
in eo errent hoīes: tamen sp̃
erit argentū. **R**es. In hīs
verbis ostendit duplicem mo-
dū opationis alchimie: vnu
sophisticū et aliū verū. Agilis
sophisticū et falsū est illorū
qui operant̃ sū q̃ dicitū est in
principio nre opationis: qui
nō reducūt pigmentalia ad
sp̃ma eorū immediatū: et ad
tales loquit̃ Agilis et dicit
q̃ vna spes metalli p nullū
modū conuertit̃ in aliam:
nisi falsū sophisticū modo. et
ip̃ exemplificat in vā ad illos
qui operant̃ sū modū verū
nrm. loquitur in eo. quod in-
cludit in fine capli: nisi redu-

*N. et
vire nova*

*+ A. C. i. a
quosio*

conr ad ma
dicit vni
aliam tra
sui modū
talla red
pni modū
mutant
eoz. sicut
qua p a
talia nē
in pman
genti v
est impo
et p nō
Quo qu
illud qu
qui ar d
ignem si
nō nō t
eligat a
ar. vni
beū igne
nō non
viam el
operand
vzpus
non pot
q̃ aqua
vzpus
dissolua
nisi aqu
aqua c
congelat
vratue
nō omiū
est dissol
et in me
illud aurū
idem dicit
Nisi ergo
corpore v
nra: et

canē ad materia p̄mam. quasi
dicat. Viam spem metallorū in
altam transmutari et impossibile
sū modū sophistia. Sed si me-
talla reducant in p̄mā materia
p̄mā modū vez phisicū: bene p-
mutant. et multiplicat in serie.
erit. sicut res ceterae. Et ideo
quia p̄ artificium oīa pigmenta
alia nūc opationis reducant
in p̄mam materiam. i. m. ar-
gentū viū. Ideo opatio nra
est impossibilis vera et certa.
et p̄ nos solos inuestigata.

Quo quomodo est intelligendū
illud quod dicit pythagoras
qui ar. vi. nō congelat albū
ignem sustinens: et argento
nro nō coniūgit: nullā viā
eligat ad albedinē. Et qui
ar. vii. nō congelat ru-
bē ignem sustinens: et auro
nro nō coniūgit. nullam
viā eligat ad rubedinē
operandi: et non fatigat
corpus suū ad ea que venire
non potest. **R**es dictū est
q̄ aqua non coagulat. nisi
corpus nūc quo coniūgitur
dissoluit. nisi corpus dissoluit
nisi aqua congelat. et q̄ndo
aqua congelat. et q̄n aqua
congelat. cū dissoluitur corpus.
vocatū aqua permanens. et ista
nō coniūgit. cū auro quousq̄ auru
est dissolutū putrefactū. distillatū
et m̄meratū. Et tūc phi dicit
illud auru nō est vulgū. s̄ nrm.
Idem dicit. et est de argento viuo
Nisi ergo ar. vi. congelat. cum
corpore vt dictū est in opatione
nra: et p̄parat. cū eo: et fixet

et coniūgat. cum argento
nro p̄paratū vt dictū est in
operatōne ad albū: et nūc
auro nro: vt dictū est in ope-
ratōne ad rubē. nullā viā
p̄fectam eligeremus ad albū
nec ad rubē: neq̄ possemus
p̄uenire ad p̄fectionē huius
artis.

Multe alie questionēs possunt
fieri de p̄dictis: que per longā
facile possunt solui. si fueris
de p̄dictis indagator. Benedicam
deus in secula seculorū amen.

*De compositione medicine. cuius una
pars conuenit centū partes mercurij
in vitam lunam.*

Recipe sulfur albū. 3. 1. et amal-
gama eū cū. 7. 3. mercurij
puri et m̄cide in mortario ligneo
donec nō habeat tactū. et q̄ sit
vt butirū. tūc pone dictā amal-
gamā in vase vitreo in alim-
danti quantitate aque vite ad
ignem lentū: p̄ diem naturale.
postea cola per panis lineū
et quod transeat pone ad p̄m
Demide tere vt prius: et pone
in dīo vase cum magna quanti-
tate de aqua benedicta ad ignē
p̄ aliu diem naturalem: postea
cola vt prius: et sic fac totiens
donec in aquam diuertatur.

Postea accipe totam illā aquam.
et pone ipam in dīo vase: et desup
pone caput alembici. et bene
et p̄fecte colloce. postea da
ignem: p̄mo mediorem: postea
fornorem vt de mercurio exeat
quod exire poterit: et rema-
nebit tibi omis tui sulfuris: que
accipe: et pone ipam in vitrinali:
vitreo duplici. cū duobz paratibz

tunde

Sequuntur nomina philosophorum
existentium in Vindano: cuius
dantur Veginem tenentem
speculum in manibus

Thermetus per philosophum	Astramius
Masfranius	Sane
Euax	Selic
Abacuth.	Rouellus
Ermogenes	Arsleus
Adrianus	Dyogenes
Aristoteles	Alphidius
Plato	Vedallus
Alexander	Sociates
Salomon	Azerendus
Rasus	Pichagoras
Mazaphensa	Oztulanus
Andziach	Dyomedes
Plastis	Pando filius
Thophilus	bellus
Amon	Ozpholus
Rex phazo	hermogenes
Lilium	Aznaldus de
Geber	villanona
Mozienus	Raymundus lully
Iosep	Iacobus de sancto Sa-
Aymonis	mizmo
Epus Saul	Rogorius baron
Aaron	Albertus magnus
Yporras	Thomas de agno
Amicema	Iohes de upa stissa
Axor	Gualterus sadace
Hali	cary de esulo
Messahalla	
Mariayn	Et infiniti alii philosophi quorum nomina de punctis non occurrunt
Renazy	qui omnes composuerunt la-
Alchel	pidem: et fecerunt scripta
permanides	super ipso lapide
Mendelus	
Lucas	
Asubestes	

Haly in libro de secretis secretorum
suorum hec dicit de lapide philosophorum
Accipe canem masculum vira-
tem et catulam Armem et
iunge insimul hec duo: et pa-
rient tibi canem coloris celi.
Et iste filius servabit te in
domo tua: ab inimico iniquo
in hoc mundo et in alio.

Et nos vere per septennium
vacavimus circa diversas
operationes istius artis vel
scientie: cum erroribus multis
antequam possemus verum elixir
componere et facere: quod
postea in septem diebus com-
plevimus, fecimus et compo-
suimus iam perfecte.

Doctrina
philosophorum
mas
Q
laborem
modis ex
quoddam
hoc est su
mimis h
potest d
quassari
noner
qu
types pl
ad presen
dignior
et ficion
libello trib
pur vss m
ex per tu
vero min
ad perfe
operand
quorunda
emulea
enigma
consequ
et pur
nomen
sapientia
et a quo
vi sua b
auglibet
ad haberi
du arch
ultorui
pzmapi
Verum tam
quia mu

Nota hinc
Libellus

Doctrina de compositione lapidis
philosophorum et vocatur liber phi-
luminis

excellent
Simul
et perspicue
duarum
agere
de lapide
cubis
in his
circumstan-
tis
subdescripti
sive
libellus

Quoniam tanta dierum plerumque
absque diuotio: non sine
vario cordis angustijs
laboribusque et expensis multa-
modis experiri non destiterim
quoddam archanum: quod mihi
hocies sublimius sed occultum
mimis habet: per quod acquiri
potest diuina gratia: et con-
quassari potest aspera hominum
nonneca inopia. Illud tibi Rex
quem mihi moderatas pro-
ripes pluribus de causis: quas
ad presens enarrandas pretereo
dignorem existimaui absque nube
et fictione quatinus in hoc meo
libello tibi directo deo amnente
per usque in diem hunc veratit
expectatus sum: explicabo. Nil
vero minus: quicquid inde usque
ad perfectionem experientie
operanda sit: per ab experientia
quorundam philosophorum archanis
emulare potui: hoc totum sine
enigmatibus etiam tibi enodabit
consequenter. **O**bservo igitur
et puto corde humiliter imploro
nomen altissimi: qui suam
sapientiam cui vult largitur
et a quo vult retrahit. in cuius
vi sua voluntas et dispositio est
auglibet creature: ut te adiuuet
ad habendum apostolum: et ad celan-
dum archanum: nobisque sit in ad-
iutorium: et in omnibus nostris operibus
principium et finis

Verum tamen princeps semissime
quia multi vanum atque presumptuosum

sum quod ante finem optemini tibi
inductu archanum aperire dispo-
sui reputarent: ideo aut hoc fen-
fas esse puto: ante omnia causas que
videntur esse rationabiles omnesque pre-
sumptionem excusantes enarrare

Prima quidem causa est: quia si
forsan in hoc opere super quo tandum
partim pro te laboravi aliquam
spem habueris: ut tua noscat excel-
lentia: me super vero fundamento
et principio hoc opus incepisse.
a rectoque tramite nullatenus de-
uiasse: nec misenter ad practica
accessisse. Quia sicut testatur sapi-
ens: quicunque artium ignorat pri-
ncipia: et artem totam necessario
habet ignorare.

Alia vero causa est. Quia si propter
delicta et peccata mea hoc opus
diuinum et tam preciosum tanquam
indignus perficere non valerem
vel forte propter alium inopiam
casum: quod deus auertat: ipsum
opus relinquere contingeret in-
completi: ne tu quem dignum
ut premitte ammaduerit: in-
doctus desperatusque remaneas
de eodem.

De necessarijs archalapis philosophorum cap. 2

Nunc vero quid hoc archanum
sit: qualiter noiet. Ex quo
constat: quomodo operetur: qua-
liter proiciat: qualiter multipli-
cetur: et quales habet virtutes:
vna cum quibusdam orationibus
ipsius operis plene in sequentibus
capitulis videbis contineri.

De secretis secretorum cap. 3

Hoc archanum secretum est secre-
torum dei altissimi: quod sanctis
prophetis et philosophis antiquis sua
pietate detexit: et a vulgo penitus
occultauit. Et sicut ait Pythagoras

in quodam suo libro. hoc archa-
num celauit deus a populo: ne
mundus deuastaretur. Nam si
vulgo nature secreta paterent
in quibus latitat ista sapientia
mundi: cessaret studium: doctrina;
scientia: nomen forsitan: et foret
hec sublimis scientia vilis. si pe-
nitius manifestaretur. Sic quisque
peritus esset: et insipiens: nec
aliud quis discere veller. Sic aut
virtus equalis redderet omnes.
De summo rebus daret irreparabile
dammum. Ego non immerito secreta
tenenda iubentur. Sunt preiosa
magis dum raris inueniuntur.
Amplius Aristoteles in suo libro qui
lumen liuiz appellatur: asserit
quod prius philosophi hoc archanum
tam studiose celauerunt: ut pauci
hoc intelligerent. quoniam si vulgo
notum foret: nullus ultra pruden-
tie locus esset: omnis insipiens
sapienti equaretur.
Rursum etiam ait Affidius. hoc
veraciter phi celauerunt: expauesce-
tes: ne homines improbi et malitiosi
hoc intelligentes: illiata et pro-
phana agerent: de quorum malis
phi coram deo rationem essent red-
dituri.
Rosinus phi etiam respondens ad
Eutefiam cuiusdam Regis filiam
ipsum interrogantem: ait hoc se-
cretum phi tam maxime occultatur
dixit: ne ad oculum terre placeatque
habitandi opus periret. Asserit
etiam dei iudicium fore scientibus
hanc scientiam: inuidiam semper
habere cupientes semper omnes
alios ignorare: quod sic esse patet
quoniam omnes phi: cum de hoc archano

aliquid stripserunt: continuo verba
obscura et enigmata posuerunt
ita quod vix quis a vero falsum
sequestrare sciat: nisi deo altissimo
inspirante: vel aliquo docente.
Sed nichilominus hoc archanum per
multos queritur: et per paucos
inuenitur. Et ideo quidam sophiste
naturarum rerum insit: et secreta
philosophie ignorantibus: in his rebus
magis et labores cum expensis im-
ponentes: nichil finaliter inue-
nientes: errorem sue imperitie
philosophie ascribentes: hoc opus nedum
non facile: imo etiam impossibile
predicant. De quo philosophia non creatur
non est omnes ad hoc epulum vocat.
Sed illos tantum: qui huius mense
acutitum digni: et istius modi epuli
refertione sunt inuerti. Satagat
igitur quilibet hanc scientiam inquirere
ut non sit sophista: sed philosophus: id est
verum naturas sciens: non meditati-
one solum: verum etiam meditatione
et experientia. quia sine expe-
rientia meditatio non prodest.
Unde plus est experientia quam me-
ditatio perquirenda. quia qui
experientia huius rei fuerit asse-
ritus: erit philosophus de hac re: et
erit inter predicate mense conuulsi
merito numerandus. et eius fru-
ctus que exuperant omni nu-
dane rei precium dulcedine et af-
fectu perpetuo saciantur.

Quo nomine nuncietur hoc archanum cap. 4
Ominatur vero archanum perditum
a quibusdam medicina: et
a pluribus alchimia. Lapis est
merito dicitur. quia cum perfectus
est: lapideus formam habet. et
est coloris atramentarii. parum

perspicuitatis habens: et frangit
cum modico ictu. Cuius aspectus
corda hominum sime lenificat: et re-
fortat.

Elixir autem Azabice nōiatur: quod
nomen fermenti latine inter-
pretatur. Et vere fermenti dicitur
potest: quia sicut fermentum paste
pastam multiplicat. Ita hoc elixir
multiplicat seipsum.

Medicina appellatur ideo: quia
sicut medici humana corpora
egra cum suis medicinis curant:
et sanant. Sic et haec medicina
metalla imperfecta egra per solā
projectionem purgat et sanat.

Alchimia etiam vulgariter nōiatur
quod nomen assumit a quodam philo-
sopho qui Alchimion vocabatur. et qui
dictū lapidem diuinā grā antiquitus
admiuent. **Que sit materia ex
qua componitur lapis philosophorum**

Adplus nostas: quod lapis ante-
dictus: de quo philosophi tot et tanta
loquuti sunt: ex solo argento vivo
conficitur: nulla alia re extranea
sibi mixta. Nam si aliquid extra
non in eo aliquantulum misceatur
datus lapis ex eo minime fieri posset.

Et ideo inquit hermetes princeps
huius philosophie. Scias quod argentum vivum
et ignis tibi sufficiunt ad opus magis
sine lapidem philosophorum componendum.

Alii quoque alii philosophi hoc idem asserunt.
de quo ad presens plus ultra expli-
candum sileo: propter plenitudinem veritatis.

Sed qualiter argentum vivum quod
nū lapis materia et caput existit
procreatur: hoc enarrare valde hanc
arbitror: ut tu facinde huius primi
capituli non ignores.

Argentum vivum quod antiquorum

usu mercurius appellatur: generatur
et creatur per naturam in visceribus
terre: ex quadam terra
siccata sulphurea: et ex aqua clara
viscosa: per calorem temperatum
simul unita. per minima: tali uni-
one et indissolubili: quousque hu-
midum temperetur a siccitate. et siccum
ab humido equaliter. Ideoque fugit
superficiem planam terre de-
flecti: propter suae aque humiditatem.
non autem adheret tangenti.
licet viscosam habeat humiditatem.
propter siccitatem terre suae: que illā
viscositatem contrahit: et non
adherere permittit.

Est autem mercurius materia omnium
metallorum cum suo sulphure. ut
Aristoteles latius exponit in suo
libro metallorum: et in istius clare
scribitur in hoc libro. Quare ab
ipso mercurio solo tanquam sufficiens
et idoneo experierunt philosophi hanc
sublimem philosophiam et scientiam suam:
expressione diuina. Cuius sunt omnes
alio sunt que in mundo sunt subiacent.

Tantaeque virtutes et bonitatis in mer-
curio existit: quod nec perma strabere
nec lingua enarrare valeret: de
quibus silentium habere melius est.

Et ideo Geber philosophus: qui multa super
eo experitus est: ait in quadam sua
prosa. Benedictus deus omnipotens
qui creauit illud: et dedit illi scientiam
et secreta proprietates: quas non contingit
vllam ex rebus in natura possidere.
quoniam ipsum est quod ignem superat: et ab
eo non superatur: sed in eo quiescit
amirabiliter: ipse gaudens in ma-
gisterio. sine quo nihil horum fieri.

Quapropter omnium philosophorum mentes quae ad
hoc magisterium quiescunt in argento

hic author

videtur dicere

et vulgi

malina lap.

et aliis in hunc

modum quod magis sciendum est

vinus : cum sit oīū ipsoz : et filius
vniū diei. Ob aug nature excelle-
tiam et dignitatem Aristoteles
scrubens de virtutibus ad Regem
Alexandru asseruit ipm fore lapi-
dem aīalem vegetabilem et mine-
ralem. **De optimis diuersis**

ex quo componit lapis cap. 6

Multū vō ignorantēs : et huius-
sine secreta non intelligentes
asserunt lapidem phoz fieri posse
ex multis aīalibz : s. ex basilisco .
vel oīis gallinaz : vel ex sanguīe
huano : vel ex ape : vel testudine :
vel alijs multis rebus aīaz hēnabz
vel ex multis mineralibus : sicut
sūt marcasite diuersē : vel sulfur
comune : vel auri pigmentū : vel
alumina diuersa . aut atramenta :
vel sales : et similia . Vel etiā ex
quibusdam vegetabilibus : vt ex
vino : vel melle . Vel herbis
multis : et vegetabilibus diuisis
Super quibus credentes lapidez
phoz inuenire : longis tēpibus
modis pluribus : non sine expēsa
conati sūt cum labore : et nichil
finalit inuenerūt . De quibus
est valde mirandus : at ratio na-
turalis eoz opimiones erroneas
euidēt condēnet . Quia clare
constat qd aliquod aīal nō gene-
rat nisi sibi simile . vt homo ho-
minem . Leo leonem . Auis auēz
piscis piscem . et metalla metallū .
Tamen non dico : quin ex quibusda
supradictis mineraliū nō sūt
quedam medicine : sed nō absqz vino
argento que dealbant . cuprū : tale
qd miscendo cū cupro medietate
argenti puri : appareat bonus
argentū : et venit albu de igne .

sed in examine meriti cū plūbo
diminuitur . Et ideo tale opus

inter phos sophisticū reputatur .
Fit emz ex azetario et arzenico
mixtis cū argento fino quedam
medicina que sufficienter dealbat
cuprū purgatū : et conuertit ipm
in bonū argentū . Et hoc cū magnis
laboribus : et expensis . Et in hoc
inuenit lucrū : sed nō multum .
Et talis medicina nō reputatur
sophistica . Tamen non est lapis
phoz . neqz eīdem est aliquat
comparanda : quia talem nō hēt
efficaciam seu virtutē .

Multe etiā medicine ex azetario
cum puris corporibus sicut ar-
gentū et aurū mixte p magiste-
riū possūt confici ad albu et ru-
bē . quas ad pūo pretreūdas
tenseo : quia ad metā mate-
riam perficiendam pretere in-
conueniunt .

Et dico qd argentū vinū inter
metalla computat . et sit homo-
genū in natura . ideo metallū
generat . Propter quod lapis
nū qui metallū est potest ex
ipso gīari et confici . pur supig
est expressum . cum sit materia
oīū metalloz .

Qd vō sit materia oīū metalloz
pbatur : quia sicut videmus gelū
p calorem in aquam conuertere :
constat igit ipm prius aquam
fuisse . Similiter videmus omnia
metalla per artificū in argentū
vinū conuertere : constat ea prius
argentū vinū fuisse .

Sed quia hoc archanū dependet
ex simplicissimo artificio : ideo de
leui non venit ad aurē rezuāsdare

*Nota
valde*

Rufus qu
huius azet
impossibile
in aliam
allegant
ad dī
miste : q
transmut
semper plu
Iste talib
ribus et
rone po
mones
monstr
de aliqu
corpus :
facere
extrane
netam
reducit
Et qd par
diminuit
ocultū
res impo
mirandū
tenent
ad somn
ad perf
dici tra
mutant
speciem
ex argen
metalloz
et argen
transmut
sed in fa
aut . et
dignit
speciat
natura
et quoda
tū semp

Rursus quia plures derisores: et
huius archani expertes assunt.
Impossibile fore spes metallorum
in aliam speciem transmutare:
allegantes textum 7. libri metarum
Abelio dicente. Sicut omnes Alchimisti:
quod spes metallorum non possunt
transmutari: ymo plura erunt
semper plura id.

Istis talibus predictum textum allegantibus
et non intelligentibus: cum
ratione potest obuiari: et illorum opinioniones
cum veritate discerni.

Monstrando quod philosophus non laborat
de aliquo corpore facere aliud
corpus: nec de una minera
facere nouam mineram. siue
extraneam. Sed tamen laborat quod minera
corrupta et imperfecta
reducatur ad sanitatem et perfectionem.

Et quod parte perficiat: quod natura
dimisit imperfectum. Sed quia
occultum est valde: ideo multi ignorantes
impossibile reputant. Non est
mirandum: si per artificium transmutentur
metalla: de infirmitate
ad sanitatem: vel de imperfectione
ad perfectionem. tamen non debet
dicti transmutatio: quia non transmutantur
de sua specie ad extraneam
speciem: cum notum sit: omnia metalla
ex argento vivo creari: et quodlibet
metallorum in se naturaliter aurum
et argentum continere. Quare non
transmutantur in extraneam speciem
sed tamen sanantur: et per artificium perficiuntur.
et in aurum vel argentum rediguntur.
Cum omnia metalla sint ex uno
speciemate siue natura. Et licet
natura quedam metalla perficiat:
et quedam dimittat imperfecta:
tamen semper tendit ad beatitudinem sui per

fectionem quod est aurum.

Ideo notum est: quod per artem quodlibet
inuenitur natura: et eandem multoties
imitatur: prout hec omnia in quibusdam
Aristotelis et aliorum multorum philosophorum
libris latius sunt ostensa. que suffi-
ciunt confusum erroris obloque-
tium predictorum: et hanc diuinam
philosophiam commendunt.

**De diuersitate nouorum
quibus antiqui philosophi lapidem nominauerunt**

O Rex prudentissime: oportet
illu qui introduci vult in
hanc scientiam scire occulta: ar-
rogantie viciu a se expellere:
ac prout esse: prout: et prout de rebus
timentem deum: hominibus propinquum.
serenitatis vultus: salutare libenter.
et archanorum permanentium sibi pa-
tentium diligenter esse obsequantem.

Sane sicut superius extitit iam pre-
dictu argentu vniu ex quo lapis
noster conficitur duas diuersas habet
naturas: vnam quidem siccam:
alteram vero humidam. Quare
si lapidem nostrum ex ipso componere
voluerit: oportet nos illud diu-
id in duas partes: quas prout philosophi
ad exercendum ignorantes pluribus
et diuersis nominibus occupauerunt.

Hermes sumus huius philosophie princeps
et magister partes illas celum et terram
nominauit: tunc etiam verum masculinum
et feminam. **Moses** quidem sicca altera
terram: et aquam. **Salomon** quod diuersum
Rex filius dauid ipse nominauit vniu
et uxorem. **Aristoteles** sicca artificem
et humidum: ac etiam calidum et frigidum
et humidum. **Alexander** philosophus ignem et aquam
nominauit. **Pythagoras** philosophus spiritum album
et rubrum. **Geber** prout Alchimistarum
argentu vniu et sulfur. necnon quatuor
elementa. prout hec et alia multa

est sum fuerit: tunc habes una et
drabus sine partibus supradictis:

dictu cu et pmetit mixtu
est quatuor continet naturas

fiam calid
 hūidū et
 clementia
 in vase
 vernalis
 per quod
 quod debet
 magister
 dicti corp
 debet esse
 tudinis
 corpus
 quod re
 fiat. Ca
 standū
 q̄ aliau
 collatu
 vas terre
 rotunde
 bellatū
 debet ap
 p̄fici tal
 riendi co
 quaq̄
 cum ma
 aptare
 in anez
 Desuper
 adaptent
 tasseam
 orfianū
 ad finē
 ascende
 rem corp
 Et possit
 firmū re
 valeat
 vbi ven
 gisti seu
 Et no q
 qui longi
 nū dmi

factū calidū necnō frigidū et
 hūidū: et ideo in eo sūt quatuor
 elementa. ¶ Quod debet poni
 in vase vitreo factū ad modū
 vrinālis spisso. in paruo ore.
 per quod materia imponatur
 quod debet esse clausū in luto
 magisterij: talit̄ ne hūiditas
 dicti corporis possit exire. // Et
 debet esse vas iam dictū longi-
 tudinis pedis vng hōis: si fuit
 corpus ponderis duarū librarū
 quod remittit̄ discretionem arti-
 ficis. Cum in hoc magis est
 standū visioni hōis practitanti
 q̄ aliam scripturē. ¶ Et debet
 collocari dictū vas infra aliud
 vas terreū factū ad modū tussie
 rotunde: plenū cineribus cer-
 bellanis: quod quidem t̄tēū vas
 debet aprari sup̄ furnū philoso-
 phici talit̄: vt calor ignis fa-
 ciendi equalit̄ verberet omni-
 quaq; ¶ Dicto vō vase vitreo
 cum materia vt premititur
 aptari: et infra dictam tussiam
 in cineribus vsq; ad mediū indus-
 desuper ipm coopertoriū t̄tēū
 adaptetur: quod coopereat dīaz
 tussiam. tegens et bene claudēs
 orificiū dñi furni: orciū circa
 ad finē q̄ calor ignis facendi
 ascendere possit vsq; ad summa-
 rem coopertoriū a pte interiori.
 Et possit idem calor infra dñm
 furnū remanere: et nullo mō
 valeat extra vas exhalare. qd̄
 t̄tēū remittit̄ discretionem ma-
 gistri seu artificis operantis.
 ¶ Et nō q̄ inter fundū dñi furni
 qui longitudinis t̄tēū palmarū
 in dñm dno debet esse. ¶ Et fundū

supradicte tussie debet aptari qdā
 lamina terrea que vulgariter
 fogassa appellat̄ in oib; suis pub;
 p̄forata in nūne foraminib; vt
 fumū p̄ quodlibet possit miorre.
 Ad illū finē q̄ calor ignis in
 fundo furni facendi possit absq;
 vigore aliquo vsq; ad dictū furni
 summitatem ascendere et asperi-
 tatem ignis prohibere.
 ¶ Quequidem fogassa recte in medio
 furni foriter existens collocet̄.
 ¶ Et demde fiat ignis cū carbonib;
 temperatus: qui dūret equalit̄
 die noctūq;. Cauendo semper
 ne ignis augeat̄ vel imminuat̄
 sed sit ad similitudinē caloris nālī
 abū in stomacho hōis digerentis.
 ¶ Qui calor continuet̄: donec mā-
 lapidis nri incipiat demigrari.
 ¶ Et cū demigrata fuerit: corpus
 erit erit tūc liquefactū.
 ¶ Quare in turba phoz aut Bonell;
 videntes aut migredmē illi aque
 imminere: scitit corpus iam lique-
 factū esse. ¶ Et tūc caueat̄ in sup̄
 ne ignis augmentetur: quia
 infans seu compositū quod tūc
 vitam habere incipit exrūgue-
 retur: et totū opus periret.
 ¶ Et est sciendū q̄ hoc opus quodā
 modo creatiōis hōis assimilatur.
 ¶ Et ideo in turba scribit̄ Es nrm
 corpus habet et aīaz. ac etiā spm.
 ¶ Et qui hēt spm: hēt et sanguinē.
 ¶ Quare suauit̄ mituiat̄ ne sanguis
 in colorem conuertat̄.
 ¶ Propter quod furnū talit̄ debet
 esse compositus: vt caueat̄ ab igne
 nimio: ne p̄t ignem minimum
 opus amicheletur.
 ¶ Et notandū q̄ dicta decoctio que

prima m^o p^hos reputat^r nō hēt
t^op^us certū. nec expresse determi-
natū. et est longa: propter
quam longitudinem valde est
tediosa. tamen cū gaudio ex-
pectanda. Quia cum in opere
dicta ingredo apparet: sicut re-
rectam viam operandi inuenisse.
Et eo tūc debes letari: qm̄ donū
maximū a deo est tibi concessū.
Cum vō compositū ut p^odictū
est demg^rat^r: continet^r ignis
eiusdem gradus. donec albedo
in ventre eius occulta appareat.
nam sic appropinquat^r fixioni.
Notandū: q^o in ipā ingredie mlti
et diuersi colores apparent. de
quibz p^hi nō faciūt mentionem
Nam quandoq^o sit rubē: q^ondog
croceū: quandoq^o viride: q^ondog
luteū: q^ondog luidū. et nigrum.
Et quandoq^o omēs colores simul
apparent ut in viride
Et scias q^o in alijs rebus natura
mag^o tot colores exhibuit sicut
ibi: et hoc tūc ante verā albedinē
que venit immediate post omēs d^os
colores. Tamen p^hi tres colores
primap^oal^o nōtazūt: qui dicunt^r
virescēt aīe: sine quibus opus
perfici nō potest. p^omo ing^o. 2.
albū. 3. Rubē.
Quare in turba aut Diomedes.
veneramini Regem. et sua vxore
ne comburatis eos nimio igne.
ne fugatis eos: qm̄ nescitis quō
indigenis hīs: que Regem et suā
vxorem emadant. Coquit^r igit^r
eos: donec fiant ing^o: deinde albi.
deinde tingens fiat veneramini.
Item sciendū. q^o q^ondo colores dūsi
super designati apparent in ope

tūc hūiditates corrūpentes in d^oo
lapide seu composito existentes inci-
piūt deficere. propt^r quā deflora-
tionem albedo apparet. In qua albe-
dine sulfur siue terra vnt^r. et
coniūgit^r cū argento viuo. Et sic
vnu traxit alterū se inuicem
iūgendo et vniendo. **Et** tūc nā
letat^r per natūm et natura nām
continet: et p^o naturā natura et
conuerso retinet^r. Et nūq^o postea
ad inuicem p^oit p^o aliquā viam se-
parari. **Et** est valde cauendū
ne artifex. cū compositū incipit
de albizi obliuiscat^r igne augmen-
tare: s^om modū m^oferis descriptū.
licet vsq^o ad apparitionē dicte albe-
dinis lenius ignis sit sēmp ad m^om
standus: sine expectando cū p^oacta
et mora: et absq^o radio. **Et** scias
q^o absq^o prolixitate quō ad p^ofectiōem
operis nequit puenire.
Et in hoc passu multi errauerunt.
et p^oter eoz impatiētiā et tristitiā
opus per ipos dū conuenient^r ductū
dimiserūt incompletū. **Et** propt^r
pluritate operis desperati sunt de
eodem. **Et** ideo Bacten mirabilia
heu vobis doctrine filij: quilibet
vrm arbores miserens nō sperat
fructus hēre: nisi post tempus: ac
semina seminans: non sperat metere
nisi post mēses.
Qualit^r ergo vultis hanc mirabi-
lem oblationem hēre absq^o plixitate
et zegrimine continuo. Qui in hoc
mūdo nil sibi par vel simile inue-
nit^r. nec tamen valoris et vntatis
Et notifico vobis. q^o nil magis doloze
genat^r cordi: q^o errare in hac arte. dū
quis putat se fore totū mūdū hēre: et
p^o sua impatiētiā et festināciā in regedo

*Nota
valde
mūdū
ignis*

*7 color
mūsi*

ml penitus
Deo p^op^oo
terere: et
Postq^o vō
supradictū
mutandū
sibi ignis
vtra modū
tutem hā
gradu ignis
donat^r fiat
bedne ap
hīs sulfur
cū ad arg
Sed quia
cupientes
et sine a
p^oactis
necut^r p^o
p^ofectū
modū. v
siue sulfur
eodem ignis
bedo illū
piat^r t^o
citrinū
mutat^r
Et dem
potes e
ignem
rubē
ipam n
quantū
refat^r a
nūq^o p
colorem
qui al
quidam
posito n
mūdi p
illo ver
p^ofectū

inl pennis in mambus suis puenit.

Ideo papiis vobis iugit compositi
terere: et coquere ne vos tedeat.

Postq̄ vō materia siue composita
supradicta puenit ad albedinem:
mutandus siue augmentandus est
sibi ignis fortioris gradus: sed nō
ultra modū: sed talis qui calore vir-
tutem hiat desiccandi. Et in illo
gradu ignis in antea decoquatur.
donec fiat albior mīue. **Q**ua al-
bedine apparente perfecta: tunc
hīs sulfū albū: siue p̄fectū ferme-
tū ad argenti faciendū.

Sed quia aurū pualer argento: phi-
cupientes: ut decens est archanum
et finē ac effectū totū huius lapidis
p̄ciosissimi emulare: cum iue-
nerit p̄dictam albedinē perfectā
p̄cesserit ad fermentū auri p̄ hūc
modū. v. q̄ dictū fermentū albū
siue sulfū in eodem vase: et in
eodem igne dimiserit: donec al-
bedo illa in citrinū colorem inā-
piat transmutari. **D**ū vō dīc-
tū citrinū color incipiat apparere
mutat sibi fortior gradus ignis.

Et deinde p̄ ignem fortem non
potes errare. Nam continuado
ignem fortiorē materia efficit
rubea: siue citrinissima. et p̄ se-
ipam in dīo igne incipit ali-
quantulū dirui et eleuari. Et
desat ad modū paste. Et de-
nūq̄ p̄ ignem potest in alius
colorem p̄ter q̄ rubeū conuer-
qui color est ultimus. **E**t ideo
quidam phs in turba aut. Ex-
posito in spm rubeū vobis sit
mūdi p̄m apū. quia tūc nā
illo vero rubeo apparen-
te sua p̄fectione et natura ostendit

occultam. **E**t nō q̄ omēs de-
coctiones supradictae habent
fieri in vno solo vase. per ignis
tamen cōdmes supradictos.

De modo vasis et fornacis in quib⁹
decoquitur et p̄fectur lapis

cap. 8.

Dēniq̄ vō cum dīa materia
siue composita v̄ p̄mittit
diruit et eleuat: capiēda est
et ponenda in alio vase f̄reo for-
tissimo facto ad modū scutelle:
in qua sūt casei. cū coopertorio
bene aptato magno fm multitu-
dinem materie. **I**ta in q̄ mat̄ia
occupet tertiam vel median-
partem dicti vasis. **D**em-
mittat in furno reuerberati-
onis: et administret ignis
flame clare et fortis: cū lignis
fictis nō fumosis: in quo igne
duob⁹ deb⁹ integris absq̄ ressa-
none flame p̄maneat: donec
dīa materia sit p̄fectissime cal-
mata: et fiat citrinissima seu
rubicundissima et impalpabilis.
Et illo tūc erit p̄fectissime
depurata. et fixa. Et mīq̄ postea
ignis meam aliquam actionē
facere potest: etiam si p̄ mille
ānos in eo staret.

Cum igit̄ modo p̄missa calinata
fuerit: eleuat et crescit in se-
ipā ad modū fermenti. Et se-
parat ab ea in calomatione
p̄dicta quedam terra pluada
mista: que in fundo vasis sub
dīa materia repperit.

Vnde asserunt exp̄ti phs: q̄ tūc
p̄fectio fixionis apparet in ea
existere. **E**t hoc duabus
de causis. Vna quidem quia
p̄ sumas fixionē que p̄ calci-
nationem ignis introducit:

parua quantitas huius elixir
sive fermenti proiecta super multas
partes azeris confirmat ius
auri fixationem: quod non posset
facere: nisi fixatio in eo superabundaret.
Alia vero: quia terra
magna predicta in eadem calcina-
tione separatur a commixto: que ante
erat abscondita et inseparabilis.
in corpore lapidis supradicti propter
fortissimam compositionem quam
habebat per naturam. inter eos. quia
quidem terram nunc oportuit ex-
trahi per ignem fortissimum
calcinationis antedictae. **N**am
si a lapide sive composito extracta
non fuisset pure materie sive
tincture eiusdem lapidis seu
elixir propter suam nigredinem
et impuritatem impediret in-
gressum. **E**t ideo dicit philosophus.
Noster lapis vere est substantia
corporea. ex uno et per unum co-
posita: que duobus remissis
humidus sive limpidissimus con-
tinens est. scilicet anima et spiritus. **Q**uod
de materia lapidis in pulverem reducta
qualiter sibi restituatur debet humiditas
sive tra predicta. **Q**uod
dum ut permittit calcinata
est: licet ad mundificationem de-
ducta sit: caret fusione: et in-
gressionem. videlicet quod aliquod metallum
super quod projecta fueritingere
nec ingredi posset: et hoc propter
maximam siccitatem quam habet.
Et ideo de necessitate oportet
eidem restituere humiditatem sibi
ablatam: qua restituta: omne corpus
metallum super quod fuit projecta
penetrabit: tinget: et perficiet
absque diminutione quacunque.
Sed qualiter humiditas et lique-

Et si apertus penetrabit: tinget: et perficiet
absque diminutione quacunque.
Sed qualiter humiditas et lique-

unam partem dicti elixiris sive metis
et misce cum eo totidem de azeris et
et deoque simul ut super in prima
pro compositionis fecisti.

factio sibi restituatur debet: hoc
maximum et ultimum huius sive
azharum existit: et a philosophis omnibus
valde occultatum.

Quare Rex serenissime ut super
te deprecatur et exhortatur ut cum
secretis habeas: nec aliam illud
detegas: ne de peccatis huius
teneat reddere rationem.
Nostas igitur quod humiditas sive
sudor redditur dicto cineri per
modum a philosophis traditum ut est
ut rennas $\alpha\lambda\lambda\alpha\iota\lambda\alpha\chi\varsigma$
 $\pi\tau\delta\iota\chi\delta\varsigma$ $\varsigma\tau\delta\delta\chi\alpha\chi\delta\varsigma$ $\iota\delta\alpha\varsigma$
 $\iota\delta\lambda\alpha\delta\iota$ $\varsigma\chi$ $\pi\delta\iota\iota\varsigma$ $\iota\alpha\pi$
 $\varsigma\epsilon$ $\chi\epsilon$ $\chi\delta\tau\varsigma\pi$ $\tau\varsigma$ $\pi\iota\alpha\alpha\delta\epsilon$
 $\varsigma\chi$ $\tau\varsigma$ $\iota\epsilon\beta\alpha\varsigma$ $\iota\delta\pi\alpha\alpha$
 $\alpha\chi$ ι $\pi\iota\iota\iota$ $\iota\lambda$ $\iota\iota\iota\iota\iota\iota\iota\iota$
 $\iota\epsilon\pi\iota\epsilon\iota\delta\epsilon$ $\iota\delta\iota$ $\iota\varsigma\iota\delta\iota\chi\delta$
Donet materia primo fuit nigra
demde alba, demde rubea,
quod deo dante sine dubio fiet
in brevi tempore. Et tunc pene-
trabit: et ingreditur et tinget
perfecte omne corpus metal-
licum fustum. super quod pro-
iectum fuerit in verissimum
aurum: melius quam de mineria
procreetur.

Et est sciendum: quod dum dictum
elixir ut dictum est completur
et perficitur: habet formam
et similitudinem lapidis pax-
perspicuitatis habentis: co-
loris citrissimum: et frangit
cum modico ictu.

Cum una pars tingit et co-
uertit plurimas partes mer-
curij in veram similem tincturam
sive lapidem: et demde in
verum aurum: melius quam de mi-
nera exeat cum modico preteritis

in quibus subtilitas est: sicut
in capitulo sequenti videbis
ad plenam contineri.

De modo proiectionis lapidis cap. 10

Sed quia graue est mille
milia partium simul fidere
et proiecte: et tingere. Ideo
proiectionem facies isto modo.
Accipe unum crucibulum: et pone
in eo centum vncias azeraiy
crudi: cum sale et aceto bene
loti: et pone dictum crucibulum
super prunas calidas: et dum dicitur
azeraiy fumare incipiet:
proice super ipsum vna vnciam dñi
lapidis siue elixirij: et cooperi
crucibulum cum cooperculo tereo.
Et postea pmitte in frigidari.
et tunc erit et conuertetur in
elixir: siue medicinam.

Item recipe ex dicto ultimo elixir
siue medicina vnam vnciam:
et proice illam super centum
vncias azeraiy crudi et loti:
vt supradictum est in sale et aceto.
et in crucibulo in igne calefacti
et dimitte in frigidari: et tunc
conuertetur in elixir siue me-
dicinam.

Demum recipe vna vncia istius
azeraiy ultimo congelati:
et proice super centum vncias
plumbi vel azeraiy: et conuertetur
in aurum purissimum malleabile
melius quam de minera preceperit:
ad omnem probationem.

Et est sciendum quod etiam dicta medi-
cina quodcumque aliud metallum super
quod precta fuerit tam purum
quam impurum conuertetur in purum
et verum purissimum aurum.

Si vero medicina siue fermentum

volueris operari: fac in omnibus et
per omnia: prout de rubeo doctum fa-
ciendum. Quo facto omnia cor-
pora imperfecta siue etiam azer-
aium super que fuerit modo
supradicta proiecta conuertentur
in verissimum argentum: melius
quam de minera proceperit.

De dignitate et perfectione lapidis phosphi cap. 11

Asserunt itaque omnes philosophi expti
et pro recto affirmant: quod
lapis supradictus dum ductus est
ad ultimam sui perfectionem
antedictam: quod vitrum facit et
reddit malleabile: si super ipsum
fissum de dicto lapide proieciatur.
Et etiam cristallum fissum modo
simili tingit et conuertit in car-
burum aluzberum.

Nunc autem de ultima et digniori
parte nostri tractatus restat videre:
scilicet de nostri lapidis quadam nobilissima
efficacia et virtute breui et si-
mili. Et cum homo sit dignis-
sima creatura: cuius gratia omnia
sunt adiuuenta: eademque subdita:
Ideo potest dici quod elixir antedictum
ad sui seruicium fuit adiuuentum.

Cumque videamus ex multis vegeta-
bilibus: ac etiam animalibus et mineralibus
alijs speciebus per medicos diuersos
multas confici medicinas: cum quibus
videmus egrotantia corpora humana
conualescere et curari: videamus
aurum minerale et multos lapides
preciosos moliri et teri: et in
electuarijs per magnanibus et diui-
tibus apponi: per que nositur
sanitatem eisdem restaurari: et
a diuersis egeitudinibus liberari.
Quanto igitur melius et perfectius ra-
tionabiliter per hanc virtuosissima

et pretiosissimam medicinas
 que non habet extirpationem
 possunt curari et sanari cor-
 pora humana. Cum ipsa me-
 dicina sit spiritalis medicina.
 et nichil in ea sit superfluum aut
 aliquid diminutum. **P**ropter
 que affirmant adhuc philosophi: quod
 dicta medicina siue elixir curat
 et sanat perfecte leprosum: et
 quicunque alium morbum extrinsecum
 et intrinsecum frigiditatis et ca-
 luitatis causa processum. **E**t
 si morbus fuerit de uno mense
 curat in uno die. Si fuerit de
 uno anno: curat in duobus diebus:
Et si fuerit multum antiquus curat
 in uno mense.
Et quicunque ipsam medicinam
 per modum electuarii: siue in po-
 tionibus modo debito usus
 fuerit: ab omni egritudine fu-
 tura perfectissime preseruetur.
Ad hoc quod fortis est: si senex
 vel decrepitus fuerit: ipsum ad
 iuuentutem et fortitudinem re-
 staurabit: nemo iocundum et
 hilarem et eundem tota vita sua
 emularet: et in fecunditate fruatur.
 quod non est mirandum. quia nos
 videmus per ipsum lapide siue elixir
 corpora metallica imperfecta egra
 et putrida: que sunt dura, frigida
 cruda et indigesta per solam pro-
 uocationem ad sanitatem et perfec-
 tionem reduci. multo ergo melius
 et leuius humana corpora que sen-
 sibilia sunt: et que naturalem habent
 calorem et motum possunt et debent
 per ipsum elixir curari et reduci ad
 perfectam sanitatem quam metalla
 predicta:—

De perfectione metallorum ex argento vivo cap. 12

Dictum est superius in principio
 qualiter argenti vivi gene-
 ratur. **N**unc vero dicendum est
 qualiter ipsum conuertatur in metal-
 lum: per longissimam decoctionem
 nature. **S**ed quia hec decoctio
 clare hominibus non patet: Ideo
 diuersis modis philosophi orti sunt opinio-
 nes. **Q**uidam vero asserunt
 quod ex solo argento vivo. videlicet cum sua
 terra sulfurata innata per longam
 decoctionem nature in corde terre
 congelatur et induratur et fit
 metallum. **Q**uidam vero alij as-
 serunt ipsum argenti vivi preter
 suam terram sulfuratam predictam
 innatam conuerti alio sulfuri
 cui obuiat in visceribus terre.
 decurrendo: per cuius sulfuris
 vaporem congelatur et induratur.
 et ut supra per decoctionem nature
 vertitur in metallum. **S**ed qualiter
 contingat accidat: clare constat argen-
 tum vivi sperma et materia
 metallorum existere: et ipsum per
 calorem spiritus secundum decoctionem
 nature in visceribus terre virtute
 sui innati sulfuris vel alterius
 obuiari vel per amboz mixturem
 in metallum congelari et indurari.
Et quia contingit quandoque duas
 partes argenti vivi puras ad in-
 uicem misceri: quandoque vero im-
 puras. Ideo secundum accidentia diuersa
 desuper eueniuntur videmus
 diuersa formari et generari me-
 tallum. videlicet purum vel impurum: quod
 accidit propter puritatem vel impuri-
 tatem partium duorum. scilicet sulfuris et ar-
 genti. **Q**ualiter autem ipsa metalla
 generantur pura vel impura nunc sequitur:—

De generatione
 Vnum
 ex arg
 et ex sulfu
 et clare
 spis in to
 Ideo strux
 solidus et
 arg per se
 defertur
 putrescit
 nec in aer
 consumit
 butur
 etheris et
 humidus
 masculin
 platu ve
 ferdu m
 et sing
 stagnu
 fleuman
 nigrum m
 minu
 vel es ig
 scilicet vul
 culum
 inuitem
 Que vid
 vni m a
 Et illud
 est man
 gzana
 gentu m
 et sic de
 et roren
 De genera
 a Reg
 ex a
 sulfure al
 et despit
 perfectione

De gñatione et natura auri cap. 13

Aurum siquidem gñat et creatur ex argento viuo puro claro et ex sulfure mudo rubeo fixo et claro. Et quia magna mora sp̃is in verde terre deortu fuit ideo st̃m̃ixerūt se partes: itaq̃ solidū et graue fieret fixum atq̃ perfectū. et nullū habet defectū. Quare sub terra nō putrescit: nec per aquā mutat̃ nec in aere consumit̃. nec in igne consumit̃ vel diminuit̃ aut cōburit̃. Et est in altitudine sua ethereū et sanguineū: calidū et hūidū: croceū: dulce: odoriferū: masculinū. Et in suo p̃fundo est plūbū: vel argenteū: terreū: feridū: m̃gū: acidū: frigidū: et siccū. Et in vno latere est stagnū: vel argenteū viū: aqueū: fleumaneū: frigidū: et hūidū: m̃gū: m̃spidū: remissū: et femininū. Et in alio latere est ferū: vel es: igneū: coloratū: calidū: siccū: rubeū: amarū: acutū: masculinū: et est corpus oīz admutem connectentū.

Que videntes phi. eximari sūt vni in aliud posse transformari. Et illud experti sūt. Quare eoz estimationem affirmant. Verbi gratia. Comitterūt naq̃ argentū in aurum: et e conuerso et sic de reliquis: s̃m gñatione et corruptionem.

De generatione et natura argenti cap. 14

Argentū etiam generatur ex argento viuo claro: et sulfure albo puro claro: fere fixo: et deficit quoad vltimā nature p̃fectione: pauca fixio: color cum

pondere. Et est in sua altitudine plūbū: albu: et durū: frigidū: et siccū: melancolicū: calidū: dulce: odoriferū: masculinū: croceū hūidū: quod est aurū in suo p̃fundo. Et in vno latere est stagnū: vel argenteū viū: aqueū: fleumaneū: frigidū: et hūidū: m̃gū: m̃spidū: remissū: et femininū. Et in alio latere est ferū: vel es: igneū: coloratū: calidū: siccū: rubeū: amarū: acutū: masculinū.

De gñatione et natura Cupri cap. 15

Cuprū quoq̃ generatur ex argento viuo turbido: et sulfure rubeo: turbido: et diutius deortu est calore forti. Et quia multū in decoquendo combustū fuit: ideo m̃fectū est. Et est in altitudine sua ferū: igneū: coloratū: calidū: siccū: rubeū: amarū: acutū: et masculinū. In p̃fundo sui est stagnū: vel argenteū: aqueū: fleumaneū: siccū: et hūidū: albu: et m̃spidū: remissū: et femininū. Et in vno latere est aurū: aereū: sanguineū: calidū: et hūidū: croceū: dulce: odoriferū: et masculinū. Et in alio latere plūbū: vel argenteū: terreū: melancolicū: frigidū: siccū: m̃gū: acidū: feridū: et femininū.

De gñatione et natura ferri cap. 16

Ferū vō oritur ex argento viuo spisso: et ex sulfure citrino turbido: vnde solidū cupro: et ex virtute ignis tardius fluit: quia calore modico longissimo decoquitur t̃p̃e: et cōstringitur bene partes: nec est laxi corporis: vt cuprū. Et est in altitudine

sua es igneu colericiu calidu et
sicu, rubeu, amaru, acutu mas-
culinu. Et in suo profundo est
stagnum vel argentu aqueum
fleumaticu, frigidu, humidu, albu in-
spidu remissum, femininu. Et in
vno latere est auru aereu sanguineu
calidu, humidu, roceu dulce, odori-
feru, masculinu. Et in alio late-
re plumbu vel argentu terreu, me-
lancolicu, frigidu, sicu, acidu,
fendum, femininu.

De creatione et natura stagni cap. 17

Stagnum etiam fit ex argeto
vino clazo mixto cu sulfure
albo clazo: sed paruo decoctu est
tpe calore modico. Vnde si diu
decoqueretur: in argentu puru
verteretur. Et est in sua altitudine
argentu vniu aqueu, fleuma-
ticu, frigidu et humidu,
albu, inspidu, remissum, femi-
ninu. Et in suo profundo est feru
vel es igneu, colericiu, calidu,
sicu, rubeu, amaru, acutu mas-
culinu. Et in vno latere est
plumbu vel argentu terreu, me-
lancolicu, frigidu, sicu, mizu,
acidu, fendum, et femininu.

Et in alio latere est auru aereu
sanguineu, calidu, et humidu, ro-
ceum, et odoriferu, masculinu.

Est igitur habilis ipm in argentu
vel auru conuertere: qm in aliud
corpus, quia facilius ad latera
q ad pfundu corpoz pueniunt.

De creatione et natura plumbi cap. 18

Plumbum etiam generatur ex ar-
gento vino grosso terrestru et
ferulento: et ex sulfure albo grosso.
in parte puro et rubeo: et desit
et fixio: et ignitu: quia parū etiam

decoctu est. Et est in altitudine
sua argentu mizu, melancolicu
frigidu, sicu, acidu, fendum,
femininu. Et in suo profundo
est auru, sanguineu, calidu,
et humidu, roceu dulce, odori-
feru. Et in vno latere est sta-
gnum, et argentu vniu aquu
fleumaticu, frigidu, humidu,
albu, inspidu remissu, femi-
ninu. Et in eo latere est
feru, vel es igneu, colericiu
rubeu, amaru, acutu masculi-
nu. Conuenit igitur facilius
in argentu: qm in aliud corpus.

De natura et creatione argenti vni cap. 19

Argentu vniu creatur
ex terra sulfurea alba
et ex aqua clara viscosa. Et
est in sua altitudine stagnu,
aqueu, fleumaticu, albu
humidu et frigidu, inspidu
remissum, femininu. Et
in suo profundo est auru aereu
calidu, et humidu, roceu dulce
odoriferu, masculinu. Et in
vno latere est feru, vel es
igneu, colericiu, calidu, sicu
rubeu, amaru, acutu mas-
culinu. Et ex alio latere, plumbu
vel argentu terreu, masculinu
frigidu, sicu, mizu, acidu, fon-
dum, femininu. Et hec de
metalloz creatione, et eoz
natura sufficiant. Atq de la-
pidis philosophici natura et
compositione siue fixatione, que
dicta sunt obfuerunt.

**Explicit liber secundus de lapide
philosophico.**

**9. hls martij
ncap. 1481.**

De compositione lapidis phos

In dei nomine Amen sancti spiritus assistite michi gratia: et omne bonum opus perficendi

Nota sunt
tractatus
bonum
in parabola
quod est ad
cunctas
et phisici
natura
sunt verba
quod sunt
figuris

Inim sapiencie timor domini est. Amor sapiencie: quia diligit sapienciam: et ipsa diligit ipsum. et ut efficitur filia.

Omne ergo scilicet diligit suum simile. Item scilicet sapiencie est timor domini. et eius obedientia.

Sapientes ergo dixerunt. Aperi oculos nostros: et cor nostrum: et audire et intelligere quod ostendo tibi. dicitur Verba intelligibilia: que sine poteris: si fueris de intelligibilibus. Scias quod ex homine non nascitur nisi homo: sic ex quolibet animali non nascitur nisi sibi simile.

Videmus in res aliquas natas a radiis sui dissimiles: quia videmus res alas habentes gnatas ex non habentibus alas.

Videmus etiam et similes res aliquas quas homines nesciunt: de quibus egreditur natura quam scimus: quod scilicet fiat nobis: et ignoras: quia sunt res profundae. Et si queramus eas: forsitan inueniemus.

Sicut aer superior: ita inferior sublimis terram.

Et scias quia ista de natura minerali sit ars: et non alia.

Quando inueniemus terram apparet de seruo: quia tribus seruit: quia omnibus potest rubeo ergo inuit colore: aug aque tam pauperibus quam divitibus largitur. Et de uxore sua. terra mollis et munda. prompta: que siquidem est natura bona.

* Idem quod
dicitur in
1. cor. 13. 2.
et 1. cor. 13. 3.
et 1. cor. 13. 4.

quam diximus: tunc sufficit vobis.

Mundauiere igitur sapientes. Locum: ne tangere eum pulvis in quo loco est illa natura bona quam diximus. Mons enim propinquus est: et fluvius est largus donatione. et ipse est notatus rubens: quia egreditur ab insula maris: et quod apparet ex eis de colore citrino est. Metiriis congelatis melius omnibus: et in natura sua est natura bona. et melior. eo quod est propinquum: et monstratio sua erit propinqua: et similia sua erit magna: respectu eius quod apparet modo.

Pone igitur citrinum illud super ipsa quod precepit uxori sue: ut antequam impregnaret intraret balneum sine aqua: et intraret in obscuro loco notissio donec eius corpus induraret. Ponatis igitur eos in domo: tunc scilicet horum filii eorum: qui ex eis nati sunt: reuertentur ad eos. et stabunt in medio eorum. quia de eis facti sunt in loco ubi habitauerunt simul: sicut placuit eis: et deus fecit eos sapientes: postquam quieverunt a labore suo.

Veneramini Regem et uxorem suam: quia noster furor suum. Nam si ostenderit ream suam super vos: auferet a vobis Regnum suum qui sapiens est me intelligat. et qui non est sicut bestia: et non imparet michi ignorantia sua. Accipe viam breuem: et abbreuia viam longam: et ipsa

est ex atrino bono: et vxore
sua. qui siquidem p[ro]p[ri]um
et darent suam seu sapiam
oib[us] alijs. Sicut ex vno g[ra]no
fuit multa grana. Et ex vno
dactilo fit magna arbor.
Ego em[im] cooperui rem ista[m]
vt non possis eam intellige.
Et hec est via publica et lon-
ga. qui per eam tendere
voluerit: teneat semitam.
Et date alijs ex eo quod
deus vobis optulit: quia
grano dedit vobis. Et ego
feci huc tractatu[m] michi du[m]
vixero: et post modu[m] reliqua
alijs quibus deus voluerit

Scias scater: q[uod] sulfur est
pater o[mn]i[um] corporum.
liquefabiliu[m]. Et mercurius
est locus eius: in quo t[em]p[or]e
libet operari. sicut humiditas
est locus caloris: et calor
operatur in ea.

Et em[im] humiditas ab us-
u ignis: et siccitas ab us-
u frigoris. et sicut mercurius
est in medio lubit: ita opus
lubit est in medio mercurii
et o[mn]ia corpora fuerunt mercurii
et fuerunt congelata p[er] calorem
et siccitatem lubit: et ipse
coxit ea vel eam sicut pasta.
Et o[mn]ia corpora fuerunt suba
vna. Et quando fuit co[m]pleta
eoru[m] decoctio: fuit sol. Et q[ua]n-
tu[m] fuit sicut pasta: fuit dimi[n]uta
ab eoru[m] decoctione. et p[er]fectio
et congelatione istoru[m] duoru[m]
est effluendo seu assando.

Et per hoc q[ua]n[tu]m ponit[ur] ad
ignem vniu[er]su[m] vniu[er]su[m] eos ignis
et facit figere. Et in illo in
quo magis abundat siccitas:
citius congelat[ur]. Et in illo qui
apparet de auro: est mercurius
congelatus ex puriori et sub-
tiliori parte sulfuris.

Color ergo atrinus est ex albo
et rubeo. Et q[ua]n[tu]m ambo sunt
in igne. s. mercurius et lubit
primo fuit nigri. deinde ru-
bei: postea atrini. Et aurum
est inter atrinu[m] et rubeu[m].
Et si lubit non tangeret eu[m]
non tingeret. Et scias q[uod]
hec est veritas: p[ro]p[ter] quam
omnes laborant: vt inueniant
colorem atrinu[m] qui egredit[ur]
a seruo rubeo: et vxore sua.
Et postq[uam] statim sorore[m] suam
intelligis atrinu[m] quo modo
exit a rubeo: tu scies me
dicere veritatem. Et ego
ostendo vobis paulatim.
si vltius explanare: etia[m]
pueri sciunt.

Qu[m] essem[us] sup[er] quenda[m]
fluuiu[m]: quidam homo
ascendens dixit.

Sauite q[uod] p[ater] meus sol dedit
michi potestatem sup[er] omne[m]
potentiam. et induit me
vestimentis glorie et totus
mundus me querit. et arret
post me. Ego aut[em] su[m] maxime
et sanus ab omni egitudine
et ab omni macula. et sapientes
stauerunt v[er]itate[m] meam. et
aliquid meum. Ego aut[em] vniu[er]sus
sum: et assum labor patri meo

Xemplum. **I**qui vnicuique est qui dedit michi
 virtutem istam. et gratiam ex gratia
 sua. et homines querunt me a suis
 meis suscipiunt id quod querunt
 a me. non tamen ad illud pervenerunt
 nisi per me: et terra cum omnibus
 suis viribus me humiliare non
 potest. vmo ego possum super
 et super omnes suos meos. donec
 humilio eos: et extraho de poten-
 tia et natura eorum: et induo
 eos de lumine et splendore meo
 pulcro. quod dedit michi pater
 meus. moribus operibus eorum.

Ego autem sum excellens: qui ex-
 alto et deprimo cuncta: et nullus
 suorum meorum potest super me:
 nisi unus: quia datum est ei: eo
 quod michi contrarius est natura: et
 ipse destruit me: non tamen destruit
 naturam meam: et ipse est Saturnus
 qui sepe rat omnia membra mea

Postea ego vado ad matrem
 meam: que congregat omnia
 membra mea diuisa et separata

Ego sum illuminans omnia: et
 facio lumen apparere po-
 tentem: nisi timerem de patre
 meo Saturno: et etiam de matre
 mea diuina qui michi immi-
 rant. Verum tamen nisi hoc esset
 non possem videre de aialibus animalibus
 et plantarum. sed ego venio cum
 calore ad expellendum vitium
 et iniquitatem eorum a me.

Ego sum habitans super faciem
 minere: et tribuo suis meis
 et extremitatibus meis: et nomen
 meum nominat nobis magnis.
 et qui studet in me: non curat
 de aliquo malo: sed non saturat

ex me. **E**go destruo naues
 per mare: et fabrico Ciuitates
 desertas: non quoratis
 a feruis meis magnitudinem
 meam. **N**uncio ergo vobis
 omnibus sapientibus: quod nisi me
 interficatis: non poteritis
 sapientes nunc cupari. Si vos
 me interfeceritis: intellectus
 vestri erit perfectus: et in sorore
 mea resurget Luna: gradum
 sapientie vestre: et non cum
 alio et feruis meis. **E**t si
 sciretis secretum meum: ego su-
 ficut frumentum seminatum
 in terra: per via nascentem.
 resurget: et multiplicat lucum
 seminanti. Quia omne quod
 generat: generat ex genere
 suo: et quodlibet indiuina
 multiplicat formam sue
 speciei: et non alterius: quem
 admodum ex frumento feu-
 mentum nascitur: et sic de aliis.
In hoc ego exposui vobis omnes
 figuras. **C**um itaque ego
 cum uxore mea alba pura humida
 et munda tacta: addo pulcritu-
 dinem faciei sue: vomitatio et
 virtuti sue. **I**psa enim est obediens
 michi. Unde cum fuerit unius
 cum ea: nihil melius in mundo.
 nec equipollens michi: ipsam
 impregnabit: et generabit
 sicut ego sum in substantia et
 colore: quoniam hoc modo multi-
 plicat semen meum ex me enim
 simile michi nascitur. sicut
 quando seminatur unum granum
 frumenti nascitur: multiplicat
 teritur: et rebellat: et fit panis
 ex quo vivit totus mundus.

et fabricant^r inde terre.
et luxant^r ex misericordia
mea. nemini defiat: quia
donū dei est.

Et ego illuminō aerem.
lumine meo: et calefacō
terram calore meo. genero
et nutrio culta. et plantas
et lapides: et etio tenebras
noctis. sum potentia mea.
et facio permanere dies se-
culi: et illuminō oīa lūaria.
lūe meo: et oīa enī in quibz est
splendor. et magnitudo. que qdē
oīa ex opere meo sūt. eo qd in-
diut^r vestimentis meis. Et qui
querūt me: faciant inter me
et uxorem meam. ita qd non
separet^r a me: et misceamur
mixtura inseparabili. Et hoc
fiet: qn eximere me parū
al' parū a natura mea: et pax
al' parū uxorem meā a natura
sua. Et postq^m interfeceritis nos
resuscitamus resurrectione noua.
et incorruptibili. eo qd postea
mori non possumus. Nam
post resurrectionem meam
induimur glām et fornicidēz
sempiternam. Et tūc gaudet
prosperitate magna omnes
qui sciūt secretum meū.

Et scias qd sol vigoreat^r in
tribus signis. s. in Ariete
Leone et sagittario. Et viret
solis est in hys tribus. Et qn
domus Arietis est gaudiū solis
et principatus eius: et domus
Leonis est domus sua secunda.
Et domus sagittarij est eius tūa.
Et in prima istaz capiunt

dies crescere: et calor augeri.
et in ipa est caput Arietis. In
2^a vō ipaz complet^r tpus in
calore. s. domus Leonis. Et in
3^a illaz diminiut^r dies.
et calor: et oīa dissipantur.
que est sagittarij. Ita est de sole.
Qm emūdat^r crescit. et germi-
nat in igne. quia res sunt
ignes: primus medius et extremus
non sūt necessarij nisi medius
qui est porta domus Leonis. Intel-
lige ipm. et custodi. et inquire
ipm. et pone in mente tua. Et
scias qd sol tngit. Et si addide-
ris in tinctura sua: et inuene-
ris grossitudinem suam: et tūc
iuuabit te. quia. i. ex eo. at
1000. i. 1000. De luna illumina-
bit. et hoc erit: qn sol descen-
det in domū Leonis. tūc enī
est in fine sui caloris. Et hoc
fiet in diebz. 90. donec medi-
etas eius consumat^r. et alia
remaneat: et si ming: tanto
melius. et ita illuminabitur
pax super multam magnitu-
dinem. Benedictus deus. Amen

Mercurij et Luna
Parabola sup lapide pbox

Quidam Rex volens alios
superare potentes para-
uit se ad bellū. cum qd
Vellet equū ascendere: precepit
vni ex militibz suis. vt affer-
ret ei de aqua quam dilige-
bat. Et ille. Dne que est aq^a
illa quam diligitis. Dicit Rex.
Illa est aqua a me multū desi-
derata: que pre oibz me di-
ligit. Ille vō preapiens statim

libi deni-
bit et re-
fuerit re-
inflare e-
no
Dno ere
Rex aut
equitar
multi n
vr mich
mea ab
Prepio
ris me
et consi
et sim
per die
et aqua
me: et
ferre
Comple
et muen
tu.
omure
et alex
rande
narrat
languid
liberat
nonem
ad m
Dne fap
Alexan
voleban
asseret
et prim
vō arte
auctu
tenent
mediu
et sic p
sua m
plures

Quoniam St. Iustinus 2° oratione lib. 1.
de genealogia deus cap. 4° in fine
Sed mortalium omni dicitur patre & ge-
niti mirari & a patre mirari
philosophorum sapientiam. Dicitur
Sed cum ipse mirari dicitur cum
quod ex hoc tempore spatio & per
fuerunt animarum rationem &
quod & sic rationem rationem dicitur
superiora generandi ad dicitur
Sed cum mirari a b. d. d. d.
Dicitur aliam Iustinus prophetam
quod de nomine & dicitur Iustinus
de actibus suis & dicitur Iustinus
de quibus ista Iustinus de
deus & ipse ipse Iustinus de
Dicitur Iustinus de Iustinus de
deus de dicitur deus cap. 4° lib. 2° cap. 2°
deus deus

**Vic incipit visio semis super la-
pide philosophorum**

*hac visio
cynthia et
githa dora
ad velle in p. m. ut
p. m. sub se. y. m. d.
parabola
dicitur. V. m. g. u. n. d.
latus ex. p. l. i. d. u. r.*

Uidi senem nimia claritate
fulgentem: et in manu sua
librum clausum: septem signacu-
lis sigillatum tenentem. et eleuas
oculos: vidi librum postibus ar-
genteis tertium: folijs aureis co-
operitum: et in capite huius postis
anulus aureus speciosus: argento
cooperitus positus: et in oratione
ventia anuli erat scriptura talis
Spiritus: anima: corpus.
A quo anulo septem cathene
sigillate: tam auree quam argenteae
procedentes totum librum circum-
dabant: et aspectu retrogrado
librum deuoluentes: omnes ad anu-
lum deuoluebantur. **Qui senex**
interrogatus per me quid istud
significat: Respondit
Anulus spiritus aureus argento co-
operitus est lapis philosophorum: qui in
suo profundo est aureus et ma-
gisimus: et in suo manifesto
argenteus et femininus. ac-
quiescit in paribus suis diuinitatibus
semper spiritus. Sed septem cathene
librum circumdantes sunt septem opo-
rationes: que totum magistrum la-
pide circumdant: perficiunt: et
involunt.
Et interrogatus per me senex:
quid scriptura anuli significaret
dixit
Scriptura illa anuli mirabi-
lis est: quia in ea quicquid est
de archano philosophorum sub breui
compendio continetur. Nam
spiritus michi denotat: quod ipsum corpus

subtiliter ingrediens ipsum ad sim-
plex minima disponens ab ipso
aerem trahit: et ipsum ad aerem
sursum trahens et eleuas seculum
portat. **Et post ipsum corpore**
dispositum: et ad naturam quinte
essentie: quod est quid simplex
reducens aerem in fundit: et cor-
pus eam amplectens in ea gau-
det: et aer cum corpus ingreditur
ipsum perficit: sicut vinum per-
ficat mortuum. et nunquam ab eo
separatur: quod corpus mortuum
dum resurgit immortale uiuet.
Et hic est lapis philosophorum ubi
precipiens aerem suare eundem.

Amma autem est ipsum sulfur non
urens: quod congelat ipsum mer-
curem in corpus lunare vel solare
occurrentes sibi in loco nature: quod
subtrahit per ipsam a corpore:
et istud est aer mediatrice in
corpus et spiritum: et ipsa eos ligat
et coniungit coniunctione insepa-
bili: cum spiritus non possit uniri a
corpore nisi per aerem que est
aerem et philosophorum tinctura. Nam
sine ipsa suas non posse aliquid
perficere: neque compleri: Et hoc in-
telligas quod sulfur nunc non est
sulfur vulgi: qui est pinguis
et adustumus: cum omnia destruat.
imperficiat dissipet et corrumpat.
Corpus autem dico tibi non per
demonstrat ipsum aerem vel ar illi gen-
erum in aerem: in quo amma dicitur
ma dominatur et permanebat in
tantum forma vera in suo sub-
Et istud post aerem separationem
dicitur corpus mortuum donec
per aerem introductionem sit lique-
factum: et tunc dicitur vinum immor-

tale resuscitatu. Super hac emz
distinctione anuli contentus
amplis intuent: vidi in prima
parte cathene auree sigillu
litteris argenteis scriptu dicens.

In calido humido pone me: et ex
illis pascere me: qm debilis sum.

Super hoc interrogatus senex
quid hec scriptura significat
Respondit. Istam scriptura
prima clauē et operatione lapidis
esse: que dicitur phox putrefactio
sive digestio. que fit p suū ipsū
in calido igne et humido. Nam sine
alimento nō potest conuertere.

in aliud nutrimentu nisi per
suā digestionem: Sic nec lapis
potest conuertere in simplex: nec
aia per spm a corpore trahi nisi
mediante sua digestionē hec
clauis phie. Nam res dū magis
approximat simplicia magis est
perfecta. Et per hoc scias: q
nisi putridū fuerit: ad archa
mū peruenire non potest.

Et tu omēs hoīes a natura
sire desiderant: vt Aristoteles
dixit in sua aethaphysica ha
bita prima operatione lapidis
sire desiderant perspirabilit
in visione mīens vidi scdaz
cathena in pīm ipio ipam
argenteam: et in fine aurea.
et in parte argentea. et erat
sigillu scripturę hīs aureis
apposita.

Leniter digestus aiaui sum:
Ideo exalta et eleua me a gra
uioribus.

Et interrogatus per me: qua
ting scdm sigillu dignaret michi
dedicare: dixit.

Scias igit et intellige que dicitur.

Qm istud sigillu est scda opatio
lapidis: que dicitur distillatio.

Et prima pars cathene argen
tee denotat pīm quod distillat
quod est sps: et argentiū vīum
aiatuz. et tinctura alba. Scda
aut pars aurea denotat illud qd
2. et 3. distillat: et est oleū mātū
et aia tinctura rubea: quod est
aurū phox: et est scda clauis
phie.

Tertiu aut sigillu in 3. cathena
aurea erat hīs argenteis scri
ptum dicens.

Tinctum a tincto:

Qui dixit. Separatione ab aere
esse percipiens aerem per se in
humido pluries exaltare: que est
tertia clauis operis.

Quartū aut sigillu vidi in 4.
cathena argentea positiū interis
aureis scriptis aureis dicens.

Exalta repara subnla me: vt
possim reduci ad simplex.

Qui dixit istud exaltationem
sps aiatuz per se omē. quod est
quarta clauis operis.

Quinta aut cathena tan
aurea q argentea in super fine
migram mīens vidi in ea si
gillu quintū hīs argenteis
scriptum dicens.

Sitio: defino: pota me: et me
albisca.

Et interrogatus senex: quid si
gnificaret scriptura illa.

Hoc magnū secretū est: quod est
corpus mortuū mīatuz calidatū.
et ipm in parte aiati spūs mbi
bere et albisicare: vt mediantr
aliq spūs aiati dispositione possit

atus ad naturam simplicissimam
quinto essentie pervenire: quod
dicitur quinta clavis operis.

Sexta autem cathena tamquam ar-
gentea similiter munita
vidi in ea sigillum sextum huius
aureis scriptum dicens

Vidui et orfam sumus: et a
domo propria elongati: ideo nos
ad ipsam reducere: ut corpus
nos amplectens amicabile
nobis fiat.

Qui senex dixit istud esse re-
ductionem aque et olei super
morum corpus: cum anima non
possit esse nec stare sine cor-
pore: nec e converso: que est
sexta clavis

Septima autem et ultima operatio
in septima cathena tam aurea
quam argentea vidi: in qua erat
ultimum sigillum omnia sigillans
tam aureis quam argenteis huius
scriptum dicens

Lemur in igne amabili fac
ut aliqua violentia separari
non possit.

Qui senex dixit. Ultimam
continuationem et perfectionem
esse: quod est facere fixum so-
lutum: Et est ultima clavis
philosophie.

Omnibus istis partibus desiderio
aperitionis libri memor dixi.

Senex quicquid ait per deum celi
quatinus benignitatem meam michi
librum aperias: et illud quod
minus scriptum est reveles et osten-
das. **E**t respondens senex
dixit. Amen dico tibi: quia ne-
mo est dignus aperire librum
nec solvere septem signacula

eius: nisi agnus philosophie minus
discipulus: cui deus dederit
iuvamen perficiendi propositum
et celandi archanum. **V**t tibi
dixi. **E**rgo que vidisti intellige
et operare: et aperietur tibi
liber. Nam laborant homines
et cum vult: sui benignitate
largitur qui est benedictus
in secula seculorum. Amen.

finis: 7. de rebus

1481.

Incipit liber montis

Benedicti cui sit nomen domini. *Nota huius*
qui dat sapientiam omnibus tri- *tractat*
mentibus suis: et non improperat
ipse namque est altitudo et profunditas optimi
omnis scientie: et thesaurus totius sapientie. ad *Relegit*
unde cum intendam super occulta
et preiosa mergezant secreta
aliqua nature investigare. *Idcirco* *hunc abolu*
in mei spiritus principio eius huius est
auxilium meum: qui omnium bonorum supereminens
est fons et origo: ut ipse sua pietate et
gratia et bonitate parvitatem amplior
mei scientie supplere dignetur. *Inimicus*
et per sui spiritus gratiam ea que in corde hominis
vires latent illustrare: ut secreta huius
et occulta nature utiliter invenire. *Idcirco* *duo*
vires: et inventa manifestare. *Burgundia*
valeam: per eum qui vivit in secula amplifica-
ta et p.

Philippus Inclitus Johannes
francie Regis filius dux
et comes Burgundie Comes
flandrie et desiderans et af-
fectans philosophiam fieri discipulus
ac eorum secretarius: ut hereditaret
in possessione auidam philosophie partem
famose melite et gloriose. *Insi-*
piensque occultis: sed prudentibus

Vo manifeste per qua omis
gradus ecclesiasticus ubi habita
fuerit et inuenta deo altissimo
sine penuria famulatur.
Reges et principes dñat: et
aduersarioz suoz colla sub
iungant. ¶ Ambulans nue
stigando per multas regiones
Regna et prouincias. cum la
bore magno: et a sapientibus
et lñatis uiris de hac arte
inquiretem: et scripta omium
fere scriberem: ut in his vez
inuenirem. ¶ Sed ipos uidi
mutuo contradicentes: nec
ad perfectu uerientes. ¶ Etia
vidi multos prelatos aliqua
rulu phos: qui pro ista arte
multas faciebant expensas.
desinientesq: quia arte nue
mee non poterant. ¶ Ego aut
non desperaui. qm feretm
expensas et labores infinitos:
de regione in regione pñedo
an her res esset. et quomodo
esset: sicut Auicenna et multi
alij phi dñat: et tm penes hñ
laboraui: q illud quod quereba
inueni: sancti sps gratia: no mea
sapientia. Vidi q ares naturaz
superat. ¶ Et tñ diligenter mñi
gilare incepi. qui quasi furi
bundus et quasi siti bñdus auri
piens iter: gressus meos dirigdo
in Indiam: maximeq: per mediu
magne silue transiens: tenebre
facte erant super terram: qui
tanq: desolatus: cupiens occulto
saturari desiderio: inapiens acut
flete: et voce magna pclamare.
¶ Et motus pietate: ut ipse consola
ret: uenit ad me quidam probus

heremita. in etate iubilans et
florida. qui me ducendo ad
suu tabernaculu: per exteriora
cordis mei gemitus prosternes
eidem ueram intentionem ad
desiderij mei complementu de
regendo: multipliciter consola
tus est. ¶ Et libru secretor: postib
argenteis tectu folijs aureis
moperu michi dedit. et in
postu capite anulū aureū
speciatu argento reguminato
contmens cu eiusdem orau fr
rentie scriptura que talis est
¶ Spiritus: anima: corpus.
¶ A quo septim carere tam au
ree q argente sigillis singtis
sigillate cum eozu scripturis
egredientes tñ libru orau
dabant. omes ad eudem anulū
reuoluentes: ut infrig pa
tebis: in se habentem comple
mentu tam excellentissime no
bilis partis phie: et libris anti
quoz et modernoz phoz in
altrud me montis existentu
quoz nota infrig scribent
abbreviatu sine superfluitate
quaq: sufficient recompensati.
¶ Qui dixit michi. arte: qui scdm
hñ libru operatus fuerit: vez
se sine arte ad inuenisse letabit.
¶ Sed scñs qm qui primapia nalia
in se ipo ignorauerit: iam multu
remouus est ab arte. qm no het
radurem ueram super quam mten
tionem suam funder. ¶ Qui vñ
finerit nature primapia mine
raliū: et gnationis modū: et tñ
omes que ex intentione consistit
nature: non tamen adeptus est
ueru finem. habet tamen faci

Liber iste vocatur Vñs
Sens.

phie min
deus deder
endi possi
ham. ubi
ue uidisti intellige
aperiet tibi
laborant hoies
benignitate
st benedictio
z Amen.

finis: 7. de mñs
liber montis

ut sit nomen dñi
piena adus ti
non impropar
ndo et pñditas
auris rñg sapie. ad
dam super ocula
gnata secret
muestigare. Ideo
primapio eius hñ
qui ouz honoz super
ut ipse sua pñ
tate paruitatem
supplere dignor
m ea que in tñe
lucidore: ut scñs
te uolunt inue
sta manifestare
qui uult in scñs

Inclit Iohannis
Regis plus dñx
egundie Comab
desiderans et af
fieri discipulus
q: ut hereditaret
ydam phie part
et gloriose. Insi
sed prudentibz

liorem aditū ad artis principia
licet cadat ignorantia sup̄ inten-
tione eius. sed parū quidem au-
ferunt ab eo de operis complem̄to.
sine quo non potest perfici sc̄a n̄ra
Qm̄ ars in omnibus operibus nō sequi
valet nām: sed imitat̄ eam ut de-
bite potest. **I**git̄ fili secretū tibi
pandem̄: quia in hoc errant
artifices: qm̄ nām in omnibus
pprietatū differentiis imitari
desiderant. **Q**uapropt̄ labora-
utiq; studere in omnibus captis
m̄i parū voluminis: creā se-
pissime in mente tua cōvolue.
ut intentionem ex m̄is scriptis
veram acquiras. quia in eis
inuenies super quibus mentē
tuam fundare queas et debeas.
Et sc̄as ex eis errore ex te ex-
pelle. et in quibus naturā
imitari possis in tui operis
artificio. **C**ave igit̄ fili ne
hoc preciosum archanū ad
manus veniat insipientiū
ut sit modicum. Altim̄ iste
in multitudine magna: qui
fecit habere optant. ut
ad profana agenda fiant
promptiores. non tamen ut
fiant naturas pprietates et
differentias radicū florū ligni
et foliorū tam excellēssime
ph̄ie arboris: ac etiam sine la-
boris studio et cōne quaq;
retrōmissa: in eorū continuo
erroribus obstrati: operatiōes
om̄ino ceudas: et in dem̄o erro-
res destructas: et indebit̄ ad-
eptas: in infelicitatem et mi-
seriam ppetuam deducit̄. suam
intentionem non sub enigma

tibus vel figuris ph̄orū fun-
dantes: sed potius sub eorū plana
et liquida sermonū serie ac
manifesta. **C**ū quibus pru-
dentibus in solerti studio la-
borantibus: ph̄i hanc excelsā
scientiā clare aperiant.
Medio cibus vō profundis-
sime ostendit̄. **F**atuos aut̄
vtrorsū miserabiliter excludit̄.
Ne improbus tanq; probus
tam sublimem artem vsue-
paret: semp̄ eam quodāmodo
in suis peccatis et maleficijs
cōfouendo.

Deinde cum eorū es perdede-
runt: non attendentes ut
dixim̄ ph̄orū monita: que
in suis libris aperte scripte
sūt: eos inique corrodunt.
et eisdem blasphemias multi-
pliciter in ferunt. quod sibi
mot ip̄is deberent imputare.
ac eorū ignorantie et p̄sup-
nomi.

Qui quidem liber in tres dividit̄
partes. **I**n prima parte tractat̄
de lapidis inuestigatione:

In 2^a loquit̄ partim̄ theorie
et partim̄ practice.

In 3^a ponit practicam cum
quadam parua et vera totius
operis recapitulatiōe.

prima particula

In capit̄ prima particula huius
libri: que loquit̄ de lapi-
dis inuestigatione. et figura-
tue anuli: eisdem q; scripturę
significationem assumendo.
cum alijs rōnibus et documentis
ibidem per nos ad documentū
dñi tractatū multipliciter adiciendis.

Videns igitur heremita nimia claritate fulgens affectu et cordis mei desiderium, volens eidem satisfacere: prius voluit verum nomen suum patefacere: quod est spes. Cui dixi: Cur sic vocaris? Et ipse ait: quia spes dirigit in summum bonum spe: clando et imitando.

Vnde hugo

Spes est fiducia futurorum bonorum ex gratia dei et bona consuetudine.

Vnde Augustinus

Spes est certa expectatio future beatitudinis. Veniens ex gratia dei: et meritis precedentibus. sine meritis autem non est spes: sed presumptio dici potest. Et sine spe nullus ad optatum suum veniet: sed potius desperabit.

Qui iterum dixit. Et quia ad nos venisti: qui sumus primi: opus totius secreti: tibi sufficienter declarabimus totam intentionem primi tractatus: que est clavis totius artis.

Scias igitur quod anulus predictus specuus aureus argenteo cooperitus est lapis phos: qui in suo profundo est aureus et masculinus: et in manifesto suo est argenteus et femininus.

Scias itaque quod in dicto lapide sunt aurum et argentum et virtute et potentia: ac etiam in natura: quasi hec non essent in ipso non fieret inde aurum nec argentum. et tamen non sunt aurum nec argentum res quoniam aurum et argentum existentes in ipso lapide sunt meliores: quam sunt in ipsorum natura vulgari: eo quod ipsum aurum et argentum dicti lapidis

sunt vivi et alij vulgares sunt mortui huius respectu ad ipsos aurum et argentum in dicto lapide existentes. Licet philosophi nominentur ipsum lapidem aurum et argentum: ideo quia in ipso sunt potentiales: non autem visibiles. Et scias quod istud compositum siue simplex est una res duntaxat et vnius nature. et in ipso est totum illud quod est sibi necessarium. et quod eum meliorat: et ipsum complet. Ideo vocatur a philosophis omnis res: quoniam habet in se omnes res necessarias ad sui perfectionem. Et non est istud compositum: sed aliquorum animarum seu vegetabilium: sed est natura munda et clara de suis propriis mineralibus: que transmutatur per regimen ignis: et putrescit: et nigrescit: dealbescit et rubescit. et ad plures alios colores devenit.

Pater quod nulla res extranea adiungitur sibi: quia nil convenit rei: quam quod proprium quod est ei ex sua natura. Non igitur afferunt res nisi sibi similes. nec fructificant nisi fructus suos.

Homo quippe generat hominem. Leo Leonem. Sicut unum quodque generat sibi simile. Anulus vero non fit ex diversis generibus nunquam recipit se: nec generat simile suis parentibus. Sic ergo est de diebus diversis que procreantur.

De spiritu

Superius monstratum quid sit anulus: nunc dicendum est de ipso arcanis sententie scriptura. Et primo de spiritu. Nam tota hec scriptura est mirabilis: quia continet in ea quicquid est de archano philosophie sub brevis compendio.

Spiritus namque denotat quod ipsum corpus sublevis ingrediens ipsum ad finem

plex per minima disponens ab
ipso aia; trahit: et ipm ad aere;
sursum eleuans seculi portat: et
post ipi corpori disposito ad natam
quinte essentie: quod est quoddam
simplex reducto: aiam misit
et corpus eam amplectens cu
ea gaudet. Et aia cu corpus
ingreditur ipm perficit: sicut
vini perficit mortuum: du re-
surgit: imperpetuum viuunt. Et
hic est lapis phi.

Item quicquid dicant phi de
fermento: Scias qm rei veri-
tate ipse lapis sim se totu: et sim
spus: et scdm aia;: et scdm cor-
pus semper est idem sim rem.
Et ideo dicunt phi. Diuide la-
pidem in duas partes. scilicet in
aquam et terram. Item fac:
et parua q spm qui est dilator vni-
tutu aie extrahas et aia; que i
corpora est omitta.

O Stans de spu: dicendum est de
aia: Igitur aia est ipm sulfur
non vrens quod congelat argen-
tu vini in aurum vel argentum
quod subtrahit a corpore. Et
istud est aia: que est mediatrice
inter corpus et spm: et ipa eos
ligat et coniungit coniunctione
insepabili: cum spu non possit
vni cu corpore nisi p aiam.
quod est aurum: et phaze tinctura
nam sine ipa stas non posse ali-
quid perfici nec compleri. Et p
hoc intelligas q sulfur nrm no
est sulfur vulgi: qui est pinguis
et adustus: cum oia destruat.
dissipet et corrumpat.

Item stas q sulfur est forma
et argenti vini est materia

Oportet in q idem sulfur et ide
argenti vini quod subiat op
nature subiat etia loco artis
et non aliud: qm simile vi-
deat sim genus et apparen-
tia em hec subiecta essent
operanombz nris: impossibile
esset ars omo. Verutamen
modus agendi dirigendi et
formandi artis diuersus est
a naturali: et similis organi
sue locus et tempus. Propter
quod sicut natura generat aurum
ex illa materia: sic ars generat
formam auri: eliciendo ex illa
materia. Cum qua forma ome
metallu cu sit sibi materia: donec
per conflatione in purissimu co-
positu. scilicet aurum conuertatur.

Determinato superius de aia
que est mediu inter corpus et
spm: nunc videndum est quid sit
corpus.

Corpus aut denotat ipm aurum
vel argentum in aia;: in quo aia
dnabat et permanebat tanq
forma vero in suo subiecto. Et istud
post aie separatione dicitur corpus mor-
tuum: donec per aie introductione
sit liquefactu: et tunc dicitur corpus
vini imortale resuscitatu.

Liquet ergo per predicta q es
nrm habet vt homo spm aiam
et corpus. Spiritus est eius est
aqua eius. Anima eius est tinctura
eius. Corpus eius est terra eius.
Spiritus tamen est delator vir-
tutum anime super corpus. Sicut
portatur tinctura a tinctore super
panem per aquam.

Et aia est elementu sps: sicut
corpus est vniculum anime.

sed corpus
mens
spus
Corpus
pulat
igitur
fura
Duo
lapide
tinctura
et fugi
q fugere
est fugi
In his
et mori
perpetua
Oportet
ab aia
mortem
dissolu
Ceteru
auto pu
perforio
esse tran
transfere
tinctur
phi q eli
argenti
albu no
sed perm
cu suo su
ad purita
q ipa po
mille mil
et argen
diano.
I nap
quid
practi
librum
in mon

Sed corpus est fixum sicut con-
tinens spiritum et animam.

Spiritus ergo penetrat corpus:

Corpus vero figit. Anima co-
pulat tingit, et dealbat.

Igitur qui non differt duo sul-
fura a sulfure: nichil novit.

Duo autem sulfura sunt: qui ex
lapide uno sublimantur: ad-
tincturam: que quidem tingit
et fugit si per sulfure continetur
que fugere non possit. quoniam ipsum
est fugientium comexio.

In his tamen tribus sunt fumus, nigredo
et mors: que nisi ablata fuerint:
perpetua non erunt.

Oportet ergo ab aqua fumum:
ab aëre nigredinem: a corpore
mortem expellere: frequenti
dissolutione.

Ceterum scias: quod natura posuit in
auro purissimo ultimos gradus
perfectioris: ultra quos non possit
esse transitus. Ideo si quis ulterius
transcendere conatur: agere impossibile
initur. Nam in hoc concordant omnes
philosophi: quod eligenda est materia: in qua est
argenti vultus mundus: purus clarus et
albus: non tamen ad complementum:
sed permixtum equaliter et proportionabiliter
cum suo sulfure: in solidam massam. et
ad puritatem talem pervenire possemus
quod ipsa post operis complementum ad
mille millesies erit perfectior: quam aurum
et argentum vulgi simpliciter puritate
decoris.

Secundus tractatus

Inquit tractatus secundus: qui lo-
quitur partim theoretice: et partim
practice: similiter figurative. scilicet
librum septem cathenis orationum
in montis excelsum altitudinem conuoluit.

lando: per septem virgines in diti montis
transferrunt habitantes: solui autem
sufficiuntibus singulorum scripturarum
expositionibus: in singulis adheren-
tia cathenis: cum multis alijs co-
adiuvantibus artem perfectioribus.

Que septem cathenis signant septem
operationes: quarum prima est
Solutio. Secunda distillatio. Tercia
congelatio. Quarta calcinatio.
Quinta sublimatio. Sexta de-
albatio. Septima et ultima est
Rubificatio: ut mysticus plenarie
ostendit.

Acto supra de lapidis investi-
gatione: et ostensio in quo
sit lapis: et a qua materia ex-
trahitur. Nunc de eius regimine
tractat: ac primum capitulum ponitur.

Recedens igitur ab heremita: et
veniens ad extremitates iudicij
maioris: in parte equinoctiali: in
qua est mons speculi: librum semper
metu portando. Qui in apertis
ascendere: transire per primam
portam: Invenit primam virginem
Aqua petij nomen sui. Que libenter
respondit: Doctor caritas. Ego utique
dixi: Cur sit doctoris? Que respondit:
Quia caritas dirigit in sumum bonum.
desiderando: et diligendo: que mediate
aëre perficitur. Unde Bernardus.

Caritas libertatem donat: timore
repellit: laborem non sentit: meri-
tum non metuit. Et quia ad me
venisti: solvam primam cathenam
auream libri tui: que significat solu-
tionem lapidis. In cuius prima parte
est sigillum huius argenteis scriptum.
In calido et humido pone me: et
ex illis pascere me: quoniam debilis
sum.

Scias q̄ ista scriptura dicitur
esse prima clavis: et resolu-
tio lapidis que dicitur phos. putre-
factio siue digestio que fit per
suum tempus in igne multū tem-
perato. Nam sicut alimentū nō
potest conuerti in aliud nutrimentū
nisi per suam digestionem. sic nec
lapis potest conuerti in simplex
nec aīa per spm trahi a corpore:
mediante sua digestionē. Et hec
est clavis phie. Nam res dū
magis est approximata simplicia:
magis est perfecta. Manifestū autē
est: aquam siue humiditatem dū exit
de lapide: q̄ tota compositio versa
fuit nigra: et sic continuando ignē
ipā migredo in ea que est humiditas
vertit̄ in diuersos colores: et finire
in albedinē: que humiditas vocatur
Aer. Mutemur ergo in terra sua et
cum alijs elementis in ipso lapide
existentibus: donec fiant unus
quod est albū. Quia humiditas p̄fā
que est argenti viūū in corrupti-
one ipsius lapidis ipm migrescere
facit.

Quā aut sit necessariū primo dem-
strari: probatur per hec. Quia ge-
neratio vniue est corruptio alterius.
Et corruptio putrefactionis nō fit
nisi per calorem in humido agentem.

Et calor in humido primo facit mi-
gredinem. Quare patet q̄ primū
capū lapidis est caput corui.

Ipm similiter putrefieri est neces-
sariū: quia nūq̄ fuit aīatus: nec
crescens: nec aīatus: nisi post pu-
tredinē. Si vō putridū nō fuit:
fundi nō potuit: nec solueretur.

Si solum nō fuerit: ad nichilū
redigeretur.

Nra igit̄ putrefactio non est sor-
dida: nec imūda: sed est comixtio
terre in aqua: et aque in terra
per minima: donec totū vniū
corpus fiat.

Continua ergo super eū ignē te-
peratū: donec in aquam soluat̄
impalpabilem: et tota egrediat̄
tinctura: in colore migredinis.
quod est signū solutōis. Nam
calor in humido agens: primo
generat migredinem. In sicco
operat̄ albedinem: et in albo ci-
reimitatem. Sicut est videre in
plūbo: cum facit eū minimum.

Et scias q̄ in solutione semper ignis
erit leuis. In sublimatione medi-
ocris: et in congelatione t̄patus.
In dealbatione: continuus. Et in ru-
bificatione fortis. Ideoq̄ ignem
caueas magnū: ne puenias ad so-
lutionem ante t̄pus necessariū.

Nam calor intensus compositum
perimit: frigiditas fugat: sed
calor leuis nutrit et conseruat.

Soluta prima cathena.
cupiens soluere secundam: ascen-
do per montis costam: et inueni
secundam portam: quam custodie-
bat vna pulchra v̄rgo: que vo-
cabatur prudentia. Cui petij:
quare illo nōie vocaret̄. Quē
respondit: quia prudentia vr-
diat Augustinus: est in pre ca-
uendis insidijs. Tullius

Prudentia est bonarū malarūq̄
v̄ragū discretio. Seneca

Prudentis fallere non vult: falli
aut non potest. Prudentis est
p̄p̄uū examinare consiliū: nō
de facili credulitate ad falsa plabi.

Et quia ad me venisti: soluiam

secundam catenam argenteam
sigillū continens hīs aureis scēptis
Lenter digestus animatus sum
Ideo exalta et eleua me a graui
oribus

Intellige que dicam. Qm
Istud sigillum est secūda opa
tio lapidis que dicitur distillatio.
Et prima pars catene argenteae
significat quod distillat. quod est
spūs et argenti vniū aiatū. et
tinctura alba. Secūda aut pars
aurea denotat illud: quod secūdo
et tertio distillat. et est oleū tinctū
et aia et tinctura rubea. quod est
aurū phoz et scda clauus phie.

Scias igit q phi multas res
et multos modos operandi
ponit. s. dissoluere: distillare: co
gelare: sublimare: calcinare: et

Et plura vasa: quod fecerunt
ad excedendum ignorantes: et
ad declarandū opus intelligentibz

Manifestū aut est non esse nisi
vnam medicinam. vniū vas:

vniū regimen: vnam dispositionē
eiusdem ad albū et ad rubū. succē
sive faciendū. Nec etiam oportet
aliquam fieri restrictionē manū.
nec aliud debet poni extraneū in dīo
lapide: qui quidem est lapis in
similitudine: et in tactu: nō aut
in natura. Qui lapis dū est ductus
per viam rectam: est illud quod
querit: in quo nō est aliquid sup
flūū: vel dīminutū: ymo omnia
que sunt in dīo lapide sūt eidem
necessaria: et de nullo alio indiget

Idem dicit phi: q lapis diuidit
in operatione duobus modis. vna
corporalis: et alia spūalis: vna exit
ab alia: et est res vniū et regit

vniū ab alio: et vniū meliorat
aliud: vniū vniat aliud et mē
ficiat. Et ipi vocauerūt vniū m
masculinū: et aliud femininū
Masculinū. s. sulfur qui est fū
femininū. s. argenti vniū qd
est aqua. Et ideo dixerūt phi
Qz quatuor elementa in lapide
existentia oportet diuidere. qd
fit solo igne. Verū tamen post
elementoz diuisione nō videt
ex eis quicq: nec tangit nisi
terra et aqua: quia aer et ignis
nūq vident: nec virtutes eoz
sūt. nisi in prioribus elementis
Rara quippe sūt oīa et simplicia
quare ab oculis corporeis videri
penitus non possunt. De illo
igit non aures. qm sufficit tibi
reducere lapidem ad simplex vir
tutis effectū. Quare ex pdictis
nota: q sapientes denūciauerūt
opus nrm sub breuibz verbis
licet plura alia posuerūt: et adiū
xerūt: vt non intelligerent nisi
sapientes

Determinato superig de scda
catena que est distillatio.
Videndū est de terna que est con
gelatio. Igitur cupiens vltterius
scire: et ascendens dīctū monte
repperi terram portam: quam
custodiebat vna pulchra vrgo nōie
vocata fortitudo. Cui dixi. Cur
sic vocaris: Que respondit. Quia
fortitudo vt dixit ysidorus est vniū
recubens imperū aduersitatis.
Seneca. Non sentire mala nō hoī
est: et non scire: non vniū est.

Et quia ad me gressus tuos direxisti
soluam ternam catenā libri istig
auream: cum declaratione hēaz.

argenteaz in sigillo dñe carbone
adherenti scriptaz que sunt hec.

Imctam a tincto.

Scias hec esse separationē ab aere.
et hūidū per se pluries ex-
alare: que est tertia clavis opib.
Item docebo te. **S**cias q̄ p̄hi di-
xerūt: q̄ conuertat̄ aqua in
aerem: quod intelligendum est:
quando aqua predicta congelat̄:
et conuertit̄ in corpus: quod antea
fuerat: s. q̄ corpus stet tam diu in
igne regimine: donec conuertat̄
subtilit̄ in albedinē perfectam:
et tūc vocat̄ aer. **V**erū quia
corpus parū habet radiorū eius
vires non equalit̄ abundat in oib.
partibus: sicut nec splendor solis
in planetis. Ideoq̄ patennia et
mora sūt necessarię: vt prolixi-
tate roquendi vincat aque
pugnam ignis. **N**am leui de-
uotione aque congelat̄ hūiditas
corruptiua extrahit̄ humoris
radicalis: calor augmentatur:
et siccitas combustio prohibetur.

Idem contingit opus quandoq̄
citius: quandoq̄ tardius compleri
quod ex diuersitate roquendi
accidit necessario. **I**git̄ oportet
ignem omni t̄p̄e esse louem. **I**tem
donec coagulet̄ in lapidem: et
tota fiat aqua deorsum: quia
corpus suū coagulat̄ humorem
in siccū: sicut coagulu agni co-
agulat̄ lac in caseū. **I**deoq̄ nata
est sagax: et sibi ip̄i est sustinens
in oib.
quibus indiget.

Ex parte quidem sua est: vt
conuertat̄ terram in aquam
sū compositionē diuersam.

Primo siquidem conatur aqua

soluere terram: vt ad modū sui
subtilem habeat naturā.

Secundo aut̄ terra coagulat̄ aqua.
vt seū suscipiat ignē. **E**t hec so-
lūo vaporis et coagulatio spūs
leui deuotione ignis hec est solutio.

Ostenso

de tertia cathena: viden-
dum est de quarta que est sub-
limatio. Superius igit̄ ascen-
dens: Inueni quartam portā
In qua erat Virgo que vocabat̄
Temperantia. **C**ui ego dixi q̄
sic vocaris. **Q**ue benigniter re-
spondendo dixit. **Q**uā temperā-
tia vt dixi. **S**eneca est virtus
cohibens illicitos motus: animi
suasu prosperitas in nos impetu
facientes. **I**dem. Argumentū
bene compositę mentis: vt possit
consistere: tam in aduersis q̄
in prosperis firma mente: et
seū morari.

Et quia ad me venisti: solua
huius libri quartam cathenā.
argenteam: cū declaratione
aureaz l̄az in sigillo dictę
cathene adherenti scriptarum
que sunt hec.

Exalta: separa: subtilia me:
vt possim reduci ad simplex.

Et scriptura denotat
Exaltationē spūs aīati:
per se esse: que est quarta cla-
uis operis. **S**cias q̄ vbi dñs
lapis magis stat in igne: tanto
magis augmentat̄ de virtute.
et bonitate. **Q**uod de alijs reb.
non est sic. **Q**m̄ oīa alia in igne
comburent̄: et perdūt hūidita-
tem radicalem: dictū vō lapis
totus solus semper in igne meli-

oratur: et crescit eius bonitas.
Et ignis est istius lapidis nutrimentum. **E**t istud est unum de evidentioribus signis ad cognoscendum ipsum lapidem. **E**t nota quod in sublimatione germinant omnia candida: mediante spiritu volante ad celum. **V**nde necesse est: ut in fine mundi celum et terra coniungantur. **Q**uare liquet esse necessaria: ut elementa fiat simplicia: ut possint coniungi ad invicem: quod autem est impossibile: nisi partes separentur. **I**dem oportet utrumque vaporem plures igne mediocri sublimari: donec ad subtilem deducantur naturam: et insperet ab aere: et possit vivere. **N**am omnis natura constanti vita ex aere inspiratione consistit. **S**ic totum magisterium consistit in sublimatione et vapore sue aque. **V**nde scias: quod ex tribus de causis sublimatio fit. **P**rima est: ut corpus fiat spiritus de subtili natura. **S**ecunda est: ut spiritus incorporetur in corpore: et fiat unum cum eo. **T**ertia est: ut omnia fiant munda: et alba: et falsedo sulphuris minuatur. **N**am apud sublimationem comburitur quicquid ex opere fuit combustibile.

Demonstratio de quarta cathena: id est de sublimatione: dicendum est de calcinatione: id est de solutione quinte essentie cathene tam auree quam argenteae. in superficie nigra. **D**esiderans ergo sursum ascendere: invenit quintam portam: in qua erat pulchra virgo nomine vocata Amicitia. **C**ui dixi: aut sic vocatur.

Que respondit. **Q**uia ut dicit Tullius Amicitia est humanarum et divinarum rerum cum benivolentia et caritate consensus. **N**ec sine virtute esse potest: et est inconsiderabile nomen. **V**nde Augustinus. Illud est signum amicitie scire: cum homo committit alicui secretum suum. **E**t quia ad me venisti: solvam quintam cathenam tuam declaratione hanc argenteam in sigillo sibi adherenti scripturam que sunt hec. Sitio: desino: pota me: et me al-
bifica.

Scias que hec scriptura est magni secretum: quia significat corpus mortuum et animam calcinatum: et ipsum cum parte animi spiritus imbibere et albficare: ut mediante alio spiritus animi dispositione possit atque ad naturam simplicissimam quinte essentie pervenire: quod dicitur quinta clavis operis.

Scias quod oportet calore continuo opus regere: usque ad albedinem. **N**am in albo colore spiritus vivit cum corpore: quia fugere nequeunt. **I**dem precipit de albari. sic dicitur. **E**s siquidem nunc primo quanto magis requiritur: magis soluitur et demigratur: et fit aqua magis spiritualis. **S**ecundo: quanto magis requiritur: magis inspissatur et fitat: et fit pulvis maioris albedinis.

Tercio quanto magis requiritur: magis coloratur: et fit tinctura intermedium rubedinis. **H**ec enim tota operatio non est nisi extractio aque a terra: et eius super eam dimissio aque. **V**nde incidentem super terram beatus est Adam.

Item superius de quinta cathena scilicet de calcinatione: nunc dicendum

est de sexta cathena ii. de deal-
batione. Desiderans igitur super
ascendete: ambulans inueni
sextam portam: quam custo-
di-
ebat vna pulchra puella et
virgo nomine vocata perseueran-
tia. Cui dixi. Cur sic vocaris.
Que respondit. Quia perseuera-
tia est virtus: que concepta bona
perfectiōe et longanimitate
concludit. Vnde Beda

Omnes virtutes current in sta-
dio: sola perseuerantia accipit
haurium. ysidorus.

Tunc ei placet deo mea conuer-
satio: qui bonum nichilominus suum
illud complemus.

Et quia ad me venisti: soluiam
cathenam sextam huius libri:
argenteam cum manifesta de-
claratione litterarum aurearum sigilli
dicte cathene adherentis: que
sunt hec.

Vidui et orfami sumus: et a
domo propria elongati: ideo nos
ad ipsam reducere oportet: ut
corpus nos amplectens: amica-
bile nobis fiat.

Scias istud esse reductionem
aque et olei super mortuum
corpus. Cum anima non possit esse
nec stare sine corpore: nec econ-
uerso: que est sexta clauis operis

Scias quod non est nisi vna sola
natura: que in vnoquoque gradu
suarum operationum in aliam ver-
titur naturam. Eo quod natura
natura letatur: natura naturam
superat: et natura continet
naturam: docens eam placere
contra ignem: nec tamen sunt
nature diuerse: nec plures: sed

est vna natura tamen habens in
se naturas et res omnes quibus
indiget. Idcirco vno ordine inci-
pit opus: et finitur.

Tunge igitur duas virtutes opera-
tivas. scilicet aquam et ignem: et im-
plebitur magisterium: quia si per mi-
seris aquam solam: dealbabitur.
Si vero adiunxeris ignem rubifica-
bitur. Nam album completur ex
tribus: ex quibus non est ignis.
Rubeum autem quatuor rotatur rotis.
quod est elixir completum perfectum
et tinctura firma submergitur
oleo suo: et figitur calce sua. Et
oleum quidem est coniungens: et
aggregans inter calcem et aquam.
sed aqua est deferens tincturam
super calcem suam: et calx fixat
cum ea: propter vehementiam coniuncti-
onis: et tunc corpus est causa reti-
nendi aquam: et aqua oleum quod
non incenditur super ignem: et oleum
est causa retinendi tincturam: et
tinctura est causa faciendi colorem
apparere. Et color est causa demon-
strandi albedinem. Et albedo est
causa retinendi omne volatile a
figa. Nam corpus cum dealbatur
fuerit: spiritus fugere non permittit.
nec nigredinem ulterius apparere.
Et ideo: qui non liquefacit et ma-
gular: multipliciter errat. Quare
demigra terram sepando eius aerem
post vertit aquam super terram
dealbando totum: et habes magi-
sterium. Nam qui terram demi-
grat in album ignem dissolvit: et co-
agulat: donec fuerit in colore sic
gladius denudatus a tenebris.
Et qui dealbatione completa eius
aerem inducit: totumque postquam lique-

Superiora
sunt opus
Torsaudri
mum
Cyprianus
Bistocipite
in 2da

facti filii
dici mori
nulos ex
O
rendum
De qua
cathena
Libri me
superior
Inueni
custodie
nomen vo
peti qu
spondet
dicitur
firoz
benign
ne her
tribuen
Nil hon
q per
habes
confes
Si pro
mung
Idem
prostr
Et qu
Vltima
tam a
vera d
ceaz
figill
conter
Leuit
fiat: a
separa
C
et
est face
claus

factu fuit in rabido igne fixit: felix
dici merebitur: et supra nudi oc-
culos exaltabitur.

O Stenfo superius de sexta ca-
thena. i. de dealbatione: di-
cendum est de rubificatione.

De qua loquitur septima et ultima
cathena. Cupiens igitur omnino
Libri mei solutionem: ascendens
superius prope riuum montis:
inueni septimam portam: quam
custodiebat una virgo: que prio-
rie vocabatur liberalitas: qui
peti quare sic vocaretur: que re-
spondit. Quia liberalitas ut
dicitur philosophus est virtus animi: bene-
ficiorum erogatrix: que per affectum
benignitatis et affectum beneficien-
tie hec virtus in retribuendo: et re-
tribuendo consistit. Tullius

Nihil honestius et magnificentius
quam pecuniam contemnere: si non
habeas: vel si habes ad liberalitatem
conferre. Idem.

Si promittis indigno: da non tanquam
munus: sed ut redimas dicta tuum.

Idem. Ergo libertatem utamur: que
prosit amicis: noceatque nemini.

Et quia ad me venisti: solvam
ultimam cathenam huius libri:
tam auream quam argenteam. In
vera declaratione litterarum tam au-
rearum quam argentearum in ultimo
sigillo dicitur cathene adherenti
contentarum: et sunt hec

Lauter cum igne amicabile
fiat: et aliqua violentia vidui
separari non poterunt.

Sicque ultimam continonem
et perfortionem esse: quod
est facere fixum solutum: et est ultima
clauus philosophorum. Ceterum

scias: quod nisi primo dealbaueris: verum
rubeum facere nequis. eo quod nemo
potest deuenire de primo ad atrium:
nisi per secundum. Sic nec po-
teris deuenire de nigro ad atrium:
nisi per album: eo quod atrium ex nigro
albo: et purissimo nigro est completum.
De alba ergo nigro: et rubefac al-
bum: et habebis magistrum. Sic
cum videris albedinem apparentem:
in oculis supereminentem: rarus
esto: quia in albedine illa rubor est
occultus: et tunc non oportet illam
extrahere albedinem: sed coquere
donec totum rubeum fiat. Et certe
est rubeum quod magis valet: quam
abundantius tingit. Sed quod ma-
gis est coctum magis valet. Et sic
per consequens videtur quod maxime
color rubedinis causatur ex com-
plemento digestionis: quam sanguis
non generat in homine: nisi prius
coquatur diligenter in epate. Sic
nos cum videmus vinum de mane
album: siimus parum dormisse.
videmus ad lectum: somno autem ac-
cepto: completum digestio: et vinum
atrinat. Sic lapis noster per solam
decorationem potest de albo deue-
nire ad rubedinem: igne fixum con-
tinuando.

Terminus tractatus.

De practica.

Incipit tertia et ultima pars
huius libri: in qua ponitur pra-
ctica. scilicet per quandam virginem
in medio florum ac videntis
viduarum in dicti montis canimine
existentem. In medio multitudinis
philosophorum ipsam circumferentem
sedentem: et in manu sua speculum

vire tenentem aperiturū cum
quadam pazua et vera totius
operis recapitulatione.

Soluto vero libro ab omnibus
scathemis multū cupiens
illius aperitionem: ascendi
in cacumen montis. In quo
erat multū pulchrū vireda-
rium: videns et floridum.
Ingradiens igit per illum: vidi
in medio ipso quandam pul-
cherissimam virginem in ma-
nu sua speculum vite tenēte.
quam quidem circūferebant
multi philosophi: quorum nomina
inscripserat. omnes scien-
tiae dicti libri adherentes.
et assentientes. Et ego a vir-
gine peti nomen suum. Que
respondit. Vocor Discretio.
qui dixi: quare sic vocaris.
Que dixit. Quia discretio est
maxima virtus: qua si quis
ceteris virtutibus nescit
viri. ymo quod prius est: de
virtute facit viam. Vnde ysidorus.
prudens viri discretio solet
prospicit: ne bonū intemperate
agatur: et de virtute transcat
in viciū. Et quia tantū labo-
rasti: qd ad me attingere potuisti:
tibi aperiam librum per septem
virgines solutū. Sed prius qd
iste liber aperiat. oportet te
esse vt agnus matris phie disci-
pulus: quod nullus potest esse
nisi in speculum vite quē tenet
aspiciat. Et tunc cum aspexerit
matris liber aperiet. et secretum
phie quod sibi prius erat occultū
nunc erit manifestum.

Sequitur scriptura libri

Recipe lapidem: et fac quod
non vides: et dimitte quod
vides: positū in suo vase: ingitezqz hunc
coquatur in igne leui: quousqz totū articulu
ascendat solutū. Demde modē
randus est ignis: donec suum
exhauriat humorem: fiatqz
siccū. et multū albu. Tunc
fortificandus est ignis donec fiat
atrupū. et multū rubeū.

Studeas igit omnia signa:
que in qualibet deoctione
apparebūt in mente recordare.
et illorum causas inuestigare.
Eoqz ignorans causam: necesse
habet ignorare causatum.

Suffiat tibi lapidem in suo
vase semel ponere: et clau-
dere: quousqz totum compleat
magisteriū. Quod aut amplius
est: a malo est. ergo propterea
super fluū. Est ergo longa-
minis in regimine igit vas fir-
miter claudere. noli festinare:
nec ab opere cessare: quia nulla
fit generatio et corruptio reor
nisi per motum continuū aere
exclusū. et calorem temperatū.
Et huiusmodi exemplū est vitz
mulierū. Que cum conceperit: in-
mediate clauditur matrix. Ex
caliditate et humiditate san-
guinis generat fetus: nunqz
tū aeris flatus recipit: nisi
cū natus fuerit. Sic enim
lapis in vase ingit ma-
neat clausus: donec suam bi-
betur humiditatem. Vt calore
ignis perfecte nutritus: fiat
albus. Tunc et nascitur lapis.
nec sibi nocet aeris flatus.
Igitur alia regimina: et alie

additiones ex parte dyaboli sunt
qui bonas et veras operationes
impedit. Proculdubio aurum
non vertitur in rubrum: nec fit
album. Totum igitur resi-
duum ad artis occultationem
ponitur. Verbi gratia:

Ad generationem hominis: et omnis
vegetabilis: nunquam nisi semel
imponitur materia seminis.

Si autem alio imponderetur: tunc
vnum destruet reliquum. seu
propter indigestionis reudi-
tatem: vel aeris ingressione
aut materie superabundantia.

Et ideo multis se exponeret
varissime concipitur. Si vero
conceperint: parit abortiuum.

Sic randa corvis: et indigesta
digestis supponentes: opus non
nutrit: sed occidunt.

Nam de menstrualis sanguine
tantum nutritur: et crescit: usque
producat ad lucem.

Patet igitur: quod pluribus
rebus non indiget opus
nunc: nec magnas requirit ex-
pensas. quoniam vnum est lapis:
vna medicina: vnum vas. vnum
regimen: vna dispositio eisdem
ad album et ad rubrum successive
faciendum.

Est ergo necessarium continere
operationem moderate excludere
aerem: et maxime usque ad al-
bedinem.

Determinato superius de
practica: scilicet de operatione
lapidis. Nunc vero dicendum
est de recapitulatione totius
libri.

Scias autem quod septem operationes

de quibus supra facta est mensio
reducuntur ad quatuor modos. 1.

ad quatuor gradus operationis.
Et sunt hec: Soluere: Abluere:

Reducere: fixare.

Primus gradus est soluere:
scilicet grossum subtile facere.
et simpliciter. Item soluere est
varificare: et diuidere corpus
densum. Item soluere est
corrumpere corpus: et ad primam
materiam reducere. hec autem
omnia fiunt corpus calmando.
inhumando et distillando.

Secundus gradus est abluere: scilicet
corporis medicine: seu splendida
facere: ac ingredinem et obsu-
ritatem auferre: quod fit per
frequenter aque superfusionem
separando: et reddendo eidem.

Tercius gradus est reducere hoc
est humidum supra statum: et statum
in humidum convertere.

Quartus gradus est figere: hoc est
id quod est fugitivum et volatile supra
corpus suum stabilire: solidum et firmum
facere.

Per primum mutat natura interius

Per secundum exterius.

Per tertium superius

Per quartum inferius

Relinquitur igitur ex iam dictis:
quod operatio nunc lapidis est operatio
nature: et elementorum conuersio.
et amicitie comexio eorum.

Quod fit medianibus quatuor gra-
dibus regimine supradictis.

Ex quo secreto elicitur: quod ex sola aqua
et igne fit corporis transmutatio:
sine alia re qualivis.

Item scias: quod omnes philosophi dicunt:
quod soluat: sublimet: calcinetur.

Nota

soluere grad

Abluere

Nota

Reducere

Solus est sublimis
ad. 3. f. 1.

Scias q[ue] solutionem corporis
vocant sublimationem. **R**atio
quia tunc corpus terrenū subleuat[ur]
in aere. i. in celum. **V**nde scias
q[uod] si solvimus in simul sine in-
teruallo temporis vel spatio sub-
limamur. calanamus. mudam[us]
solvimus. abluimus: coniungimus
componimus. et separamus.
Vnde dicit **h**aly in suis secretis
secretis: q[uod] inter solutionem
et compositionem siue materi-
monium et coniunctionem corporis
non interuenit aliquod t[em]p[us]
spacii. **R**atio. Quia si soluit[ur]
corpus. soluendo coniungit[ur] eis
sp[iritu]. **E**t ideo dicit q[uod] solutio vna
est coniunctio. **V**nde iste est ordo
operationis n[ost]re: qui fit in simul
vna hora: cum corpus n[ost]rum ad
dissoluendum ponit[ur]. tunc statim
demigrat[ur] et statim per minima
separat[ur]: et statim calcinat[ur]: et
demde statim soluit[ur] et sublimat[ur]
et sublimando et soluendo coniungit[ur]
cum sp[iritu].

Et si fuerit aliquid extraneū in
corpore mixtum illud nō soluit[ur]
sed in fundo vasis ad dissoluendum
remanet. **E**t sic mudificatur
ab extranea re: siqua in ipso fuit.
Verum tamen non est expectandū
ad purgandum ip[su]m donec soluat[ur].
Tamen solutio quodam modo efficit[ur]:
nec ita clara habet[ur] pur decet.

Explicit liber incliti philippi
duci burgundie filij incliti
johannis Regis francie.

9. decembris. 1481.

Testamentum Hermis
super compositione lapidis
philosophorum

Dicit p[ro]p[ri]us. Verum sine
mendacio: certum ve-
rissimū. quod est su-
perius est sicut quod est in-
ferius. **E**t quod est inferius
est sicut quod est superius.
Ad perpetuanda miracula
rei vniuersi. Sicut res omnes
ab vno fuerūt meditatione
vni[us]: et sicut fuerūt nate
res omnes ab vna re adap-
tatione vna. **C**uius pater est
Sol: mater eius est luna: por-
tauit illud ventus in ventre
suo. **M**atrix eius est terra.
pater omnis telesm totius
mundi est. **H**ec vis eius in terra
est. **S**i versa fuerit in terra. **S**epabis r[ati]o-
nem ab igne subtile spisso, ^{subtile} ^{spisso} ^{magno}
ingemo ascendit a terra in
celum. **I**terūq[ue] descendit in terram
et replet vni[us] superiorem et in-
feriorem. **S**icq[ue] habebis gloriā
claritatis totius mundi. **I**deo fi-
giet a te oīs obscuritas. **H**ec
est totius fortitudinis forti-
tudo. quia vna at omēs rem
subtilem. **O**mnem rem so-
lidam penetrabit. **S**icut
mundus creatus est. **H**inc
erūt adaptationes mirabi-
les. **Q**uarū mor[is] est. ad hec
Itaq[ue] vocatus sum hermes.
res totius mundi habens
partes sapie vel p[ro]phetie. **C**omple-
tū est quod dixim[us] in operatione
Solis

Expositio
testame-
ni ad m[odum]
philoso-

U

hoc dicit
qui dicit
tem
quia q[ue]
est. **V**
verissim[um]
verissim[um]
du. qu
dit so
pprieta
libus

tangit
dicens
sicut q[ue]
dicit. q[ue]
partes
inferi
et clar
partes
virtut

est sup
inferi
has re
necessar
racula
quia p
que di
superi
dem v
vnde f
celebre
multa

**Expositio orulami super
testamentum Hermetis.
ad investigationem lapidis
philosophorum.**

Utrum. Id est verum est
q̄ ares est data huius
operis sine mendacio
hoc dicit ad differentia illoz
qui dicunt artem esse menda-
cem. Certum. id est pbatu
quia quod experiri est certu
est. Verissimum. id est sole
verissimu procreare: et dicit
verissimu in superlatiuo gra-
du. quia sol generatus exte-
dit solem naturalem in oibz
pprietatibus tam medicina-
libus q̄ alijs. Consequenter
tangit operationem lapidis
dicens. Quod est superius est
sicut quod est inferius. hic
dicit. q̄ lapis dividit in duas
partes principales per magi-
steriu. In partem superiorem
que superius ascendit. et in pte
inferiorem que remanet fixa
et clara. Et bene iste due
partes concordant. simul in
virtute. Et ideo dicit. Quod
est superius est sicut quod est
inferius. et e converso. Et
scias certe q̄ ista divisio est
necessaria. ad perpetranda mi-
racula rei vniuers. s. lapidis.
quia pars inferior est terra.
que dicitur Nutrix. et pars
superior est aia que totu lapi-
dem vivificat. et resurgit
vnde facta separatione et
celebrata coniunctione lapidis
multa miracula ppetrantur.

Sicut res omnes ab vno fue-
runt meditatione vniuers.
hic dat exemplum dicens.
Sicut res omnes ab vno fue-
runt. s. ab vno globo confuso.
sive massa confusa medita-
tione id est reatione vniuers.
s. omnipotentis dei. Et sicut
fuerunt nate res omnes. Res
exierunt ab vna massa con-
fusa. vna adaptatione. id est
solo precepto dei et miraculo
similiter lapis natus est natus
et exit ab vna massa confusa.
in se continens oia elementa.
que a deo creata sunt: et suo
solo miraculo lapis natus est inde
natus. Et sicut videmus nati
vnu aut gñare plura sibi filia.
artificialit Sol generat solem
cum multiplicatione in virtute
lapidis predicti

Secunda sequitur pars
Pater eius est Sol. id est aurum.
Sed quia in omni gñatione nali
oportet esse sparmatis recepta-
culum ydoneu et sibi consonas
cum quadam consonantia scilicet
tudine ad ipm aurum: et illud est
argentum. Ideo sequitur.
Mater eius est Luna. i. argentum.

Et notandum est diligentissime
q̄ istoru duoz corporu coniunctio
est necessaria in hac arte. s. ad
albu et ad rubeu. Et sunt due
rationes: quaru vna est. q̄ aurum
cu sit nobilius inter metalla: et
magis completu et perfectu et fixu
tamen si dissoluatur at partes in-
minimas separet: erit spuale: et
evolat ab igne tanq̄ Mercurius
quod est mizu: et hoc ratione sic

Luna sicut
plurimam
ad aurum
et ad
luna sicut
plurimam
ad aurum
et ad
luna sicut
plurimam
ad aurum
et ad

Luna sicut
plurimam
ad aurum
et ad
luna sicut
plurimam
ad aurum
et ad
luna sicut
plurimam
ad aurum
et ad

En rayures

Nota en p^e
Lepining de dier
en adwa fien
de O en A la
dant abtamen
piddes p^e so?
de p^e h^e m^e
de abtamen d
v^e d^e d^e d^e
mit h^e q^e n^e
n^e h^e h^e o^e
n^e h^e h^e h^e
n^e h^e h^e h^e
n^e h^e h^e h^e

Da der mehr
Pfeifer gen
Feldman
Wien der
der Pfyder der
Münster
parfume, ist
Pfeifer pol
für die Lieder
für die Lieder
on Plan

est tertia. Quia sicut fetus sine ^{animatus} alimento nutritus nunquam ad etatem ^{pro-}peruenit: Ita lapis ^{dur-} sine fer- ^{nisi fieri} mentatione terree sue nunquam perue-
niet ad effectum. Quequidem fer- ^{mentatio} mentatio alimentum dicitur.

Sequitur. Pater omnis thelesm Telesis
totius mundi. hoc est. quia in op
tione lapidis est vna finalis et
magistra operatio. vocat eam phs
pater omnis thelesmi. et ois pecten.
et ois thesauri totius mundi: et ois
lapidis viuens in hoc mundo est.
hoc. quasi dicat esse habendo tibi

Dicens. Vis eius integra est. si
versa fuerit in terra. Vis eius
s. lapidis integra est. i. perfecta
et completa. Si versa fuerit in
terra. i. si aia ipis lapidis. de quo
superius fecimus mentione. quia aia
dicitur ventus. et oleu in quo tota
vis lapidis est. cu conuersa fuerit
in terra et lapide fixetur. Ita q tota
suba lapidis sit nutrita vel ferme-
tata a matre. s. terra. q totus
lapis conuertit in fermentu. sicut
in opatione panis paru fermenti
nutrit et fermentat magna vel
maxima copiam panis. et itern
tota suba paste conuertit in fer-
mentu. Ita vult phs q lapis nr sic
sit fermentatus ad multiplicacione
lapidis. sicut fermentu.

Consequenter ponit qualiter debeat multiplicari: sed primo ponit lapidis mutationem: et partiu separationem

dicens. S
igne: sub
magno m
 et paula
 nam. se
 qui emis
 phro. S
 Quia de
 separati
 tile spiss
 nias. sp
 a tota su
 lapis ibi
 sme sord
 ydoneus
 dum. E
 tionem:
 factionem
 bili: tam
 q̄ in mol
Ascendit
descendit
 balde no
 nre lapid
 diuidat
 quatuor
 est super
 pale. s.
 que dicit
 que mfo
 dicitur
 totu lap
 tat vt d
 parte n
 bona qu
 pid.: qu
 mudiff
 per mag
 virtute s
 tat sublin
 diat as
 post ipn

dicens. Separabis terram ab
igne: subtile spisso: suauiter in
magno ingemo. Id est suauiter
 et paulatim non per violentiam
 sed in magno ingemo.
 qui enim est ignis lentissimus in furno
 phis. Separabis. i. dissolues.
 Quia dissolutio est partium
 separatio: terra ab igne. Sub-
tile spisso. i. feres et in mundici-
nas. spisso. i. aerem et aquas
 a tota substantia lapidis: itaque
 lapis ibi remaneat mundissimus
 sine sorde. Parato sic lapide
 idoneus est sic ad multiplican-
 dum. Et tunc ponit multiplican-
 tionem: et eius faciem lique-
 factionem in virtute ingressi-
 bili: tam in duris corporibus
 quam in mollibus dicens sic.
Ascendit de terra in celum: iterum
descendit in terra. hoc est
 valde notandum. quia quous
 nunc lapis in prima operatione
 dividatur in .2. partes: que sunt
 quatuor elementa. translatum dicitur
 est superius: et sunt partes prima:
 palea. s. una que superius ascendit.
 que dicitur non fixa. Altera est
 que inferiori remanet fixa: que
 dicitur fermentum. vel terra. que
 totum lapidem nutrit: et ferme-
 tat ut dictum est. De illa vero
 parte non fixa oportet habere
 bonam quantitatem: et dace la-
 pidi: qui factus est sine sorde.
 mundissimus absorbere totiens
 per magistrum: donec totum lapide
 virtute spiritus non fixi superius diffe-
 rat sublimando. et hoc est quod
 dicitur ascendit a terra in celum
 post ipsum lapidem sic exaltatur.

oportet ut mactetur super
 marmor cum elemento ab ipso
 lapide in prima operatione ex-
 tracto. i. in aqua lapidis: et
 assare totiens sublimando:
 donec iterato virtute ferme-
 tantoms terre in corporibus
 exaltate totus lapis iterato
 descendat in terra: et rema-
 neat fixus et fluens. Et hoc
 est quod dicitur iterum descen-
 dat in terra. Et sic recipit
 unum superiorem sublimando
 et inferiorem descendendo. i.
 quod corpus est fiet spirituale
 sublimando. et quod spirituale
 est fiet corpus descendendo.
Sicut habet gloriam claritatem
totius mundi. Id est hoc lapi-
 de sic composito gloriam huius
 mundi possidebit. Idcirco fugiet
a te omnis obscuritas. i. omnis
mopia et egritudo: quia lapis
sic compositus omnis egritudinis
est curativus. Hec est totius
fortitudinis fortitudo fornus
quia vnicat omne rem sub-
tilem: omnem rem solidam
penetrabit. id est vnicat etiam
 vnicando commutat aerem in
 vinum. Sibi similis est: et alia
 corpora dura et solida penetra-
 bit. Sequitur
Sicut mundus creatus est. Sic
est factus nunc lapis. quia primo
 sicut totus mundus et quicquid
 est in mundo in una massa confusa
 ut dictum est superius: post per ar-
 tificium spiritus creatoris diuisa est
 illa massa in quatuor elementa
 mirabiliter rectificata et se-
 parata: per quam separatione.

diuersa sunt. si ita possunt fieri
diuersa opera in abbreviatioe
mei operis. per separatione diuer-
soze elementoz aduersis ex
corporibus.
hinc erunt aptationes mira-
biles. Id est si separaueris
elementa sunt mirabilia co-
posita meo operi in compo-
sitione mei lapidis. per coniuncti-
onem elementoz rectificatione.
Quatuor id est de quibus mira-
bilibus aptant. Ad hoc mos
est. hoc i. modus operandi datus
est. hec itaqz sine vocatur
hermes. Quia datus phus
dedit compositionem lapidis.
hic dat occulto modo. de quo
fit noster lapis. Primo notat
seipsum. ut filij sui ad hanc
scientiam peruenientes de
suo nomine recordentur. Primo
tunc tangit de quo fit dicens
tres totius mundi partes hunc
philosophie. Quia omne quod
est compositum in mundo ex
quatuor elementis. Vnde in
finitis sunt partes. quas omnes
phus diuidit in tres partes
principales. quas vocat tres
partes philosophie totius mundi
s. in partem mineralem ve-
getabilem et animaleam. de
quibus coniunctum vel diuisum
phus habuit scientia veram.
in operatione solis. Et ideo
dicit. tres habens partes phie.
Et tres partes continentur in
unio lapide. s. in mercurio.
Et ideo vocatur hic lapis per-
fectus. quia habet naturam
mineralium vegetabilium. et

animalium. Est enim lapis
trinus et unus. quatuor
habens colores. s. elementa.
qui nisi mortuus fuerit ipse
solus manet. Et si mortuus
fuerit in datus est superius
cum coniugum. multum fru-
ctu affert. videlicet completis
operationibus predictis.
O lector carissime. Si tu sis
operationem lapidis dixi
tibi veritatem. et si tunc sis
dutam operatione. nichil est
quod tibi completum est. id
id est completum est quod dictum
est. de operatione lapidis.
trinum naturatum. et quatuor
colorum ut dictum est existentium
in una re. s. in mercurio solo.
Et quod sit lapis vegetabilis. scio
ego qui loquor. quia ex furtis
trinum herbarum a natura simul
coniunctum. quia nostra dicta
inferis postquam sterissent in fumo
40. diebus. vidi mercurium ema-
nare. et sunt hee herbe. herba
mercurialis. porulata marina
que lac album facit. et teli domi-
cium. D. sic. inuenti nulla
fuit differentia. ad alium D.
Ergo lapis ex vegetabilibus est.
Quod etiam sit animalis. scio. ego qui
loquor. quia ipsum separat. et non
separat mercurium. et equali pondere
simul mixto sine aliquo alio
addito. in forti vase vitreo in
paruo spiraculo in fumo molli
remisso calore collocato in terra
per tres menses vermes hor-
ribiles procreantur. quorum
unus alium deuorat. donec re-
maneat unus solus. qui si pascatur

Sic natus
fuit a se
intra 30
dies et
manet

mercurio
naturam
terribilem
est per
ergo
Quia
quia
et con
Nullus
ipm
mortu
vni
vni
Et pr
Lapis
au m
itaqz
vel arg
Postea
per qu
implet
qui tot
fiat
Coadu
caum
Alci
vni
anom
dicunt
vrent
ipm
to
et vni
paret
aer et
qui n
lor eu
Et de
ar. q
Sed v
conu
corpus

mercurio viuo crescit ad quan-
tatem bufonis. cuius forma
terribilis est. et hoc animal
est per se elixir super plumbum
Ergo lapis animalis est.

Quod autem sit mineralis patet
quia super ipsum fit protertio
et conuertitur in metallum.

Nullus ergo dubitat ipsum
ipsum esse lapidem: qui seipsum
mortificat et resurgit et
vini ficat: et seipsum in aurum
conuertit.

Et propter hoc dicit alius philosophus
Lapis unus medicina una:
cui nihil addit extraneum
itaque debet conuertere in aurum
vel argentum.

Postea sunt duo coadiutores:
per quos operatio facile ad-
impletur. unus est destructor:
qui totam operationem inter-
ficiat: nisi deleatur.

Coadiutores vero sunt. **Q**ui ppa-
ratur et **Q**ui in spem m-
olei redacti. **P**roprietas
eius est. **D** congelare et cre-
ationem perficere. **T**este **G**eber
dicente. **V**is sulfuris albi non
virens congelat. **D** et ipse se-
ipsum mortificat. **P**roprietas autem
est totum lapidem inspuare
et vini ficare si debito modo pre-
paret. **N**uncupatur enim ventus
aer et oleum incombustibile. **V**nde
qui negligit oleum a mercurio
loco eius accipiat. **Q**ui pparat.

Et destructor lapidis est sal.
ar. qui venalis inuenitur.

Sed ubi loquitur philosophus de sale. ar.
coniungens matrimonium inter
corpus et spiritum: loquitur de oleo.

extracto a mercurio ut dictum est.

Sunt etiam alia plura colla-
teralia in breuinatione operis
valde apta. ut sunt salia attra-
menta et alumina: et quedam
alia: ut aque aluminum: et etiam
vegetabilium: quia quedam aque
sunt ex istis: que in continentibus
soluunt corpora: ut aurum et
argentum: et tunc post hec aqua
auri et argenti commixta lapidi
prius bene puri fixato ab omni
re extranea: et tunc formatur
opus in una die: quod alio modo
non fiet in tribus mensibus.

Item fit aqua ex aiali: que in
continentibus facit oleum ex
sublimato.

Item fit aqua ex vegetabilibus
que in continentibus tollit com-
bustionem et adustionem. **Q**ui
et remanebit albus. et incombustibile.
Et sic sunt adeo
creata apta mirabilia ad
compositionem nostri lapidis.

Vnde plures hic sunt ad unum
finem tendentes. **E**t hec suf-
ficient in lapide philosophico
componendo.

Sit nomen domini benedictum
in secula seculorum Amen.

Incipit liber que edidit Mouenius
Romano Regi calid Egiptiorum
quem Castrensis de Arabico in
latinum translulit.

Dixit Castrensis. Legimus
in historiis veterum diuinorum
tres fuisse phos: quorum
vni quisque hermes vocabatur.
Primus eorum fuit Enoch: qui
alio nomine hermes: et alio nomine
vocabatur mercurius.
Secundus fuit Nohe: qui sit alio
nomine hermes: et alio mercurius
est nuncupatus.
Tertius autem Tertius fuit hermes
qui post diluuium in Egipto regna-
uit: et eius regnum diu optimuit.
Iste autem a multis antecessoribus deus
est triplex: propter tria virtutes
collectiue sibi a domino deo attributa.
Erat enim iste Rex: et philosophus et propheta.
Iste vero fuit hermes: qui post dilu-
uium: omnia artium et disciplinarum
tam in qua liberalium quam etiam mecha-
nicarum primus fuit inuentor.
Omnes namque qui post ipsum fore suo
itinere mercedem: et suis vestigiis inhe-
rentem intebant. Quod plura: longum
esset necnon difficile tanti ac tam
magnum viri virtutes et doctrinam
et actus in memoriam ad primum re-
ducere: cum et hoc genus in dicti
huius libri diuinum translatione non
suscepimus: nec

hic est autem liber: qui notatus est
de compositione alchimie. Et quoniam quid
sit alchimia: et que sit sua compositio
na fere mea cognouit latinitas. in primum
eius sermone posui istud vocabulum ad mira-
bile si quis ignoraret: sub diffinitione
clarescat. hermes vero et alij philosophi qui
prius fuerunt hoc vocabulum ita diffini-
erunt. Aut eorum in libro de staz inuentione.
Alchimia est substantia corporea ex vno: et ex
vni composita: preciosiora admiuem
per coniunctionem et effectum coniungens.
et eadem naturali coniunctione in genus
melioris naturaliter conuertens.
In sequentibus vero hoc quod diximus expla-
nabitur: ubi et de eius compositione ad plenum
tractabitur. Sed nos licet in nobis serme
sit ingenium: et latinitas permodica: hoc
tantum et tam magnam opus ad transferendum
de Arabico in latinum suscepimus. Unde et
de singulari gratia nobis a deo meo mo-
deratius collata. sumo illi deo vni: qui
trinus extat et vni gratias referimus.
Nomen autem meum in principio plagi tunc
non placuit: ne aliquod huius nostri laborem
sibi assumeret: et etiam eius laudem et
meritum sibi quasi proprium vendicaret. Quod
amplius huiusmodi omnes ego obsecro. ne quis
vixit erga meum nomen mentis luore quod
sepe a multis fieri consuevit tabescat.
Sic namque deus omnis: cui sua confertur
gratiam. et spiritus ex gratia prebit: et ubi et

quod vult inspirat. omento igitur
gaudere debemus: cum omnis creator
et conditor omnibus quasi paternitate
suam monstrat diuinitatem: illa
nec tota non lateat

hermes p'mus in
uentor et conditor
artis Alchimie

Dixit et Morionus. Omnes
philosophi partes mens Hermes
diuina plenarie attigit. Cum autem
ille per annos multos in magistrorum
superioris inuentione, creditione stu-
diuisset: et tandem hoc magni inuenit
primus: et edidit: ac de eo librum
composuit: quem sibi metipsum
deportauit: et post sui obitum suis di-
scipulis in hereditate reliquit. post
obitum vero illius discipuli eius hoc libro
et eius preceptis per multa tempora studuere
ut si eius effectum adipsa potuissent.
Postquam ergo suum consecuti sunt effectum.
de eo varia et etiam innumerabilia de-
derunt precepta. quod idcirco fecerunt
ne ipsi qui post ipsos hac decepti fuissent
faterna causa quasi vulgarem inspi-
cientibus detegissent. post multum vero
tempus a passione domini nostri ihesu christi sur-
rexit quidam homo diuinis domus spiritu
alibus perditus: qui cum in diuinitate per
multum tempus studuisset: inter libros diui-
nos hunc librum inuenit.

Adfar Alexan-
drinus primus
ex christianis
lapideis phorum
confectionem
et operationem
ex libro her-
metis didicit

Fuit autem vir iste ab Alexandria ori-
undus. unde suo nomine Adfar Alexandrinus
vocabatur. Hic vero postquam librum perlatum
inuenit: mentes peruiigili atque industria
in eo studere non desinabat. postquam
vero in eo diu studuisset: eius effectum
atque scientiam ad plenum adeptus est.
Ex hac igitur scientia vir iste diuino
multa varia et mirabilia dedit pre-
cepta. que cum sub suo nomine per universas
nunc Regiones partes diuulgata fuisset:
me tunc tempore in urbe Roma morante
huius viri nomine et illius scientie fama quasi

volando peruenit. Nam eo tempore fui
Romae. unde et ortus fueram consti-
tutus. Erant autem tunc iuuenis: cuius
vix merito prima lamigo nondum ob-
dixerat. prudens scilicet et doctus christi-
anus a prime etatis gradu ab vtriusque
parente effectus: cui etiam se tota
iam latinitas direxerat. Audiu-
ergo huius viri nomine et fama pa-
rentes patriamque simul festinus
deserui: nec quemquam meos
artus exhibui: quousque alexandria
aduenissem. Ingressus vero civitatem
diu per vias et calles nouus hospes
incessi: et donec huius viri domum in-
uenissem. Tandem illius viri domum
inueni: et iam ingressus fui. qua
cum ingressus fuisset: hinc virum
in suo oratorio sedentem in suis libris
studentem inueni. At ille postquam suos
oculos in me defixit: inuenio me autem
amice. hinc accede. Accessi autem ad illum
et iuxta eum super stramentum quodam
fuerat appositum consedi. Erat vir iam
multa etate decrepituus: sed adhuc
vultu serenus: et facie et statura vir-
porus decorus. Nam et eius vultus
omnia que in illius mente latebant: se
diligenter innumerabilibus indicabat. postquam
autem ad eum de fabularum finem: quousque
ille quo nomine nuncuparetur: et unde essem
orandus: et que me viri causa ex-
tisset. At ego respondi illi et dixi.
Ego morionus vocor nomine romanus
quem vix tui nomine et scientie fama de pa-
rentibus et patria distodere negat.
At ille subiunxit. Et que nunc est fides
tua. et autem magis deorum cultor existis
Et ego respondi. fidem meam christianam
profiteor. Nam christi filii cultor: et illam
deum tantum et unum adoro. preterea dixi
Adfar. bonum me tibi tenere quasi vir se

et adhuc me hoīe mūdano ceptū
inuenisse: propalabo nāq; tibi
totius diuinitatis secreta que
oībus hactenq; detegere reu-
sari. Tu vō totis mentis tue
viribus intentus esto. Nam
et ego te faciam totius mee
discipline filiū. **H**ys igitur
alteris seais dictis: nimio gaudio
sum gauisus. Quid plura. longū
est eī nobis in huiusmodi opere
constitutis singula de quib; ad m-
uicem commemorariū enūtare.
Remansi tandē cū illo. et me
illū tantū amicabile exhibui
q; ille rōq; diuinitatis secreta
detexit. **P**ostea vō mortuus
est **Adfar**. et ego post eius obitum
post dies paucos Alexandria re-
gressus in hierosolimā. deueni.
In aug. enam fimb; michi here-
mū elegi: in quo vitam mee fidei
professionem habile dūc potuissē.
Inde vō surrexit nō post multos
annos Rex in Egipto nōie **Nauoa**
hic autē genuit filiū **Zergid**: qui
post mortē sui patris in egipto
regnavit: et regnū illud optimuit.
Zergid autē genuit filiū nōie
Calid. qui post mortē sui patris
dū in Egipto regnavit. **F**uit
autē Rex iste vī sapiens: et pru-
dens: et in oī sūa p̄p̄ia: diligēs
eī multū sapientes et p̄hoc p̄t
disciplinā cōem: sed maxie p̄t
huius libri scientiam. **I**ste vō
studebat per p̄uinas notas et
ignotas perquirere: si aliquē
inuenisset: qui sibi huius libri da-
cumenta reuelasset. et reuelare
potuisset. huiusmodi igitur amore
compulsus: multo o sapientiam

et p̄hoc seū retinebat: qui
libri huius magisteriū se sūre
professi sūt: cum penitus
ignorarent. **H**oc quoq; mltis
et maximis duabat domo.
in eoz verbis dū confisus.
Hic itaq; die quadā in heremo
existente **S**ama huius Regis
a quodam peregrino delata
est. **Q**uem cum audissem:
heremū dimisi: et q̄ntū potū
sue regione fines transmeui
nō. s. vt ab eodem diuitias seu
dona inquirerem: sed diligent
domo spūalibus eū instruere.
Postq; vō suos fines sum in-
gressus: loca q̄ plurima eūdo
lustraui: et tandem Regem
inueni. **Q**uem tū inuenissem:
et de quibusdam seū contulisse
inueni eum magne sapientie
virum: et oīz v̄ritatū ornamēto
p̄ditum. **D**ixi ergo ad illum.
O bone Rex: deus ad meliō re-
conuertat. **V**olo autē vt subeas
michi domū meo magisterio
habilem preparari. **I**ussit ergo
Rex michi domū parari: et ad
meū libitū ornari. **I**ntraui autē
hanc domū: nūq; ab illa exiui
donec totū complerem magiste-
riū. **P**ostq; autē complens
fuit magisteriū: eum in domo
apposui: et circa vas in quo
fuerat posui hec verba dep̄mxi.
Omīs autē qui seū habuerit: ali-
eno auxilio nullatenus indigebit.
Postq; hec scripta verba: ab
vibe et oī regione clam discessi
et ad meū heremū regressus suz.
Postea vō Rex domū quam ego
dimiseram ingressus est: et

magisterium perfectum ubi ego
dimiseram inuenit. **Q**uod
cum magis ac magis dilige-
tius intueretur. vidit verba
que cum **Arabi** has scripta
dimiseram. **Q**uibus plotis
ac bene intellectis: statim
me absente defleuit: et oēs
quos huius magisterii causa
per multos annos **scilicet** deti-
nuerat decapitari iussit.

Dixit postea Rex. Aduocate
michi: **Calip** meum seruū fidele
Erat aut **Calip** suus captiuus.
quem sibi suus pater **Zergid** ante
eius obitū ob suā fidelitatem
dederat. **C**onfidebat aut meo
Rex multū. **Q**ui dixit ei.

O **Calip** serue mihi: nescio quid
michi nūc sit agendū. **D**ixit
aut **Calip** ad Regem. **D**ne mi
Deus pūdelit quid demere
sumus acturi. **T**ristatus est aut
Rex multū: et ultra q̄ recedat.
ac die et nocte indoluit.

Factū est aut post annos aliquos
dum Rex quadā die de loco qui
dicitur **Durūa** venandi studio
exiret: q̄ **Calip** captiuus hūm
quendam in solitudinibus errantem
inuenit. quem nūc inuenisset:
interrogauit eū et dixit ei. **A**mitte
Quo nam es tu: aut vnde venis?
At ille homo respondit. **E**go
Ierosolimitanus sum. nā ego
in Iherusalem natus fui: et per
multos annos in montibus Ihero-
solimitanis cū quodam heremita
conuersatus sum. **N**e aut ibi mo-
rante: audiui quomodo Rex
Calip meum perquireret: quis
sibi magisterium hermetis demo-

straret. **P**ostq̄ aut hoc de Rege
audiuit mox a mea patria dis-
cessit. **V**t hoc Regi **Calip** nūcia-
rem. **S**uo ēz hōiem in hoc ma-
gisterio doctissimū. quē Regi mon-
strare valde desidero. **T**unc ait
Calip. **T**ace semper tace: hucusq̄ tibi
dixisse sufficiat. **N**olo aut te viuere
q̄ mori. **N**am multi ad Regem
venērūt: qui hoc magisterium se scire
p̄fitebant. qui nūc ad sue p̄fessionis
exitū p̄uenire nō potuissent: a
Rege interfecti sūt. **T**imeo ergo ut
tu si nūc huiusmodi sermone in conspectu
Regis aspicias. ne interficiaris. **T**ūc
homo ille ait. **N**oli timere: sed in cō-
spectu Regis me venire non differas.

Calip igitur dixit. homo michi hoc
iam placet: sed tace ne moriaris.
Adduxit ergo **Calip** hūc hōiem. et
statuit eū coram Rege. **E**t ait.

O bone Rex. Ecce homo qui mori
non metuit. **V**t ergo Rex oculos
in eū defixit. p̄ueniens eū ait. **Q**uis
nam es tu? **A**t ille respondit. **H**ieroso-
limitanus sum. qui nūc in mon-
tibus in quodā heremita conuersatus
fui: audiui a multis tui nominis et
bonitatis famam: et quo modo tu
indescenderis querebas sapientes et
doctos qui v̄z magisterium hermetis
seme tibi ostendissent. **V**eni ergo ad
te o bone Rex: et ut tu moris acqui-
estas consilij. et tui desiderij com-
pos efficiaris. **S**uo namq̄ dñi in mō-
nibus Iherosolimitanis habitante:
cui oīs sapientia a dño reuelata est
Nam in sua fide firmissimū a deo
et hōibz iudicat. **D**ie namq̄ quadā
cum in suo heremo de rebus q̄
plurimo tractatam: conagit cū
q̄ michi diceret se hoc magisterium

posse perficere. Quo autem audito:
cum in sua veritate sepius michi in-
gnita confisus: nunc ex hoc. quod
anno multum auri ponderari ego
sepius videram quod ad huiusmodi civi-
tatem transmittibat: sui sermone
certissimum meum sepius confortabat.
quod si ego in tuo conspectu assisterem
multis me ac magno ditares domus.
et nunquam me a tua gratia separares.
Tunc Rex ait: Quis est huius-
modi quem tu dicas: aut que mens
ignota hucusque te venire persuaserit:
nescis pulcherrime hominum: nescis quor-
um et quales propter sermonem huiusmodi
interfecti sunt: sed si ea que tu dicis
quod non opinor vera fuisse:
ex multis tu ditares domus: et
nunquam a mea gratia amodo separe-
ris. Et si vera non fuerit: maxime
scias te subitum tormen-
tum. Tunc
homo ille ait: Obone Rex. utroque
tui promisso sum placatus. Tu tamen
meis acquiescas consiliis. Iterum
Rex ait: O homo: de qualitate
viri huiusmodi: et cuius vulum ac
habitu pauca meum confortas.
Venit namque ad me in ambo prius
vir quidam: qui ut verum tibi
fuerat: michi hoc magistrum perferat
et cum perficeret rem essetam: si
non eius scientiam michi dimisit.
et clam recessit et abiit. Tunc
homo ille ait: Vir autem iste nimis
est etate deceptus: statura magnus
vultu et facie preclarus. moribus
ornatus: cuius etiam vita et habitus
deo non displicet: est enim in monachis
hierosolimitanis heremita. Sed et
si eius nomen multum scire desideras:
apocryphus Romanus senex heremita
nominatur. Tunc conversus Rex ad

suum servum Calip. dixit: hic vere est
homo ille: de quo hactenus tecum con-
dolui. Dixit ergo Calip: Obone.
Rex ita est nunc ego estimo gaudis
Rex multum: et ultra quod credi potest huius-
modi venimus accepit. Iussit ergo
Rex huiusmodi dona dari quod plurima.
et insuper maiora ei promisit. hec est
igitur historia apocryphum romanum: quo
modo scilicet ille magistrum heremum
adipiscens est.

Explicit historia. Incipit sermo
Calip. servi et captivi Regis calid
filii gerzid filii maya.

Dixit Calip captivus post pau-
cos quidem dies postquam hec ab
hoc quidem homine Regi nuntiata fuisset:
venit hic homo: et stetit coram Rege
et ait: O Rex bone: deus ad hominem
te convertat: nolo autem ut ea que
tibi promissum diutius differamus.
Adiuva ergo omnes tuos homines natum
meliores: et ex eis michi aliquos
accommoda: qui meum vadant: et meum
simul revertantur: grandis enim nobis
restat via. At Rex multum placide
illum intuens ait: bene dius fecerit.
Tunc iussit Rex festinanter coram
se advocari ^{me} ~~coram~~ ^{ad} ~~advocari~~: Qui
cum coram Rege stanssem: dixit
michi Rex. O Calip serve bone:
Congrega omnes namque meliores: in-
centum. et ex illis quot eris quos
huius homini placuerint elige: qui
vobisam simul vadant et re-
vertantur. Nam ille dixit: Grandis
nobis restat via. Fecit ergo prout
Rex michi preceperat. Et post
paucos dies iter nostrum incepimus.
et multa loca inuia et deserta
eundo: multos dies consumpsimus.
Tandem hierusalem denemimus

quasi in solitudinibus montium ex-
vando fatigaremur: Invenimus
heremum in quo chorienus Ro-
manus senex heremitica vitam
suam ducebat. quem cum ingre-
deremur: Virem invenimus
ibi quendam vire senem: statura
longum: corpore magnū: vultu
et facie preclarū: denique etiam
statu et habitu multū admirati
sumus: Eius namq. tota aures ab
asporitate Cilicij quo erat indur-
vugosa existerat. Tunc dixit
nobis homo ille qui nos secum
illuc adduxerat: O scilicet hic est
monachus Romanus senex heremita.
At ego dū magis ac magis illum
diligentius intuebar: cū illi co-
gnovi: quo agnito: illū ex parte
Regis Calid salutavi. Cuius audito
nōne vir bonus subrisit: et nos
propius iussit accedere. Causa
sumus ergo et leni. cum eo conversi
sedimus. Interrogavit autē nos
vire dei de statu nri Regis: et de
statu Regni. cum ille nūciarem
statū: et vire nre causam sibi pa-
lam. At ille ad se conversus ait.
Mulan gaudeo filij: qm me inue-
nistis: ibo eiz vobiscum: ut et Rex
mediū exoptati videat: et que
sit mira creaturis potentia ame
recognoscatur. Postq. ig. p aliquos
dies arduis mōs labore itineris fa-
tigatos recreaveramus: redierunt
ut in opm: et in miam patriā
regressi sumus. Qui cū cū Regē
venissemus: Vidit Rex virū dei: qui
cum eum vidit: illū cognovit: et
me respiciens ait: O Calid serue
bone: hic est vere vir propter quem
tenū dū condolui. Volo autem

ut ea que vobis in semere obui-
auerūt michi promig edisseras.
At ego totam rem a suo principio
per ordinem dixi. Adlocutus
Rex virū dei quem adduximus
et eum iuxta se sedere fecit: et
dixit ei. O senex ego volo: vir-
tu nomen tuū michi dicas: et
tue professionis modū pandas.
Non eiz altera vice licuit hec oia
at inquirere: de tuis namq.
verbis adhuc diffidebam. Tunc
vire dei rēdit. Ego chorienus
Romanus vocor: mea autē pfessio
fidei xpiane est. Vita quoq. et
habitus sunt heremite. Tunc
Rex ait. O choriene: quor tran-
sistit am postq. virū et habitū
heremiticū elegisti. At ille rēdit
post. m. quidam ānos a morte
Heradit Regis heremita incedo.
placatus est igit. Rex multū super
huiusmodi virei prudentia: et eiz
humilitate: patientia: verecūdia et
venustate. Non eiz erat ille ligua
verbosus: aut mente alatus: erat
aut humilis: prudens et patiens:
ac benivolus: vni talem esse decobat.
Postea dixit Rex. O choriene:
nōne esset tibi melig et cōmuni-
entius deū orare in ecclesia: q. in
silio consistere: et in montibz ac
solitudinibz habitare. At chorienus
dixit. bene habeas mi Rex: bonus
aut quod nūc habeo: et mi futuro
exopto: ex deo est: et in eis manu
collocatū: spē aut quid faciat: nec
ego dubito: qm michi mē cōmuni-
et ceteris minor invenit requies.
q. in solitudinibz et montibz: nemo
eiz meret nisi seminet: et quod semi-
nauerit hoc enam metet. opera

itaque diuinitatis et bonitatis in
vita huiusmodi vix non derelinquat.

Nam requiri aditus nimis est co-
artatus: neque ad illam quisque per-
tingit: nisi per anime afflictione.
Dixit ergo Rex. Oia que diuini m-
dubitanter verba sunt: sed ex fi-
deli procedunt auctoritate et falsa videntur.
Hec autem dicebat Rex: quoniam adhuc
cultor erat ydolorum. Respondit
autem morienus. Si ea que profecto
vera vera esse concedit: cum a quo
illa procedit te verum esse amicum dictum
concedere est. Nam ex vero vera
procedunt: et ex falsa falsa: et ex eternis
eterna: et ex transitorijs transito-
ria: ex bonis bona: et ex malis
mala. **D**ixit itaque Rex. O moni-
ene: multa quidem michi de te et
de tua constantia in tua fide sunt
relata. Vnde vehementer admittor.
cum et illa videam et audiam.
nam esse vera: habitaque quedam
fuerit causa. quare multum et te
videre: simulque audire diu exoptavi.
Volonaque ut inter quedam de quibus
erimus tractaturi me quibusdam
alijs quasi documentis diligenter
instructas: simulque edoceas. **T**unc
dixit ille morienus. O Rex. omnipotens
deus te ad melius conuertat. Na-
ego non sum de quo multum debeas
adiuari. Nam ex filijs Ade vni
existis. omnes quidem ex vno
processimus: et vtrum ad vnum hinc
diuersis tramite reuertemur. tempore
quidem longa mutatio hominem sub
tempore constitutum confundit et mutat.
nec ego adhuc ita sum mutatus.
quod alij multi qui ante me fuerunt
magis non mutantur. Vltima autem
mutatio moris diuina subsequitur.

qua videlicet nulla pena deter-
iudicat ante corporis et anime co-
iunctione: et post eorum dissoluti-
onem pene omni morte crudeli-
tatem expectat. **S**ed omnipotens
creator: quia oia ex se ipso creat
et format semper sit in meo au-
xilium. **T**unc dixit illi Rex.
O morienus: ex hijs que modo
dicebas videntur quod tu existimes
me te velle deridere. **I**ntra
ergo hanc opinionem licet senex
et prudens videaris: potius es
deridendus quam laudandus. **P**ost
hoc aduocauit me Rex.
et dixit michi. O Calpurnius serue
vade et quere hunc hominem domum.
moris. scilicet et extra pulchram.
et multo ornamento ornata.
sitque vicina palatio: simulque gra-
et hominem sue fidei professorem.
doctum. scilicet senem ac moribus
ornatum: cuius dictis ac moniti-
consuletur: et eius anima in pace
resideat. Video enim illum quasi
detentum: et in me nimis co-
fidentem. **F**eci igitur iuxta quod
Rex michi preceperat. **R**ex
vero bis cotidie ad eum veniebat
et cum illo per aliquas horas
residebat. **A**lloquebatur enim
illum Rex et confortabat: nichil
tamen de suo magisterio eum interro-
gabatur. **P**ostquam autem inter illos
maxima notitia creuit et amor
morienus se multum Regi credit
et in eo confidit. **I**nterrogabatur
autem illum Rex de Romanorum
legibus: et vtrumque secundum temporis ro-
gatum eorum leges mutarentur.
de regum et Consulium consuetudine
necnon et grecorum historijs simul.

Et. per antea
maliuam amplissimam
fiat hinc in multa
romanaque legibus

interrogabat Morienus in his
omnibus illi discrete respondebat.

Dilexit igitur Rex Morienus in tantum
quantum ante neminem dilexerat.
factum est igitur dum quadam die in
vrbu fabularentur Rex Morienus
dixit. O senex sapientissime
omnium: scito quod ego diu a multis
quesivi magisterium hermetis
sed neminem hactenus inuenire
potui: quod rem eius veram mihi
panderet. ob hoc igitur altera
vice quando tu a multis simbus
clam discessisti: postquam has
quas circa vas in quo posui
fuerat magisterium scriptas le-
gissem: et earum intellectum acce-
pisssem: omnibus quos propter
hanc scientiam meam per annos
multos retinueram illico iussi
capita amputari. Rogo te
igitur o senex bone et omnium sapi-
entissime: quatinus eam rem
veram atque eius subam michi
edisseras: ut mea domini expectata
consolatio per te compleatur: que
quidem si fereris et me ipsum et
omnia que meum possideo acquiras.
et si libuerit in tuam patriam
vna reuertemur. Nolo enim
te in me quoquo modo dubi-
tare: neque tuo animo vllum timorem
ex vlla opinione conferas.
Tunc Morienus respondit. O
bone Rex et sapiens deuote
conuertat ad melius. nunc
autem bene intelligo quare pro
me misisti. indigebas enim me
multo: et idcirco misisti. Ego
autem ad te gaudens adueni: ut
et te hoc magisterium edoceam.
et que sit dei mira virtus

manifeste demonstrarem.
timorem autem de quo paulo ante
dicebas non timeo: nec de te ha-
ctenus despero. Omnes enim qui
timuerit in veritate non est
perfectus: et maxime sapiente
nunc aliquid non decet: nam si
timuerit: cito desperabit: quasi
desperabit: eius animus vacillabit:
et nullatenus sue intentionis
consequetur effectum. Et quoniam iam
intelligo te nimis me amore
amplecti: video te in via in qui-
sitione multum seuerum esse. mori-
bus et actu pius et patientem:
non decet me dum hoc magi-
sterium tibi recondere: vel celare.
Iam enim ad tuum propositum: et ad meam
longam inquisitionem facile
omnino peruenisti. Sit nomen
domini benedictum per infinita
secula seculorum Amen.

Ad hec ergo submisit Rex: et
ait: nunc vere scio quod omnis homo
qui non prestat patientiam: festi-
natione reueli consumitur.
et consumitur. Festinatio enim
ex parte dyaboli est: Ego autem
sum nepos achor: et filius
Regis Geriz: et non est aliqua
fortitudo nisi in summo deo: qui
vnicus est altissimus. Dixit mo-
rienus. O bone Rex deus ad
melius te conuertat. Esto michi
modo ad iudicium huius magisterii
et scies eum bene: et intelliges
in illis vero introitu et exitu
multum studere memento: quoniam
omnia que illi pertinent amictu
domini facile consequeris. hec
enim res quam iam diu quesivisti
per vnum aut vram non accipitur

ner ppetrat. ac ppi^r eis per pa-
nentiā hūilitate et amorem.
Veni a perfectis fidelibus et suis
illis. s. quibz eam a p^rmea reze
natura conferre disposuit. sua mi-
rabili fortitudine: que cū aliam
ex suis fidelibz collata fuerit:
debet ipm p^ris p^rvidere: cui
post eam cōmittat ac detegat.
Nam hec res nichil aliud iudi-
cari potest. nisi donū dei altis-
simi: qui prout vult: et etiā
aut vult ex suis suis fidelibz
illud cōmittit et monstrat.
Debet ergo eos quibz hoc donū
cōmittitur: omnipotenti deo
esse in cōtibz hūiles: et oīo s^rictos.
Tunc Rex ait. Nos quidē vere
scimus et cognoscimus: qm mala est
reze perfectio absq^e diuinitatis
auxilio et eis demonstratōe. Ipse
ēz est vng vng et imutabilis.
postea aduocauit me Rex et dixit
Calip sue bone: sede nro: et mo-
stro oīa de quibz amodo tractaue-
rim: memorieq^e cōmenda. **C**ui
dixit **Moniens**. Omnipotens deus
dñs oīz creator et in potentia ser-
uos impotentes creauit: qm ipi
nequeūt eis ordie t^ram mutare.
et nequeūt postponere ea que ipse
ppont. nec est aliquid f^rre impos-
sibile illis: nisi p^r illis demonstra-
tionem: nec etiā aliquid consequi
potuerūt. nisi ille eos consequi
illud p^rvidicauerit. nec quicq^e
ret more valebūt. nisi p^r forti-
tudine a sūmo deo sibi diuinit^r
collata. **S**ed et vide. magis
est admirandū. et mutandū
aīos suos. et ipi regi nō possūt
diuag nisi vsq^e ad terminū

qui a deo desup constitutus est
preponit eis deus: et suis suis
quos vult et eligit vt hēant
sciam diuinam adeo hōi data
querant: et quesita sēu retine-
ant. **H**ec ēz scientia est que dñm
sūm abstrahit ab hūis mundi mi-
seria: et ad scientia bonoz futu-
rozū reducat. **I**n t^ribz vō p^r-
teritis ista scia fuit fere amollata
sed libri multi veterū diuīnorum
remanferūt: in quibz illa contine-
bat^r tota vera absq^e mendatio. nec
tū quisq^e inueniebat: qui v^r illā
tūc ad effectū p^rduceret. propter
noīa multa et diuersa que rebz
ei attrībent^r a sapiētibz antiquis
oribus iam dudū fuerāt imposita.
Sed ego hūis rei veritatē vti oī-
ti cognouisti perfecte retinco.
Non que quidam antecessores
hūis magisterz noīa multiplicata
et variata tradebant: grauissimis
s. scripturis orāi t^rexta. sed oīa m^r
veridica et sepi^r cōprobata: quod
vltū egisse arbitrant^r. p^r s^rultoz
insipientia: et vt dicta sua nō in-
telligerent: nisi qui tali et tanto
magisterio digni reputarentur:
et iudicarent. **S**iquis ergo illoz
dicta inuenierit: in illis diligēt^r
studiat: donec ea recto modo in-
telligat. **N**on ēz deat quēq^e se
ab hoc magisterio retrahere: sed
debet suā fidem: et suā spē in deo
altissimo firm^r configere: et illū
incessanter efflagitare: quatin^r
istud diuinū et admirabile possit
ppetrate. **S**icut^r deū omnipotentem
et eis auxiliū implorare: vt eū
deus ad res meliores pulchrior^r
modo conuertat. et faciat illū

huius magisterij suam p lineaz
rectam absq omi devianone
felicit adipisc. **T**unc Rex ait.
Iam siliber oportune her dicta
atq mandata dia sufficiant. Ego
bene illa retineo: et retenta pro
pro posse observabo. et maxime
ni tu senex et sapiens hoc magiste
riu propalare non negligas. **E**x
plana igit michi hoc quod dui
exopto explanacione sanllima
ne eis studij gravitas in hac re
me dui confundat. **I**n primis
igit ab eis exordio michi eam
edisseras et dicas ut ois ordo pro
prios paul a mea disputacione abia
atur. **A**d hoc **M**oxienus respondit
Rem quidem ex ordine digestam
tibi edicam. Tu vo ea que velis amodo
inquirere no differas.
In apuit interrogaciones Regis
calid: et responsiones **M**oxieni:
de oibz de quibus tota efficacia ma
gisterij **h**ermetis constare copbat.

Moxiene. primu querere liber
que et qualis sit huius rei
pripapalis suba. et materia. et vtru
multe aut plures sint: aut ex vno
tantu modo conficiat. **M**oxienus
omnes res vsq dui p suu effectum dmo
stant multoz testimonio co probat
Sed anteq antiquiora testimonia
tibi in presens educa hoc quod nos
de eis pmpali suba atq materia
sepe comprobauig: explicabo. Si at
ea que tibi dixerio: et testimonia
antiquoz recte inspexeris: bene
aperte cognosces nos omes in vno
conuenire: et oia que diximus
vera proferte. quid is mterogasti.
Quod mterogo sic accipe. huius

rei pma et pmpalis suba et ma
teria est vna: et de ea est vnu. et
cu ea sit. neq aliquid sibi addit:
vel minuit. **E**cce iam habes
quod mterogasti. **N**unc vo testi
monia antiquoz tibi adducam.
ut omes in vnu concordare iudi
cemur. **H**eracles vo quida Rex
sapiens et phs. ni a quibusdam
suis mterrogaret dixit. hoc aut
magisteriu ex vna pma radice pro
cedit: que postea in plures res ex
pandit. **E**t iteru ad vnu reuertit
et fito fore necesse recipere aere
Azianus quoq phs ait. q. aut
i. calor frigiditas humiditas et siccitas
ex vno fonte procedit: et eoz
quedam ex eisdem conficiunt. **E**x
hys vo. q. quedam sut quasi radi
ces: et quedam quasi ex hys radi
cibus: que vo sut radices. sut aqua
et ignis: que vo ex hys coposita
terra: et aer. **I**tem **A**zianus
vel **C**itaneus ait ad **M**aria. Nra mqr
aqua sup nram ttram habet supra
mon que est vel quia est magis mag
lunda et pura. Nam de grossina aque
concreat terra. **H**ermetes quoq
ait. Terra mquit est mater ele
mentoz: de tra pcedit: et m tra
reuerit. **H**ermetes iteru **M**oxie
quoq inquit. **O**ia de tra pcedit et
m ttram reuertit. **H**ermetes q
iteru ait. Quomodo oia ex vno
pcedit at pdeat: sic meu magi
steriu ex vna sit suba. eo modo
quo elia. q. in corpore huano
conmet. sic deus creauit illa
sita et distincta et coniuicta col
lecta quoq: ac p vnu corpus diffusa
qm vnu corpus illa quigit: et in vnu
terminet. in vnuquod q illoz opat

q. q. radi
ces sut radices

nota sunt
hermetis
descript. pro
magnesia
noua

opus ab opere alig dissimile: et
licet in vno sint corpore: tñ diu-
sum hēnt colorem et diuersam
dñitū. ¶ Eodem iḡ modo de hoc
magisterio intelligendū est. multa
quoq; huius testimonia pñi de hoc
magisterio dixere: quozdam
in sequentibus dicemus.

Rex Calid. Quo modo et qua po-
sitione fieri potest q; huius magi-
steriū vna sit radix et vna suba et
vna materia. Cum apud phos eius
radice noia multa et multiplicata
inueniantur. ¶ **Monemus.** auln-
plurata quidem sūt radice noia
sed si ea que supra dicta sūt recto
ordine inspexeris. vna eis radice
et subam et materia inuenies.
Quod vt facilius accipias: adhuc
quedam antiquoz testimonia tibi
referabo.

Rex Calid. perfice
michi narrando huius opus magis.
¶ **Monemus.** heracles quidē ad vñ
discipuloz suoz dixit. **Lapillus**
aut dactuli ex palma ceat. et
palma ex suo lapillo: ex cuius enā
radice plures et plures ramuli co-
rescunt: qui suū in vñ multiplicat
et augent. ¶ **Propterea aut hermes** ait.
Rospire ruberū complet p ruberū
cum sua rubedine diminutū.
omem rubedine considera quoq;
citriū completū et citriū a
sua citrinitate diminutū: omēq;
citritatem: mḡū quoq; completū
et mḡū a sua mḡedine dimi-
nutū: omēq; mḡedine. ¶ **Simili**
ex spica granū pñdit et ex grano
spica. ¶ Et multi ramuli ex vna
arbore exeūt. licet arbor a suo ger-
mine ortum assumat.

Quidam quoq; homo sapiens: qui

propter deū totū mundū dimisit
exemplū simile nobis adducit
Aut eis. ¶ **Prima** hoīs reatio est
spazma: Et de vno grano centū
grana procreant: et de germine
magna accrescit arbor. Et alio.
De vno hoīe filii ex muliere extra-
hūt. ex quibus multi filii et filie
siles in colore et apparenia nascūt
et aliqñ dissimiles. ¶ **Tertū** idem
sapient. ¶ **Considera** sutorē: qui
s. vestes consuere consuevit: qñ
de pāno interulam sive vestem
qualibet aliam componit. cuius p.
partes diuersa noia sūt. que
etiam si natalit. considerent. ex
ipso pāno formari inueniuntur.
nam corporale et manice et gi-
rones: licet quantum ad vestis ptes
diuersa hēant noia: tñ pñcipa-
lis eoz materia est pānis: item
et de pāno ipso fila quibus partes
ipsius vestis in vñ iungant. extra-
hant. neq; ipse pānis alio a se dimisit
ad hoc indiger. ¶ **Simili iḡ modo**
hoc magisteriū est vñ pñt existēs
vel consistens: nec alio indiger. qñ
apud phos hoc magis est rectū et
absolutū: et vbiq; sūt mille nobis
notatū est enā sigillatū: neq; nisi
a sapientibz est aperitū. ¶ **Qñ** sa-
pientes hoc magis multū querūt
et questū inueniūt: simul et amat
et ornant. ¶ **Multi** vñ enā decident.
et apud illos pñmimo: aut quod est
eiusmodi pñchilo reputat: aigno-
rent quid hoc sit. ¶ **Et** her multa
noia sūt illa que sapientes noia
uerūt in libro suis. quoz vñ
est spazma. quo aliquando dñat
qñ creatur vertit in sanguinē et
mutat. ac demde vagulat: et fit.

quasi fructu carnis comixtu et
tali modo fit donec homo fiat.
Ex hijs quoqz noibz est aliud
nomen vt est palma. que admo-
du ex calore eig: atqz ex calore
naturalit aut anteq ad suam
perfectione peruemat.

fort affe
Aliud quoqz nomen est vt ar-
bor maloz granataz. **E**t
veluti tritici: et lac et alia
noia qplurima: quoqz diuiz
ex vna via: vel vna radice.

pro dachio
Sed fm diuersos effectus: di-
uersi colores et diuersas nas
et noia multas: atqz diuersa
eig muocant noia et imponit.

cap 4
Vi Alkaystren phs ait. Ego
veritatem dico q nichil aliud
huius magrij actores in errore
deduxit: vel in nouat: nisi va-
rietatis et eig nois multitudo.

Sed si quis recte cognouerit: q
hec noia non sut nisi colores
in cognitione apparentes: in huius
magisterij via no deriuabit.

Rex calid: multu aut intelli-
gere desidero. vtru isti colores
de quibus paulo ante dicebas
eos. s. de vno in alteru mutari
in dispositione: vel in confecti-
one: vel in duobus: vel in plu-
ribus sic mutantur.

bi badiant
omnes colores
apparetur
et tunc post
aria et tunc
inuestitur
In vna sola dispositione vel con-
fectione sapie sic mutantur: sed
quanto magis ei ignis colore
in nouat: tanto magis ei pla-
noia imponit. Vt Daytem
phs ait ad Euticen. Ego tibi
ostendam: q sapientes huius
magrij: et eig dispositiones seu
confectiones alia de causa no
multiplicauerunt: nisi vt sapi-

entes huius magisterio instrue-
rent: et insipientes penitus
exerceant: qm hoc magisteriu
vnu nomen habet: et hoc ppuz
sibi deputat. Sic eig vna habet
dispositione atqz vna via lumi-
nantem. **E**t hoc mo licet sapi-
entes eius noia et sua dicta mu-
tent: tamen noluerunt nisi re-
vnam intelligere: et vna via:
et vnam dispositione vel con-
fectionem. Sufficit igit nbi o bone
Rex de huiusmodi re hactenus
inquirere ac perscrutari. Na
sapientes qui ante nos fuerunt
multas noiauerunt confectiones.
et multa pondera: atqz multos
colores. **E**t sic semper vulgus
dicta sua allegorizauerunt: neqz
tn sut mentiti: sed locuti sunt
scdm q eis bonu videbat: et fm
hoc q adm uicem intelligebat.
Vt etiam hoc alios latere. Rex
de eius aut natura atqz suba-
ram dixisse sufficit. Tunc vo de
eig colore manifeste edice: qz
nolo ut sub allegoria aut silim-
dine aliquid menti inde infiras.

Moriemus. *1700* **M**oriemus aut erat sa-
pientia: quod suu fantebat asob
vel aselip. de eo. et tu eo semp
Assop azabice alumen mte-
pretat. Latine. sed et hoc fa-
nebant: anteq aliquis confi-
goret tu eo. **O** bone Rex: suf-
ficiat tibi hec que ego p feci:
an ad an quiora reuertemur
testimonia. qm si exempli
desideras. Dicta Danten phi-
sic. Accipit eig ne laron: qm
primu sit rubeus: in est in unu.

Sed si post rubedine in aliu vn-

ueritatē multū valebit. **O** hoc
itaq; idem Dauis dixit ad eūde
Euthenū. Ita restant siccā frena
et oīo bñ credite. Nam sapiētes
de hoc dixerūt. Nam obuiū
migrēdmē et cum sale anatron
i. sale mīri et aliuq; alimza
dre. i. sale et aliqua alia quada
re aug complexio est. Secūda et
siccā fixmā albedmē. quare
hoc nomen ei imponim. idest
boriza vel boritat. quod ara
bice annihar dicit. **D**uctū
aut Dauis per predictū
Hermēis dictū comprobabit.
Dixit em hermes. In primis
est migredo: postea cum sale et
anatron sequit albedo. et in
primis fuit ruber: et in vltis
albu. Et sic sua migredo aufert
ac ductū in ruborem, vel ad ru
berū lucidum: et est ming claz
vel parū. et conuertitur.

Azaria quoq; dixit. Quando aut
laton cum althebrū comburit.
ex mollitie sup eū findere est nō
ita ut feruor illig tollat. nūc oīs
illig obscuritas atq; migredo ab illo
aufertur: et sic in aurū purissi
mū conuertit. **I**tem Dauis
phs ait. Si aut laton nō sulfūre
combuzat: et molliaes sup eū
frequent findat: eius natura
de bono in meliū auxilio diu
mitatis conuertit. **A**liq; quoq;
dixit. Impurus laton tam diu de
requirit: donec veluti oculi pīstū
elucescat: nūc eū vilitas expec
tanda erit. **E**t nūc scito q; ille ad
suam naturā atq; colorem con
uertitur. **E**t aliq; similiter dixit.
Quanto magis quis abluat:

tanto magis limpidus. hoc est
meliū apparebit. **Q**uod si ablutum
nō fuerit: limpidū nō apparebit.
neq; ad suū colorem reuertet.

Et azaria dixit. Nichil est quod
a latone suam obscuritatem vel
suū possit auferre colorem: s
adzor. i. terra vel azone est quasi
suū regumētū: primū v. qn
derogant: nā eū colorat: et albu
reddit: ac utru dñat laton.
azor. i. argenti vīuū ruberū reddit.

Alius quoq; phs ait. **D**ixit et
q; adzor nequit substantialit
latoni suū auferre colorem: vel
eū mutare: nisi quantū ad visu
sed laton ab adzor suam aufert
substantialit albedmē. qm̄ mest
ei mirabilis fortitudo: que facit
sup omēs colores apparere. Nā
ex quo colores abluūt: et sua mi
gredo atq; imūditia aufert. ita
q; albu appareat: laton quide
adzor dñat: et eū reddit rubi
cundum. **D**auis quoq; phs
ait. q; omēs res non est nisi de
eo: et ad eo. et q; oīs mīctura a suo
simili procedit. **A**darmach. sūte
sapient et phs ait. **O**mnia autz
rerū nōia et eaz similitudo
nulla alia causa ab antiquis ag
gregantur neq; variant: nisi v.
vob intelligatis: q; huius rei prim
cipiū sciatis: et q; hoc totū non
est nisi vna res: que habet prez
et matre: et eū patet et eū me
cam mutuit atq; pasit. neq; ipa
a suo patre aut matre aliquo
modo differre potest. quia ipa
res est suis pz et sua mater.

Euthenū quoq; dicit. **Q**uomodo
pōt fieri. v. spes a suo gne rigant.

na

igredo

si or fumus
et althebrū
i. mīri et alia
quada re
aug complexio
est. Secūda
et siccā fixmā
albedmē. quare
hoc nomen ei
imponim.

Dauis q
est qui
m̄ em
Phs. h
et eū
nūc vo
fione
pōnd
Phsie
pīdū n
nō est
pōndū
et eū
nam
eū q
suam
am
gram
thone
Phsap
lac v
et ma
odor
assim
ens
et em
et m
ab eo
et odo
ut: v
extral
m corp
conūc
maxim
Phsonde q
ua sm
dixerū
m̄ sette
tūm nō
pone m
qua rōn
superis

Danū quoque phis sile dixit: Verū
est quidem q̄ ex eo processit: et
in eum rediret: ac reuertetur.

Rex. haec de huius lapidis nā
et eius colore sans disputauimus:
nūc vō de illius naturali compo-
sitione: ac eius tactu: necnō et illius
pondere et gustu differamus.

Moriemus. Tactus aut huius la-
pidis mollis est: et magis molli-
nis est in eo: q̄ in suo corpore:
pondus vō illius multū est graue.
et eius gustus dulcissimus: et eius
natura aerea. **R**ex. Quis
ergo est eius odor: ante et post
suam confectionem. **M**oriemus.
ante suam confectionem nimis est
grauis et fetidus: et post confe-
ctionem etiam eius odor est mīgh.

Sapientis dixit. Ista quidē aqua
lac virginis a corpore mortui
et in aīa tollit odorē. nā eius
odor est malus: et odori sepulchrorū
assimilatur. **V**nde enā ait sapi-
ens. Quinque aīam dealbauerit:
et eam sursum ascendere fecit:
et corpus bene custodierit: et
ab eo oēs obscuritatem abstulerit:
et odorem malū ab illo extraxe-
rit: vel ipam aīam a corpore
extrahere poterit: et postea ipam
in corpus ponere poterit: in hora
conuictionis corporis et anime
maxima mirabilia apparebunt.

Ponde quidam phoz dū corā aīa
fuerat simul conuenerunt: ad illa
dixerunt. **B**eatas aīas: qm dū
in seculū oculū et semper orna-
tum tibi reuelatū est. **R**ex. Ex-
pone michi naturas mutantis. i.
qua rōne vel quo modo id quod est
superius inferius descendit: et quatuor

unū eoz alii coniungit: vel q̄ ita
admixtum misceant. quid est
et hoc quod illa faciat comisceri
quomodo enā veniat aqua
benedicta. i. lac virginis ad illa
adaquare et rigare: et a suo
odore fetido vel fetidū mūdare
hic ēz est odor qui assimilat
odori sepulchrorū: et in quibus
videlicet mortui sepeliuntur.

Moriemus. Itaq̄ quedam est res
de qua ayachoriz ait phis ait.
Aznabem. aut em Ozizalir. quibz
nōbz nōiat hec res naturalit
vlphi. et vlphi tūphi: et postea
fit eius odor suauis et bonus: nec
remanet in eo quicq̄ obscuritatis
et fetoris. **R**ex. hec amodo de
eiusmodi compositionis inquisiti-
one sufficiant. Nūc aut querere
liber. Vriū hec res multū vilis
est: cara numeratur. **I**n ergo
inde michi verū respondeas.

Moriemus. Vide quid dixit sapiens
q̄. v3. hoc magistrū ex vna sola
re fieri consuevit: hoc igitur
mo aīo adhibeas: et totū inde
confitas: neq̄ sit aliquid quod
tibi in hoc contradicat. **S**ed sicut
igit q̄ sulfur. i. arnach. i. aīa
primariū nō comburitur: et a
combustione nō consumuntur.

Sed ad hoc dū sustinet combustioez
omīs ēz spūs ang igni applicati
consumunt. **Q**uomodo ergo ex-
pectabit bonū aer: qui ab ignis
combustione consumitur: et ab
igne comburitur. et in carbonē
redigit. hoc enā te sicut conuenit
qm illis neq̄ grina: neq̄ ullū
lapis huius magisterio conuenit.
sed considera si potius ar. v1. 22

desin

inuent elementa. assimilatur eis
mundo. et mundi compositioni.
neque in mundo alius lapis reperitur
vel inuenitur. qui huius assimilationem
in effectu vel natura. quicunque
igitur alium lapidem ad hoc ma-
gisterium quiesuerit. eius opera
omnino frustrabitur. **Adhuc** etiam
tibi restat aliquid ad discendum
scilicet huius magisterii principium.
Nam et ego ab omni errore te au-
feram. **Vide** ergo ne hanc radi-
cem pretereas. neque aliquando
queras eius mutationes. quoniam pro-
ficiam neque bonum tibi quousque
poteris inuenire. nisi a deo.

Quare de eo nihil minime
aliquid aliud in eo committas. quia
non est necesse. **Item** moneo
ut ea que dicta sunt superius obliues-
cas. **O moriene**. anchi modo
ediscere qualiter huius disposi-
tione. deus enim in nostro iustitiam erit
auxilio. **Moriemus**. Ego eam
tibi dicam. secundum quod ab antiquis
est michi traditum. bene enim in te
rogas. **In** directione igitur huius
compositionis dispositionis partes in
suo ordine rationabiliter constituas.
et nullatenus pretermittas.

Prima earum est conceptio. **Secunda** est
conceptione. **Tercia** est pregnatio.
Quarta ortus. **Quinta** nutri-
mentum. **Si** non fuerit igitur ortus.
non erit conceptio. **Et** si non
fuerit conceptio. non erit pre-
gnatio. **Et** si pregnatio non fuerit.
ortus nullo modo sequitur.

Hec est igitur huius dispositionis
directio. que scilicet hominis crea-
tionem assimilatur. **Omnipotens**
enim creator altissimus magnus

cuius nomen semper sit benedictus
creauit hominem. non ex partibus
constitutus. ut est domus. que
ex suis partibus constat constituitur.
Non est igitur res que hominem con-
stituat. domus autem constat ex
suis partibus constituta. ut est
paries. tectum. fundamentum.
hec igitur sunt partes domus. et res
inueniente dominum. **Homo** vero non sic
constat. quoniam creatura est. nam
et homo ex quo mutatur eius essentia
de re ad rem meliorem transire
videtur. **Et** sic semper homo per-
sistit in creatione. que a rebus
inueniens multum distracta videtur.
Et sic procedit de die in diem
et de mense in mensem. usque dum
creator altissimus magnus suam
impleat creaturam. in tempore. scilicet
recto. et in diebus diffinitis. et
quia quibus etiam prius in spemate
fuerunt semine esse creata. in deo
posuit illa tempus diffinitum. in quo
scilicet compleatur. quod in finem fuerit
finitum et ipsa. **Talis** igitur est fortitudo
et sapientia dei altissimi. **Scire** etiam
te conuenit o bone Rex. quod ho-
maginarius nihil aliud est nisi ar-
cham. et secretum secretorum dei al-
tissimi et magni. **Ipe** igitur hoc ma-
gisterium secretum suum prophetis comen-
dauit. quorum scilicet animas in suo paradiso
collocauit. **Si** autem sapientes qui
post illos fuerunt suas expositiones
de qualitate vasis in quo consistit
non inuenissent. nunquam ad huius ma-
gisterii perfectionem peruenissent.
vel peruenire potuissent. **Ergo** her-
tic commendanda memorie. **Ostendi** namque
superius quod hoc magisterium non multum
distat ab hominis creatione. **Plurimum** quoque

conuenit qd si corpus imundū
non recte mudaueris: et illud
non deficiat: neq; eū bñ
dealbati reddideris: etiam
m illud aīam non mīseris:
et eis omnem sordem nō ab-
stuleris donec post suam
mūdificationē tinctura mēi
deadat: nichil penitus huius
magisterij dīxeris. **Hoc**
quoq; te sūre decet qd aīa nō
corpus ingreditur: que cum
corpore alieno nullatenus cō-
iūgitur. **Rex.** Creator semp
m nro sit auxilio. **Tu vero**
secūdam confessionem seu di-
spositionē michi ediffere. vīrū
s. illa sit sūm pūis conferti-
ōis dispositiōis. **Moriens**
ita est vīdū. Nam quando
corpus imūduz. s. quod iam dīcū
est dīxeris: mitte m eo qūta
partem de fermento sui. **Fer-**
mentū cūcū est autū. s. pū-
is fermentū panis est. quod
cum m eū mīseris: deponē eū
m solum ad decoquendū: donec
hēc duo m vñū corpus redigūr.
Inde vō sub dī benedictione eū
abluere mīpīas. **Ad illū** ergo
ablutionē partē vñā de re mortū-
fora accīpīas. quam videlicet
per tres dies decoquas. et tūc
ne de suis dieb; aliqū aut obli-
uiscaris aut mīnuas. **Eius q;**
ignis mdesmerit equalis ardeat
ita saliter qd neq; mīualescat: neq;
debilior existat: sū eis ignis
blandus mīis. qui per suos dies
ardendo equalis perdūret. sū
aut: maxmū sequet dānū.
Post. xvij. noctes vas m quo

omnia continentur visites: et aqua
quam m eo mīuēris vel m ea m
ueneris extrahas: et alteram ei
mponas. quod. s. tribus vīab; q;
agendū est. **Vas autē** predictū
formati sūe semper immobilē adhe-
reat donec totū rpus fermenta-
tione auri compleat: et donec
ad octauam partem sūe virtutē
dirigat vel redigat. **Quod cum**
post. xxi. noctem extractū: et
demde bene desiccatū fuerit: ara-
bice elixir vocat vel nūcupat.
Inde vō corpus ablūtū et pparatū
accīpīas: et super fornacē arti-
fice eū adaptas: vt ibi m suo
vasē condic m quarta parte rei
mortifere: quam. s. trū habeas
reiger. cauendo enā ut flāma
ignis nullatenus pflam vas at-
tingat. vel contingat. nam m
dānū oīa verterent. **Hys g;**
omib; ordīe editis: predictū
vas m fornace magno artifice
loceat. et ignis sup hys eūmodi
accendatur. qui. s. duobus dieb;
et tandem noctibus equalis sine
augmento aut sū dīminutōe
ardeat. **Quibus oībus** explens:
a fornace m oīb; que m eo sūt
tollat. qm auxilio dei. mpleta
est auri mtenitio vel artifice
mtenitio. **Rex.** hoc modo quo
tu dīcās et nos sūmīlī agem;
Sūp nomen dī benedictū.
Moriens. O Rex bone sūre enā
te oportet vel conuenit. qd oīa
huius magisterij pfectio m cap-
tura corporū conuictorū et con-
cordantiū constat. Nam et hēc
corpora naturali artifice substa-
cialiter admīmū conuīgunt

Nota quod rē
propter pāndū
dī la mīstīplīat
m pūis mīlīp dī
dī fūreātīg.

Nota

Nota quod
pūis mīlīp dī
dī fūreātīg.

Nota quod
pūis mīlīp dī
dī fūreātīg.

q̄ mtenno hoīs hanc frām dñi-
nam et puram querentis aliud
arbitrari non debet nisi donū
dei altissimi et magni: qui ea
seruis suis commendat. cuius nō.
semper sit benedictio amen.

Sed et tu bone Rex, nunc ~~est~~ totus
 sis michi mente intentus: ut au-
 dias et intelligas ea que tibi a-
 modo dicam. **Rex** Dicitur liber
 nam et erectis auribus tibi assisto
 presens. **Morienus** dixit nobis
 spem Rex bone et iam perfe-
 ctissime. In primis te scire con-
 uenit vel daret: quod fumus ruber
 et fumus citrinus et fumus albus.
 et Leo viridis: et almagra et
 mortuum inuidia et limpide
 et sanguis: et endica et terra
 ferida sunt ea in quibus tota vis
 huius magisterii efficacia constat.
 quia sine his nullatenus recte
 tractari possunt. **Rex** Explana
 michi hec nomina. **Morienus** In
 fine huius libri exponam ea. quoniam
 ad presens de illis quorum hec nomina
 totam te magistrum conficiam.
 ut ea que iam diximus per ipsum
 rei effectum comprobem tui. **Est**
 enim hec huius scientie radix: ut scilicet
 ille qui eam dare voluerit eis do-
 ctrinam prius a magisterio susci-
 piat: et postea magister tota discipulo
 suo eam frequenter pertractet.

Sunt aut quidam qui hanc suam
in venio hūdis et sūis dūi quorere
misi sūt: neq̄ in illa inueniūt. tu
aut̄ semper in hys sūm q̄ me opari
videtis operare: nec aliud ab hoc
magistro querat: qm̄ si feretis
pauldubio errabitis. **S**ūt oīz mlti
hinc scientie obstacula. Nam ut

aut sapiens multa distantia est
inter sapientem et insipientem.
et inter sciam et videntem. Neque
enim ille qui dispositione huius ma-
gister per probationem per cognitus
est: ut ille qui adhuc in aegre
questionem per librum persistit.
Sunt namque libri sub figura de hac
arte compositi: quorum pars maior
multum obscura videtur. At scientia
sententiarum conexa que nisi a suis
compositoribus possint intelligi.
Sed hec est scientia que inter alias
maxime inquiri debet: cum per
illam ad aliam magis admirabilem
peruenire possimus. Rex. Omnia
autem que profertur vera liquent
et earum veritas in sua expositione
florescit admirabiliter et lucebit.

Incipit dispositio sapientie ad aprati-
onem corporis immundi: anteq̃ elixir
super illud nondū dūcū effertur po-
natur: et anteq̃ albū efficitur: et
anteq̃ aīa in eo mittat̃. **Dixit**
Motionis. Qm̃ elixir ubi a cor-
pō mūdificatū neq̃ fetido vtr̃ eis
tinctura quando super eū intanetur
formosior appareat non reap̃r̃.
Et hec est prima dispositio.

Inape igitur sub dei auxilio: et p'mū
fac: vt fumig rubens fumū albū
capiat: ac deorsum ambos effunde:
et coniunge. Ita. s. vt eoz commi-
one ex utroq; par pondus appo-
nat. quibus commistis in vase spisso
Iuxta mensuram fere vniū libe
perfecto ponat: cuius os in bitu-
mine convenienti obnudet. Sur-
eiz in as verni: qui si infra vas
derenti nō fuerit: euadent: et sic
magis amichilabit. Bitumen
vō sit illud, quod in libris phoz lutū

prima dispo
silio

de pari ponder

D46

appellat. In quo v3. ante conclusioz
modia salis apponas: unde magis
confrimet. et ignis combustioni diu-
ti9 possit resistere. Inde vñ forna-
cem calefacias: et ea calefacta vas
predictu in oibus que in se continet
in eo subhumetur. que .s. humano
post solis occasum fiat: et ibi do-
ner dies frigescat dimittatur.

Postea vas ipm extrahas: et
eum confringas: q si ea que
intus posueras in vñ corpus
ad modu lapidis comixta mue-
neas: accipe id: et tere eum
bene cantariza: quod in ferris:
illud vas aug firmius sit vñd9
accipe: et hoc iam bene tritum
atq bene cantarizatu intus pone:
et os vasis cum bitumine phoz
vñd9 claudas. postmodu vñ
fornacem phoz construas: in qua
igne philosophicu more phoz accen-
das: qui etiam spano .xx. diez
equalis perduret exardendo.

Ignis vñ phisicu talis est: q eius
ma bma partitione parit. aut
eius materia exsterrere oio erit
composita: aut ex folijs oliuaz
michil in est. nisi q igne in com-
bustione equalen facias pdurare.

Hinc igit. diebus transactis p factu
vas a formate extrahas: et quod
intus inuenieris exsiccra. postea
vñ ex ea vnam partem accipias:
et eam cum decz partibus mudan
comstreas: et iteru vñ partem
mudan accipias: et ea cu vna
derima mundi simili mstreas: vt
et sic deinceps iuxta huc ordine
et numeru eoru alteri apponat.
vt in vñ mstrentur. Quibus
in vñ comixtis: fac ex eo elixir.

Hoc est. id dissipa: et si in eo albu
remanserit et bene firmatum
neq propter ignis exustionem
recessum inuenieris: iam duas
partes hui9 magisterij explenst.

Hic est igit modus: q albu cu in-
mundo recentissime coniungitur:
neq pret istu modu alij inuenit.
Amina d9 cito corpus suu ingre-
ditur. quam si alieno eoz conu-
gere studueris: in vanu laborabis.
nam et ipa veritas magis est
luada. Rex. Omnia que diu
vera sunt: vñ iam nos vidim9
Et deus aias suoz pphaz in
manu sua recipiat.

Incipit dispositio secunda ex dictis
dictis morien Roman: que
cum Calid Rege suo ledexid filij
madoya habuit.

Exit morienus: sume sumu
album: et Leonem viridem:
et almagra rubea et imudina
mortui: et hec oia dissolue: quib9
dissolutis: fac eas ascendere: et
post ascensionem in vñ coniunge.
ita .s. q in vnaquaq parte viridis
leons tres partes de imudina
mortui apponantur: simili de sumo
albo vnam facies partem: et de al-
magra duas. que oia in vase vitri
ponant: et in eo coquat. Os aut
eius vasis firmu sim q pductu est
claudat. postea vñ hoc in sole ponat
et desiccat ibi. Et quando desiccatu
fuerit elixir sibi appone: ac demu
pone super eu aquam sanguino:
quanta sup eu naret. per tres dies
similit et noctes. riga eu cu aqua
fetida. cauendo ne desine aliquo
minuas: neq sumo ignis extinguat
aut ardendo mualestat: aut in iuncto

eius adustio minuat. **Transactio**
19. noctibus: prefatum
vas aperias: et aquam quaz
mitus inuenieris extrahas: et
iterum alteram fenda aquam
in eo reponas. quod. s. tribus
noctibus agendum est: cauendo
eniam. ut vas nullatenus a sua
fornace remoueat. **Apposito**
vō aque fende semel in vnaqz
triu noctiu fiat. **Inde vō trans-**
actio. 21. noctibus vas a for-
nace extrahas: et elixre quod
in eo fuerit desintes. postea
corpus albu sumas. in qua. v3.
albu iam fixisti: et pone eam
in vase purissimo. quod iuxta
quantitatem formans et magis
quam prius construxeras. fiat.
Inde vō vas illud frimit fornicari
conuige. ne cu flama ignis com-
burat vel conuigat. **Elxre**
quoqz quod superius in eo dixim q
debere proici: sit tali. ut si de albo
corpore partem eius pteretis. de
elixre puris. x1. proicias: quibz
conuige sup vnaquaqz huius cor-
poris conuige vnam. et quarta
partem vna dragmanis de en-
dica solum proicias. hoc ita fit:
in magna fornace hoc vas ponas
et per duas dies et vnde noctes
cu ibi dmittas: sup iug ena
caput ignis qm p tot dies et
noctes no extinguat. attendat
hys 19 diebz et noctibus completis
hoc quod in vase inuenieris extrahas.
et lauda creatorem altissimu mag^m
super ea que tibi tribuit

Incipit expositio specierum.

Dixit moriens: O Rex bone
et sapientissime: hec est sponsio

speciez que hinc magisterio per-
tinent. quas antecessores mei
multis atqz diuersis nobz noia-
bant: ut omes qui in hoc ma-
gisterio indigne querebant. cont-
ipis veritatem penitus erraret.
Sono ergo q mudu corpus est
plumbum: quod alio noie asrep
mipretat. **Corpus** vō mudum
est stagnum: quod alio noie
Arena nūcupat. **Leo** vireidis
est vitru. **Almagra** quoqz est
Latron: licet superius eam terra
rubeam diceremus. **Sanguis**
quoqz est auripimentu. **Et**
terra fenda est sulfur fendum.
Sed et endica horu omz secretu:
quod. s. alio noie mesle acumia
dicitur. quod quidem latine sex
viri vel vtri inu dicitur dici
potest. **Fumus** quoqz rubeus
est auripimentu rubeu. **Sut**
eiz illig duo genera: citrinum
et rubeu. **Fum** quoqz albu
est argentu vnu. **Et fum**
citrinus est sulfur citrinu.
Ecce iam noia spenerum
tibi expono. quaz tm tres
ad totum magisteriu tibi suf-
ficient. 1. fumus albus et Leo
vireidis: et aqua fenda. **Habes**
19 tres species: nec suam con-
fectionem minimi dicas vel
detegas. sed sme stultis occa-
hoc magisteriu quelibet alio
querere: et querendo errare
qm ad eius effectum non perue-
nient: vsqz dum Sol et luna
in vnu corpus redigant. quod
ante dei preceptu euenire no
potest. **Extimant** eiz quida
q secretu huius magisterij sit

terra aut lapis aut vinum
aut oīū aut sanguis aut
urina aut etiam acetum: et
per se hec omnia sunt et requirunt
et a sua decoctione extrahunt
et extractū sepeliunt. quia hīc
opinionem suam facere credunt
ut sui errores magis confortentur
Et ne desperent de hoc quod
querunt inuenire. Sed scito q
terra et lapides huius ad magi-
steriū et nota hec ad magistri
sunt mutua et malū exitū hūia.
Hoc etiam te scire conuenit:
q maxima huius operis effica-
cia in suo igne penditur. Na-
am minere aptant: et male autē
in suis corporibus remeant. cuius
quoq ignis est tota eius natura
huius rei: et veritas atq pfecta
probatio quod etiam ad hoc ma-
gisteriū effectus in cuius pcepto
veritas non inuenit inuile est.
q magis bonū spectari non potest:
cum res vniq scia in mūdo conficiat
ita s vt in vniū corpus redigant.
Si aut p m q diximus ista tracta-
ueris: auxilio dei tua replebitur
mentis. Quod ergo diximus
tu bene intellige: et intellectu
me commendā memorie: et iuxta
sūū ordinē illam dispositionem
et in eoz dispositione frequenter
stude. Nam eis frequens studiū
viam eis rectionem tibi ostendet
Similit̄ scias q maior radix huius
operis est in inquisitione specierum
que sūt meliores ad huiusmodi ma-
gisteriū. Nam vna quaq minera
multorum est generū. De hoc
quoq q de fumo interrogasti scire
te conuenit: q fumus albus est

tinctura: et enā aīa hōz corporum
soluor. et etiam mortuorum qz
s. aīas iam extraximus: et iterum
eas suis corporibus coniungimus.
Nam omne corpus qn aīa caruit
tenebrosū est et obscurū est.
Et fumus albus est qui in corpori-
bus veluti aīa defluit: et eis
ingredimur atq eis imunditiam
ab eo penitus auferit: et corpora
in vniū consolidat: et eoz aqua
multiplicat. Nam imundū ingru-
est: et multū leue. Et ideo qn
sua auferit ingredo sua albedo
confortat: et sua aqua multipli-
catur: et sua pulchritudo magis
erit appatens. et tinctura tūc
magis in eo operabit. Quid
plura: si hec omnia bene tractata
fuerint: tinctura in eo bene ope-
rabit: et eis aurū purissimū et
rubrūdum. quo s nullū melius
neq magis purū inuenire potis
Ob hanc igit causam hoc aurū
i. ezeel: a quibusdam aurum
vel ezeel romanū sōlet appellari
Hec etiam te scire volo: qm si huius
albus non esset nullatenus aurū
ezeel albū purū sine vnde per-
petrari possent. hoc est etiam
huius magisterij capitulū et quasi
tota sua directio. Et sic qn albi-
mā facta fuerit: eis vna pars
mī ix. vel xi. partes argenti
ponat: qm vniū in aurū vel in
ezeel purissimū conuertet. Sit
ergo deus benedictus per omnia
secula amen.
*Explicit liber Alchimie de Arabico
in latinū translatus era 1182. in mense
februarii et in eis die xi. Et copiamus
neapoli die 17. decembris 1481. hō i. not.*

**Contra vermes cuiusvis con-
ditionis in corpore existentes.**

R aloes eparia: thuris: mastia:
Galbani: opoponaci: bdellij: zera-
pini: sanguis dragoms. an. 3. s.
myrra. 3. i. colloquintide: semetini
1. semen gentiane: absinthij: cen-
taureos: vermicularis. 1. centilmia:
Salina: Rosmarinij: Abrotami: fo-
lie. 1. flores nuns muscate: et
amugdole persicorum: spica nardi
et termenille: pmpmelle: dip-
tami: mazrobij albi: calendole:
et scabiose. ista omnia an. 3. m.
Et iste gome debent optime pi-
stari. Deinde lx. maris: musc
muscate: gariofali: cubebe:
zimiberis: grana paradisi: melli:
gette: cinamomi: croci: galange:
piperis longi: omnia terui robusti-
rasura eboris: an. 3. i. et optime
terant et misceant. cu istis gomis
supradictis. et ponant in olla in-
uitreata: et prout desuper de
oleo oliuaz: et de oleo seio lini.
oia ista duo olea an. vt desuper
abuder per tres digitos. et copezi
ipam ollam cu suo operculo apu.
et luta ne respiret. Et pone ipas
ollam sic spazatam ad solem ca-
lidum: vt continue sol super
ipm resplendeat. Et nota q
dicta olla stet firmiter in vno
loco die ac nocte. vbi su pra

ipam non potest plueret. sine
transmutatione. **N**o q m
apias mense iunij: et per-
mitte firmiter in vno loco stat
vsq p totu mensem septembis.

Demide bullias ipm in vno cal-
dario: vel in vna olla lita per
tres horas suauiter: vel aliqd
plus q per tres horas bulliat.
Demide cola ipm oleu p panuz
cum tota materia: et cu ita
sit in torulatura. cu duobus
baailis: et postea pone in ipa
colatura de oleo petroleo: et
tyriaca: ista duo. 3. vi. et
miste etiam cu eis. 3. vi. aceti
albi fortissimi: et pone ipuz
in vno flasculo de vitreo: et
claude ipm optime: vt nullo
modo respiret: et ibi stet qete
per vnu mensem. anteq operer.

No sic debes vngere.
Vnge paru extremitates di-
gitoru tuoz: et tene eos ante
nates: et pax fructus pares.
Demide vnge tempora parum.
Demide vnge subus gulam. idest
forcellam gule: demide vnge sup
stomachu: demide vnge pulsus
manuu: et vltio vnge infra
spanilas: et noli vngere subus
stomachum: quia vermes cir-
reant versus cor: et interfici-
rent patientem.

Nota si vis ut antissime operetur.
tunc etiam impone de Reubar-
bato: susquiamo: et zedoaria:
an. 3. 1. Et ista debent poni:
quando ponitur alie materie
tunc fit perfectissime contra ver-
mes. Et non quod ultimo ponas
oleum petroleum: et tyriacham.
Et sic erit perfectum.

Confectio mirabilis opationis
que visum restaurat et cla-
rificat. stomachum confortat
a superfluis humoribus
horem purgat. venas mu-
dificat: lapides frangit:
et ventositatem expellit.
et maxime valet ad restau-
rationem et clarificationem
visus.

Re seminis femuli. lb. ij. file-
ris montan. lb. i. canedreos
lb. s. Radix celidome: succi
vel seminis eius lb. s. Eufrasie
seminis amisi. appij: petrosilij
an. 3. m. piperis longi: 3mzi-
beris. cinamomij. an. 3. ij. pul-
legij: aneti: rute: yfopi: floz
abrotami: granoz. sumperis
saxi fragie. olij an. 3. m. qbz
puluerizatis: confice cum melle
recto. et despumato. et de hoc
bis in die. vj mane et sero.
vtavis tantum sumendo quantum est
vna mix pro vice.

Caus plinij secundus libro. 22.
capto. 14. de oleis. de naturali
historia dicit de virtute olei
amgdolimi

Oleum amgdalinum purgat et
mollit corpora: cutem erugat
mitorem commendat. varicos
cum melle tollit a facie. pro-
dest et auribus cum rosaceo.
et melle: et mali pumij ger-
mine decoctum: Vermiculosis
in his necat. et grauitatem
auditus distulit: sonos mactos
et timitis obiter capitis do-
lores et oculorum. medetur
furunculis. et a sole vltimo cum
cera: vltima manantia et fir-
fices cum vino expurgat. an-
dilomata cum melliloto: per se
vltimo capiti illitum somnum allicit.
**Emplastrum mirabile contra vltima
tubiaz: etiam si infistulata essent**
Re olei vis: et aceti fortissimi lb. 4.
ferret. 3. 6. vitrioli vis 3. 2. et
vis. foliati. 1. 3. 3. calibis limitati
1. 3. 3. viridis vis 3. 1. 3. Oia
pdicta subtilissime puluerizentur
quodlibet per se: et accipe oleum et
aceti: et bulliat vna bullitione
demde tolle ab igne: et ponat in
eo litargij. solu. demde reponat
ad ignem: et bulliat donec inspisset
ducedo continue cum baculo: et demde
imponant alia materialia et coquant
donec in rubedine conuertatur. et dem-
tollat ab igne: et fiat emplastrum.

A Saluatore rossell habui qd exptus fuit

Rx. vno fiascho doppio de burro
et ponete dinto libre quattro
de oglio quanto piu vecchio
poy. tanto e migliore. Dapoy
togli vno pugno de perfo-
rata herba. et le semente.
et taghiala minuta si che la
possa mirare nello duto fiascho
da poy metti nel fiascho. attu-
ralo molto bene: con vno attu-
ratoro de sopra: et mettelo
in vna caldara de acqua pie-
na al forho: et fallo bollire
per spacio de hore doe. ma
liga lo duto fiascho alla carhe-
na. che lo bogli non lo ropa.
Da poy che ha bogliro: ne-
tane le duto oglio: et la dita
herba spreme molto bene con
vna perza: et gettela via.
Da poy ne metti dela terra. et
faray come e duto di sopra: et
cossi faray tre volte: et hauey
bogliro hore sey. Da poy ne
togli lo duto oglio purgato
multo bene con la dita perza.
et reponelo nel duto fiascho.
con le infrascripte radice molto
bene poluerizate. onze quatro
de castina. onze quatro de tre-
menilla. onze quatro de dit-
tamo bianco. et faraylo boglize
hore quatro doe con le dite
poluere: et lassalo sempre
stare nel duto fiascho: et ponelo
al sole per spacio de vno mese
da poy adoperala a che voli.
et sera perfetissimo.

Hanc prescriptam receptam ha-
bui a Reuerendo dono Martino
ordinis canonico Regularium

sancti Augustini predicatoris
elegantis: qui retulit illius
olei beneficio dato cuidam
infanti ad mensuram vni-
butheij post octo horas supro
oleo: eodem infante legato
in tabula: eundem infante
liberatum fuisse a quodam
magno serpente: quem de-
am in corpore suo nutre-
rat extraxit capite per an-
num tenaculis ferreis per
heremitam qui hoc oleum com-
posuerat: et hunc infanti ad-
porandum dederat. qui ex-
tractus mirae fuit magnitu-
dinis longitudinis et grossi-
tudinis: nec fuit aliquis
medicus qui cognouisset cam-
egritudinis macilentie et mali-
coloris huius infantis preter
hunc heremitam: cum tamen
infans plus tribus alijs suis
coetaneis in abo et potu con-
sumeret. quem dictus here-
mita grans et amore dei
a dicto serpente liberauit
licet pater infantis diues et
opulentus eidem centum aureos
offerret. vno medietate ouis
suorum bonorum cum illi vniu-
beret filium. Et retulit hoc
conuigisse.

Et qd hoc oleum virtute habet
contra vermes et oia venena
bibitum et munitum. ideo. huius
anotatum die. 10. septembris. 1481.

Et addidit dñs Johes brang de fassa
armu et mediane datur hoc idē
vnguentu vntu p spmā sanāte
quartanarios purgatos prius et
q expetuo est plures // 1489. 10. octob.

Contra malū Cancri

Rx vna perza de pano delmo
et fa m quello vno buso quam
e lo malo: et mettela m su lo
male. da poi ne rogle vn'altra
tanto grande che copri lo male
et bagnala con aqua frescha.
Et rogli del resgatto bene
puluerizato: et mettelo m su la
dicta perza bagnata. et mettela
m su lo male. et lassala stare
per spacio de hore decedoto. et
da poi nela leua. et nettala
bene lo dicto male. et vederai
daminorno vno orchio biancho.
da poi ne rogli delo vnguento
rosino: et mettelo m su lo dicto
male: tenendo dela fila sottile
nel dicto orchio: et muta lo dno
vnguento doe volte lo giorno
dumodo lo male no passe. xvij.
mesi. —

**Medicina mirabilis ad diuersas
egritudines et infirmitates ac
ad plura alia put msa.**

Rx muscate. Garofani.
Galange. Cardamomi. Anisi.
Cubebe. Maas. grana padisi.
Zinziberis. Cinnamon. an.
Que oia simul optime pulueriza
et postea pone m optimo vmo.
albo: et quanto spissior materia
tanto melior: et pone m alem
vico: et distilla lento igne.
hec aqua ponit loco balsami.
dat ingressum spiritui in corpore
et figit no fixum. delet corru-
ptionem. et conseruat oia que
tangit m bono statu. Et valet
m oibz egritudinibus frigidis.

Item trahit ad se virtutes her-
barum. et specierum. clarificat
visum turbidum. Item sanat
apostema interius et exterius
Item auferit maculam oculorum
rubedinem et calorem. Restingit
lachrimas. Valet splenetias
et epaticas si poterit. Congelat
mercurium: et dealbat eum. Curat
vulnera. a putredine conseruat.
fistulam. et Cancrum curat. Data
m potu epilepticis ipso curat.
et omnes guttam ex causa frigida.
et paralyticam si loca vincta sunt
auert m intellectum. Reddit hylarem
et iocundum. Et sup oia conseruat
iuuentutem et sanitatem. Re-
monet a facie lentiginos: et
alias maculas: fleuma salsum.
et guttam roseam curat. do-
lorem dentium. squinantiam
et apostema m gutture si gar-
garizetur. Et melancholicis
mirabiliter confert. Siaticos.
et podagricos: ac ydropicos
ex causa frigida curat. Vmum
nouum facit vetus. fugat ve-
nerum. mundificat. dulcorat: et
mollificat: et facit malleabile
omne metallum. —

Per fer argent mercador.

Pendras vn peix que diu moque
o fertolaga: lo qual peix hixs en
les exauques com pesquen los
pestadors elans en lo que no es
bo a res. E pres lo dit peix. partit
los: e metras lo en post a secat.
E sech moltas lo axi com puxes
e molt metras lo en vna ampolla
E metras hi suc de limo tant que
cobre la dita moqua hun cers de
coltell o vn dit. E fet ayo: tapa
be la borra dela ampolla ab draps
e engruat o enlural be la borra
dela ampolla. per guisa que no
puxa esprear. E fet ayo met la
dita ampolla al sol p. vnm. jorns
E fet ayo leualan: e menala dues
vegades lodia en los dits. vnm. jorns
E stiga la dita ampolla ben tapada.
En apres pendras blanquet daql
que venen en pans los especers.
e moleas los. e molt met lo en vna
ampolla: e lo blanquet no sia sino
la terca part del pes dela moqua
seca. axi que si es la moqua vna
lb. ha esser lo blanquet. 4. 3. E
molt lo dit blanquet: e mes en la
ampolla metras hi vimagre distil
lar tant que cobre lo blanquet
vn dit: e stiga al sol p. vnm. jorns
menant tots jorns vna vegada
E fet ayo estugaras tampa. En
apres pendras vn marbre: e pen
dras argent viu sublimat la
terca part dela moqua: e alum
de rocha la terca part del pes dela
moqua. Car si la moqua es vna
lb. tu pendras de argent viu sub
limat. m. onzes. e. m. onzes
de alum de rocha. Car lo blanquet
e lo argent viu sublimat. e lo alum

de rocha tots. m. ses materials an
ess tan pes com fa lo moqua: e
moltras be l'argent viu sublimat.
e alum de rocha sobre lo marbre.
e molt en beurat. a poch a poch. ab
vimagre distillat que hauras mes
en lampolla ab lo blanquet per
guisa que romanga essos a for
de salsa: e aquest ayal vnguent
met lo a distillar en lo alemibi de
vidre: e treta laigua o lo vimagre
apartala dita aygua que no es
bona per ala obra. pendras les
fetes que seran en lo dit alambi.
o ampolla: e aquelles fetes en vn
marbre embeurat laigua dela moqua
que hauras estugada ab lampolla
e faras que les dtes fetes: e ab
laigua dela moqua romanguen
axi com salsa clara. e fet ayo metras
la en vn alambi de vidre a destillar
e laigua que nexira: e stigaula
be en vna ampolla be tapada.
Car aquesta aygua fa la obra ma
rauellosa: e fet ayo tu pendras
ferret purgat e preparat segons
saps: e feras limalla: e metras
la dita limalla en vna cassola o
cresol: e metras hi dela dita aygua
que has estugada que cobra la limalla
e bulla aqui per vna hora: e fet
que laigua cobra tota vegada la
limalla: e bullit p vna hora. trau
la dita limalla. e fon la en vn cresol
de fusio: e fusa la fusa deloh de arsemich
dms lo cresol la ferzena part del pes
dela limalla del ferret: e mes lo oli
e menat axi com bulla laica la dita
limalla axi fusa ab loli dms la
aygua dela dita moqua. que hauras
mesa fresca en vna cassola: e apagar
lo dit ferret: tornat en lo cresol.

de fusio: e fon lo. e fus met hi altre-
tant del dit oli. de arsemich. com
metist la primera volta: e fet ago
lanca e apaga lo dit ferret en laygua
dela dita moqua. mes mudaras
laygua a cada una paga. e apagar.
tornal altra volta en lo respol. e
fon lo. e fus met hi del dit oli.
tant com les altres vegades. e
mes tornal a pagar. en laygua
e ago faras tres vegades fomit
e apagar. e metent hi del oli.
car tu pendras la serena part
del oli a cada fusio. laisar hi as
la serena part: e fa fet. E fet
ago pendras ton ferret q' hauras
fet. e forras ho: e fus met hi atres.
tant argent de sus e forras. e
fus apagaras en oli.

Dix hun jueu. de chome que fes such
deles poneres ab les fulles e ab tot
e passat lo such p mega de aquest
aytal fahent vermell lo zyel del
coure. e fonent lo e apagar lo
en lo dit such moltes vegades. fal
blanch com vn argent.

Per fer oli de arsemich

Tu pendras tartar blanch: e metras
lo en vn drap banyat: e metras lo
dit drap ab lo tartar entre brases
per vna hora o dues. a calinar. e
calinat moltras lo: e molt pendras
arsemich blanch molt: e metras hi
son pes de tartar calinat poluerizat
e metras ho en vn vaxell de vidre
sobre aygua: e aqui le xal estar fins
sia fet oli. e es fet lo dit oli de
arsemich. e aquest tal oli metras en
la obra dela fortelaga p al argent
que diu arras en altra carta.

Sonetto de fte Elia sup lapide phoz

**Sonetti de fte Elia sup lapide phoz lo
quale sedice fete fabricate san fransco dalfisa**

El mi delecta de dire breuemente
tutti secreti delarte felice
dal sumo alla radice
no smopando dalo mezo mente
Perouï prego la suma clementia
che mi conceda gratia de aperire
et ogni secretu dire
de quilli ch han parlatu in questa scientia
chy vol sequire aduncha el dicto tale
non torza larte for del naturale
Sol eluna et mercurio si te basta
per fare la bona pasta
Et no vi ponete dentro semi vario
che la natura no tinge el contrario
Li mei patri per diuerse vie
sono venuti tutti ad vno effetto
che ogni corpo imperfetto
hano sanato et hane malatie
Alaim hano diuisi li elementi
lacqua del ayzo dno et quel del fom
Et poi a poco a poco
Retificando li han facto lucenti
poi li han iunti insieme in vna essentia
alaino sublima calina et dissolue
Et terando reuolue
poi congelando fan fixatione
Ma nota ben che no fusse in errore
che le vna cosa sola deui son issute
li elementi predicti
Lamina el corpo lo spirito et lo humore
Amora in essa so quattro tre et vno
La quinta essentia calce con fermeto
mercurio oro et argento
insieme iuti diuisi chiascheduno
Come nel louo la chiara col giallo
la tela el stizzo el seme de gallo
pui chiaro exemplo no ti so donare
pero debi notare
Ache tu poni mano et postea practica
ago ch la mente tua no vada erratica

Quando compom no resca da mēte
 cha far la pasta ch sia bona e fina
 che vole acqua e farina
 Et fermento alla pasta condente
 Similmente si senza fermento
 lauori o senza acqua o farina.
 la uostra medicina
 te trouerai le mano pien de vento
 Et p duze ogni tenebra in fulgo
 nostro heretico no e quel del vulgo.
 Et non de cosa morta ma de viua
 si comple questa diua
 et santa medicina che te duce
 ogni corpo imperfetto a vera luce
 A rapigla la pietra recente
 Et senza farne altra diuisione
 In vn vaso la pone
 ben segillato con sigillo ardente
 Poy la pone nel suo dolce lecto
 Et qua la core fin che le pfecta
 ma nota la bazetta
 ch nel vulcano sta tutto leffecto
 Et tutta larte fano in vn vassello
 con lento foro et in vn solo fornello
 qui si sollima solue et si distilla
 laua desce de et humilla
 Ince fa putrefa calina e fissa
 quue se ornde et suscita fessura
 La pietra nra e di rosa amata
 e preziosa suau e gentile
 ma pur nel prezzo vile
 considerando la vna celata
 Ja no stazo po che non tamente
 nel tempo nel qual multi son decepti
 Et anche altri defecti
 ch fano li opanti tristi et lenti
 Lominoz tempo e de nove mesi
 testam li philosophi cozesti
 Anchoza mostra de multi colori
 Como in vn prato di fiori
 ma da poy al negro ogni colore in pianta
 apresso al fine se mostra de biatta

Poy per deuotione piu lontana
 deuenta tutto quanto in color doro
 con vn si bel lauoro
 cheda letitia ad ogni mente sana
 Vn altro segno anchora manifesta
 se la deuotione tua e finita
 ao e sil fuma o formita
 o vor star fermo senza altra molesta
 Anchoza drezo la sua prouotione
 la quale fa fallir multe psone
 poy chel no fuma et no fa piu motto
 fa ch si ey tamto et ben deuoto
 Et guarda ben ch medicina alcuna
 non prouu sūd sopra sole o luna
 Ma per che rade vn peso sopra mille
 Et piu si lo dixir tuo e perfetto
 fa che tu sey sanuo de intellectu
 Et quel chio dico no tenere a vile
 piglia vna dragina dela medicina
 et deci dragme de mercurio mudo
 et mette nel loco fundo
 del forn ardente dentro ala forma
 Et poy ch el sezio comenza a fugire
 si mando mette dentro in elixire
 et tutto si conuerte in medicina
 dico perfecta et fina
 Dela qual biutta vn peso supra retiro
 Et trouaay te delopra contento
 Li nostri annichi p relar questarte
 lano destesa in diuersi volumi
 Et chi la chiama gummi
 Et chi mercurio falso. Ioue o marie
 Alchun la chiama chiascadun metallo
 Alchun la chiama el nome de planeti
 et chiasun la tere con diuersi rethe
 diuersi nomi fina alre zagallo
 Oua capilli lapis mineralis
 Adebefi rebis lapis herbalis
 Asemino oropimento et dracho
 Et sale armomaco
 Et coporosa basilisco et sangue
 Laton ezech. etzech kibrit et angue

Per questi vary nomi son decepti
multi operanti. Alchun piglia quello
de cui el tacer e bello
et vamo sequitando i soy concepti
Alchun fa dealbanone
Con resalgaro tartaro et calina
Et fanno metallina
con chiara dono et altro ch vi pone
Alchun piglia oro pomenegialli
Alchun piglia li quattro elementi
Alchun son contenti
dalchuna hmatura de metalli
chy da borace dalumy et de sali
duo per questi nomi tali
multi ydeote et sauy son decepti
che questi nomi scripi
Per diuersi colori et vary effecti
perzo no ti partire dela natura.
che tal sementa che seminarai
tal fructo coglierai
che ogni animal fa simile creatura
Piglia aducha el mercurio puro et mudo
ma qui te manca la misura el pondo
et dalli perfertissimo per femetur
duo doro o d'argento
che chy semina faua oher fasoli
non po recoger grano ne pizoli
Alchun piglia herbe venenose
La thora landro et la lunaria
secundo che li varia
La mente huc et illuc a varie cose
Alchun lauora nello seme humano.
Alchun cynabrio alchun i alume de piuma
io no poria contar de tutti in suma
che serria gran volum et grand i affano
A recontar lo inganno
Et le rebaldarie che fanno assay
Et yo lo dico ch gia lo prouay
Alqui solunt duo corpora sana
macqua forte alchun malgamando
Alchun dealbando
fanno de rame brunzo de campana

Alchun fa descensorio. alchun sublima
chy distilla p lambircho et chy p filtro
chy fa de stagno peltro
chy nelle marchastre fanno stima
Alchun tinge con nitra et calamina
et mele fiche et perne de gallina
chy giuge xoro. et vitriolo romano
Cossi con el capo insano
Et con tale opere sophistiche et fallate
Larte fanno parer vile et mendace
Guardate multo de foro excessiuo
oglio et carbon pox del fimo basta
et guarda che la pasta
may no sia priua de mercurio viuuo
Lo troppo foco fa vitreficare
Lo troppo humore se muote in lago
pero gouerna el drago
como abesogna de bere e mangiare
Et de putrefar non ti sia tedio
cha tutta lopera dona gran remedio
ma puc lo troppo foco no ti fale
quando besogna seguir lo naturale
Li sforze dona et denti de lesante
somo robini balaxi et diamante
Pox che e complita questa dulci mona
non solamente i corpi de metalli
ma tutti graui mali
remoue et scalza de natura huana
Pox ch ha ragato el morbo sta soprano
che no te torne piu nel futuro
et fa lomo sicuro
per fin che viue de stat lieto et sano
Conserua sanitare et iouenerza
senza peccato dona gran richenza
Conserua anchora lo calor naturale
et lo spiritu vitale
sopra ogni medicina de diuina.
Da galieno yppocrate et de porrema
Non so se io dica el vaso et pondo
quia quesimi pluries quinqz lustris
In nouis et in vetustis
libri p diuersa parte del mudo.

Et con multe fatiche spesi et affam
Semel dūtaxat repperi deuatis
Et pondus vere basis
per spano et vltra de. 24. annj
El vasp la fighola delatona
Et li pianeti lo pesto te dona
quella m sua forma et qlli i algozismo
questo non e sophismo.
Ancho ho descritto per vera figura
El vasp la materia et la misura.

finis
(- 4. nonas septemb. 1590. Neap. A. de
vixella)

Lapis phox In lapide marmoreo
sculptus: et Rome Inuentus tpe
Innocentij ppe. vni.
R. zodiacus sexti orbis in mare
conuersus. cui frigidū et hūidus
cadauer adde: et in octaua spera
sient tenebrosi: et cadauer in zo
diaco figet. adiuua eos nū ter
angulo altitonantis p mortem
glorificati: et nascetur fortitudo
magna que lauat ex. inferiora
submittit cum lumine et splen
dore in caliditate pseuerante
loue permitente benigno:—

Serondo Lipti tanto sono le
perie de la marchasite: quanto
sono liperie deli metalli Cioe au
rea et argentea franguea plu
mbea ramea et ferrea 2 one
vna de queste spe seronoste ne
lparangone. Quella doro mostra
Colore doro Quella d'argento mo
stra Colore d'argento Et Cossi tutti
le altre in sua spe. et questa e la

1 prima proua:—
La seconda proua si questa pon
etne vnpo sur leraibone et
suffiate sel sefonde presto e
plumbea o franguea 5/6 de
Luna fusione et no sebrusa

1 et sta in proprio Colore e bono
terza proua piglate de lo
ditta marchasite 3 vna piglate
et lauatela et ascuratela ha
beate vno incario 2 piglate
vna vna de piombo et pone
telo in ditto incario nel foro
coprendo. Cincubone Como
se fa per aroppellare et qua
ndo lo incario sera rosso po
nere dentro lo ditto pioho
2 Como efuso ponere dentro
luditta marchasite in puluer
lo piombo selabueria 2 lo
piombo bullera 2 andea in
fumo 2 la marchasite roma
nera chara in proprio Colore
Cauate allora l'incario dal
foro suffiando sopra esso qua
ndo e fora del foro chel se refie
da. piglate l'aditta marchasite
2 no petila sara frangibile
tortatela uel alparangone
se porta aurea o uero argen
tea 2 el grado suo e bona et
Cossi glo. 9. si e adesse 2 no fesse
a questo parangone in uale nter

Sono le due spe de marchasite
bona et lapidea ch' mieno fonde
et laura 2 minuale ch' se fonde
et questa e bona:—

Quando uolete fondere marchasi
ta piglate in primo et lauatela
et ascuratela pox vna vna de
marchasite piglate vna tre de
sale nro et sapone mollo vna
vna in pastate omne cosa insieme
et ponete in fusione a fondere Co
lemande et Como e fusa giev
tate in Canale dove sia seruo
o oglo et romaueria in beza
et romperasse sotto et murello
et tortera in parangone in pio
Colore.

1 e marchasite bone che hanno
lo suo sulfore digesto in esse
ponendole nel foro no fumano
et no danno odore de sulfaro.
et fanno in proprio Colore et qu
ando la rompe l'ure dentro Como
oro o uero argento et torto
dolmente nel parangone et

Se de dura fusione. Alame de
esse hanno leuene menute et
li granelle minute Como l'ima
tura de argento 2 1/2 multa po
derosa et dora d'incario.

Sono altre marchasite le qua
le no sono Cossi pfeite auree
et argente. Lauree tortera
alta in parangone. ali xx. et
xxij. hunte et fa aluer detto
et queste sono bone Et fusti
minone sene caua bonfructo
et miente de murello a dera

Salfo et puzza de sulfore
iniliter sene proua de la
marchasite argentea che
tortera in parangone in
bona bionteza de argento
ali viij. et x. lighe. et queste

similiter sono bono et per sull
imarene sene Cava bonfructo
et puro arden alforo et puge
ra desulfuro:

Questa e laregula generat
et quanto memento purgare
sulfuro et sono pui belle in ui
sta et rorano pui alto doro
o d'argento et memento rean
ano desulfuro quate sono
Lemeglorita et per arte
sene Cava bonfructo per fi
xare cinabrio et per fare
medicines de cadens pro
gettione sopra rane esigua
azario et formo oro et arge
nto sermo luyper sua.
Apeate questo et limam
asea bona serroua nolo
ndo delumiere et sta fatta
al modo de bona crosta et ha
co esta luyso sulfure dize
sto et no arde et se doma
nda mare delumiere et
quanto serqua pui profunda
tunc emeglore Et quela
et Cava mione quando
Laroumo sono mactore
et desotto oro et pui mione
et quanto Lemeglorita se
troumo pui sopra terra ta
no sono pui sulfures et
memento per fete sermo
laregula delumiere de
Cava liminare deo gno.

finis

Opus quod fit ad Marchasita arge
tea. que conuertit cynabrium in argen
tum. Marchasitam argenteam bene pu
rificatam: quam macinatam solare
in vase ferreo facies. quod vas

debet esse sicut vna capria non multum
alta: in suo oportorio bene sigillata
Demde facies solare super solare mar
chasite de cynabrio sic parato.

Vz. q. cynabrium bulliat in aceto per
octo horas in vna cazzasa in co
portorio alicuius resti pignate: ut
non cito acetum euaporet. et dictum
cynabrium deuernat in colore plumbi:
quod cynabrium debet esse in frustis
ad modum taxilloze vel fabarum
paruarum. Et sic collocata in dicta
capria in dicta marchasita stratu
super stratu. in modum ut primus
et ultimus solare sit de marchasita
et bene optizata. in luto ut non va
poret: pones ad ignem inter cine
res per duos dies naturales
Demde permittit refrigerare: et
aperi vas et inuenies cynabrium
conuersum in argentum. pro tanto
quantum in dicto cynabrio erat de
argento vniuersum.

De furno et ignis sede.

De potissimum fol. 167. par. col. 3. li
Demde fiat ignis et

Vasis forma fol. 168. col. 1. li. Quod dicitur

De firmamento

firmamentum debet esse de auro aut argento fol. 156. col. 1. li. firmamentum autem quod est
fol. 3. in fine. fol. 195. col. 1. li. firmamentum. Et fol. 128. col. 1. li. Lina sunt fol. 14
Lina sunt parata et fol. 128. col. 3. li. Et fol. 128. col. 1. li. Lina sunt fol. 14
firmamentum quod est de auro fol. 156. col. 3. li. profundum fol. 195. col. 1. li. Lina sunt autem. fol. 197. col. 1. li. 86
fol. 197. col. 1. li. Laminarum debet fol. 158. col. 4. in fine. Laminarum debet purgari

Similitudinibus multis probatur metalum non
generari nisi a metallo, Ideoque materiam non esse
sequendam nisi ex re metallica
Nota ea quae ab similitudinibus dicuntur ~~separata~~ fol. 212
col. 2. ibi et semina seminans et fol. 199. col. 2. ibi et de grano et
et col. 3. ibi Quomodo fol. 198. col. 2. ibi Similiter et fol. 191. col. 3. ibi
Similiter et spica et et col. 4. ibi et de uno grano et
Apertum autem fol. 192. col. 1. circa principium ibi et velut triticum
et fol. 195. col. 1. ibi. sic panis fermentum. et et fol. 184. col. 4. ibi sicut
In operatione panis fol. 173. col. 2. ibi Ego sum sicut frumentum
fol. 196. col. 3. ibi 193. col. 3. ibi sapientes autem et fol. 208. col. 3.
ib. et senon. signum vobis quod rotundum et fol. 204. col. 1. ibi primum
In Lando et fol. 12. col. 1. et quo volantes et fol. 128. col. 1.
ib. Luna sol et Luna preparata et fol. 189. col. 2. in fine ibi Memo
etiam me et fol. 193. col. 3. ibi nam et 7 dya propter et fol. 194. col. 4. ibi
dum a deo reat.

De elementis
Igitur caelestis nobis datur fol. 180. col. 2. ibi Verum tamen post

In sterquilino reperitur phorā materia
Istud videtur fol. 193. col. 3. ibi si hoc quod quaeris et per totam columnam.

Distillat
Sunt fol. 194. col. 2. ibi primo distillat et fol. 176. col. 2. ibi et prima pars.
Secunda et distillat et amplex. fol. 176. col. 2. ibi secunda autem pars et fol. 180.
col. 1. ibi secunda autem pars.

Materia occultatur et relatur
Nihil opus materiam nominantur proprio nomine semper eius nomen aliquid
et addam vel affirmativam pro negativa ponimus fol. 211. col. 2. ibi Nam et si
fol. 197. col. 2. ibi Quas antecessores et et fol. 208. col. 3. ibi Luna et
in principio

non aliunde potest A materia fol. 194. col. 1. in principio et In sterquilino igitur

In re vegetabilis
fol. 99. col. 4. ibi Lapis et et fol. 100. col. 1. ibi In re vegetabilis
et col. 2. ibi Nunc ad et et fol. 154. col. 4. ibi et rationibus
praedictis patet. fol. 186. col. 2. ibi et etiam et et

De ponderibus
Sunt fol. 120. col. 4. ibi Arripe igitur

Ignis philosophici graeco explorata natura, materia

Componitur ex igne & duplici materia fol. 196 col. 3. ibi Ignis vero p[ro]p[ri]us
fol. 197. col. 3. ibi Hoc etiam testatur et. fol. 198. col. 3. ibi Ignis vero p[ro]p[ri]us
fol. 199. col. 3. ibi Quapropter et. fol. 200. col. 2. ibi per lapidem nostrum
fol. 201. col. 4. ibi Deinde in magisterio
ignis natura materia fol. 197. col. 3. ibi Quisquone ignis est totus

Ignis materia fol. 69. col. 3. ibi. Si autem recend
ignis materia fol. 69. col. 3. ibi. Si autem recend

Aequalia ignis. fol. 198. col. 3. ibi. Quisquone. fol. 197. col. 3. ibi. per
fol. 198. col. 3. ibi. Ignis vero p[ro]p[ri]us. fol. 199. col. 3. ibi. Continuum. fol. 198. col. 3. ibi. Ignis
fol. 200. col. 3. ibi. Item existit. fol. 201. col. 2. ibi. et fol. 202. col. 2. ibi.
Alisque et. fol. 203. col. 1. ibi. per temperamentum. et fol. 204. col. 3.

ib. Audi etiam
Cognoscitur fol. 198. col. 3. ibi. Si autem recend
Cognoscitur fol. 198. col. 3. ibi. Si autem recend
Cognoscitur fol. 198. col. 3. ibi. Si autem recend

Cognoscitur fol. 198. col. 3. ibi. Si autem recend
Cognoscitur fol. 198. col. 3. ibi. Si autem recend
Cognoscitur fol. 198. col. 3. ibi. Si autem recend

fol. 183. col. 1. ibi. Quoniam est unus est lapis et fol. 160. col. 4. ibi
primo quatuordecim. fol. 161. col. 2. ibi. primo et nota quod
Cognoscitur fol. 198. col. 3. ibi. Si autem recend
Cognoscitur fol. 198. col. 3. ibi. Si autem recend
Cognoscitur fol. 198. col. 3. ibi. Si autem recend

De Inceratione elixiris

Septem Inhibitionibus aut quingz. fol. 160. col. 2. ibi. Septem
fol. 161. col. 4. ibi. Quare rex

De multiplicatione elixiris

fol. 160. col. 3. ibi. Quia parum. fol. 170. col. 1. ibi. Sed quia graue. fol. 170. col. 3. ibi.
fol. 170. col. 3. ibi. Deinde cooperiebantur. fol. 170. col. 3. ibi. Sed quia graue. fol. 170. col. 3. ibi.

Medicinalis virtus elixiris

fol. 170. ibi. Cumque videamus col. 2. fol. 207. col. 1. ibi. Cumque

fol. 169. col. 3. ibi. Quia parum. fol. 170. col. 1. ibi. Sed quia graue. fol. 170. col. 3. ibi.
fol. 170. col. 3. ibi. Deinde cooperiebantur. fol. 170. col. 3. ibi. Sed quia graue. fol. 170. col. 3. ibi.
fol. 170. col. 3. ibi. Deinde cooperiebantur. fol. 170. col. 3. ibi. Sed quia graue. fol. 170. col. 3. ibi.

Inapit libellus de lapidis phoxi compositione qui intitulatur Lilium

Naturam circa Solem et lunam. ceterosque planetas atque medianam intentibus exaltare: saltem in hac vera perfectaque doctrina in eisdem scriptis et scripturaz de via detegente ut quisque scriptis instructus et variis etiam personarum eritent labores. In qua nihil sine misterio positum. et nihil aliunde: quam ex dictis phoxi decretis inuenient: que singulis aliunde placeat etiam in singulis pluries alicubi repetitis ubi forte aliquid in premissis obmissum: aut imperfecte prolatum in sequentibus inueniat plerumque esse subiunctum.

Huius libelli titulus Lilium. utpote de spiritibus euulsum. Et ne in alicuius animo dubium relinquatur. de ordine tractandorum querere volenti: quare digniora. ut medicina. at. et ut sol non precedat. Sed primo luna. secundario sol. et postea quibusdam alijs extraordinarijs ut infra patebit. Ac tertio medicina ponatur. satisfiat dubitationem eorum. hoc modo. Vel quia finis principio dignior. vel aliter et melius ac verius. Cum enim eadem sunt res que dealbant et rubefaciunt. neque possit rubrum fieri: nisi preceat album. Aut enim Senon. Scire quod nisi lapidem hunc dealbetis: non potestis rubrum facere. per quod rubrum tingeret planetas ceteri. nec tertium. scilicet medicina procedat: nisi ab eodem rubro. Et ideo de necessitate talem oportuit esse ordinem. scilicet ut primo ponatur album

sive luna: sive ipsum Ixir: quod in albedine positum album sive luna ex corporibus facit. per quod album ad rubrum pervenit. de quo audi phm dicentem. Videntes autem omnes huius artis inuestigatores illam albedinem apparentem in orbis supereminente in vase. rari estote. quoniam in albedine illa occultus est. Et tunc non oportet vos illud extrahere. Verum roquere: quousque totum rubrum fiat. Et sic merito secundario subsequatur de sole sive ex rubro. a quo sive a alijs perfectione procedit ceterarum planetarum et etiam ipsius medicine perfectio. Et hinc est quod non sine quare tertio et ultimo medicina precedente. graduale perfectione virtutis procedentium supponatur. Sic dicitur. In patre a quo procedit filius: et ab utroque spiritus suus. Nunc igitur qui aures habet auditui aptas audiant et intelligant. Eximius dicentem. in libro qui turba phoxi appellatur. Scire omnes permanentes. quod nulla sit mixtura vera nisi ex mixto ere: et ex nostra perfectione. sive compositione: que at de aqua et mercurio. Et dicendum ex compositione. scilicet perfecta: sive in rubrum Ixir iam conversum. foret enim at absolum quod Eximius dixit. Nam ex etiam nil fit utile absque compositione et regimine. ut ait bonellus. Hoc autem Luchas appellat es album. Ac subofes vocat dicit quod Ixir. Et Mercurius. aliter eris et lapidem et omnia. Item dicitur corporis nobis inudi eam rem novaverunt. Et muni vel eris. vel stagni: vel ferri vel plumbi nate: quousque ab illo colore moveatur et fiat Ixir. Alij vero phm diversis et infinitis quod

noibz hanc rem appellant. quod
magis sic dicitur ut Bonellus. quia
phi huius rei nomina multiplicauerunt.
ut posteros seducerent. ut ait Her-
mogenes

Item oibz nuncupauerunt nomibz: cum
nomen verum et proprium unum est tantum
ut ait pitagoras. Multis rationem
ipam rem nuncupamus nomibus: propter
excellenciam sue nature. Vel aliter
ut infra dicitur. Verum quantumvis
diuersifuerint eorum nomina: semper in
vna res est in sola et eadem

Ait. n. Luchas. pluribus autem rebus
non indigetis nisi vna. Et tunc
huius artis fundamentum: propter que
multi perierunt. vnum quidem est.

Et Diamedes. Venerabili utrimque
natura: quoniam natura non emendatur nisi
in sua natura. quibus nolite intro-
ducere alienum: nec puluerem: neque
vllam rem.

Et Baccen. Cauete ne alienam
quid introducatis.

Et phietas. Tenebrosorum nomum plura
litatem dimittite. Natura enim vna est.
que omnia superat.

Et Bonellus. Totum opus et regimen
non fit nisi ex aqua. Cum dicunt
rem quam queritis vnam esse. Et
nisi sit in illa re: quod ipam emendat
quod queritis non fit

Et Iarchos. Es id quod operi vnum est
requirit ignem.

Et Senon. Significo postea: quod rotundum
quod est in quatuor huiusmodi sunt spiritum
et vaporem conuertit. ex vna re est.

Et Astamus. Natura vna est in qua
omnia superat

Et Alexandus ideo magis. quod proficit
vnum dixerunt. non enim diuersa illa

rem emendant nature. Natura
vna est: que seipsum germina-
re facit.

Ait. n. Luchas. hoc alibi es assate
donec faciat germinare seipsum
quoniam magnesia non dealbat spiritus fugit.
non permittit.

Et Hieronimus inquit. Ita fit hoc com-
positum in oibz. quod elementis perfectum

Item idem Hieronimus. hoc omne ex se
vitam quam habet anima et generatione
extrahit. Si enim hoc est assate donec
faciat germinare seipsum: nec res
diuersa illam rem emendant: et com-
positum hoc perfectum in oibz. quod elementis. Ita
quod ex se vitam quam habet anima et genera-
tionem extrahat. vnde sequitur quod hec
res vna sit in omni et non diuersa.

Dicit autem hec res extrahit esse compo-
sita. scilicet anima spiritui et corpore. Nam hoc est
ut homo corpus habet et spiritus hominis
eius spiritatio exacte est: que fit post
deum vita est. Sit est humore inspi-
rat: quod vim suscipiens multiplicat
et augmentat. Illud est ut res cetera.
Ideoque philosophi aiunt: quod est incombustum
et iterum multumens. fit melius quam fuerat.
ut ait Bonellus.

Item Hermogenes inquit. quod est ut homo
corpus habet et animam

Quare philosophi dixerunt: quod corpus non pene-
trat corpus verum subtilis natura quod
est anima. que corpus penetrat et tingit

Dicit autem sulphura. que in quatuor fue-
runt occulta corporibus. Quatuor autem
corpora dicuntur. mas sine masculis
qui mas proprie dicitur liquefactio sine
aqua. Et quod ex aqua et neo exe-
fiat aut Aristoteles dicens. hanc
echeliam aqua sua imbibite: que ex
eo exiit: que est aqua permanens.

Et subofes dicit. Accipe humiditatem
quam eicit illud: Et sera aquam
cum suo Comite.

Item locustos. hec aut cum vapore
suo compari deservatur.

Item phietas. Que in ea a suo com-
pazi introduatur.

Item Bonellus. Es in sua aqua con-
gelare. que aqua etiam venenū
appellat: quod est q̄i natiuitas
et vita. eo q̄ est aia ex multis
extracta rebus. Nam eius tractura
vita est his quibus introit de-

Item dē aqua permanens sine qua
nichil fit. Vis naq̄ ip̄is est spūal'
sanguis. Contra ei a corpore
ip̄m in sp̄m vertit. et sibi adiuuante
mixta: et in vnu redacta semine

vertit: corpus. s. in corporat spūm.
spūs vō corpus in spūm tinctum
pur sanguis vertit. Nam omne

q̄d spūm hēt: hēt et sanguis. ut ait
mandus. Cum. n. venenū corp̄
penetrat: ip̄m inuariabili colore
colorat: et nūq̄ dimittit corpus
animam: que sibi compaz est.
a se separti. Nam fuga psequente
fugienti obuiante ab eis aufert
et sequit. Veritas: eo q̄ natura
sua cepit compazem. ut inimici
et semine continerent. Eo q̄
ex sulfureo sulfure mixto p̄no sis-
sing fit color: qui nō variat: nec
ab igne fugit. quoniam aia in corp̄
intima inferit: ac corpus continet
et colorat. ut ait Subofes.

Cum aut hec aqua sit de natura
frigoris: ut ait idem: cauendū est
ab igne nimio: qui est primariis
frigoris. ut ait fictis. Nam p̄m̄g

eius humor est frigidus. ut ait idē.

Et iste mas. dē. ar. vi. quod ar.
vi. nō hēt nisi ex corporibus li-
quefactis. ut ait moyses et
hermes. Non tñ intelligas ut
oberzantes et ydeote quidam
q̄. ar. vi. hōat ex corporibus
liquefactis liquefactione vulgari
sed ea tñ de qua ita dē. s. que de-
coctio durat: q̄dū coniuges vno
modo sociant et vniunt: s. vsp̄ ad
albedinem.

Et si aut sive velis: q̄n corpus lique-
factū sit in decoctione: audi Bonellū
id dicentem. Vident aut ingredmē
illi aque imminere: s. rote corpus
liquefactū esse.

Predictorū vō duorū. s. aie et spūs dē
esse terrū eorū spissitudo: quod corpus
appellat. dicit etiam cortex: nubes
fumig: tenebrosa vālis: mors: m-
gredo: tenebra: vmbra: magnesio
sive terra: que terra aque aerea
et subtilis a suo gñato facta dicit
autū. quod. s. erat in corpore ma-
gnesie occultū. Nam hec est de qua
dē. fili extrahere a radio sua vmbra.

Et huius est quod p̄dixim. q̄ multi-
phi dicit. Tria sūt componentia
m̄m es. s. terra p̄da. s. corpus: aia:
et spūs. Et p̄ hoc bene dicit oīū.
et ei m̄to compazat. Nam sicut ex
tribus p̄dictis componentibz oīū
nasit pullus. Ita ex p̄dictis tribus
componentibz m̄m oīū nascitur
sui orit alquimia: que testificant
Calid. Rosifing: hermes: et alij p̄les
in turba.

Dicit mas ille siue aqua illa. q̄. cor-
pora: q̄m aqua illa est natura ce-
lestis: que in corporibus existētia

Liquefactio vulgaris quid
Liquefactio non vulgaris
Sed de p̄dictis dicitur
Capitulum de vmbra
illi aqua fore p̄dicta
leg. fact. etc.

elementa suo regimine sepat. **E**t
ut ex ea componens in vnu reducat.
De hac em aqua dicit fitris. O
natura hec que semper corpus vertit
in spiritum. O quam mirabilis natura
quale oibus iminet: et oia superat.
et est acetu acerrimu: quod fecit
auru meru spm. sine quo aceto
neq; albedo: neq; nigredo: neq; ru-
bor: neq; rubigo fieri potest. **E**t
scio q cu corporibus miscet: et fit
vnu cum eo: vertit ipm in spm:
spuali vo igne tingit tinctura in-
uariabili: que deleri non potest.
Audi enam Orfulum dicentem.
Scite q in inicio miscendi oportet
vos elementa cruda amena sincera
et ipa recta supra lenem commiscere
ignem: et cauere ignis intensione
quousq; coniungant elta: et se mutue
consequantur et complectant. **E**t
completio est: q paulatim oburat
quousq; in illo lem igne desicent.
Et scite q vnu. i. aia comburit
et vnu. i. sps dicitur. **E**t vnu. i. corp
confortat. **E**t vnu docet vnu contra
ignem preliari. **E**lementa em
diligenter cotta letant: et in alienas
vertunt naturas. i. aia vertit in
corpus: et corpus vertit in aiam.
eo q liquefactu quod est corpus fit
non liquefactu. huius vo spissum
et fixu corpus sps: et sps tingens
fortis contra ignem pugnans.
Quare phs ait: Conuertere elta. et
quod queris inuenies.
Conuertere aut elta est face huius
fixu. et fixu huius: et fugiens fixu.
et id quod compositu germinat se
ipm regit mas. s. iste.
Quid aut sit multi gume huius inuesti-

gationis: quidam ex eis applicatio-
nes quasdam inueniunt: que in penas
vz. ignis nequeunt sustinere: nam
eo diminiunt. **I**lla vo mea elixre
et applicationes que fiut ex guma
et ex honorabili mo lapide. quiaz
in se tincturam naturalit continuit:
penas ignis ipse sustinet. n. nuq;
eo diminiunt: qm eo. s. igne sit nutrita.
et nuq; interficiet mater filiu quem
nutrit: certe non.

Et intellige gumam hic me ponere
pro gñatione vel generante. i. p aqua
faciente vtraq; s. albedine et rubi-
dinem. **E**dem em sit res que
que dealbant et rubificiunt intermiscet
et extrinsecus: lem pma fane de-
coctione inueniente.

Domitatis naq; pme decoctionis est
signu sui ruboris extractio. alio no
fit bona illa pma decoctio. ut ait flor.

Cum n. videris ipm iam nigru: scio
q albedo ipig tuc in ventre nigredinis
primo apparens occulta est. **E**t tuc
oportet te illam albedinem exhere:
ab illa ingredine subtilissimo eig.

Videns aut illam albedine in vase
supereminente: esto ratus q rubor
in albedine illa occultus est. **E**t
tuc te non oportet illu extrahere
veru roquare. quousq; totu rubeu
fiat albissimu.

Nec mirer quis p diuersa phoz
dicta inuenies predictoz reu. s.
aie corporis et sps nrm es com-
ponentiu noia diuersificata.

Nam quandoq; dicitur fecit: et mito
vz. vterim. ex eodem. n. predunt
vteru. **A**liquando appellantur non
iuges: nec sme quare. na quandoq;
agere dicitur idem: et quandoq; pati.

fer. et sic viciſſim qñq agūt: et
quandoq; paſcūt

Item et ſocij nūcupant: et nature
individue ſocietas. nūq; em vere
vnu ab alio ſeparat: licet quoad
vſu ſegregari videant. ſue ſp̄
ſignaliſſime. vno nec vnu ſine alio
eſſe poſſet. Nam ſui ſp̄s ſepari
ſūt per viam nature perfecte.
Ita q; ab invicem nō ſepantur
vt ait Geber in libro radicum.

Hoc intellige ſm dictū Bonelli.

ſ. q; abſq; calore nil vñq; gñat.

Et balneū intenſo calore p̄re ſit.

Si vō ſit frigidū: fugat. p̄te
peramentū vō ſit corpus ſuave
atq; conueniens.

Aliquando dicūt hec tria ſp̄s
nec ſine cauſa. Nam et eoz terzū
ſue ſp̄ſſitudo in terra dicit ſit
ſp̄ſſatio aerea. et ſubtilis: que oīa
in eadem re ſue in nro exi con
ſiſtūt. Quod et eo corpus eſt: ſue
ex corporibus. Quod aut ſit corpus
ait Ariſteus dicens: Accipite
corpus quod vobis demonſtravi.
et in tabulas tenues m̄p̄tate.

Item Bonellus. Melius eſt q; ſit ex me
tallis quoddam cor ſolis. hoc eſt aut
cor eſt ſol.

Item Zion ait. Et ſcote q; corpus
eſt in quo aurū eſt.

Item phietas. Et ſcote q; ai aqua
ſit diligenter contritu eſt. Si aut
dicatis qualis aqua pulvis ſit.

Notandū q; m̄tento phoz eſt.
q; corpus quod nō erat aqua m̄i
dar in aquam: et aqua aque alci
m̄xta eſt: ac vna ſimul facta
ſunt aqua. Intendendū eſt q;
q; m̄ſi quodlibet in aqua verſans

ad opus nō peruenietis. Oportet q;
corpus flama ignis occupari: ut
druar: et debile fiat ai aqua: m̄
qua illud eſt: donec totū fiat aqua.

Inſipientes aut aquam audientis.
putant eam aquam nubis eſſe.

Si aut libros legiſſent: ſciant eam
vñq; aquam permanentem eſſe: que
tū abſq; ſuo corpore. ai quo diſſoluta
eſt: et facta ſit vnu: p̄manens eſſe
non poſſet.

Item Exaltus ait. Accipite lapidem
auri: et hūori cōmiſcite: qui eſt
aqua permanens: et ſuo quoq; m̄
ponte vaſi ſup̄ lentū ignem: ſue
leuem calorem: et t̄ra fiat. que qdē
terra ſans tincturam accipit. ſ. a
ſp̄u in ea latentem.

De quo hermogenes ait. Inſp̄ite
latentem ſp̄m: et nolite vilipendere
ipm: eo q; tū eo permanet magnū
archanū eſt. Dicit h̄c maiorem
vñq; ſuis ſp̄ib; .i. aīa et ſp̄u. hoc ſit
ſ. per tincturam quam recepit: poſtq;
ſocij vere cōiuncti ſūt. i. poſt dealba
tionem. In ip̄a. n. dealbatione con
iunges vno nō ſorant et vniunt.

Et quod p̄mo egit. ſ. feia: tūc m̄p̄it
patia mare. Et quod p̄mo traherat
ſ. d̄ta feia: ſue ſulſit: tūc trahitur
a mare: ſue ab. ar. vi. Et quod p̄mo
dnabat: tūc in dn̄atūz tranſfertur.
q;as. n. qui p̄mo ſe trahi p̄miſit:
a feia p̄mo trahente ſue dn̄ante ac
cipit t̄ngentem ſp̄m. ſ. qñ ip̄e mas
feiam a ſe trahit: que feia dicit
prior vñq; honorabilis n̄i lapidis
Enam acetū dicit acerrimū. Vnde
illud: terite ipm aceto acerrimo.
et coquite donec inſp̄ſſet. Et caute
ne acetū in ſumū v̄tat. et pereat.

Quo lapide noto: et eius operatione: nil
aliud est: q̄ mulieris opus: et ludus
puerorum. Nam archam opus auri fit
ex masculo et femina. Vi enim masculi
recepta gaudet femina: eo q̄ masculo
adiunatur. masculus vō a femina tm̄
gente accipit spm̄. Vt Socrates ait.
Et scire: q̄ nisi lapidem hunc dealbet
non potestis rubrum facere. s. verum.
Quia due nature nil aliud sūt q̄ albu
et rubru. Cum n. masculus et femina
coniungūt: fit mulier nō fugiens: com
positū vō spūale. Ex composito aut
in spm̄ rubru verū: fit mundi prin
cipiu: vt ait Zimon. Aqua em̄ ai
intromittit in corpore verū ipm̄ in
terram: deinde in puluerem. sine
cinerem: ut quam omēs si vultis
apud perfectionem experiri manu
accipite. si n. impalpabilem ut aqua
inuenias bene est: sciant: iterare.
vt ait Custos.

Item et guma dē. de qua mandus
ait: Scire q̄ guma nra est auro
fortior. Et oportet scientes ipam
tenete honorabiliorem auro. auz
tm̄ honorabilius sine ipa naq̄ guma
non emendat. Guma iḡ nra est
apud philosophos p̄fior et sublimior me
tallis. eo q̄ ex guma et paucis
auro multa emimus.

Et quia hic lapis nō iam in se
tm̄tuzam nāle contineat. Nam
in corpore magnesia. i. t̄re p̄ferte
creatus est. attamen motū per se
non hēt: nisi perficiat arte et op
tione. Quare p̄ philosophos dictū est
fili extrahere a radio suam vmbra
vt ait mandus et Theophilus et
hermes. Igitur operatio nobis
necessaria est.

Sicut est videre in infante: qui quo
ad creationem perferte nascitur: p̄
perferte vō quo ad operatione: nisi prius
ablactetur paucis lacte: postea pluri: po
stea perfectiori cibo. Videndū itaq̄
est. de hoc nro lapide: iuxta dictum
Geberis. Ait. n. in libro radiū.

Ad hoc fit opatio: ut melioretur eius
tm̄tura: plusq̄ est in sui natura.
et enam ut fiat elixir. iuxta sa
pientū allegoriam: compositū ex
sp̄ibus limpidis condimentū ann
doru et medicina om̄is corporis
mutandoz purgandoz et transfor
mandoz in lūm̄fion et solificam
verum.

Quid n. aliud est
Alquimia: q̄ ars administrans
vel ministrat essentiam septem
metalloz commens: tate q̄ forme
eoz de diminutione ad nāle com
plementū naturalit̄ deducat ostendes.
Vel aliter.

Alquimia est quoddam clarū regimē
quod fit manifestū luce filioz genitor.
et id quod per filios iuuenescit: ut
scitis philosophi ait. Vel aliter.

Alquimia est suba corporea: ex vno
et p̄ vnu composita: p̄fiora
admixtam p̄ ricanone et effectū
coniungens: in eade nāle com̄mixtione
in genū melioris conuertens nāle

Noster n. lapis est illa suba corporea
ex vno et p̄ vnu composita: que
duobus tenuissimis hūidit̄ rōtin es
est. s. aīa et spū sine limpidis: et que
luce filioz dīoz atq̄ se genitor
manifestat et iuuenescit: et que
commens est essentiam vij. metalloz
ita ut in ea suba sit spū ingens for
tis: quem querimus: quo ingimus
in quolibet corpore: ac eoz quodlibet

de diminutione ad finale complementum
naturaliter deducamus.

Dicitur .n. spūs .i. ar. vi. delator vniū
aīe .i. sulfuris p corpūs . et es .i. magnesie
sue terre . que spūalis fca dē aurū .
quod .s. erat in corpore magnesie oc-
cultum .

Secundum quod intellige id quod dē .
fili extrahē a radio suam vmbra
i. a sole suam tēstēritatem . alio den-
sare .

Magnesia vō ideo sic nōiā . qm in
ea magnū laret ardhā . ut ait ph

Verū anteq ad nri lapidis opatione
pueniamus : aduertat quisq hanc
sciam querens : ne decadat in derisu
et orrorem : ex eo q phi hūc nrm
lapidem sic diuersimode appellant
p nūc . i. aliqui nōie lapidū : nūc aīe
lium : nūc rez vegetabilū : nūc
salū : nūc alūmū : nūc spūs : nūc
corpūs : nūc om : nūc cūiusus
rei nōie appellatū . quod est . quia
in ipis opatione omēs colores qui
hodie in mūdo exogitari possunt
apparent . Et sic sūm diuersos co-
lores in opatione apparentes di-
uersificantur p phos eis nōia .

Est aut alia ratio . q ex oibz q
elementis hic lapis pfectus est .
quate cuiuslibet rei elementate .
ipm . n. nōie cuorū .

Est aut tertia ratio . s. v. insipientes
hūc lapidem nō cognoscunt . Si . n. ipm
cognoscere . nō ut faciūt . venderet
vili pēcio . **Et** qm aut hūc mē
lapis sit vili : attamen est in eo
quod pēciosissimū est . s. spūs tringens . a
in eis corpore occultis absconditis
inuisibilis : quemadmodū aīa in
hūano corpore . **Non . n. sit pēciū**

absq vili : nec vile absq pēciosū .

Qui lapis aqua sua tenet : donec totū
illū bibat hūorem : et vni recipiat
iminentem apud pugnam ignis .

Et nūc rubigo appellat sine nūcū
pat : ac diligenter putrefit qūst
puluis fiat spūalis : hēns colorem ut
combusti sanguis . quem hūorem
ignis superans in nature ventrem
uolantem introduxit : ac pmarabili
colore colorauit

Hūc ig lapidem Reges querebant
non pueniunt : nisi hū quibus deus
amuit et donauit : ut ait Barten .

Hic aut lapis quem querimus palam
minimo vendit pēcio . quia si eum
nouissent venditores : ann in mātū
eū tenerent : nullo modo venderent . ut
ait Zmion .

Et si vulgus id vilissimū siceret . men-
daciū esse putaret . cui si vni siceret :
non vilipenderet .

Hoc aut a pto celant deus : ne mūdū
deuastaretur . ut Putagoras ait .

Nam et si aliqui phi hanc rem pzio
nōie appellauerūt . semper eis nōi aliqd
ficti addiderūt . vel negatiua p affirma-
tiua posuerūt . quod est .

Preterea ne notus fiat : et hanc vltimā
rationem reddit mandus in turba

Snat ig . qui opari vult : anteq ad
operandū procedat : nūc quid opet
ne suo pat multos labores et supus
frustret pposito :

Alijsq abiectis tm circa lapide nrm
opet : qui ab imio lenem exigit
ignem : et mortuo stis videtur p
dies : ut homo in suo tumulto : et
post deus reddet sibi aīam suam .
et spiritum **Et** infirmitate ablata
putgatur : etiam post confustatione

fr. hūc actio
Cap. dē .

Deinde ha-
cū reddidit
dē dē dē
cū annū hū
cū dē

et coruscationem emendat. quousq[ue]
amis fiat: igne intensiore priori.
Et scire. q[uod] cu[m] amis est: opte insu-
istis: eo q[uod] amis ille recipit spm.
Et ut ex illo imbuitur huiore: inten-
sior igne: quousq[ue] non comburi: vel
Syrupi granati colore assumat.
Nonne vides q[uod] ex sanguine spasma
non fit: quousq[ue] in epate diligenter
coquat: et intensum heat calorem.
et nil novu[m] in illo spasmate fit.
Similit[er] eo n[on] putrefactione spma
fit spuale: ut Putagoras et bonellus
aiunt.
Et si aliquis qui se hanc sciam suae
artem ante eius opatione se scire
dicat: velutq[ue] in scientem ad opan-
dum aliquem: vel sup[er]ius arca hoc
opus faciendu[m] inducere: hanc salu[m]
ex n[ost]ro libello veritate sentiat per-
cepisse: ne possit a quoq[ue] decipi
sive falli. **E**t si quis ex dictis vel
dicendis no[n] possit ad mei p[re]dicti la-
pidis noticiam devenire: forte p[ro]
sui obscuritate ingem[us]. Si n[on] hanc
qui sciam sciverit vel quesiverit:
et eius opatione ignatus sit: deus
ei relatur veritatem. Nam si deus
in eo siverit mentem fidelem: v[er]oq[ue]
veritatem intimaret. ut ait Dya-
medes.
Non g[er]o sapientes reprehendat:
sed seip[su]m: neos. n[on] lib[er]os no[n] com-
posu[er]it: nisi nobis et filijs n[ost]ris.
Et qui ad intelligendu[m] eos venerit:
ex n[ost]ris est. **Q**ui aut[em] no[n] intelle-
xerit eos: nobis est g[ra]t[us]. Ut in
libro lime. qui est. 38. de 70.
Et qui g[er]o veritatis naturas igno-
rat: huius operi no[n] appropinquet.
qm[od] totu[m] est novu[m]: et infortu[n]i

et tristitia: ut ait Parmenides.
Audiat ig[itur] et intelligat quisq[ue]
diligenter: qui no[n] s[ci]et ea obscurare
quemq[ue]. Vel volente de eode[m] deducere
seu distendere in obscuru[m]: vel per-
quemq[ue] per deum sequi.
Nam quisq[ue] intendens operi
sup[er] tramitem rectu[m] incedat. Circa
vnam rem tantu[m]. s. circa n[ost]ram
lapidem opabit[ur] s[ic]ut hermetu[m]
Quem lapidem volens opari: si se
non cognoscere dicat: oberrasset.
Si vo[n] se cognoscere dicat: quere
ab eo ex quibus compositus est.
et que sit ip[s]ius a[n]i[m]a: et quid sp[irit]us
et quod corpus: et de alijs eiusde[m]
lapidis circumstantijs suppositis quere.
De quibus a[n]i[m]a ac sp[irit]u audi Parme-
nides dicentem. O ille nature
celestes veritatis naturas mundi
multiplicantes. O natura illa fortis
que naturas vincit et superat: quasq[ue]
gaudere et letari facit. **H**oc igitur
est aliquod spuale: cui deus posse
tribuit: q[uod] ignis no[n] possit g[er]ere.
Ideoq[ue] magnificauim[us] et honora-
uim[us] eam: quia nil est p[ro]fusus
in nature tinctura: in simile vel
par minime inuenit[ur]. Ip[s]am v[er]itatis
liquefacta om[n]i sub corporibus
alissimu[m] opus opat[ur]. **S**cire g[er]o
q[uod] tingens: et ea que ei mixta su[n]t
vos oportet diuere. ip[s]am namq[ue]
ea que ei miscent[ur] superat: et in sua
vertit colorem: et quemadmodu[m]
apud visum superficiem v[er]itatis: et
sibi ena minima superat. Et si v[er]itatis
sit fugiens: alacru[m] v[er]itatis patiens
v[er]itatis n[ost]ri patitur ignem. **E**t si
eius superficiem nubes dealbauerit:
pauldubio eius p[ri]ma dealbabitur

igne. s. lem prima facit.

Si circa nrm lapidem opari velle se dicat: ipm q cognoscere: quetas an aliqua radunantia vel admini- cula sint circa opationem ipm nri lapidis opportuna. **S**i dicat non: bene quidem. **S**i dicat sic: est vt deinas a vo longinquus. Nam aia et corp et sps ingens sit et vna res. m se hnd oia: cu ml addit: et cu ml extraneu introducit. vt aut Zimon.

Et idem dicit Rosinus. Ozulfus et Amreus: et alij ples in turba. Ex vna re et vna via: et vna dispositione totu magistrum ter- minat. **A** qua tanq a radice sumit quilibet vites et tictura et quilibet continet. Nam eoru regmen vnu est. **I**ntellige q ne oberres dita phi: et qualis opus dimisit. Comere: coque: reteta: et ne tedeat te. **I**n hoc aut opus dimissit. comistere: coquere: simulare: assare: cale- facere: dealbare: terere: adquare: Echelia rubiginem facere. acingere que planta noia sit: quox regme vnu est. **E**t si sicut phi. q vna decoctio et combusio et modus roquendi sibi sufficeret: no tm dita eoz reuterat: quod ideo fe- retur: ut terat: et compositum roquat iugit: et ne vos tedeat comomietur.

Est g vna actio tantu: que est roquere. vt Theophilus dicit: et Geber in libro radicum. s. pa- tienter et comime. **D**e quo audi Baaten dicentem. hng azno pi- uestigatores non potes ad vni-

lucatenj potuerunt. absq prolixo aio et regimine continuo. **Q**ui g libens patientia ferit in hac dispositione introeat. **Q**ui ang cupit puenire: in libris meis no mspiciat. qm magna inferat puziam: anteq a lectoribz intelligant semel hnd. vel ter.

Ideo g magister ait: qui curuat dorsum in libris meis legendis: asp- varat: et no est vams simplicitus cogitationibus: deusq precat era in regno regnabit mdenfiente quousq moriatur. **H**eu vobis vos qui queritis thesauru dei ma- ximu: et nesatis terminationem

None ex minima hng mundi assequeda gentes se nosi dant. quid ergo ageret pro hac excellenissima obloc fore impossibili: ang regmen manus est q rone papiat: a absq mo sit: nisi ex inspiratione divina.

Heu vobis doctrine filij: quilibet naqz arbores mferens no sperat fructus hene nisi post tpus. **E**t femina seminans non sperat metere: nisi post messes adueni- entes. **Q**ualiter g hoc vulno hene s. leao semel hbra vel pmo tm experto regimine. **I**gitur no vos tedeat procedere operando: vel ad secundam et tnam parte regi- minis. Itaq Rex diademate monetur rubeo.

Idem est ab operari volente queren- dum. **S**i nri lapidis pui sit ma- gnu aut parvu. **S**i dicat parvu: bene quidem. **S**i dicat magnu: de- ceptor est: querens aliquid in suis vus conuertete. **N**am vt phi restant: ipm hene tam pauperes q diuites. **D**e quo audi fitis

dicentem: **S**ciote qd hunc artis fi-
damentu: propter quod multi pe-
runt. Vnu quidem est: quod est
in rebus fortis et subtilis apud phos
apud insipientes vñ est atq; rebus
vilius: quod nos phi reñam?

Non vobis atq; insipientibus: qd ignis
est hunc artis: pro qua morremini
si sciretis. et iuro vobis: qd si Reges
eam scirent: nemo vñ ad eam per-
veniret. Si quis ergo attendat pñm
et diligenter obseruet: de facili ab
erroribus quoq; deopi nō poterit
sine falli. Qui aut perlegendū tm
hijō dñs atq; infra dicendis lectionem
eorūdem suū applicauerit auz: ut
ad mei deueniat noticiā lapidis
et in sequentibus diuersis opationib;
etia suū efficiat applicet animū.
ut. s. intentio existat circa vas
eidem necessariū operatione que-
rendum. Ad evitandū diuersi-
tatem et multitudinē vasōz: quib;
aliquimā vñtur. **S**ciendū est phos
hunc nre opationi vñm tantum
vas attribuerē. Bonellus em dicit
suo imponere vas.

Et **Pyrricus** inquit: In vase an-
gusti oris.

Et **Pyrricus** ait. Suo rebo ipm
rebari oportet.

At quidam alij de operatione lo-
quentes: de vase in singulari semp
loquuntur.

De quo vase et opatione audi **Theo-**
philum dicentem. Notisio vobis
qd dracho nūq; morit. phi in mu-
lieres suos coniuges interficiētes
neq; dederūt. Illius em mulieris
venter acinus plenus est oi veneno.

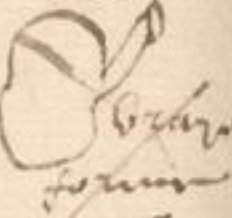
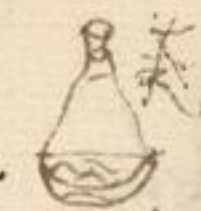
Effodiat ig illi drachon sepulchrū

et sepeliat illuc mulier cū eo. qui
fortis illi iunctus mulieri: quanto
magis vertit: et quanto magis ver-
tutis circa eam: tanto corpus eius
in partes secatur: et muliebribus
artibus mixtus certus fit morie
et totus vertit in sanguinem. **V**iden-
tes aut phi ipm in sanguinem
versum: in sole dimitunt p dies
quosdam: quousq; eius lenitudo co-
simat. et sanguis acescat. et ve-
nemū iam apparetur nūc ventus
est occultus.

Hoc vas lapideū et molare nō times
ignem esse oportet. neq; compositū
sine aqua nre subtilitatis oportet esse.
Pauca em vasa ex hijō vasis lapi-
deis quibus vñtur vñtur dicitur
quin corrodamur in opere vel
condant. et contraiū ad capacitāte
libraz. **L.** licet magis nō posuisset
m. xxv. corpus mei eris in ta-
bulas tenues coaptari. vel in la-
minas pducti. **V**t aut **Pytholomeus**
et **Aristoteles**. puri mundi. reudi-
amem. **S**inceri et recti. **R**omūm
vel factū in modū celestis lunemēdie.
At. **M**age vñ posuit tm. xxv. Cuius
corpus terra pars minuit apud
destructionē. **V**t aut **Astanius**.

Quod vas ponendū est iuxta forma-
rem: in qua flāma reuerberet
supra vas: et iuxta vas in fornace
lenius ignis: et supra vas spremie.
quod spremien cooperiri esse debet
ne p ipm flos fugiat: et in suū
ipm quū se contineat: et eius albe-
dine mendi faciat. **V**t aut **Luchas**.
In quibus vase et fornace ponis est
visio qd strepitura querenda sine
de pñho.

et tunc de
vassa fonder

Vaso filij

Nostro vō lapide in vase posito :
 ignis faciendus est. ut ait Bonellus
 Nam ex elementis nil fit vtile absq[ue]
 compositione et regimine: eo q[uod] san-
 guine et spazmate et libidine gnat[ur]
 vno naq[ue] imminente mulieri hūdi-
 tate et caliditate pugit. peractis
 vō. 40. diebus et noctibus spazma
 format[ur]. Si n[on] hūditas vteri et
 calor nō esset: spazma nō maneret.
 neq[ue] fenis perageretur.
Deus aut[em] mulieri sanguine et ca-
 lorem ad nutriendū spazma con-
 stituit: quousq[ue] extrahat ipsū
 ad libitū. fenis aut[em] extractus m[ul]-
 lacte nutritur et igne parce[re] et
 paulatim dum parvulus est.
 et quanto magis excrevit ossib[us]
 confortat[ur]. In inventute dūc[ur]
 in quam perueniens subsistit.
Et sic etiam oportet te in hac
 operatione facere. Siens q[uod] absq[ue]
 calore nil vniq[ue] generat[ur]. Et
 intensus calor perire facit. et
 frigidū balneū composui fugat.
Per temperamentū vō corpus
 fit suave atq[ue] roviemēns. Na
 igne lem hūditate corrūpentes
 extrahūt. **Ph**. n. testant[ur] omēs
 se nō invenisse igne hūditatem
 corrūpentiē: extrahenti alium
 q[uod] lenem: plixitatem comendantes
 et vniuperantes festinantiā et m[ul]-
Nam si composui plus q[uam] oportet
 regit[ur]: extinguit[ur]: et sic oportet
 comburi: hoc est et dealbari taq[ue]
 onoz[um] nutritione. i. lem[is] decoctione.
Ut **ayosius** ait. **S**tat em[en]. i.
 vno[rum] aqua pugnam ignis a
 prolixitate requendi: corrūdi
 pueri facendi: inspissandi. **U**t et

idem **ayosius** inquit. 213.
Namq[ue] calore solis. hoc est lem[is]
 decoctione res congelatur. q[ue] re
 compositione temp[or]is introducti
 debet balneū siue renamulum.
 quod quidem balneū intensū ca-
 lore. i. nimio igne perire facit
Ut ait **Bonellus**. Quoniam si
 intensus ignem ante terminū
 rubicū fit. quod nihil vobis p[ro]dest.
 eo q[uod] in imo regendi vultū al-
 bedinem **U**t ait **luchas**
De modo etiam ignis quercens p[ro]p[ri]os
Orsiliū et **Orsileū**. ac **Subosem**
Gregoriū balneū et **Azeam** in
 turba. Nam omēs ignem lenem
 fieri debere asserūt p[ro]pter voneo-
 preditas.
Inquit. n. fiteris. Vos suauiter rege
 oportet: donec fulfur fiat m[ul]-
 mabile. **F**iat g[itur] sub vase vacuo
 ignis carbonū paucor[um] ad vasis
 p[ro]p[ri]atione et calefactionem. et post
 pluriū et gradatim et paulatim
 igne carbonū augmentando: vsq[ue]
 in diem. xv. **U**t fornax optime
 desit[ur]. et ut p[ro]bat[ur] an vas dura-
 turū sit. **E**t si fornax per se absq[ue]
 igne desit[ur]ta esset: nūc sufficeret
 predictū ignem carbonū fieri tm[en]
 diebus. viij. post quos drachone
 siue lapide n[ost]ro in vase posito siue
 sepulto: ignis t[er]m[us] fustū siccū
 et subitū in fouea fornacis accen-
 dat[ur]. qui sit continuus. nec minuit[ur]
 nec augmentat[ur]. usq[ue] ad albedinē
 in opere apparentem. usquequo
 diuersitas color[um] ceperit apparere.
 tūc em[en] albedinē proximi sumus.
Cum n[on] supradixerim[us]: q[uod] vna re
 fiant hec o[mn]ia. Nam et quidam ex

Philos dicitur: q ignis et azoth sufficiat.
Et alii dicunt q ignis est azoth.
Alii dicentes: q aqua sola p se ipam
oia faciat: oia soluit: oia congelat.
oia dirigit: sine aliq adminiculo.
In ipa sit tingens: et tinctu. per
ipam fit. et ipa sola est que facit
apparere colores aie pinto corpore.
In qua est tinctura conglutinet corpus
ut **ayreus** et **demotritus** aut.
Alii vo asserentes q ignis et **erhele** ^{1. aqua}
oia fiant. **Intelligendu** est. in igne
oia fieri: hoc est nutrire. **Azoth** vel
erhele. i. humiditate siue liquefactione
vel aqua. s. pmanente: que in abss
suo corpore omni quo dissoluta est
refacta sit vna pmanens esse no
potest. que aqua etiam dicitur sps de sps.
sulfur de sulfure. ar. vi. de ar. vi.
Nam quolibet et ipm dicitur. **Ite**
et vapor appellatur. **De quo** audi et
benimonto dicentem suis discipulis
Nil aliud expedit. nisi aquam
et vaporem sublimare. **Nam** ai
videritis naturas aquam fieri ab
ignis calore purificatas: totaq
corpus magnesie ut aqua lique-
facta: tunc vapor facta sit. **De** sit
aut tunc vapor suu continet com-
patem: quare humidi vtriusq va-
poris noiauerunt. eo q si vnus in
decoctione iunctus est: et vnus alioz
continuit: tunc ad fugiendu natura
iter no inuenit. **Et** quis emz
ei fuga sit essentialis: continuit
in eam: et fugere no pmissit.
et locu fugiendi no inuenit: et
pmanencia facta sunt. **Cum**
igit mandit occultu in corpore
congelat omne eo. at conglutinat
et color eius variatur. suamq naz

exiit ex suis ingemijis: quos deus
suis dñs insinnavit: et manapat
ipm ne fugiat. et quemadmodu in
humore humiditas est et siccitas: sic
opus nrm nil aliud est q vapor
et aqua. **Hec** aut duo humidi
composituz nūcupauerunt: eo q ista
duo sunt. **q** s. humiditas et siccitas
spus et vapor. **Et** quis dicat duo
et illa duo fieri. **q** no obliuiscar
ris te in ope nro vna tm respinge.
De quo audi **medu** dicente: Nolite
compositionu pluralitate curare: nec
ea que in suis libris phi posuerunt
Veritas nazq vna est: que naturale
imitatur: eo q illud niale archanu
in suo ventre occultu est: nec vi-
detur nec sit nisi a sapiente. **Igit**
qui parte regit: omzq sit comple-
xione seu compositione: extrahit
ab eo naturas omes naturas super-
rante. et tunc agerit verba comple-
buntur. **Natura** natura letatur:
natura natura superat: et natura
naturam continet. **Sed** tm no sunt
diuersae naturae: nec plures veruz
vna: hñs res in se: quibus ceteris
rebus imminuit. **Et** hec aqua
sit diuersis modis appellata dicitur
a philo aqua dealbans. mundificans
siue aque imbutio vel infusio. in-
gredimur a corporibus remoues.
Et hec est aqua illa: que in ablu-
tione corporis phi dicitur in duas
partes: cuius aque prima pars mu-
dificat compositu a corruptione.
Si elementa in igne lem suauit
pertactent. ut dictu est. al. i. si
compositu plus q oportet regat.
i. murietur igne nimio. vel no lem
extinguit. **Que** liquefactio in

illo igne leni est totiens continue
iteranda: donec ingredo prima
facie in opere occurrens diueniat
et recedat.

Dicit n. phs. Et inueniens ingre-
ditur desuper in prima facie ap-
parentem: scire quod rubor ex in-
gressu illa extrahit post dealba-
tione. eo quod illud ingru emendatur
et inter fugiens et non fugiens
parenti componens ea in unum
reducit. et reuertat. eo quod truncata
res ann in corpore submergitur.
Vertit ipsam in naturam malte-
rabilem ac indelebilem. Oportet
ergo nos hoc sulfur scire quod corpus
demigrat.

De quo audi athenedra. Iubeo po-
steros corpora facere non corpora
et incorporea corpora.

Hoc n. regimen impatit inpositum
emissum nature occultum extrahit
hissum corporibus ac in unum corpori
ingit athenesie ac seia vno.

Et per ethelie nam extrahit occulta
per quam corpora colorantur.

Hoc utique regimen si intelligamus
corpora sunt non corpora: et incor-
porea corpora. si diligenter res
tatis igne ac ethelie peraguntur.
sunt res inde non fugientes.
pro quo alibi dicitur omnis noster ignis
consumens est.

Et scire quod ar. vi. est ignis
corpora comburens et mortificans
et constingens vno regimine.

Et quoniam magis corpora miscentur
et teruntur: tanto magis corpus
dicitur ar. quod vnum ignem attenuat.

Cum autem corpora diligenter teruntur:
eaque ut oportet parantur possidebuntur.

ethelie natura: et colore non fugietur.
ac omni tinctura patienti igne super
constingit et continet. eo quod non
colorat: nisi coloreretur. nam eo colorato
colorat. **Et scire quod corpus non potest**
tingere nisi tingatur. **Et nisi spiritus**
eius extrahatur in ventre eius oc-
cultus: et fiat corpus et anima absque
spiritu: que est spiritualis natura: ex qua
colores apparebunt: eo quod spiritus terrenus
non tingit: verum terre nature quod
in corpore transfigit et colorat.

Cum autem eris tetigisse corpus: et
ex eo tenuissimum extrahis: tunc ver-
tetur in intentionem qua coloratur
Ideoque dicit sapiens: quod non tingit
nisi prius tingatur. **Et scire quod corpus**
illud sine hoc non potest contractari.
nec tingit: sed hoc cruciat et tingit.

Et sulfur quod demigrat est: quod non
fugienti ianuam aperit: et infugies
cum fugientibus vertit. **Nonne**
vides quod crucians non crucia
nonimento: nec corruptione: verum
radunatione et utilitate. Si enim
eius cruciatus esset: noning et in-
ueniens: non vni ab illo complecte-
retur: quousque ad eo extraheret colores
inalterabiles: et indelebiles.

Quod sulfuris aquam vocauimus: et
ad ruboris tincturam aptauimus: que
deactio demigrat: et quod non fit
absque ingrediente clauem operis esse
noscimus. **Quod diu vobis illa ingredo**
ducatur: dominatur seia. scilicet usque ad al-
bedinem. **Et illa prima vis nostri lapidis**
ut dictum est appellatur aretem. scilicet acer-
rimum. **De quo dicitur.** Aretum est aqua
introductione angliber coloris in me-
tallis. et etiam in lapides non lique-
factuos. **Et docet metalla tingere**

proponentes. ac etiam intendentes
fringere lapides preciosos. De quo
etiam aceto in ope nro cauendu est
ne vertat in fumum p. nimium ignem.

Lem. n. de coctione. f. ar. vi. a fca
i. a sulfure tingente accipit spuz
qui spuz tingens et viuificans intro
mittit. postq. recesserit humiditas
corrumpens. no al. quod est postq.
puenti est ad albedine.

Et hoc est quod dixit Auicenna
in capto de humoribz. Calor naq.
in humido corpore ingredine effiat
et densat. Denique nudat ipm.
a ingredine: qn eis oio fuit humi-
ditas: et cu superfluit in illo: ipm
albficat. vt est videre in calce. que
fit apud vulgus.

Primo. n. in ope nro vt dixi oia
denigrant. secundario dealbant.

et tertio per maioris ignis inten-
sionem et compositionem oportet
manerari. et totam in cinerem
redigi.

Et hec est cinis de qua loquitur
Mauneng. dicens. Ne cinerem
vilipendas: Tunc dixit ibi gre.
Nam utru ipi cinerit sudor sue
liquefactio reddit. p. maiore. v. z.
ignis intensione.

Et quarto et vltio Rex coronat
Et hic est Rex de quo dixit Dia-
medes. Veneramini Regem et
suam vxorem: et nolite ipos robute.
nec fugere eos: combutendo nimio
igne. qm nesatis qn indigenis hys
que Regem et suam vxore emendat.
Coquite eos: donec nigri fiant. Den
albi. Denique rubei. Denique niges
fiat venenū.

Hoc aut her fieri per aque diuisi-

onem. vt ait Existius. dicens. subeo
tri vos no simul aquam fundere.
ne exire submergat. Veru paulati
et paulatim in fundite: et terite:
et desiccate: quousq. fiant aqua.

Et hoc p. uidi dixerunt aqua finita.
dimittite ipm et fiet deorsum:

Quando vo aquam dimiseritis:
ut ait Serius dicens. Coquite
in asculu simul et vaporem: quoad
vtriusq. coagulet. et fiat lapis: qui
dicit. acris vel albus. Jam n. aqua
dimissio. fit aut albu combustioe
vel humore sue liquefactione per quem
dicit sequi mortificationem: quod ap-
paret in ingredine: ut dixi pmo in
ope appazente in quo mortificatione
punit. i. desicant. Que ingredo etia
appellat nubes.

De qua dicit Luchas. Accipite nubes
quam vos priores capere iusserunt
a cu suo coquite corpore. Et q. fumus
ille albus est: et oia dealbat: quo-
fumo quicquid p. p. p. dealbat dealbat.

Illum igit. fumum sue fca misere: do-
nec coagulet. et nimium albu fiat.

Hoc etiam albu es assate: donec seipm
faciat germinare. Qm magna fia-
tinn dealbat. spud fugore no pmetur
nec oris apparere umbram: eo q.
natura naturam continet. ppter
ipm quitate quam int se hnt.

Quia nature suis obuiantes naturis
letant. Et vna. n. res facit quod
plures operant.

Pluribus aut rebus non indigent
nisi vna re. Et illa vna res in vno.
quoq. gradu operu nroz in alia
vertitur naturam.

Ingredine vo deficiente redditur
spus vtriusq. qui spus quoad visum

ab eis fore separatim videbitur: corpore et
aia. nō tñ statē erit. Nam spūs ut
dictū est nūq̄ morit̄. quia nihil est
quod cū separaret vel corrūpar: ymo
corpus et aia vniūficat.
Et sic intelligendū est supra dictū phoz
Natura natura letat̄. s. obuiatine
sui ip̄y natura natura vniat: mor-
tificando corpus: et vniūficando.
qm̄ ex ip̄o fuit: et in ip̄m vertitur.
et augmentat̄ et multiplicat̄: et
extrahi dicim̄ ex vno plura: que
nil creauit regimine catens: et in
genjō quibus mudetur.
Similit̄ es nēm: cū plus coquit̄
aqua fit. Denide quando magis
coquit̄: tanto magis spissat̄. quūq̄
fiat lapis. Quem tñ mundi nū-
cupant lapidem tñ metallo imminet̄.
Postea frangit̄ imbut̄: et pignē
intensiozem priore assat̄: quousq̄
roco fiat illud vel sanguin gbusio.
Tunc n. corporibus imponit̄: et tigit̄
ea in auro ut ait bonellus.
Et cū superius dixerim: q̄ hic lapis
nē duobus tenuissimis hūdis sine
limpidis continens est. aia et spū:
ita q̄ ei nō est rictē quemq̄ extra-
neu introduci seu apponi. Ab eo
nāq̄ tanq̄ a radice sumit̄. quasi
vires in tinctura: que quitz con-
tinent̄ ut dictū est: et sup ip̄am
radicem oia fundant̄.
Quia tñ hoc fundamentū op̄is pūū
het radicem. Et quia nō hūm radios
equalit̄ virtus abūdat: sicut nec
splendor solis nec planētis pacien-
tia et mora nēcia sunt.
Et ideo Zmon ait. Si quilibet in
hac arte introductus eius fueret nāq̄
plexitatem in roquendo sustineret:

215
donec propositū nutu dei extraheret
hoc em̄ om̄ ex se vitam quā het aia
et gñationē extrahit: nō aut̄ ex
alio vel ex alijs: sed ex eis ventree
flores extrahit̄: et seipm̄ germi-
nate facit. et quod est minus mutit
foras. et quod est foras mittit minus.
Ita q̄ extrinsecus emendat intrinsecū
et eḡ donec rubeat. s. nālē rubeū et
in corpore occultū vertat̄ in album.
In p̄ma v̄z. pte op̄is: et albu vertitur
in rubeū non occultū ut p̄mo: sed ap-
parens in vlna parte op̄is: et ita mutit
se emendant.
Et hoc est quod dixit Bonellus. Et m̄si
sit mulla re quod ip̄m emendat:
quod queris non fiet.
Reuera. n. in ea est quod ip̄m emen-
dat: m̄si fugit̄ in ignemimo. vel
festinantia.
Propter quod inquit Zmon. quod
predictū est. Si quilibet in hac arte
introducitur: fueret naturas: plexū te
roquendo sustineret: donec p̄positū
nutu dei extraheret.
Notandū etiam q̄ corpus sine terra
que stans tincturam recipit: dicit̄ h̄re
maiores v̄m̄ fatus sūb. s. aia et
spūs: sicut dictū est. Nam aia que ei
miser̄ super: et in siū vertit̄ colorem
Et spūs ut predicti delator est virtutū
aie: per corpus et es. Et sic alius
d̄r emendare p̄m: pug ip̄m morti-
ficando: postea vniūficando. Et iste
spūs ip̄e d̄r. liquefactio: siue aque
imbūio. vel infusio: ut predicti.
Iuxta n. sapienā allegoriam: Igmo
stans tingens est. Aer v̄o confirmas
et mancipans. Aqua dealbans: et
ingredm̄e a corporibus expelleris
terra q̄ stans tinctura recipiens.

Hoc in teneas / qđ de illis coloribz
 qui ante dealbanonē apparent
 ruitandū non est: qui nō sunt
 veri colores. Et quicquid euemiat
 de coloribus, dealband expectanda
 est: que tong operis. Ut predictū
 est / est fundamentū minū et
firmamentū: nec deinde variat̃
 Ex pmissis autē bene intellectis
 apparet compositū nr̃m constare
 siue fore compositū opus nostrū.

D Emde falsi alquimici: ac eis
credentes. a cunctis suis dyphilla-
nombus, sublimationibus, conmixti-
onibus, separationibus, congelationibus
dissolutionibus. preparationibus, con-
tentionibus, elixiribus, dealbatio-
nibus, rubificationibus, alijsq; de-
stant deceptionibus. Et sileant
predicantes aliud autū a nostro
quod est in corpore magnesie
occultū. aliud sulfur a nro pdro
quod dicitur sulfur de sulfure. aliud
az. vi. a nro pdrto. quod dicitur
az. vi. de az. vi. Aliam aquam
a nra predicta: que dicitur aqua per-
manens. Aliam abluionem a nra
predicta: que fit mediantibus albo
et nigro colore. Aliud acem a nro
quod dicitur acerrimum. Alia de rochi-
one a nra predicta: que fit super
ignem lenem. Aliam putrefacto-
nem a nra pdrta: que fit per
secundam aque partem. Aliud
elixir a nro pdrto. Aliam
dealbationem vel rubefactionem
a nris pdrtis. Aliud volante
sive spiritum aliquem alium a nris.

Audiant etiam plures philosophi dicentes.
Aut. n. dyannedig. Scitote omnes huius
 doctrine inuestigatores: quod non exiit
 ex homine nisi homo. nec ex brutis
 animalibus nisi similes sibi. nec
 ex volatilibus nisi sibi sit similes.
Sed compendioſo tractatu meo n
 tendite. quoniam prolixitate per
 mittens in verum vos exexi. quoniam
 natura non emendatur nisi in sua
 natura. cum autem ad modum tu non eme
 datus: nisi in tuo filio. homo. ſ. n
 homine. **C**aut igitur ne praetermittas
 mea praecepta: et venerabili vestri
 natura. ex ea namque sit ars et non
 ex alio. **E**t scitote quod nisi eam
 accipitis et regatis: nihil habebitis.
Coniuſcite ergo masculum ſervi ru
 bei filium ſue uxori odorifere: quod
 pacto: non meminerit arte gignit
 quibus noli introducere alienum
 nec puluerem nec ullam rem.
Sufficiat igitur vobis. conceptio namque
 propriae est filii bonae prior. **O** quod praeno
 ſſima est ſervi natura illius ſine

quo regimine constare non potest
nisi exconcoctos sequentes aliquas
falsas applicationes. **¶** Querant
philosophi talia predicta: per quas et ipsi
falsarii merito appellantur. **¶** Et ta-
ceant etiam credentes ex pulvere
brui alatis basilis opus mem-
beri. pro ratione predictas. quod non
oritur ex hoc nisi homo etc. **¶** Et quod
natura non emendat: nisi in sua
natura. **¶** In hoc. non. forte falluntur.
quod mei lapidis odorem esse dicunt
philosophi tanquam sepulchris odorantem.
¶ Et propterea forte creditur ipsam
esse basilis. quoniam fetidissimum aliat
est. **¶** Si inuenies hanc rem mu-
terere debere sicut insans in utero
ut quidam philosophi dicunt: trahas illud
et filia: non ad tempus quantitatem.
sed ad leuitatem decoctionis. ut
et cum de. Solis namque calore res
ingelat. **¶** Et cum dicit hanc
in tanquam ouorum interitum.
quod dicit Rosinus ad Eu-
angelium: querentem de hac ope-
ratione: qui respondit. Inchoamus
ita in hac opera. Inchoamus
ab humido. **¶** Considera quod quatuor
sunt anni tempora. scilicet hiems: ver: estas:
et Autumnus. ut intelligas quod sit
in hijs quatuor anni temporibus seu
partibus. ab hyeme que est humida
inchoamus. Ita quod in hac operatione
Inchoamus ab humido procedendo ex-
trahendo in ope leui decoctione.
ut caloris leuitas in vere. post-
modum per maiorem calorem post
dealbationem. ad murationem per-
ueniendo: sicut in estate augmen-
tatur calor: prout vltimo ad rube-
dinem perueniendo. post mura-

tionem per maiorem calorem. sicut
in autumno per maiorem calorem
fructus maturant: et ab arboribus
colliguntur.
¶ Alia via. perueniendo ad ver-
per pullulationem. id est apitionem coloris
que fit leui decoctione. ut in vere.
¶ Deinde ad estate perueniendo. id est ad
murationem. per maiorem ignis
intensionem ut in estate. **¶** Vltimo
ad autumnum procedendo: in quo
fructus maturantur maiori calore
ad rubificationem peruenimus.
¶ Neque considerare in hoc opere
cuiusmodi signorum vel planetarum.
licet hoc in aliquibus repperi
scriptum. **¶** Nam quia omnia que in hac
arte vel scia scripta sunt: ad eam
occultandam: non ut in ceteris
scientijs: ad nostram doctrinam
sunt scripta. **¶** Quare dixit philosophus
Nolite compositionem plurimam
curare: neque ea que in suis libris
philosophi posuerunt: veritas namque mea
vna est: in qua est spiritus quem
querimus: quo tingimus in corpore
quotque: ac eorum quodlibet de diminutione
ad naturale complementum na-
turaliter deducamus. ac etiam in
hoc tingenti spiritui vitrum malleabile
sive non feangibile ut videtur
et ex cristallo carbunculū faciamus.
¶ Hinc videris nostri modica quanti-
tas: ut in planetarum admixtione
operatione admixta medicina
est vna. 3. sup. 83. libris. et 4.
3. cuiusque corporis. et si mille
milia. id est si quodlibet ex mille in
mille. v3. donec totus noster comple-
atur. **¶** Restat autem de vltima
et digniori parte tractatus nostri

videre. s. de medicina breuius et
summatim

Cum igitur homo sit dignissima cre-
aturaz: cuius gratia oia sunt admi-
uenta: eidemq; subdita: et eius
corpus non recipit estimatione.
quous iure diuino vel humano re-
stante mto: quod in in sanitate
iuuentute q; conseruat: nictos
ab eo depellendo languores: ac sup-
uenientes diuertendo in summa
diligentia inquirendu supra
diuitias quantalinq; hoc aut
opat per nrm sup omes Galien
Ypocratis: Auicenne: et alioz
oiz phoz medicinas. vel ponones
vel confectiões quasq;: ut
lepram etiam depellat.

Est aut rano ad predicta. qz in
dicam huc esse spm quo ringam
in corpore quoz: sicq; fiat anti-
dotu et medicina duiz corporu.
tuzandoz et purgandoz: et hoc
het fieri igne naturali mediante
ut in metalloz corporibus. Sic et
in infirmoz corporibus. multo foris
ab humanis corporibz nalem calorem
et motu in se hētibz promptu et
deputatu ad superflua queq; depel-
lenda repellere. quoniamq; languore
atq; fomentatu et nutrimētum
hec medicina paulatim in confectis
apposita proteget. ne quid eidem
morbus ei veniat in futuru.

Sit enam quisq; memor eius quod
gentibus est vulgare. chagnefe
in auro in confectis limato appositio.
querut sanitate et iuuentute sibi
conseruare. i. quanto magis hoc
debet fieri possit per aurū in
mro exre: sit decoctū: quod spm

efficit cum medicina quanto subn-
liores: tanto meliores. Quid plāz
Quanto magis per hoc aurū quod
erat in corpore magnese occultū
nūc purgatū aereū et spmāle fīm.
Quanto medicina est subtilior: tanto
est efficacior. ut apud quoslibet
medicos de facto extat videre. qm
omēs intendūt in suaz medicinz
subtilianone vel conseruone sue
iustanone vel decoctione. sue quo-
tūq; alio modo. Quid vltra plus
dicam. hec que fidelit vt memoria
membramo inscripsi audiui et didici
et apud operante cura iungili oia
lata fide operando vidi p singula
postmodū apud me ipm nra facta
et vaticinationes opari cepissem in
per domesticos facta terribilia occur-
rerūt. inter que stans: et de ipso de-
sperans ope ppter superuenientia
imperfecto relicto cuidam a-
eram: et qui michi vide-
amias: et hac re digni-
lapidis: et eius opatione
anxiis diligentissime cu omibus
et per oia explicauit. Hoc autē
ille prestare dignet. qui cu pre
et filio et spū sfo viuit et regnat
deus per oia secula seculoz Amen.

Magister apud quem opans fui
perfecit hoc opus in. lxxx. diebz

Explicat liber qui lulu vocatur.
deo gratias.

1489. 8. kl. Septi
parthonope.
Ar. de bruxella

Inapit libellus de lapide phor qui
dicitur liliu abbreviatum

Quoniam es nunc ex tribus constet:
scilicet corpore anima et spiritu. Ex ele-
mentis. n. nichil fit utile.
sine compactione et regimine.

Debet ergo quod corpus imbuatur: et ut
inde vim et augmentum suscipiat.
necesse est vite spiritali et eterna

Que aqua ar. vi. dicitur: quod
non habet nisi ex corporis liquefactione.

Est autem corpus liquefactum in deco-
ctione cum migredo iminet super aqua

Et signum bonitatis prime decoctionis
est sui ruboris extractio: et in
migredine conversio.

In ventre. n. migredinis primo appa-
rens est albedo occulta: unde oz.
albedine illam ab eis migredine
extrahere.

Cum uero albedine illam superem
in vase videtur mig: rati sumus
in ipsa albedine est occulta.
ante non oportet ut tunc illud
extrahatur. sed oz. ut tunc illud
donec totum rubeum fiat.

Cum. n. corpori admiscetur: et fit
vnum cum eo: vertitur ipsum in spiritum: et
spirituali igne tingit ipsum tinctura
invariabili: que deleri non potest.

Ipsa. n. est venenum vincens pugna
ignis: per quam corpus vertitur
in spiritum.

Cum aqua etiam diligenter fit
corpus contritum. Et nisi corpus
quod non erat aqua madat in aqua
et aqua illa alteri mixta fit aqua

Ita quod sit aqua una et insimul.
et quodlibet vertatur in aquam
ad opus non peruenit.

Oportet ergo ut corpus flamma ignis

occupatum denuat et debile fiat.

Cum aqua in qua illud est: donec
totum fiat. Non quidem aqua vulgi
sed permanens: que tamen absque suo corpore
in quo dissoluta est: et facta sunt
vnum. permanens esse non potest.

Accipiat igitur lapis auri: que est
aqua permanens: et commisceatur hu-
mori: et basi suo imponatur super
lentum ignem: et fiat terra: quod terra
constans recipit tincturam a spiritu
in ea latente.

Cum autem corpus liquefactum est generatur.
vertitur ad suum generans. Generans
enim. i. magnesia fit aerea et subtilis
a suo generato. scilicet a spiritu vel aqua. sine
liquefactione: quod fit tamen post de-
albationem. tunc. n. utrumque fugiens
i. anima et spiritus vertitur in fugientes.
i. in terram. et faciunt eam spirituales
et a sua terrestreitate mundam.
i. aeream et subtilem. Ita ut deinde
spiritus a corpore alteratur: eo gaudeat
in corrupto facto. Absque calore
tamen nihil unquam generatur.

Pro quantum corpus ut elementa
reuda amena sintera et ia recta
supra lenem ignem commiscantur

Balnea. n. intensi calore perire
facit. Si vero sit frigidum. fugat.

Sed per temperamentum fit corpus
suave.

Si. n. intendatur ignis ante termi-
num: fit rubeum. quod vobis nihil
prodest. eo quod in minimo regendi
vultis albedinem.

Cavendum igitur est ab igne minimo.
cum sit minimus frigus et gravis.

Nam primus eius humor est frigidus.
ipso ergo revo aere accrimo co-
quatur. donec spissetur.

Deus. n. reddit ei post aiaz suam.
Liquefactio in illo lem igne est to-
tiens continue iteranda: donec in-
gredo in ope pma facie occurrens
druat.

Quanto magis corpora miscentur
et terunt: tanto magis corpus di-
ruit: ar. vi. ignem attenuat.

Coquite q. ingredines seu nubes cu
suo corpore: eo q. fumus ille albus est
et oia dealbat. eo. n. quicquid pre-
cipit dealbari dealbat.

Fumum ig. sue feri misce: donec
congelat: et nimium alba fiat.

Hoc etiam albu es assate: donec se-
ipm faciat germinare. quonia
cu magnesia dealbat: sps fuge
no pmitit: neq. eris apparere
vmbra. Jam. n. natura.
naturam continet.

Stans. n. oia que ei miscentur
it. et in suu conuertit colore
decolor est virtutu aie
pus et es.

Illic dicit emendare ptez

prins ipm mortificat do

Hec aut ppe de lra clamo sine
aque infusio: v. dicto: Iuxta
aut sapientia allegoriam. Ignis
siccus est contingens. Aer vero
confirmas et manans: aqua
dealbans et ingrediens a corpore
remouens: terra quoq. stans: et
tinctura recipiens.

Et stendū. q. ar. vi. est ignis com-
buzens et mortificans et confem-
gens vne regimine.

Sciendū aut est q. corpus no pot
tingere nisi tingat.

Et nisi sps eius in ventre eius oc-
cultus extrahat: et fiat corpus et aia

absq. spū. que est spūalis natura.
ex qua colores apparebūt.

Est aut stendū. q. cum timis est opne
facta est mixtio: eo q. omis ille re-
cipit spm. Iterū tñ imbuit hūore
intensiore igne. quousq. recti sū
vel combust sanguis. vel sru-
granati colorem assumat.

Sicut. n. ex sanguine minime gnat
spasma: donec diligent coquatur
in epate: et intensu heat colore
et tñ in illo spasmate inl fit
nouū additione.

Similit es nēm fit spasma spūale
putrefactione et suprafactione.

Aquam aut pētam phi in ablatoe
corpore in duas partes diuiserūt.

Cuius aque pma pars mudificat
compositū a corruptione. si lem
igne vt dictū est ptractet.

Si vō compositū igne mino: vel
nō lem regat. vel murtat exten-
guet. Sic. n. oportet ipm aburi
et dealbari tanq. ouoz nutritione.
i. lem decoctione.

Aqua. n. stat. i. vmat pugna igs
plexitate coquendi: putrefaciendi
et inspissandi.

Res. n. calore solis hoc est lem de-
coctione congelat: ppter quod com-
positū tpratur mroduci debet
balneu. seu cenaculum.

Omēs. n. phi testant. se nō inuēse
aliū ignem hūditates corrupentis
extrahentem q. lenem.

Oportet q. ut regat suauiter.
ut fiat sulfur mteanabile. Sicut
qntuz hūdor in hūdo corpore
agens prius ingredine efficit:

demde demodat ipm ingrediez.
quo eis oia fimi hūditate. Et nū

superfluit in illo: ipm albisat: ut
est videre in caloe que fit apud vulg
Siquidem in ope nro ut diximus
oia demigrant: sdo dealbant: tno
p maiorem ignis intensione oportet
totam compositione manetare
et in merem redigi
Nec debet ambs ille vilipendi: na
itey reddit illi meri sudor. siue
liquefactio p maiore ignis intensioez
Et sic quarto et vltio Rex coronat:
Non igit tedeat opando predere ad
2³ et 3³ ptem regimms. Ita q
Rex diademate rubeo coronet.
Coquat g Rex et eius vxor: donec
nigri fiant. demde albi: demde
rubei. demde tingens fiat ve
neniu. Nichil. n. ptenosius in har
tinctura: cui simile vel par minime
reperit. Ipa. n. est veritas: que
liquefacta cu suis corporibus al
tissimu opus operatur.
Et sciendu q tingens et ea que
ei mixta sut nos oportet dnuē.
Ipam naq et ea que ei miscentur
supat: et in sua vertit colorem.
et quemadmodu apud visu super
ficiem bmat: sic et minima supant
et si vire sit fugiens: alteru vo
ignem panens: vtriusq tu vtriusq
nietuz ignem partit.
Et si eris superficiem nubes deal
bauerit: eius Innima pauldubio
dealbabitur igne. s. lem pma facie.
Hoc aut her fieri paque diuisioez.
Iussim tn est nobis no fit aquaz
fmdere: ut Ixx submergatur.
Coquit aut masculus fit et va
por eius: quoad vtriusq congelet
et fiat lapis qui accos vel albus
diat. q tuc aqua diuisa est.

219.
Es. n. mem cu pmo coquit fit aqua
demde quanto magis coquit: tanto
magis spissatur: quousq fiat lapis
quam tuc mundi vocant lapidem
di metallo imminente
Consequenter aut frangit: mibnirur.
ac igne intensiore priore assat qusq
similis fiat roco et sang. n. in ro busto
tuc aut corporibus mponit: et ca
tingit: s. in autu conuertit.
Igne igit oia fut et nutritur. et azorh
i. aqua pmanente. oia. i. i. i. i.
congelat. et oia sine aliq a
dicitur. In ipa. n. sut oia
et tinctu: p ipam fit: et ipa
que facit apparere. colores
corpore. i. desitatu: i. ano
tingit. i. corporis
Sicut aut in quatuor am
ab hieme que est huda mth
Ita in har opatione ab hi
hondo mchoamus: pue
ver p pullulando. e. i.
coloruz: ut in vere. i. d
tem pueniendo. i. ai. i. i. i.
p maiorem m s intensio
tut in est. i. i. i. i. i. i. i. i. i.
pueni. i. i. i. i. i. i. i. i. i.
tuzant. i. i. i. i. i. i. i. i. i.
rationem. i. i. i. i. i. i. i. i. i.
Coniuge g masculu serui reuber
filu sue vxori odoretere. qu
peracto: conuenient a re g gmi
quibus noli alienu mcommittere
neq puluere neq ullam rem
Her igit sufficiant. s. conrepro.
que posterior est: filius vo ea por
Preiosissima n. est serui illius
natura: sine quo regimine con
stare non potest
Dracho aut magis morit. i. spns

phi in mulieres suos coniuges m-
fientes neci dederit. Venter n.
illig mulieris plenus est armis et
veneno. Effodiat igitur illi drachom
sepulchrum: et sepeliat illic mulier
in eo: qui foris iunctus illi mulieri
quanto quidem eam magis conuertit
et quam magis vertit circa eam:
tanto: plus eius in plures ptes
secat et muliebribus artibus
etius certius fit morte: totusq
in sanguinem.

ponendus est lapis la-
te esse et molare: neq
om sine aqua ex nostri
in nra.

isa ex his vasis lapideis
creari vult duram
in ope vel sondant
ad capacitatem. L.
in ozis in tabulas
in v. in laminas
in x. et c. et c. et c.

in medie lun. celina. cura

in v. in nra. in nra. in nra.

Quod vas ponon in nra fornace.
in aqua flamma ignis in nra fornace.
in aqua flamma ignis in nra fornace.
in aqua flamma ignis in nra fornace.
in aqua flamma ignis in nra fornace.
in aqua flamma ignis in nra fornace.
in aqua flamma ignis in nra fornace.
in aqua flamma ignis in nra fornace.
in aqua flamma ignis in nra fornace.
in aqua flamma ignis in nra fornace.

et ut probet an vas duraturum
sit. Si si fornax pte desolata est
tunc sufficeret predictus igne carbonu
fieri tantu octo diebus.

Post quoq drachone in vase posito
sine sepulcro: ignis triu sustinuit
et subulu in funea fornacis acce-
dat: qui continue ardeat: neq an-
gmentet: usquequo diuersitas
coloru cepit apparere.

phi aut diuersum postuerit huius
combustionis et assanone terminu.
et hoc forte p diuersitate huius
rosi loci. a siccitate et humido. n. velocius
in siccitate tardius in humido hoc opus.

Vnde tonens decorio uteret. donec
visum parat conueniens mutatio.

Itaque quoniam opus mutatio nos cer-
tifieret et daretur in nra.

Quidam aut diu complementum
huius operis fieri in. clxxx. diebus.

Alii in. cl. Quidam ena asserunt
totu opus conueniri in. xl.
diebus. Et quidam oia pferunt
totu opus in tanto: sed pax de ma-
teria acceperunt.

Quid aut lapis nra in se nra tinctura
continuat. Nam in corpore magnesia
et tunc pfecte creata est: attamen motu
pse non het: nisi pfecta arte et op-
atione. Sicut est videre in infante.
qui quo ad creatione pte nascitur.
imperfecte vō quantum ad opationem.
nisi pte alac pauco lacte: demide
pluri: demide abo fortiori.

Ad hoc igitur est nobis opatio nra
ut meliores tinctura eius plus
q sit in sui natura. Et ena ut
fiat pte iuxta sapientu allegoria
pse compositu ex speciebus impi-
dissimis condimentu annodorum

et medicina omniū corporū curen-
doy purgandoy et transforman-
doy in lumen verum.

Pro quanto scriptū est. fili extrah
a radio suam umbram. i. suam
terrestreitatē: que in corpore
magnēte occultabatur.

Magnesia autē nōiā. qm̄ in ea
magnum latet archanū.

Nec oī. considerate in hoc opere
cursum signoy vel planetay: licet
in aliquibz recipiat scripturis. Nā
qī oīa que in hac arte vel scia scripta
sūt ad eam occultandam. ut in scriptis
reteris ad nrām doctrinā scripta sūt.

Quare dicit phs. Nolite componere
pluralitatem mītare: nec ea que in
suis libris posuerit. Veritas namq
nrā vna est in qua est spūs que
querim: quo in magna in quolibet
corpore: ac eoz quodlibet in diminutione
ad nāle complementū nāle dedu-
cimus: ac etiam in hoc spū rigent
virtū sit malleabile: sine nō fran-
gibile. **E**t ex crystallo carbunculū
facimus.

Iung xxviii nri quantitas modica
in planetay ope admixta. vna ps
s. in millē milia partes omē metallū
in aurū verissimū conuertit. vñ
donec dñs nr̄s compleat.

Restat autē nūc de vltima et digni-
ori parte nri tractatus videre. s. de
medicina breui et summatim.

Cum hoc sit dignissima creaturay
cuius gratia oīa adiuuata sūt: adeq
subdita: et nūc corpus nō recipit
eximianonem: quo iure dñi nō
vel hūano restante merito. Quia
in similitudine inuenturēq̄ cōsuat.
autos ab eo depellendo linguores.

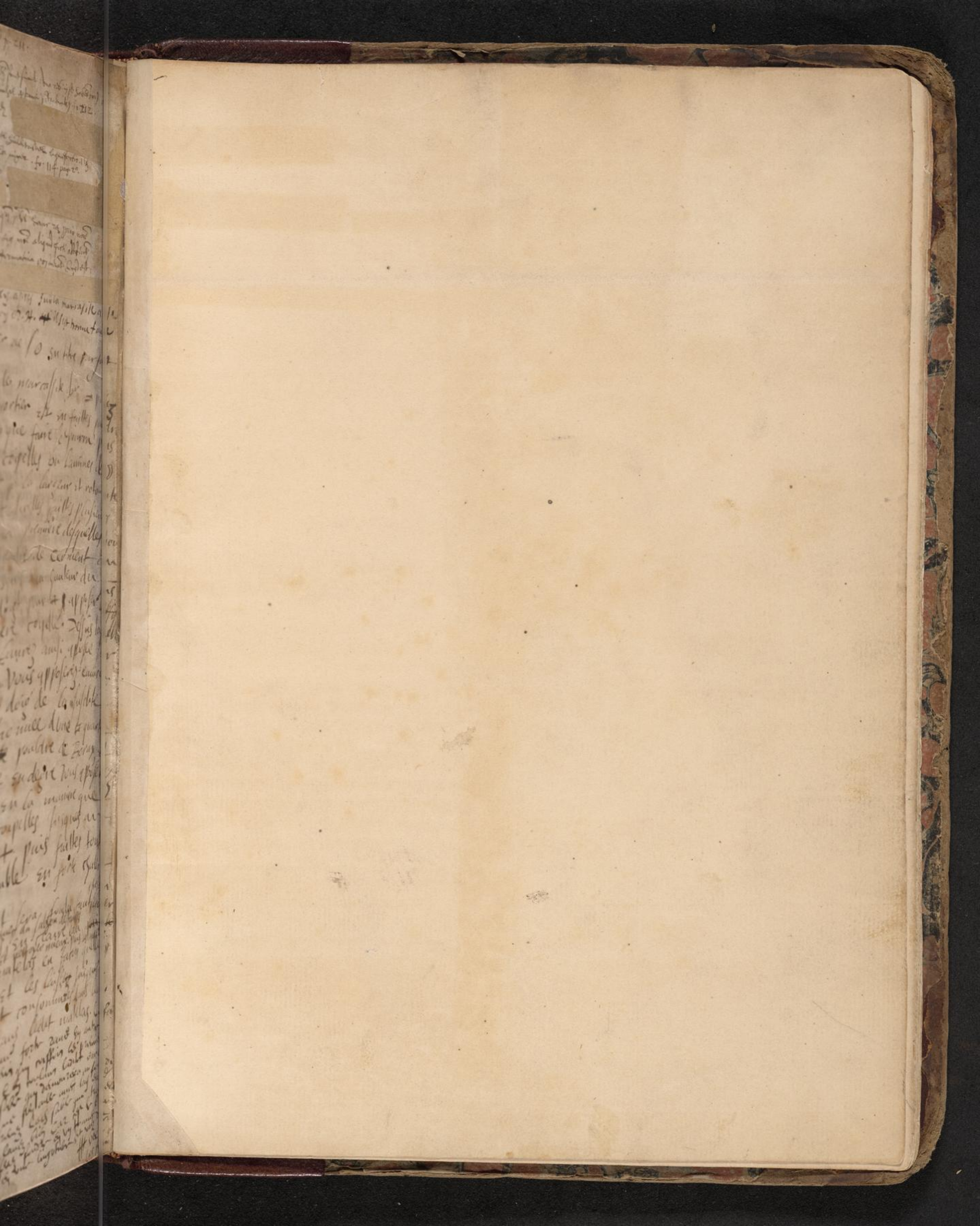
a superuenientibus auertendos. Ierū
rūm sūma diligētia est p̄quiritendū
super quantūq̄ diuinas. hoc n.
opar̄ xxv nri sup omēs medi-
cinas ypocondriacalem. et Anirone
et aliay phoy omz potiones vel
confusiones q. asay: et lepza depellit.
Et q. ratio predicta. q. dī dīam us
hūc spūs est quem querim: quo
tingim in quolibet corpore. Sicq
est aurū dñi et medicīa omz corporū
curandoy et purgandoy. **E**t hoc
hēt fieri inuoluit igne materi-
ur in metallorū et mīstīmorū
vltis multo s. o ab hī
poribus naturālem et
in se hūmīs et depur-
lenda queq̄ super flua-
languorem: atq̄ fumentatū
ac medicina paulatim confectis
sua proteget: ne quis morbi
aduomat in futurū.

Expliat lictū abbi.

11. *Two pages*

... de ...
... 212

...
... 114 page 25

...
...
...
...
...

...
...
...
...

...
...
...
...

...
...
...
...

...
...
...
...

...
...
...
...

...
...
...
...

...
...
...
...

...
...
...
...

...
...
...
...

...
...
...
...

...
...
...
...

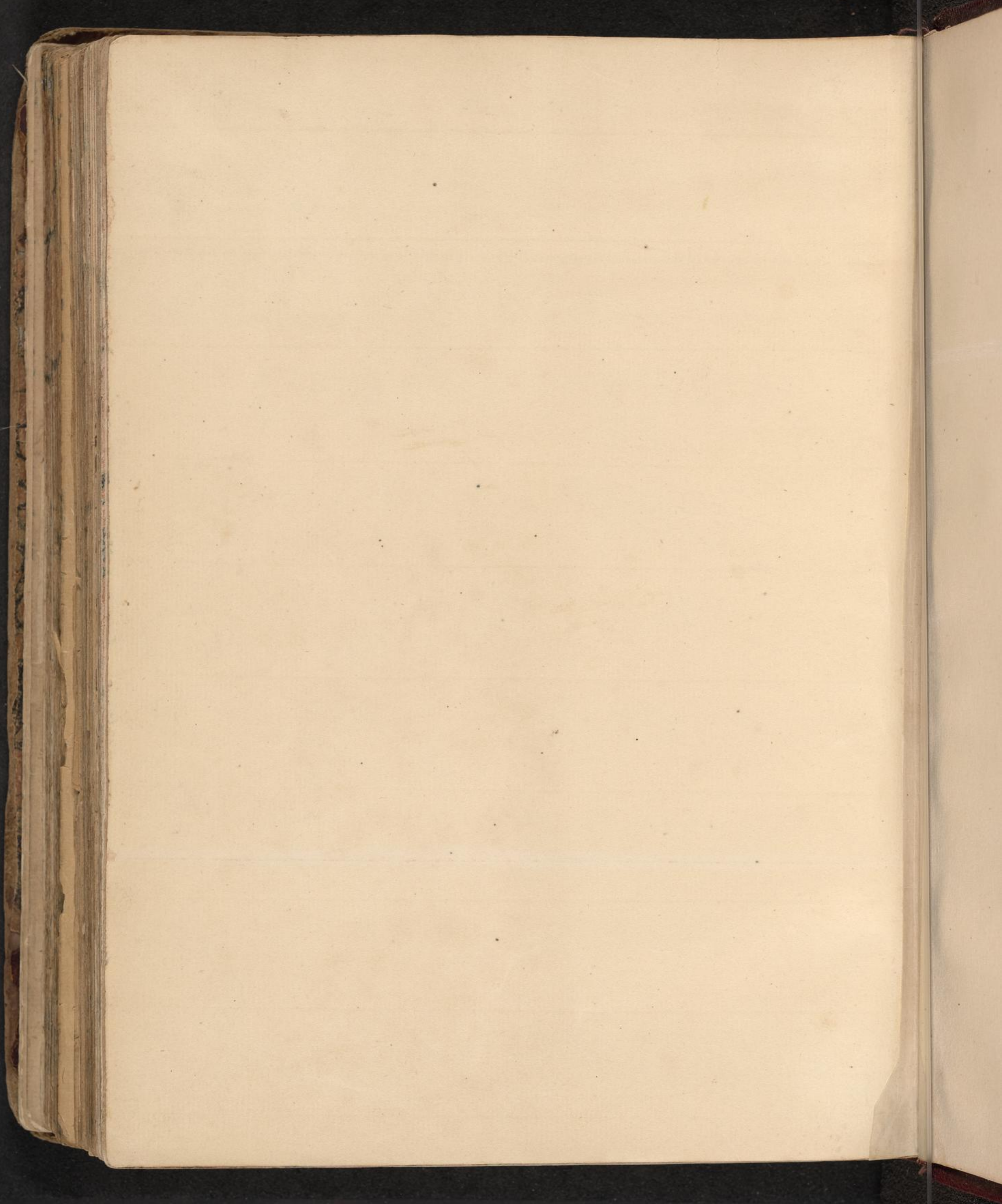
...
...
...
...

...
...
...
...

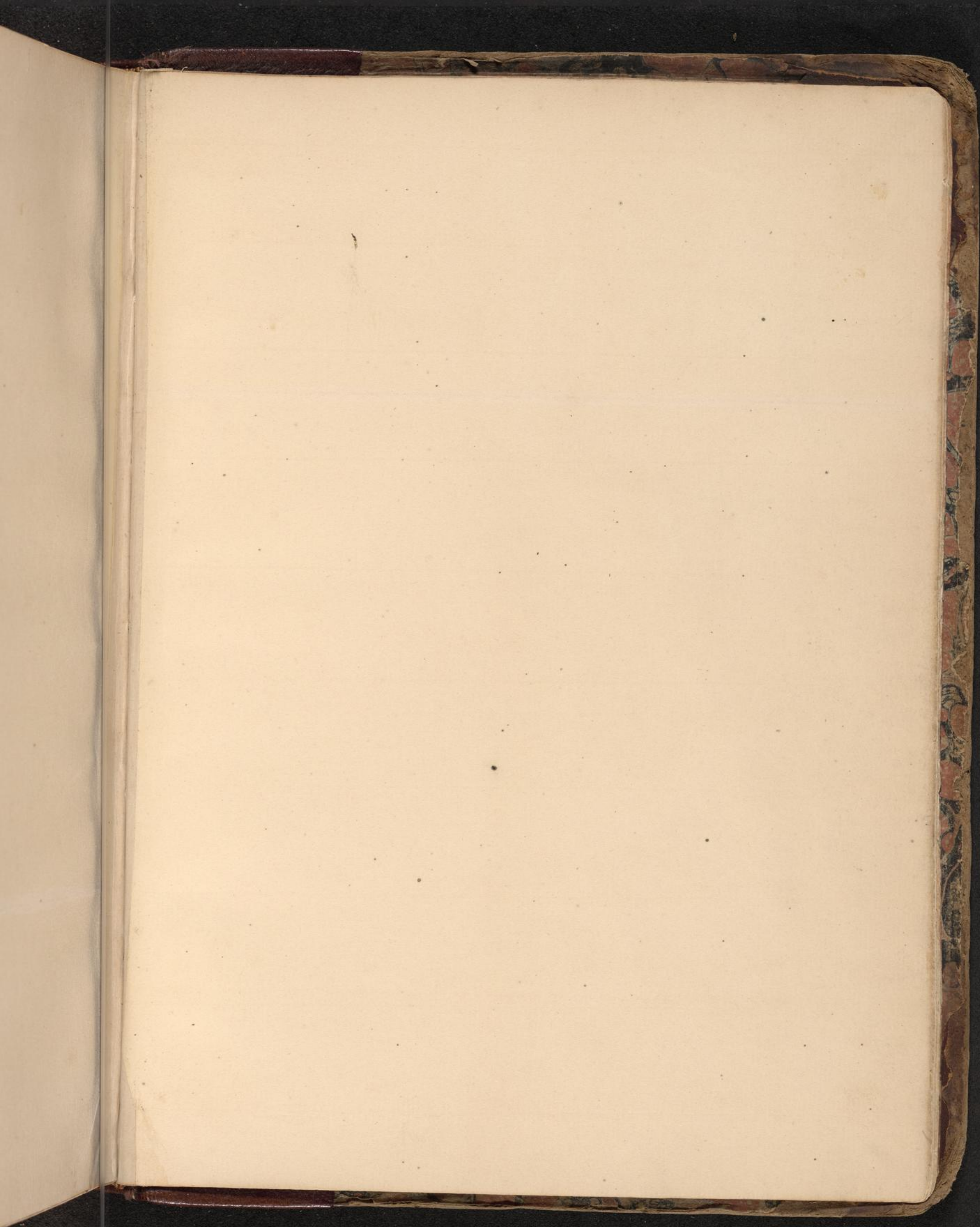
...
...
...
...

...
...
...
...

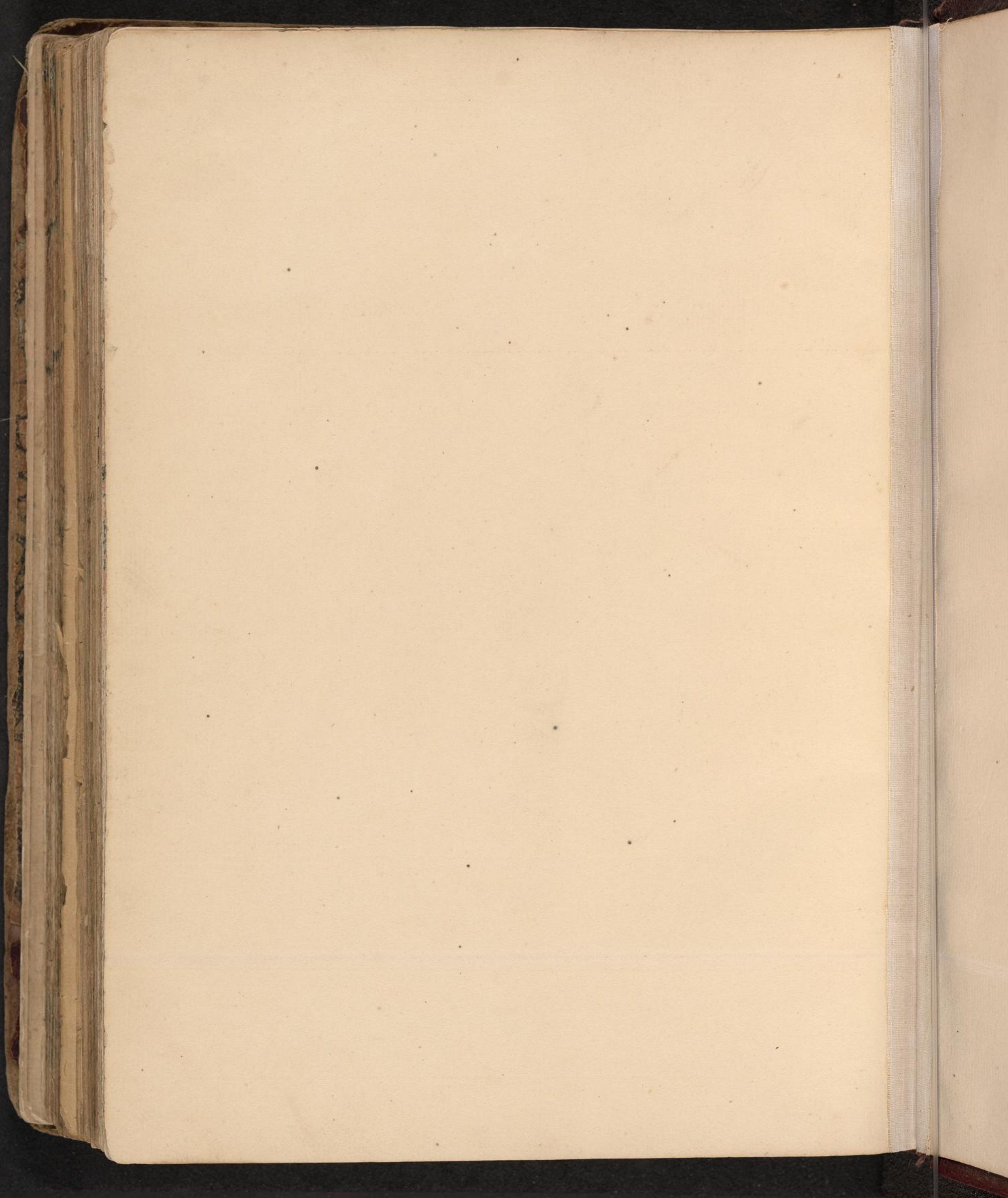

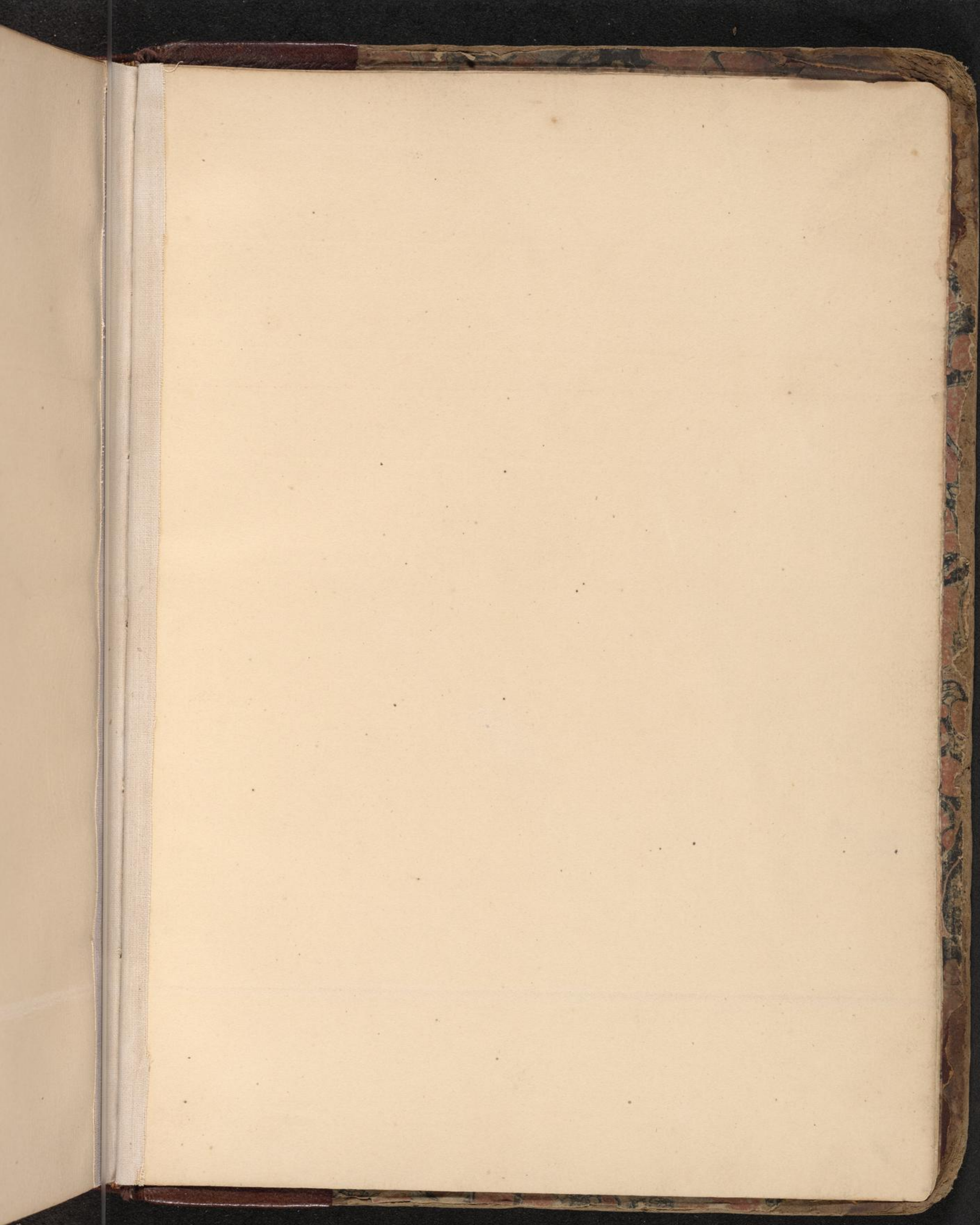

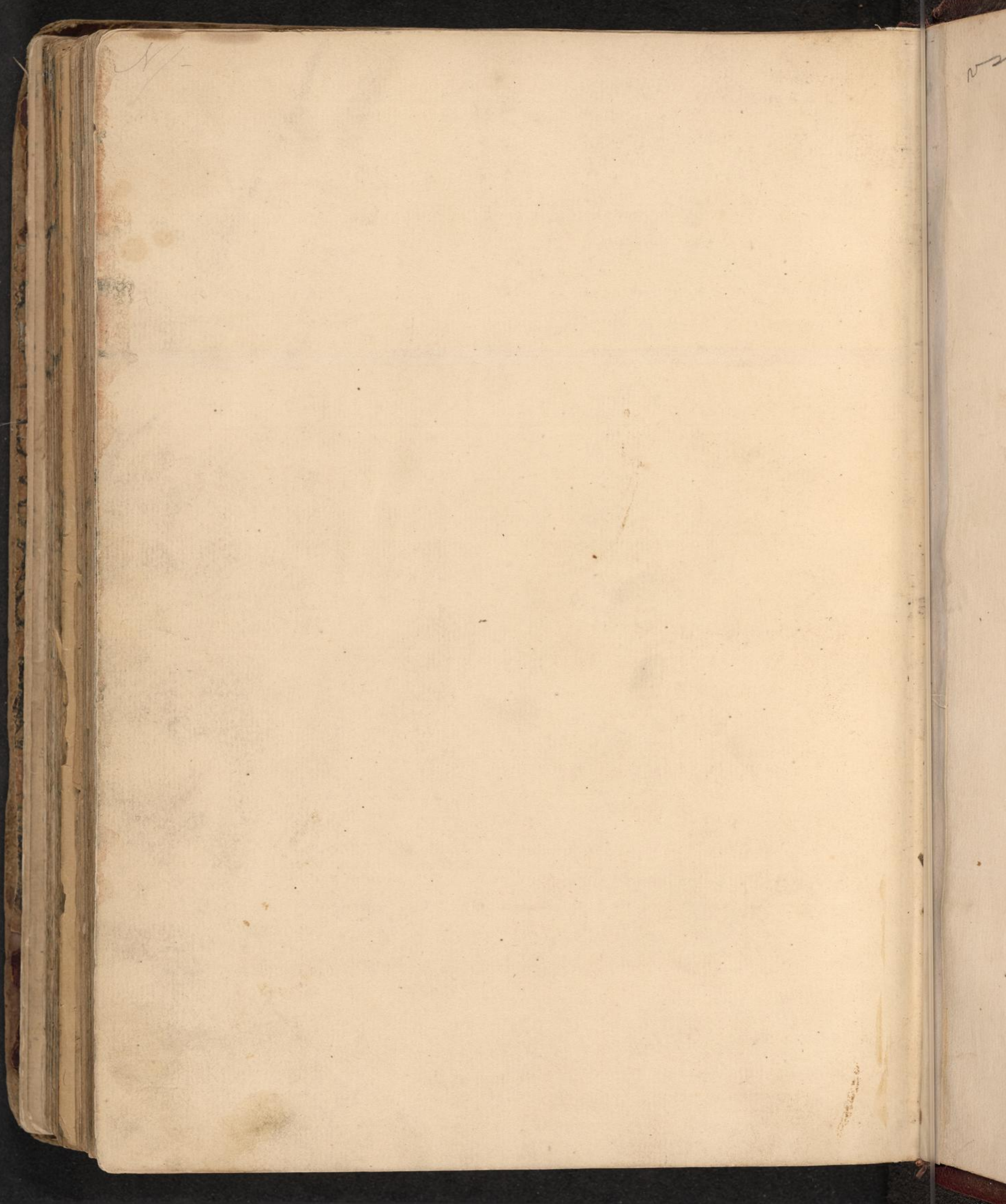

22

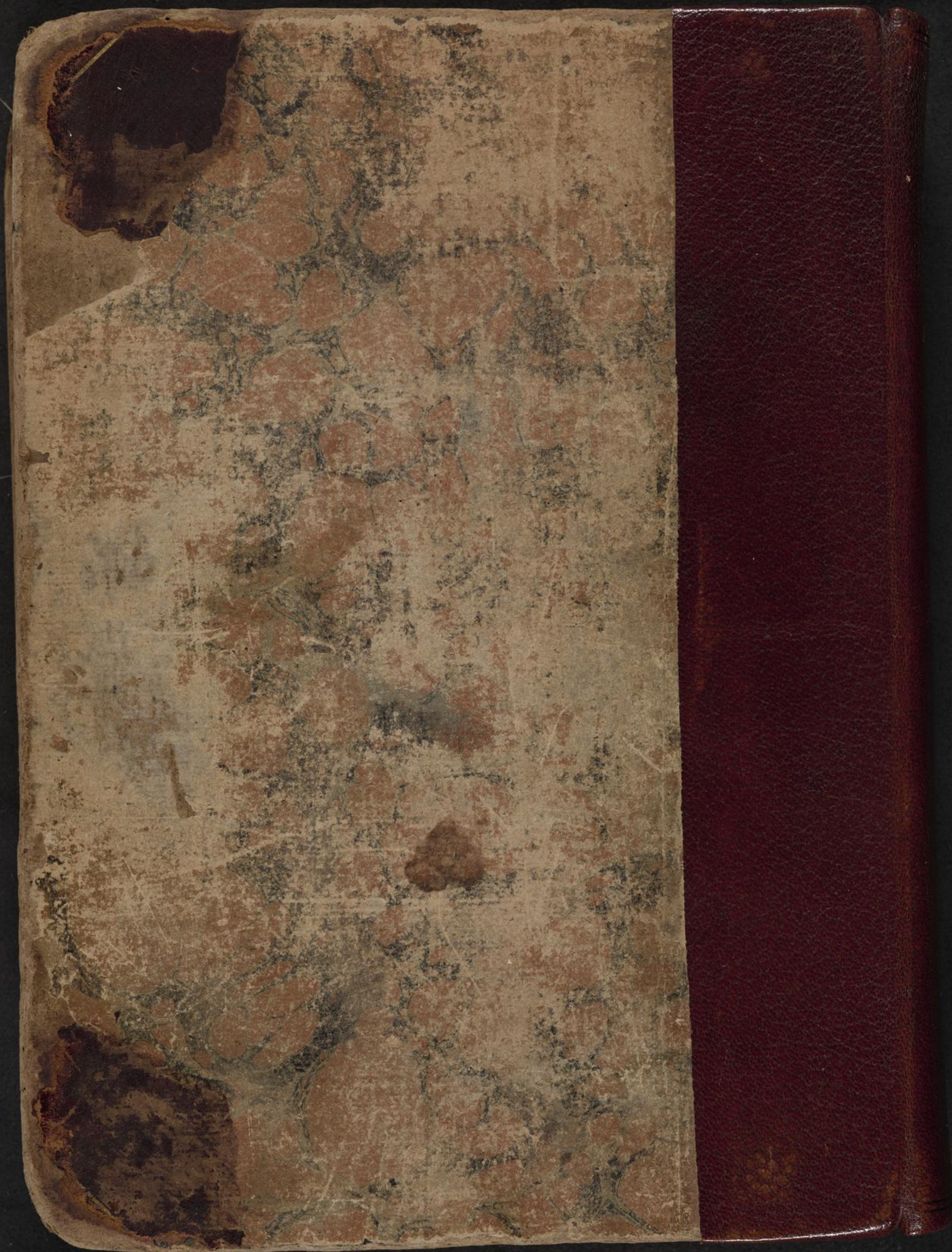

LE TRESOR
DES
ALCHIMISTES

